

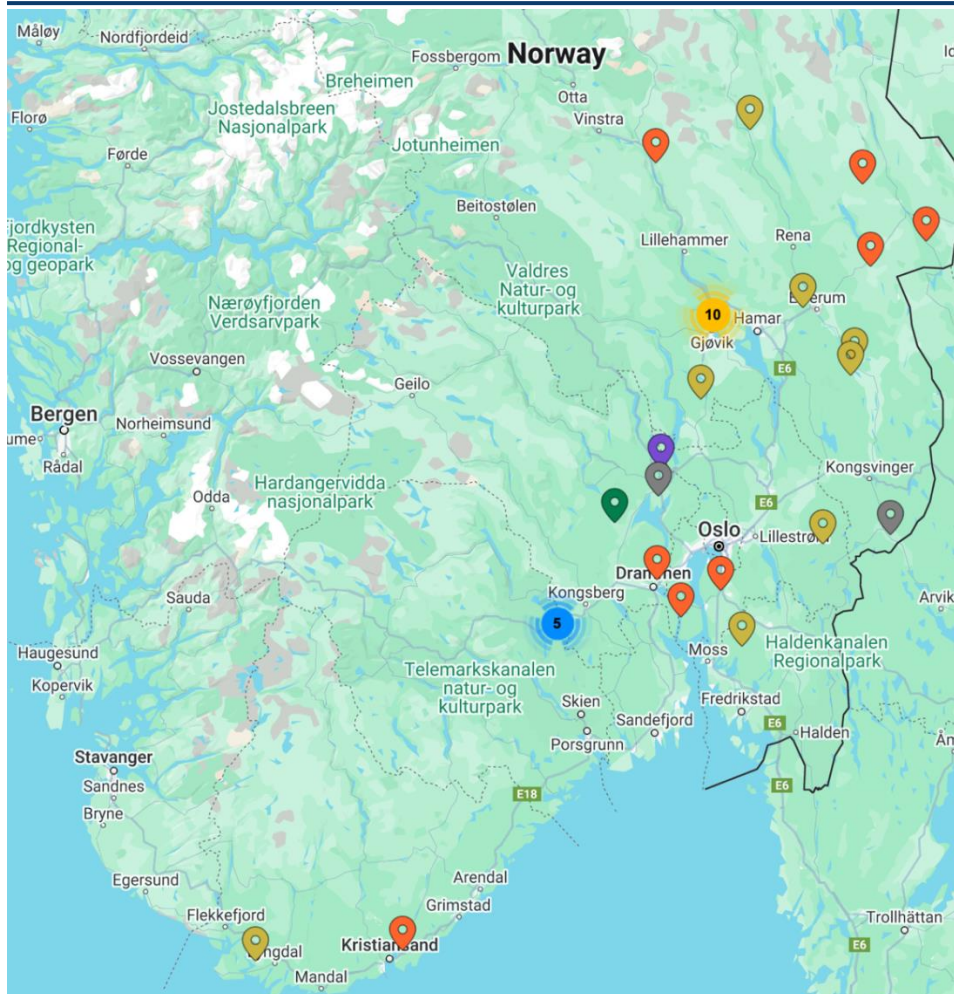

Energeia og Eidsiva utvikler, bygger og driver store bakkemonterte solkraftverk

Verket - en mulighetsstudie

17. september 2024 for formannskapet i Asker kommune

Hvor jobber vi med prosjekter?

2024.09.11

Energeia © All rights reserved

Det er mange prosjekter med ulik grad av modenhet, størrelse og utforming.

Hovedvekten er på Innlandet basert på at det var der vi startet og geografisk egnethet.

Nesten alle prosjektene er i skog og grunnen til dette er at jordvernet står sterkt samt at gråarealene er få.

De 8 mest modne prosjektene representerer ca.

Installert effekt på 470MW

Årlig produksjon på 564GWh – (37 600 husst.)

Areal på 7500daa -

Solenergi på bakken – hvordan kan det se ut?

Illustrasjon: Energeia

Foto: Agrisolar Europe

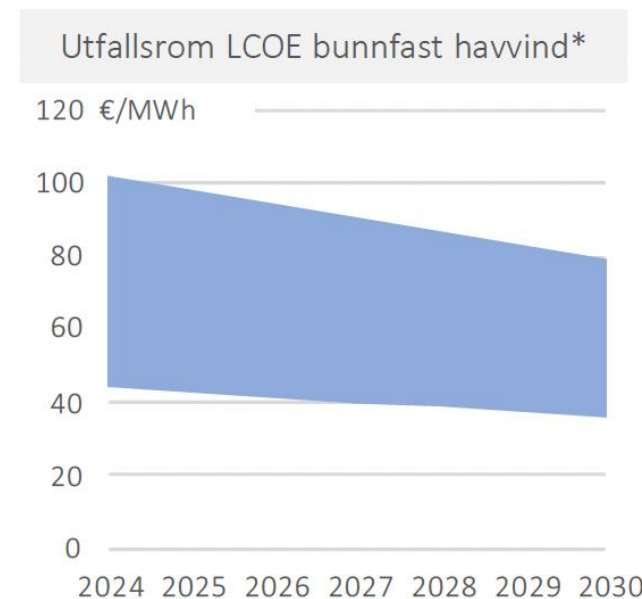
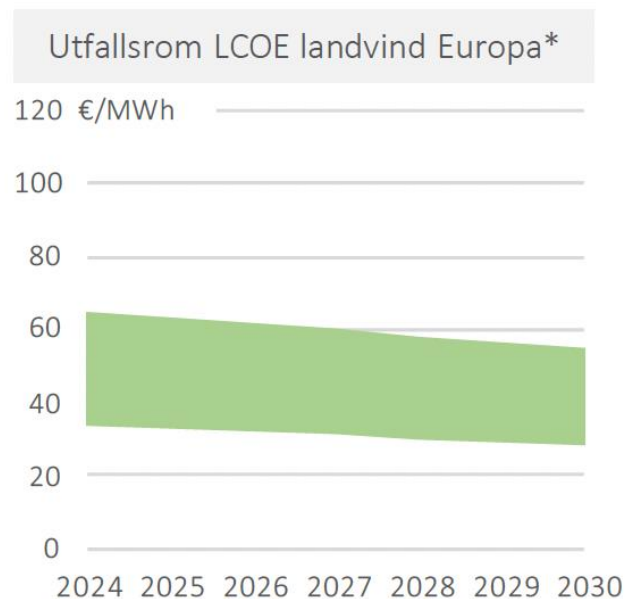
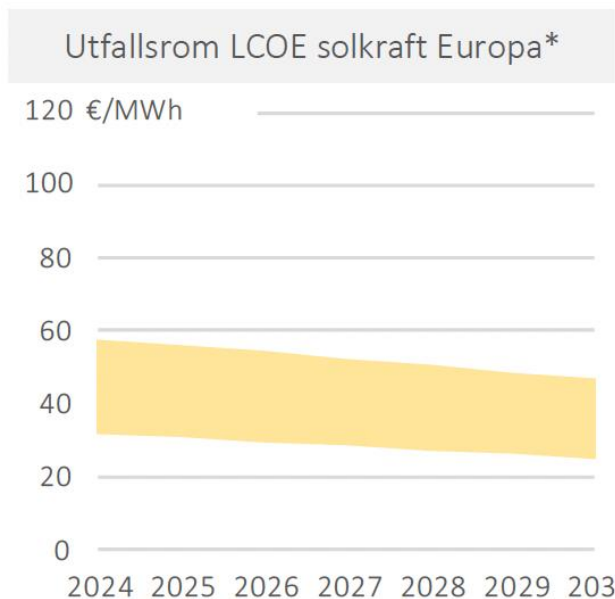

Foto: Alfen

Foto: Energeia

Hva koster strømmen?

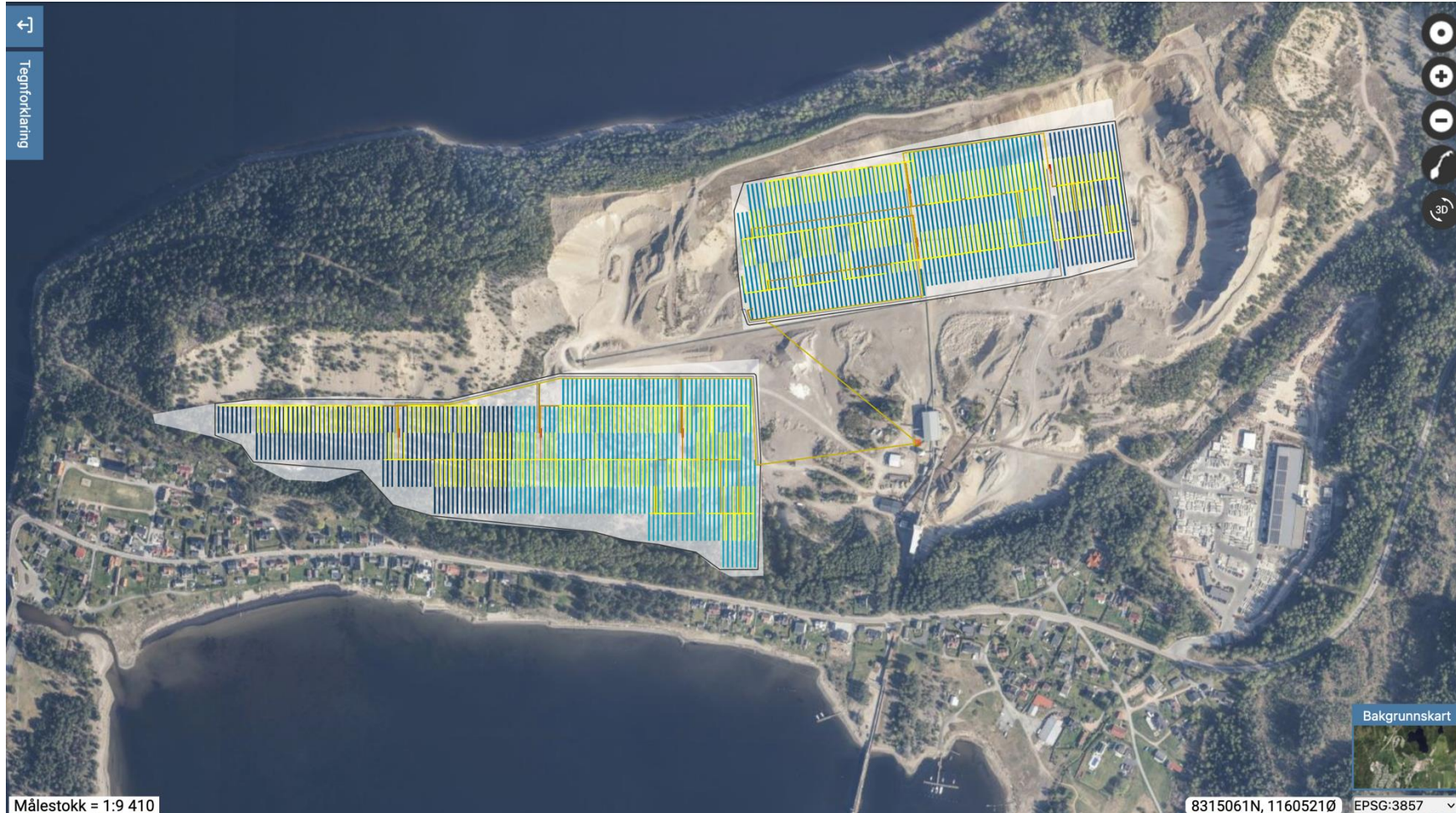
* Utfallsrommet representerer både ulik utvikling i teknologikostnader og (u)gunstig geografisk plassering. Estimatenes er reelle størrelser og basert på en konsensus blant eksterne kilder som BNEF, IEA, Rystad, Thema Consulting, DNV, Volue, europeiske TSO'er, IRENA.

Oversikten er hentet fra Statnetts kortsiktige markedsanalyse 2024-2029, publisert i september 2024.

Verket – hva tenker vi der?

Verket – hva tenker vi der?

Verket – hva tenker vi der?

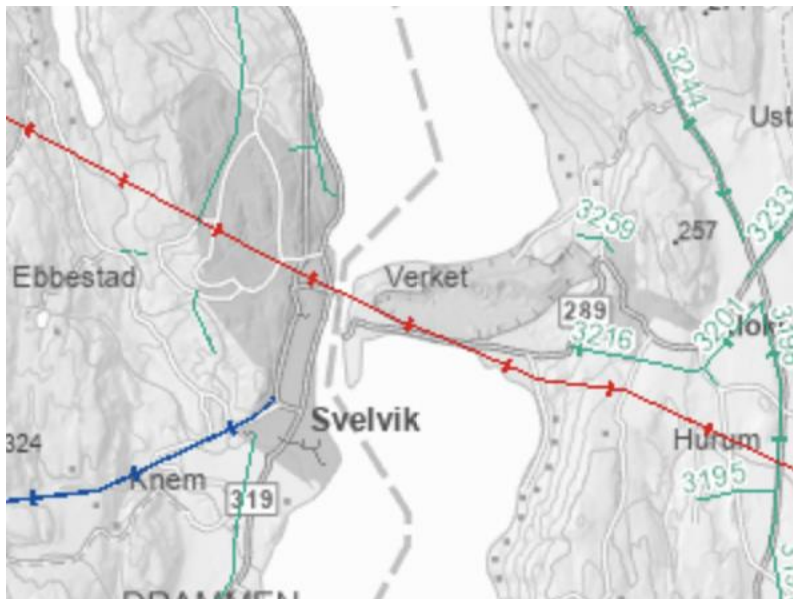

- Effekt levert på nett: 13 MW
- Årlig produksjon: 18 GWh
- Tilsvarende forbruket til ca. 1 200 husholdninger eller ca. 1,5% av nettoforbruket i kommunen
- Areal benyttet: 220 daa

Asker nett er positive. Ser på mulighet for tilknytning av inntil 1MW.

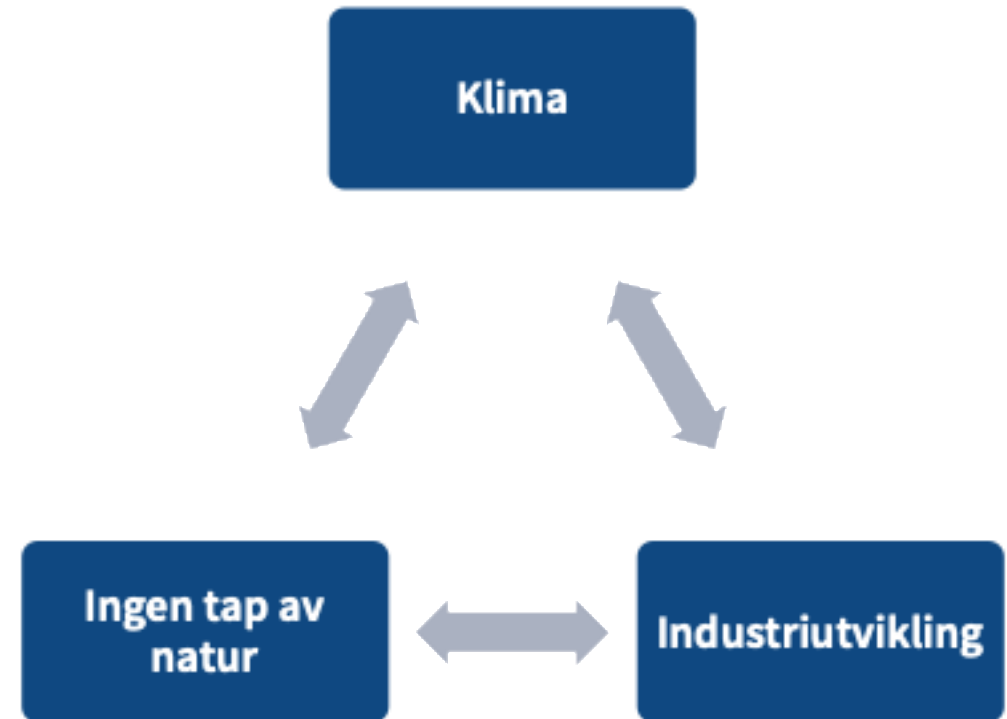
Største delen av effekten fra solkraftverket må mates inn til Lede sitt nett i Svelvik. Dette er NO2. Det er noe uavklart ifht. reglene rundt dette.

Lede sier at det er kapasitet i dagens nett for anleggets produksjon opp til 14MW.

Det er allerede lagt en sjøkabel med 20MW kapasitet mellom Svelvik trafo og ca 1km unna det planlagte solkraftverket. Kabelen er normalt ikke i bruk, og brukes kun ved «nødkjøring» dersom det er feil i Asker nett sitt nett. Veldig uavklart om vi kan få tilgang til å bruke denne.

Fordeler

- **Rask utbygging av fornybar energiproduksjon uten subsidier**
- **Den billigste nye kraften å bygge ut**
- **Arealet vil av mange sees på som et gråareal**
- Bidrar med kraft som igjen kan bidra til industriutvikling
- Prosjektet hindrer ikke en fremtidig videre utnyttelse av sandressursen
- Ikke et varig inngrep, ingen støy, ingen refleks, rager ikke i terrenget

Ulemper med prosjektet på Verket og solenergi

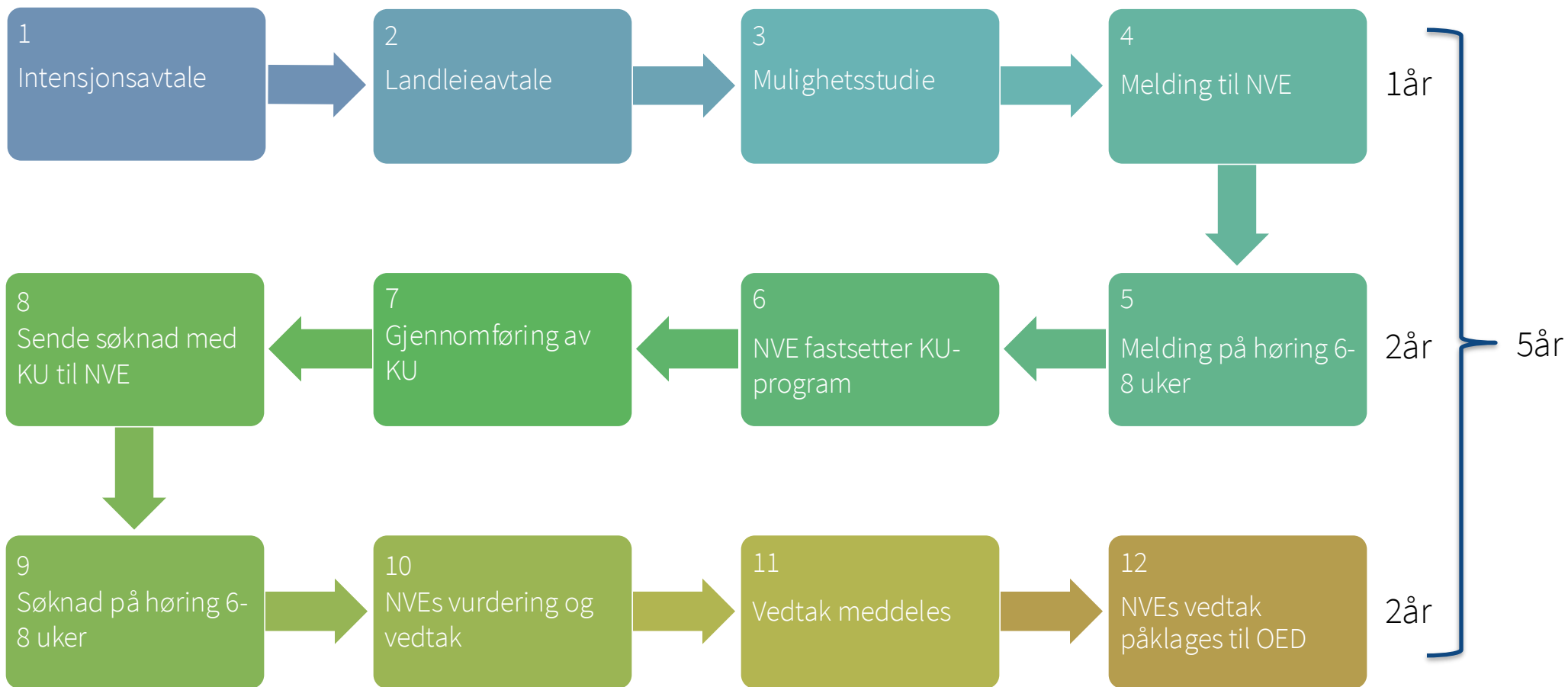
Ulemper

- Et stort område blir inngjerdet og ikke tilgjengelig for verken dyr (vilt) eller mennesker (friluftsliv)
- Allemannsretten går tapt
- Utbygging skjer på bekostning av det som kunne blitt flotte rekreasjonsområder. Er det en ønsket arealdisponering?
- Inngrepet i landskapet og endringen av landskapet er betydelig og berører et stort areal.
- De som bor nærmest blir berørt
- Støy, trafikk og stygt anleggsområde i byggeperioden
- Kraft produseres bare når solen skinner og det produseres mest om sommeren og minst om vinteren
- Et varig inngrep?

Ulemper

- Flere registrerte kulturminner rett utenfor prosjektområdet
- Tett på Svelvik som har kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse
- Naturreservat i umiddelbar nærhet
- Rik sandfurskog i umiddelbar nærhet
- Slåttemark i umiddelbar nærhet
- Flere arter av stor og særlig stor forvaltningsinteresse
- En rekke rødlistede arter
- Prosjektet ligger delvis innenfor aktsomhetssonen for flom (og snøskred?!)

Veien frem til konsesjon eller avslag

Hvorfor ta arealer på bakken når vi kan bygge ut tak og fasader?

- Utnytt tak og fasader der det er mulig.
- Et bakkemontert anlegg kan produsere til ca. 30 øre /kWh, mens et tak anlegg produserer til ca. 70 øre /kWh.
- For å slippe å betale nettleie må den som forbruker strømmen fra anlegget også eie det. Det er derfor ugunstig å bygge ut på noen andres eiendom.
- Ansvarsforhold om noe går galt.
- Vinkel og retning er ikke optimal.
- Det er ikke lønnsomt for takeieren, så hvem skal betale?

Kontaktpersoner

Energeia AS:

- Jarl Egil Markussen, Viseadministrerende direktør, jarl@energeia.no , 4802 3214

Eidsiva Vekst AS:

- Lars Eivind Stagrim Håve, Leder vindkraft og solkraft, LarsEivindStagrim.Have@eidsiva.no , 481 64 678

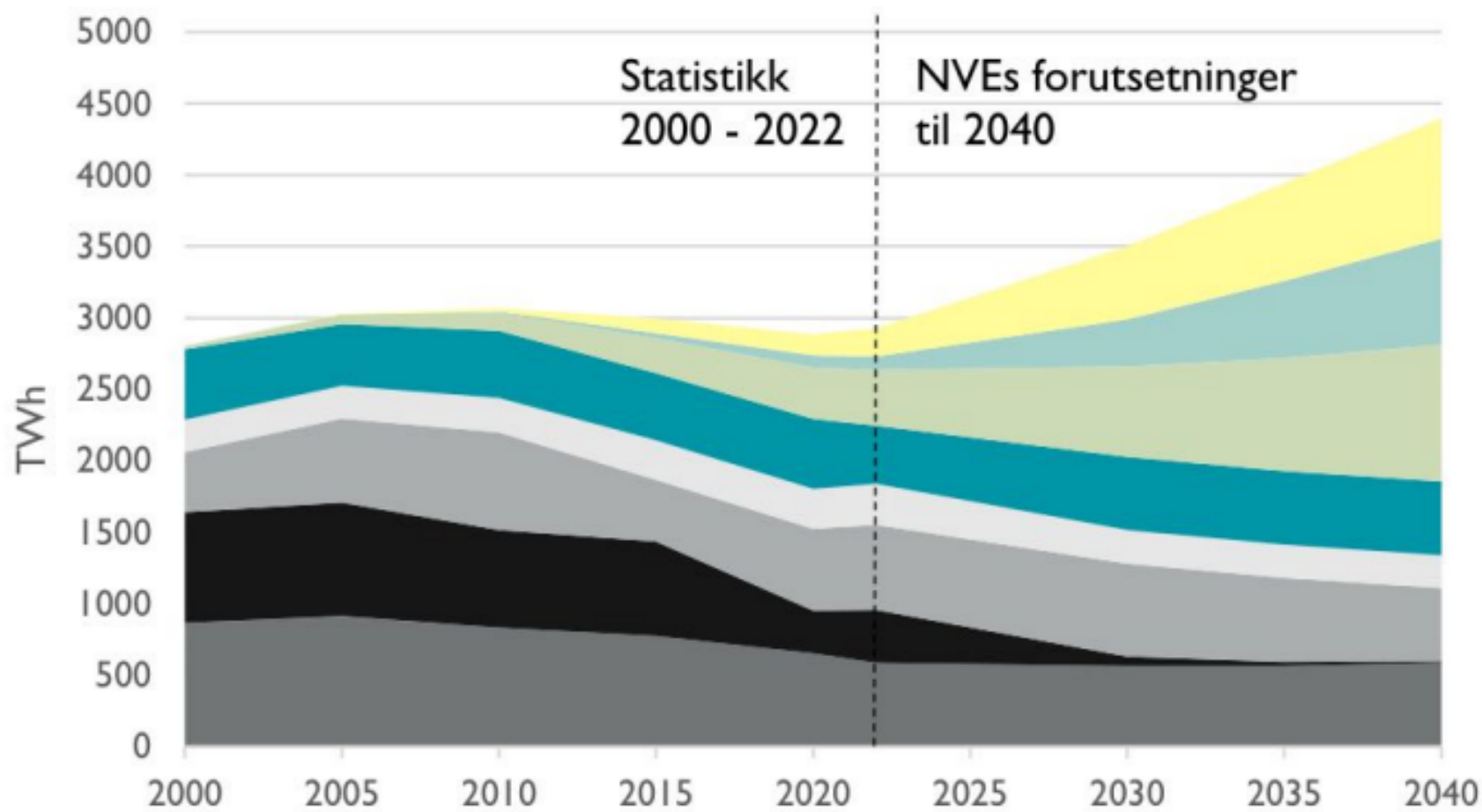
Asker
kommune

Kraftproduksjon i Asker kommune

Prinsipper, rammer og henvendelser fra utviklere og grunneiere

Forbruk og produksjon av elektrisk kraft - Europa

Kraftproduksjon i Norge

- ✓ **Energikommisjonen 2023; *Mer av alt – Raskere***
  - Vi går mot energiunderskudd i Norge
- ✓ **Innen 2030 minst 40 TWh økt produksjon og minst 20 TWh energisparing**
- ✓ **Kraftoverskudd bidrar til forsyningssikkerhet og konkurransedyktige priser**
  - Eneste langsiktige måten å beholde konkurransefordel på energipriser for Norge er å ha et lite kraftoverskudd, ref. pris smitte fra Europa
- ✓ **Kommunene må få en mer aktiv rolle**
  - Høring om endringer i energilovforskriften for solkraftanlegg der grense for konsesjonsplikt settes for anlegg med installert effekt på over 5 evt. 10 MW
  - Saksbehandling etter Plan & Bygningsloven
- ✓ **Solkraft**
  - Helhetlig regulering for solkraft på bygg og bakkemontert solkraft
  - Forenklet søknadsprosess, ref. endringer i eneregilovforskriften

Kraftproduksjon i Asker kommune

- Mange henvendelser (10-12) ilt siste året – tre pågående pr. nå
- Mest henvendelser på solkraft, men også småvind, typisk 3-5 vindmøller
- De mest egnede områdene finnes i Asker syd
- Utviklere har anlegg andre steder og er godt kjent med lovverket og ulike hensyn
- Noen går rett på grunneier og via Energiloven noen starter med kommunen
- Anleggene er relativt små mellom 10 og 20 MW eller 120-230 da areal
- Asker kommune v/Kommunedirektøren er opptatt av at slike anlegg ligger tett på etablerte grå næringsarealer og at strømmen gir mer næringsetablering og arbeidsplasser muliggjort av lokal grønn strøm
- Gjeldende arealplaner er førende og tilgjengelige gråarealer ønskes vurdert først
- Flere av prosjektene som utviklere vurderer i Asker kommune er på LNF områder

Kraftproduksjon i Asker kommune

ulike henvendelser siste året

- Ocean Sun AS (flytende solkraft) demoanlegg
- Sunlit Sea AS (flytende solkraft) demoanlegg
- Norsk Solstrøm AS – New Energy Solutions (solceller)
- Statkraft AS (solceller på egen grunn)
- Vindr AS (vindkraft – småvind 3-5 møller)
- Norsk Vind AS (vindkraft – småvind 3-5 møller)
- Hurum Energi AS (solceller)/Askerhalvøya Eiendom
- Skala Partners Norge AS (solceller)
- Pyur Energi AS (solceller)/Statskog grunneieravtale
- Energeia AS (solceller)/Svelviksand grunneieravtale
- Stormvind AS (solceller)

Asker
kommune

Regelverk og kommunens arealplanlegging

Kraftproduksjon og kommunens arealplanlegging

- Plan- og byggingsloven omfatter en rekke bestemmelser som unntar anlegg for produksjon, omforming og overføring av energi fra normale krav til tiltak i plan- og bygningsloven.
- Grunntanken er at viktige anlegg for kraftforsyning skal håndteres på et overordnet nivå. Energiloven styrer dette gjennom krav om konsesjon.
- I utgangspunktet skal etablering av anlegg der det stilles krav om konsesjon behandles av NVE, ikke av kommunen. For å gi konsesjon skal de samlede fordelene for samfunnet være større enn ulempene.
- Det er ønskelig at kommunens arealplaner samkjøres og harmonerer med NVE sine konsesjonsprosesser.
- Det er ulike regler og prosesser for etablering av vind- og solkraftanlegg.

Solkraft – dagens regler

- Plan og bygningsloven §12-1 sier spesifikt at det ikke stilles krav om reguleringsplan for etablering av anlegg for produksjon av energi etter energiloven, med unntak av vindkraft på land.
- Dette betyr at NVE fritt kan innvilge konsesjoner til etablering av solkraftanlegg i arealer som er regulert til andre formål i kommunens arealplaner.
- Kommunen er høringspart i konsesjonssakene, men har ikke myndighet til å overprøve NVE.
- Når NVE har innvilget en konsesjon for etablering av solkraft i et areal der kommunens planer ikke tillater oppføring av bygg eller anlegg, typisk LNF, kan dette løses gjennom at kommunen gir dispensasjon fra byggeforbudet i formålet.
- Alternativt kan kommunen gjøre oppføringen lovlig etter plan- og bygningsloven gjennom regulering.
- Hvis kommunen ikke ønsker å gi dispensasjon, eller gjennomføre regulering, kan NVE beslutte å gjennomføre statlig plan for å sikre at anlegget blir bygget lovlig.

Solkraft – regler i endring

- På grunn av **stor pågang av konsesjonssøknader for solkraftanlegg** de siste årene har det blitt forslått å endre regelverket knyttet til konsesjoner etter energilovforskriften for solkraftanlegg. I høringsbrev fra Energidepartementet den **26.06.2024** forslår regjeringen å **sette en effektbasert grense for konsesjonsplikt**. **Grensen foreslås satt til installert effekt på over 5 megawatt**.
- Hensikten med endringen er **å gi kommunen myndighet til selv å godkjenne mindre solkraftanlegg**, og **begrense mengden konsesjonssøknader som går til NVE**.
- Dette skal **gjøre søknadsprosessen enklere for utbyggere av mindre anlegg**, og raskere for utbyggere av **store anlegg**.
- I høringsnotatet fremgår det at **solkraftanlegg under forslått grense skal behandles av kommunen etter plan og bygningsloven**. Dette betyr at mindre solkraftanlegg skal reguleres gjennom kommunens arealplaner.
- Etablering av **større anlegg vil fremdeles være unntatt behandling etter plan og bygningsloven**.
- Merk at det kan fremdeles være **konsesjonsbelagt å etablere anlegget for overføring av strømmen til nettet**.

Vindkraft – krav om områderegulering

- I 2023 ble det vedtatt endringer i plan- og bygningsloven og i energiloven for **å gi kommunen mer innflytelse** i prosessene knytta til etablering av vindkraft på land
- Lovene ble endret til **å spesifikt kreve at det foreligger områderegulering fra kommunen før det kan gis konsesjon** for etablering av vindkraft på land.
- Dette betyr at kommunen skal avklare hvilke arealer som skal tilrettelegges for utbygging med vindkraft **gjennom ordinære planprosesser fra kommuneplan og ned til områdeplan.**

Kraftproduksjon – prioritering av arealbruk

- Konsekvensene for natur og miljø **er avhengige av hvor anleggene plasseres**
- **Bygningsintegreerte og takmonterte anlegg** (minimale konsekvenser)
- Mindre konsekvenser:
  - **«grå arealer»**
  - samlokalisering med **eksisterende næringsparker** eller infrastruktur
- Større konsekvenser:
  - **«grønne arealer»**
  - **dyrket mark**

Asker
kommune

Kommunens føringer

Saksprotokoll

Arivsak
23/20773

Saksbehandler
Bente Støa

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato   **Saksnr.**
23.01.2024   14/24

NOU 2023 "Omstilling til lavutslipp – veivalg for klimapolitikken mot 2050" - Asker kommunes høringsuttalelse

Formannskapet har behandlet saken i møte 23.01.2024 sak 14/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

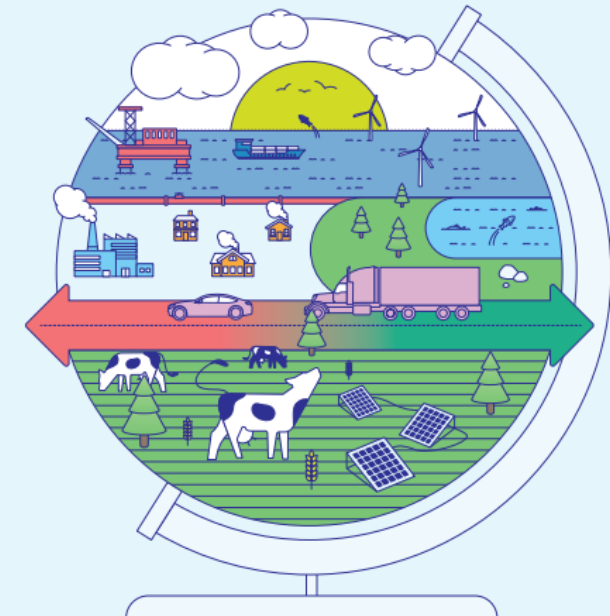
Vedtak

1. Asker kommune gir høringsuttalelse i samsvar med vedlagt utkast.
2. Klimautvalget 2050 sine anbefalinger skal danne grunnlag for politiske veivalg i Asker kommune framover.

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 25

Omstilling til lavutslipp

Veivalg for klimapolitikken mot 2050

Viktige føringer fra NOU Omstilling til lavutslipp

- **Vi må først redusere energiforbruket** -> fokus på energieffektivisering
- Norge må parallelt **øke produksjonen av fornybar energi**
- All produksjon av energi (også fornybar) **har negative konsekvenser for natur og ressursbruk**
- Ved økt utbygging av fornybar energi må Norge være mer restriktive i utbygging av arealer til andre formål og **i størst mulig grad ta i bruk arealer som allerede er utviklet**
- **Unngå bruk av skog og andre karbonrike arealer** til energiproduksjon
- **Småskala kraftproduksjon, som solceller på tak, krever mindre nedbygging av natur enn storskala produksjon**
- **Potensialet for solkraft på tilgjengelige tak og fasader tilsvarer en årlig kraftproduksjon på ca. 65,5 TWh per år** (dvs. omtrent halvparten av utbygd vannkraft i Norge)

Strategier fra temaplan Handling mot klimaendringene

Asker kommune skal:

- i samarbeid med næringslivet, **jobbe for at nye bygg skal bli nullutslippsbygg**, gjennom å redusere utslipp fra materialer, *energi*, byggavfall og anleggsfase
- gjennom **økt fokus på energirehabilitering**, økt kompetanse på energioppfølging, og nær-nullenergistandard i nybygg, **redusere energibruk i egne bygg** og være en pådriver for reduksjon av energibruk i private bygg
- skal etterstrebe en **balanse i arealregnskapet**, gjennom å sikre at **nedbygging av natur og matjord kompenseres** for og ikke fører til at *karbonrike arealer* eller matjord totalt sett, reduseres i omfang eller kvalitet

Strategier fra temaplan Naturmangfold

Asker kommune skal:

- unngå **klimatiltak som gir negative konsekvenser for naturen**
- unngå å bygge ned karbonrike arealer
- gjennom forvaltning og vern, **stans** og **reversere tap av arter og naturtyper**
- gjennom en nullvisjon unngå nedbygging og omdisponering av dyrka og dyrkbar jord

Kraftproduksjon på «grønne arealer» – konsekvenser for klima

- **Utbygging av fornybar energi er viktig** for å redusere Norges klimagassutslipp
- Samtidig er **intakt natur vårt viktigste verktøy for å lagre karbon** og for tilpasning til konsekvensene av pågående klimaendringer
- **Nedbygging av karbonrike arealer fører til klimagassutslipp** og redusert karbonlagringsevne
- **Samlet klimaeffekt av utbygging** av kraftproduksjon på karbonrike arealer er usikker og vil avhenge av:
  - hvor mye karbon den spesifikke naturtypen lagrer
  - hvor effektivt anlegget produserer energi
- En grundig **livsløpsanalyse vil være nødvendig for å gjøre en nøyaktig vurdering**

Kraftproduksjon på «grønne arealer» – konsekvenser for natur og friluftsliv

- Utbygging av anlegg og infrastruktur fører til tap av natur og fragmentering av sammenhengende naturområder
- Forringelse av leveområder for dyr og fugler
- Trekkfugler kan bli påvirket av vindkraftverk som plasseres i trekkrutene
- Inngjerding av anlegg vil stenge for friluftsliv og vilt
- Friluftslivet kan bli påvirket av at turområder fragmenteres, naturoplevelsen forringes, stier/løyper kan bli lagt om og anlegg kan føre til støy

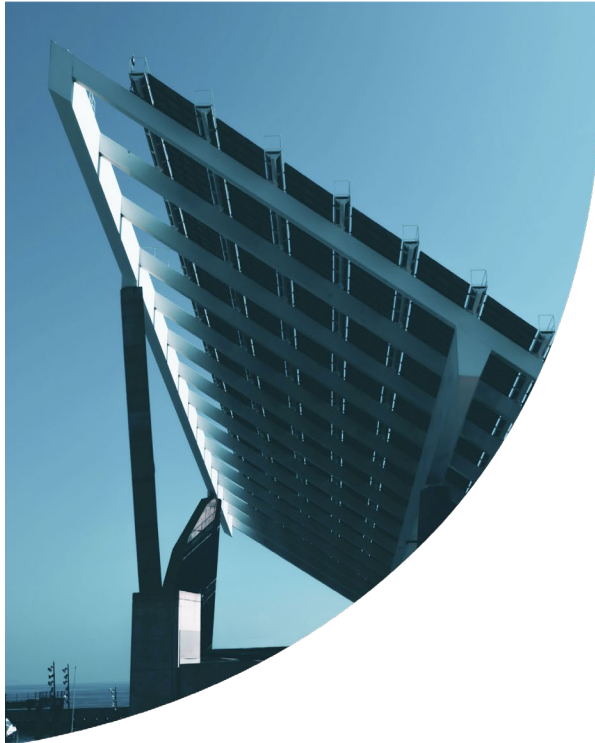
PyurEnergy

Fornybar kraft
til alle

<https://www.pyurenergy.no/>

**Formannskapsmøte
Asker Kommune**

17. september 2024

Vi koker planeten!

Verden ser etter mer fornybar energi.

20 % økt etterspørsel

etter elektrisitet i Norden innen 2030.

**Statkraft forventer kraftunderskudd
i Sør-Norge fra 2026.**

PyurEnergy

Fornybar kraft til alle

PyurEnergy sikter mot å bli en ledende fornybarutvikler i Norden

---

Vi utvikler solkraftverk i en industriell skala i Norden

PyurEnergy

3 Unike forhold skaper stor verdi for fornybar kraft i dag

01 Tidspunktet er riktig nå

Økt etterspørsel etter fornybar kraft i Norden er drevet av flere faktorer:

- Det Grønne skiftet og digitaliseringen
- Økte CO2 kostnader
- Forbedret nettkapasitet i Europa
- Kraftunderskudd i Sør-Norge fra 2026
- Høye strømpriser
- Felles ønske om å få til det grønne skiftet reduserer risikoen ved tidligfase-utvikling

02 Vi har lang erfaring med å bygge og drifte kraftverk

- Selskapene Blåfall Utvikling og Norsk vannkraft eier og drifter 14 vannkraftverk i Norge i dag, og bygger ytterligere 13 vannkraftverk
- Industrielle partnerskap
- Langsiktige kraftleveranseavtaler
- Flere milliarder kroner i finansiering av fornybarprosjektene i Blåfall Utvikling, Norsk Vannkraft, Green H og Pyur

03 Vi er tidlig ute

- Kort tid fra utvikling til drift av solkraftverk
- Relativt få etablerte aktører
- Mange gode prosjekter og landområder tilgjengelig
- Lokale kommuner og grunneiere er positive til solkraftprosjekter
- Vi utvikler mange prosjekter i parallell sammen med partnere

Oversikt

I samarbeid med industrielle aktører, kraftprodusenter, myndigheter og nettverksoperatører, utvikler, bygger, kjøper, drifter og eier fornybarprosjekter i Norden.

Visjon og Formål

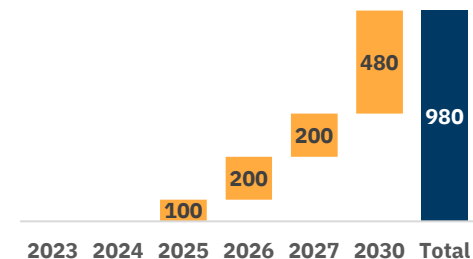
Fornybar kraft til alle

Mål

Vi skal innen 2030 installere 1 GW med fornybar kraft i Norden

MW installert per år

Etablering av et solkraftverk. **Prosesen fra utvikling til bygging og drift**

TG1

Valg av landområder

- I samarbeid med lokale interesser finner vi fram til gode landområder for solkraft
- Pyur ser etter nye attraktive lokasjoner for utvikling av nye solkraftverk
- Valg av lokalitet er basert på aksept fra grunneier og lokalsamfunn, miljømessige forhold, solforhold og nett-infrastruktur

TG2

Forhandlinger med grunneiere

- Vi leter etter grunneiere som ønsker å bidra til verdiskaping og benytte landområder til å skape inntekter, samt planlegge for fremtiden.
- Samarbeidsavtalen regulerer årlig leie og andre viktige forhold. Leien kan være en kombinasjon av andel av omsetningen av kraftverket og en fast betaling

TG3

Konsesjonssøknad

- Vi har ti års erfaring med å håndtere søknader, konsekvensutredning, produksjonsberegninger, offentlige høringer og planlegging.
- Prosessen omfatter innsending av søknad, konsekvensutredning (sosial, miljømessig, økonomisk), solstråling og byggeplanlegging

TG4

Vi planlegger og forbereder bygging

- Vi gjør detaljert design, beregninger og innkjøp, sammen med våre erfarne partnere.
- Ved rettskraftig konsesjon settes arbeidet med detaljplan for NVE i gang. Her må utbygger dokumentere at parken bygges etter myndighetenes vilkår
- I parallell starter også arbeidet med anbud for utstyr, linje og entreprenørjobben slik at planleggingsfasen kan kortes ned

TG5

Bygging og drift

- I samarbeid med våre partnere, finansierer, utvikler og bygger vi solkraftanlegg i industriell skala.
- Solparken skal driftes effektivt med lokalt ettersyn
- Ved endt driftsperiode fjernes installasjonen og arealene tilbakestilles

Ekklusjonskriterier

Listen til høyre viser hvilke faktorer Multiconsult vurderer i sin screeningprosess for bakkemontert solkraft.

Faktorene som er merket som harde ekklusjoner anses som de viktigste å sjekke først.

Harde ekklusjoner:

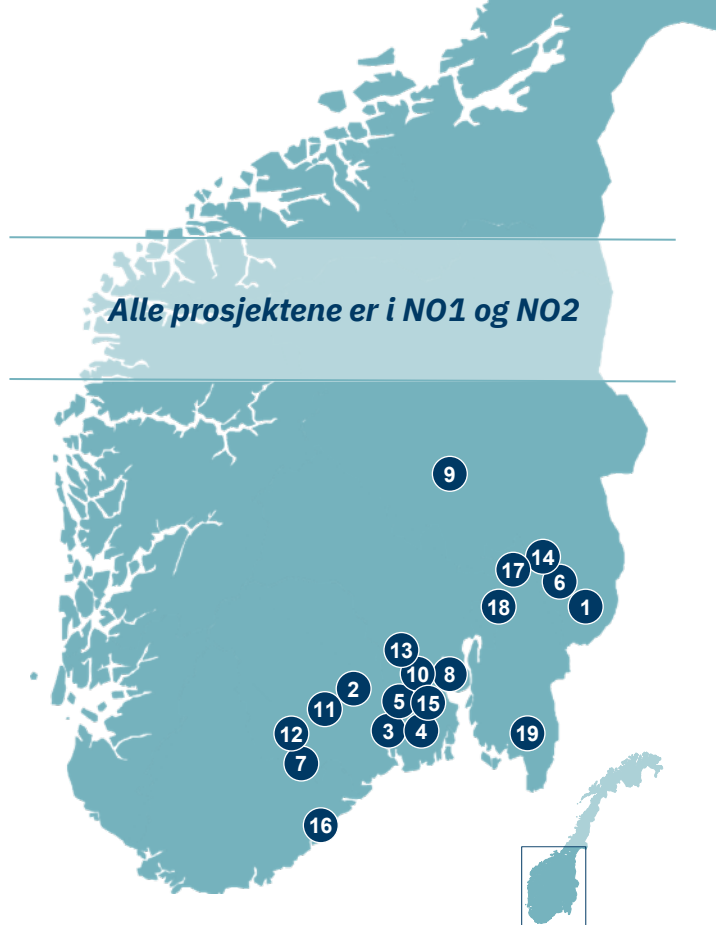
- Er det gode nok solforhold?
- Er det tilgjengelig kraftnett?
- Er området vernet?
- Er det bebyggelse på eller nært området?

	Faktor	Ekklusjonskriterier
Teknisk konsept	Solinnstråling	Hard
	Horisont og nær skygge	Hard
	Nettanlegg	Hard
	Teknologi	
	Adkomst og vegnett	Hard
	Lønnsomhet	
Geoteknikk	Grunnforhold	Hard
	Myr	
	Løsmasser og fyllmasse	
	Setninger	
	Terreng, bratthet, jordskred	Hard
	Stabilitet	
	Tele	
Miljø	Naturvernområder	Hard
	Verneverdige områder	Hard
	Naturtyper	
	Truede arter	Hard
	Inngrepsfri natur i Norge	
	Arter av stor nasjonal forvaltningsinteresse område	
	Tur- og friluftsruter	Hard
	Kulturminner	Hard
	Geologisk arv	
	Grunnforurensning	
Vernede vassdrag	Hard	
	Muslingdatabase	
Samfunnsinteresser	Reguleringsplaner	Hard
	Kommuneplaner	Hard
	Fulldyrka jord	Hard
	Overflatedyrka jord	Hard
	Innmarksbeite	
	Dyrkbar jord	Hard
	Skogbruksplan	
	Bebyggd	Hard
	Villrein leveområder	Hard
Reindrift	Hard	
Interessenter	Grunneiere	Hard
	Berørt kommune	
	Eiere og brukere av området	
	Naboer	
	Naturfarer: Havnivå, skred, flom, kvikkleire.	

Prosjektene våre i TG3 – Signerte grunneieravtaler med 443 MW

Project	Area	Cap., MW	Notice to NVE	Grid maturity	DF DSO	DF TSO	Signed
1	Project 1	Eidskog	19	✓	✓	AAS	Jan 2023
2	Project 2	Midt Telemark	19	✓	✓	✓	Feb 2023
3	Project 3	Larvik	5	✓	✓	✓	Feb 2023
4	Project 4	Larvik	13	✓	✓	AAS	Mar 2023
5	Project 5	Larvik	23	✓	✓	AAS	Mar 2023
6	Project 6	Eidskog	16	✓	✓		Apr 2023
7	Project 7	Nissedal	48	✓	✓	✓	May'23/ June'24
8	Project 8	Asker	26	✓	✓	✓	May 2023
9	Project 9	Lillehammer	7	✓	✓	✓	June 2023
10	Project 10	Holmestrand	10	✓	✓	✓	June 2023
11	Project 11	Midt Telemark	16	✓	✓	AAR	Nov 2023
12	Project 12	Nissedal	70	✓	✓	✓	Dec 2023
13	Project 13	Øvre Eiker	37	✓	✓		Jan 2024
14	Project 14	Sør-Odal	11	✓	✓	✓	Feb 2024
15	Project 15	Larvik	12	✓	✓	✓	Apr 2024
16	Project 16	Kragerø	38	✓	✓	AAR	Apr 2024
17	Project 17	Sør-Odal	52	✓	✓		Jun 2024
18	Project 18	Lillestrøm	12	TBA	✓		Aug 2024
19	Project 19	Halden	11	TBA	✓		Aug 2024
Sum TG3 MW		443					
Sum TG2		608					
Sum TG1		390					
Total projects MW		1,440	<i>47 projects, 29 MW on average</i>				

Concession application in progress with Multiconsult and Norconsult

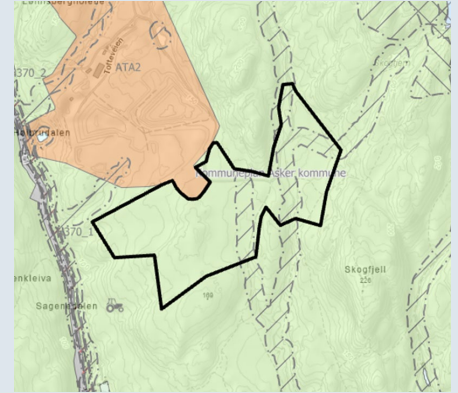
Oredalen solkraftverk

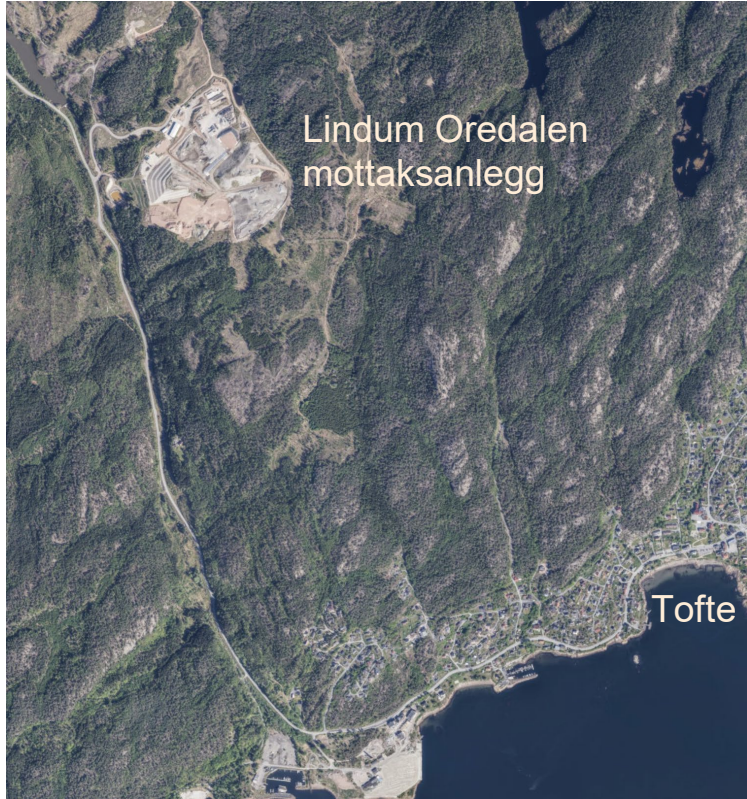
Ved Lindum mottaksanlegg

Oredalen solkraftverk

- Lokalisert ved Lindum Oredalen mottaksanlegg
- 26 MWp, årlig produksjon 26 GWh
- Vil årlig produsere strøm for ca. 1300 husstander
- Byggetid: Ett år
- Eksisterende infrastruktur kan benyttes
- Areal: Ca. 270 dekar
- Statskog er grunneier på hele arealet

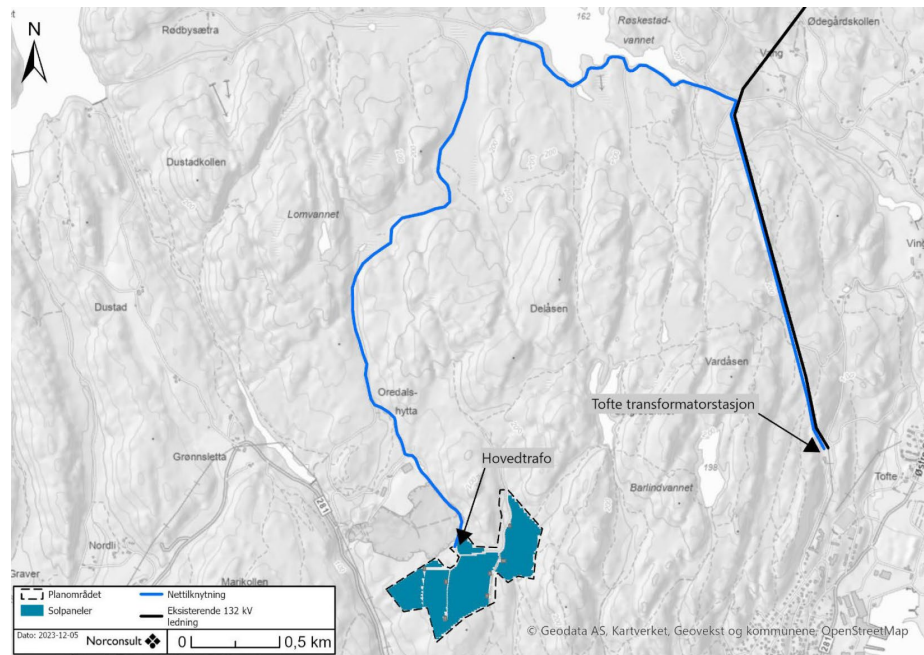
Godt egnet område

- Nærhet til grå arealer
- Aktivt drevet skog
- Delvis hugd
- Gode solforhold
- Nærhet til transformatorstasjon med kapasitet
- Lite friluftaktivitet i området
- Lite konflikt med naturverdier
- Nærhet til industri
- Kan kombineres med sauebeite

Nettilknytning

- 22 kV jord- eller luftkabel på hele eller deler av strekningen
- Langs vei og parallelt med eksisterende 132 kV

Betydning for Asker kommune

- Sikrer lokal kraftproduksjon ved Tofte
- Gir leieinntekter til grunneiere
- Gir inntekter til kommunen
- Tilrettelegger for industriell aktivitet
- Setter kommunen på kartet i Norges fornybarsatsing

Erfaringer fra solkraft i Norge i dag

Vi vil finne skånsomme installasjonsmetoder

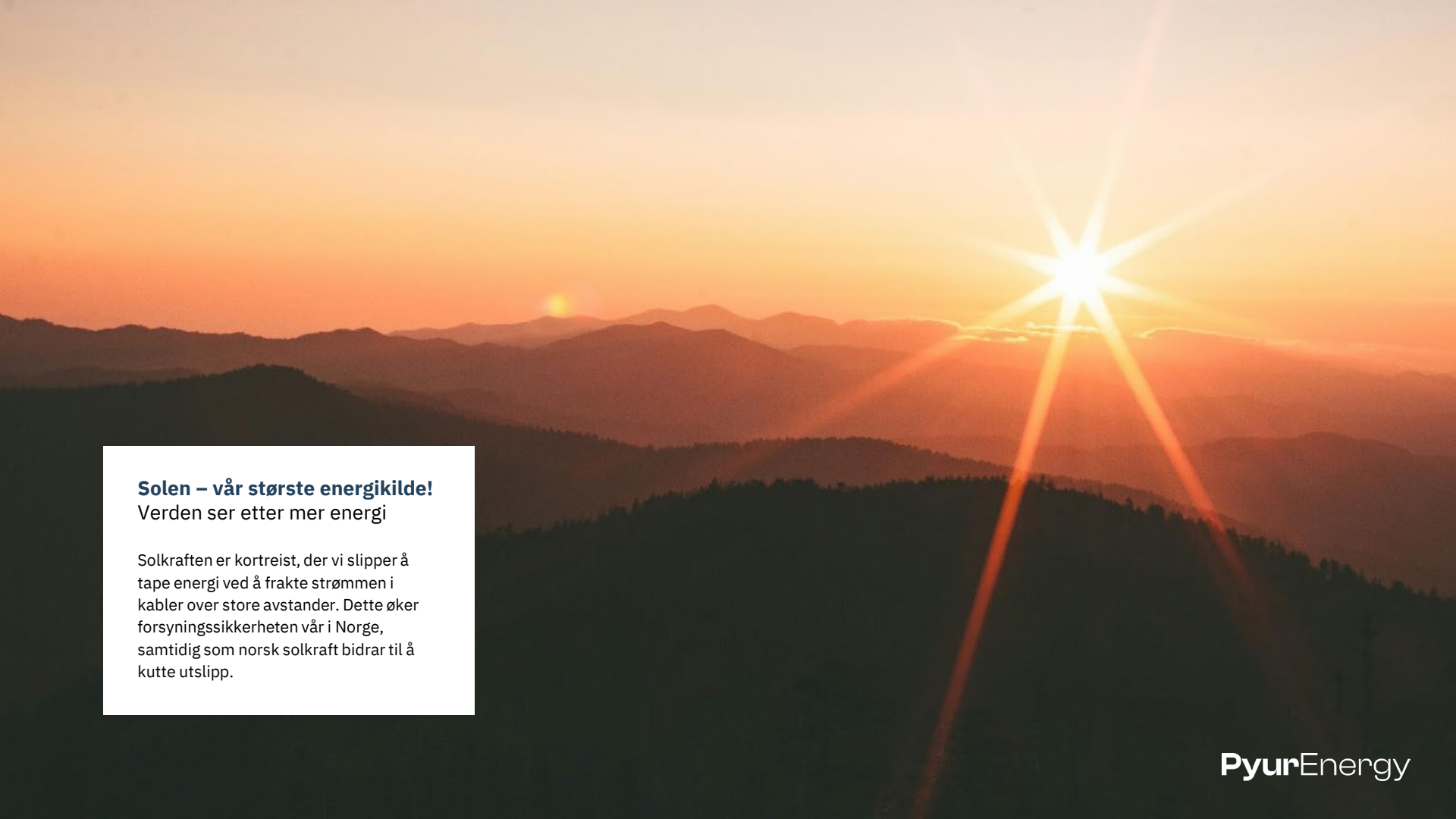
Furuseth solkraftverk

Buer solkraftverk

Vi 'låner' området i konsesjonsperioden

Solen – vår største energikilde!

Verden ser etter mer energi

Solkraften er kortreist, der vi slipper å tape energi ved å frakte strømmen i kabler over store avstander. Dette øker forsyningsikkerheten vår i Norge, samtidig som norsk solkraft bidrar til å kutte utslipp.

Fornybar kraft til alle

Skann QR-koden for mer informasjon om Pyur Energy.

Christopher Kjølner – tlf 905 31 962

Oppfølging strategi

Formannskapet Asker 17 september 2024

Agenda

- Utbyttepolicy
- Forsyningssikkerhet / Beredskap
- Samarbeid / avtaler
- Det grønne skiftet / Solenergi
- Grønn mobilitet på sjøen

Utbyttepolicy

- 4 – 6 MNOK årlig fra og med 2025
- 5,5 MNOK i 2024

Beredskap

100% reserveforsyning
ved maksimalt forbruk
(jan/feb)

200% reserveforsyning
på en gjennomsnittsdag

Samarbeid med Chemring Nobel

Chemring
Nobel

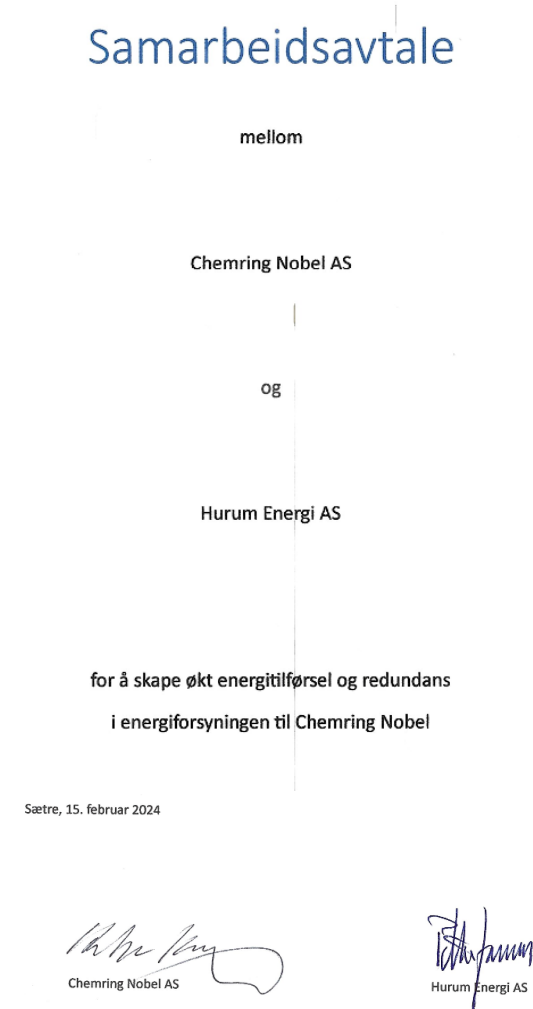
 HURUMENERGI

Samarbeidsavtale datert 15. februar 2024

1. Utvide dagens kapasitet på strømforsyninger
  - ◆ Doble dagens kapasitet, på sikt kanskje tredobling
2. Etablere solenergi
  - ◆ På tak
  - ◆ Bakkebasert solpark
3. Drifte EL-kjelen
4. Etablere energilagringssystemer

Statkraft Tofte

Samarbeid om næringsutvikling på Tofte

Campus Tofte og Statkraft Tofte - Samarbeidsavtale signert 14 september

Campus Tofte

Etablere senter for regional vekst og utvikling, samt å skape nye arbeidsplasser i Asker Syd/Hurum. Partenes ambisjon er å gjennom Selskapet bygge et utviklings og innovasjonsselskap med fokus på grønn energi og digitalisering av infrastrukturtenester, samt være en partner for andre relevante tjenesteleveranser (for eksempel vannmåling, ladeløsninger og andre forretningsområder i grensesnittet mellom grønn energi, digitalisering av kommunal og samfunnskritisk infrastruktur).

Statkraft Tofte / Tofte Næringspark

Tilbud av næringslokaler og tomter til bedrifter som ønsker å satse grønt. Grønn næringsutvikling og en sirkulær økonomi.

Jobber for å sikre at aktiviteten vi planlegger på Tofte skal komme innbyggerne til gode gjennom økt verdiskaping og positive ringvirkninger i lokalsamfunnet.

Formålet med selskapet er å videreutvikle tomten og legge til rette for ny aktivitet og arbeidsplasser.

Felles målsetninger:

Tofte - Grønn næringsutvikling, - Ny aktivitet - Nye arbeidsplasser

Samarbeidsavtale signert 14. september 2024

1. Samarbeide om næringsutvikling og skape nye arbeidsplasser
2. Nye aktiviteter innen energi, miljø, logistikk med mer eventuelt felles eierskap

Samarbeidsavtale

mellom

Statkraft Tofte AS

og

Campus Tofte AS

om næringsutvikling på Tofte

Tofte, 14. september 2024

Statkraft Tofte AS

Campus Tofte AS

Kort vurdering av
markedet for solkraft

Forhold som preger markedet

- ◆ Renter og dyrtid
- ◆ Strømstøtteordningene
- ◆ Usikkerhet om fremtidige strømpriser
- ◆ P.t god leveransekapasitet
- ◆ Finansielle aktører og eiendomsaktører er begynt å ha eierskap i selskapene

Montasje

Salgskanal

Utleie av tak

Solparker

Montasje:

Eksempler:

- Solcellespesialisten
- Fusen
- Eco Power

Få tjener penger, mer finansielle eiere har kommet inn

Salgskanal:

Eksempel:

- Otovo

Sliter !

Utleie av tak/prosjektledelse m.m:

Eksempler:

- Sunday Power og Nord Trøndelag Energi

Ikke tjent penger i 2023

Solparker

Få solparker bygget så langt. 2 ferdigstilt og 6 nye har fått konsesjon

Sliter med å finne arealer og konsesjonssøknadene tar lang tid

Vår strategi

- ◆ Bevege oss langsomt med fokus på lønnsomhet
  - ◆ Eco Power (tidligere Hurum Elektro) hadde en margin på 10 %
  - ◆ Eco Power har i 2024 solgt 10 anlegg og har en margin på 10 %
- ◆ Innenfor solparker har vi så langt arbeidet med kunder som har store strømbehov samt mot Asker kommune
  - ◆ Bedriftene har «gråområder» og behov for kraften
  - ◆ Asker kommune har arealer

Eksempel solenergi på tak

Eksempel solenergi på bakken

Samarbeid Hurum Energi / Askerhalvøya Eiendom

◆ G/Bnr 355/25 Storsand

- ◆ Eiendommen ligger i området Platået på Storsand, og er en eiendom med en blanding av skog og beiteområder. Eiendommen er solrik, og det er enkelt å knytte seg til stor transformatorstasjon på Storsand. Eiendommen er på 25 mål, hvorav beiteområdet på ca. 8 mål er godt egnet til solpark. En solpark på denne størrelse vil gi en effekt på ca. 2 MW peak.

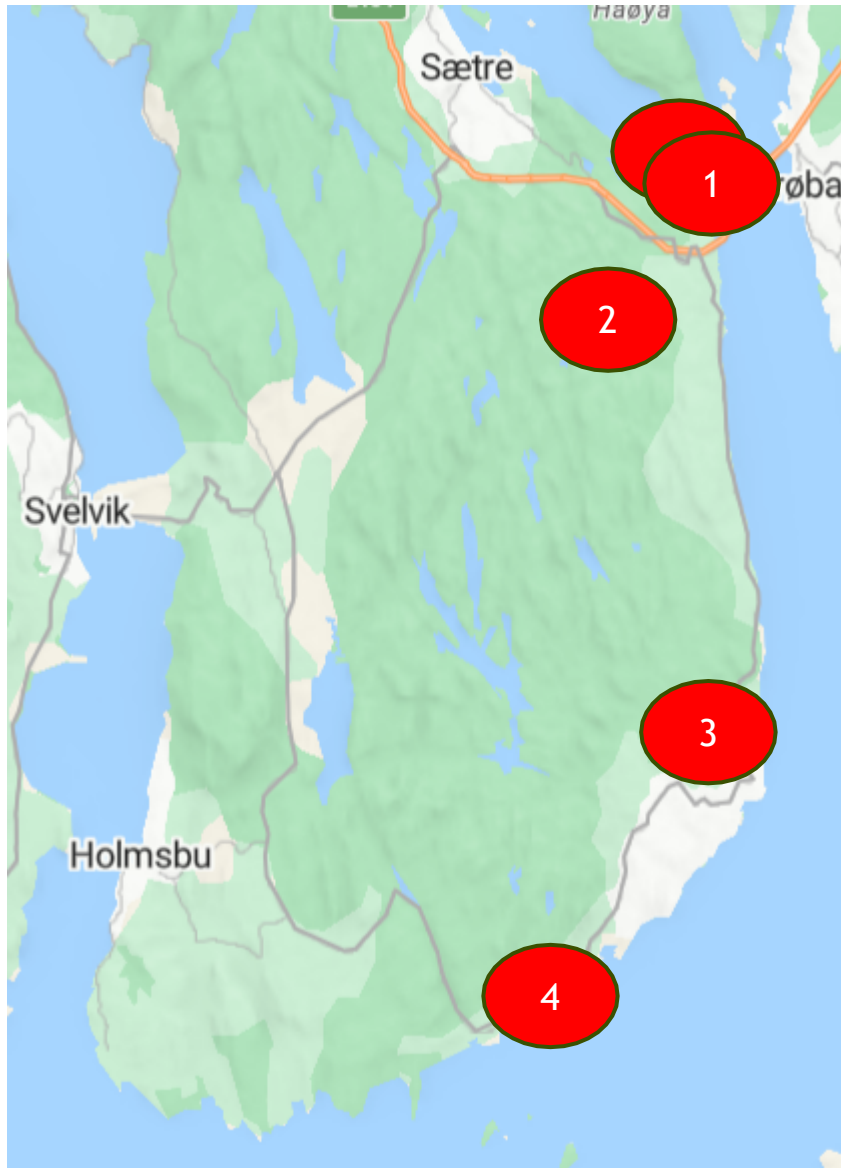

Solpark Storsand

Solcelle-anlegg kombinert med beitemark

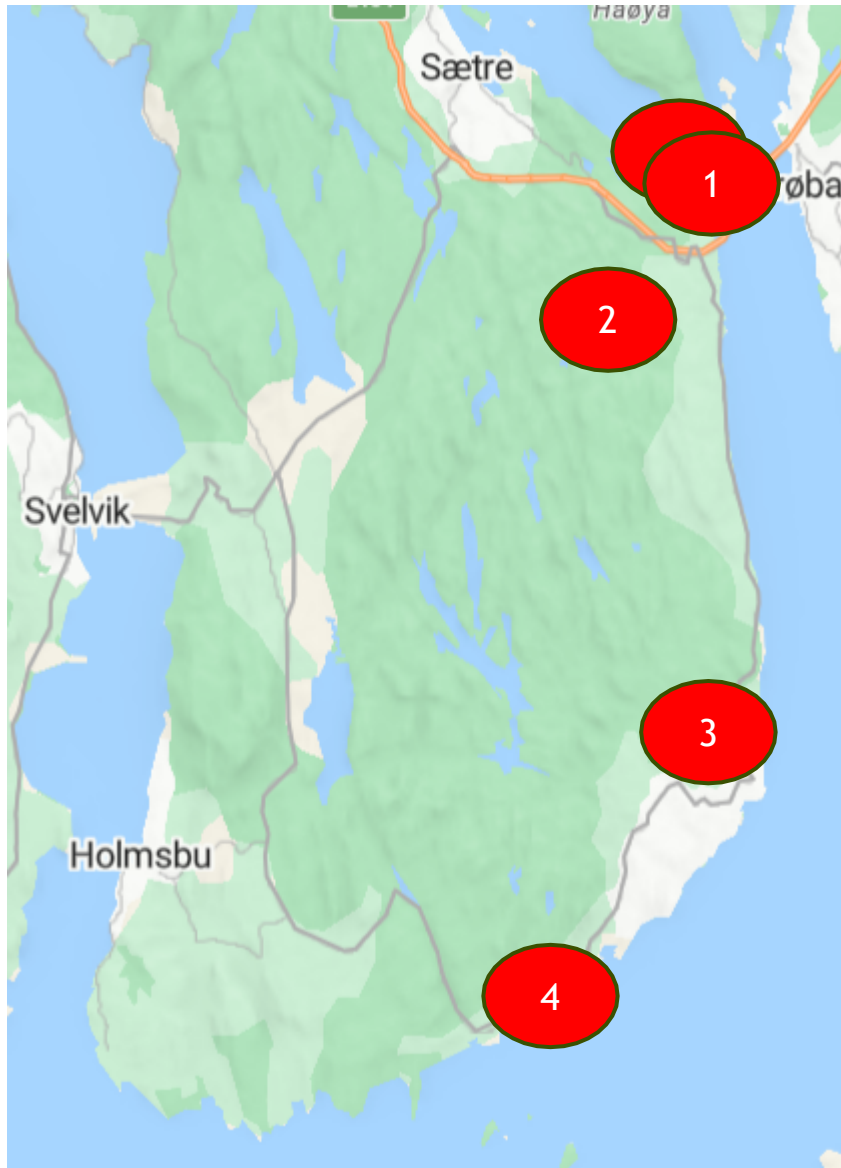
Solcelle-anleggene vil anlegges slik at panelene bli stående skrått og strekke seg ca. 1-4 meter over bakken. Anleggene egner seg godt til områder med beitemark, og beitedyr vil fritt kunne bevege seg i solparken.

Solenergi: Noen aktuelle steder

1. Sætre
  1. Chemring - Bakkebaserte solparker og tak
  2. Sætre barneskole - tak
2. Storsand
  1. Grønsand - bakkebasert anlegg
3. Filtvet
  1. Tidligere skole
4. Tofte
  1. Tofte skole og idrettsanlegg
  2. Statkraft Tofte
  3. Ny brannstasjonen

Disse områdene er enten:

- ◆ Eksisterende næringsområder «grå områder» (Chemring og Statkraft)
- ◆ Eksisterende bygg (skoler m.m.)
- ◆ Kommunalt eid areal som fortsatt skal benyttes til dagens formål (beite)

Mulig produksjonsvolum

Mer enn 13.000.000
kWh årlig som
tilsvarer forbruket til
1000 husholdninger,
tilsvarer ca. 25% av
befolkningen på
Hurum.

Kostnader

- ◆ Investering MNOK 135 - 150
- ◆ Pris pr. kWt ca. 40 øre

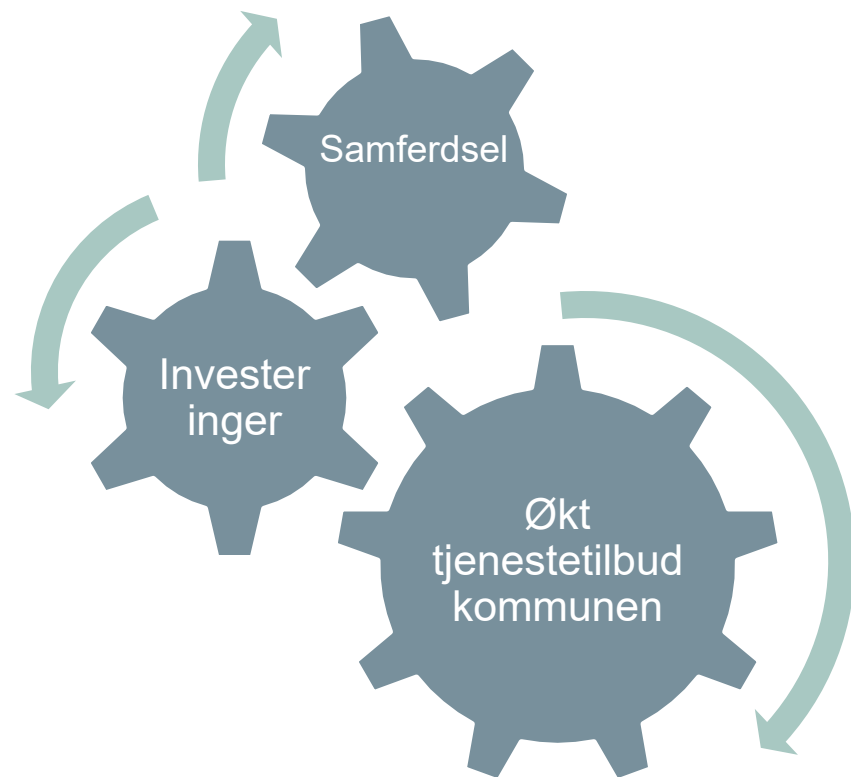
Hurum Energi - ladeinfrastruktur for samferdsel på sjøen

- ◆ Vi har siden 2018 etablert ca. 500 stk. ladestasjoner for elbiler.
- ◆ Vi har etablert 2 ladestasjoner for elbåter. I Holmsbu og på Tofte.
- ◆ Lading av elbåter er fortsatt i tidlig fase sammenlignet med lading av elbiler.
- ◆ Vi er klare for å etablere ladeinfrastruktur for elektrisk ferdsel på sjøen
- ◆ Fokus trinn 1 er indre Oslofjord, og områdene rundt Håøya

Samferdsel skaper vekst og gode lokalsamfunn

Samferdsel skaper vekst

Asker har brikkene til å bygge fremtidens nærområder

Hurum Energi:

- Blant de 10% beste på regularitet med tilnærmet 100% reserveforsyning
- Blant de 30% beste på kundetilfredshet
- Lønnsom drift
- Har etablert selskap med lokale entreprenører som kan levere anleggene vi har skissert i presentasjonen
- Selskapet har per dags dato installert ca. 100 solcelle-anlegg

Hurum Energi:

- Verdien av en solkunde er 3-4 ganger så høy som en ordinær strømkunde
- Hurum Energi kombinerer satsing på grønn energi med lønnsomhet
- Øker verdien for kunder og eiere
- 135 – 150 MNOK planlagt investert enten direkte eller sammen med partnere

Møteinnkalling

Utvalg

Formannskapet

Dato

17.09.2024 kl. 12:00

Sted

Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til: Politisk.sekretariat@asker.kommune.no.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær

Tema

- Ekstraordinært budsjettseminar for formannskapet 09:00-11:30

Presentasjoner

- Status oppfølging av strategi- og utviklingen av selskapet v/ Hurum Energi AS (20 min)
- Kraftløftet i Asker kommune – etablering av solcelleparker for kortreist grønn energi v/ Hurum Energi og Askerhalvøya Eiendom AS (20 min)
- Kraftproduksjon i Asker kommune v/ kommunedirektør Lars Bjerke (20 min)

Sakskart

Saker til behandling

127/24	24/1486 6-1	Godkjenning av protokoll formannskapet 3. september 2024
--------	----------------	--

128/24	24/0226 2-10	Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 for Asker kommune
--------	-----------------	---

K-129/24   24/1225
3-1   Asker kommunes økonomireglement – revidering

K- 130/24   24/1349
2-1   Asker kommunes finansreglement – revidering

131/24   24/1458   Asker og Bærum brann og redning IKS - ABBR - Innkalling
6-1   til representantskapsmøte 4-2024

132/24   24/1427   Viken Kontrollutvalgssekretariat - VIKUS - Innkalling til
8-1   representantskapsmøte 2-2024

133/24   24/1160   Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt
5-2   livskvalitet og deltakelse

134/24   24/0875   Høringsinnspill fra Asker kommune - Forslag til endringer i
0-2   spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

---

Referatsaker

Asker, 05.09.2024
Lene W. Conradi
Ordfører

Møteprotokoll

Formannskapet

Dato	Tid	Sted
17.09.2024	12:00 – 14:40	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Ivar Granum (A)	
Utvalgsmedlem	Marianne Riis Rasmussen (A)	
Utvalgsmedlem	Tonje Lavik Pederssen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Rikard Gaarder Knutsen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Elisabeth Holter-Schøyen (V)	
Varamedlem	Anne Høie Guettler	Hanne Lisa Matt (MDG)
Utvalgsmedlem	Anders Nordmo (SV)	
Utvalgsmedlem	Eva Høili (KrF)	

Forfall:

Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)

Møtet ble satt med 13 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke   kommunedirektør
Randi Sandli   direktør for organisasjon, styring og utvikling
Eli F. Aubert   direktør for samfunnsutvikling
Trine Groven   protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

127/24	24/14866-1	Godkjenning av protokoll formannskapet 3. september 2024	3
128/24	24/02262-10	Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 for Asker kommune	3
129/24	24/12253-1	Asker kommunes økonomireglement – revidering	4
130/24	24/13492-1	Asker kommunes finansreglement – revidering	5
131/24	24/14586-1	Asker og Bærum brann og redning IKS - ABBR - Innkalling til representantskapsmøte 4-2024	6
132/24	24/14278-1	Viken Kontrollutvalgssekretariat - VIKUS - Innkalling til representantskapsmøte 2-2024	7
133/24	24/11605-2	Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse	8
134/24	24/08750-2	Høringsinnspill fra Asker kommune - Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet	9

Referatsaker

Saker til behandling

127/24 Godkjenning av protokoll formannskapet 3. september 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	127/24

Ordfører forslag til vedtak:

1. Protokoll fra formannskapet møte 3. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ordfører tok opp møteprotokoll-del II til godkjenning. Denne ble enstemmig godkjent.

Vedtak

1. Protokoller fra formannskapet møte 3. september 2024 godkjennes slik de foreligger.

[Lagre vedtak]

128/24 Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 for Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	128/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 tas til orientering.
2. Formannskapet er innforstått med at kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 legges ut på høringsfrist 4.10.24.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 tas til orientering.
2. Formannskapet er innforstått med at kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 legges ut på høringsfrist 4.10.24.

[Lagre vedtak]

129/24 Asker kommunes økonomireglement – revidering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	129/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

[Lagre vedtak]

130/24 Asker kommunes finansreglement – revidering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	130/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

[Lagre vedtak]

131/24 Asker og Bærum brann og redning IKS - ABBR - Innkalling til representantskapsmøte 4-2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	131/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet i Asker kommune har som eierutvalg behandlet innkallingen til representantskapsmøte 04/2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) mandag 23. september 2024, og tar denne til orientering.
2. Asker kommune slutter seg til forslaget om å gi et mandat for en utredning om sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS og Oslo brann- og redningsetat.

Behandling

Tonje Lavik Pederssen (FrP) fremmet følgende forslag til nytt punkt, på vegne av alle partier:

Selskapsavtalen endres i tråd med styrets forslag.

Innstillingen i to punkter ble enstemmig vedtatt.

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet i Asker kommune har som eierutvalg behandlet innkallingen til representantskapsmøte 04/2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) mandag 23. september 2024, og tar denne til orientering.

2. Asker kommune slutter seg til forslaget om å gi et mandat for en utredning om sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS og Oslo brann- og redningsetat.
3. Selskapsavtalen endres i tråd med styrets forslag.

[Lagre vedtak]

132/24 Viken Kontrollutvalgssekretariat - VIKUS - Innkalling til representantskapsmøte 2-2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	132/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet som Asker kommunes eierutvalg har behandlet innkalling til representantskapsmøte 2 – 2024 i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS den 26. september 2024 og tar denne til orientering.
2. Asker kommunes representant oppfordres i sak 04/24 og 05/24 å påpeke den alvorlige økonomiske situasjonen som er oppstått og oppfordre til å holde budsjetter på dagens nivå.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet som Asker kommunes eierutvalg har behandlet innkalling til representantskapsmøte 2 – 2024 i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS den 26. september 2024 og tar denne til orientering.

2. Asker kommunes representant oppfordres i sak 04/24 og 05/24 å påpeke den alvorlige økonomiske situasjonen som er oppstått og oppfordre til å holde budsjetter på dagens nivå.

[Lagre vedtak]

133/24 Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	133/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune avgir høringsinnspill til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse slik det fremgår i vedlegg *Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024*.

Behandling

Marianne Riis Rasmussen (A) fremmet følgende forslag om tillegg, under Klimavennlige liv og bærekraftig forbruk:

Det er forventet en betydelig befolkningsvekst i Akershus 2030. Dette gir utfordringer for arealbehov og miljøutfordringer knyttet til veksten. Presset på dyrka jord, natur og skog er allerede stort. Det er viktig at planarbeidet i Akershus rigges for å håndtere veksten slik at den skjer mest mulig bærekraftig. Vi har et særlig ansvar for å ta vare på dyrka og dyrkbar jord, og å øke produksjonen av viktige matvarer. Akershus bør sette tydelige mål for jordvern, matproduksjon og kulturlandskap.

Innstillingen, med Riis Rasmussens forslag til tillegg, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune avgir høringsinnspill til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse slik det fremgår i vedlegg *Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024*.
2. Følgende legges til under Klimavennlige liv og bærekraftig forbruk:

«Det er forventet en betydelig befolkningsvekst i Akershus 2030. Dette gir utfordringer for arealbehov og miljøutfordringer knyttet til veksten. Presset på dyrka jord, natur og skog er allerede stort. Det er viktig at planarbeidet i Akershus rigges for å håndtere veksten slik at den skjer mest mulig bærekraftig. Vi har et særlig ansvar for å ta vare på dyrka og dyrkbar jord, og å øke produksjonen av viktige matvarer. Akershus bør sette tydelige mål for jordvern, matproduksjon og kulturlandskap.»

[Lagre vedtak]

134/24 Høringsinnspill fra Asker kommune - Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	134/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune sender inn høringsuttalelse, i tråd med sakens vedlegg 1, om Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune sender inn høringsuttalelse, i tråd med sakens vedlegg 1, om Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-14/24	24/15372-1	Referatsaker formannskapet 17. september 2024

1.	Jan Egil Markussen, Deputy CEO Energeia-gruppen, presenterte selskapets satsing på bakkemonterte solkraftverk (<i>presentasjon</i>).
2.	Christopher Kjølnér, CEO Pyur Energy AS, presenterte selskapets satsing på fornybar energi (<i>presentasjon</i>).
3.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om kraftproduksjon i Asker kommune; Prinsipper, rammer og henvendelser fra utviklere og grunneiere (<i>presentasjon</i>).
4.	Christian Aakermann, daglig leder Hurum Energi AS og Ola Mæhlum, Askerhalvøya Eiendom AS presenterte selskapenes felles strategi (<i>presentasjon</i>).
5.	Kommunedirektør Lars Bjerke svarte ut oversendelse fra Elisabeth Holther-Schøyen (V) i sak 108/24 Temaplan for bærekraftig boligutvikling 2. gangsbehandling, behandlet i møte 20.08.2024.
6.	Ordfører orienterte om inngått samarbeidsavtale mellom Ungt Entreprenørskap Akershus og Asker kommune, gjeldende fra 1. august 2024.
7.	Ordfører orienterte om at hun har bevilget kr 10.000 fra formannskapets disposisjonskonto til Kirkens Feltarbeid Asker i forbindelse med deres 40-års jubileum.
8.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om notat av 16.09.2024 om sak rehabilitering av Asker rådhus (<i>notat</i>).
9.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om notat av 12.09.2024 om Askerhalvøya Eiendom AS – behandling av sak 100/24 den 18/6 om generalforsamling i Askerhalvøya eiendom (<i>notat</i>).
10.	Ordfører orienterte om ekstraordinær generalforsamling i Drammen Havn AS, der det ble vedtatt utbytte for første gang.

Saksframlegg

Arkivsak
24/14866-1

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Godkjenning av protokoll formannskapet 3. september 2024

Ordfører forslag til vedtak:

1. Protokoll fra formannskapet møte 3. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

1. Sammendrag og konklusjon

Utkast til protokoll fra formannskapetets møte 3. september 2024 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:
Protokoll formannskapet 03.09.2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/14866

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Saksnr.
127/24

Godkjenning av protokoll formannskapet 3. september 2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 127/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Ordfører tok opp møteprotokoll-del II til godkjenning. Denne ble enstemmig godkjent.

Vedtak

1. Protokoller fra formannskapet møte 3. september 2024 godkjennes slik de foreligger.

Møteprotokoll

Formannskapet

Dato	Tid	Sted
03.09.2024	12:30 – 14:30	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varamedlem	Espen Hansen Aspås (FrP)	Monica Vee Bratlie (H)
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Ivar Granum (A)	
Varamedlem	Marie Østensen (A)	Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem	Tonje Lavik Pederssen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Rikard Gaarder Knutsen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Elisabeth Holter-Schøyen (V)	
Utvalgsmedlem	Hanne Lisa Matt (MDG)	
Utvalgsmedlem	Anders Nordmo (SV)	
Utvalgsmedlem	Eva Høili (KrF)	

Forfall:

Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)
Utvalgsmedlem	Marianne Riis Rasmussen (A)

Møtet ble satt med 13 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Ordfører foreslo å behandle sak 125/24 (unntatt offentlighet) til slutt i møtet. Dette fikk tilslutning.

Ordfører foreslo at ettersendt sak 126/24 ble satt på kartet. Dette fikk tilslutning.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke	kommunedirektør
Randi Sandli	direktør for organisasjon, styring og utvikling
Eli F. Aubert	direktør for samfunnsutvikling
Trine Groven	protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

116/24	24/13951-1	Godkjenning av protokoll formannskapet 20. august 2024	4
117/24	23/08854-5	Detaljregulering - Park og kyststi langs Tåjeodden og Kutangen inkludert utfylling i sjø, gbnr. 238/162, 238/434 m.fl. - sluttbehandling	4
118/24	24/06497-4	Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028	5
119/24	24/00505-16	Valg av medlemmer til Asker forliksråd - 2025-2028	6
120/24	23/20042-4	Uttreden fra folkevalgt verv og nyvalg - Martin Berthelsen (SV)	8
121/24	24/13359-1	Månedrapport juli 2024 - økonomi	9
122/24	24/08874-1	Endring av forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner - høring	10
123/24	24/06742-1	Effektivisering og service i Asker kommunes byggesaksbehandling - svar på verbalvedtak	11
124/24	24/11979-1	Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler	12
125/24	24/13050-1	- - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 23 første ledd	13
126/24	24/14170-1	Uttreden fra folkevalgte verv og nyvalg - Simen Velle (FrP)	13

Referatsaker

Saker til behandling

116/24 Godkjenning av protokoll formannskapet 20. august 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	116/24

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra formannskapet møte 20. august 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra formannskapet møte 20. august 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

117/24 Detaljregulering - Park og kyststi langs Tåjeodden og Kutangen inkludert utfylling i sjø, gbnr. 238/162, 238/434 m.fl. - sluttbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	21.08.2024	37/24
2 Formannskapet	03.09.2024	117/24
3 Kommunestyret	10.09.2024	44/24

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 21.08.2024 sak 37/24

Innstilling

1. Detaljregulering for park og kyststi på Tåjeodden og Kutangen med motfylling i sjø, gbnr: 238/162, 238/434, m.fl. med plankart datert 27.06.2024 og bestemmelser datert 18.04.2024 vedtas i henhold til plan- og bygningsloven § 12-12

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende oversendelse:

Følgende innarbeides i planbestemmelsene:

- *Dersom det brukes sprengstein som motfylling i sjø skal massene renses og vaskes for forurensing som plast og nitrogen.*

Innstilling

1. Detaljregulering for park og kyststi på Tåjeodden og Kutangen med motfylling i sjø, gbnr: 238/162, 238/434, m.fl. med plankart datert 27.06.2024 og bestemmelser datert 18.04.2024 vedtas i henhold til plan- og bygningsloven § 12-12.

[Lagre vedtak]

118/24 Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	118/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	49/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028 vedtas slik den foreligger. Handlingsplanen følger vedlagt.
2. Med hjemmel i alkoholloven § 1-6 tredje ledd videreføres alle innvilgede bevillinger til salg, skjenking og tilvirkning for ny bevillingsperiode, gjeldende fra 1. oktober 2024.
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å treffe vedtak etter alkoholloven i saker som ikke har prinsipiell betydning, så langt det ikke fremgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret er pålagt eller selv har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028 vedtas slik den foreligger. Handlingsplanen følger vedlagt.
2. Med hjemmel i alkoholloven § 1-6 tredje ledd videreføres alle innvilgede bevillinger til salg, skjenking og tilvirkning for ny bevillingsperiode, gjeldende fra 1. oktober 2024.
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å treffe vedtak etter alkoholloven i saker som ikke har prinsipiell betydning, så langt det ikke fremgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret er pålagt eller selv har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

[Lagre vedtak]

119/24 Valg av medlemmer til Asker forliksråd - 2025-2028

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
03.09.2024

Saksnr.
119/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Som medlemmer av Asker forliksråd velges:

1. -----
2. -----
3. -----

2. Som forliksrådets leder velges:

-----

3. Som varamedlemmer til forliksrådet velges:

1. -----
2. -----
3. -----

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølgen de er valgt.

Behandling

Ordfører fremmet forslag, på vegne av Politisk forhandlingsutvalg:

Som medlemmer:

1. *Marianne Riis Rasmussen*
2. *Elisabeth Takle Bye*
3. *Jonny Nauste*

Som leder: Marianne Riis Rasmussen

Som varamedlemmer:

1. *Une Borg Kjølseth*
2. *Waldemar R. Garntangen*
3. *Tor Martin Møller*

Innstillingen, med ordførers forslag, ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Som medlemmer av Asker forliksråd velges:

1. Marianne Riis Rasmussen
2. Elisabeth Takle Bye
3. Jonny Nauste

2. Som forliksrådets leder velges:

Marianne Riis Rasmussen

3. Som varamedlemmer til forliksrådet velges:

1. Une Borg Kjølseth
2. Waldemar R. Garntangen
3. Tor Martin Møller

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølgen de er valgt.

[Lagre vedtak]

120/24 Uttreden fra folkevalgt verv og nyvalg - Martin Berthelsen (SV)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	120/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	54/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det tas til orientering at Martin Berthelsen (SV) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.
- 2.

-----
rykker opp som nytt fast medlem av kommunestyret for SV.

3.

-----
velges som nytt fast medlem i KS Fylkesmøte Akershus, for felleslisten MDG/SV/R/Sp.

Behandling

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende forslag:

Une Borg Kjølseth (SV) til begge verv.

Innstillingen, med Nordmos forslag, ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Det tas til orientering at Martin Berthelsen (SV) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.
2. Une Borg Kjølseth (SV)
rykker opp som nytt fast medlem av kommunestyret for SV.
3. Une Borg Kjølseth (SV)
velges som nytt fast medlem i KS Fylkesmøte Akershus, for felleslisten MDG/SV/R/Sp.

[Lagre vedtak]

121/24 Månedrapport juli 2024 - økonomi

Behandlet av

Møtedato

Saksnr.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Månedsrapport økonomi per juli 2024 tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Månedsrapport økonomi per juli 2024 tas til orientering.

[Lagre vedtak]

122/24 Endring av forskrift for gebyrer med hjemmel i lov om planlegging og byggesaksbehandling, lov om eiendomsregistrering, lov om vern mot forurensinger og om avfall, og lov om eierseksjoner - høring

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	21.08.2024	41/24
2 Formannskapet	03.09.2024	122/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Forslag til endringer i lokal gebyrforskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensingsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring.

Høringsfristen settes til 3 uker.

Behandling

Ordfører fremmet følgende forslag til endring:

....og matrikkelloven, med de justeringer i § 2.14 og § 3.10 som er foreslått i kommunedirektørens tilleggsnotat av 28.08.2024, legges til offentlig ettersyn.....

Innstillingen, med ordførers forslag til endring, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Forslag til endringer i lokal gebyrforskrift om innkreving av gebyrer til dekning av kommunens kostnader ved saksbehandling etter plan- og bygningsloven, forurensingsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven, med de justeringer i § 2.14 og § 3.10 som er foreslått i kommunedirektørens tilleggsnotat av 28.08.2024, legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring.

Høringsfristen settes til 3 uker.

[Lagre vedtak]

123/24 Effektivisering og service i Asker kommunes byggesaksbehandling - svar på verbalvedtak

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	21.08.2024	42/24
2 Formannskapet	03.09.2024	123/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Redegjørelsen for arbeidet med effektivisering og service i byggesaksbehandlingen tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Redegjørelsen for arbeidet med effektivisering og service i byggesaksbehandlingen tas til orientering.

[Lagre vedtak]

124/24 Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	22.08.2024	26/24
2 Eldrerådet	22.08.2024	22/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	19/24
4 Utvalg for oppvekst	27.08.2024	36/24
5 Utvalg for medborgerskap	29.08.2024	27/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	29.08.2024	24/24
7 Formannskapet	03.09.2024	124/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Retningslinjer for lån og leie av kommunale bygg sendes på høring, med høringsfrist 08.10.2024.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjer for lån og leie av kommunale bygg sendes på høring, med høringsfrist 08.10.2024.

[Lagre vedtak]

125/24 – Sakstittel unntatt offentlighet

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 23 første ledd

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	125/24

Saksframlegg med innstilling unntatt offentlighet.

Saksprotokoll unntatt offentlighet.

126/24 Uttreden fra folkevalgte verv og nyvalg - Simen Velle (FrP)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	126/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	55/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Det tas til orientering at Simen Velle (FrP) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.

2.

-----

velges som nytt fast medlem i Utvalg for medborgerskap, for FrP.

3.

-----

velges som nytt varamedlem til Utvalg for velferd, for FrP.

Behandling

Tonje Lavik Pederssen fremmet følgende forslag:

Som nytt fast medlem av Utvalg for medborgerskap: Alf Andreassen (FrP)

Som 2. varamedlem til Utvalg for medborgerskap: Henning Rosenquist

Som 3. varamedlem til Utvalg for velferd: Per Johan Pederssen

Innstillingen, med Lavik Pederssens forslag, ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Det tas til orientering at Simen Velle (FrP) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.
2. Alf Andreassen (FrP)
velges som nytt fast medlem i Utvalg for medborgerskap, for FrP.
3. Henning Rosenquist (FrP)
velges som nytt 2. varamedlem til Utvalg for medborgerskap, for FrP.
4. Per Johan Pederssen (FrP)
velges som nytt varamedlem til Utvalg for velferd, for FrP.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-13/24	24/13961-1	Referatsaker formannskapet 3. september 2024

1.	Ingeniør Mette Kringen redegjorde for mulighetsstudie for rehabilitering av Asker rådhus (<i>presentasjon</i>).
2.	Tonje Lavik Pederssen (FrP) stilte spørsmål om nasjonal reisevaneundersøkelse og sykkelsatsing i Asker kommune. Direktør Ragnar Sand Fuglum besvarte spørsmålet.
3.	Elisabeth-Holter-Schøyen (V) stilte spørsmål om bruk av Rotenon for å utrydde solabbor i ferskvann i Asker. Direktør Ragnar Sand Fuglum besvarte spørsmålet.
4.	Ordfører orienterte om planlagt budsjettseminar for formannskapet 17. september, etter formannskapets møte samme dag.

Møteprotokoll – del II - sak 125/24

Formannskapet

Dato	Tid	Sted
03.09.2024	12:00 – 14:30	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varamedlem	Espen Hansen Aspås (FrP)	Monica Vee Bratlie (H)
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Ivar Granum (A)	
Varamedlem	Marie Østensen	Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem	Tonje Lavik Pederssen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Rikard Gaarder Knutsen (FrP)	
Utvalgsmedlem	Elisabeth Holter-Schøyen (V)	
Utvalgsmedlem	Hanne Lisa Matt (MDG)	
Utvalgsmedlem	Anders Nordmo (SV)	
Utvalgsmedlem	Eva Høili (KRF)	

Forfall:

Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)
Utvalgsmedlem	Marianne Riis Rasmussen (A)

125/24 – Salg av areal i Trekanten

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 23 første ledd

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	125/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå kontrakt om salg av kommunens arealer i Trekanten kjøpesenter, samt arealer i Kulturhuset (tidligere utleid til Glorioso) og tilhørende parseller til Scala Eiendom AS, i tråd med utkast til vedlagte kjøpsavtale.

Behandling

Ordfører foreslo å lukke møtet med hjemmel i kommunelovens § 11-5, tredje ledd (b), jf. offentleglova § 23. Dette fikk enstemmig tilslutning.¹

Utviklingsdirektør i Scala Eiendom AS, Fredrik S. Myhre, presenterte saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å inngå kontrakt om salg av kommunens arealer i Trekanten kjøpesenter, samt arealer i Kulturhuset (tidligere utleid til Glorioso) og tilhørende parseller til Scala Eiendom AS, i tråd med utkast til vedlagte kjøpsavtale.

[Lagre vedtak]

---

¹ Saksframlegg og sakprotokoll kan offentliggjøres etter at Oslo Børs er orientert om transaksjonen mellom Citycon Norway AS og Scala Eiendom AS.

Saksframlegg

Arkivsak
24/02262-10

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 for Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 tas til orientering.
2. Formannskapet er innforstått med at kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 legges ut på høring med høringsfrist 4.10.24.

1. Sammendrag

Kommunedirektøren legger med dette frem sitt forslag til handlingsprogram for perioden 2025-2028. Handlingsprogrammet er kommunedirektørens forslag til budsjett for drift og investeringer for 2025 og en økonomiplan for de neste fire årene. I tillegg inneholder dokumentet en kort beskrivelse av kommuneplanens satsingsområder og mål, samt klimabudsjett. Kommuneloven krever at årsbudsjett og 4-årig økonomiplan skal vedtas av kommunestyret innen 31.12.2024. I Asker kommune inneholder økonomiplanen også en 10-årlig plan for investeringer.

Dokumentet offentliggjøres i formannskapsmøtet 17.09. og blir fra samme tidspunkt tilgjengelig på nett.

Asker kommune legger kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2025-2028 ut på høring. Dette er ikke en lovpålagt høring, men en invitasjon til Askers innbyggere, lag, foreninger, råd og utvalg til å komme med innspill til kommunedirektørens forslag.

Asker kommune er en av få kommuner som legger frem kommunedirektørens forslag til handlingsprogrammet før statsbudsjettet er lagt frem. Dette innebærer at det også legges frem en tilleggsinnstilling til handlingsprogrammet som offentliggjøres 25. oktober.

I juni vedtok Stortinget nytt inntektssystem for kommunene fra 2025. Endringene i inntektssystemet medfører store negative økonomiske konsekvenser for Asker, og innebærer at kommunens økonomiske rammebetingelser er varig redusert. Omstillingsprogrammet måtte derfor forsterkes vesentlig. Endrede rammebetingelser gjeldende fra 2025 krever at vi blir nødt til å redusere både omfang og kvalitet på tjenestene. Tiltakene vil bli lagt frem som en del av tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet.

Kommunestyret vedtar årsbudsjettet og økonomiplanen på grunnlag av innstilling fra formannskapet. Innstilling til kommunestyret til handlingsprogram 2025-2028 behandles i formannskapets møte 19.11. Formannskapets innstilling legges ut til alminnelig ettersyn i henhold til kommunelovens §14-3 i perioden 21.11. til 5.12.2024.

2. Bakgrunn for saken

Handlingsprogram 2025-2028 bygger på følgende rammebetingelser:

- Politisk årshjul, vedtatt i kommunestyret i sak 78/23.
- Vedtatt Handlingsprogram 2024-2027
- Sak om program for omstilling og effektivisering og prisstruktur i svømmehallene, vedtatt av kommunestyret i sak 2/24
- Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2025, slik det er redegjort for i kommuneproposisjonen (Prop.102 S (2023-2024))
- Handlingsregler for den økonomiske utviklingen, vedtatt av kommunestyret i sak 10/20
- Sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2025-2028, vedtatt av kommunestyret i sak 31/24
- Kommunestyrets vedtak i 1. og 2. tertialrapport 2024
- Vedtatte temaplaner

3. Saksopplysninger

I tråd med politisk årshjul for 2024, i sak 78/23, offentliggjøres kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram for 2025-2028 den 17.09. Kommunedirektørens forslag legges ut på kommunens nettside samtidig med presentasjonen for formannskapet.

Den videre behandlingen av handlingsprogrammet følger av nedenstående oversikt.

18.09. – 4.10.2024	Høringsperiode kommunedirektørens forslag til HP
19.09.2024	Rådene. Presentasjon av kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028.
24.09. – 26.09.2024	Utvalgsmøter. Presentasjon av handlingsprogrammet.
22.10.-23.10.2024	Økonomiseminar formannskapet - ekstraordinært
25.10.2024	Tilleggsinnstillingen offentliggjøres
1.11.2024	Frist for partiene å stille skriftlige spørsmål til handlingsprogrammet (kl. 14)
5.11.2024	Dialogmøte mellom formannskap og fellesråd om handlingsprogrammet
8.11.2024	Frist for administrasjonen å svare ut spørsmål til handlingsprogrammet (kl. 18)
15.11.2024	Frist partienes endringsforslag til HP
29.10. -31.10.2024 19.11/21.11.2024	Sak - kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 (inkludert gebyrer), tilleggsinnstilling og partienes endringer Hovedutvalgene/Formannskapet/Råd
21.11. – 5.12.2024	Høringsperiode
5.12.2024	Frist verbalforslag fra partiene
10.12.2024	Kommunestyret vedtar Handlingsprogram 2025-2028

Egne politiske saker høsten 2024 om ulike temaer.

4. Kommunedirektørens vurdering

Stortinget vedtok i juni nytt inntektssystem for kommunene. Omleggingen betyr et tap for Asker kommune på 256 millioner kroner per år i årene framover. I tillegg står kommunen allerede i omstilling for inneværende år. Kommunen har hatt store investeringer de siste årene, med påfølgende høy lånegjeld. Stadig økende renteutgifter, prisvekst, økte pensjonskostnader og tapte skatteinntekter har gjort at kommunen i likhet med resten av kommune- Norge, siden 2022 har satt i gang et større omstillingsarbeid.

Administrasjonene har, siden stortingsvedtaket i juni om nytt inntektssystem, jobbet med å se på mulige omstillingstiltak for de ulike tjenesteområdene. Formannskapet fikk en orientering om arbeidet i økonomiseminar 20. august. Forslagene som ble presentert skal utredes videre og deretter behandles politisk. Noen av de foreslåtte tiltakene vil ha egne politiske saker i løpet av høsten, mens de øvrige vil bli lagt frem som en del av tilleggsinnstillingen til HP. Og dermed behandles i forbindelse med budsjettbehandlingen i kommunestyret 10. desember 2024.

I dette handlingsprogrammet legges det opp til en omstilling og effektivisering på 200 mill. kroner i 2025, med ytterligere 150 mill. kroner i 2026.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

5. Konklusjon

Asker kommune leverer gode tjenester, men innenfor en stadig strammere økonomisk ramme.

De nye rammebetingelsene for Asker kommune, som skyldes vedtatte endringer fra Stortinget de siste årene, har gjort at kommunen fra 2023 og frem mot 2026 må tilpasse sin virksomhet og tjenesteproduksjon med totalt ca. 0,5 mrd. kroner. Hverdagseffektivisering og bemanningstilpasning er ikke tilstrekkelig for å møte de nye økonomiske utfordringene vi står overfor. Endrede rammebetingelser krever at vi blir nødt til å redusere både omfang og kvalitet på tjenestene våre.

Høstens budsjettarbeid vil kreve gode politiske- og administrative prosesser, og tydelige avklaringer. Gode medvirkningsprosesser er spesielt viktig i det krevende arbeidet med omstilling og effektivisering.

Formannskapet har et særlig sektorovergripende ansvar for å se helhet og sammenheng i økonomi og omstillingsarbeidet på tvers av fag- og tjenesteområder. Kommunedirektøren legger opp til en rekke aktiviteter for å videreføre og styrke samhandlingen mellom politisk og administrativt nivå i en krevende omstillingsperiode.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02262

Saksbehandler
Kathrine Bolsø

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato   **Saksnr.**
17.09.2024   128/24

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 for Asker kommune

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 128/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 tas til orientering.
2. Formannskapet er innforstått med at kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 legges ut på høringsfrist 4.10.24.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 tas til orientering.
2. Formannskapet er innforstått med at kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2025-2028 legges ut på høringsfrist 4.10.24.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
24/02262-11

Vår saksbehandler
Kathrine Bolsø

Dato
13.09.2024

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektør

Tilleggsnotat lagt til 13.09.24 - Oppdatert årshjul 2024

For å sikre riktig rekkefølge og god nok tid i både den administrative og politiske saksbehandlingen av saker som har påvirkning på kommunestyrets endelige behandling av handlingsprogrammet 2025-2028 i desember, har årshjulet for 2024 blitt justert.

Se tabell for oppdatert årshjul:

Tidspunkt	Aktivitet
17.09.24	Kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028 legges frem
18.09.24 – 04.10.24	Høringsperiode – kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028
19.09.24 (ungdomsråd) / 24.09.24 (utvalg oppvekst)	Sak om nedleggelse av skoler – høringssak (høringsfrist 07.11.24)
24.09 – 26.09.24	Utvalgsmøter – presentasjon av HP 2025-2028
22.10 – 23.10.24	Økonomiseminar formannskapet (ekstraordinært)
25.10.24	Tilleggsinnstillingen til HP 2025-2028 offentliggjøres
01.11.24 08.11.24	Frist for partiene å stille skriftlige spørsmål til HP 2025-2028 Frist for kommunedirektøren å besvare spørsmålene.
05.11.24	Dialogmøte mellom formannskapet og fellesrådene
21.11.24 (ungdomsråd) / 26.11.24 (utvalg oppvekst) / 03.12.24 (formannskap) / 19.12.24 (kommunestyret)	Sak om nedleggelse av skoler - annengangsbehandling
28.11.24	Frist for partienes endringsforslag til HP 2025-2028 (salderte pakker)
29.10 – 31.10.24 (hovedutvalg) 21.11.24 (råd) 03.12.24 (formannskap)	Sak – kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028, inkludert gebyrer, tilleggsinnstilling og partienes endringer
04.12 – 18.12.24	Høringsperiode – formannskapets innstilling til HP 2025-2028
05.12.24	Frist for partienes verbalforslag
19.12.24 (kommunestyret, ny dato)	Kommunestyret vedtar HP 2025-2028

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Asker
kommune

Handlingsprogram 2025–2028

Kommunedirektørens forslag

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Foto: Vibeke Glosli

Innhold

Kommunedirektørens innledning	5
Politisk og administrativ organisering	8
Politisk organisering	8
Administrativ organisering	10
Plan- og styringssystemet.....	11
Visjon og verdier.....	11
Virksomhetsstyring.....	11
Plansystemet	12
Satsingsområder og mål.....	14
Samfunnsfloker som krever tverrsektoriell innsats	15
Fra planlegging til gjennomføring	19
Evaluering og resultatoppfølging	21
Kommunens satsingsområder.....	24
Økonomi	24
Medarbeidere.....	24
Samarbeid for å nå målene	26
Bærekraftige byer og samfunn.....	27
Handling mot klimaendringene.....	29
God helse.....	31
God utdanning.....	32
Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling.....	34
Økonomiske rammebetingelser	36
Rammebetingelser	36
Nytt inntektssystem gir store konsekvenser	36
Handlingsregler	37
Befolkningsutvikling	40
Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering.....	43
Omstillingsprogrammet forsterkes og får betydelige konsekvenser.....	43
KOSTRA-analyse og teoretisk handlingsrom	44
Omstillingsbeløp fordelt på tjenesteområdene.....	45
Strategier for omstillingen	45
Gevinstrealisering.....	48
Dialog og medvirkning.....	49
Driftsbudsjettet	50

Sentrale inntekter.....	50
Finansinntekter og -utgifter	51
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	54
Investeringsbudsjettet	55
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	55
Finansiering av investeringsbudsjettet	56
Klimabudsjett	58
Hva er et klimabudsjett?	58
Status og framskrivninger for utslipp	59
Klimamål.....	63
Klimatiltak.....	64
Organisasjon, styring og utvikling	70
KOSTRA-tall.....	70
Status og utfordringer	70
Dette skal vi oppnå.....	71
Prioriteringer i perioden.....	72
Driftsbudsjett.....	80
Investeringsbudsjett.....	82
Oppvekst.....	84
KOSTRA-tall.....	84
Status og utfordringer	85
Dette skal vi oppnå.....	86
Innspill fra hovedutvalget.....	87
Prioriteringer i perioden.....	88
Driftsbudsjett.....	92
Investeringsbudsjett.....	96
Velferd	99
KOSTRA-tall.....	99
Status og utfordringer	100
Dette skal vi oppnå.....	101
Innspill fra hovedutvalget.....	102
Prioriteringer i perioden.....	103
Driftsbudsjett.....	107
Investeringsbudsjett.....	110
Samfunnstjenester	113

KOSTRA-tall.....	113
Status og utfordringer	114
Dette skal vi oppnå.....	115
Innspill fra hovedutvalget.....	116
Prioriteringer i perioden.....	117
Driftsbudsjett.....	125
Investeringsbudsjett.....	127
Samfunnsutvikling	132
KOSTRA-tall.....	132
Status og utfordringer	133
Dette skal vi oppnå.....	134
Prioriteringer i perioden.....	136
Driftsbudsjett.....	141
Medborgerskap	143
KOSTRA-tall.....	143
Status og utfordringer	144
Dette skal vi oppnå.....	145
Innspill fra hovedutvalget.....	146
Prioriteringer i perioden.....	146
Driftsbudsjett.....	151
Investeringsbudsjett.....	153
Vedlegg.....	158
Forskriftsskjemaer	158
Hovedutvalgenes innspill til Handlingsprogram 2025-2028	164
Spillemidler 2025-2028	168
Langsiktig investerings- og driftsanalyse 2023-2042 (LIDA)	174
Metadata om indikatorene	175

Kommunedirektørens innledning

Vårt verdimeslige fundament

Vi har all grunn til å være stolte av den flotte kommunen vår. Asker har en langstrakt kystlinje, mange unike naturkvaliteter, en aktiv frivillig sektor, et variert og spennende kulturliv, et næringsliv med høy kompetanse og mange engasjerte innbyggere. Vi har også over 6500 dedikerte og kompetente ansatte som hver dag bidrar til at innbyggerne får gode tjenester.

Samtidig har vi vært gjennom en del utfordringer de siste årene. Både koronapandemien, flyktningkrisen, en ny sikkerhetspolitisk situasjon og nye økonomiske rammebetingelser har utfordret oss. Vi har også en stor oppgave når det gjelder å møte de tre store samfunnsflokene klima og natur, ungt utenforskap og demografiutfordringene.

Stortinget vedtok nytt inntektssystem for kommunene i juni. Endringene i inntektssystemet har store negative økonomiske konsekvenser for Asker, og innebærer at kommunen de neste årene må gjennomføre et omfattende omstillingsprogram. Det vil dessverre få betydelige konsekvenser for tjenestene til innbyggerne.

De fire verdiene våre – Raus, Nær, Modig og Skapende – blir et viktig fundament når vi skal gjennomføre en krevende omstilling. Vi må bli både *modigere* og mer *skapende* i jakten på fremtidens løsninger. Gjennom å være *nær* og tett på dem som berøres, får vi et bedre kunnskapsgrunnlag for å gjøre gode prioriteringer. Samtidig må vi i en krevende tid være *rause* med hverandre – både i relasjonen til brukere og innbyggere, på den enkelte arbeidsplass og i samspillet mellom politikk og administrasjon.

Nye økonomiske rammebetingelser krever økt omstilling

En robust og bærekraftig økonomi er avgjørende for at Asker kommune skal kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne både på kort og lang sikt. For å styrke den økonomiske bærekraften, har Asker kommune i flere år jobbet systematisk med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering.

Stortingets vedtak om endringer i inntektssystemet innebærer at Asker kommune får et permanent lavere inntektsnivå. I tillegg har endringer i skattesystemet gjennom flere år medført bortfall av skatteinntekter. Nye nasjonale rammebetingelser medfører altså at omstillingsprogrammet må forsterkes vesentlig. Det er sterkt beklagelig, og en situasjon vi gjerne skulle ha vært foruten.

I tillegg har Asker kommune gjennomført store investeringer de siste årene, noe som har medført høy lånegjeld. Økende renteutgifter og høy prisvekst har også bidratt til en mer krevende økonomisk situasjon.

Dette handlingsprogrammet legger opp til en omstilling og effektivisering på 200 millioner kroner i 2025 og ytterligere 150 millioner kroner i 2026. Samlet innebærer omstillingsprogrammet at Asker kommune i perioden fra 2023 til 2026 vil ha redusert driftsbudsjettet og tilpasset tjenesteproduksjonen med ca. 0,5 milliarder kroner.

Omstillingen er svært omfattende, og vil få konsekvenser for både omfang, kvalitet og standard på tjenestene. Det innebærer også at vi i årene fremover vil ha svært begrenset mulighet til å styrke budsjettet med nye satsinger i tråd med ambisjoner i temaplanene. I stedet må vi jobbe på nye måter for å få til mest mulig tjenesteutvikling og innovasjon innenfor reduserte driftsrammer.

Omstillingsprogrammet innebærer at vi må gjøre noen krevende prioriteringer i årene fremover. Vi må i større grad konsentrere ressursene til de kommunale kjernefunksjonene og redusere tjenestenes omfang og kvalitet til et mer nøkternt nivå. Samtidig må vi sørge for at de mest sårbare innbyggerne våre fortsatt får god hjelp og støtte fra kommunen.

Kommunen er til for innbyggerne. I den krevende perioden vi nå går inn i, vil vi alltid ha Askers innbyggere i fokus når krevende beslutninger skal tas. Jeg vet at mange av de omstillingstiltakene vi må gjennomføre dessverre kommer til å smerte. Samtidig kan ikke Asker kommune bruke mer penger enn vi faktisk har. Jeg skal gjøre mitt beste for at alle interessenter blir hørt, og gi de folkevalgte et best mulig beslutningsgrunnlag for de vanskelige politiske prioriteringene som må gjøres.

Selv om forslaget til handlingsprogram legger opp til en betydelig omstilling og effektivisering, er det viktig å understreke at vi fortsatt vil ha et svært godt tjenestetilbud i Asker. Sammenligninger med andre kommuner viser at Asker på flere områder har både høyere ressursbruk og kvalitet i tjenestene.

Dette dokumentet inneholder forslag til omstillingstiltak som i hovedsak gjelder løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning knyttet til de første 100 millioner kronene av omstillingsprogrammet.

I tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet som blir lagt frem i slutten av oktober, vil jeg komme med forslag til konkrete omstillingstiltak også knyttet til de siste 100 millioner kronene av omstillingsprogrammet. Dette vil i hovedsak være tiltak som gjelder endringer i tjenestetilbudet eller andre strukturelle tiltak av prinsipiell karakter.

Omstilling kan også åpne for nye muligheter

Asker kommune har allerede lagt bak seg flere år med omstilling. Vi har jobbet systematisk med å effektivisere tjenestene, øke produktiviteten og tilpasse bemanningen til reduserte rammer. Gjennom å sammenligne oss med andre kommuner har vi fått bedre kunnskap om områder der Asker kommune har et særlig effektiviseringspotensial.

Alle kommunens ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og vernetjenesten har lagt ned et betydelig arbeid i den omstillingsprosessen som er gjennomført de siste årene. Jeg vil rette en stor og oppriktig takk til dere alle – for at dere lojalt har fulgt opp og tilpasset virksomheten til nye rammebetingelser, for at dere har brukt det handlingsrommet dere har, og for at dere har lett etter nye løsninger. Mange av dere har vært gjennom et svært krevende arbeid som det står stor respekt av.

Nå må vi alle ruste oss til enda flere år med omstilling. Dette vil kreve tålmodighet, utholdenhet og mot – både hos folkevalgte og ansatte. Arbeidet kommer til å bli utfordrende. I slike situasjoner er det også viktig å evne å løfte blikket og se nye muligheter.

Et gammelt norsk ordtak sier at «nød lærer naken kvinne å spinne». Omstillingsarbeidet kan også åpne for nye løsninger som gir positive effekter for kommunen og de kommunale tjenestene. Gjennom tjenesteutvikling, innovasjon og digitalisering kan vi fornye tjenestene og få økt læring i organisasjonen. Samtidig gir det nye muligheter for å videreutvikle samarbeidet med frivilligheten, næringslivet og andre aktører i sivilsamfunnet.

Dialog og medvirkning er avgjørende for å lykkes

For å lykkes i arbeidet med omstilling og effektivisering, er det avgjørende å sikre god dialog og medvirkning med de som blir berørt.

Det er i arbeidet med handlingsprogrammet gjennomført prosesser for medvirkning, både eksternt med innbyggere, brukere, næringslivet og frivilligheten og internt med ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten. Omfang og form har vært tilpasset det enkelte tjenestoområde og sett i sammenheng med hvilke omstillings- og effektiviseringstiltak som har vært til vurdering.

I tillegg har kommunedirektøren hatt dialog og tatt imot innspill fra de folkevalgte underveis i prosessen. Formannskapet har hatt flere økonomiseminarer, og hovedutvalgene har i egen sak gitt sine innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet. Det vil bli gjennomført flere økonomiseminarer for formannskapet frem mot endelig behandling av handlingsprogrammet i desember.

Kommunestyret fastsetter de økonomiske rammene

Kommunestyret skal behandle handlingsprogrammet 19. desember 2024. Det er kommunestyret som gjennom sine prioriteringer og vedtak fastsetter Asker kommunes økonomiske rammer for perioden 2025-2028, og beslutter hvilke prinsipielle omstillings- og effektiviseringstiltak som skal gjennomføres.

Jeg ønsker kommunestyret lykke til med budsjettbehandlingen!

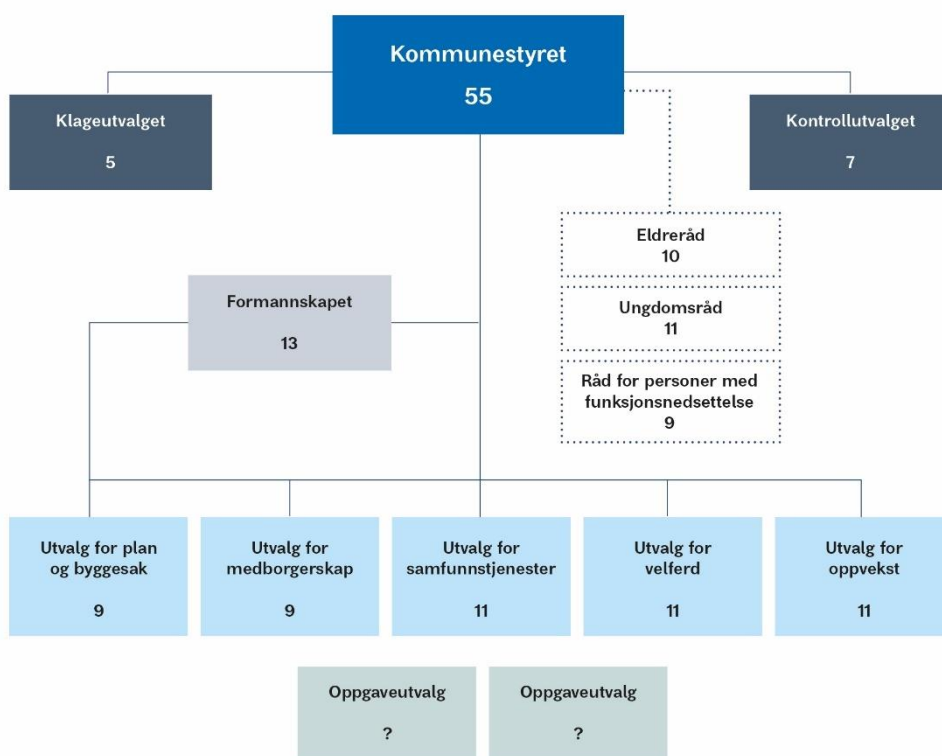
Lars Bjerke
kommunedirektør

Politisk og administrativ organisering

Politisk organisering

Asker kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodellen i kommuneloven, og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvis representasjon i kommunestyret.

Kommunestyret behandlet i juni 2023 sak om politisk struktur og organisering i perioden 2023-2027 (sak 30/23). Figuren under viser vedtatt politisk struktur i Asker kommune for perioden 2023-2027.

Kommunestyret har 55 medlemmer, og er det øverste organet i kommunen. Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen, hvis ikke annet følger av lov eller delegering. Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltningen, og kan forlange enhver sak lagt frem for seg til orientering eller avgjørelse. Se reglement for kommunestyret for en utfyllende beskrivelse.

Formannskapet har 13 medlemmer, og har blant annet ansvar for økonomiplan og årsbudsjett, investeringer, finansforvaltning, kommuneplan og reguleringsplaner, tettstedsutvikling, samferdsel og eierstyring av selskaper og foretak. Se reglement for formannskapet for en utfyllende beskrivelse.

Formannskapets medlemmer utgjør kommunens valgstyre, og utgjør sammen med tillitsvalgte partssammensatt utvalg.

Kommunestyret har opprettet fem hovedutvalg:

- Utvalg for oppvekst
- Utvalg for velferd
- Utvalg for samfunnstjenester
- Utvalg for medborgerskap
- Utvalg for plan og byggesak

Hovedutvalgene har vedtaksmyndighet innenfor sine ansvarsområder. Utvalgene kan uttale seg i alle saker som har betydning for oppgaver og virksomhet innen sine ansvarsområder, samt omdisponere beløp mellom virksomheter og formål innen sine ansvarsområder. I saker utvalgene selv ikke kan avgjøre, innstiller utvalgene til kommunestyret. Se reglement for hovedutvalgene for en utfyllende beskrivelse.

Asker kommune har tre lovpålagte råd:

- Eldrerådet
- Ungdomsrådet
- Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Eldre, personer med funksjonsnedsettelse og unge er ofte underrepresentert i politiske organer. De tre rådene skal sikre at deres stemmer blir hørt. Rådene har en rådgivende rolle, og skal forelegges alle saker som angår den målgruppen de representerer. Rådene kan også ta opp saker på eget initiativ. Se reglement for rådene for en utfyllende beskrivelse.

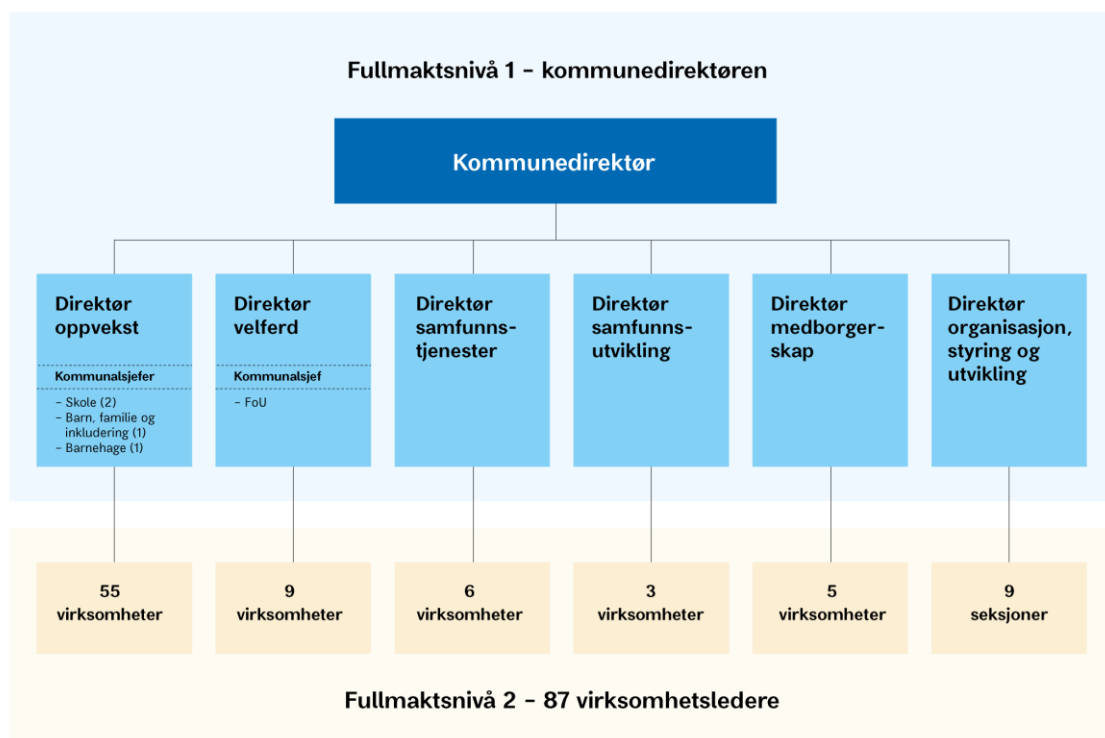
Ordningen med oppgaveutvalg skal videreføres og benyttes til å utrede konkrete oppgaver som egner seg for denne arbeidsformen. Oppgaveutvalg er et utvalg der politikere og innbyggere sammen utreder et tema eller en sak på oppdrag fra kommunestyret.

Det har vært en målsetting at Asker kommune skal ha gode nærdemokratiske ordninger. I perioden 2020-2023 ble det som en prøveordning etablert lokalsamfunnsutvalg i Tofte, Slemmestad og Heggedal.

I forbindelse med behandlingen av sak om politisk struktur og organisering i perioden 2023-2027 (sak 30/23), vedtok kommunestyret i juni 2023 at de tidligere lokalsamfunnsutvalgene skal erstattes av åtte områdefora etablert av innbyggerne selv. Områdeforaene skal være et bindeledd mellom kommunen og de ulike lokalsamfunnene, og skal til sammen dekke hele kommunen. Forane skal være satt sammen av innbyggere lokalt, og de skal være selvstendige og frie fra kommunen. Kommunen skal sørge for at de kan skape nye løsninger for medvirkning, samskaping og lokal representasjon. Se retningslinjer for nærdemokratiordning i Asker kommune for en utfyllende beskrivelse. Arbeidet med å etablere områdeforaene startet høsten 2023, og når dette handlingsprogrammet legges frem, har 5 områdefora blitt stiftet.

Administrativ organisering

Asker kommune er administrativt organisert i en tonivåmodell med to formelle beslutningsnivåer: Kommunedirektøren og virksomhetslederne.

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Kommunedirektørens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegeringsreglementet som er vedtatt av kommunestyret.

Virksomhetslederne er ansvarlige for sine virksomheter innen rammen av de fullmakter som er delegert fra kommunedirektøren. Det innebærer at virksomhetslederne har myndighet til å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personmessige og organisatoriske forhold.

Plan- og styringssystemet

Visjon og verdier

Asker kommunes visjon er:

Asker skal sammen skape et nærere, mer aktivt og bærekraftig samfunn med respekt, raushet og nysgjerrighet.

Kommunens verdier er:

- Raus
- Nær
- Modig
- Skapende

Virksomhetsstyring

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Asker kommune kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. God virksomhetsstyring skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioritering, og kommunedirektørens ansvar for å sikre at saker er forsvarlig utredet og at politiske vedtak blir iverksatt.

Asker kommunes helhetlige konsept for virksomhetsstyring legger til grunn at *god ledelse, planlegging* og *styring* er sentrale elementer for å ivareta både drifts- og utviklingsoppgaver i en stor og kompleks kommuneorganisasjon.

Virksomhetsstyring favner all aktivitet knyttet til ledelse, planlegging og styring av drifts- og utviklingsoppgaver, og skal sikre:

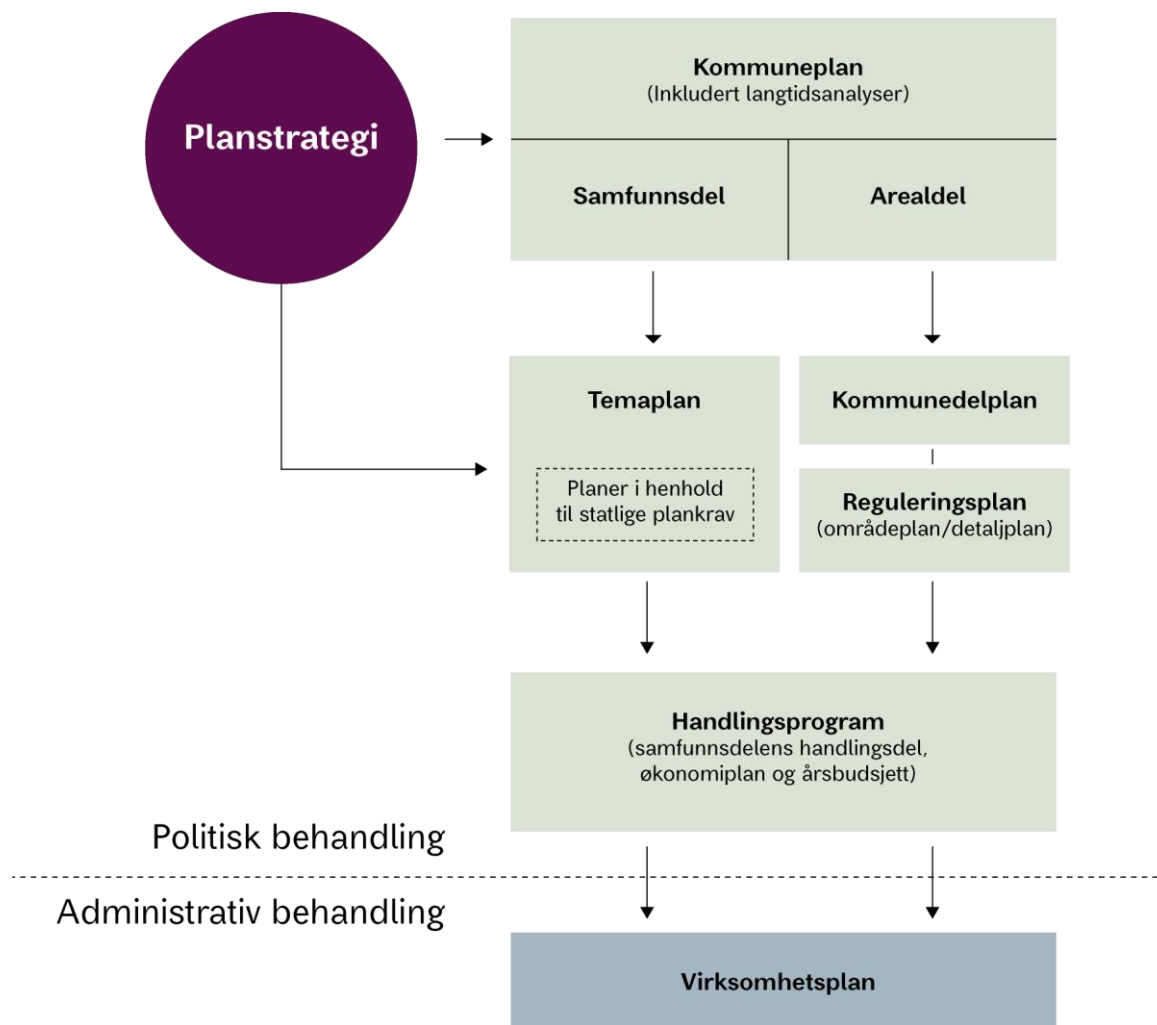
- etterlevelse av lover og forskrifter
- iverksettelse av politiske og administrative vedtak, prioriteringer og mål
- best mulige resultater og kvalitet i tjenestene
- lik og samordnet styring mellom og innen tjenesteområdene
- effektiv ressursutnyttelse

Dokumentet «[Virksomhetsstyring i Asker kommune](#)» beskriver de overordnede prinsippene for ledelse, planlegging og styring i Asker kommune.

Plansystemet

Å planlegge innebærer å definere hva vi ønsker å oppnå i fremtiden og hva vi må gjøre for å få det til.

Figuren under viser plansystemet i Asker kommune. Gjennom å utarbeide og vedta strategiske planer, gir de folkevalgte retning og mål for utvikling av kommunen. Alle planer vedtas politisk med unntak av virksomhetsplanene.

Planstrategi

Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og langsiktige samfunnsplanlegging. Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. I tillegg skal det vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen. Gjeldende planstrategi for Asker kommune ble vedtatt i oktober 2020. Planstrategi for perioden 2024-2027 kommer til endelig politisk behandling høsten 2024.

Kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument, og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel, og gir føringer for alle andre planer i kommunen. Kommuneplanen utarbeides for en periode på 12 år og rulleres vanligvis hvert fjerde år. Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i juni 2020, mens kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni 2023.

Temaplaner

Temaplanene er strategiske planer som bygger på målene i kommuneplanen, og definerer innsatsområder og strategier for samfunns- og tjenesteutviklingen innenfor ulike områder. Temaplanene utarbeides gjennom bred medvirkning fra lag og foreninger, næringslivet og andre aktører i lokalsamfunnet, samt innspill fra andre offentlige aktører.

Temaplanene har normalt et 12-årsperspektiv og mange av dem er tverrsektorielle. Det innebærer at det kreves sektorovergripende og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonene i temaplaner som hovedregel må realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Asker kommunes vedtatte planstrategi legger til grunn at det skal utarbeides totalt 17 temaplaner. Høsten 2024 er alle de 17 temaplanene vedtatt av kommunestyret og under implementering. Tabellen under viser status for de ulike temaplanene.

Temaplan	Ansvarlig hovedutvalg	Ansvarlig tjenesteområde	Vedtaksmandat og rammer	Vedtaksdato
Arbeidsgiverpolitikk	Formannskapet	Organisasjon, styring og utvikling	2019	08.09.2020
Medborgerskap	Medborgerskap	Medborgerskap	13.02.2020	13.04.2021
Barnehage- og skolekapasitet	Oppvekst	Oppvekst	12.02.2020	15.06.2021
Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	Medborgerskap	Medborgerskap	04.06.2020	15.06.2021
Handling mot klimaendringene	Formannskapet	Samfunnstjenester	13.02.2020	15.06.2021
Næring	Formannskapet	Samfunnsutvikling	01.03.2019	14.09.2021
Leve hele livet - i et aldersvennlig Asker	Velferd	Velferd	03.06.2020	08.03.2022
Vann og vannmiljø	Samfunns-tjenester	Samfunnstjenester	04.06.2020	08.03.2022
Kultur	Medborgerskap	Medborgerskap	04.06.2020	04.04.2022
Digitalisering og smart bruk av teknologi	Formannskapet	Organisasjon, styring og utvikling	15.09.2020	15.11.2022
Mestre hele livet - psykisk helse og rus	Velferd	Velferd	18.01.2022	31.01.2023

Å høre til - temaplan for oppvekst	Oppvekst	Oppvekst	22.03.2022	09.05.2023
På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne	Velferd	Velferd	15.02.2022	09.05.2023
Naturmangfold	Formannskapet	Samfunnstjenester	05.11.2020	20.06.2023
Eiendom	Samfunns- tjenester	Samfunnstjenester	20.01.2022	30.01.24
Samferdsel og mobilitet	Formannskapet	Samfunnsutvikling	08.12.2022	10.09.24
Bærekraftig boligutvikling	Formannskapet	Samfunnsutvikling	19.04.2022	10.09.24

Kommunen har også noen planer som følger av statlige plankrav. Dette er planer som er et krav i henhold til lov eller en forutsetning for økonomisk tilskudd. Slike planer er ikke definert som temaplaner som inngår i kommunens plansystem, men blir lagt frem for politisk behandling. Eksempler på slike planer er beredskapsplan, trafiksikkerhetsplan og handlingsplan for forebygging av selvmord.

Handlingsprogram

Føringene fra kommuneplanen og temaplanene blir lagt til grunn for prioriteringene i de årlige handlingsprogrammene. Handlingsprogrammet inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode, samt budsjett for kommende år. De økonomiske rammene bygger blant annet på rammefaktorene i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet.

Virksomhetsplaner

Alle virksomheter skal hvert år utarbeide en virksomhetsplan for sin virksomhet. Virksomhetsplanene er et viktig administrativt verktøy som skal sikre at de politiske prioriteringene i kommuneplanen, temaplaner og handlingsprogrammet følges opp og implementeres i hele organisasjonen.

Satsingsområder og mål

FNs bærekraftsmål som rammeverk

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

Fellesnemnda besluttet i 2016 at FNs bærekraftsmål skulle legges til grunn for byggingen av ny kommune og arbeidet med kommuneplanen. Asker var en av de første kommunene i Norge som la bærekraftsmålene til grunn for den helhetlige samfunns- og tjenesteutviklingen.

Gjennom en bred politisk og administrativ prosess ble følgende seks bærekraftsmål valgt ut som de mest vesentlige å arbeide med i Asker:

- Mål 3 – God helse og livskvalitet
- Mål 4 – God utdanning
- Mål 9 – Industri, innovasjon og infrastruktur

- Mål 11 – Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Mål 13 – Stoppe klimaendringene
- Mål 17 – Samarbeid for å nå målene

FNs bærekraftsmål kan deles inn i tre dimensjoner: Økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. Alle de tre dimensjonene må ivaretas samtidig for å skape en bærekraftig utvikling.

Kommuneplanens satsingsområder

Med utgangspunkt i de seks prioriterte bærekraftsmålene, er det i kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2020-2032 definert åtte satsingsområder for Asker kommune:

- Økonomi
- Medarbeidere
- Samarbeid for å nå målene
- Bærekraftige byer og samfunn
- Handling mot klimaendringene
- God helse
- God utdanning
- Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling

Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det betyr at de gjelder for alle tjenesteområder, og at vi må jobbe sammen på tvers av sektorer for å oppnå den utviklingen vi ønsker.

For hvert satsingsområde er det utarbeidet hovedmål og delmål for utviklingen av Askersamfunnet. Målene bygger på bærekraftsmålene, men er tilpasset våre lokale forhold og de utfordringene vi står overfor i Asker. Totalt består kommuneplanen av åtte hovedmål og 28 delmål. Omkring halvparten av delmålene bygger på FN-delmålene, men er tilpasset og gjort relevante for Asker. De øvrige delmålene er relatert til andre utfordringer som Askersamfunnet står overfor.

Kommunen kan ikke nå målene alene. For å løse utfordringene må vi spille på lag med innbyggerne, næringslivet, frivilligheten og andre offentlige aktører. Vi må også evne å ha tre tanker i hodet på samme tid – både miljø, økonomi og sosiale forhold må ivaretas samtidig for å skape en bærekraftig utvikling.

Samfunnsfloker som krever tverrsektoriell innsats

Samfunnet står overfor en rekke store og komplekse utfordringer i årene fremover. Kommuneplanen og temaplanene beskriver dette utfordringsbildet, og peker på hvilke strategier vi må gjennomføre for å møte utfordringene og nå målene.

Noen utfordringer er større og mer krevende å løse enn andre. Samfunnsfloker (wicked problems) er en fellesbetegnelse på store og komplekse samfunnsutfordringer der årsakssammenhengene ofte er sammensatte og løsningene ukjente. I møte med samfunnsflokene må vi ofte tenke nytt, samarbeide og samhandle på nye måter på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer, og bygge en felles kultur for læring og erfaringsdeling.

Det er vurdert at følgende tre samfunnsfloker vil kreve særlig prioritering og tverrsektoriell innsats i Asker kommune i årene fremover:

- Ungt utenforskap
- Demografiutfordringer
- Klima og natur

Disse er i all hovedsak sammenfallende med KS sine vurderinger av hvilke komplekse samfunnsutfordringer som vil kreve radikale grep i årene fremover.

Nedenfor følger en kort beskrivelse av de tre samfunnsflokene, samt en oversikt over hvilke indikatorer som særlig er relevante for den enkelte samfunnsflope. Det vises til indikatortabellene under kapittelet om kommunens satsingsområder for en nærmere oversikt over indikatorene.

Ungt utenforskap

Utenforskap innebærer at enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet. Det kan for eksempel være at de ikke deltar i utdanning eller arbeidsliv, eller at de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet. Sykdom og funksjonshemming kan også være årsaker til utenforskap.

Utenforskap kan ramme alle aldersgrupper. Ungt utenforskap handler om den økende andelen barn og unge som opplever å ikke høre til i et fellesskap, og som over tid faller ut av utdanning, arbeid eller samfunnsliv. Utenforskap kan føre til dårlig livskvalitet, svak selvfølelse og dårlig helse hos den enkelte, og er også en stor samfunnsutfordring med betydelige sosiale og økonomiske konsekvenser.

Det er et nasjonalt og lokalt ansvar å inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Det er avgjørende for Askers sosiale og økonomiske bærekraft at alle barn og unge sikres mulighet til å bidra med sine ressurser. Alle barn og unge i Asker skal oppleve å høre til og ha fremtidsstro.

Ungt utenforskap	
Indikator	Satsingsområde
Andelen ungdomsskoleelever som sier at de er fornøyde med sitt lokalmiljø	Samarbeid for å nå målene
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er et godt tilbud til ungdom i området der de bor (fritidsklubb, ungdomshus eller lignende)	Samarbeid for å nå målene
Andelen deltakerne i arbeid eller utdanning året etter endt introduksjonsprogram	Samarbeid for å nå målene
Andelen ungdomsskoleelever som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter (organisasjoner, klubber, lag eller foreninger)	Samarbeid for å nå målene
Endring i valgdeltakelse 20-24 år i kommunestyre- og fylkestingsvalget fire år før (prosentpoeng)	Samarbeid for å nå målene
Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt etter lokale lavinntektsgrenser	Samarbeid for å nå målene
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med kollektivtilbudet	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med helse si	God helse
Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har hatt psykiske plager	God helse
Andelen ungdomsskoleelever som har minst én fortrolig venn	God helse
Foreldrenes opplevelse av barnets trivsel i barnehagen, skala 1-5 hvor 5 er best	God utdanning
Andelen elever (7. trinn) som svarer de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	God utdanning

Skolenes bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 5.-7. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	God utdanning
Elevenes trivsel på skolen (7. og 10.trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	God utdanning
Andelen elever (10. trinn) som svarer de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	God utdanning
Elevenes motivasjon for skole og skolearbeide (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	God utdanning
Skolens bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 8.-10. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	God utdanning
Sysselsatte med bestått fagprøve, plassering i Kommune-NM hvor 1 er best	God utdanning
Andelen elever som fullfører videregående opplæring innen fem/seks år	God utdanning
Andelen ungdomsskoleelever som svarer at de tror at de kommer til å få et godt og lykkelig liv	God utdanning
Andelen innbyggere (15-24 år) som verken er i arbeid eller utdanning	God utdanning
Andelen barnehagebarn som har en god venn i barnehagen	God utdanning

Demografiutfordringer

Sammensetningen av befolkningen vil endre karakter fremover. Vi blir stadig flere eldre, samtidig som det er lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Selv om mange eldre holder seg friske, må kommunen planlegge for at flere vil ha behov for helse- og omsorgstjenester i fremtiden. Et økende behov for helse- og omsorgstjenester vil utfordre velferdsstaten, blant annet fordi tilgangen på helsepersonell vil være begrenset.

Vi må ta inn over oss disse samfunnsmessige endringene når vi planlegger og utvikler politikk, jf. den nasjonale bo trygt hjemme-reformen. Kommunen må også tenke nytt på tvers av sektorer. Det blir viktig å finne løsninger som legger til rette for at flest mulig kan oppleve mestring i egen hverdag. For å få til dette må vi jobbe med folkehelse og forebyggende arbeid, aldersvennlige tettsteder med egnede boliger og sosiale møteplasser, frivillighet og inkluderende arbeidsliv, videreutvikling av helse- og omsorgstjenestene, samt innovasjon og velferdsteknologi.

Dette krever samarbeid og samskapning mellom kommunen, næringslivet, frivilligheten og innbyggerne. Innbyggerne selv har en viktig rolle i å planlegge egen alderdom, blant annet når det gjelder hvor man skal bo og innhold i hverdagen.

Demografiutfordringer	
Indikator	Satsingsområde
Sykefraværsprosent	Medarbeidere
Andelen heltidsansatte	Medarbeidere
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	Medarbeidere
Andelen innbyggere som deltar i frivillig arbeid	Samarbeid for å nå målene
Frivillige lag og foreningers tilfredshet med samarbeidet med kommunen, skala 1-6 hvor 6 er best	Samarbeid for å nå målene
Innbyggernes opplevelse av om det er gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem, skala 1-4 hvor 4 er best	Samarbeid for å nå målene

Endring i valgdeltakelse 80 år og over i kommunestyre- og fylkestingsvalget fire år før (prosentpoeng)	Samarbeid for å nå målene
Andelen innbyggere 70 år og over som trives i nærmiljøet	Samarbeid for å nå målene
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at butikker, spisesteder og andre servicetilbud er lett tilgjengelig	Samarbeid for å nå målene
Befolkningsvekst	Bærekraftige byer og samfunn
Antall bosatte per kvadratkilometer i tettstedsareal	Bærekraftige byer og samfunn
Antall nye boliger per år	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen nye boliger i kommunen som er rekkehus	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at offentlig transport er lett tilgjengelig	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at butikker, spisesteder og andre servicetilbud er lett tilgjengelig	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen innbyggere (67-74 år) i arbeid	God helse
Andelen innbyggere 80 år og over med institusjonsopphold	God helse
Andelen årsverk i de kommunale pleie- og omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	God helse
Andelen innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester	God helse
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at "mine sosiale relasjoner er støttende og givende"	God helse
Andelen vekst i arbeidsplasser av befolkningsveksten	Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling

Klima og natur

Klimaendringer og tap av naturmangfold er store utfordringer både globalt og nasjonalt, og må sees i sammenheng. Måten vi bruker naturen på påvirker klimaet, samtidig som klimaendringene påvirker naturen. En intakt og artsrik natur gir oss livsviktige naturgoder, samtidig som den er vårt viktigste verktøy både for å bremse og tilpasse oss klimaendringene.

Det er en nasjonal målsetting at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. Norge har forpliktet seg til å redusere direkte klimagassutslipp med minst 50 prosent innen 2030, sammenlignet med 1990. Asker kommune har gjennom temaplan for handling mot klimaendringene vedtatt å redusere utslippene med 67 prosent fra 2009 til 2030. Så langt har Asker redusert utslippene med 45 prosent.

Utslippene knyttet til forbruket vårt inngår ikke i de direkte klimagassutslippene. Det forbruksbaserte klimagassutslippet fra Askers innbyggere er rundt fem ganger så høyt som det direkte utslippet. Kommunen fokuserer derfor på tiltak som stimulerer til sirkulær økonomi og ombruk.

I desember 2022 sluttet Norge seg til FNs naturavtale. Det er et hovedmål at minst 30 prosent av land- og havområdene skal vernes og at 30 prosent av den naturen som i dag er ødelagt skal restaureres innen 2030. Temaplan for naturmangfold skal bidra til at naturen i Asker forvaltes slik at planter og dyr sikres i levedyktige bestander, og at variasjonen av naturtyper og landskap opprettholdes.

Hovedårsaken til tapet av natur er arealbruksendringer og bit-for-bit-nedbygging. 90 prosent av artene på Norsk Rødliste er truet på grunn av måten vi bruker arealene på. Derfor jobber kommunen med å utvikle areal- og naturregnskap. Dette vil gi oversikt over arealbruk og styrke grunnlaget for å ta gode og informerte beslutninger.

Klima og natur	
Indikator	Satsingsområde
Egendekning av arbeidsplasser (antall arbeidsplasser i kommunen/antall sysselsatte bosatt i kommunen)	Bærekraftige byer og samfunn
Omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, dekar	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen sykkelveinett som holder definert standard for sykkelveier	Bærekraftige byer og samfunn
Antall nye bygg i strandsonen siste fire år	Bærekraftige byer og samfunn
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje	Bærekraftige byer og samfunn
Antall av kommunens fire renseanlegg som klarer å innfri rensekraft	Bærekraftige byer og samfunn
Forurensning fra avløpsnett som slippes ut i regnvannsoverløp og nødoverløp (< 5 % er tilfredsstillende)	Bærekraftige byer og samfunn
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	Bærekraftige byer og samfunn
Befolkningsvekst	Bærekraftige byer og samfunn
Antall bosatte per kvadratkilometer i tettstedsareal	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen nye boliger i kommunen som er rekkehus	Bærekraftige byer og samfunn
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter	Bærekraftige byer og samfunn
Mengde avfall fra kommunale byggeprosjekter, kg/m ²	Bærekraftige byer og samfunn
Mengde direkte klimagassutslipp i Askersamfunnet, tonn CO ₂ e	Handling mot klimaendringene
Antall kilo matsvinn per innbygger	Handling mot klimaendringene
Andelen husholdningsavfall til materialgjenvinning	Handling mot klimaendringene
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	Handling mot klimaendringene
Andelen reiser som foretas med sykkel	Handling mot klimaendringene
Netto forbruk av elektrisitet i husholdningene, GWh	Handling mot klimaendringene
Andelen nye kommunale biler på el/hydrogen/biogass (personbiler og varebiler)	Handling mot klimaendringene
Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser, målt i tonn Co ₂ e	Handling mot klimaendringene
Indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstilte kommunale byggeprosjekter, målt i kg CO ₂ e/ BTA/ år	Handling mot klimaendringene
Energibruk i kommunale bygg (kWh)	Handling mot klimaendringene
Andelen innbyggere som mener det er viktig at kommunen når sitt klimamål om å redusere klimagassutslipp i Asker med 67 prosent innen 2030 (i forhold til utslippsnivået i 2009)	Handling mot klimaendringene
Mengde direkte klimagassutslipp fra veitrafikk, tonn CO ₂ e	Handling mot klimaendringene
Antall kilo ombruk i kommunal regi	Handling mot klimaendringene

Fra planlegging til gjennomføring

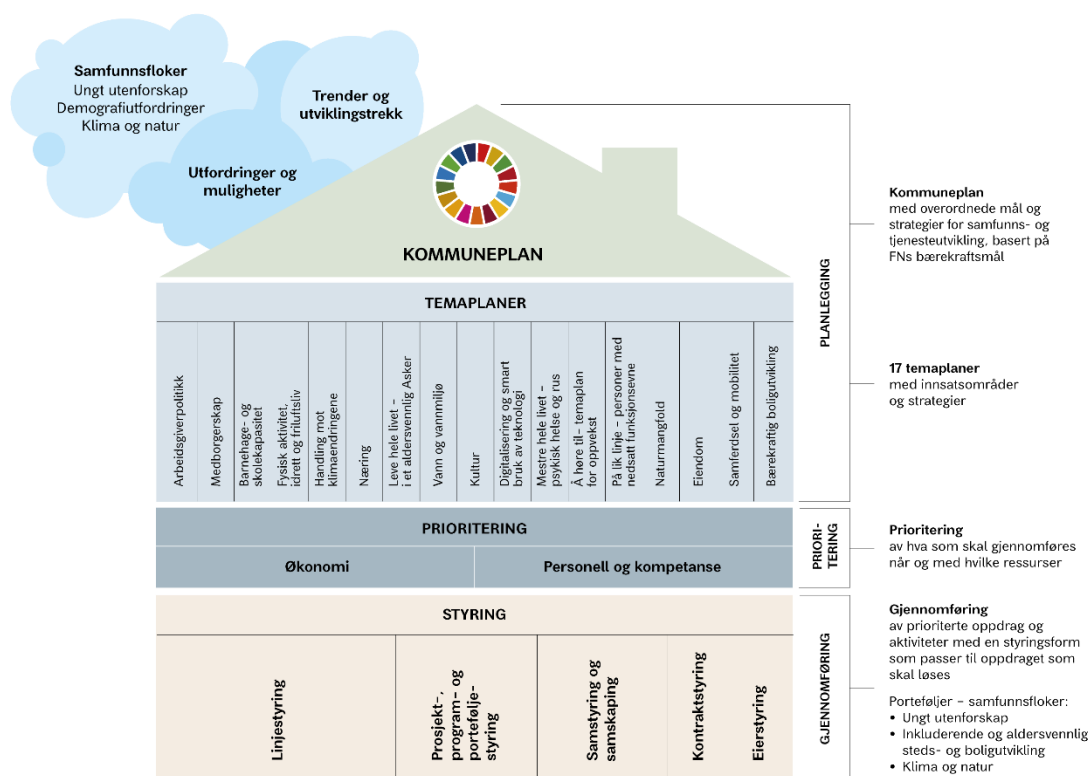
Gjennom helhetlig virksomhetsstyring og systematisk oppfølging, skal Asker kommune sikre at de politisk vedtatte planene blir gjennomført i organisasjonen og at vi oppnår de resultatene vi ønsker. Overgangen fra planlegging til gjennomføring kan være krevende. En rekke ulike aktører må bidra i arbeidet med å prioritere innsatsen, mobilisere ressurser og gjennomføre aktiviteter og tiltak som bidrar til måloppnåelse. Det er viktig å skape felles kultur og forståelse for de målene vi skal oppnå og de endringene som skal gjennomføres hos alle relevante aktører.

Figuren under illustrerer prosessen fra planlegging til gjennomføring. «Skyene» viser at globale, nasjonale, regionale og lokale utfordringer og trender gir føringer for kommunens mål, strategier og planer. De tre samfunnsflokene er store og komplekse utfordringer som vil kreve særlig innsats i årene fremover.

«Huset» illustrerer at kommuneplanen og de mange temaplanene setter retning for samfunns- og tjenesteutviklingen. Alle temaplanene har høye ambisjoner. Det må derfor gjøres en årlig prioritering av hva som skal gjennomføres når og med hvilke ressurser, vanligvis som en del av handlingsprogramprosessen. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonene i temaplanene som hovedregel må realiseres innenfor reduserte økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

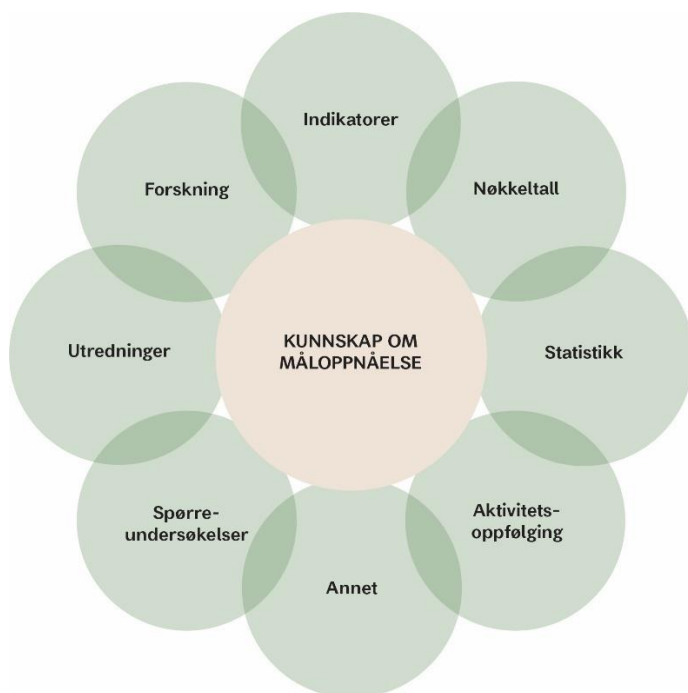
Når prioriteringene er avklart, skal de prioriterte aktivitetene og satsingene gjennomføres. Kommunen har fem ulike modeller for styring og gjennomføring av prioriterte aktiviteter, og det er viktig å velge en styringsform som passer til det oppdraget som skal løses.

De fleste oppdragene styres og gjennomføres i linjeorganisasjonen. Prosjekt-, program- og porteføljestyling er særlig aktuelt for å styre og følge opp store, komplekse og tverrsektorielle aktiviteter. Kommunen spiller også på lag med innbyggerne, næringslivet, frivilligheten og andre offentlige aktører gjennom økt bruk av samskaping og samstyring. Gjennom kontraktstyring følger kommunen opp private aktører som leverer kommunale tjenester gjennom konkurranseutsetting. Eierstyring innebærer å følge opp selskaper der kommunen har eierandeler.

Evaluering og resultatoppfølging

Systematisk evaluering og resultatoppfølging skal sikre at vi beveger oss i retning av de målene vi har satt oss, og er en forutsetning for å sikre kontinuerlig videreutvikling av tjenestene. Figuren under viser at en helhetlig analyse av flere ulike kunnskapskilder er viktig for å kunne vurdere graden av måloppnåelse.

Både internasjonalt og nasjonalt legges det likevel stor vekt på å bruke indikatorer, nøkkeltall og annen statistikk i vurderingene av måloppnåelse opp mot bærekraftsmålene.

Det har pågått et arbeid med å definere og videreutvikle nasjonale målepunkter med statistikk og data for bærekraftsmålene. Asker kommune har deltatt aktivt i det nasjonale arbeidet med å utvikle en klassifiseringsmodell (taksonomi) som gjør det enklere for kommuner og andre aktører å måle egen innsats i arbeidet med FNs bærekraftsmål. Klassifiseringsmodellen ble lansert i 2022, sammen med en oversikt over aktuelle indikatorer som kommunene kan velge å ta i bruk.

Indikatorer

Asker kommune har definert en rekke indikatorer som benyttes systematisk for å måle om vi beveger oss i retning av de målene vi har satt i kommuneplanen. Klassifiseringsmodellen er brukt aktivt for å hjelpe oss til å forstå hva de enkelte tallene faktisk måler, og dermed også til å vurdere hvilke tall som er best egnet til å vurdere måloppnåelse. Det er lagt vekt på å velge indikatorer med god datakvalitet, og at det bør være stor grad av kontinuitet i valg av indikatorer fra år til år.

Det er i arbeidet med dette handlingsprogrammet gjort en større gjennomgang og evaluering av kommunens indikatorsett. Arbeidet har resultert i at indikatorsettet er utvidet med flere relevante indikatorer knyttet til de tre samfunnsflokene.

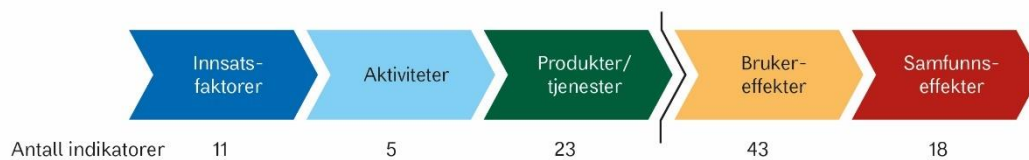

Kommunens indikatorsett består nå av totalt 100 indikatorer knyttet til satsingsområdene og målene i kommuneplanen. 79 prosent av disse baserer seg på offentlig statistikk. De øvrige 21 prosent av indikatorene er basert på Asker kommunes egne registerdata og spørreundersøkelser. 74 prosent av indikatorene blir oppdatert årlig.

For noen av indikatorene mangler det data. Årsaken til dette er at tall ikke foreligger årlig eller at det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk. Se vedlegg for oversikt over kilde og oppdateringsfrekvens for indikatorsettet.

Ved hjelp av klassifiseringsmodellen er Asker kommunes indikatorer klassifisert etter hvor de måler i resultatkjeden utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. Det er lagt vekt på å velge indikatorer som måler så nært opp mot effekt som mulig, da målene i kommuneplanen først og fremst handler om bruker- og samfunnseffekt.

Figuren under viser hvordan de 100 indikatorene fordeler seg på de ulike stegene i resultatkjeden.

Oversikten viser at de fleste indikatorene er klassifisert i kategoriene «Produkter/tjenester» og «Brukereffekter». Det betyr at de måler resultater av aktiviteter, for eksempel endringer i tjenestetilbudet og brukernes opplevelse av tjenestetilbudet.

Det kan være vanskelig å finne gode tall som måler «Samfunnseffekter», og det tar ofte lang tid å se samfunnseffekten av iverksatte tiltak. Det betyr at vi i tolkningen av slike tall må være noe mer varsomme i vurderingen av kausalitet mellom gjennomførte tiltak og oppnådd effekt. Indikatorer klassifisert som «Innsatsfaktorer» eller «Aktiviteter» kan gi viktig informasjon om ressursbruk og dimensjonering av tjenestene, men måler i mindre grad bruker- og samfunnseffekt.

Indikatorene er også klassifisert etter hvilken samfunnsfloke de måler. 25 prosent av indikatorene måler samfunnsflokken klima og natur, 21 prosent av indikatorene måler samfunnsflokken ungt utenforskap, 20 prosent av indikatorene måler samfunnsflokken demografiutfordringer, mens 34 prosent av indikatorene ikke er knyttet til en bestemt samfunnsfloke.

Indikatorene er videre klassifisert etter hvilke aldersgrupper i befolkningen de måler. 22 prosent måler eksklusivt barn og unge, mens 8 prosent måler eksklusivt seniorer i alderen over 67 år. For 37 prosent av indikatorene er ikke alder relevant, og de øvrige måler alle eller den voksne befolkningen generelt.

Rapportering

De to tertialrapportene beskriver status for den økonomiske utviklingen i kommunen inneværende år, prognoser for året og eventuelle forslag til endringer i drifts- og investeringsbudsjettet. 1. tertialrapport legges frem til politisk behandling i mai/juni, mens 2. tertialrapport kommer til politisk behandling i september/oktober.

Årsrapporten gir en helhetlig oversikt over status og måloppnåelse knyttet til alle satsingsområdene i kommuneplanen, viktige resultater og innsatser i tjenesteområdene, samt status for arbeidet med gjennomføring av temaplanene. Årsrapporten for foregående år kommer til politisk behandling i mai/juni.

Kommunens satsingsområder

Økonomi

En robust og bærekraftig økonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. Stabilitet og forutsigbarhet i den økonomiske politikken gir grunnlag for god kvalitet i tjenestene, fornøyde brukere, innbyggere og ansatte. God økonomistyring og handlingsregler for driftsbudsjettet, investeringsbudsjettet, verdibevarende vedlikehold og finansforvaltningen skal bidra til å sikre en fremtidig bærekraftig økonomi.

Asker kommune har et godt økonomisk utgangspunkt. Forventet inntektsnivå ligger høyt sammenlignet med andre kommuner. Asker kommune har imidlertid utfordringer knyttet til et høyt ambisjonsnivå for investeringer og høy lånegjeld. Sammenligninger med andre kommuner viser at Asker også har et forholdsvis høyt kostnadsnivå.

Det vil være nødvendig med effektivisering og omstilling for å kunne opprettholde den økonomiske bærekraften i perioden fremover. Asker kommune skal ha kontinuerlig fokus på effektiv bruk av ressurser ved at det fastsettes krav til effektivisering og produktivitet i tjenestene gjennom årlige målinger og sammenligninger basert på KOSTRA-tall.

ØKONOMI				
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Asker kommune har en god økonomisk bærekraft				
Disposisjonsfond som andel av brutto driftsinntekter (> 10 %)	18,1 %	18,0 %	14,8 %	13,9 %
Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter (> 3 %)	3,9 %	4,4 %	-0,7 %	3,1 %
Netto lånegjeld som andel av brutto driftsinntekter (< 80 %)	102,8 %	99,0 %	95,7 %	92,6 %
Vedlikehold per m ² i formålsbygg (> 140 kr/ m ²)	115 kr/m ²	99 kr/m ²	132 kr/m ²	139 kr/m ²
Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon				
Indikator under utvikling				

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

Medarbeidere

Kommunen er en kunnskapsbedrift der medarbeidere og ledere utgjør den viktigste ressursen for å levere gode tjenester. Arbeidsmarkedet er i endring, samtidig som kommunesektoren er i en periode med omstilling. Dette utfordrer kommunene som arbeidsgiver og tjenesteleverandør.

For Asker kommune er det avgjørende å lykkes med å beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere, jobbe systematisk for en felles identitet og kultur, ivareta tilliten til kommunen og ha evne til å digitalisere og drive innovasjon og nyskaping. En god arbeidsgiverpolitikk er viktig for å lykkes med dette.

Det forventes fortsatt konkurranse om relevant arbeidskraft i årene som kommer. Kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker seg og beholder kompetente medarbeidere. Flere må jobbe lenger (økt pensjoneringsalder), flere må jobbe mer (heltidskultur), og det er nødvendig å videreutvikle og oppdatere kompetansen i organisasjonen i tråd med utviklingen.

Ledelse av morgendagens kommuner innebærer å lede i endring, omstilling og utvikling. Dagens og fremtidens kommuner må i større grad enn tidligere aktivt involvere innbyggerne og andre aktører som ressurser og samarbeidspartnere, gjennom satsing på medborgerskap og samskaping. Dette stiller nye krav til kommunens medarbeidere og ledere.

MEDARBEIDERE				
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle				
Sykefraværsprosent	7,7 %	8,4 %	9,3 %	9,0 %
Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen				
Medarbeidere og leders opplevelse av at Asker kommune legger til rette for godt medarbeiderskap og lederskap, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	4,2	Ikke målt	4,2
Medarbeideres opplevelse av å få brukt sin kompetanse på en god måte, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	4,2	Ikke målt	4,2
Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere				
Medarbeideres opplevelse av å ha relevant kompetanseutvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Ikke målt	3,7	Ikke målt	3,7
Andelen årsverk fordelt på fagbrev eller høyere utdanning	84,2 %	84,9 %	85,0 %	85,5 %
Andelen heltidsansatte	59,4 %	59,6 %	61,9 %	63,9 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	81,9 %	81,4 %	82,3 %	83,2 %
Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunenes utfordringer og viser endringsvilje				
Rapporteres kvalitativt				

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

Samarbeid for å nå målene

Et stadig mer nettverksorientert samfunn med nye teknologiske muligheter, forutsetter mer samarbeid på tvers for å utvikle fremtidsrettede løsninger. For å lykkes med å følge opp bærekraftsmålene, trenger vi en helhetlig politikk for en bærekraftig utvikling og nye og sterke partnerskap.

Asker kommune skal være pådriver for en helhetlig og samordnet samfunns- og tjenesteutvikling som bidrar til gode og inkluderende lokalsamfunn. Kommunen har en tydelig ambisjon om samfunns- og tjenesteutvikling med høy grad av innbyggermedvirkning og samarbeid med relevante aktører. Gjennom å engasjere flere til samarbeid styrkes den samlede evnen til å løse større samfunnsutfordringer med et lokalt perspektiv.

Asker kommune skal legge til rette for at det er enkelt for frivilligheten, næringslivet og andre aktører å delta aktivt i samarbeid om å løse samfunnsutfordringer. Kommunen skal bidra til å etablere gjensidig forpliktende samarbeid og partnerskap, tilrettelegge for at alle innbyggere opplever tilhørighet og tar medansvar, samt bidra til et levende lokaldemokrati der innbyggerne utvikler sin kunnskap og deltar i beslutningsprosessene. Kommunen har et særskilt ansvar for å bidra til at utsatte grupper som ikke i like stor grad deltar, kommer til orde og blir ivaretatt.

Å skape løsninger sammen utfordrer tradisjonelle arbeidsmåter. Det er behov for å bygge ny kompetanse i kommunen og i sivilsamfunnet, samt nye modeller for ledelse og organisering i nettverk og partnerskap.

SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE				
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold				
Andelen innbyggere som deltar i frivillig arbeid	Ikke målt	Ikke målt	46 %	48 %
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er et godt tilbud til ungdom i området der de bor (fritidsklubb, ungdomshus eller lignende)	Ikke målt	Ikke målt	46 %	Ikke målt
Andelen deltakere i arbeid eller utdanning året etter endt introduksjonsprogram	70 %	75 %	71 %	Tall kommer
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at butikker, spisesteder og andre servicetilbud er lett tilgjengelig	Ikke målt	89 %	Ikke målt	Ikke målt
Andelen innbyggere 70 år og over som trives i nærmiljøet	Ikke målt	86 %	Ikke målt	Ikke målt
Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt etter lokale lavinntektsgrenser	12,0 %	11,7 %	11,1 %	Tall kommer
Andelen ungdomsskoleelever som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter (organisasjoner, klubber, lag eller foreninger)	Ikke målt	Ikke målt	15 %	Ikke målt
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyde med sitt lokalmiljø	Ikke målt	Ikke målt	70 %	Ikke målt

Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser				
Endring i valgdeltakelse i kommunestyre- og fylkestingsvalget, samt stortingsvalget, fire år før (prosentpoeng)	Ikke målt	-1,7	Ikke målt	-2,7
Innbyggernes opplevelse av om det er gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem, skala 1-4 hvor 4 er best	Ikke målt	2,5	Ikke målt	Ikke målt
Innbyggernes opplevelse av at politikerne involverer innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer, skala 1-4 hvor 4 er best	Ikke målt	2,5	Ikke målt	Ikke målt
Endring i valgdeltakelse 80 år og over i kommunestyre- og fylkestingsvalget fire år før (prosentpoeng)	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	1,4
Endring i valgdeltakelse 20-24 år i kommunestyre- og fylkestingsvalget fire år før (prosentpoeng)	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	-1,8
Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling				
Frivillige lag og foreningers tilfredshet med samarbeidet med kommunen, skala 1-6 hvor 6 er best	Ikke målt	Ikke målt	4,8	5,1

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

Bærekraftige byer og samfunn

Samfunnet står overfor store utfordringer for å sikre at byer og tettsteder er helsefremmende, bærekraftige og attraktive. Befolkningsveksten gir behov for nye boliger, arbeidsplasser og rekreasjonsområder. Dette fører til press på arealer og infrastruktur, og gir utfordringer for helse og miljø. God planlegging er viktig for å sikre innbyggernes helse, trygghet og tilhørighet, steders attraktivitet og næringsutvikling.

Asker skal utvikles som en flersenterkommune med en definert senterstruktur. Det er et mål at førstegangsetablerere, småhusholdninger og lavtlønnsgrupper får mulighet til å etablere seg i kommunen. For å sikre en god balanse i boligsammensetningen, må det bygges flere mindre boliger og leiligheter, primært i tilknytning til tettstedene.

Kommunen er avhengig av god og klimavennlig infrastruktur i de områdene man ønsker å utvikle. Flere av lokal- og nærsentrene mangler riktig dimensjonert infrastruktur i dag, og det er nødvendig med betydelige investeringer i årene fremover for å imøtekomme de store utbyggingsbehovene. Asker er en attraktiv kommune for etablering av nye næringer, og har et stort potensial for bærekraftige, miljøvennlige og kunnskapsbaserte næringer.

Kommunens arealbruk skal bidra til å sikre naturmangfoldet, kulturmiljøet og ivareta et aktivt og levende landbruk. Kommunen har en rik historie og et stort antall kulturminner og kulturmiljøer. Denne arven gir oss vår identitet og vårt særpreg, og må forvaltes på en bærekraftig og fremtidsrettet måte.

Asker kommune har store og verdifulle landbruksarealer med rik matjord og produktiv skog. Vi skal arbeide for å forhindre videre nedbygging av jordbruksarealer, og vi skal sikre vår langstrakte kystlinje og store sammenhengende friluftsområder.

Asker kommune skal være godt forberedt på å håndtere uforutsette og uønskede hendelser.

BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN				
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling				
Befolkningsvekst	0,5 %	1,2 %	1,8 %	1,1 %
Antall bosatte per kvadratkilometer i tettstedsareal	1 762	1 763	1767	1795
Egendekning av arbeidsplasser (antall arbeidsplasser i kommunen/ antall sysselsatte bosatt i kommunen)	77 %	77 %	76 %	76 %
Andelen sykkelveinett som holder definert standard for sykkelveier	Ikke målt	54 %	55 %	55 %
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med kollektivtilbudet	Ikke målt	Ikke målt	73 %	Ikke målt
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at offentlig transport er lett tilgjengelig	Ikke målt	73 %	Ikke målt	Ikke målt
Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering				
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning (<i>Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år</i>)	89 %	89 %	87 %	87 %
Andelen prøver med tilfredsstillende drikkevannsforsyning (mht. E. coli og stabil drikkevannsløyper)	94,1 %	99,9 %	99,9 %	99,9 %
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	95 %	91 %	94 %	97 %
Antall av kommunens fire renseanlegg som klarer å innfri rensekrav	3	3	3	3
Lekkasje fra vannforsyningsnett (<i>Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år</i>)	28 %	43 %	32 %	34 %
Forurensning fra avløpsnett som slippes ut i regnvannsoverløp og nødoverløp (< 5% er tilfredsstillende)	0,63 %	0,14 %	0,04 %	Tall kommer
Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser				

Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å være i sitt nærområde når de er ute om kvelden	Ikke målt	Ikke målt	86 %	Ikke målt
Anmeldte lovbrudd etter lovbruddsgruppe "Vold og mishandling", per 1000 innbyggere	4,4	4,4	4,4	5,1
Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris				
Antall nye boliger per år	633	638	833	699
Andelen nye boliger i kommunen som er rekkehus	10 %	20 %	14 %	14 %
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter	66 %	58 %	63 %	66 %
Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet				
Andelen innbyggere som er eksponert for verdier høyere enn luftkvalitetskriteriene på 5 µg/m ³ for fint svevestøv (PM _{2,5})	25,8 %	71,2 %	75,0 %	Tall kommer
Mengde avfall fra kommunale byggeprosjekter, kg/m ²	27,6 kg/m ²	35,9 kg/m ²	48,3 kg/m ²	35,23 kg/m ²
Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk				
Antall nye bygg i strandsonen siste fire år	181	175	184	160
Omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, dekar	44	99	68	15

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

Handling mot klimaendringene

Global oppvarming truer livsgrunnlaget vårt, og gir betydelig økt risiko for konsekvenser for økosystemer, mennesker og samfunn over hele verden. Klimautfordringene er globale, men må løses lokalt. Gjennom Paris-avtalen har Norge forpliktet seg til å bidra til at den globale oppvarmingen holdes godt under to grader sammenlignet med førindustriell tid, og helst begrense temperaturøkningen til 1,5 grader. Norges klimaforpliktelser er vedtatt gjennom en egen klimalov, der målet er at utslippene av klimagasser i 2030 skal være minst 50 prosent lavere og opp mot 55 prosent lavere enn i 1990. I 2050 må utslippene av CO₂ være netto null.

De største direkte utslippene av klimagasser i Asker kommune kommer fra transport. Veitrafikken er den største utslippskilden, der personbiler utgjør hovedandelen. De indirekte utslippene av klimagasser er flere ganger større enn de direkte. Indirekte utslipp oppstår utenfor kommunens grenser, og stammer fra en rekke ulike kilder slik som materialer, mat, elektrisitet, flyreiser og forbruksvarer. Asker kommune skal bidra til klimagassreduksjon gjennom sin rolle som samfunnsutvikler, planmyndighet, eiendomsbesitter, arbeidsgiver, innkjøper og tjenesteleverandør.

Konsekvensene av klimaendringene merkes allerede med mer ekstremvær, flom og tørke, og kommunen må være forberedt på at klimaendringer vil påvirke store deler av samfunnet.

Klimatilpasning handler om å gjøre valg som reduserer de negative konsekvensene av klimaendringene, og som utnytter de positive konsekvensene for natur og mennesker.

HANDLING MOT KLIMAENDRINGENE				
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer				
Indikator under utvikling				
Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner				
Mengde direkte klimagassutslipp i Askersamfunnet, tonn CO ² -ekvivalenter	219 333	214 899	212 196	Tall kommer
Netto forbruk av elektrisitet i husholdningene, GWh	714 GWh	762 GWh	664 GWh	Tall kommer
Andelen innbyggere som mener det er viktig at kommunen når sitt mål om å redusere klimagassutslipp i Asker med 67 prosent innen 2030 (i forhold til utslippsnivået i 2009)	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	75 %
Andelen reiser som foretas med sykkel	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	4 %
Antall kilo matsvinn per innbygger	Ikke målt	41	Ikke målt	Ikke målt
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	452	438	390	391
Andelen husholdningsavfall til materialgjenvinning	46,3 %	49,2 %	47,9 %	48,5 %
Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser, målt i tonn Co2e	Ikke målt	Ikke målt	272	395
Indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstille kommunale byggeprosjekter, målt i kg CO ₂ e/ BTA/ år	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Energibruk i kommunale bygg (kWh)	69 951 989	82 020 190	79 812 518	79 842 434
Andelen nye kommunale biler på el/hydrogen/biogass (personbiler og varebiler)	43 %	42 %	61 %	91 %
Mengde direkte klimagassutslipp fra veitrafikk, tonn CO ₂ -ekvivalenter	127 929	125 974	122 093	Tall kommer
Antall kilo ombruk i kommunal regi	Ikke målt	Ikke målt	128 943	128 160

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

God helse

Forventede økte helseutgifter, endringer i befolkningssammensetningen og økt sykdomsbyrde representerer både lokalt, nasjonalt og globalt store utfordringer for bærekraft. Asker kommune har ansvar for å skape bærekraftige løsninger som møter helseutfordringene, motvirker sosiale helseforskjeller og fremmer god helse for alle uansett alder.

Mange forhold påvirker innbyggernes helse og livskvalitet, slik som for eksempel tilgang til aktive nærmiljøer, de fysiske omgivelsene, oppvekst- og skoleforhold, tilgang på arbeid og forhold knyttet til levevaner. Kommunen skal tilrettelegge for at alle kan delta og leve friske og sunne liv. Det er behov for en tverrsektoriell og målrettet innsats og involvering av hele samfunnet og de fleste av kommunens tjenestoområder for å lykkes.

Målrettet og systematisk innsats for å dreie ressursinnsatsen mot mer forebyggende og helsefremmende tiltak er viktig for å oppnå god folkehelse og redusere risikoen for sykdom. Kommunen må legge til rette for å skape gode og bærekraftige løsninger slik at den enkelte innbygger mestrer eget liv og opplever god livskvalitet. Gjennom medborgerskap og samskaping må det utvikles nye løsninger for bærekraftige helsetjenester. Samarbeidet skal skje med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljøer og frivillige organisasjoner.

GOD HELSE				
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død				
Andelen 9-åringene som er vaksinert mot meslinger	97,0 %	97,3 %	96,2 %	96,1 %
Andel av befolkningen (20-66 år) som mottar stønad til livsopphold	15 %	13 %	Tall kommer	Tall kommer
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående muskel- og skjelettplager, per 1000 innbyggere	304	302	299	Tall kommer
Andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive	Ikke målt	Ikke målt	12 %	Ikke målt
Andelen innbyggere over 18 år som har minst 30 minutter moderat fysisk aktivitet 4+ dager i uken	Ikke målt	22,2 %	Ikke målt	Ikke målt
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa si	Ikke målt	Ikke målt	68 %	Ikke målt
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående psykiske symptomer og lidelser, per 1000 innbyggere	149	152	159	Tall kommer
Andelen innbyggere (67-74 år) i arbeid	21,4 %	22,4 %	23,1 %	24,5 %
Andelen innbyggere over 18 år som opplever at de er plaget av støy fra trafikk hjemme	Ikke målt	10,4 %	Ikke målt	Ikke målt
Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har hatt psykiske plager	Ikke målt	Ikke målt	16 %	Ikke målt

Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at «mine sosiale relasjoner er støttende og givende»	Ikke målt	81,2 %	Ikke målt	Ikke målt
Andelen ungdomsskoleelever som har minst én fortrolig venn	Ikke målt	Ikke målt	88 %	Ikke målt
Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid				
Andelen årsverk med fagutdanning i de kommunale pleie- og omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	72,7 %	76,5 %	74,5 %	74,8 %
Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov				
Andelen innbyggere 80 år og over med institusjonsopphold	9,6 %	10,2 %	9,1 %	9,0 %
Andelen innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester	24,3 %	23,1 %	23,4 %	21,5 %
Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer				
Indikator under utvikling				

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

God utdanning

God utdanning er viktig for den enkelte, for det sosiale fellesskapet og for samfunnet som helhet. En god utdanning skal fremme barn, unge og voksnes kunnskapsutvikling, ferdigheter og holdninger, slik at de kan oppleve å mestre eget liv og utvikle kompetanse til å delta i arbeid, samfunn og være en del av et fellesskap med andre. Utdanningen skal fremme demokratiske verdier og holdninger, og gi alle mulighet til å utfolde seg, utvikle skaperglede, engasjement, nysgjerrighet og lyst til å utforske.

Mangfold og respekt for den enkeltes overbevisning ligger til grunn for arbeidet med læring og utdanning. Det å fremme den enkeltes mentale og fysiske helse, er avgjørende for god læring og utvikling.

God utdanning kan skje på mange arenaer – i barnehage, skole, voksenopplæring, kulturskole, idrettsklubber og på kulturarenaene. Sammenhengen og samspillet mellom de ulike arenaene kan bidra til trygg, inkluderende og helsefremmende utdanning, hvor den enkelte utvikler livsmestring og kompetanse for fremtiden.

GOD UTDANNING				
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse				
Andelen elever (7. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	7,8 %	6,9 %	7,7 %	11,4 %

Andelen elever (10. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	4,4 %	3,4 %	5,4 %	9,9 %
Elevenes trivsel på skolen (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	4,1	4,2	4,2	4,1
Foreldrenes opplevelse av barnets trivsel i barnehagen, skala 1-5 hvor 5 er best	4,8	4,7	4,7	4,8
Alle barn har tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring, og som forbereder barna til å begynne i grunnskolen				
Andelen barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	39,7 %	41,3 %	39,1 %	36,9 %
Foreldrenes opplevelse av barnehagens bidrag til barnets utvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	4,6	4,6	4,6	4,6
Andelen barnehagebarn som har en god venn i barnehagen	97,5 %	95,3 %	95,4 %	97,1 %
Alle fullfører likeverdig grunnskole med opplæring av god kvalitet, har høyt læringsutbytte og et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring				
Elevenes opplevelse av opplæring som motiverer og fremmer læring (Vurdering for læring, 7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	3,5	3,6	3,5	3,5
Elevenes motivasjon for skole og skolearbeide (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	3,5	3,6	3,5	3,3
Andelen elever som fullfører videregående opplæring innen fem/ seks år	83 %	84 %	85 %	Tall kommer
Skolenes bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 5.-7. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	0,5	0,2	0,3	0,6
Skolenes bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 8.-10. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap				
Andelen ungdomsskoleelever som svarer at de tror at de kommer til å få et godt og lykkelig liv	Ikke målt	Ikke målt	69 %	Ikke målt
Elevenes (Vg1) svar på "Er du interessert i å lære på skolen?", skala 1-5 hvor 5 er best	4,0	3,8	3,8	3,8
Andelen lærere som oppfyller kompetansekrav for undervisning i fag de underviser i	78 %	81 %	84 %	83 %
Andelen innbyggere (15-24 år) som verken er i arbeid eller utdanning	8,0 %	7,2 %	7,1 %	Tall kommer
Sysselsatte med bestått fagprøve, plassering i Kommune-NM hvor 1 er best	348	349	348	Tall kommer

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling

Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling er viktige virkemidler i Asker kommunes møte med fremtidens utfordringer. Innovasjon kan defineres som å skape verdier på nye måter, og Asker har et godt utgangspunkt for verdiskaping gjennom å videreutvikle sin innovasjonsevne. Gjennom målrettet satsning på teknologi, digitalisering og næringsutvikling skal kommunen sikre en god og fremtidsrettet samfunns- og tjenesteutvikling.

For at kommunen skal fortsette å levere tjenester av god kvalitet, må arbeidet med systematisk tjenesteinnovasjon videreføres og styrkes. En av kommunens utfordringer er å styrke evnen til å ta i bruk og skalere nye løsninger. For å lykkes med dette, må kommunen etablere partnerskap og samarbeide med ulike nettverk både lokalt, regionalt, nasjonalt og/eller globalt. Et annet viktig virkemiddel er å videreutvikle mer helhetlige og brukervennlige digitale tjenester for Askersamfunnet.

Asker har et variert og lønnsomt næringsliv, og antallet arbeidsplasser er relativt høyt sammenlignet med antall innbyggere. Det er imidlertid stor pendling både inn og ut av kommunen, og det betyr at vi ikke har nok kortreise arbeidsplasser eller «rett næringsliv» der kompetansen bor. Tilgang på kvalifisert arbeidskraft, samt en helhetlig og robust teknisk og digital infrastruktur, er viktig for at kommunen skal være attraktiv for næringslivet.

INNOVASJON, DIGITALISERING OG NÆRINGSUTVIKLING				
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv				
Indikator	2020	2021	2022	2023
Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer				
Tildelte midler til Askersamfunnet fra Innovasjon Norge, EU eller Forskningsrådet, mill. kr	121	80	70	19
Andelen arbeidsplasser i informasjons- og kommunikasjonsbedrifter	3,3 %	3,1 %	3,2 %	3,2 %
Andelen installerte smarte vannmålere	80 %	90 %	92 %	94 %
Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet				
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s	92 %	95 %	98 %	98 %
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning for fiber / fastnett med minst 1 Gbit/s	78 %	93 %	95 %	97 %
Andelen husholdninger med mobil bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s	Ikke målt	Ikke målt	85,5 %	87,4 %
Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping				
Total plassering i Kommune-NM	16	15	14	Tall kommer

Plassering i Kommune-NM blant kommuner i Viken	6	6	6	Tall kommer
Andelen vekst i arbeidsplasser av befolkningsveksten	-101 %	83 %	49 %	-1 %

*Noen indikatorer mangler data fordi statistikk ikke foreligger årlig («Ikke målt») eller fordi det er etterslep i publiseringen av nasjonal statistikk («Tall kommer»). Se nærmere informasjon om kilde og oppdateringsfrekvens i eget vedlegg.

Økonomiske rammebetingelser

Rammebetingelser

Handlingsprogram 2025-2028 bygger på følgende rammebetingelser:

- Vedtatt Handlingsprogram 2024-2027
- Sak om program for omstilling og effektivisering og prisstruktur i svømmehallene, vedtatt av kommunestyret i sak 2/24
- Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2025, slik det er redegjort for i kommuneproposisjonen (Prop.102 S (2023-2024))
- Handlingsregler for den økonomiske utviklingen, vedtatt av kommunestyret i sak 10/20
- Sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2025-2028, vedtatt av kommunestyret i sak 31/24
- Kommunestyrets vedtak i 1. og 2. tertialrapport 2024
- Vedtatte temaplaner

Nytt inntektssystem gir store konsekvenser

Stortinget vedtok nytt inntektssystem for kommunene i midten av juni 2024. Målet med det nye inntektssystemet er å legge til rette for at alle kommuner kan gi gode og likeverdige tjenester til innbyggerne sine. Inntektssystemet fordeler rammetilskudd og skatteinntekter til kommunene. Rammetilskudd og skatt utgjør de såkalte frie inntektene til kommunene.

Det nye inntektssystemet medfører store endringer i kommunens økonomiske rammebetingelser. Stortingets vedtak om nytt inntektssystem er vesentlig endret fra den faglige innstillingen som kom fra Inntektsutvalget i 2022. Regjeringens anslag på samlet effekt første året er 102 mill. kroner. Kommunedirektøren registrerer at det da er forutsatt at veksten i frie inntekter for 2025 på ca. 60 mill. kroner går til fratrukk. Økte demografiutgifter vil måtte dekkes opp i 2025, slik at det reelle tapet i 2025 vil utgjøre 162 mill. kroner. Fra 2026 er det samlede tapet anslått til å utgjøre 256 mill. kroner. Tallene viser foreløpige anslag, det endelige resultatet i statsbudsjettet for 2025 vil kunne avvike fra anslaget.

De nye rammebetingelsene for Asker kommune, som skyldes vedtatte endringer fra Stortinget de siste årene, har gjort at kommunen fra 2023, 2024 og frem mot 2026 samlet sett har måttet tilpasse sin virksomhet og tjenesteproduksjon med ca. 0,5 mrd. kroner. Dette er svært omfattende og får konsekvenser.

Stortinget har vedtatt at det nye inntektssystemet skal evalueres i løpet av 2029. Videre ba Stortinget om at regjeringen kommer tilbake med en vurdering av en kompensasjon for de kommunene som utmerker seg med størst negativ førsteårsvirkning per innbygger som følge av endringene i inntektssystemet.

Ambisjonen for Handlingsprogram 2025-2028 vil derfor være å gjøre tydelige prioriteringer, sørge for høy effektivitet i tjenestene og øke tjenestenes evne til å dekke behov.

I en omstilling er det avgjørende å sørge for en effektiv forebyggingsstrategi, nødvendig innovasjonskapasitet i organisasjonen og ressurser til å samarbeide med sivilsamfunnet, frivilligheten og kommunens innbyggere. Alle tjenesteområder vil jobbe videre med tjenesteutvikling og innovasjon i tråd med føringene i temaplanene, men må gjøre det innenfor de økonomiske rammene som foreligger. Det innebærer at det må omprioriteres ressurser innenfor tjenesteområdene for å prioritere nye

satsinger og tjenesteutvikling i tråd med temaplanene. Det kan også være aktuelt at flere tjenesteområder går sammen om å samfinansiere prioriterte aktiviteter og tiltak.

Se eget kapittel for en nærmere beskrivelse av programmet for tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering.

Handlingsregler

Økonomiske handlingsregler skal bidra til å sikre kommunens økonomiske stilling og gode velferdstjenester. Kommunestyret har som en del av økonomireglementet vedtatt handlingsregler for netto driftsresultat, disposisjonsfond, gjeldsgrad og verdibevarende vedlikehold. Gjeldende økonomireglementet skal revideres og vedtas av kommunestyret i løpet av høsten 2024. Eventuelle justeringer som påvirker handlingsprogrammet, vil innarbeides i tilleggssinnstillingen.

Tabellen under viser vedtatte handlingsregler for Asker kommune.

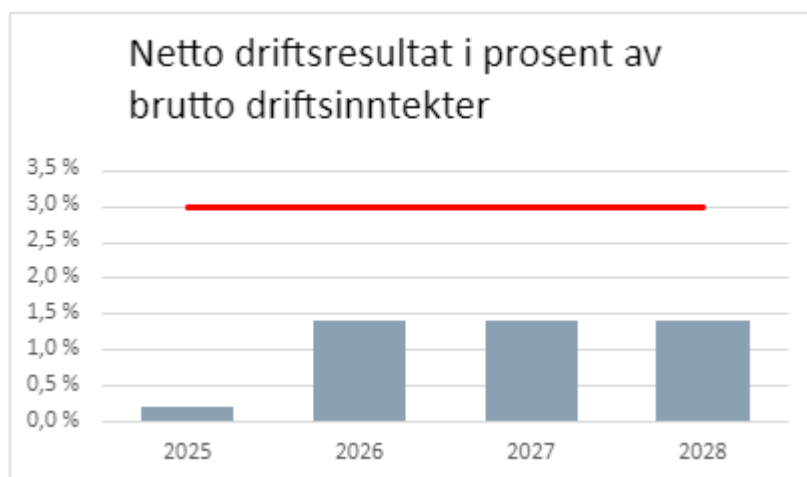
I prosent av driftsinntekter	Ikke godkjent resultat	Laveste akseptable resultat	Ønsket resultat
Netto driftsresultat	<1,75 %	1,75 - 3 %	>3 %
Disposisjonsfond	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %
Gjeldsgrad	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %
Verdibevarende vedlikehold formålsbygg	< 100 kr/m ²	100-140 kr/m ²	>140 kr/m ²

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hvilke midler som ikke er benyttet i driftsregnskapet. Midlene er ikke til fri benyttelse. Deler av netto driftsresultat er allerede vedtatt avsatt til fond og finansiering av investeringer.

Det er for 2025 budsjettert med et netto driftsresultat på 0,2 prosent. Dette utgjør omkring 20,4mill. kroner av kommunens brutto driftsinntekter.

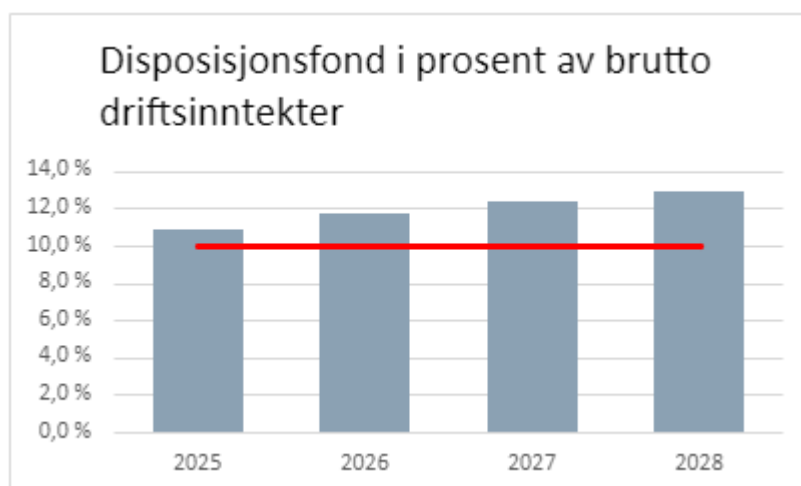

Budsjettet netto driftsresultat ligger lavere enn målsetningen i hele perioden, til tross for omstillings- og effektiviseringskravet.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond viser hva kommunen har tilgjengelig av frie reserver. Kommunens energifond utgjør en stor andel av disposisjonsfondene. Fondet forvaltes i henhold til reglementet for finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet forutsetter at fondets grunnkapital og realverdiavsetninger ikke skal benyttes.

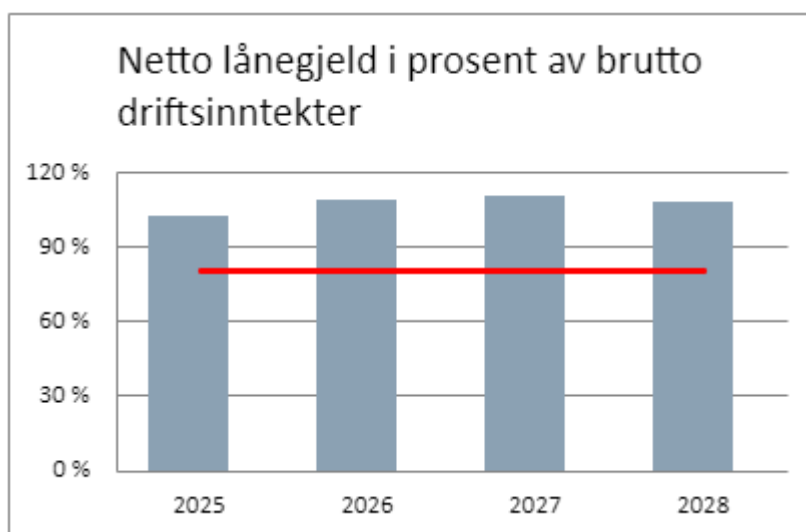

Disposisjonsfondet, inklusive energifondet, ligger over måltallet på 10 prosent i hele perioden.

Gjeldsgrad

Asker kommune har utfordringer knyttet til et høyt ambisjonsnivå for investeringer og høy lånegjeld, og gjeldsgraden er vesentlig høyere enn handlingsregelen tilsier. Økt lånegjeld vil kreve egenkapitalfinansiering, og medfører at rente- og avdragsutgiftene vil legge beslag på en stadig større

andel av kommunens frie inntekter. Økonomien til Asker kommune vil tåle høye investeringer i enkelte år. Høy investeringsaktivitet på lang sikt er imidlertid krevende. Handlingsregelen tilsier at gjeldsgraden ikke skal overskride 100 prosent av brutto driftsinntekter.

LÅNEGJELD UB (tall i mrd. kr.)	2025	2026	2027	2028
Startlån	2,1	2,3	2,4	2,6
Lån til finansiering investeringer	9,9	10,7	11,0	10,9
SUM	12,0	13,0	13,4	13,5
Netto lånegjeld i prosent av samlede inntekter	102 %	109 %	110 %	108 %

Med det investeringsprogrammet som er lagt i inneværende økonomiplanperiode, vil gjeldsgraden stige de neste årene. Tabellen over viser hvor stor lånegjelden vil være hvert år i perioden, samt beregnet gjeldsgrad. Den samlede lånegjelden vil øke med 1,5 mrd. kroner fra 2025 til 2028. Ved utgangen av 2028 vil lånegjelden være på 13,5 mrd. kroner. Gjeldsgraden vil under dagens forutsetninger øke fra 92,6 prosent i 2023 til 102 prosent ved utgangen av 2025, for deretter å øke til 108 prosent i 2028. Den høye gjeldsgraden fører til at renter og avdrag legger beslag på en større andel av driftsbudsjettet enn ønskelig. Det er viktig at eventuelle nye investeringer prioriteres opp mot vedtatte investeringer, slik at den samlede gjeldsgraden ikke øker. Gjeldsgraden vil være mellom 70 prosent og 75 prosent i perioden når en holder lån til VAR-investeringer utenfor.

En del av investeringene ligger innenfor selvkostområdene renovasjon, vann og avløp. Disse finansieres gjennom gebyrer fra brukerne. Verdien av investeringene innenfor disse områdene var ved utgangen av 2023 på omkring 2,3 mrd. kroner. Dersom selvkostområdene trekkes ut ved beregning av gjeldsgraden, er gjeldsgraden i 2023 68 prosent. Denne vil øke til 76 prosent i 2026 for så å gå ned til 71 prosent i

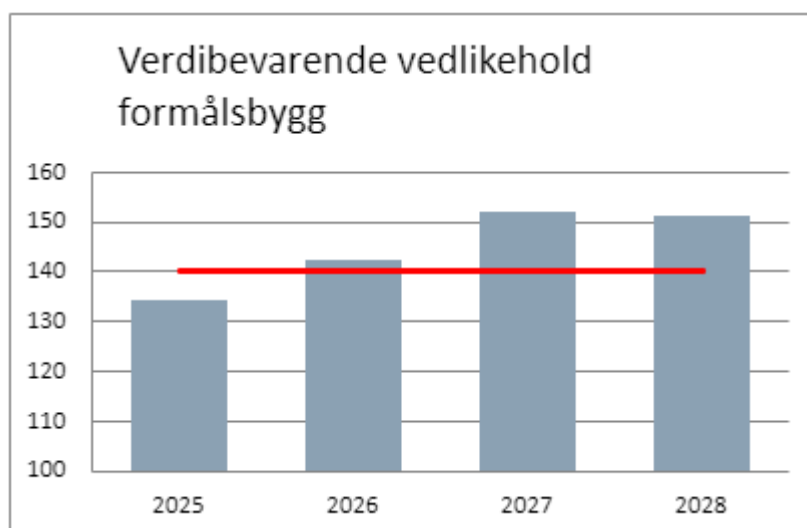
2028. Måltallet i handlingsregelen og i KOSTRA inkluderer imidlertid også investeringer i selvkostområdene.

Pensjonsforpliktelsen skal avspeile det økonomiske ansvaret kommunen har påtatt seg på beregningstidspunktet overfor hver enkelt ansatt som er tatt opp i pensjonsordningen. For 2023 var den samlede pensjonsforpliktelsen på 7,6 mrd. kroner.

Verdibevarende vedlikehold av formålsbygg

Handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold i eide formålbygg har fokus på formuesforvaltning og verdibevarende vedlikehold. Formålsbygg er i KOSTRA definert som lokaler til administrasjon, barnehager, skoler, institusjoner, idrettsbygg og kommunale kulturbygg. Eide formålsbygg (utvalgte formålsbygg i KOSTRA) utgjør 67 prosent av det kommunen eier totalt. Av eid areal har kommunen ca. 1300 boliger som ligger i boligsentre eller er boliger uten fast bemanning.

Handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold i eide formålsbygg viser kommunens budsjetterte nivå på vedlikehold knyttet til formålsbygg. Vedlikehold per m² i eide formålsbygg er under handlingsregelens mål på 140 kroner per m² i begynnelsen av perioden. Med budsjetterte forutsetninger er vedlikeholdet per m² på 134 kroner i 2025, men økende til 151 kroner i slutten av perioden.

Befolkningsutvikling

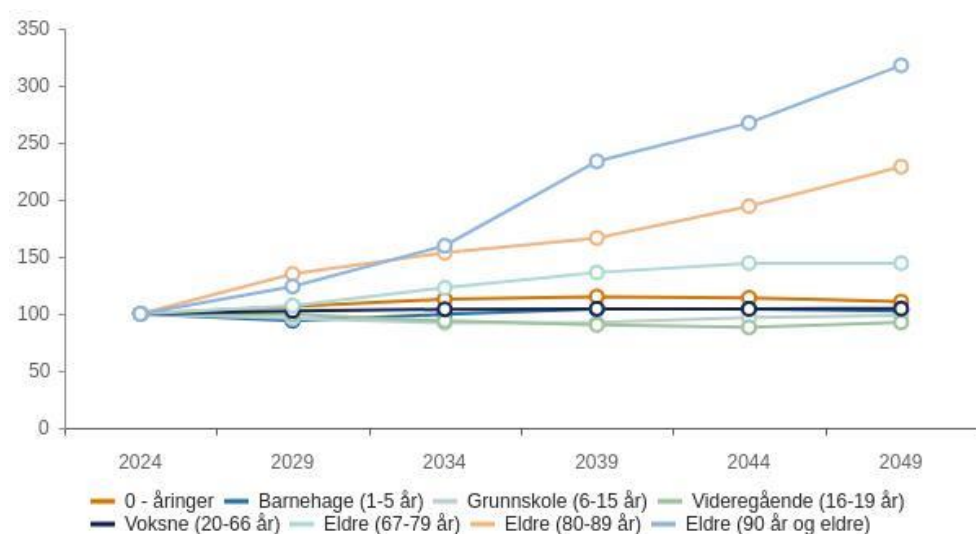
Kommuneplanen definerer de overordnede målene for kommunens utvikling. De økonomiske utviklingstrekkene som følger av kommuneplanen, er belyst i den langsiktige investerings- og driftsanalysen (LIDA). Formålet med analysen er å vise ulike framskrivinger av kommunens økonomi basert på det som i dag er sannsynlige demografiske endringer og geografisk valgte utbyggingsretninger.

Kommuneplanen legger opp til en langsiktig befolkningsvekst på 1,1 prosent. Dette krever at kommunen må prioritere investeringer i infrastruktur som understøtter både utbygging, transport og kapasitet i tjenestene. Befolkningsveksten fra 1. januar 2023 til 1. januar 2024 var på 1,1 prosent. I handlingsprogramperioden 2025-2028 legges det til grunn en forventet befolkningsvekst på 1,3 - 1,8 prosent. Dette forutsetter en årlig boligproduksjon på rundt 620 boliger. Boligreserven i kommuneplanens arealdel vil da være oppbrukt i løpet av 30 år. I 2023 ble det ferdigstilt 700 boliger i Asker, og de siste 5 år er det i snitt ferdigstilt 660 boliger per år.

Befolkningsframskrivingene tar utgangspunkt i at den planlagte boligbyggingen i arealdelen realiseres. I flere utviklingsområder i kommunen er det nå en høy boligproduksjon, først og fremst på Vestre Billingstad, Høn/Landås, Heggedal og Slemmestad. Samtidig har faktorer som prisstigning og økte renter begynt å påvirke økonomien i samfunnet. Den generelle boligproduksjonen i Norge, og i Osloregionen, preges allerede av dette. Dette vil kunne medføre en dempet boligvekst også i Asker fremover. Det kan være grunn til å anta at flere boligprosjekter vil realiseres over lengre tid enn planlagt. Kommunen gjør en nærmere vurdering av befolkningsveksten hvert år.

Grafen under viser befolkningsprognose for de neste 25 årene fordelt på aldersgrupper. Det vil bli størst vekst i aldersgruppen eldre over 67 år. Antall barnehagebarn vil reduseres i 2025, for så å øke igjen utover i perioden. Mens antall barn i skolealder vil ha en svak økning.

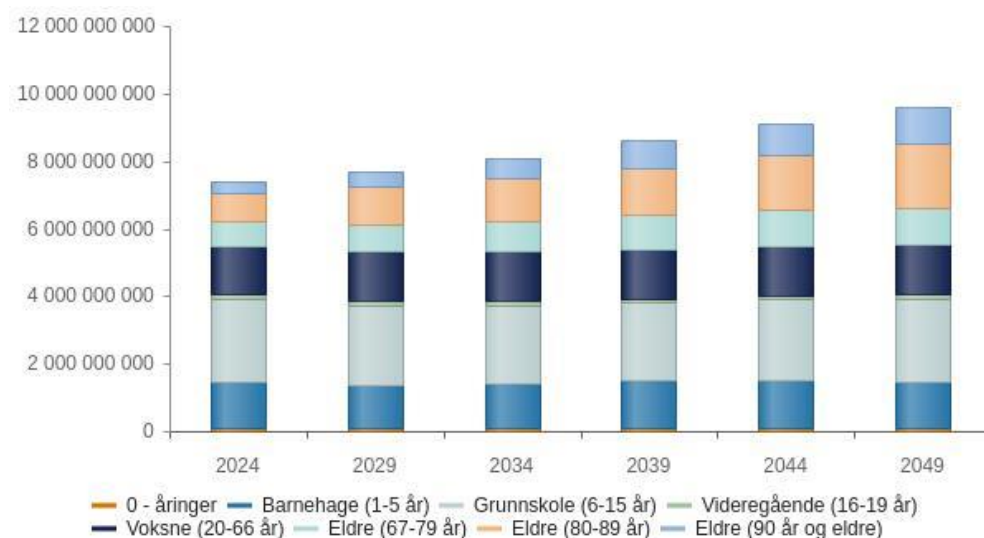
Prognose befolkningsvekst

Prognose type: Middels nasjonal vekst

Prognose periode: 25

Demografiutgifter

De demografiske endringene vil ha betydelige konsekvenser for tjenestebehovet og kommunens økonomi fremover. En framskrivning av demografiutgiftene frem til 2049 viser at Asker kommune vil få økte utgifter på 2,4 mrd. kroner. Omkring 2,3 mrd. kroner av dette knytter seg til aldersgruppen 67 år og eldre.

De økonomiske konsekvensene av en aldrende befolkning avhenger blant annet av i hvor stor grad den økte levealderen slår ut i flere friske år. Det er uansett avgjørende at Asker kommune gjennomfører aktive grep i dag for å opprettholde den økonomiske bæreevnen fremover.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

Omstillingsprogrammet forsterkes og får betydelige konsekvenser

Handlingsprogram 2024-2027 la til grunn en omstilling og effektivisering på totalt 210 mill. kroner i løpet av 2027. I 2024 utgjør omstillingskravet 120 mill. kroner, noe som tilsvarer 1,9 prosent av tjenesteområdenes netto driftsramme. I 2025 var det lagt opp til en ytterligere reduksjon av driftsbudsjettet på 50 mill. kroner. Omstillingen og effektiviseringen har i 2023 og 2024 i stor grad skjedd gjennom løpende effektivisering og bemanningstilpasning. Bemanningstilpasningen har i all hovedsak skjedd gjennom naturlig turnover.

Regjeringens forslag til nytt inntektssystem for kommunene ble vedtatt av Stortinget i juni 2024. Endringene i inntektssystemet medfører store negative økonomiske konsekvenser for Asker, og innebærer at kommunens økonomiske rammebetingelser er varig redusert.

Bortfall av skatteinntekter (formueskatt) gjennom flere år og endringene i inntektssystemet medfører at omstillingsprogrammet må forsterkes vesentlig. Kommunen må både redusere kostnadene på kort sikt, og samtidig legge grunnlag for en bærekraftig økonomi i et langsiktig perspektiv.

I dette handlingsprogrammet legges det derfor opp til en omstilling og effektivisering på 200 mill. kroner i 2025 og 150 mill. kroner i 2026. Omstillingskravet fra 2027 må vurderes nærmere etter revidering av handlingsreglene høsten 2024.

Samlet innebærer omstillingsprogrammet at Asker kommune i perioden fra 2023 til 2026 vil ha redusert driftsbudsjettet og tilpasset tjenesteproduksjonen med ca. 0,5 mrd. kroner. Dette er svært omfattende og får betydelige konsekvenser for tjenestene til innbyggerne. For å illustrere omfanget av beløpet, så tilsvarer 0,5 mrd. kroner driftsbudsjettet til 14 barneskoler og 6 ungdomsskoler eller 350 sykehjemsplasser eller 500 årsverk.

Nye nasjonale rammebetingelser medfører altså at Askers innbyggere på flere områder vil oppleve å få endrede eller reduserte velferdstjenester fra kommunen. Både omfang, kvalitet og standard på tjenestene vil kunne bli endret.

Endringene må være basert på tydelige og kunnskapsbaserte prioriteringer. Følgende prioriteringskriterier legges til grunn:

- Konsentrere ressurser til de kommunale kjernefunksjonene (lovpålagte tjenester)
- Redusere tjenestenes omfang og standard til et lavere/nøkternt nivå
- Skjerme sårbare personer ved fastsettelse av enkeltvedtak og gebyrordninger
- Opprettholde forebyggende tjenester med stor bruker- og samfunnseffekt
- Opprettholde utviklings- og innovasjonsarbeid med stor organisasjons-, bruker- og samfunnseffekt

I tillegg ligger politiske vedtak gjennom egne saker og temaplaner til grunn for prioriteringene. Temaplanene har normalt et 12-årsperspektiv og mange av dem har høye ambisjoner. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonsnivået i temaplanene bør vurderes på nytt, og at gjennomføringen må skje over flere år og innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Med bakgrunn i kriteriene, må det i prioriteringsarbeidet gjøres en skjønnsmessig vurdering av aktuelle omstillings- og effektiviseringstiltak. Dette omfatter både en vurdering av juridisk skjønn, faglig skjønn, brukernes skjønn og politisk skjønn, og arbeidet krever derfor gode prosesser.

Det er viktig å anerkjenne at perioder med omstilling og effektivisering også kan åpne nye muligheter som gir positive effekter for kommunen og de kommunale tjenestene. Gjennom tjenesteutvikling, innovasjon og digitalisering kan vi fornye tjenestene og få økt læring i organisasjonen. Samtidig gir det nye muligheter for å videreutvikle samarbeidet med frivilligheten, næringslivet og andre aktører i sivilsamfunnet.

KOSTRA-analyse og teoretisk handlingsrom

Som en del av kunnskapsgrunnlaget for omstillingsarbeidet, er det utarbeidet en KOSTRA-analyse basert på KOSTRA-tall for 2023. Her er ressursbruken i Asker sammenlignet med Bærum, Drammen, Lillestrøm og KOSTRA-gruppe 12. KOSTRA-gruppe 12 består av store kommuner som har mellom 75 000 og 300 000 innbyggere.

Figuren under viser det teoretiske handlingsrommet for Asker kommune sammenlignet med Bærum, Drammen, Lillestrøm og KOSTRA-gruppe 12. Positive tall indikerer at Asker bruker mer ressurser enn sammenligningskommunene, og dermed har et teoretisk handlingsrom innenfor de aktuelle tjenestene. Negative tall indikerer at Asker har en lavere ressursbruk enn sammenligningskommunene. Pilene til høyre i tabellen viser hvilken utvikling Asker har hatt i ressursbruken fra 2022 til 2023, sammenlignet med KOSTRA-gruppe 12.

	2023 Bærum	2023 Drammen	2023 Lillestrøm	2023 Kostragruppe 12	2022 Kostragruppe 12	
Grunnskole	71	149	17	-28	-2	↑
Pleie og omsorg	-254	307	267	16	184	↑
Barnevern	-43	-74	-99	-83	-32	↑
Barnehage	-64	-37	-14	-47	-20	↑
Kommunehelse	3	-31	70	9	34	↑
Sosiale tjenester	16	45	43	-22	-24	→
Kultur og idrett	61	127	123	71	69	→
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	2	24	55	31	25	↓
Adm, styring og fellesutgifter	-139	-16	88	6	45	↑
Andre områder	-74	-53	59	32	52	↑
- Brann og ulykkesvern	6	23	5	12	1	↓
- Kommunale boliger	-13	-41	45	-2	8	↑
- Samferdsel	6	14	17	47	44	→
- Næringsforv. og konsesjonskraft	-51	-49	-25	-20	6	↑
- Landbruk	-5	-1	0	-1	-	→
- Kirke	-17	0	17	-5	-7	→
Totalt	-421	440	608	-15	332	

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 12, er Asker kommunes teoretiske handlingsrom redusert fra et positivt handlingsrom på 332 mill. kroner i 2022 til et negativt handlingsrom på 15 mill. kroner i 2023. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 12 har altså Asker redusert sitt teoretiske handlingsrom med ca. 350 mill. kroner fra 2022 til 2023. Det betyr at ressursbruken i Asker er på gjennomsnitt med sammenligningskommunene, men at det er stor variasjon avhengig av hvilken kommune vi sammenligner oss med. Dette må sees i sammenheng med at det er gjennomført betydelig omstilling og effektivisering i Asker de senere årene som gir utslag i KOSTRA-tallene.

Sammenlignet med ressursbruken i Drammen og Lillestrøm, har imidlertid Asker fortsatt et teoretisk handlingsrom innenfor flere tjenester. Dette gjelder blant annet områdene pleie og omsorg og kultur og idrett, der Asker bruker vesentlig mer ressurser enn Drammen og Lillestrøm.

Omstillingsbeløp fordelt på tjenesteområdene

Dette handlingsprogrammet legger opp til en omstilling og effektivisering på 200 mill. kroner i 2025 og ytterligere 150 mill. kroner i 2026.

Tabellen under viser fordeling av omstillingsbeløpet mellom tjenesteområdene. De ufordelte beløpene i kategorien «Tjenesteovergripende» vil bli spesifisert og fordelt på aktuelle tjenesteområder i tilleggsinnstillingen. Omstillingskravet fra 2027 må vurderes nærmere utover i perioden.

Fordelingen er basert på en vekting mellom følgende kriterier:

- KOSTRA-analyse av teoretisk handlingsrom
- Antall årsverk
- Brutto budsjettramme (eksklusive vann-, avløps- og renovasjonsområdet)

Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling har et forholdsmessig høyere omstillingskrav enn de øvrige tjenesteområdene. Selv om eksterne analyser viser at Asker kommune har en effektiv administrasjon sammenlignet med andre kommuner, legges det opp til ytterligere effektivisering av dette tjenesteområdet.

Omstilling og effektivisering 2025-2028

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Medborgerskap	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Oppvekst	-30 400	-30 400	-30 400	-30 400
Organisasjon, styring og utvikling	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Samfunnstjenester	-10 800	-10 800	-10 800	-10 800
Samfunnsutvikling	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Tjenesteovergripende	-100 000	-250 000	-250 000	-250 000
Velferd	-36 600	-36 600	-36 600	-36 600
Totalsum	-200 000	-350 000	-350 000	-350 000

Strategier for omstillingen

Omstillingsprogrammet består av følgende seks hovedstrategier:

- Befolkningsvekst – sikre økte skatteinntekter
- Løpende effektivisering – økt produktivitet og bemanningstilpasning
- Endret tjenestetilbud – kvalitet, omfang og struktur
- Økte inntekter – gebyrer og brukerbetalinger
- Redusere og utsette investeringer – redusere kapitalkostnader i driftsbudsjettet
- Andre strategiske omstillingstiltak

I 2023 og 2024 la omstillingsprogrammet i stor grad opp til å effektivisere tjenestene gjennom løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning. Som KOSTRA-tallene også viser, har ikke kommunen lenger de samme mulighetene til å stadig effektivisere driften uten at det går utover tjenestekvalitet og omfang. I handlingsprogramperioden 2025-2028 vil omstillingsarbeidet derfor også dreie seg om å gjennomføre endringer i tjenestetilbudet og andre strategiske omstillingstiltak.

Kommunedirektøren anslår at ca. 80 prosent av omstillingen fortsatt kan gjennomføres ved hjelp av løpende effektivisering, mens omkring 20 prosent vil knytte seg til endringer i tjenestetilbudet og andre strategiske omstillingstiltak.

Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak i perioden.

Nedenfor følger en kort beskrivelse av de seks hovedstrategiene.

Befolkningsvekst – sikre økte skatteinntekter

Kommuneplanen har som mål at Asker kommune skal ha en årlig befolkningsvekst på 1,1 prosent. I 2023 var befolkningsveksten på 1,1 prosent, og kommunen vil i løpet av 2024 ha omkring 100 000 innbyggere i Asker.

Flere innbyggere gir kommunen økte skatteinntekter. Å tilrettelegge for fortsatt høy befolkningsvekst, blant annet gjennom å bidra til høy boligproduksjon, er derfor en viktig strategi for å møte de nye økonomiske rammebetingelsene.

Kommunedirektøren vil vurdere tiltak som bidrar til en årlig befolkningsvekst på 1,8 prosent, blant annet gjennom å utvide boligbyggeprogrammet og tilrettelegge for flere utbyggingsområder. Det innebærer å gå fra et mål på ca. 550 nye boliger i året til et mål på ca. 900 nye boliger i året.

Løpende effektivisering – økt produktivitet og bemanningstilpasning

Løpende effektivisering innebærer at tjenestene i utgangspunktet videreføres med samme behovsdekning som tidligere, men at den gis på andre måter. Dette innebærer blant annet å øke produktiviteten, tilpasse bemanningen, arbeide med tjenesteutvikling, endre arbeidsprosesser og finne nye måter å jobbe på. Dette er tilpasninger og endringer som ikke er av prinsipiell karakter, og derfor ligger under kommunedirektørens fullmakt.

Med utgangspunkt i KOSTRA-sammenligninger med andre kommuner og øvrig kunnskapsgrunnlag, har alle tjenesteområder i 2023 og 2024 jobbet aktivt med å oppnå mer kostnadseffektive tjenester gjennom løpende effektivisering og tjenesteutvikling. Videre har det siden august 2023 vært ansettelsesstopp i Asker kommune, noe som har bidratt til en reduksjon i antall årsverk og dermed reduserte lønnsutgifter.

Arbeidet med løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning videreføres i perioden. Det betyr at tjenesteområdene vil fortsette arbeidet med å vurdere nye måter å jobbe på for å oppnå mer kostnadseffektive tjenester.

Endret tjenestetilbud – kvalitet, omfang og struktur

Å gjennomføre endringer i tjenestetilbudet kan innebære reduksjon eller bortfall av tjenester, endre tjenestenes kvalitet og omfang eller gjennomføre større strukturelle endringer i måten en tjeneste er organisert eller leveres på. Dette vil som hovedregel være tiltak av prinsipiell karakter som krever en politisk beslutning.

Omstillingsprogrammets omfang tilsier at det vil være nødvendig å gjennomføre større eller mindre endringer i tjenestetilbudet i alle tjenesteområder i årene fremover. Dette kan både dreie seg om bortfall av tjenester, endret kvalitet og omfang, samt endringer av mer strukturell karakter.

Det gjennomføres en rekke vurderinger og utredninger for å se på muligheter og potensial knyttet til gjennomføring av strukturelle og andre endringer i tjenestetilbudet.

Kommunedirektøren vil gjennom egne saker og i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak knyttet til endringer i tjenestetilbudet. Det forutsettes at tiltakene får helårseffekt i 2025.

Økte inntekter – gebyrer og brukerbetaling

Flere av kommunens tjenester finansieres gjennom gebyrer og brukerbetaling. Dette skjer både ved at gebyret settes til en beregnet selvkost og i andre tilfeller som en delfinansiering av tjenesten. Adgangen til å kreve brukerbetaling er begrenset og regulert i ulike lover og forskrifter. Dersom det er gitt adgang til å kreve brukerbetaling, er det et prinsipp at betalingen uansett ikke kan overstige kostnaden ved å produsere tjenesten.

For områdene vann, avløp, feiing og renovasjon blir det benyttet egne selvkostberegninger som utgangspunkt for gebyrfastsettelsen. Kostnadene som kommunen har med å frembringe disse tjenestene til innbyggerne, skal dekkes av de gebyrene som abonnentene betaler. Dette er grunnprinsippet innenfor selvkost. Det innebærer at overskudd innenfor disse tjenestene skal føres tilbake til abonnentene på lik linje som et underskudd skal dekkes inn igjen av abonnentene i senere år.

Det ble i Handlingsprogram 2024-2027 gjort større gebyrendringer knyttet til vann og avløp, byggesak og svømmehaller. Dette blant annet for å komme opp på et nivå for å følge selvkostprinsippene og at kommunen selv ikke skal subsidiere disse tjenestene. Som følge av de store gebyrendringene i 2024, er det ikke behov for å øke gebyrene innenfor disse områdene vesentlig i kommende periode.

Kommunedirektøren vil som utgangspunkt justere priser og gebyrer for den generelle prisveksten i samfunnet. Dette gjøres ved å benytte deflatoren som regjeringen legger til grunn i utregning av rammetilskuddet til kommunene. Samtidig vil kommunedirektøren gjøre sammenligninger med andre kommuner for å vurdere om det er grunnlag for å øke kommunens inntekter på utvalgte områder/tjenester. Det vil også vurderes om det er potensial for reduserte VA-gebyrer gjennom å redusere investeringene på VA-området.

Gebyrene blir lagt frem som en del av tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet.

Redusere og utsette investeringer – redusere kapitalkostnader i driftsbudsjettet

Kommunen har en samlet investeringsportefølje på 5,1 mrd. kroner over fire år, inkludert investeringer i selvkostområdene vann, avløp og renovasjon (VAR). Dersom VAR-områdene holdes utenfor, er investeringskostnaden på 3,5 mrd. kroner.

I likhet med tidligere år, ligger investeringsvolumet i perioden 2025-2028 på et for høyt nivå for å få gjeldsgraden ned. Forventet gjeldsgrad vil ligge på rundt 102 prosent av brutto driftsinntekter ved utgangen av 2025 og vil øke til 108 prosent av brutto driftsinntekter i 2028. Høy lånegjeld medfører at rente- og avdragsutgiftene legger beslag på en stor andel av kommunens frie inntekter.

Det har vært høyt investeringsnivå i Asker kommune over flere år. Dette knytter seg både til mange nye formålsbygg og stedsutvikling, som for eksempel i Slemmestad. Med den økende renten de siste årene, og prognosene for rentenivået fremover, vil Asker kommune måtte bruke betydelige deler av driftsbudsjettet til å dekke opp for høye kapitalkostnader. Høy investeringsaktivitet på lang sikt er derfor krevende for kommunens økonomiske handlingsrom, og investeringsporteføljen bør over tid derfor reduseres vesentlig.

Med utgangspunkt i en høy lånegjeld, stigende renter og krevende økonomiske tider, ble det i Handlingsprogram 2023-2026 vedtatt å forskyve 14 investeringsprosjekter 2-3 år ut i tid, samt å halvere en rekke sekkeposter i 3 år. For Handlingsprogram 2024-2027 ble det vedtatt å forskyve ytterligere tre prosjekter 2-3 år ut i tid.

Kommunedirektøren vurderer det økonomiske potensialet knyttet til å ytterligere skyve på investeringer, og vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til eventuelle endringer i investeringsbudsjettet. En vurdering av utsettelse av prosjekter må sees i sammenheng med hvorvidt kommunen har inngått forpliktende avtaler. I tillegg må det gjøres en vurdering av standarden på byggene, med fokus på nøktern standard og hensiktsmessig arealbruk/kvadratmeternorm.

Andre strategiske omstillingstiltak

I tillegg til omstillingstiltak som gjelder kommunens tjenesteproduksjon og tjenestekvalitet, vil kommunedirektøren vurdere og utrede mulige andre strategiske omstillingstiltak.

Kommunedirektøren vil gjennom egne saker og i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme tilbake til aktuelle strategiske omstillingstiltak.

Gevinstrealisering

Ulike omstillings- og effektiviseringstiltak vil kunne ha ulike virkningstidspunkt. Det betyr at det vil kunne variere fra tiltak til tiltak når den økonomiske gevinsten kan hentes ut. For å sikre god økonomistyring, er det viktig å gjøre gode vurderinger av når den økonomiske gevinsten inntreffer.

Tiltak som innebærer løpende effektivisering gjennom økt produktivitet, tjenesteutvikling og bemanningstilpasning vil få umiddelbar effekt i den forstand at virksomhetenes budsjetttramme er redusert ved årets begynnelse. For å få helårsvirkning av tiltakene, er det viktig at virksomhetene raskt iverksetter nødvendige endringer og følger opp med god budsjettstyring gjennom året.

Tiltak som innebærer å gjøre endringer i tjenestetilbudet ved å redusere tjenestenes kvalitet og omfang, eller gjøre strukturelle endringer i måten en tjeneste er organisert eller leveres på, kan ofte være mer tidkrevende å gjennomføre. Ved slike tiltak er det viktig å gjøre gode beregninger både av det økonomiske potensialet og tidspunkt for når den økonomiske effekten inntreffer.

For å sikre effekt av omstillingsprogrammet, forutsettes det at alle tiltak som hovedregel får helårseffekt i 2025. Da det ofte tar noe tid før vi får effekt av strukturtiltakene, kan det være behov for overgangsordninger i form av engangstiltak eller en omstillingsreserve i 2025. Andre engangstiltak, som utsettelse av investeringer for å ikke få økte kapitalkostnader, kan også bidra til å frigjøre midler i driftsbudsjettet. Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen også vurdere behovet for eventuelle overgangsordninger.

Dialog og medvirkning

For å lykkes i arbeidet med omstilling og effektivisering, er det avgjørende å sikre god dialog og medvirkning med de som blir berørt.

Kommunedirektøren har i arbeidet med forslag til Handlingsprogram 2025-2028 vært opptatt av å tilrettelegge for gode prosesser for medvirkning, både eksternt med innbyggere, brukere, næringslivet og frivilligheten og internt med ansatte, tillitsvalgte og vernetjenesten. Det er gjennomført medvirkningsprosesser i alle tjenesteområder. Omfang og form har vært tilpasset det enkelte tjenesteområde og sett i sammenheng med hvilke omstillings- og effektiviseringstiltak som har vært til vurdering.

I tillegg har kommunedirektøren vært opptatt av å sikre god dialog og innspill fra de folkevalgte underveis i prosessen. Asker kommunes politiske årshjul inneholder en rekke aktiviteter som involverer de folkevalgte gjennom hele budsjettprosessen. De viktigste prosessene er:

- Dialogmøter mellom hovedutvalgene og representanter fra brukerråd/organisasjoner i mars
- Økonomiseminar for formannskapet i mars/april
- Sak om hovedutvalgenes innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet i april
- Investerings- og gebyrseminar for formannskapet i juni
- Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram (basert på kommuneproposisjonen) legges frem i september og legges på høring
- Tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet (basert på statsbudsjettet) legges frem i oktober/november, og formannskapet innstilling legges på høring
- Ordningen med spørsmål fra partiene til budsjettet i november
- Handlingsprogrammet vedtas i desember

Som en følge av endringene i inntektssystemet, er det i tillegg lagt opp til flere ekstraordinære økonomiseminarer med formannskapet høsten 2024.

Asker er en av få kommuner som har en så tett involvering av folkevalgte underveis i hele budsjettprosessen, og er også en av få kommuner som legger frem kommunedirektørens forslag til handlingsprogram allerede i september. Dette bidrar til større grad av omforent forståelse av det økonomiske bildet og aktuelle prioriteringer fremover, og gir større rom for politiske prosesser og innbyggerinvolvering.

Driftsbudsjettet

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Inntekts- og formuesskatt	-5 131 520	-5 088 704	-5 148 662	-5 223 200
Rammetilskudd	-2 429 981	-2 485 724	-2 536 066	-2 587 965
Andre generelle driftsinntekter	-119 569	-118 469	-117 369	-113 669
Sum sentrale inntekter	-7 681 071	-7 692 898	-7 802 098	-7 924 835

Skatt og rammetilskudd

Stortinget vedtok nytt inntektssystem for kommunene i midten av juni 2024. Målet med det nye inntektssystemet er å legge til rette for at alle kommuner skal gi gode og likeverdige tjenester til sine innbyggere. Inntektssystemet fordeler rammetilskudd og skatteinntekter til kommunene. Rammetilskudd og skatt utgjør de såkalte frie inntektene til kommunene.

Inntektssystemet består av flere elementer, der de viktigste er:

- Utjevning av ufrivillig variasjoner i utgiftsbehov (kostnadsnøkler)
- Utjevning av skatteinntekter
  - Endringer i utbytteskatt og formuesskatt
  - Økt inntektsutjevning
- Ulike regionalpolitiske tilskudd

For Asker kommune innebærer endringene i inntektssystemet store fordelingsvirkninger. Departementet har foreslått at endringene i skatteelementene fases inn over to år. Fra 2026 vil skatteendringene være innført med full virkning.

Regjeringens anslag på samlet effekt det første året er 102 mill. kroner. Kommunedirektøren registrerer at det da er forutsatt at veksten i frie inntekter for 2025 på ca. 60 mill. kroner går til fratrukk. Økte demografiutgifter vil måtte dekkes opp i 2025, slik at det reelle tapet i 2025 vil utgjøre 162 mill. kroner. Fra 2026 er det samlede tapet anslått til å utgjøre 256 mill. kroner. Tallene viser foreløpige anslag. Det endelige resultatet i statsbudsjettet for 2025 vil kunne avvike fra anslaget.

I kommuneproposisjonen for 2025 legger regjeringen opp til en realvekst i frie inntekter på 6,4 mrd. kroner for kommunene. Kommunedirektøren vurderer skatteanslaget på bakgrunn av en prognosemodell utarbeidet av KS, som inneholder regjeringens signaler og illustrerer kommunens økonomiske rammebetingelser. I vurderingen tas det også hensyn til forventet skatteinntang i 2024, ny befolkningsprognose for landet og Asker, samt forventet lønns- og prisvekst. Skatteanslaget er en budsjettforutsetning som er beheftet med stor usikkerhet, og vil bli fulgt tett opp gjennom den løpende økonomirapporteringen.

Andre sentrale inntekter

Andre generelle driftsinntekter består av integreringstilskudd, særtilskudd knyttet til enslige mindreårige flyktninger, samt rentekompensasjonsordningene for helse, skole og kirke.

Asker kommune har god erfaring med bosetting og integrering av flyktninger. Kommunen bosatte i 2023 totalt 329 flyktninger, samt 43 flyktninger knyttet til familiegjenforeninger. 60 prosent av de bosatte flyktningene var fra Ukraina. Asker kommune mottok en anmodning fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om å bosette 355 flyktninger i 2024. Kommunen vedtok i januar å bosette 255 flyktninger, hvorav 22 er enslige mindreårige. Kommunen vurderer at statlige myndigheter i større grad må sørge for at kommunens helhetlige utgifter forbundet med bosetting av flyktninger gjenspeiles i inntektssystemet for å kunne imøtekomme anmodningen om et høyere bosettingstall. Det må tas høyde for at det kan komme anmodning om bosetting av et høyt antall flyktninger også i 2025.

Integreringstilskuddet for flyktninger er videreført på samme nivå som i forrige handlingsprogram. Budsjettmessige konsekvenser for inntekter og utgifter som følge av endring i antall flyktninger, vil bli fortløpende vurdert gjennom året.

Rentekompensasjonsordningene utbetales fra Husbanken, og det er Husbankens egen flytende rente som ligger til grunn for beregningen av rentekompensasjonen. Kompensasjonen utgjør 18,5 mill. kroner i 2025, synkende til 12,6 mill. kroner i 2028.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Renteinntekter	-120 000	-119 500	-121 800	-125 500
Utbytter	-31 800	-31 800	-31 800	-31 800
Renteutgifter	465 000	481 400	494 800	506 500
Avdrag på lån	400 000	405 000	433 000	440 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-108 550	-107 100	-106 150	-104 700
Netto finansinntekter/finansutgifter	604 650	628 000	668 050	684 500
Finansutgifter i tjenesteområdene	117 836	130 123	140 270	148 163
Totale finansutgifter	722 486	758 123	808 320	832 663
Motpost avskrivninger	576	-2 092	-5 845	-16 085
Motpost avskrivninger	-580 973	-593 421	-603 961	-603 961

Gvinster og tap på finansielle plasseringer

Energifondet er på 1,6 mrd. kroner, og fondets midler er plassert med 50 prosent i aksjer og 50 prosent i rentepapirer (obligasjoner og sertifikater). Forvaltningsstrategien forventes å gi en årlig realavkastning på 3 prosent over tid. Fondet forvaltes i henhold til FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland (SPU) er retningsgivende for Asker kommunes finansforvaltning. Fondet er en del av kommunens fondsreserver.

Kommunens overskuddslikviditet på 1 mrd. kroner forvaltes i henhold til finansreglementet. Midlene skal plasseres i bankinnskudd og likviditetsfond med gjennomsnittlig løpetid kortere enn 1,5 år. Forventet avkastning er på 5,5 prosent.

Renteforutsetninger

Asker kommune har som policy at deler av porteføljen skal ha fastrente. Det betyr at endringer i renten ikke vil få effekt umiddelbart for hele gjeldsporteføljen. Ifølge reglementet for finans- og gjeldsforvaltning skal minimum 30 prosent av låneporteføljen med renterisiko ha fast rente, mens minimum 40 prosent skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn 1 år).

Handlingsprogrammet legger til grunn følgende rentenivå i planperioden:

	2025	2026	2027	2028
Renteforutsetninger	3,98 %	3,84 %	3,81 %	3,80 %

Budsjetterte låneopptak forskyves i den grad kommunens likviditet gir rom for det. Budsjetterte avdragsutgifter i perioden er innenfor kommunelovens krav om minimumsavdrag.

Selskaps- og utbyttepolitikk

Asker kommune har eierskap i mange selskaper, både aksjeselskaper, interkommunale selskaper og kommunale foretak.

Kommunestyret vedtok i sak 93/20 eierskapsmelding for Asker kommune. Eierskapsmeldingens del I inneholder generelle prinsipper for eierstyring. Eierskapsmelding del II inneholder en oversikt over alle selskaper kommunen har eierinteresser i. I tillegg er det redegjort nærmere for kommunens utbyttepolitikk.

Kommunen skal sikre god eierstyring gjennom å tydeliggjøre mål og resultatkrav i det eierstrategiske arbeidet. Slike mål forankres i eierstrategien for de enkelte selskapene, og innebærer at kommunen må ha tydelige og unike eierstrategier for sine eierposisjoner.

Selskapenes primæroppgave er å drive virksomheten lønnsomt, effektivt, bærekraftig og ansvarlig. Asker kommune har et strategisk og langsiktig perspektiv med sitt eierskap, og det skal være tydelige mål med eierskapet i hvert enkelt selskap. Forventninger til avkastning, utbytte, resultater, samfunnsansvar og bærekraftig utvikling skal være sentrale deler av dialogen med det enkelte selskap.

Formannskapet vedtok i sak 30/21 et rammeverk for utarbeidelse av eierstrategi for utvalgte selskaper som Asker kommune har eierskap i. Basert på det vedtatte rammeverk er det utarbeidet en mal for eierstrategier. I tiden fremover vil det bli utarbeidet eierstrategier i utvalgte selskaper som spesifikt vil sette krav til det enkelte selskap, også med tanke på utbytte, avkastningskrav og andre selskaps-spesifikke mål.

Avkastningsmål

Med avkastningsmål menes den avkastningen eier kan forvente å få på sine investeringer over tid sett i forhold til investeringens risiko. Verdiskapningen av Asker kommunes eierskap er betydelig. Asker kommune har investert i og overført store verdier til selskaper og foretak som kommunen forventer at bidrar til finansiering av kommunens økonomi, og som gir avkastning på investeringer. For de kommersielle selskapene som i stor grad har forretningsmessige mål, er avkastning et sentralt element for eier. Asker kommune ønsker en positiv verdiutvikling for sine investeringer, og det er et viktig mål at selskapene oppnår høy avkastning på investert kapital.

Effektivitetsmål

For selskaper der det foreligger andre spesifikt definerte mål, og som ikke opererer i et marked, vil avkastningsforventninger kunne erstattes av andre mål som for eksempel effektivitetsmål. Ulike

selskapsformer velges for å realisere ulike typer formål. I noen tilfeller vil for eksempel ivaretagelse av særskilte samfunnsoppgaver være en bedre målsetting enn rene resultatkrav.

Utbytte

Som eier gir Asker kommune uttrykk for forventninger til selskapenes utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva Asker kommune som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt kapital i selskapet. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

Kommunedirektøren utarbeider utbytteforventninger som kommuniseres til selskapenes styre i de kommersielle selskapene der det er aktuelt med utbytte, i tråd med de eierstrategier som er vedtatt.

Asker kommune forventer utbytte fra flere kommersielle selskaper i eierporteføljen. Det er i dette handlingsprogrammet budsjettet med et utbytte på 31,8 mill. kroner i 2025.

Tabellen under viser de kommersielle selskapene der kommunen forventer og har budsjettet med utbytte i 2025.

Selskapets navn <i>Beløp i 1000 kr</i>	Budsjett utbytte 2024	Selskapets foreslåtte utbytte i 2024	Budsjett 2025
Askerhalvøya Eiendom AS	9 000	7 500	9 000
Hurum Energi AS	12 500	0	5 500
Lindum Oredalen AS (LOAS)	8 900	0	8 900
Vardar AS - Askers andel*	19 680	20 388	8 400
SUM	50 080	38 940	31 800

* Asker kommune sin utbytteandel som eier er 14,06 prosent av selskapets aksjer.

Tabellen under viser de samme selskapenes regnskapsresultater i 2023.

Selskapets navn <i>Beløp i 1000 kr</i>	Omsetning 2023	Driftsresultat før skatt	Totalkapital 2023	Egenkapital
Askerhalvøya Eiendom AS	1 799	7 494	153 899	113 136
Hurum Energi AS	274 918	3 356	147 679	47 413
Lindum Oredalen AS (LOAS)	126 241	18 879	144 679	61 778
Vardar AS	1 308 317	958 348	9 179 879	7 292 728

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Avsetninger til disposisjonsfond	27 098	131 993	134 389	125 105
Bruk av ubundne avsetninger	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Overføringer til investering	150 000	50 000	50 000	50 000
Netto avsetninger	27 098	131 993	134 389	125 105
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-6 722	8 055	4 418	12 787
Totale avsetninger	20 376	140 048	138 807	137 892

Det er et mål at disposisjonsfondene skal utgjøre minimum 10 prosent av driftsinntektene. Fondsavsetningene bidrar til å sikre godt økonomisk handlingsrom og fremtidig egenfinansiering av investeringer.

80 mill. kroner av de budsjetterte avsetningene er knyttet til energifondet. Avsetningen plasseres i realverdifond og bufferfond.

Bruk av ubundne avsetninger sees i sammenheng med det som overføres til investering som egenfinansiering.

Investeringsbudsjettet

Investeringer er et viktig virkemiddel for å sikre et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere. Det er etablert handlingsregler som setter rammer for investeringsnivået. Investeringene finansieres av tilskudd, refusjoner, lån, fond og overskudd i driftsregnskapet. Handlingsreglene tilsier at gjeldsgraden ikke skal overskride 100 prosent av brutto driftsinntekter.

Asker kommune har særskilte utfordringer knyttet til at vedtatte planer og politiske saker legger opp til store investeringer. For å sikre en god og langsiktig investeringsstrategi, er perspektivet utvidet fra den lovpålagte 4-årsplanen til en 10-årsplan. Hovedoversiktene følger forskriften og viser investeringer i perioden 2025-2028. Disse vedtas av kommunestyret. De detaljerte prosjektoversiktene under hvert tjenesteområde viser hele 10-årsperspektivet, der de siste seks årene er foreløpige prognoser.

Investeringsprogrammet innebærer en investeringskostnad på 5,1 mrd. kroner over fire år, inkludert investeringer i selvkostområdene vann, avløp og renovasjon (VAR). Dersom VAR-områdene holdes utenfor, er investeringskostnaden på 3,5 mrd. kroner.

I likhet med tidligere år, ligger investeringsvolumet i 2025-2028 på et for høyt nivå for å få gjeldsgraden ned. Forventede salgsinntekter knyttet til Høn-Landås, tilskudd til sykehjem og bidrag fra fylket til idrettshallene i Røyken og Nesbru bidrar til lavere låneopptak. Gjeldsgraden vil imidlertid øke. Forventet gjeldsgrad vil ligge rundt 102 prosent ved utgangen av 2025, og vil øke til 108 prosent i 2028. Låneopptak har også en direkte innvirkning på nivået på renter og avdrag i driftsbudsjettet.

De største investeringsprosjektene er bygging av skole- og barnehagebygg, idrettsbygg, omsorgsboliger, sykehjem og investeringer i vann, avløp og renovasjon.

Investeringsprosjektene er i ulike faser, noe som betyr ulikt presisjonsnivå både når det gjelder budsjett og fremdriftsangivelser. Hvert større investeringsprosjekt blir behandlet politisk, og detaljene knyttet til prosjektene fremgår av egne saker.

Investeringsbudsjettet er presentert i faste 2025-priser.

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	1 123 460	1 673 825	1 497 064	1 592 983	1 095 385	791 322
Tilskudd til andres investeringer	24 868	15 050	14 400	14 000	8 500	8 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	131 270	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	23 920	5 000	5 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 303 518	1 693 875	1 516 464	1 616 983	1 113 885	809 822
Kompensasjon for merverdiavgift	-125 657	-217 865	-208 204	-233 644	-153 237	-92 424
Tilskudd fra andre	-109 688	-81 840	-147 420	-22 000	-193 000	0
Salg av varige driftsmidler	-71 231	-50 000	-290 000	-105 000	-40 000	-245 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-129 528	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-20 297	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-507 660	-1 174 170	-720 840	-1 206 339	-677 648	-422 398

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sum investeringsinntekter	-964 061	-1 523 875	-1 366 464	-1 566 983	-1 063 885	-759 822
Videreutlån	171 644	300 000	150 000	250 000	250 000	250 000
Bruk av lån til videreutlån	-171 644	-300 000	-150 000	-250 000	-250 000	-250 000
Avdrag på lån til videreutlån	105 193	48 600	56 100	63 700	71 500	75 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-70 584	-48 600	-56 100	-63 700	-71 500	-75 000
Netto utgifter videreutlån	34 609	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-339 457	-170 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	29 314	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-63 923	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-374 065	-170 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Finansiering av investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjettet finansieres med kompensasjon for merverdiavgift, ulike tilskudd, inntekter fra salg av anleggsmidler, overføringer fra drift eller optak av lån.

Kompensasjon for merverdiavgift

Kompensasjon for merverdiavgift føres direkte i investeringsregnskapet til finansiering av investeringer. Det er budsjettetert med 688 mill. kroner i merverdiavgiftskompensasjon i fireårsperioden.

Tilskudd

For å stimulere kommunene til investeringer er det etablert ulike støtteordninger. Det er tre hovedkategorier tilskudd:

- Formålsbygg (Husbanken)
- Spillemidler (Fylkeskommunen)
- Miljø (ENOVA)

Felles for støtteordningene er at kommunen mottar tilskuddet etter at prosjektet er ferdigstilt. Det er budsjettetert med totalt 362 mill. kroner i tilskudd i fireårsperioden. Tilskuddene gjelder helsebygg, omsorgsboliger og idrettsanlegg.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

Det er i handlingsprogramperioden budsjettetert med 40 mill. kroner årlig i inntekter knyttet til salg av eiendom. I tillegg er det budsjettetert med ytterligere 520 mill. kroner i perioden 2025-2028 knyttet til

Høn-Landås. Størrelsen på den totale inntekten og i hvilket år den kommer, baserer seg dels på usikre prognoser.

Overført fra drift

Som en del av egenfinansieringen brukes 300 mill. kroner overført fra drift i fireårsperioden. Dette er en teknisk endring som følge av ny budsjettforskrift som medfører at bruk av fond erstattes med overføringer fra drift.

Bruk av lån

Opptak av lån påfører driftsbudsjettet fremtidige rente- og avdragskostnader. Driftskostnader knyttet til startlån og VAR-investeringer finansieres gjennom brukerbetalinger. Budsjettet låneopptak i fireårsperioden er på 3,0 mrd. kroner. Dette betyr at 60 prosent av investeringsprogrammet i perioden 2025-2028 finansieres med lån, og med varierende andel år for år. I tillegg tar kommunen opp startlån i Husbanken på inntil 150 mill. kroner i 2025. Beløpet er redusert sammenlignet med forrige handlingsprogram på grunn av store ubrukte midler fra tidligere år.

Klimabudsjett

Hva er et klimabudsjett?

Asker kommune presenterer i dette handlingsprogrammet sitt klimabudsjett for perioden 2025-2028. Klimabudsjettet er et styringsverktøy for å oppnå reduksjon i utslippene av klimagasser, og inneholder konkrete tiltak som er forankret i kommunens tjenesteområder.

Som en av landets største kommuner, kan Asker bidra mye i arbeidet med å redusere utslippene av klimagasser. Kommunen kan blant annet bidra gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Kommunen har også en viktig pådriverrolle for å få gjennomført klimatiltak i Askersamfunnet. Dette kan for eksempel gjøres gjennom støtteordninger, tilskudd og andre insentiver, i tillegg til å sette krav. Videre har kommunen en sentral rolle når det gjelder å formidle kunnskap, drive holdningsskapende arbeid og motivere til handling, blant annet ved å fremheve gode eksempler. De valgene den enkelte innbygger tar hver dag er avgjørende for Askers samlede klimafotavtrykk.

Klimabudsjettet inneholder tiltak som kommunen skal gjennomføre for å redusere klimagassutslipp fra egen organisasjon og for å bidra til reduksjon av klimagassutslipp fra Askersamfunnet. Tiltakene har et lokalt og globalt perspektiv, og omfatter hele Askersamfunnets klimafotavtrykk. Det betyr at tiltakene omfatter både utslipp innenfor Askers grenser (direkte utslipp) og utslipp som skjer utenfor Askers grenser som følge av innbyggernes, næringslivets og kommunens forbruk (indirekte utslipp).

Klimabudsjettet bygger på temaplan for handling mot klimaendringene, som ble vedtatt av kommunestyret i 2021. Temaplanen har identifisert følgende seks innsatsområder som det må jobbes spesielt godt med i årene fremover:

- Endring, ledelse og kommunikasjon
- Klimasmart mat
- Bærekraftig forbruk
- Framtidsrettede bygg og anlegg
- Grønn mobilitet
- Naturen som karbonlager

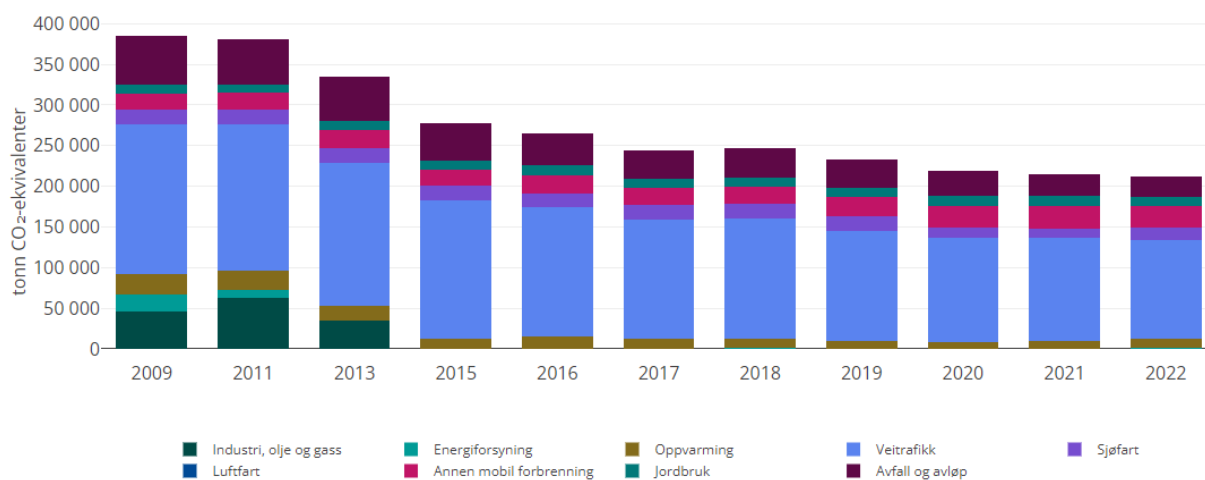
I temaplanen er det innenfor hvert innsatsområde definert strategier for å oppnå ønsket utvikling. Klimabudsjettet viser hvordan vi konkret skal jobbe med disse strategiene. De klimatiltakene som retter seg mot kommunen som organisasjon vil bli ytterligere konkretisert i oppdrag til virksomhetene, og vil bli fulgt opp som en del av den administrative virksomhetsstyringen.

En viktig del av oppfølgingen er å vurdere i hvilken grad temaplanen bidrar til å nå kommunens mål. Indikatorer, statistikk, forskning, utredninger og aktivitetsoppfølging er sentrale kilder til kunnskap om måloppnåelse. En samlet vurdering av status og måloppnåelse blir gitt i forbindelse med årsrapporten.

Status og framskrivinger for utslipp

Direkte utslipp

De direkte utslippene er de som slippes ut innenfor Askers grenser. Miljødirektoratets statistikk for utslipp viser kildene til direkte klimagassutslipp, både nasjonalt og for kommuner. Statistikken dekker årene 2009-2022. Grafen under viser utviklingen av direkte klimagassutslipp i Asker kommune målt i tonn CO₂-ekvivalenter (forkortet CO₂e). Ved å omregne utslipp av klimagasser som karbondioksid, metan og lystgass til CO₂e, kan vi sammenligne de ulike klimagassene. For å kunne vurdere om vi når målene, bør referanseåret være basert på sammenlignbare tall fra Miljødirektoratet. Referanseåret er derfor satt til 2009.

Grafen viser at det har vært en nedgang på 44,8 prosent i utslippene fra 2009 til 2022. Nedgangen skyldes hovedsakelig nedleggning av Tofte Industrier, stenging av avfallsforbrenningsanlegg som ble brukt til energiforsyning, utfasing av oljefyring, en økning i antall elbiler, samt økt innblanding av biodrivstoff i drivstoff.

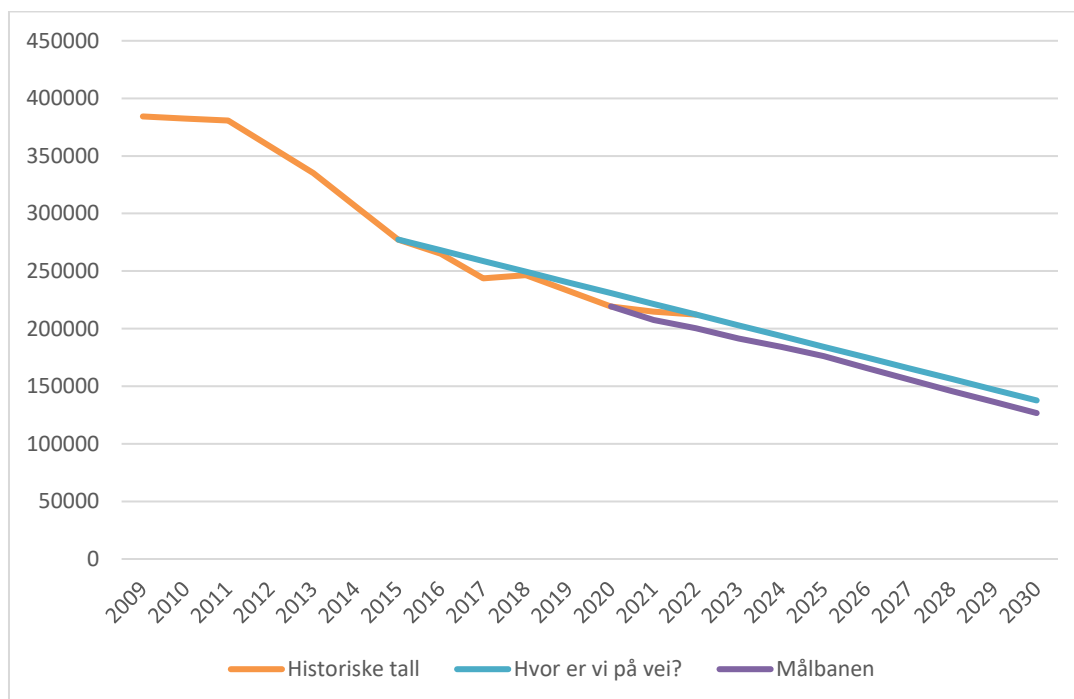
Utslippene i Asker for 2022 var på 212 195,5 tonn CO₂e. Veitrafikk med personbiler, varebiler, busser og tunge kjøretøy utgjør 57,5 prosent av utslippene, og er den klart største direkte utslippskilden i Askersamfunnet. 51,5 prosent av utslippene fra veitrafikk kommer fra personbiler.

De direkte klimagassutslippene i Asker vil trolig gå ned selv uten en aktiv lokal klimapolitikk og klimabudsjett. Dette har sammenheng med at flere kjøretøy og maskiner blir elektriske eller går på hydrogen eller biogass. For at Asker kommune skal bli et lavutslippssamfunn, kreves det imidlertid også en betydelig lokal innsats. Kommunen har en viktig rolle i implementeringen av den nasjonale politikken. Dette gjelder ikke minst for veitrafikk og anleggsplasser, der det er store utslipp i Asker.

Figuren under viser:

- De historiske utslippene i Asker fra 2009 til 2022.
- En utviklingsbane som viser hvor kommunen er på vei dersom vi fortsetter å redusere utslipp i den samme takten som vi har gjort siden 2015. Hvis vi følger denne banen vil kommunen redusere utslippene med 64,2 prosent fra 2009 til 2030.

- En målbane som viser den utslippsutviklingen Asker kommune må ha for å oppnå målet om 67 prosent reduksjon i direkte klimagassutslipp. Dette innebærer både en offensiv nasjonal klimapolitikk og en aktiv lokal klimahandling i Asker kommune.

Målbanen ble estimert i 2020 i forbindelse med arbeidet med kunnskapsgrunnlaget til temaplan for handling mot klimaendringene. Fra 2021 har kommunen derfor både tall for faktiske utslipp (historiske tall) og estimerte utslipp i henhold til målbanen. Det betyr at vi kan sammenligne faktiske utslipp med målene vi har satt oss. Figuren viser at Asker kommune i 2022 lå i overkant av 11 600 tonn CO₂e over målet for året. Det understrekes at målbanen er et estimat som er forbundet med vesentlig usikkerhet.

Målet om 67 prosent reduksjon i klimagassutslipp betyr ikke at det skal skje en reduksjon på 67 prosent innenfor alle sektorer. Tabellen under viser hvordan de prosentvise utslippsreduksjonene var fordelt på de ulike sektorene i 2022, målene for de ulike sektorene i 2022, samt hvordan de fremtidige målene for utslippsreduksjon fordeler seg på de ulike sektorene – alt målt i forhold til referanseåret 2009. Negative tall i tabellen betyr en reduksjon i klimagassutslipp, mens positive tall betyr en økning. Grunnen til at det innenfor enkelte sektorer tilsynelatende er et mål om økte klimagassutslipp, er at utslippene allerede har økt mye fra 2009. Det tar tid å snu trenden, og for noen sektorer vil vi derfor ikke komme under 2009-nivå før det har gått noen år.

En stor del av reduksjonen har allerede skjedd, og skyldes som nevnt nedlegging av Tofte Industrier og stenging av avfallsforbrenningsanlegg som ble brukt til energiforsyning. I tillegg er det store reduksjoner innenfor oppvarming grunnet utfasing av oljefyring. Kommunen har fortsatt en stor jobb å gjøre for å oppnå en 32 prosent reduksjon innenfor annen mobil forbrenning og en 66 prosent reduksjon innenfor veitrafikk. Dette er områder der kommunen spesielt har mulighet til å påvirke utslippsutviklingen.

Sektor	Utslipp i 2022	Mål for 2022	Mål for 2025	Mål for 2030
Annen mobil forbrenning	37 %	13 %	-6 %	-32%
Avfall og avløp	-59 %	-50 %	-52 %	-53 %
Energiforsyning	-99 %	-100 %	-100 %	-100 %
Industri, olje og gass	-98 %	-100 %	-100 %	-100 %
Jordbruk	9 %	8 %	-1 %	-16 %
Oppvarming	-55 %	-68 %	-71 %	-75 %
Sjøfart	-18 %	-36 %	-41 %	-50 %
Veitrafikk	-34 %	-37 %	-46 %	-66 %

Det vises til oversikten over klimatiltak for direkte utslipp for en nærmere beskrivelse av hvilke tiltak kommunen vil jobbe med i kommende periode for å nå målene om utslippsreduksjon innenfor de ulike sektorene.

Utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk

De senere årene har det blitt et stadig større fokus på opptak og utslipp av klimagasser fra arealene våre. Opptak av klimagasser fra atmosfæren skjer når biomasse (levende vekster som skog, busker og gress) vokser, tar opp og lagrer karbon i jord, røtter, stamme og bladverk. Utslipp skjer når biomasse forbrennes eller brytes ned. Bearbeiding av jorda kan også øke nedbrytingen av det organiske materialet i jordsmonnet, noe som gir utslipp av CO₂.

Miljødirektoratets årlige utslippsstatistikk omfatter ikke utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk. Det finnes derfor ingen oppdaterte tall for utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk. Miljødirektoratet har imidlertid utarbeidet et utslippsregnskap for 2010 og 2015, der utslipp og opptak av klimagasser er brutt ned i arealbrukskategorier. Et oppdatert kommunefordelt klimaregnskap for arealbrukssektoren for 2020 var ventet i 2022, men er forsinket.

Utslippsregnskapet for 2010 og 2015 viser at arealbruksendringer førte til netto økning i utslippene. Utbygd areal er den arealtypen som gir størst netto utslipp, og utslippene fra utbygd areal har økt vesentlig fra 2010 til 2015. Det er særlig overgangen fra skog til utbygd areal som ga klimagasseffekter.

Det er vanskelig å lage framskrivninger for utviklingen av utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk for en kommune. På nasjonalt nivå viser framskrivninger fra Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) at netto opptak i arealbrukssektoren ventes å avta mot 2050, før det etter hvert vil øke mot 2100. Det er skog som gir de største endringene. Det er knyttet relativt stor usikkerhet til tallene mot slutten av perioden.

Det er ikke mulig å trekke konklusjoner for Asker basert på nasjonal utvikling. Arealfordelingen er ulik kommunene imellom. I tillegg vil en høyere befolkningsvekst i Asker gi mer press på arealene sammenlignet med nasjonal utvikling. Dersom Asker bygger ned mer skog og andre areal typer til fordel for utbygd areal, vil dette føre til mer utslipp fra sektoren.

Asker kommune jobber for å få på plass et eget arealregnskap som også beskriver opptak og utslipp av klimagasser fra kommunens arealer.

Innbyggernes klimafotavtrykk

Svært mye av klimagassutslippet vi bidrar til i Asker, skjer utenfor kommunens grenser og fanges derfor ikke opp av Miljødirektoratets regnskap over direkte utslipp. Asker kommune ønsker å ha en oversikt over innbyggernes totale klimafotavtrykk. Klimafotavtrykket er den totale klimapåvirkningen en innbygger, kommunen eller en bedrift har. Klimafotavtrykket består både av det direkte utslippet som slippes ut innenfor Asker kommunes grenser, og det indirekte utslippet som følger av vårt forbruk og våre aktiviteter.

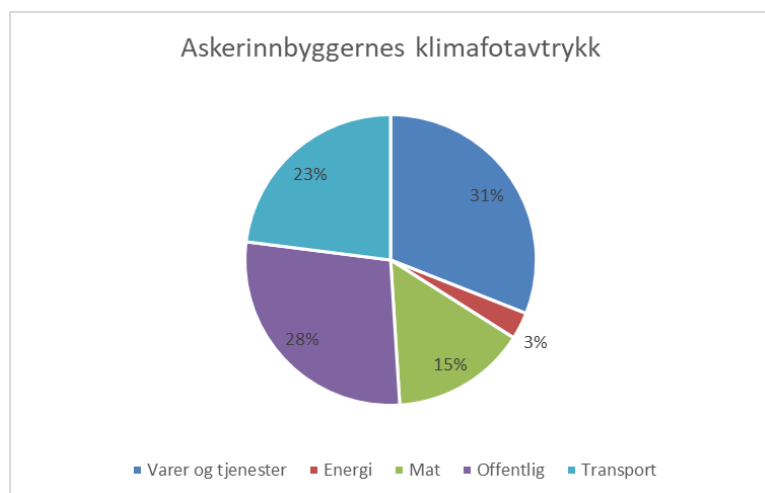
Figuren under viser innbyggernes klimafotavtrykk, da det ikke finnes tilgjengelige tall for klimafotavtrykk for hele Askersamfunnet. Tallene er hentet fra nettsiden Folkets Fotavtrykk levert av Ducky AS, med en justering av faktoren for omregning av strømbruk til utslipp i tråd med den faktiske utslippsfaktoren for Norge, rapportert på nettsiden [Electricity Maps](#).

Tallene viser at det årlige klimafotavtrykket til en gjennomsnittsinbygger i Asker er på 8,9 tonn CO₂e. Dersom vi ganger dette tallet med Askers ca. 99 000 innbyggere, får vi et samlet klimafotavtrykk på rundt 8 77 900 tonn CO₂e. Klimafotavtrykket er altså over fire ganger så høyt som det direkte utslippet fra Askersamfunnet. Den største bidragsyteren til innbyggernes klimafotavtrykk er varer og tjenester, etterfulgt av offentlige utslipp, transport, mat og energi.

I temaplan for handling mot klimaendringene, fremgår det at mat utgjør en av de største utslippskildene. Når figuren under viser at mat utgjør en mindre andel, skyldes dette at det er benyttet ulike metoder og antagelser i beregningene. Tallene i temaplan for handling mot klimaendringene bygger på en kryssløpsanalyse, mens Folkets Fotavtrykk benytter LCA-analyser. Videre er kategoriene i utslippsregnskapet delt opp litt forskjellig. Det er også gjort en ny vurdering av kommunens valg av utslippsfaktor fra strøm, der vi har valgt den faktiske utslippsfaktoren for norsk strømbruk, noe som har gjort at utslippsbidraget for strøm er lavere enn det som er rapportert tidligere år.

Utslippsregnskapet for klimafotavtrykk og indirekte utslipp er komplekst og stadig under utvikling. Det vil derfor kunne bli endringer i hvordan kommunen beregner dette også i årene fremover. Hovedbudskapet er uansett at vårt forbruk og våre vaner fører til store utslipp, og at utslippene relatert til varer og tjenester, transport, mat og energi er store.

Figuren under viser innbyggerne i Asker sitt klimafotavtrykk i prosent fordelt på sektorer. Fordelingen er 31 prosent på varer og tjenester, 28 prosent på offentlige utslipp, 23 prosent på transport, 15 prosent på mat og 3 prosent på energi.

Direkte utslipp av klimagasser fra kommunal virksomhet

Det er ønskelig å synliggjøre Asker kommunes egne utslipp, da det er viktig å vise hvordan kommunen feier for egen dør i klimaarbeidet. Asker har manglet et internt klimagassregnskap for kommunal virksomhet etter kommunesammenslåingen. Det er utfordrende å samle inn data manuelt. I tillegg har vi kun tall for direkte utslipp og energibruk. Kommunen jobber med å etablere en automatisk innhenting av utslippstall for direkte og indirekte utslipp. I årene fremover vil vi dermed få en total oversikt over kommunens klimagassutslipp og tallene vil være sammenlignbare fra år til år.

Eksempler på kommunale kilder til utslipp som vi har data for:

- Kommunale kjøretøy
- Energi (oppvarming av bygg, veibelysning, gatevarme, vann og avløp, idrettsanlegg ol.)
- Tjenestereiser med fly og bil
- Avfallstransport
- Utslipp fra egne bygg og anlegg

I kommunens egen drift har bilkjøring gitt betydelig utslipp gjennom årene. Aktiviteten har variert noe i årene med pandemi. Drivstofforbruket fra kommunale personbiler og varebiler er redusert fra 476 tonn CO₂e i 2021 til 440 tonn CO₂e i 2023. Kommunen jobber aktivt med å bytte ut kommunens biler til elbiler der det er mulig. Andelen nye kommunale biler på el/hydrogen/biogass har økt fra 43 prosent i 2020 til 91 prosent i 2023.

I 2019 bidro ansattes flyreiser i tjeneste med 94 tonn CO₂, mens utslippet i 2021 var på 0,8 tonn CO₂ og utslippet i 2023 var på 32 tonn CO₂. 2021-tallene kan ikke sammenlignes, da 2021 var et pandemiår.

Energiforbruket i kommunens eide bygg har variert fra 70 GWh i 2020 til 82 GWh i 2021 og 80 GWh i 2022 og 2023. Disse tallene inkluderer bioolje, fjernvarme, gass og pellets, i tillegg til strøm. Det arbeides kontinuerlig med å redusere kommunens energiforbruk. Forbruket varierer noe fra år til år, blant annet som følge av variasjon i utetemperatur. I tillegg har kommunen flere leide bygg. Det er ofte vanskelig å skille ut strømforbruket fra fellesutgiftene.

Energiforbruket fra veibelysning ble redusert fra 4,2 GWh i 2021 til 3,4 GWh i 2023. Dette utgjør en reduksjon i strømforbruket på omkring 20 prosent. Reduksjonen skyldes at armaturer er erstattet med LED-belysning.

Kommunen har fått flere lokasjoner med gatevarme de siste årene. Dette har ført til at strømforbruket fra gatevarme har økt fra 0,79 GWh i 2021 til 1,09 GWh i 2023.

Asker kommune står for en liten del av det totale utslippet fra bygg- og anleggssektoren i Askersamfunnet. Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser har økt fra 272 tonn CO₂e i 2022 til 395 tonn CO₂e i 2023. Dette tallet vil variere fra år til år, da antall ferdigstilte prosjekter varierer. Tallene viser også at dersom utslippene skal ned, må byggeaktiviteten reduseres.

Klimamål

Som en del av Parisavtalen har Norge forpliktet seg til å redusere direkte klimagassutslipp med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent innen 2030, sammenlignet med nivået i 1990. Dette er stadfestet i klimaloven. Gjennom klimaloven har Norge også lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Dette tilsvarer en reduksjon på 90-95 prosent sammenlignet med nivået i 1990. I Regional plan for

klima og energi i Akershus er det vedtatt at Akershus skal ha redusert sine direkte klimagassutslipp med 85-90 prosent i 2050 og 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1991. Asker kommune har som mål å redusere de samlede direkte utslippene i Asker med 67 prosent innen 2030 sammenlignet med nivået i 2009.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Askersamfunnet og er utgangspunktet for satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Satsingsområde Handling mot klimaendringene har følgende hovedmål:

- **Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.**

Det viktigste delmålet for klimaplanen og klimabudsjettet er:

- **Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.**

Å ligge i front for lavutslippssamfunnet betyr ikke bare at Asker skal nå lavutslippssamfunnet før resten av landet. Å ligge i front betyr også at vi må våge å tenke nytt, ta sjanser, prøve ut nye løsninger og vise vei inn i en utslippsfri fremtid. Gjennom innovasjon og et aktivt samarbeid med næringslivet, innbyggerne, academia og andre offentlige virksomheter i inn- og utland skal Asker bidra til at hele Norge når lavutslippssamfunnet i 2050, og helst før.

Klimatiltak

Klimabudsjettet inneholder tiltak som kommunen skal gjennomføre for å redusere klimagassutslipp fra egen organisasjon og for å bidra til reduksjon av klimagassutslipp fra Askersamfunnet.

Klimatiltakene tar utgangspunkt i strategiene i temaplan for handling mot klimaendringene, men er mer detaljerte med fokus på hva som bør gjennomføres først i perioden. De klimatiltakene som retter seg mot kommunen som organisasjon vil bli ytterligere konkretisert i oppdrag til virksomhetene, og vil bli fulgt opp som en del av den administrative virksomhetsstyringen.

I arbeidet med dette klimabudsjettet er det gjennomført en bredere medvirkningsprosess enn tidligere år. Det er blant annet gjort en større kartlegging av klimatiltak som kommunen *allerede* jobber med, på tvers av alle tjenesteområder. For å gi et helhetlig bilde, er disse innarbeidet i klimabudsjettet. Det medfører at klimabudsjettet inneholder noe flere klimatiltak enn tidligere år.

Økonomiske konsekvenser

Asker kommunes økonomiske rammebetingelser er i endring, og det vil i perioden gjennomføres et omfattende omstillingsprogram for å sikre at kommunen har økonomisk bærekraft i fremtiden. Ambisjonsnivået for de ulike klimatiltakene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

De fleste tiltakene gjennomføres innenfor tjenesteområdenes ordinære driftsrammer, mens enkelte tiltak er finansiert gjennom budsjettposter avsatt spesielt til klimatiltak. Kommunen har også søkt og mottatt tilskudd til enkelte tiltak gjennom støtteordninger som blant annet Klimasats eller ordningene til Enova.

Flere av klimatiltakene vil også ha positive økonomiske konsekvenser for kommunen, slik som for eksempel ENØK-tiltak og flere av tiltakene innen sirkulærøkonomi.

Kategorisering av klimatiltakene

Klimatiltakene er delt i et avsnitt for direkte utslipp og et avsnitt for indirekte/forbruksbaserte utslipp. De enkelte tiltakene er kategorisert i henhold til de seks innsatsområdene i temaplan for handling mot klimaendringene. De direkte utslippene er også kategorisert i henhold til sektorene i Miljødirektoratets utslippsstatistikk. I tabellen for direkte utslipp vises også målet kommunen hadde for 2022, utslippet kommunen hadde i 2022 og budsjettert utslipp i CO₂e for 2025 og 2028. De budsjetterte direkte utslippene (tonn CO₂e) er basert på målbanen og målene for utslippsreduksjon som er satt for hver sektor. Tiltakene vil ikke alene være nok til at vi når målene, men viser hvilke prioriteringer kommunen må gjøre for å bidra til at vi når målet om 67 prosent reduksjon i klimagassutslipp innen 2030. Flere andre aktører, slik som sentrale og regionale myndigheter, næringslivet og innbyggerne, må også bidra til utslippsreduksjonen.

Det er per i dag ikke mulig å sette mål og lage referansebane for de indirekte utslippene. Kommunen jobber videre med å utvikle metodikk for å kunne beregne klimagasseffekten av tiltak innen blant annet forbruk, reguleringsbestemmelser, bygge- og anleggsprosjekter og kommunale anskaffelser. Kommunen vil dermed i årene fremover få et stadig bedre grunnlag for å kunne fylle klimabudsjettet med konkrete tall også for de indirekte utslippene.

Direkte utslipp

Redusere utslipp fra personbiler og varebiler

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2022	Utslipp i 2022 (tonn CO ₂)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO ₂)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO ₂)
Grønn mobilitet	Veitrafikk	85 239	86 947	71 756	53 283

For å redusere utslippene fra personbiltrafikk og varebiler skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Bidra til elektrifisering gjennom blant annet å anskaffe og lease egne utslippsfrie (eller biogass) kjøretøy og stille krav til utslippsfri transport i anbud.
- Tilrettelegge for delingsmobilitet for egne ansatte og Askers innbyggere.
- Tilrettelegge for redusert bilbruk blant egne ansatte, blant annet gjennom grønne reiseavtaler, oppfølging av reisepolicyen og bruk av digitale møter.
- Delta i ViV-prosjektet (Varelogistikk i Vestkorridoren) for reduksjon av varetransport med vare- og personbiler.
- Tilrettelegge for syklende og gående, blant annet gjennom å etablere hjertesoner og gjennomføre kampanjer for å redusere kjøring til skoler.
- Samarbeide med idretten og kulturlivet for å redusere bruk av privatbil til treninger/øvinger og arrangementer.
- Tilrettelegge for fortetting av boliger og arbeidsplasser i og rundt tettsteder med kollektivtilbud, butikker, kulturtilbud og kommunale tjenester (knutepunktstrategien).
- Tilrettelegge for kortreiste reiser og opplevelser.

Redusere utslipp fra tungtrafikk

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2022	Utslipp i 2022 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO2)
Grønn mobilitet	Veitrafikk	28 437	30 850	26 652	23 393

For å redusere utslippene fra tungtrafikk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Jobbe med lokal gjenbruk av masser og redusert massetransport fra egne prosjekter og oppfordre private utbyggere til det samme.
- Øke andelen utslippsfri transport av masser i egne bygge- og anleggsprosjekter.
- Tilrettelegge for energistasjoner til tungtransport (lading, fyllestasjoner for biogass og hydrogen) som en del av Østlandssamarbeidet.
- Planlegge for og plassere næring etter ABC-prinsippet for å redusere næringens transportbehov, der arealkrevende og transportintensiv næring plasseres tett på regionale veier.

Redusere utslipp fra sjøfart

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2022	Utslipp i 2022 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO2)
Grønn mobilitet	Sjøfart	11 420	14 668	10 422	9 512

For å redusere utslippene fra sjøfart skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Være pådriver for utslippsfri passasjertransport på Oslofjorden.

Redusere utslipp fra annen mobil forbrenning

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2022	Utslipp i 2022 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO2)
Fremtidsrettede bygg og anlegg	Annen mobil forbrenning	21 558	26 075	17 920	15 004

For å redusere utslippene fra annen mobil forbrenning skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Velge utslippsfritt (eller biogass) i anskaffelser av maskiner og ikke-veigående kjøretøy der disse er kommersielt tilgjengelige, og det er økonomisk forsvarlig.
- Stille krav om bruk av utslippsfrie (eller biogass) maskiner og kjøretøy i egne prosjekter, og gjennom planprosesser oppfordre private til det samme.

Redusere utslipp fra avfall og avløp

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2022	Utslipp i 2022 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO2)
Fremtidsrettede bygg og anlegg	Avfall og avløp	29 867	24 730	28 924	28 453

For å redusere utslippene fra avfall og avløp skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Være pådriver for at VEAS gjennomfører kartlegginger av klimagassutslipp og tiltak for å redusere metan- og lystgassutslipp fra renseanlegget.

Redusere utslipp fra jordbruk

Innsatsområde	Sektor	Mål i 2022	Utslipp i 2022 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO2)
Naturen som karbonlager, klimasmart mat	Jordbruk	12 059	12 217	11 068	10 077

For å redusere utslippene fra jordbruk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Samarbeide med landbruket og overordnet myndighet om å gjennomføre klimatiltak som redusert høstpløying og bedre gjødselhåndtering.
- Følge opp nullvisjonen for nedbygging av dyrket og dyrkbar jord.

Redusere utslipp fra skog og annen arealbruk

Innsatsområde	Sektor	Utslipp i 2022 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2025 (tonn CO2)	Budsjetterte utslipp i 2028 (tonn CO2)
Naturen som karbonlager	Skog og annen arealbruk	Det foreligger foreløpig ikke tall	Det foreligger foreløpig ikke tall	Det foreligger foreløpig ikke tall

For å redusere utslippene fra skog og annen arealbruk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Minimere arealinngrep i egne prosjekter, og utvikle et arealregnskap som beskriver karbonlagringspotensial og klimagassutslipp fra kommunens arealer.
- Øke fokuset på nedbygging av natur i arbeidet med nye planer og kommuneplanen. Det skal i tidlig planprosess dokumenteres klimakonsekvenser av nedbygging av natur.
- Restaurere utvalgte myrer i samarbeid med Miljødirektoratet og Statsforvalteren.
- Gjennomgå eldre arealplaner for å avdekke manglende hensyn til natur og klima (planvask).

- Jobbe for økt vern av kommuneskog, og være pådriver for økt vern av privat skog.

Indirekte utslipp

Redusere indirekte utslipp fra bygg og anlegg

Innsatsområde	Fremtidsrettede bygg og anlegg
---------------	--------------------------------

For å redusere de indirekte utslippene fra bygg og anlegg skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Videreføre arbeidet med energieffektivisering og satsing på miljøvennlig energi i kommunale bygg og anlegg, og være pådriver for energieffektivisering i private bygg.
- Tilstrebe bruk av klimavennlige materialer i egne bygg og anlegg og leide formålsbygg, minimere mengden byggavfall og være pådriver for bruk av klimavennlige materialer i private bygg.
- Utarbeide klimabudsjett for klimafotavtrykket (direkte og indirekte utslipp) i tidligfase for alle bygg- og anleggsprosjekter.
- Fase inn ombruk av byggematerialer i egne nybygg gjennom tidlig planlegging og krav i anbud, tilrettelegge gjennom demonteringsentrepriser og etablere mellomlager for byggematerialer.
- Gjennom planprosesser, oppfordre private utbyggere til å vurdere ombruk av byggematerialer.
- Rehabiliterer bygg fremfor å bygge nytt der det er mulig og mer klimavennlig.
- Videreføre arbeidet med den strategiske planen for kommunale kontorarbeidsplasser, som vil redusere energi- og arealbruk.
- Vurdere miljøsertifisering og/eller FutureBuilt for aktuelle egne nybygg, og oppfordre private områdeutviklere og utbyggere til det samme.

Redusere indirekte utslipp fra forbruk

Innsatsområde	Bærekraftig forbruk
---------------	---------------------

For å redusere de indirekte utslippene fra forbruk skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- I samarbeid med næringslivet og frivillige organisasjoner legge til rette for økt reparasjon, ombruk og delingsøkonomi i Askersamfunnet.
- Øke kunnskapen og engasjementet rundt bærekraftig forbruk av tekstiler hos innbyggerne, blant annet gjennom EU-prosjektet CARE og gjennom samarbeid med idretten.
- Gjennomføre tiltak for å redusere mengden avfall og øke kildesorteringsgraden hos husholdninger, skoler og barnehager og ved idretts- og kulturarrangementer.
- Legge til rette for økt ombruk i egen organisasjon, blant annet gjennom oppfølging av møbelpolicyen og ombruk og reparasjon av IKT-utstyr.
- Tilrettelegge for maskindeling i landbruket.

Redusere indirekte utslipp fra mat

Innsatsområde	Klimasmart mat
---------------	----------------

For å redusere de indirekte utslippene fra mat skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Bidra til å øke kunnskapen og engasjementet rundt matsvinn hos innbyggerne gjennom EU-prosjektet CARE og gjennom samarbeid med idretten og kulturlivet.
- Jobbe for å redusere matsvinn i egen organisasjon.
- Spre kunnskap og legge til rette for mer kortreist og klimavennlig mat, blant annet gjennom Smaken av Asker og Kunnskapshagen i Rådhusparken.
- Videreføre satsingen på grønne klasserom og skolehager.

Redusere indirekte utslipp gjennom endring, ledelse og kommunikasjon

Innsatsområde	Endring, ledelse og kommunikasjon
---------------	-----------------------------------

For å redusere de indirekte utslippene gjennom endring, ledelse og kommunikasjon skal kommunen gjennomføre følgende klimatiltak:

- Miljøsertifisere egne virksomheter og være pådriver for å sertifisere bedrifter i Asker.
- Følge opp sertifisering av reiselivet i Asker som bærekraftig reisemål, for å redusere reiselivets negative påvirkning på miljøet, naturen og lokalsamfunnet.
- Kommunisere aktivt om klima, natur og sirkulærøkonomi i egen organisasjon og i Askersamfunnet, blant annet gjennom innbyggertorg, bibliotek, presentasjoner og sosiale medier.
- Jobbe for at Asker skal være en foregangskommune innen sirkulærøkonomi, i samarbeid med akademia og næringslivet.
- Synliggjøre sammenhengen mellom klimavennlig adferd og folkehelse både for egne ansatte og kommunens innbyggere.
- Samarbeide med andre kommuner om spesifikke prosjekter innen sirkulærøkonomi, klimavennlig transport, klimavennlig mat, klima i anskaffelser og klimakommunikasjon.
- Følge grønt veikart for kultur i kommunale kulturarrangementer.
- Være oppdatert på utviklingen innen kunstig intelligens, og sørge for et balansert forhold mellom fordelene og den negative effekten bruk av kunstig intelligens har på energibruk og klimagassutslipp.
- Utarbeide og tydeliggjøre krav og retningslinjer i kommuneplanens arealdel som synliggjør mulighetsrommet og en felles retning for hvordan kommunen møter klima- og naturutfordringene.

Organisasjon, styring og utvikling

Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling omfatter toppledelsen i kommunen, samt de sentrale administrative stabs- og støttetjenestene. Dette omfatter fagområdene økonomi, anskaffelser, regnskap, lønn, HR, virksomhetsstyring, eierstyring av kommunens selskapsportefølje, innovasjon, strategi- og utredningsarbeid, kommunikasjon, kommuneadvokat, teknologi, digitalisering og informasjonsforvaltning.

Tjenesteområdet har ansvar for å tilrettelegge for god politisk og administrativ styring, samt ivareta en rekke felles drifts- og utviklingsfunksjoner på vegne av hele organisasjonen. Tjenesteområdet er organisert i ni seksjoner og har omkring 230 årsverk.

Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling har ansvar for planstrategien, og har i tillegg et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Arbeidsgiverpolitikk (vedtatt 08.09.20)
- Digitalisering og smart bruk av teknologi (vedtatt 15.11.22)

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B) *) **)	383	431	459	358	260	388	388
Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B) *) **)	43	54	44	77	66	70	70
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	4 064	4 117	4 722	4 630	3 521	4 077	4 077
Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B) *) **)	57	88	341	99	36	108	108
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B) *) **)	6 136	5 986	7 493	6 161	5 038	5 915	5 915

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling har ansvar for en rekke felles drifts- og utviklingsfunksjoner som er avgjørende for at de øvrige tjenesteområdene skal kunne utføre sine oppgaver på en effektiv måte. Tjenesteområdet har dermed en viktig funksjon knyttet til å sikre enhetlig praksis, samhandling, utvikling og omstilling i hele organisasjonen.

Stabs- og støttetjenestene arbeider primært mot fire målgrupper. For det første tilrettelegger stabs- og støttetjenestene for at de folkevalgte kan drive god politisk styring. Dette skjer blant annet gjennom utarbeidelse av politiske beslutningsgrunnlag, sekretariatstjenester og drift av digitale tjenester og plattformer for folkevalgte.

For det andre bistår stabs- og støttetjenestene kommunedirektøren med å sikre god administrativ styring. Dette skjer blant annet gjennom å utarbeide helhetlige og koordinerte administrative beslutningsgrunnlag, samt sikre gode og koordinerte styringsprosesser for å nå vedtatte mål.

For det tredje tilrettelegger stabs- og støttetjenestene for at organisasjonen for øvrig kan utøve sine oppgaver på en god og effektiv måte, gjennom utvikling og drift av fellesoppgaver, systemer og verktøy, samt annen faglig og administrativ bistand til linjeorganisasjonen. Dette innebærer også at tjenesteområdet legger til rette for tverrsektorielt utviklings- og innovasjonsarbeid, og har en sentral rolle med å understøtte omstillingsarbeidet i hele organisasjonen og bidra til å realisere gevinster.

For det fjerde yter deler av stabs- og støttetjenestene innbyggerrettede tjenester som for eksempel kommunikasjon og arkiv- og innsynstjenester.

Både private og offentlige virksomheter møter stadig større krav til en effektiv, profesjonell og riktig dimensjonert administrasjon. Utviklingen nasjonalt går i retning av større grad av sentralisering av stabs- og støttetjenestene. Hensikten er å oppnå stordriftsfordeler, samt å skape robuste fagmiljøer med bedre muligheter for å rekruttere og beholde arbeidskraft med høy kompetanse.

Videre blir stabs- og støttetjenestene stadig mer kompetansekrevene, med større krav til spesialistkompetanse innenfor alle fagområder. Samtidig bidrar økt digitalisering og automatisering av administrative prosesser til bedre kvalitet og optimalisering av ressursbruken. I årene fremover vil trolig kunstig intelligens ha stor betydning for utvikling og effektivisering i kommunesektoren. Forskning viser at bruk av kunstig intelligens både kan bidra til å fornye, forbedre og forenkle tjenestene, samt effektivisere og øke kvaliteten på arbeidsprosessene.

Utviklingen i offentlig sektor har de senere årene gått i retning av stadig større krav til dokumentasjon og rapportering. Rapportering og internkontroll er vesentlig for å sikre at politiske vedtak blir gjennomført, at tjenestene har god kvalitet og at ressursene brukes effektivt. Tilgang på gode styringsdata er også avgjørende for å sikre innovasjon og tjenesteutvikling.

Samtidig viser forskning at ledere ofte opplever at rapportering og kontrollaktiviteter tar verdifull tid fra kjerneoppgavene, og at det i mange organisasjoner brukes for mye tid på administrasjon og for lite tid på ledelse. Tillitsreformen i offentlig sektor innebærer blant annet å sette økt fokus på tillitsbasert ledelse og redusere unødvendige rapporterings- og dokumentasjonskrav

Det er gjennomført en ekstern analyse basert på KOSTRA-sammenligninger som viser at Asker kommune har en administrasjon som er dimensjonert på samme nivå eller noe lavere enn sammenlignbare kommuner. Analysen viser at Asker kommune har få administrative årsverk sammenlignet med andre kommuner, både sett i forhold til antall innbyggere i kommunen og sett i forhold til totalt antall årsverk i kommunen. Kostnadene til administrasjon har gått betydelig ned de siste årene, noe som blant annet skyldes bemanningsreduksjoner, effektiv utnyttelse av ressurser og reduserte kostnader til avskrivninger.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling.

Hovedmål	Delmål
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.
	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
	Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer.
	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
	Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet
	Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.
	Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrige og stolte medarbeidere og ledere.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomisk bærekraft.
	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hva tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene og nå målene. Prioriteringene bygger på politiske føringer fra blant annet vedtatte temaplaner og egne saker.

Temaplanene beskriver innsatsområder og strategier innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Mange av temaplanene er tverrsektorielle og alle har høye ambisjoner. Det kreves sektorovergrep og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Det er de siste årene gjennomført et omstillingsprogram som berører alle tjenesteområder, og dette vil bli ytterligere forsterket i handlingsprogramperioden.

Arbeidet med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering i tråd med vedtatt omstillingsprogram vil være en hovedprioritering i perioden. Ambisjonsnivået for de øvrige prioriteringene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling har en sentral rolle med å bidra til og tilrettelegge for omstillingsarbeidet i virksomhetene, utarbeide kunnskapsgrunnlag som gir mulighet for gode prioriteringer, bistå organisasjonen med veiledning og metodikk, samt følge opp og sikre helhetlig styring og rapportering. Det blir i perioden særlig viktig å tilrettelegge for erfaringslæring på tvers i organisasjonen, slik at virkningsfulle tiltak kan breddes ut og gi synergieffekter. Tjenesteområdet har også ansvar for å følge opp ansettelsesstoppen som ble iverksatt i august 2023. Det vil i 2025 fortsatt legges opp til hyppig rapportering til formannskapet på økonomi, omstillingstiltak og investeringer.

Tilrettelegge for politisk styring

Store oppgaver knyttet til utvikling av lokalsamfunnet, de kommunale tjenestene og Asker kommune som organisasjonen, krever gode politiske beslutningsgrunnlag og medvirkningsprosesser. Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling har ansvar for å tilrettelegge for god politisk styring, samt bidra til godt politisk arbeid og god samhandling i grensesnittet mellom politiske og administrative prosesser.

Kommunedirektøren har ansvar for å legge frem godt forberedte saker til politisk behandling. Arbeidet med ny saksmal er gjennomført, og arbeidet med klart språk i den politiske saksbehandlingen fortsetter i perioden. Tydelige og gode saksfremlegg gjør det også enklere for innbyggerne å følge med på de politiske prosessene i kommunen.

Asker kommune er opptatt av å tilrettelegge for god dialog og samhandling mellom politikk og administrasjon i arbeidet med handlingsprogrammet. Dette er særlig viktig i en krevende periode med omstilling og effektivisering. Det politiske årshjulet inneholder en rekke aktiviteter som involverer de folkevalgte i budsjettprosessen. De politiske medvirkningsprosessene i budsjettarbeidet vil bli ytterligere styrket i perioden.

Det blir i 2024 innført en digital politikerportal. Denne blir et godt verktøy for de folkevalgte i forberedelsene til politiske møter, til å melde forfall og inhabilitet, og til å kommunisere med andre folkevalgte og politisk sekretariat. Løsningen vil fra januar 2025 brukes til selve møtegjennomføringen, og skal benyttes til å ta ordet, sende inn forslag, votere og være en støtte for møteleder.

Det gjennomføres stortingsvalg i 2025, og arbeidet med forberedelser til gjennomføringen av valget startet i 2024. Det blir vedtatt en ny valglov med tilhørende forskrift, og denne gir føringer for den praktiske gjennomføringen av valget.

Folkevalgtopplæringen fortsetter i 2025 gjennom tematimer før kommunestyremøtene og andre aktiviteter som gir folkevalgte økt innsikt og kunnskap.

Videreutvikle og forenkle plan- og styringsprosesser

Gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Asker kommune kan ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Asker kommune har gjennom mange år utviklet et helhetlig og gjennomarbeidet konsept for virksomhetsstyring. Arbeidet med virksomhetsstyring er et kontinuerlig utviklingsarbeid, og kommunen må løpende vurdere om styringsprosessene er optimale, vurdere omfanget av rapporterings- og dokumentasjonskrav og finne den riktige balansen mellom tillit og kontroll.

Asker kommune vil i perioden arbeide med å videreutvikle og forenkle plan- og styringsprosessene. Dette innebærer blant annet å gjennomgå og evaluere de administrative styringsaktivitetene, vurdere behovet for effektivisering og forenkling i et kost-nytte-perspektiv, vurdere behovet for riktig systemstøtte, samt videreutvikle risikostyring som verktøy for å gjøre gode prioriteringer.

Kommunen skal i perioden også videreføre arbeidet med styringsdata i samfunns- og tjenesteutviklingen. Asker kommune har definert en rekke indikatorer som benyttes systematisk for å måle om vi beveger oss i retning av de målene vi har satt i kommuneplanen. Indikatorsettet er i dette handlingsprogrammet supplert med flere indikatorer knyttet til de tre samfunnsflokene. Kommunen arbeider også med et livskvalitetsbudsjett med relevante indikatorer. Kommunen vil videre arbeide med å utvikle gode styringsdata for å måle tjenesteproduksjonen, prioritere innsatsen og følge opp arbeidet med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering.

Asker kommune vil i perioden også jobbe med prosesser for implementering av temaplaner. Alle de 17 temaplanene har høye ambisjoner, og det må gjøres en årlig prioritering av hva som skal gjennomføres når og med hvilke ressurser. Det er blant annet viktig å sikre at kommunens folkevalgte på en god måte blir involvert i arbeidet med prioriteringer. Dette forutsetter gode prosesser, og krever også at kommunen har tilstrekkelig oversikt over status i implementeringsarbeidet og løpende evaluerer resultater.

Digitalisering og smart bruk av teknologi

For å møte kommunens fremtidige utfordringer, fokuserer temaplan for digitalisering og smart bruk av teknologi på de fem områdene personvern, informasjonssikkerhet og IKT-sikkerhet, klimabevisst infrastruktur og kapasitet, relevant digital støtte, digitale ferdigheter og kompetanse og data som strategisk ressurs.

Prioritering av IKT-sikkerhet for å hindre at kommunen blir rammet av dataangrep fortsetter i 2025. I tillegg til lokal innsats, krever det samarbeid med regionale og nasjonale partnere.

En robust digital infrastruktur med god kapasitet gir Asker gode muligheter til å bli en aktiv og innovativ del av det såkalte «gigabit-samfunnet», der målet er at alle har tilgang til bredbånd med en hastighet på minst 1 gigabit per sekund. Gjennom samarbeid med nettverksleverandørene og tildelte tilskuddsmidler på 3,7 mill. kroner fra Akershus fylkeskommune, vil kommunen sikre videre utbygging av nettverkene i 2025.

Asker kommune skal i perioden fortsette å arbeide for mer sammenhengende og sømløse digitale løsninger som gir god støtte for en effektiv tjenesteproduksjon og arbeidet med omstilling. Dette innebærer en kombinasjon av både lokale, felleskommunale, fellesstatlige og nasjonale løsninger. Kommunen forventer en gradvis overgang fra bruk av lokale løsninger mot større bruk av nasjonale løsninger.

Åpenhet og innsyn i Asker kommunes daglige virksomhet er viktig for tilliten til kommunens tjenesteutøvelse. Kommunen vil i perioden videreutvikle selvbetjente digitale løsninger, for eksempel relatert til postlister og Min side.

Personvern og informasjonssikkerhet skal ivaretas på en god og tillitsvekkende måte. Det gjennomføres i 2024 en forvaltningsrevisjon knyttet til personvern og informasjonssikkerhet, og kommunen vil i perioden arbeide med å følge opp denne.

Det er store forventninger til at økt bruk av kunstig intelligens vil bidra til at kommunen kan jobbe mer effektivt og på nye måter. Gjennom prosjektet KI-løftet har Asker kommune i 2024 etablert en KI-veileder, testet ut språkmodeller, ChatGPT og Copilot, samt pilotert noen KI-løsninger. Kommunen vil fremover jobbe mer aktivt med KI-baserte løsninger innenfor prioriterte områder.

Det er avsatt en årlig ramme til investeringer innenfor IKT-området. Midlene støtter opp under ønsket samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med satsingene i kommuneplanen og temaplaner. Det vises til investeringsbudsjettet for en oversikt over hvilke hovedaktiviteter som planlegges gjennomført i 2025.

Innovasjon

Innovasjon er en fellesbetegnelse på utviklings- og endringsaktiviteter der hensikten er å skape varig endring som gir økt verdi. Innovasjon kjennetegnes av at vi gjerne søker utenfor kjente rammer og nettverk. I tillegg til å samarbeide på tvers av fag- og tjenesteområder i egen organisasjon, må kommunen involvere innbyggerne og samarbeide med andre relevante aktører i utviklingen av fremtidens bærekraftige løsninger.

For å lykkes i arbeidet med omstilling og effektivisering, er det avgjørende å sikre organisasjonens evne til å jobbe med innovasjon og implementering av ny praksis. Det blir i perioden også viktig å ivareta kommunens innovasjonskraft knyttet til de tre samfunnsflokene. Tjenesteområdet vil blant annet tilby veiledning, kurs og støtte i prioriterte prosesser, samt tilrettelegge for kunnskapsdeling, helhetlig arbeidsmetodikk og verktøy.

Samarbeid med eksterne partnere

Samarbeid med eksterne partnere både nasjonalt og internasjonalt gir Asker kommune tilgang til relevante nettverk, forskning og kompetanse som bidrar til innovasjon og utvikling. I tillegg gir slike samarbeid mulighet for ekstern finansiering til ulike prosjekter. Samarbeid med eksterne partnere er dermed et viktig virkemiddel for å realisere kommunens mål og satsinger.

Asker kommune har en rekke samarbeid med høgskoler og universiteter. Det ligger et betydelig potensial i å etablere et mer strategisk og systematisk samarbeid med academia og aktuelle forskningsmiljøer. Dette vil spesielt være relevant innenfor områder som berører de tre store samfunnsflokene, og for å utvikle utdanningsløp som møter kommunens fremtidige behov for kompetanse. Samarbeid kan i denne sammenheng handle om ulike former for kompetanseheving og innovasjon tilknyttet relevante forsknings- og utviklingsprosjekter.

Hovedmål og strategier for Asker kommunes internasjonale samarbeid (f-sak 6/23) ligger til grunn for kommunens satsing på deltakelse i internasjonalt samarbeid, nettverk og organisasjoner. Internasjonalt samarbeid gir også muligheter for ekstern finansiering, og Asker kommune har så langt mottatt betydelig økonomisk støtte til sentrale prosjekter. Asker kommune vil i tiden fremover særlig søke samarbeid og prosjekter knyttet til de tre samfunnsflokene.

Asker kommune er medlem av Osloregionens Europakontor, der ordfører er valgt til styreleder for perioden 2024-2026. Videre deltar Asker kommune i EUs utviklingsprogram Circular Cities and Regions Initiative knyttet til sirkulærøkonomi, samt det EU Horizon-finansierte prosjekt CARE knyttet til sirkulærøkonomi innenfor tekstil og matsvinn. Asker kommune er også akkreditert for Erasmus+ for perioden 2021-2027. I tillegg er Asker kommune medlem av Fremsam (Nettverk for helsefremmende samfunn), der ordfører er styreleder og sitter i WHO's Healthy Cities Political Committee. Kommunen vil også søke medlemskap i WHO's globale nettverk for aldersvennlige byer og lokalsamfunn (f-sak 85/24).

Arbeidsgiverpolitikk

Arbeidsgiverpolitikken er avgjørende for at Asker kommune kan beholde, utvikle og rekruttere kvalifisert arbeidskraft, stille krav til lederskap, utvikle medarbeidernes kompetanse og bygge en felles organisasjonskultur.

Temaplan for arbeidsgiverpolitikk ble vedtatt av kommunestyret i september 2020, og synliggjør forventninger, innsatsområder og konkrete mål for medarbeidere og ledere i Asker kommune. Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling har det koordinerende ansvaret for å iverksette kommunens arbeidsgiverpolitikk og tilrettelegge for at mål og strategier følges opp på en enhetlig måte i organisasjonen. Temaplan for arbeidsgiverpolitikk skal revideres. Dette arbeidet starter i 2024 og vil bli videreført i 2025.

Partssamarbeidet står sentralt for at kommunen skal lykkes i sine oppdrag. De store oppgavene innenfor blant annet omstilling, reduksjon av sykefravær og etablering av heltidskultur stiller krav til et godt partssamarbeid der begge parter har ansvar for å finne de gode løsningene. Det arbeides med å videreutvikle partssamarbeidet på alle nivåer i kommunen.

Kompetanseutvikling

Fremtidens utfordringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder stiller kommunene overfor nye utfordringer når det gjelder tilgang på tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft. For å møte behovet for arbeidskraft, skal Asker kommune i årene fremover arbeide systematisk med kompetanseutvikling og tiltak for å beholde og utvikle medarbeidere, i tillegg til å rekruttere nye. Det er utarbeidet en overordnet strategisk kompetanseplan som blir implementert i hele organisasjonen.

Høsten 2024 starter et nytt lederutviklingsprogram for alle kommunens omkring 360 ledere, og programmet fortsetter i 2025. Programmet skal gi de ulike ledergruppene metoder og verktøy for å effektivisere sin måte å jobbe på. I tillegg er strategisk ledelse, gjennomføringskraft og endringsledelse sentrale temaer i programmet. Lederutviklingsprogrammet vil gi lederne kompetanse og verktøy i arbeidet med omstilling og effektivisering, og er delvis finansiert av midler fra KS.

Beholde og rekruttere

For å være en attraktiv arbeidsgiver, skal Asker kommune jobbe strategisk med å beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere med rett kompetanse. For å sikre en enhetlig rekrutteringspraksis i hele kommunen, er det etablert felles prinsipper for rekruttering i kommunen og disse skal bidra til merkevarebygging og profilering av Asker kommune. I samarbeid med KS deltar Asker kommune i et mentorprogram for systematisk og planlagt oppfølging av nytilsatt helsepersonell.

Prosjektet «Stå lenger i arbeid» har som mål å utarbeide tiltak for å få seniorer til å stå lenger i arbeid. Prosjektet videreføres i 2025 og er forankret i temaplan for arbeidsgiverpolitikk, livsfasepolitikken og

temaplan Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker. Prosjektet er et tiltak for å møte utfordringen med at vi blir flere eldre og færre yrkesaktive per pensjonist i årene som kommer.

Kommunen har utarbeidet rekrutteringsprinsipper som skal bidra til at flere som er eller står i fare for å falle utenfor arbeidslivet får anledning til å jobbe i Asker kommune. Kommunen vil blant annet vurdere tiltak for å inkludere flere i arbeid, for eksempel at studenter og unge kan få mulighet for sommerjobb. Asker kommune har inngått avtale med NAV om strategisk partnerskap som skal bidra til at utsatte grupper får tilknytning til arbeidslivet.

Asker kommune skal være en inkluderende arbeidsgiver og arbeide systematisk med mangfold. Det er inngått en samarbeidsavtale med Fri Oslo og Viken for å sikre at ansatte får mer kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold og kompetanse til å møte skeive innbyggere, brukere og elever på en ivaretagende og trygg måte. Arbeidet med å regnbuesertifisere avdelinger i kommunen videreføres i 2025.

Kommunen arbeider målrettet med å få flere fagutdannede ansatte, spesielt i tjenesteområdene Velferd og Oppvekst. Som et ledd i dette gir kommunen ansatte tilbud om å delta i praksiskandidatordningen. Praksiskandidatordningen er et tilbud til fast ansatte om å ta teoriprøve, for deretter å kunne gå opp til fagprøve. Dette er en viktig satsing for å få flere ansatte med fagbrev innen helsefag og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Asker kommune tilbyr også praksisplasser og språkpraksisplasser. Dette er viktig for å sikre inkludering og motvirke utenforskap, og arbeidet videreføres i 2025.

Lærlinger

Asker kommune har hatt et måltall om minimum én lærling per 1000 innbyggere. Ved utgangen av 2023 hadde Asker kommune totalt 79 lærlinger. De siste årene har det vært krevende for kommunen å nå måltallet, og nabokommuner har tilsvarende erfaring. Hovedårsaken til dette er at søkergrunnlaget til fagutdanningen er for lav i kommunens geografiske nedslagsfelt.

Lærlinger bidrar til å bringe ny kunnskap inn i virksomhetene, motvirke utenforskap og synliggjøre kommunen som en attraktiv arbeidsgiver. Lærlinger er dermed også viktig med tanke på langsiktig rekruttering av ansatte i en tid med stor konkurranse om arbeidskraften.

Asker kommune vil videreføre arbeidet med å rekruttere flere lærlinger. Gjennom tett samarbeid med ungdomsskolene skal anerkjennelsen av å ta fagbrev forsterkes. Det er igangsatt et samarbeid med nærliggende kommuner for å sikre at flere unge ønsker å ta fagbrev. Dette arbeidet videreføres i 2025.

Asker kommune viderefører samarbeidsavtalen med «Menn i helse». Samarbeidsavtalen gir muligheter for personer som er arbeidssøkere til å gjennomføre et komprimert utdanningsløp for å bli fagarbeidere. Fra høsten 2024 innføres modulbasert fag- og yrkesopplæring, og kommunen vil jobbe videre med denne ordningen.

Å stille krav om bruk av lærlinger i anskaffelser er et viktig virkemiddel for å øke tilgangen til læreplasser, og er forankret i anskaffelsesloven. I tråd med kommunens plattform for bærekraftige anskaffelser, vil Asker kommune stille krav om bruk av lærlinger i relevante anskaffelser og for øvrig oppfordre leverandører til å ta inn lærlinger.

Heltidskultur

Andelen heltidsansatte i Asker kommune var i 2023 på 63,9 prosent, mens den gjennomsnittlige stillingsstørrelsen var på 83,2 prosent. Heltidskultur er viktig for at Asker kommune skal kunne sikre innbyggerne kvalitet i tjenestene, rekruttere kompetanse, løse samfunnsoppdraget og være en attraktiv arbeidsgiver. Handlingsplan for heltidskultur legger grunnlaget for arbeidet på dette området, og et tett samarbeid med kommunens folkevalgte er avgjørende for å lykkes. Asker kommune vil i perioden spesielt prioritere heltidsarbeid i tjenesteområdene Velferd og Oppvekst.

Gode og fleksible arbeidstidsordninger er viktige faktorer i heltidsarbeidet. I tillegg er arbeidet med riktig oppgavefordeling mellom ulike yrkesgrupper (Tørn) sentralt for å øke heltidsandelen. Godt partssamarbeid både på overordnet nivå og lokalt i virksomhetene er viktig og nødvendig for å oppnå resultater i heltidsarbeidet.

I 2024 mottok Asker kommune 1,5 mill. kroner fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til forsøksprosjekter for å øke heltid og redusere deltid i kommunen. Midlene skal benyttes i prosjekt heltidskultur og skal sikre at flere ansatte får større stillinger. Kommunen vil søke ytterligere midler for årene fremover.

Nærværsarbeid

I 2023 var det registrerte sykefraværet i Asker kommune på 9,0 prosent. Høyt sykefravær har betydning for kommunens tjenesteproduksjon, og det er viktig å jobbe systematisk med tiltak for å redusere sykefraværet og øke nærværet.

Det vil særlig være viktig å opprettholde satsingen på forebyggende og helsefremmende tiltak i tråd med temaplan for arbeidsgiverpolitikk. Kommunen vil videre ha økt fokus på oppfølging ved korttidsfravær og den utvidede egenmeldingsordningen. I tillegg vil kommunen følge opp IA-avtalen gjennom partssamarbeid, samt videreføre satsingen gjennom bransjeprogram for barnehager og sykehjem.

Arbeidsmiljø

Asker kommune arbeider målrettet og systematisk med arbeidsmiljø. Ivaretagelse av ansattes rettigheter gjennom godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet er en viktig prioritering, og prinsippene for medvirkning og medbestemmelse ligger til grunn for arbeidet.

Asker kommune gjennomfører annet hvert år en medarbeiderundersøkelse (10-faktor) blant alle ansatte. Alle virksomheter følger opp resultatene av medarbeiderundersøkelsen med konkrete oppfølgingstiltak.

Hendelser med vold og trusler har økt i omfang de siste årene, og dette er også en nasjonal trend. Registrerte avvik innen tjenesteområdene Velferd og Oppvekst følges opp med risikovurderinger og kurstilbud for medarbeiderne. Kommunen vil i 2025 inngå rammeavtale med kursleverandører i forebygging og håndtering av vold og trusler tilpasset ansatte. Opplæring i konfliktdempende kommunikasjon og praktisk vergetrening videreføres i 2025.

Klimavennlig reisepolicy

Kommunens reisepolicy for ansatte og folkevalgte ble gjennomgått og tydeliggjort i 2024. Intensjonen med reisepolicyen er å redusere kommunens klimaavtrykk og kostnader knyttet til tjenestereiser.

Kommunen vil i 2025 arbeide med å gjøre reisepolicyen bedre kjent i organisasjonen, og sikre at den etterlevs i henhold til intensjonen. Det vurderes å være et potensial for å redusere kommunens klimaavtrykk knyttet til tjenestereiser.

Bærekraftige anskaffelser

Asker kommune anskaffer årlig varer og tjenester for ca. 1,8 mrd. kroner. Verdien av investeringer i bygg og anlegg kommer i tillegg, og utgjør ca. 1,2 mrd. kroner. Asker kommune har, gjennom sin markedsmakt og en aktiv anskaffelsespolitikk, stor mulighet for å nå egne mål og påvirke omgivelsene.

Formannskapet vedtok i 2022 en plattform for bærekraftige anskaffelser i Asker kommune. Plattformen skal bidra til at alle anskaffelser i kommunen gjennomføres på en mest mulig økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig måte.

Regelverket om offentlige anskaffelser skal sikre en effektiv bruk av samfunnets ressurser. Dette oppnås gjennom at kontrakter tildeles etter konkurranse og at leveranser og vilkår aktivt følges opp. Økonomisk bærekraftige anskaffelser er avgjørende i perioder med omstilling og effektivisering, og skal sikre riktig pris og kvalitet.

Asker kommune skal etterspørre klima- og miljøvennlige løsninger i alle anskaffelser, samt stille krav om miljøsertifisering av leverandørene og miljømerking av varer og tjenester. Plattformen legger blant annet til grunn at kommunen i størst mulig grad skal bidra til miljøvennlig forbruk og være pådriver for sirkulær økonomi gjennom å unngå kjøp og bidra til deling, ombruk og gjenvinning. Betydningen av å sikre grønne og sirkulære kommunale anskaffelser er også forankret i temaplan for handling mot klimaendringene.

Kommunens anskaffelser kan også bidra til sosial bærekraft ved at flere kan delta i samfunnslivet gjennom arbeid og aktivitet. Asker kommune bruker anskaffelser strategisk for å forhindre ungt utenforskap, for eksempel ved å inngå effektkontrakter. Asker kommune skal i relevante anskaffelser vurdere hvordan det kan stilles sosiale krav til utforming av tjenestene som omfattes av avtalene. Kommunen stiller også krav om praksisplasser for studenter ved konkurranseutsetting av omsorgstjenester. Asker kommune skal også bidra til å skape arbeidsplasser for grupper som i dag har utfordringer med å komme inn i arbeidslivet, for eksempel ved bruk av reserverte kontrakter til frivillige og ideelle aktører.

Asker kommune er opptatt av å ha god dialog med næringslivet i anskaffelser. Det er viktig at kommunen er tydelig på behov og krav, slik at næringsdrivende opplever forutsigbarhet og får mulighet for å levere gode løsninger til kommunen. Der regelverket gir mulighet for det, skal kommunen gi lokalt næringsliv anledning til å konkurrere om kommunale leveranser. I tråd med temaplan for næring, skal Asker kommune gjennom innkjøp og anskaffelser også stimulere til grønn omstilling i leverandørmarkedet.

God kontraktsoppfølging er vesentlig for å sikre at vi oppnår resultater og de målene vi har satt oss. Asker kommune vil fremover styrke arbeidet med kontraktstyring og kommunens rolle som kontraktseier. Kommunen vil også ta i bruk indikatorer for å måle effekter og gevinster knyttet til anskaffelser, samt nasjonale og internasjonale rapporteringsstandarder.

Kommunikasjon

Kommunikasjon er ett av flere virkemidler for å nå kommunens mål. Den vedtatte kommunikasjonsplattformen ligger til grunn for Asker kommunes interne og eksterne kommunikasjon.

Det er et mål at kommunen opptre som én aktør og kommuniserer helhetlig og åpent med omverdenen. Asker kommunes kommunikasjon skal bidra til at innbyggerne har kjennskap og tillit til kommunens samfunnsoppdrag, tjenester og oppgaver. Videre skal vår kommunikasjon bidra til at innbyggerne opplever mulighet til å involvere seg, og tar valg og handler i tråd med dette. God kommunikasjon skal også bidra til at medarbeidere og folkevalgte opplever tilhørighet til kommunen som organisasjon og arbeidsplass.

Asker kommune vil i perioden videreføre det systematiske og strategiske arbeidet for å legge til rette for en åpen, helhetlig og universelt utformet kommunikasjon. Helhetlig og koordinert kommunikasjon knyttet til arbeidet med omstilling og effektivisering, internkommunikasjon, krise- og beredskapskommunikasjon og kommunikasjon som virkemiddel i arbeidet med de tre samfunnsflokene vil ha særlig prioritet. En egen kommunikasjonsplan for gjennomføring av stortingsvalget i 2025 vil legge grunnlaget for god valgkommunikasjon gjennom året.

Kommunen skal videreføre det strategiske arbeidet med å produsere innhold til de innbyggerrettede kommunikasjonskanalene sosiale medier, Askermagasinet og kommunens nettsider. I tillegg skal kommunen videreføre det systematiske arbeidet med klarspråk for å bedre nå de ulike målgruppene.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling er budsjettmessig inndelt i to programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Kommunedirektør og Organisasjon, styring og utvikling.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Direktør organisasjon, styring og utvikling	416 684	412 679	417 089	412 679
Kommunedirektør	11 730	11 730	11 730	11 730
Totalsum	428 414	424 410	428 820	424 410

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	419 508	419 508	419 508	419 508
Sum Tekniske justeringer	6 662	7 068	7 068	7 068
Tidligere vedtatte tiltak				
Valg - justering av valgkostnader	4 410	0	4 410	0
Sum Tidligere vedtatte tiltak	4 410	0	4 410	0
Konsekvensjusteringer	11 072	7 068	11 478	7 068
Konsekvensjustert ramme	430 580	426 576	430 986	426 576
Omstilling og effektivisering				

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Omstilling og effektivisering - Organisasjon, styring og utvikling	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Omstilling og effektivisering	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Nye tiltak				
Driftskonsekvenser av IKT-investeringer	7 834	7 834	7 834	7 834
Sum Nye tiltak	7 834	7 834	7 834	7 834
Nye tiltak og realendringer	-2 166	-2 166	-2 166	-2 166
Ramme 2025-2028	428 414	424 410	428 820	424 410

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Organisasjon, styring og utvikling

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 200 mill. kroner i 2025.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning.

10 mill. kroner av dette beløpet er fordelt til tjenesteområde Organisasjon, styring og utvikling. Omstillingstiltakene vil blant annet innebære bemanningstilpasning, redusert kjøp av eksterne tjenester, oppgaveløsning på nye måter og eventuelt også avvikling av tjenester.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillingsbeløpet på programområdene.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Kommunedirektør	1 000
Organisasjon, styring og utvikling	9 000

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggssinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

Alle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i tilleggssinnstillingen.

Nye tiltak

Driftskonsekvenser av IKT-investeringer

Driftskonsekvenser av IKT-investeringer får effekt samme år som anskaffelsen av nye løsninger. Budsjettrammen er justert i henhold til dette.

Digital satsing i skolene

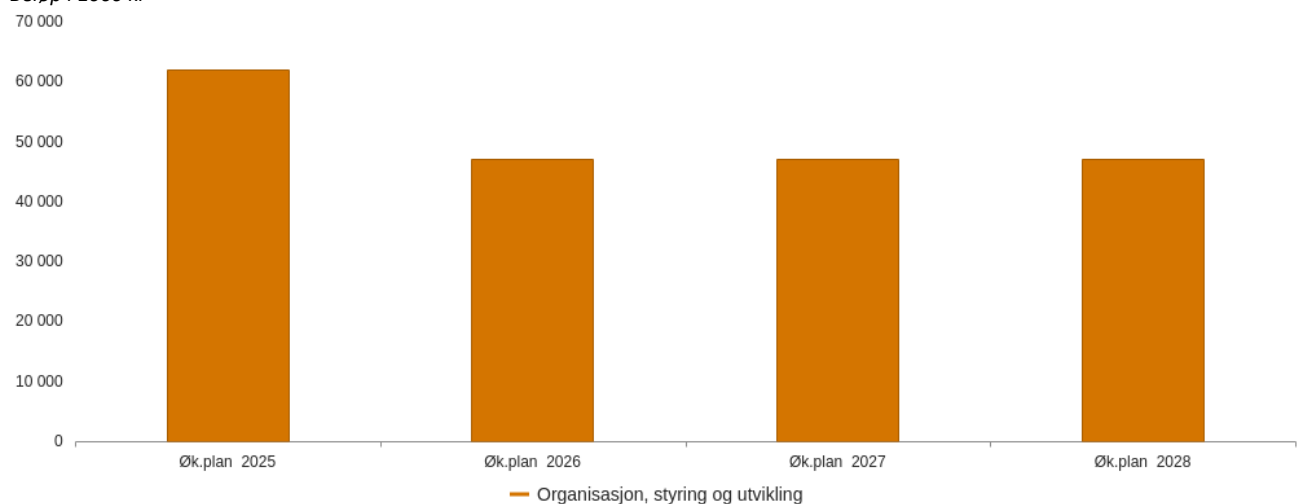
I tråd med kommunens satsing på digitalisering og digital læring i skolen, avsettes det 17 mill. kroner årlig til digital satsing i skolen på 1. til 10. trinn. Investeringsmidlene skal sikre at alle elever får hver sin PC, oppgradering av nødvendig infrastruktur på skolene, heving av lærernes digitale kompetanse, inkludert nødvendig programvare for elever og lærere, samt digital dialog med foresatte.

IKT-investeringer

Det er vedtatt 45 mill. kroner i 2025 og 30 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer innenfor IKT-området. Midlene skal støtte opp under ønsket samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med satsingene i kommuneplanen og temaplaner, samt sikre at Asker kommune har en robust og sikker IKT-infrastruktur. Midlene fordeles på prosjekter innen alle tjenesteområder. Asker kommune benytter IKT-porteføljestyling som metode for å sikre hensiktsmessig prioritering av investeringsmidlene i tråd med overordnede mål.

Brutto investeringer per år

Beløp i 1000 kr

Oppvekst

Tjenesteområde Oppvekst består av de tre programområdene Barnehage, Grunnskole og Barn, familie og inkludering. Programområde Barn, familie og inkludering omfatter Barneverntjenesten, Avlastning og omsorgstjenester for barn og unge, Pedagogisk-psykologisk tjeneste, Barne- og familietjenesten og Inkludering og mangfold. Kommunen har 32 kommunale barnehager og to åpne barnehager organisert i 8 virksomheter. I tillegg har kommunen 63 private barnehager, inkludert fire familiebarnehager. Spesialpedagogisk tjeneste til førskolebarn er organisert under programområde Barnehage. Videre er det 40 kommunale grunnskoler, hvorav 27 barneskoler med skolefritidsordning, 12 ungdomsskoler og en alternativ skole. Det er 2550 årsverk i oppvekstsektoren.

Tjenesteområde Oppvekst har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Å høre til - temaplan for oppvekst (vedtatt 09.05.23)
- På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne (vedtatt 09.05.23)
- Barnehage- og skolekapasitet (vedtatt 15.06.21, revideres i 2025)

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B) *) **)	685	722	1 115	1 154	1 007	1 026	1 026
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) *) **)	254	330	296	260	81	373	373
Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B) *) **)	1 142	1 119	1 015	988	893	1 025	1 025
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B) *) **)	10 480	10 810	10 822	14 115	14 840	14 156	14 156
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B) *) **)	186 525	192 829	207 334	207 565	202 064	205 906	205 906
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (B) *) **)	131 452	136 056	130 799	129 555	144 380	140 063	140 063
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år (B) *) **)	5 504	11 399	15 583	8 422	15 325	15 422	15 422
Produktivitet							
Antall barn korrigeret for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager (B)	5,8	5,7	5,8	5,8	5,8	5,7	5,7
Antall barn korrigeret for alder per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager (B)	5,6	5,7	5,8	5,8	5,9	5,8	5,8
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	159,0	176,1	133,7	131,9	102,4		143,9
Dekningsgrad							
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (B)	88,3 %	90,2 %	92,9 %	84,0 %	82,3 %	89,9 %	89,9 %

Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	97,1 %	96,9 %	99,2 %	96,2 %	94,2 %	97,7 %	97,7 %
Andel barn med barnevernstiltak i løpet av året ift. innbyggere 0-24 år	2,3 %	2,1 %	1,7 %	3,0 %	2,7 %		2,3 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	5,7 %	5,4 %	7,0 %	7,7 %	8,7 %	7,1 %	7,1 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	72,7 %	76,3 %	87,3 %	56,6 %	65,9 %	73,9 %	73,9 %
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	103,1 %	98,9 %	101,6 %	80,6 %	79,4 %	89,0 %	89,0 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	79,5 %	74,9 %	79,0 %	65,2 %	64,5 %		67,5 %
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	75,6 %	72,1 %	79,4 %	62,4 %	62,8 %		68,6 %
Kvalitet							
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	44,7	43,8	44,6	42,6	41,8		43,1
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
1.-4. trinn Gruppestørrelse 2 (antall)	14,3	14,2	14,6	14,3	13,8		14,1
5.-7. trinn Gruppestørrelse 2 (antall)	16,7	17,8	18,3	18,0	16,2		17,5
8.-10. trinn Gruppestørrelse 2 (antall)	18,4	19,4	19,7	19,2	18,2		19,0

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Barn og unge som vokser opp i Asker kommune har generelt gode oppvekstvilkår og gode faglige resultater, men det er store variasjoner. Undersøkelser viser at Asker også har barn og unge som opplever at de ikke har et trygt miljø og nettverk med fortrolige venner, at de ikke kan delta i fritidsaktiviteter og at de ikke er så motiverte for skole og fremtiden.

Ungt utenforskap er en stor samfunnsflope som handler om den økende andelen barn og unge som opplever å ikke høre til i et fellesskap. I Asker er det over 800 unge under 25 år som ikke er i utdanning eller arbeid. Mange av dem har langvarig fravær fra skolen og løs tilknytning til fellesskapet med jevnaldrende.

Til tross for at innsats for å bygge gode og mobbefrie oppvekstmiljøer prioriteres høyt i hele oppvekstsektoren, viser elevundersøkelsen for 2023 at det er en betydelig økning i andelen elever som opplever mobbing. Dette gjelder både i Asker, i nabokommunene og i landet for øvrig.

Ungdataundersøkelsen, som sist ble gjennomført i 2022, viser at 16 prosent av elevene på ungdomstrinnet oppgir at de har hatt psykiske plager de siste sju dagene. Undersøkelsen viser også at ungdom opplever utfordringer og press på mange områder, og at de i mindre grad enn tidligere har tro på at de vil klare å løse dem.

Det er en nasjonal bekymring at motivasjonen til elevene faller gjennom grunnskolen. Det er for mange som går ut av ungdomstrinnet med svake faglige resultater, og som er i risiko for å ikke fullføre videregående opplæring.

Barnevernsreformen kom i 2022, og har som mål at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Derfor kalles den også for en oppvekstreform. Tidlig innsats

med samordnede tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, kan spare kommunen og barna det gjelder for mer inngripende tiltak senere. Disse ressurskrevende tiltakene er ofte utenfor lokalmiljøet, noe som ikke er heldig verken for barnet, familien eller barnevernet som skal følge opp. Barnevernstjenesten i Asker har en profil som er i tråd med barnevernsreformen, med godt faglig arbeid som bidrar til redusert behov for tiltak utenfor familien. Samtidig erfarer barnevernstjenesten økt alvorlighetsgrad i saker, og dette handler om psykisk uhelse, rus og kriminalitet. Sakene er også mer sammensatte og svært belastende for dem det gjelder.

Kommunestyret vedtok i mai 2024 en plan for forebygging av omsorgssvikt og utvikling av adferdsproblemer. Planen inneholder tiltak knyttet til kompetanseutvikling, organisatoriske justeringer, forbedrede rutiner og nettressurser, og er et viktig bidrag til realisering av barnevernsreformen.

For å fremme positiv utvikling og læring, god psykisk helse og et inkluderende fellesskap, er det nødvendig med kontinuerlig utvikling og kompetanseheving blant ledere og medarbeidere. Medarbeiderne i Oppvekt har behov for å videreutvikle kompetansen innen relasjonsarbeid, inkluderende praksis, psykisk helse og handlingskompetanse knyttet til å forebygge og redusere risikoen for at barn og unge blir utsatt for omsorgssvikt og overgrep.

I barnehagesektoren er det en økende bekymring for mangelen på kvalifiserte barnehagelærere. Per juni 2024 er det ca. 130 ansatte i kommunale og private barnehager som har fått innvilget dispensasjon fra utdanningskravet for pedagogiske ledere.

Barn og unge skal gjennom opplæringen få relevant kompetanse for fremtiden. Teknologit utviklingen går så raskt at elever og ansatte i skolen trenger trygge rammer i inkluderende miljøer for å utforske bruk av ulike digitale teknologier. Det er behov for kompetanseutvikling innenfor områder som personvern, digital kompetanse, pedagogisk bruk av kunstig intelligens og programmering.

Det forventes at Asker kommune skal fortsette å bosette et høyt antall flyktninger i årene fremover. Det krever både kompetanse og kapasitet å ivareta minoritetsspråklige barn og elever i barnehager og skoler, slik at de blir integrert på en god måte og får brukt ressursene sine.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Oppvekst.

Hovedmål	Delmål
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
	Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.
	Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid.
	Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov.

Hovedmål	Delmål
	Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse. Alle barn har tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring, og som forbereder barna til å begynne i grunnskolen. Alle fullfører likeverdig grunnskole med opplæring av god kvalitet, har høyt læringsutbytte og et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring. Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen. Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrige og stolte medarbeidere og ledere. Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold. Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser. Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for oppvekst ga gjennom vedtak i sak 18/24 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2025–2028. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og

investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hva tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene og nå målene. Prioriteringene bygger på politiske føringer fra blant annet vedtatte temaplaner og egne saker.

Temaplanene beskriver innsatsområder og strategier innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Mange av temaplanene er tverrsektorielle og alle har høye ambisjoner. Det kreves sektorovergrep og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Det er de siste årene gjennomført et omstillingsprogram som berører alle tjenesteområder, og dette vil bli ytterligere forsterket i handlingsprogramperioden.

Arbeidet med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering i tråd med vedtatt omstillingsprogram vil være en hovedprioritering i perioden. Ambisjonsnivået for de øvrige prioriteringene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Fremtidens aktive medborgere

Barnehager og skoler har et særlig ansvar for å styrke barn og unges sosiale og emosjonelle ferdigheter gjennom inkluderende leke- og læringsaktiviteter og relasjonsarbeid. Dette er derfor en viktig strategi i Å høre til - temaplan for oppvekst. For å arbeide med denne strategien vil en andel av barneskolene inngå i et forskningssamarbeid med OsloMet og foreningen Voksne for barn. Skolene skal sammen med den lokale helsesykepleieren prøve ut verktøyet Supportgrupper der barn hjelper barn som opplever utenforskap inn i det sosiale fellesskapet.

Å være i arbeid er en av de viktigste faktorene for å bli inkludert i samfunnet. Askersamfunnet står nå overfor en situasjon hvor historisk mange med fluktbakgrunn skal ut i arbeidslivet. Språkpraksis på en arbeidsplass bidrar til raskere språkutvikling og bedre forståelse av arbeidslivet, og er et godt tiltak for å forberede flyktninger på å komme i jobb. Asker kommune skal tilby språktrening på en kommunal arbeidsplass til 100 flyktninger i 2024-2025, blant annet i skoler og barnehager. Virksomheten Inkludering og mangfold har ansvar for å koordinere arbeidet med språkpraksis for flyktninger.

Kommunen vil også videreutvikle felles praksis knyttet til nyankomne minoritetsspråklige barn og unge, blant annet når det gjelder innhold i og organisering av det pedagogiske tilbudet.

Asker kommune er akkreditert gjennom Erasmus+, som er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. Kommunen har dermed tilgang på en rekke tilbud, og har mulighet til å delta i samarbeidsprosjekter på tvers av landegrensene. I den første fasen har medarbeidere fra barnehage, barneskole og SFO i Landøyasonen inngått et samarbeid med virksomheter i Danmark for å utveksle erfaringer og lære mer om de gode overgangene fra barnehage til barneskole. Det legges vekt på temaer som er sentrale i Asker sin satsing Bygge bro – sammenheng i overgangen mellom barnehage og

skole/SFO, slik som lek, natur og språk. Erfaringene deles med andre barnehager og skoler, som i sin tur kan dra på studiebesøk for å bli inspirert og lære av andre lands erfaringer og løsninger.

Ungdataundersøkelsen i Asker gjennomføres hvert tredje år, og neste undersøkelse kommer i 2025. Spørsmålene i undersøkelsen dekker mange sider av barn og unges liv, både på dagtid og i fritiden, og svarene brukes for å utvikle tjenestetilbudet. Kommunen må vise barn og unge at deres stemme blir lyttet til, og øke deres fremtidsstro ved å vise at vi kan gjøre nødvendige endringer for å bidra til tryggere og mer inkluderende oppvekstmiljøer.

Helsefremmende og inkluderende praksis

Gode systemer som støtter barns utvikling i de 1000 første dagene av livet er en investering for hele livsløpet. Helsestasjon og andre helsetjenester, barnehage, barnevernstjeneste, spesialpedagogisk tjeneste til førskolebarn og PP-tjeneste er særlig sentrale i den helsefremmende og forebyggende innsatsen for utsatte barn i de første leveårene. Kommunen skal videreutvikle et tettere og mer systematisk samarbeid mellom tjenestene, slik at helse- og omsorgstilbudet til de yngste barna og familiene deres forsterkes. Det skal blant annet gis målrettet støtte og veiledning til foreldre under graviditeten og i småbarnsperioden. Dette er viktige tiltak for å realisere barnevernsreformen som oppvekstreform.

Tjenesteområdene Oppvekst og Medborgerskap utvikler i samarbeid en ny modell for kultur-SFO hvor lærere fra kulturskolen gir ulike kurs som en integrert del av SFO-tilbudet. Dette starter opp fra skoleåret 2024/2025. Modellen vil gi tilgang til kunst- og kulturopplæring for elevene i SFO-tiden på egen skole.

Asker kommune har innledet et samarbeid med Stiftelsen Catosenteret og Statped om oppfølging av elever på ungdomstrinnet som har alvorlig og ufrivillig skolefravær. Dette er et pilotprosjekt som innebærer gjensidig kompetanseoverføring, samt at elever fra Asker henvises og deltar i rehabilitering på Catosenteret.

For å styrke innsatsen mot ungdomskriminalitet og vold, har Barnevernstjenesten i 2024 startet et arbeid for å utvikle en felles tilnærming i de mest alvorlige sakene. Dette gjøres i samarbeid med utvalgte ungdomsskoler, SLT-koordinator (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak) og forebyggende enhet i politiet. Gjennom økt tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorer, søker kommunen å gi en mer samordnet og helhetlig innsats for de mest utsatte ungdommene og familiene.

Det er forventet at Asker kommune blir anmodet om å bosette et høyt antall flyktninger også i 2025. Det kreves godt tverrfaglig samarbeid for å sikre at nyankomne flyktninger får et sted å bo, og at de får de tjenestene og den opplæringen de trenger for å kunne delta i arbeids- og samfunnsliv. Dette gjelder blant annet norskopplæring, helsetjenester og tilbud i barnehage og skole. Asker kommune skal fremover styrke samarbeidet mellom ulike tjenesteområder for å sikre god koordinering i arbeidet med bosetting av flyktninger. Kartlegging av kapasitet og muligheter for bosetting rundt om i kommunen er en viktig del av dette arbeidet.

Prosjektet Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis avsluttes i 2024. Arbeidet med å styrke både den inkluderende praksisen og den spesialpedagogiske kompetansen vil likevel fortsette i flere år fremover, og sees i sammenheng med arbeidet for trygge og gode læringsmiljøer. Kompetanseheving handler ikke bare om lære noe nytt. Det handler også om å gjøre noe nytt. Å gjøre ting på nye måter er krevende, og det er derfor viktig å skape kapasitet for utvikling av praksis gjennom godt samarbeid mellom profesjonsfelleskapene i barnehager, skoler og andre støttetjenester i kommunen.

For å øke motivasjonen hos elevene og gi en opplæring hvor alle kan oppleve mestring, får lærere kompetanseheving når det gjelder å utvide sitt repertoar av læringsaktiviteter der barna er utforskende og medvirker aktivt. Ansatte i skoler vil få mer opplæring og dele erfaringer når det gjelder blant annet lekestart på begynnelsen av skoledagen, samt å opprette og bruke skolehager i undervisningen.

Helhetlige og koordinerte tjenester

Asker kommune skal innføre nasjonalt forløp for barnevern for å gi barn og unge i barnevernet et godt og helhetlig tjenestetilbud. Nasjonalt forløp for barnevern beskriver ansvar, oppgaver og samarbeid mellom den kommunale barnevernstjenesten, kommunal helse- og omsorgstjeneste, den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og spesialisthelsetjenestene for barn og unge.

Det er gjennomført flere ulike utredninger i 2024 knyttet til kapasitet, ressursbruk og organisering av tilbudet til barn og unge med særskilte behov. Asker kommune vil i 2025 bruke denne kunnskapen til å vurdere behovet for forbedringer.

Voksenopplæringen tilbyr blant annet grunnskoleopplæring for voksne, spesialundervisning for voksne og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. I tillegg til eget tilbud, kjøper voksenopplæringen opplæring fra ekstern tilbyder. Formannskapet vedtok i mai 2021 at Asker kommune selv skal tilby en betydelig del av den opplæringen som i dag kjøpes fra ekstern leverandør. Dette innebærer at kommunen bygger opp kapasiteten i voksenopplæringen. Endringen vil skje fra høsten 2025.

De siste par årene har rådgivere i PP-tjenesten prioritert å bruke mer tid ute i barnehagene og på skolene, slik at de mer regelmessig kan møte barn og elever og samarbeide tettere med ansatte. Kommunen erfarer at dette har god effekt, og vil legge til rette for at de kommunale hjelpetjenestene i større grad er til stede der barn og unge er til daglig. På denne måten får hjelpetjenestene god innsikt i praksisfeltet og tettere dialog med ansatte i barnehager og skoler.

Bygge bro er en standard for sammenheng mellom barnehage og skole/SFO. Målet er å legge til rette for og styrke samarbeidet mellom enhetene, gi hvert enkelt barn en forutsigbar og foreldreaktiv overgang og skape større helhet og sammenheng i barns oppvekstmiljø. Kommunen vil i 2025 fortsette arbeidet med å implementere standarden gjennom å videreutvikle tiltak og dele erfaringer.

Barnehagene har som en del av rammeplanen ansvar for å legge til rette for det enkelte barns progresjon, blant annet gjennom valg av pedagogisk innhold tilpasset barnets egne erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagene vil i 2025 videreutvikle arbeidet med å dokumentere barnas progresjon gjennom barnehagetiden.

Asker kommune prøver ut en ny metode kalt effektkontrakter for å hjelpe ungdom med å komme i gang med utdanning, arbeid og deltakelse i samfunnet. Dette er et pilotprosjekt i samarbeid med arbeidsmarkedsbedriften Arba, og skal motivere aktuelle ungdommer og koble dem til relevante tilbud og tjenester.

Satsingen Flyt er en del av Kronprinsparets fond. Også her er målet å ruste elever til å gjennomføre videregående opplæring. Kronprinsparets fond samarbeider med OsloMet om følgeforskning og evaluering av effekten av Flytprogrammet. Programmet vil fortsette i skoleåret 2024/2025, hvor utvalgte elever får muligheten til å delta.

For å oppnå en helhetlig rus- og kriminalitetsforebyggende innsats, er det nødvendig med tiltak på flere nivåer. Kommunen tilbyr universelle tiltak for både elever og foresatte på alle trinn i ungdomsskolen, og ved behov også på videregående skole. Asker kommune etterstreber å gi ungdom med utfordringer rask

og alderstilpasset oppfølging i tett samarbeid med foresatte, og Barnevernstjenesten har satt i gang et bredt forbedringsarbeid rettet mot dette.

Barn og unges utfordringer kan være sammensatte og komplekse. Dette krever god samordning mellom tjenestene, både innen oppvekstfeltet, mellom ulike tjenester i kommunen og med spesialisthelsetjenesten. Inkluderingsperspektivet gjelder for alle barn og unge i kommunen, også for personer som har nedsatt funksjonsevne. På lik linje – temaplan for personer med nedsatt funksjonsevne gjelder særlig for tjenesteområdene Oppvekst og Velferd. Temaplanen skal bidra til en samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Det er nødvendig å vurdere hvordan kommunen samhandler med barn og familier, og hvordan kompetanse på tvers av tjenester kan utnyttes enda bedre for å styrke og tilpasse tilbudet.

Familie og nære nettverk

Oppveksttjenestene skal preges av en holdning om at vi investerer i mennesker og aktivt undersøker hvilke andre ressurser og tjenester vi kan samarbeide med for å oppnå gode resultater. I 2025 vil tjenestene i Oppvekst revitalisere velferdsrab som tilnærming. Velferdsrab er en metode for samhandling med innbyggere som har sammensatte behov, og har som utgangspunkt at kommunen er en investor i mennesker fremfor en forvalter av saker. Velferdsrab retter oppmerksomheten mot hele familien. Når kommunen får innsikt i hele familiens behov og kan ta utgangspunkt i deres ressurser, kan vi gi gode løsninger og en mer bærekraftig utvikling for familien samlet.

Trygge og aktive lokalsamfunn

De fleste grunnskoler i Asker har samarbeid med lokale idrettsforeninger gjennom Aktive lokalsamfunn, hvor hensikten er å styrke tilhørigheten, fellesskapet og aktivitetsnivået blant innbyggerne i nærmiljøet. Innsatsen for å videreutvikle samarbeidet og motivere enda flere til å bli med, fortsetter i 2025.

I arbeidet med å fremme barnehager og skoler som aktive nærmiljøarenaer, er det etablert et pilotprosjekt i Heggedal om fritidstilbud til barn og ungdom. Prosjektet er et samarbeid med nærmiljøsentralen, foreldre og frivillige organisasjoner. Erfaringer fra piloten tas med i videre nærmiljøsatser i andre områder av kommunen.

Tjenesteområdene Oppvekst, Velferd og Medborgerskap vil sammen etablere en pilot om samskaping og medborgerskap i praksis. Medborgerskap handler om lysten og muligheten til å delta i og ta medansvar for fellesskapet. Samskaping er et partnerskap mellom likeverdige aktører om å drive frem løsninger sammen. Piloten vil knyttes til aktører i Risengaområdet, og innebærer kurs og erfaringsdeling.

Utviklingsorienterte tjenester med relevant kompetanse

Læring i algoritmens tidsalder er et treårig innovasjonsprosjekt (2023-2026) finansiert av Norges forskningsråd, der Asker kommune er prosjekteier. Målet er å gi lærere kompetanse slik at de opparbeider en didaktisk forståelse og kritisk tilnærming til bruk av programmer som bygger på kunstig intelligens, og inkluderer kunnskap, læring og elevens personvern. Universitetet i Oslo er samarbeidspartner, og har ansvar for vitenskapelig arbeid og tilhørende forskning. En gruppe lærere samarbeider med Universitetet i Oslo om planlegging, utvikling og utprøving av didaktiske opplegg, og legger til rette for forskningsaktiviteter ved utvalgte skoler i prosjektperioden.

Kommunen har fortsatt behov for å bygge kompetanse knyttet til hva som er god tilrettelegging ved nevroutviklingsforstyrrelser, og hva som er god reguleringsstøtte for å forebygge blant annet uro, konflikter og fravær. Ansatte i skolen vil få ny kompetanse innen disse temaene, både i samarbeid med egne støttetjenester og eksternt kompetansemiljø.

Barn og ungdom med omfattende hjelpebehov har i mange år fått tilbud om skoleplass på spesialavdelinger i kommunen. Dette er særskilt forsterkede skolearenaer ved noen av skolene. På grunn av stort behov, har også enkelte elever fra Asker gått på spesialskoler i Drammen og Bærum. Både Asker og nabokommunene opplever imidlertid en økning i antall barn med autismediagnoser og behov for plasser i spesialavdelingene. Elever fra Asker kan dermed ikke lenger søkes til spesialskoler i Drammen og Bærum, da de trenger kapasiteten til egne elever. Asker kommune har derfor utvidet kapasiteten i spesialavdelingene og opprettet nye elevplasser. Fra skoleåret 2024/2025 vil kommunen også etablere spesialavdeling ved Frydenlund skole og utvide kapasiteten ved Tofte skole. Barn i barnehagealder får hjelpen i den enkelte barnehage.

Tjenestene i Oppvekst gjennomfører flere pilotprosjekter i samarbeid med tjenesteområde Medborgerskap. De to tjenesteområdene vil i perioden videreutvikle faste og varige samarbeid for å følge opp strategiene i temaplan for kultur og temaplan for oppvekst.

Skolene og støttetjenestene vil i 2025 starte arbeidet med å følge opp regjeringens varslede stortingsmelding om hvordan skolen kan bli mer praktisk og variert slik at flere elever trives og lærer mer.

Det er kommunens ansvar å sikre at barn og ansattes personvern ivaretas i de digitale tjenestene og læremidler som tilbys. Tilknytningen til universiteter og høyskoler gir Asker kommune mulighet til å være oppdatert, bidrar til en hensiktsmessig utvikling innenfor området og gir kommunen mulighet til å påvirke med utgangspunkt i lokale behov og rammer. Asker kommune vil fortsette å være en pådriver i samarbeidet i nasjonale nettverk og forskningsprosjekter.

Barnehage- og skolekapasitet

Forslag til revidert temaplan for barnehage- og skolekapasitet legges ut på høring i løpet av 2025.

Temaplanen inneholder utredninger og analyser knyttet til befolkningsprognoser og behovet for barnehage- og skoleplasser i de ulike områdene i kommunen. For å møte de økonomiske utfordringene kommunen står i, er det viktig med strukturelle endringer som sikrer god utnyttelse av kapasiteten. Saker som handler om endringer i skolestruktur, kretsgrenser, nedleggelse av virksomheter og utvidelse av kapasitet, legges frem til politisk behandling i forkant av høringen.

Rekruttering

For å møte behovet for kvalifiserte barnehagelærere, arbeides det med en rekrutteringsstrategi med mål om å fremme Askerbarnehagene som en attraktiv arbeidsplass med mange muligheter.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Oppvekst er budsjettmessig inndelt i tre programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Barnehage, Skole og Barn, familie og inkludering. Programområde Barnehage omfatter alle barnehagene og spesialpedagogiske tjenester for førskolebarn. Programområde Skole omfatter alle grunnskoler, inkludert skoler med spesialavdeling og

Den alternative skolen. Programområde Barn, familie og inkludering omfatter virksomhetene Barne- og familietjenesten, Barneverntjenesten, Avlastnings- og omsorgstjenesten, Pedagogisk psykologisk tjeneste, samt Inkludering og mangfold hvor voksenopplæring og tjenester til flyktninger inngår.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Barn, familie og inkludering	661 145	661 145	661 145	661 145
Barnehage	1 142 724	1 161 244	1 168 044	1 201 444
Skole	1 366 102	1 359 502	1 364 002	1 363 602
Totalsum	3 169 971	3 181 891	3 193 191	3 226 191

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	3 030 105	3 030 105	3 030 105	3 030 105
Sum Tekniske justeringer	106 520	102 820	101 720	101 720
Sum Budsjettendringer inneværende år	38 149	38 149	38 149	38 149
Tidligere vedtatte tiltak				
Barnehage - endring av antall barn	-2 420	16 100	22 900	56 300
Grunnskole - endring av antall barn	5 200	2 300	7 900	7 500
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage i 2024	28 761	28 761	28 761	28 761
Sum Tidligere vedtatte tiltak	31 541	47 161	59 561	92 561
Konsekvensjusteringer	176 210	188 130	199 430	232 430
Konsekvensjustert ramme	3 206 316	3 218 236	3 229 536	3 262 536
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Oppvekst	-30 400	-30 400	-30 400	-30 400
Sum Omstilling og effektivisering	-30 400	-30 400	-30 400	-30 400
Nye tiltak				
Endringer i kontantstøtten	2 784	2 784	2 784	2 784
Reduserte rammer barnevernstjenesten/BFI - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Økonomiske konsekvenser av ny opplæringslov	1 271	1 271	1 271	1 271
Økt refusjon ressurskrevende brukere - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Sum Nye tiltak	-5 945	-5 945	-5 945	-5 945
Nye tiltak og realendringer	-36 345	-36 345	-36 345	-36 345
Ramme 2025-2028	3 169 971	3 181 891	3 193 191	3 226 191

Tidligere vedtatte tiltak

Barnehage - endring av antall barn

Befolkningsprognosene viser at antall barn i barnehage reduseres i 2025, for så å øke igjen utover perioden. Budsjettet justeres i samsvar med dette.

Grunnskole - endring av antall barn

Befolkningsprognosene viser en økning i antall barn i grunnskolen i perioden. Budsjettet justeres opp i samsvar med dette.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage i 2024

Fra 1. august 2024 ble maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage redusert. Tiltaket får helårseffekt i 2025 og budsjettet justeres i samsvar med dette.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Oppvekst

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 200 mill. kroner i 2025.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning.

30,4 mill. kroner av dette beløpet er fordelt til tjenesteområde Oppvekst. Barnehagene øker fyllingsgraden i den enkelte barnehage for å få mer effektiv drift. Barnehagene og skolene vil i tillegg se på nye måter å utnytte kompetanse, personalressurser og tjenesteutvikling for å sikre en bedre prioritering av barn og ungdom med særlige behov. Virksomhetene i programområde Barn, familie og inkludering vil i større grad målrette sin aktivitet mot barn og familier med hjelpebehov.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillingsbeløpet på programområdene.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Skole	17 600
Barnehage	5 000
Barn, familie og inkludering	7 800

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

Alle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i tilleggsinnstillingen.

Nye tiltak

Endringer i kontantstøtten

Stortinget har vedtatt endringer i kontantstøtteleven som innebærer at støtten for de fire siste månedene av støtteperioden avvikles. Budsjettet justeres i tråd med dette.

Reduserte rammer barnevernstjenesten/BFI - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24

Barnevernstjenesten har arbeidet for å redusere antall plasseringer utenfor familien, noe som er en del av intensjonen med barnevernreformen. Dette arbeidet har bidratt til at barnevernstjenesten har et varig mindreforbruk som gjør det mulig å frigjøre midler til andre formål. Budsjettet til barnevernstjenesten reduseres i samsvar med dette.

Økonomiske konsekvenser av ny opplæringslov

Helårseffekt som følge av ny opplæringslov fra høsten 2024. Budsjettet justeres opp i samsvar med dette.

Økt refusjon ressurskrevende brukere - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24

En detaljert gjennomgang av ressurskrevende brukere viste et økt omfang av vedtakstimer, økt timepris og flere nye brukere. Dette vil gi en vesentlig høyere økning i refusjon enn tidligere anslått, noe som gjør det mulig å frigjøre midler til andre formål. Budsjettet til avlastningstjenester for barn og unge reduseres i samsvar med dette.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Sum øvrige år					
	Ferdig	Brutto år prosjektutgift	2025	2026	2027	2028	2025-28	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Oppvekst													
Barnehage - erstatte Søndre Borgen barnehage	2025	161 550	20 000	5 779	0	0	25 779	0	0	0	0	0	0
Barnehage - kapasitetsøkning Borgen	2029	116 000	0	0	3 000	30 000	33 000	60 000	22 000	0	0	0	0
Barnehage - kapasitetsøkning Heggedal	2028	138 900	3 000	0	22 800	97 000	122 800	14 100	0	0	0	0	0
Barnehage - ny barnehage Høn-Landås	2030	135 600	0	5 000	5 000	10 000	20 000	50 000	63 600	0	0	0	0
Barnehage - utvidelse Føyka	2025	127 600	44 600	0	0	0	44 600	0	0	0	0	0	0
Barnehage - utvidelse Røyken	2028	122 200	2 000	20 000	80 000	18 200	120 200	0	0	0	0	0	0
Inventar og utstyr - Oppvekst	LØPENDE		2 500	5 000	5 000	5 000	17 500	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Koordineringspott bygg - Oppvekst	LØPENDE		10 000	20 000	20 000	20 000	70 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Skole - ny sentrumsskole med idrettshall	2030	566 200	5 000	5 000	5 000	10 000	25 000	200 000	240 500	96 700	0	0	0
Skole - ny skole Sætre	2027	494 400	69 000	219 000	181 400	0	469 400	0	0	0	0	0	0
Skole - ombygging Billingstad	2025	24 000	12 000	0	0	0	12 000	0	0	0	0	0	0
Skole - Sætre ungdomsskole	2032	400 000	0	0	0	0	0	0	150 000	150 000	100 000	0	0
Skole - utvidelse Hvalstad	2026	577 200	227 000	129 900	0	0	356 900	0	0	0	0	0	0
Skole - utvidelse Solvang	2033	300 000	0	0	0	0	0	4 000	4 000	53 000	150 000	88 500	0
Sum Oppvekst		3 163 650	395 100	409 679	322 200	190 200	1 317 179	353 100	505 100	324 700	275 000	113 500	25 000

Barnehage - erstatte Søndre Borgen barnehage

I forbindelse med ombyggingen av Søndre Borgen helsehus, er det behov for å erstatte og utvide Søndre Borgen barnehage fra 6 til 8 avdelinger. Estimert budsjett er på 161,55 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt vinteren 2025.

Barnehage - kapasitetsøkning Borgen

Det er behov for nye barnehageplasser i Borgenområdet. Det er utført en mulighetsstudie som anbefaler etablering av en ny 6 avdelings barnehage ved Bondivann stasjon, og at Østhellings barnehage legges ned. Estimert budsjett er 116 mill. kroner inkludert prisstigning. Eventuelle kostnader til rekkefølgekrav inngår ikke i prosjektbevilgningen. Prosjektet er vedtatt ferdigstilt høsten 2029, da det er større behov for å erstatte barnehagen på Søndre Borgen først.

Barnehage - kapasitetsøkning Heggedal

Det er behov for nye barnehageplasser i Heggedalsområdet. Det er utført en mulighetsstudie som anbefaler etablering av en ny 8 avdelings barnehage på Nyhustomta, og at Heggedalsskogen barnehage legges ned. Estimert budsjett er 138,9 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt i august 2028.

Barnehage - ny barnehage Høn-Landås

Det er behov for en ny 6-8 avdelings barnehage i forbindelse med utbyggingen av Høn-Landås. Det avsettes et budsjett på 135,6 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2030.

Barnehage - utvidelse Føyka

Det er vedtatt en utvidelse av Føyka barnehage fra 3 til 6 avdelinger. Estimert budsjett er 127,6 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er under bygging og planlegges ferdigstilt høsten 2025.

Barnehage - utvidelse Røyken

Det er behov for en utvidelse av Røyken barnehage fra 3 til 8 avdelinger. Estimert budsjett er 122,2 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt i perioden 2027/2028.

Inventar og utstyr - Oppvekst

Det er vedtatt 2,5 mill. kroner i 2025 og 5 mill. kroner årlig fra 2026 til inventar og utstyr for Oppvekst. Midlene skal også benyttes til mindre investeringer av utendørsarealer, inkludert nødvendig oppgradering og rehabilitering av lekeplassutstyr og ballbinger.

Koordineringspott bygg - Oppvekst

Det er vedtatt 10 mill. kroner i 2025 og 20 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for Oppvekst. Midlene benyttes til mindre investeringer i bygningsmassen i skoler, barnehager, barn, familie og inkludering.

Skole - ny sentrumsskole med idrettshall

For å imøtekomme befolkningsveksten i nordre del av kommunen, er det vedtatt å bygge en ny 4-parallell barneskole på Hønsjordet, inkludert flerbrukshall. Estimert budsjett er 566,2 mill. kroner inkludert prisstigning, med planlagt ferdigstilling i 2030. Utvendige idrettsanlegg og andre rekkefølgekrav er ikke tatt med i budsjettet. Det vil bli søkt om spillemidler til idrettshall/flerbrukshall.

Skole - ny skole Sætre

Det er vedtatt å bygge ny skole i Sætre. Estimert budsjett er 494,4 mill. kroner inkludert prisstigning, midler til flerbrukshall inkludert turnhall og kjøp av tomt til skolen. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2027.

Skole - ombygging Billingstad

Det er vedtatt en ombygging og rehabilitering av Billingstad skole, da den er lite arealeffektiv. Det avsettes et budsjett på 24 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2025.

Skole - Sætre ungdomsskole

Som følge av bygging av Sætre barnehage er det behov for en kapasitetsøkning på Sætre ungdomsskole. Det er foreløpig avsatt 400 mill. kroner, men prosjektet er ikke kostnadsestimert. Prosjektet ferdigstilles i 2032.

Skole - utvidelse Hvalstad

Hvalstad skole utvides fra en 2-parallell (inkludert paviljonger) til en fullverdig 4-parallell skole med idrettshall. Estimert budsjett er 577,2 mill. kroner inkludert prisstigning, med planlagt ferdigstillelse vinteren 2026. Det vil bli søkt om spillemidler til idrettshall/flerbrukshall.

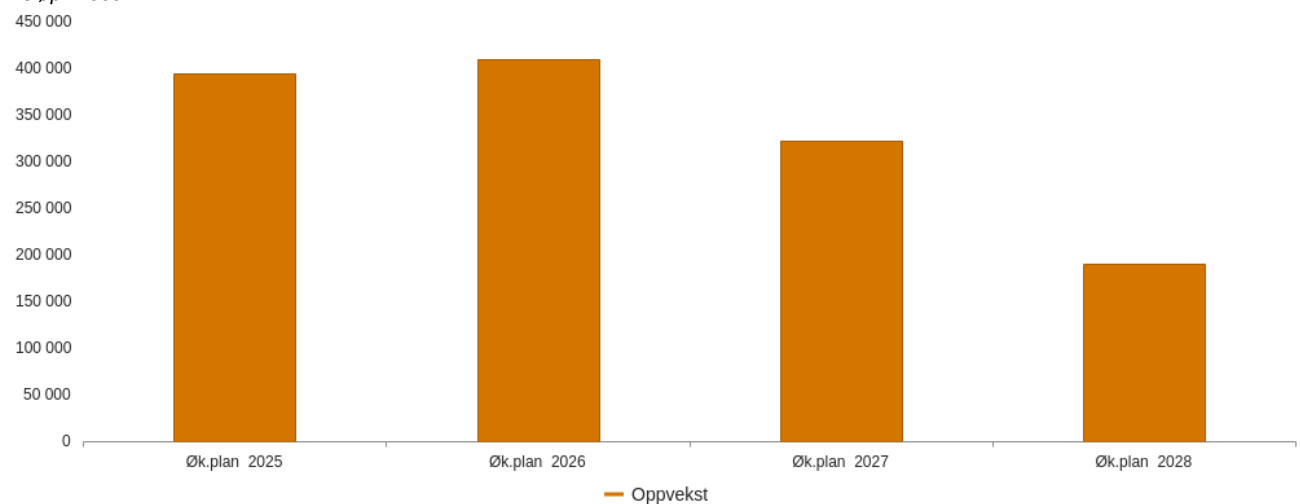
Skole - utvidelse Solvang

Som følge av utbyggingen på Hønsjordet er det behov for en utvidelse av Solvang skole fra en 4-parallell til en 6-parallell skole. Det er foreløpig avsatt 300 mill. kroner, men prosjektet er ikke ferdig kostnadsestimert. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2033.

Brutto investeringer per år

Brutto investeringer per år (diagram)

Beløp i 1000 kr

Velferd

Tjenesteområde Velferd omfatter kommunale helse-, sosial- og omsorgstjenester, herunder habiliterings- og rehabiliteringstjenester, allmennlegetjenester, hjemmebaserte tjenester, psykisk helse- og rustjenester, tjenester til personer med funksjonsnedsettelse, heldøgnsomsorg og NAV. Tjenesteområdet yter tjenester til innbyggere over 18 år. Tjenesteområde Velferd har omkring 1900 årsverk fordelt på ni virksomheter.

Tjenesteområde Velferd har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker (vedtatt 08.03.22)
- Mestre hele livet - psykisk helse og rus (vedtatt 31.01.23)
- På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne (vedtatt 09.05.23)

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Ergoterapeut Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	1,6	1,5	3,1	0,8	1,5		3,4
Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B) *) **)	1 408	1 324	1 549	1 147	1 621	1 492	1 492
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) *) **)	9 173	8 483	9 986	7 726	7 706	9 474	9 474
Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) *) **)	15 179	14 668	15 060	12 521	12 108	13 164	13 164
Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B) *) **)	965	1 247	1 345	1 667	1 962	1 745	1 745
Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (B)	33,0 %	32,5 %	35,2 %	32,1 %	29,8 %	32,6 %	32,6 %
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over (B) *) **)	169 356	160 217	188 157	136 105	156 678	167 194	167 194
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr) *) **)	36 822	35 802	38 831	31 328	30 941		35 542
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B) *)	63 776	67 889	76 153	73 303	75 240	70 242	70 242
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B) *)	364 785	376 290	359 568	279 008	371 772	360 610	360 610
Dekningsgrad							
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	50,3 %	50,9 %	49,7 %	47,1 %	47,8 %		50,1 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	23,4 %	21,5 %	23,4 %	27,9 %	24,1 %		24,2 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon (B)	9,1 %	9,0 %	11,2 %	8,7 %	8,1 %	11,2 %	11,2 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	2,7 %	3,1 %	2,1 %	5,8 %	5,9 %	4,8 %	4,8 %

Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (B)	8,2	8,8	9,6	9,1	8,3	9,2	9,2
Kvalitet							
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,67	0,65	0,73	0,83	0,75		0,75

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Velferdstjenestene i Asker kommune skal være bærekraftige og sikre innbyggerne gode levekår og likeverdige tjenester. Kommunen skal legge til rette for god helse gjennom å forebygge og behandle sykdom og sikre likeverdige muligheter for helsefremmende aktivitet, fellesskap og samfunnsdeltakelse. Det er en viktig målsetting at flest mulig kan bo hjemme lengst mulig. Dette forutsetter en samfunnsutvikling, kultur hos de ansatte og holdninger i samfunnet som fremmer egenomsorg, mestring og brukermedvirkning.

Kommunen skal vektlegge nærhet og tilgjengelighet til tjenestene, og skal utnytte de mulighetene og ressursene som finnes i nærmiljøet og sosiale nettverk. God helse og livskvalitet påvirkes av mange forhold. Derfor er det viktig å se bo- og tjenestetilbud i sammenheng, for på den måten å fremme god psykisk helse, trivsel og å forebygge ensomhet.

Befolkningssammensetningen endres i årene fremover

Befolkningssammensetningen vil i årene fremover endre karakter. Samfunnet får flere eldre og flere som lever lenger, i kombinasjon med mindre fødselskull og færre i yrkesaktiv alder.

Befolkningsprognosen viser at veksten i antall innbyggere som er 80 år og eldre vil øke betydelig i Asker de neste årene. I perioden 2024-2050 vil antallet eldre over 80 år øke med gjennomsnittlig ca. 3,9 prosent hvert år. Tilsvarende tall for landet er ca. 3,5 prosent. Befolkningsprognosen viser at veksten blir særlig stor de neste årene, og er forventet å ligge på over 5 prosent årlig frem mot 2030. Det kreves en bred og tverrsektoriell innsats for å utvikle kommunen til et aldersvennlig samfunn med et differensiert bo- og tjenestetilbud.

Sosial ulikhet i helse

Selv om den generelle helsen til innbyggerne i Asker jevnt over er god, er det betydelige forskjeller i helse og livskvalitet knyttet til utdanningsnivå og sosiale og økonomiske ressurser. Det er en sammenheng mellom utdanning og helse, hvor graden av god helse øker parallelt med lengden på utdanningsløpet. I arbeidet med å forebygge sosial ulikhet i helse, må kommunen tilrettelegge for helsefremmende samfunnsutvikling, sosiale møteplasser og egnede boliger.

Økt kostnadsnivå og økende utenforskap

Flere husholdninger enn før har økonomiske utfordringer, blant annet som en følge av økt rentenivå og prisstigning. Over tid har NAV opplevd en markant økning i behovet for bistand, og dette omfatter både en økning i antall sosialhjelpsmottakere og økt utbetaling per mottaker. Dette har skjedd samtidig med at kommunen har håndtert en høy bosetting av flyktninger. Norge topper OECDs statistikk over andel av befolkningen som mottar uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og sykepenger. Til tross for at arbeidsinkludering har vært et politisk satsingsområde i mange år, er utenforskap en økende utfordring,

særlig blant unge. Årsakene til utenforskap er komplekse og krever tverrsektoriell innsats på tvers av tjenesteområder og i samarbeid med aktører i Askersamfunnet.

Flere tjenestemottakere med sammensatte behov

Endringer i sykdomsbildet innebærer at det blir stadig flere tjenestemottakere med sammensatte behov. Mange av disse er yngre og trenger tjenester store deler av livet. Selv om det forventes at flere eldre vil ha bedre helse, vil også mange ha behov for helsetjenester. Demens og psykisk helse- og rusproblematikk antas å bli en økende utfordring fremover. Endringer i spesialisthelsetjenesten, med kortere sykehusopphold og omlegging til dagpoliklinikk og dagbehandling, gir kommunen økte oppgaver både med hensyn til kompetansekrav og omfang av tjenester. Kommunen forventer at denne utviklingen vil fortsette.

Spesialisthelsetjenesten har fokus på å skape utadvendte sykehus. Dette innebærer at sykehusene skal yte mer helsehjelp hjemme hos pasienten, og samarbeide mer både fysisk og virtuelt med kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette vil få konsekvenser for de kommunale tjenestene fremover. Endringene krever helhetlige og koordinerte tjenester, både i kommunen, i spesialisthelsetjenesten og i andre organisasjoner, hvor enkelte tilbud i dag overlapper. Bedre samarbeid og koordinering vil gi et mer treffsikkert og helhetlig tilbud til den enkelte tjenestemottaker, samt bidra til mer effektive tjenester av god kvalitet.

Personer med nedsatt funksjonsevne opplever fortsatt manglende tilrettelegging på arenaer der de lever og oppholder seg. Dette omtales som «funksjonshemmende barrierer» som hindrer mulighetene for aktivitet og deltakelse på lik linje med jevnaldrende. På lik linje - personer med nedsatt funksjonsevne er en temaplan for tjenesteområdene Oppvekst og Velferd. Temaplanen skal bidra til en samfunns- og tjenesteutvikling i tråd med FN-konvensjonen om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne.

Mangel på kvalifisert personell

Tilstrekkelig arbeidskraft og fagutdannet helse- og sosialpersonell er en av de viktigste utfordringene for kommunen i årene fremover. Det er anslått en økning i bemanningsbehov på 45 prosent for Asker kommune, noe som tilsvarer omkring 1000 årsverk i helse- og omsorgstjenestene frem mot 2040 dersom vi fortsetter å jobbe som i dag. Kommunen vil ikke klare å rekruttere så mange nye ansatte. Utviklingen betyr at kommunene må se etter konkrete tiltak for å beholde, utvikle og rekruttere kvalifiserte medarbeidere til helse- og omsorgstjenestene. I tillegg er det viktig å jobbe forebyggende og helsefremmende, for eksempel ved å legge til rette for inkluderende og aldersvennlige lokalsamfunn.

Innovasjon og utvikling blir viktig

Velferdstjenestene må arbeide aktivt med å utvikle beste og neste praksis, og delta i nettverk, partnerskap og på delingsarenaer for å sikre innovativ kompetanse og gjennomføringskraft. For å sikre god kvalitet er det behov for mer kunnskap og praksisnær forskning på kommunale helse- og omsorgstjenester. Videre vil innovasjon, digitalisering og e-helse spille en sentral rolle for å utføre tjenestene på nye måter og støtte opp under selvstendighet, egenmestring og økt livskvalitet.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Velferd.

Hovedmål	Delmål
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død. Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid. Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov. Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle. Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen. Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere. Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for velferd ga gjennom vedtak i sak 12/24 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2025-2028. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hva tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene og nå målene. Prioriteringene bygger på politiske føringer fra blant annet vedtatte temaplaner og egne saker.

Temaplanene beskriver innsatsområder og strategier innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Mange av temaplanene er tverrsektorielle og alle har høye ambisjoner. Det kreves sektorovergrep og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

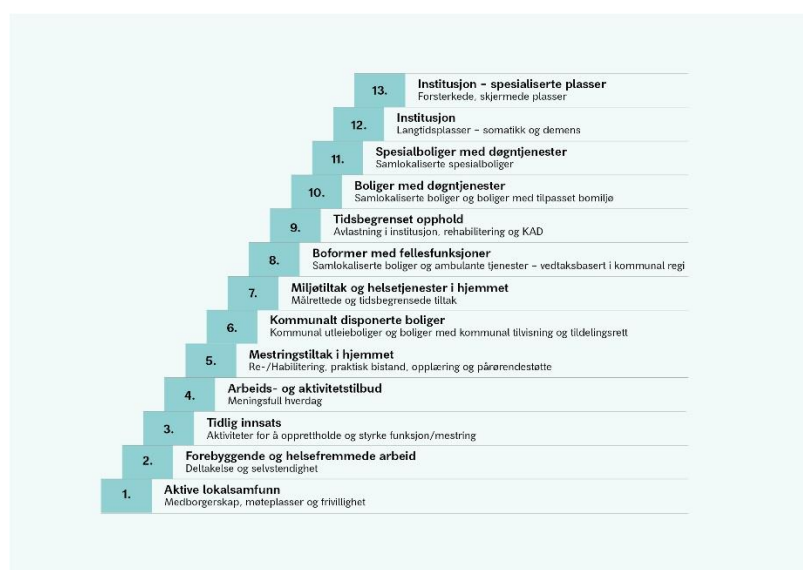
Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Det er de siste årene gjennomført et omstillingsprogram som berører alle tjenesteområder, og dette vil bli ytterligere forsterket i handlingsprogramperioden.

Arbeidet med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering i tråd med vedtatt omstillingsprogram vil være en hovedprioritering i perioden. Ambisjonsnivået for de øvrige prioriteringene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Bærekraftige helse- og omsorgstjenester for fremtiden

Tjenesteområde Velferd skal arbeide målrettet med å dreie ressursinnsatsen fra reparasjon og behandling til forebyggende arbeid og tidlig innsats. Dette gjelder alle målgrupper. Asker kommune har utviklet en innsatstrapp og en boligtrapp som legges til grunn for videreutviklingen av helse- og omsorgstjenestene i kommunen. Hensikten er å sikre riktig dimensjonering av tjenestene i dag og i fremtiden. Innsatstrappen og boligtrappen er både verktøy for strategisk og økonomisk driftsmessig planlegging, tjenesteutvikling og styring, og skal i tillegg hjelpe den enkelte til å mobilisere egne ressurser og mestring.

Figuren under viser de 13 trinnene i innsatstrappen.

Figuren under viser de seks trinnene i boligtrappen og sammenhengen mellom innsatstrappen og boligtrappen.

Asker kommune viderefører Program Velferd som skal sikre styring mot fremtidig økonomisk bærekraftig drift og god livskvalitet og egenmestring, med utgangspunkt i innsatstrappen og boligtrappen. Programmet ble etablert høsten 2022, og koordinerer alle større utviklingsprosjekter og aktiviteter som retter seg mot tjenesteområdets kjernedrift. Programmet har dermed en viktig funksjon i arbeidet med å implementere temaplaner og sikre ønsket samfunns- og tjenesteutvikling.

Tjenesteutvikling for å møte demografiske endringer

Temaplan Leve hele livet - i et aldersvennlig Asker ble vedtatt i 2022, og skal bidra til en tjenesteutvikling for å møte demografiutfordringene. Både Program Velferd og porteføljen for inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling er viktig for å gjennomføre strategiene i temaplanen, i tillegg til andre innovasjons- og utviklingsprosjekter.

Program Velferd jobber både med intern organisering av arbeid og ansatte, samt hvordan tjenestene kan utformes på en smartere og mer effektiv måte. Disse forholdene henger sammen. Intern organisering av arbeid og ansatte handler om hvordan kommunen jobber med å styrke heltidskultur, videreutvikle oppgavedeling og rekruttere og beholde kompetanse. Utvikling av tilbud og tjenester handler om hvordan kommunen kan bidra best mulig til at innbyggerne opplever mestring, egenverd og sosial deltakelse.

Tjenesteutvikling innen kunstig intelligens, velferdsteknologi, tjenester til hjemmeboende og flere tilrettelagte boligløsninger er noen av de viktigste prioriterte områdene i Program Velferd. Kommunen må finne egne gode løsninger, men også spille på andre aktørers styrker gjennom å samskape med innbyggere, pårørende, frivillige, ideelle organisasjoner og næringsliv.

Porteføljen for inkluderende og aldersvennlig steds- og boligutvikling arbeider med en bærekraftig utvikling av infrastruktur, som er et premiss for en bærekraftig tjenesteutvikling. Arbeidet omfatter både private boliger og kommunale institusjonsbygg, anlegg og boliger, samt sosiale møteplasser.

Samlet skal temaplanene, programmet, porteføljen og annet utviklingsarbeid bidra til utvikling av bærekraftige løsninger i møte med demografiutfordringene. Flere skal få bedre forutsetninger for

mestring, selvstendighet og tilgang på service og møteplasser ved at kommunen ytterligere styrker senterstrukturen, inkludert helseknutepunkt (5-minutterstettsteder med lett tilgang/rullatoravstand til sosiale-, hverdags- og helsefunksjoner). En bærekraftig tjenesteutvikling forutsetter også at flere eldre selv planlegger egen alderdom. Planlegging for aldring og mindre mobilitet fremmer mulighetene for egenmestring, god livskvalitet og mindre ensomhet, for eksempel i en egnet bolig som ligger i kort avstand til helsetilbud, hverdagstjenester og sosiale møteplasser. Asker kommune har en viktig rolle med å kommunisere og gi innbyggerne råd knyttet til dette.

Tabellen under viser beregnet dekningsgrad for heldøgnsomsorg for eldre frem mot 2028. Dekningsgraden er basert på prognosen for antall innbyggere over 80 år. I 2027 er det lagt inn 100 nye sykehjemsplasser. Ved å gå ned på dekningsgraden må det parallelt skje oppbygging av ambulante tjenester og lavterskel-/støttetjenester, samt økt bruk av velferdsteknologiske tjenester og nye måter å jobbe på. Asker har en lavere andel eldre over 80 år som bor på institusjon enn sammenlignbare kommuner, og antall hjemmeboende som venter på langtidsplass har vært stabilt lavt i en årrekke. Frem mot 2030 viser befolkningsprognosen for Asker at veksten i andelen over 80 år blir særlig stor.

Dekningsgraden i tabellen under inkluderer etablering av nytt sykehjem i Heggedal med 100 nye plasser fra 2027. Kommunedirektøren vil i tillegginnstillingen til handlingsprogrammet vurdere utsettelse eller trinnvis åpning av sykehjemmet, noe som vil kunne påvirke dekningsgraden.

Heldøgns plasser eldre	2025	2026	2027	2028
Faktisk antall plasser	850	850	850	950
Vedtatte nye plasser			100	0
Sum antall plasser	850	850	950	950
Dekningsgrad	17,5 %	16,4 %	17,1 %	16,1 %

Inkludering, deltakelse og fritid

En riktig dimensjonert innsatstrapp har tilstrekkelige tjenester som sikrer egenmestring og selvstendighet med utgangspunkt i innbyggernes behov. For å få til en dreining av innsatsen, må de laveste trinnene i innsatstrappen bygges ut i samskaping mellom kommunen og lokalsamfunnet. Ved å bygge robuste og aktive lokalsamfunn legger kommunen til rette for forebygging og utsetting av tjenester på de høyere trinnene i innsatstrappen.

Asker kommune er avhengig av å styrke samskapingen med brukere, pårørende, næringslivet, frivilligheten og lokalmiljøet i utviklingen av bærekraftig velferd i årene som kommer. Tjenesteområdene Oppvekst, Velferd og Medborgerskap vil samarbeide om en pilot om samskaping og medborgerskap i praksis. Piloten er knyttet til aktører i Bondi- og Risengaområdet, og innebærer kurs og erfaringsdeling. Arbeidet med frivillighet skal videreføres i nært samarbeid med andre tjenesteområder. Et viktig fokusområde vil være å øke den frivillige deltakelsen blant personer som mottar tjenester.

Å jobbe for å motvirke ungt utenforskap krever god koordinering og samarbeid mellom ulike tjenesteområder i kommunen, NAV, næringslivet, frivilligheten, fylkeskommunen og helseforetak. Tjenesteområdet vil i perioden ha særlig fokus på å samordne innsatsen for at flere unge i Asker skal oppleve mestring, gjennomføre videregående skole og komme i arbeid. Tjenesteområde Velferd deltar i porteføljen for ungt utenforskap.

Det skal i perioden jobbes tversektorielt i samarbeid med tjenesteområdene Medborgerskap og Oppvekst om etablering av inkluderende møteplasser og aktiviteter. Innbyggertorgene som møtearena skal utvikles videre, blant annet når det gjelder tilbud til seniorer.

Familie, nettverk og pårørende

Pårørende er en uvurderlig ressurs både for sine nærmeste og for helsevesenet. Pårørende er en viktig samarbeidspartner, også ved utvikling av helse- og omsorgstjenesten. Det er viktig med støtte til pårørende som står i krevende omsorgsoppgaver, blant annet for å forebygge at pårørende utvikler egne helseplager og bidra til at de klarer å stå i omsorgsoppgaver over tid.

Bolig og tjenester i hjemmet

Dagens bo- og tjenestetilbud skal videreutvikles i tråd med anbefalingene i innsatstrappen og boligtrappen, med mål om at flest mulig skal inkluderes i ordinære bomiljøer. For å oppnå dette, må kommunen jobbe tverrsektorielt i arbeidet med steds- og boligutvikling. Det er blant annet viktig å definere boligbehov og samarbeide eksternt og internt for at det bygges i tråd med behovet, både i det private markedet og ved etablering eller endring av kommunale boliger. Det er et mål at flest mulig skal kunne bo selvstendig i eget hjem ved bruk av velferdsteknologi, boligtilpasning, boligrådgivningstjenester og styrkede ambulerende tjenester til alle målgrupper.

Rekruttere og beholde kompetanse

Kompetanse og personellmessige utfordringer får betydning for både kapasiteten og kvaliteten på tjenestetilbudet. Utfordringene vil kreve både effektiv og fleksibel bruk av ressurser, endret kompetanse og andre måter å løse oppgaver på. Dette omfatter blant annet holdningsskapende arbeid for å sikre fokus på medborgerskap, samt økt samhandling med sivilsamfunnet og andre aktører. Tjenesteområde Velferd skal skape gode brukeropplevelser ved bruk av riktig kompetanse til riktig tid, blant annet gjennom en videre satsing på heltidskultur og arbeid med ny oppgavedeling (Tørn). Videre skal tjenesteområdet jobbe målrettet med kompetanseutvikling i samarbeid med HR-seksjonen.

Velferdsteknologi

For å bidra til at innbyggerne kan bo i eget hjem lengst mulig, samt sikre effektiv bruk av personellressurser, er det vesentlig å styrke satsingen på velferdsteknologiske løsninger. Tjenesteområde Velferd har vedtatt et program for velferdsteknologi. Programmet inneholder blant annet bruk av lokaliseringstjenester, medisineringsstøtte, eRom, digital hjemmeoppfølging, digitalt tilsyn og videodialog. Eksisterende løsninger skal skaleres opp og nye løsninger skal vurderes og utvikles ved behov.

Innovasjon gjennom nettverk og partnerskap

Asker kommune skal samarbeide om nye løsninger og innovasjon, i tillegg til kontinuerlig forbedringsarbeid. Velferdstjenestene skal delta i nettverk, partnerskap og på delingsarenaer for å sikre innovativ kompetanse og gjennomføringskraft. Asker kommune deltar i partnerskapet HelseHub, som er en samarbeidsplattform for helsereelatert forskning og innovasjon. Det samarbeides om å identifisere og utvikle felles prosjekter, dele ny kunnskap og erfaringer, samt etablere felles møteplasser mellom helsetjenesten og næringsaktører i et utviklingsløp.

Asker deltar også i prosjektet CoTech – samskapt helseteknologi (Co-Created Health Technology). Gjennom samskapt helseteknologi samles teknologileverandører, brukere og pasienter, helsetjenester og forskere i partnerskap for å skape digital helseteknologi. Forskere skal bidra med å utvikle og kvalitetssikre kunnskap som legges til grunn for ny teknologi, nye tjenester, opplæring og utdanning.

Asker kommune deltar videre i nettverket til Senter for et aldersvennlig Norge, der dagens og fremtidens løsninger diskuteres og utvikles i samarbeid med nettverkskommunene, partnere og næringslivet med flere. Kommunen vil også søke medlemskap i WHO's nettverk for aldersvennlig byer og lokalsamfunn, som gir tilgang til internasjonale eksempler og erfaringer. Asker kommune deltar også sammen med Posten og KS i pilotering av nye tjenester til innbyggerne gjennom Postens distribusjonsnett.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Velferd er budsjettmessig inndelt i fire programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er NAV, Forebygging, hjemmetjenester og institusjon, Psykisk helse og rus, samt Forvaltning og tjenester til personer med funksjonsnedsettelse.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Forebygging, hjemmetjenester og institusjon	1 416 230	1 448 980	1 502 730	1 574 980
Forvaltning og tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	604 695	602 695	603 695	603 695
NAV	173 853	173 853	173 853	173 853
Psykisk helse og rus	219 182	220 682	222 182	222 182
Totalsum	2 413 961	2 446 211	2 502 461	2 574 711

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	2 343 951	2 343 951	2 343 951	2 343 951
Sum Tekniske justeringer	67 717	67 717	67 717	67 717
Sum Budsjettendringer innværende år	360	360	360	360
Tidligere vedtatte tiltak				
Demografijustering - Brukerstyrt personlig assistanse	750	2 500	3 250	4 000
Demografijustering - Hjemmebaserte tjenester - økning i antall eldre	5 500	10 500	10 500	10 500
Demografijustering - Psykisk helse og rus	1 750	3 250	4 750	4 750
Demografijustering - Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	1 000	2 000	3 000	3 000
Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg	0	20 000	73 000	144 500
Harmonisering av arbeids- og aktivitetssenter Asker sør	2 400	2 400	2 400	2 400
Personer med funksjonsnedsettelse - arbeid og aktivitet	3 000	6 000	6 000	6 000
Personer med funksjonsnedsettelse - boliger på Nedre Sem	1 300	1 300	1 300	1 300
Sum Tidligere vedtatte tiltak	15 700	47 950	104 200	176 450
Konsekvensjusteringer	83 777	116 027	172 277	244 527
Konsekvensjustert ramme	2 427 728	2 459 978	2 516 228	2 588 478
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Velferd	-36 600	-36 600	-36 600	-36 600

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Sum Omstilling og effektivisering	-36 600	-36 600	-36 600	-36 600
Nye tiltak				
Ny driftsavtale for Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger - 1. tertial 2024 K-sak 25/24	7 833	7 833	7 833	7 833
Styrking av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24	5 000	5 000	5 000	5 000
Styrking av legetjenesten og legevakt - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24	10 000	10 000	10 000	10 000
Sum Nye tiltak	22 833	22 833	22 833	22 833
Nye tiltak og realendringer	-13 767	-13 767	-13 767	-13 767
Ramme 2025-2028	2 413 961	2 446 211	2 502 461	2 574 711

Tidligere vedtatte tiltak

Demografijustering - Brukerstyrt personlig assistanse

Befolkningsprognosen viser at aldersgruppen 18-67 år vil øke fremover. Budsjettet styrkes for å møte et økt behov for brukerstyrt personlig assistanse.

Demografijustering - Hjemmebaserte tjenester - økning i antall eldre

Befolkningsprognosen viser en økning i antall eldre over 80 år. Budsjettet styrkes for å møte et økt behov for hjemmetjenester.

Demografijustering - Psykisk helse og rus

Befolkningsprognosen viser at aldersgruppen 18 - 67 år vil øke fremover. Budsjettet styrkes for å møte behovet for tjenester innen psykisk helse og rus.

Demografijustering - Tjenester til personer med funksjonsnedsettelse

Befolkningsprognosen viser at aldersgruppen 18 - 67 år vil øke fremover. Budsjettet styrkes for å møte behovet for tjenester til personer med funksjonsnedsettelse.

Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg

Nytt bo- og omsorgssenter i Kloppedalen med 100 plasser er under planlegging. Oppstart er beregnet til årsskiftet 2026/2027. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Harmonisering av arbeids- og aktivitetssenter Asker sør

Det er behov for et arbeids- og aktivitetstilbud til ulike brukergrupper sør i kommunen. Budsjettet styrkes for å møte dette behovet.

Personer med funksjonsnedsettelse - arbeid og aktivitet

Det avsettes driftsmidler til nye aktivitetsplasser til personer med funksjonsnedsettelse. Arbeid og aktivitet er viktig for en meningsfull hverdag. Per i dag er det venteliste, samtidig som det kommer nye brukere.

Personer med funksjonsnedsettelse - boliger på Nedre Sem

Boligene på Nedre Sem ble ferdigstilt i 2024 og det legges inn midler til helårsdrift.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Velferd

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 200 mill. kroner i 2025.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning.

36,6 mill. kroner av dette beløpet er fordelt til tjenesteområde Velferd. Omstillingstiltakene vil blant annet innebære ytterligere effektivisering av tjenestene, effektivisering av administrative stillinger, bemanningstilpasning, strukturelle endringer og å ta i bruk nye digitale løsninger. Tiltakene vil kunne medføre redusert standard og omfang av tjenester.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillingsbeløpet på programområdene.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Forvaltning og tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	14 220
NAV	1 370
Forebygging, hjemmetjenester og institusjon	9 360
Psykisk helse og rus	11 650

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

Alle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i tilleggsinnstillingen.

Nye tiltak

Ny driftsavtale for Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger - 1. tertial 2024 K-sak 25/24

Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger driftes av private. Avtalen var ute på anbud og ny driftsavtale trådte i kraft 1. april 2024. Budsjettet justeres opp med helårseffekten av ny avtale.

Styrking av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24

Brukerstyrt personlig assistent-ordningen har hatt en økning i vedtakstimer og nye brukere. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Styrking av legetjenesten og legevakt - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24

I 2024 stod legetjenesten overfor utfordringer som gjaldt beregningsgrunnlag for fastlegeordningen, økte pålagte kostnader i forbindelse med utdanning av leger, endret avlønning på Bråset legevakt, samt lønnsøkning utenom ordinært oppgjør for de kommunale legene. Budsjettet styrkes med helårseffekten av dette.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Sum øvrige år					
	Ferdig	Brutto år prosjektutgift	2025	2026	2027	2028	2025-28	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Velferd													
Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg Kloppedalen	2027	717 300	200 000	400 000	107 300	0	707 300	0	0	0	0	0	0
Eldre - Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vette	2032	500 700	2 000	2 000	2 000	0	6 000	0	200 000	76 700	150 000	65 000	0
Fredtunveien 31 og 33 - omsorgsboliger	2025	33 500	17 500	0	0	0	17 500	0	0	0	0	0	0
Inventar og utstyr - Velferd	LØPENDE		275	550	550	550	1 925	550	550	550	550	550	550
Koordineringspott bygg - Velferd	LØPENDE		4 000	8 000	8 000	8 000	28 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger 2031	2031	62 900	0	0	1 000	1 000	2 000	20 000	20 000	20 900	0	0	0
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger med personalbase 2029	2029	50 000	0	2 000	2 000	16 000	20 000	21 600	7 400	0	0	0	0
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger med personellbase 2029	2029	54 000	0	0	14 100	14 100	28 200	24 800	0	0	0	0	0
Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2031	2031	67 200	0	0	1 000	1 000	2 000	20 000	20 000	25 200	0	0	0
Velferdsteknologi - infrastruktur og utstyr	2026	12 000	6 000	5 000	0	0	11 000	0	0	0	0	0	0
Sum Velferd		1 497 600	229 775	417 550	135 950	40 650	823 925	94 950	255 950	131 350	158 550	73 550	8 550

Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg Kloppedalen

Det er vedtatt å etablere et sykehjem/boliger med heldøgns omsorg med ca. 100 plasser i Kloppedalen i Heggedal. Antall plasser må tilpasses tomtas beskaffenhet. Estimert budsjett er 717,3 mill. kroner inkludert prisstigning og prosjektet ferdigstilles tidlig i 2027. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Eldre - Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vettre

Det er vedtatt å etablere et sykehjem/boliger med heldøgns omsorg med ca. 75 plasser på Vettre. Estimert budsjett er 500,7 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektets ferdigstilling forskyves fra 2030 til 2032 på grunn av høy dekningsgrad for denne typen plasser i kommunen. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Fredtunveien 31 og 33 - omsorgsboliger

I henhold til F-sak 43/24 innarbeides det 17,5 mill. kroner til omsorgsboliger i 2025 inklusiv prisstigning. I tillegg er det vedtatt 16 mill. kroner i 1. tertialrapport 2024.

Inventar og utstyr - Velferd

Det er vedtatt 0,275 mill. kroner i 2025 og 0,55 mill. kroner årlig fra 2026 til kjøp av inventar og utstyr for Velferd.

Koordineringspott bygg - Velferd

Det er vedtatt 4 mill. kroner i 2025 og 8 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for Velferd. Midlene benyttes til mindre investeringer i eksisterende bygningsmasse.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger 2031

Det er behov for ny omsorgsbolig med 10 plasser til personer med funksjonsnedsettelse. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 62 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2031. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger med personalbase 2029

Det er behov for ny omsorgsbolig med 8 plasser til personer med funksjonsnedsettelse. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 50 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2029. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger med personellbase 2029

Det er vedtatt å etablere 6 omsorgsboliger med personalbase for personer med funksjonsnedsettelse. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 54 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles høsten 2029. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2031

Det er behov for omsorgsbolig/boliger med 8 plasser til personer med utfordringer knyttet til psykisk helse og rus. Lokalisering er ikke avklart. Estimert budsjett er 67,2 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2031. Det vil bli søkt om tilskudd fra Husbanken.

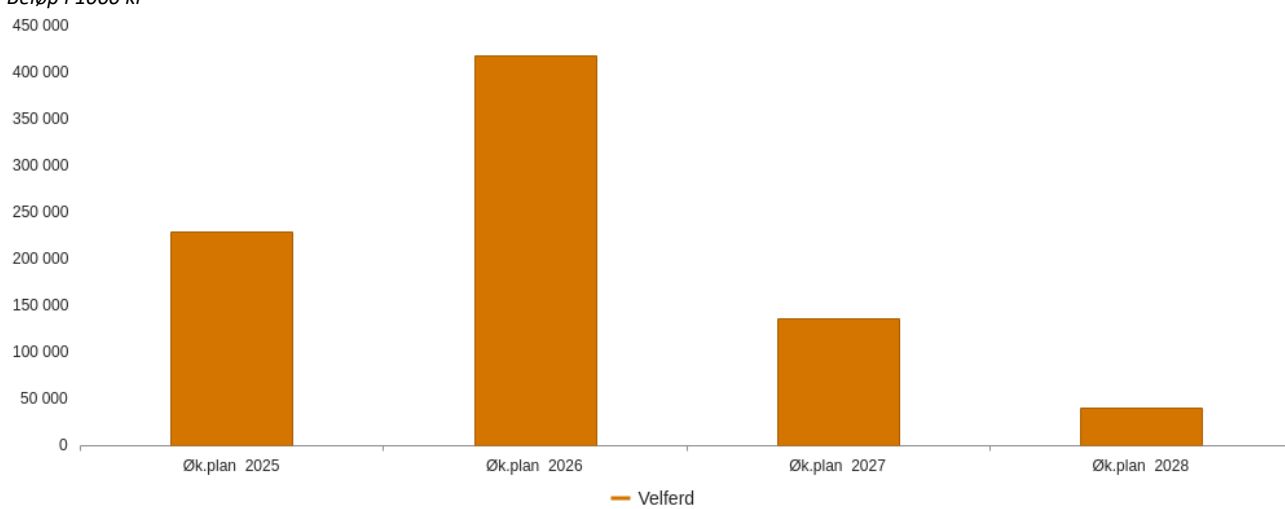
Velferdsteknologi - infrastruktur og utstyr

Økt bruk av velferdsteknologi er viktig for å sikre en trygg og effektiv tjenesteproduksjon. Det er blant annet startet et utredningsarbeid i HelseHub-samarbeidet om organisering av et responsenter. Det er tidligere avsatt 12 mill. kroner til velferdsteknologi (infrastruktur og utstyr) som vil bli benyttet i perioden 2025-2026.

Brutto investeringer per år

Brutto investeringer per år (diagram)

Beløp i 1000 kr

Samfunnstjenester

Tjenesteområde Samfunnstjenester omfatter utvikling, forvaltning og drift av kommunale bygg og eiendommer, offentlig infrastruktur som vei, vannforsyning og avløpshåndtering, håndtering av overvann, flomveier og dammer, samt brann- og redningstjenesten. Videre har tjenesteområdet ansvar for klima og miljø, samferdsel, kyst- og fjordressurser, natur- og kulturlandskap, viltforvaltning, landbruk, parker og friluftsområder, samt forvaltning og drift av renovasjon. Transporttjenester for mennesker med funksjonsnedsettelse, renholdstjenester og praktisk bistand ligger også til tjenesteområdet. Tjenesteområde Samfunnstjenester har ca. 460 årsverk fordelt på seks virksomheter.

Kommunen har organisert en rekke tekniske tjenester gjennom interkommunale samarbeid. De viktigste er Vestfjorden avløpsselskap (VEAS), Asker og Bærum vannverk IKS, Glitrevannverket IKS og Asker og Bærum brann og redning IKS. Tjenesteområdet har et viktig grensesnitt mot kommunens eiendomsutviklingselskap Askerhalvøya Eiendom AS.

Tjenesteområde Samfunnstjenester har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Handling mot klimaendringene (vedtatt 15.06.21)
- Vann og vannmiljø (vedtatt 08.03.22)
- Naturmangfold (vedtatt 20.06.23)
- Eiendom (vedtatt 30.01.24)
- Samferdsel og mobilitet (vedtatt 10.09.24)

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr) *)	1 026	1 160	1 019	1 010	1 203		1 153
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde beløp per innbygger (kr) *)	1 404	1 598	1 435	1 522	1 463		1 599
Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning, i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	10,8 %	11,6 %	11,6 %	8,4 %	11,4 %	9,9 %	9,9 %
Produktivitet							
Avløp - driftsutgifter per innbyggere tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb) *)	1 291	1 355	1 314	1 303	2 616		
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate *)	403 110	414 960	506 178	492 500	365 000		418 800
Formålsbygg, kommune Areal per bruker (m2)	4,8	4,7	4,9	4,3	4,5		4,3
Herav utgifter til renholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	169	167	153	162	193	177	177
Korrigerte brutto driftsutgifter totalt eiendomsforvaltning, kommune utgifter per kvadratmeter bygg (kr) *)	1 769,9	1 792,2	1 833,0	1 464,2	1 703,6		1 659,4

Renovasjon - Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kommune) *)	1 394	1 588	1 310	1 418	1 329		
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	138	139	150	182	175	140	140
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) *)	1 018	1 152	1 020	808	1 982		
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	4 053	4 056	3 471	3 178	3 809		3 316
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr) *)	4 288	4 920	3 900	6 244	6 610	4 418	4 418
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr) *)	3 426	4 252	3 157	3 982	4 581		3 057
Dekningsgrad							
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	31,9 %	33,7 %	26,0 %	40,0 %	40,9 %		
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,5 %	0,3 %	0,4 %	0,8 %	0,9 %		
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	32,7 %	32,6 %	33,3 %	29,5 %	22,6 %		22,5 %
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier og gater	81,2 %	80,8 %	99,7 %	100,0 %	93,5 %		95,3 %
Kvalitet							
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	5,3 %	5,8 %	0,0 %	1,1 %	12,1 %		4,1 %
Andel levert til materialgjenvinning inklusiv biologisk behandling	47,9 %	48,5 %	55,4 %	55,8 %	45,2 %		42,8 %
Avløp - Andel fornyet spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år	0,8 %	0,5 %	1,1 %	1,2 %	0,5 %		
Renovasjon - Husholdningsavfall per innbygger (kommune)	390	391	285	422	333		0
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Antall bygningsbranner (antall)	41	37	58	53	28	720	720
Formålsbygg, kommune Alle energityper Energibruk per m2 eid areal (kWh)	130	128	141	128	144		

*) Inflasjonsjustert med deflator

Status og utfordringer

Nødvendig infrastruktur i form av kommunaltekniske anlegg og formålsbygg er en forutsetning for utvikling av tettsteder og boligområder. Det er en målsetting at kommunen skal sørge for utbygging av teknisk infrastruktur og formålsbygg i tråd med den utbyggingstakten kommuneplanen legger opp til. Kommunens infrastruktur må søkes utnyttet maksimalt med hensyn til bolig- og næringsutvikling, og investeringer i nye områder må prioriteres i henhold til kommuneplanens arealdel.

Global oppvarming og tap av biologisk mangfold truer livsgrunnlaget. Tjenesteområde Samfunnstjenester har et særskilt ansvar for å utvikle og dreie kommunens virksomhet i en klima- og miljøvennlig retning, samt drive holdningskapende arbeid i Askersamfunnet. Tjenesteområdet skal også sikre at kommunen er best mulig rustet for klimaendringer ved å forebygge og redusere konsekvensene av dem.

Ifølge FNs naturpanel har naturmangfoldet aldri vært så truet som det er i dag. Asker er en kommune med rikt biologisk mangfold og varierte natur- og landskapstyper. Vi har også et nasjonalt ansvar for en rekke truede arter som har sin hovedforekomst i kommunen. Samtidig presses naturen tilbake av befolkningsvekst, nedbygging, trafikkvekst og mer ekstremvær.

Asker har en unik natur og kystlinje. Det er viktig å sørge for bærekraftig bruk av kyst- og jordressursene, ivareta den blå-grønne strukturen, begrense tap av biologisk mangfold, ta vare på kulturlandskapet, samt tilrettelegge for et aktivt jordvern, skogbruk og lokal matproduksjon.

Asker kommune preges i dag av høy trafikkbelastning på veinettet, noe som medfører utfordringer med kø, trafiksikkerhet, støy og forurensing. For å bedre trafikksituasjonen, må fremtidige transportbehov løses på en annen måte enn i dag. Det handler både om å redusere behovet for transport, gjøre det mer attraktivt å gå, sykle og reise kollektivt, samt å utnytte alle transportmidler bedre. Forutsigbar reisetid er en viktig kvalitet. Der det ikke finnes bedre alternativer enn biltransport, må kapasiteten på veinettet utvikles og parkeringsmulighetene utnyttes bedre.

Å sikre fremkommelige og trygge veier, sikker og pålitelig vannforsyning, miljøriktige avfallsløsninger, trivelige friområder og godt vedlikeholdte kommunale bygninger og kommunale uteområder, er blant kommunens kjerneoppgaver. Samferdsel er delt mellom flere offentlige forvaltningsnivåer. Kommunen har en viktig koordinerings- og pådriverrolle overfor staten, fylket og kollektivselskapene.

Tilstanden på infrastrukturen til vann og avløp varierer i kommunen. Det er behov for betydelige investeringer i årene fremover for å sikre en akseptabel kvalitet på dagens ledningsnett og behandlingsanlegg for drikkevann og avløp, og for å imøtekomme utbyggingsbehov og ønsket utvikling og vekst i tråd med kommuneplanen.

Innbyggerne får drikkevann fra Glitrevannverket, Asker og Bærum vannverk, fra kommunens eget vannverk ved Sandungen (Hurum) og fra to private anlegg på Filtvet/Tofte. Sætre og Slemmestad mangler tilfredsstillende løsning for reservevann. Det meste av avløpet fra kommunen håndteres av renseanlegget på VEAS. Kommunens egne renseanlegg i Åros, på Lahell og Rulleto på Tofte har dårlig kapasitet, tilfredsstillende ikke rensekraftene og er en begrensning for videre utvikling og utbygging i disse områdene.

Gode kommunale tjenester er avhengig av gode formålsbygg og kommunale boliger. En effektiv drift av tjenestene avhenger av riktig funksjon og utforming av byggene. Kommunens bygg har i all hovedsak god standard og kapasitet og imøtekommer tjenestenes behov. Verdibevarende vedlikehold av byggene skal bidra til riktig standard i fremtiden.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Samfunnstjenester.

Hovedmål	Delmål
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.
	Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering.

Hovedmål	Delmål
	<p>Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.</p> <p>Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris.</p> <p>Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet</p> <p>Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.</p>
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	<p>Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.</p> <p>Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.</p>
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	<p>Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer.</p> <p>Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.</p>
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	<p>Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.</p> <p>Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet</p> <p>Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping.</p>
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	<p>Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle.</p> <p>Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.</p> <p>Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere.</p> <p>Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.</p>
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	<p>Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.</p> <p>Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.</p>
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for samfunnstjenester ga gjennom vedtak i sak 14/24 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2025-2028. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hva tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene og nå målene. Prioriteringene bygger på politiske føringer fra blant annet vedtatte temaplaner og egne saker.

Temaplanene beskriver innsatsområder og strategier innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Mange av temaplanene er tverrsektorielle og alle har høye ambisjoner. Det kreves sektorovergripende og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Det er de siste årene gjennomført et omstillingsprogram som berører alle tjenesteområder, og dette vil bli ytterligere forsterket i handlingsprogramperioden.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering i tråd med vedtatt omstillingsprogram vil være en hovedprioritering i perioden. Ambisjonsnivået for de øvrige prioriteringene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Klima og sirkulærøkonomi

Asker kommune har en offensiv klima- og miljøpolitikk. Kommunen skal bidra til klimagassreduksjon gjennom rollen som planmyndighet, eiendomsbesitter, arbeidsgiver, innkjøper, tjenesteleverandør og samfunnsutvikler. Gjennom samarbeid med innbyggerne, næringslivet, frivilligheten og organisasjoner skal kommunen være pådriver for en klimavennlig utvikling av Askersamfunnet.

Temaplan for handling mot klimaendringene definerer innsatsområder og strategier for hvordan kommunen og Askersamfunnet skal bidra til å redusere klimagassutslippene. Tiltak følges opp gjennom klimabudsjettet.

Klimaendringene vil påvirke samtlige sektorer og samfunnsområder. Uten forberedelser, vil klimaendringene få store konsekvenser for samfunnets sårbarhet og kritiske samfunnsfunksjoner. Kommunen vil utarbeide noen strategiske prinsipper eller retningslinjer for hvordan vi skal jobbe med klimatilpasning.

Endring, ledelse og kommunikasjon er en forutsetning for å løse samfunnsflokken klima og natur. Klimaarbeidet er løftet opp i porteføljen for klima og natur, for å styrke samarbeidet på tvers av

tjenester og fagområder. Porteføljen skal blant annet koordinere klimatililtak i organisasjonen og legge til rette for at innbyggerne og næringslivet i Asker gjør klimakloke valg.

Asker ønsker å bidra til nye løsninger innenfor sirkulærøkonomi for å redusere ressursforbruk og miljøbelastende forbruk. Pilotprosjektet Omigjen, et kjøpesenter for gjenbruksvarer, er et ledd i denne satsingen. Formålet er å få en bredere kjøpegruppe til å handle mer bruktvare, samt å oppnå synergieffekter ved å samle forskjellige aktører innen gjenbruk i et fellesskapsmiljø. Pilotperioden ble evaluert i 2024.

Asker kommune deltar i et europeisk innovasjonsprosjekt innenfor sirkulærøkonomi. Prosjektet heter CARE, og har som hovedmål å redusere matsvinn og redusere overforbruk av tekstiler og klær. Innovasjonsprosjektet startet i januar 2024 og varer i fire år. I 2024 og 2025 skal det gjennomføres forskningsbasert planlegging av programmene. Prosjektet er et samarbeid mellom OsloMet/SIFO og Asker kommune.

Ombruk av byggevarer er avgjørende for å redusere klimagassutslipp fra materialbruk i byggeprosjekter. Asker er valgt som én av 12 byer/kommuner til å delta i EUs Circular Cities and Regions Initiative (CCRI). Som pilot skal Asker teste ut systemer og metodikk for økt ombruk av byggevarer. Dette gjør kommunen gjennom å implementere ombruk i de fleste prosjekter, tilrettelegge for lokal midlertidig lagring og ved å anskaffe et digitalt system for materialhåndtering. I tillegg utarbeides det en helhetlig langsiktig plan for ombruk av byggevarer på tvers av kommunens virksomheter.

Asker kommune har også anskaffet en ny ombruksplattform. Målsetningen er å øke ombruk internt i kommunen, og på sikt å kunne dele ombruksvarer med andre kommuner og aktører.

Asker deltar i innovasjonsprogrammet FutureBuilt. Gjennom fullskala forbildeprosjekter skal kommunen demonstrere innovative løsninger, strekke seg mot nullutslipp og samtidig bidra til gode bymiljøer og sosial bærekraft. Temaplan for handling mot klimaendringer og temaplan for eiendom definerer retning og omfang av dette arbeidet. Asker kommune har gjennomført følgende FutureBuilt-prosjekter: Holmen svømmehall, Kistefosdammen barnehage, Korpåsen omsorgsboliger og Nedre Sem låve (boliger og arbeidssenter). Områdeplan for sentrumsområdet på Høen med skole, barnehage og nærsenter planlegges gjennomført i tråd med FutureBuilt sine kriterier.

Asker kommune har betydelig påvirkningskraft på markedet gjennom anskaffelser, og har vedtatt en egen plattform med prinsipper for hvordan kommunen skal gjennomføre bærekraftige anskaffelser. Asker kommune vil bruke sin rolle som stor offentlig byggherre til å redusere utslipp fra egne bygg- og anleggsprosjekter, og ønsker å være pådriver for at private utbyggere gjør tilsvarende.

Kommunen øker innsatsen for å systematisere og følge opp energieffektivisering og satsing på miljøvennlig energi i kommunale bygg og anlegg.

Kommunen har videre en ambisjon om å øke andelen egne biler som går på elektrisitet, hydrogen eller biogass, noe som forutsetter nødvendig ladeinfrastruktur. Gjennom Østlandssamarbeidet er Asker med i prosjektet «Energistasjoner for grønn næringstransport» som har som målsetning å etablere infrastruktur og energistasjoner til miljøvennlig næringstransport.

Asker kommunes ambisjoner innen avfall, gjenvinning og sirkulærøkonomi er forankret i temaplan for handling mot klimaendringene og temaplan for næring. Det er nødvendig å se på utformingen av gjenvinningsstasjonene for å sikre best mulig logistikk, brukeropplevelse og løsninger som fremmer god sortering og gjenvinning. Løsningene skal samtidig ivareta myndighetenes krav til ytre miljø, blant annet

med etablering av gode omlastesystemer og renseløsninger for avrenning. Kommunen etablerer nytt omlasteanlegg på Yggeset, noe som vil effektivisere behandlingen av husholdningsavfallet ytterligere.

Asker kommune vil fremover jobbe videre med å harmonisere renovasjonsløsningene for de mange fritidsboligene i kommune. Det vurderes blant annet om disse i hovedsak kan baseres på felles oppsamlingspunkter.

Kommunen får stadig bedre oversikt over forurenset grunn, og oppdaterer fortløpende nye og gamle grunnforurensingslokaliteter. Arbeidet med å hindre utslipp fra nedgravde oljetanker og gamle deponier fortsetter.

Bevare og tilrettelegge natur- og kystområder

Som en oppfølging av temaplan for naturmangfold, vil kommunen i tiden fremover særlig vektlegge kartlegging, kompetansebygging i arealplanleggingen og naturrestaurering.

Kommunen trenger mer kunnskap om konsekvensene av alle beslutninger i arealforvaltningen. Et arealregnskap vil synliggjøre hvilke typer natur det er mye eller lite av, og som det blir mer eller mindre av over tid. Arealregnskapet vil med andre ord gi oversikt over status for hver enkelt naturtype, vurdering av naturtyper det ikke er rom for mer utbygging av, oversikt over hvor det er behov for restaurering eller bedre kartlegging, samt oversikt over sammenhengende grøntområder og fragmenteringer av disse. Kommunen er i gang med å utvikle arealregnskap i et prosjektsamarbeid med fylket.

Askers unike natur- og kystområder er viktige for rekreasjon, aktivitet og for Asker som opplevelsesdestinasjon. Områdene har ulik grad av tilrettelegging, som parkeringsplasser, gjestehavner, toaletter, avfallsordninger, grøntanlegg, badebrygger, stupetårn, lekeapparater, stier, skiløyper og serveringssteder.

Det er store forventninger til kommunens utvikling og ivaretagelse av friområder og havner, samtidig som kommunen har begrensede ressurser til å utvikle og drifte områdene på en god måte. Samarbeid med innbyggere, frivillige organisasjoner og næringslivet er derfor viktig. Det er for eksempel flere aktører som i dag rydder søppel både på land og i vann. Kommunen vil jobbe for å opprettholde og inngå nye samarbeid med frivilligheten om disse ryddeaksjonene.

Asker kommune har en lang kystlinje og et stort antall bådhavner. Noen er større kommersielle havner, mens de fleste er mindre havner som drives av lokale lag og foreninger. Kommunen jobber aktivt med å sikre en bærekraftig bruk av kystområdene. Kommunen skal etablere tre nye tømmestasjoner for båtseptik for fritidsbåter. Kommunen vil vurdere sin rolle knyttet til drift av gjestehavner og småbådhavner, herunder om driften kan ivaretas like bra av private organisasjoner.

Asker kommune ønsker å gjøre flere områder tilgjengelige for innbyggerne, og vil fortløpende vurdere kjøp av arealer, inngå avtaler med grunneiere og tilrettelegge for aktiviteter. Dette må skje i god balanse til kravet om å sikre uberørte naturområder uten tilrettelegging.

Bærekraftig landbruk

Dyrket og dyrkbar mark er under stort press. Et aktivt jordvern er avgjørende for en bærekraftig samfunnsutvikling. I tråd med kommuneplanen og temaplan for næring, skal Asker sikre viktige jordbruksområder og kulturlandskap i landbruket. Målet er en nullvisjon for nedbygging og

omdisponering av dyrkbar mark. Oppfølging av driveplikten er et viktig virkemiddel. Skogbruk og jordbruk har en sentral plass som grunnlag for næringsutvikling, verdiskaping, turisme og lokal vekst. Sammen med kulturlandskap og kulturmiljøer, er dette de sentrale faktorer for Askersamfunnets særpreg.

Kommunens landbrukskontor tilrettelegger for næringen gjennom forvaltning av tilskuddsordninger, kunnskapsdeling og næringsutvikling. Kommunen søker samarbeid med aktørene i næringen og andre fagmiljøer for å bidra til å styrke landbruksnæringen. Jorda på kommunens egne landbrukseiendommer er leid ut til lokale gårdbrukere.

Asker kommunen jobber for å redusere direkte utslipp fra jordbruket gjennom forvaltning av tilskuddsordninger, lover og oppfølging av skjerpede forskrifter og retningslinjer. Ordninger som produksjonstilskudd og spesielle miljøtilskudd er viktige virkemidler. Prosjektet «Miljørådgivning i landbruket» videreføres.

I Asker kommune er 6 prosent av skogen vernet, mens det nasjonale målet for skogvern er 10 prosent. Skogvern baseres på frivillig vern, og innebærer at miljømyndighetene definerer hvilke skogtyper og naturkvaliteter som bør vernes. Ut fra dette kan skogeier tilby areal som kan vernes som naturreservat mot erstatning for tap av fremtidige inntekter. I kommuneskogen, som utgjør 7,5 prosent av den totale skogen i Asker, er 17,5 prosent vernet. Kommunen utarbeidet i 2024 en oversikt over ti områder i kommuneskogen som kan være aktuelle for vern, og har meldt disse inn til statsforvalteren for vurdering. Skogforvaltningen opplyser og oppfordrer private skogeiere om ordningen om frivillig vern. I statsbudsjettet for 2024 ble det avsatt totalt 800 mill. kroner til vern av skog.

Sikker vannforsyning og rene vannmiljøer

Temaplan for vann og vannmiljø ble vedtatt i mars 2022. Temaplanen beskriver status og utfordringer for blant annet vannforsyning, avløpshåndtering, overvannshåndtering og vannmiljø, og inneholder i tillegg strategier for hvordan disse utfordringene skal håndteres.

Ivaretagelse av lovpålagte krav, sikkerhet og beredskap har høy prioritet. Kommunen har døgnbemannet beredskap for vann og avløp og andre områder. Innenfor vannforsyning deltar kommunen i et nødvannssamarbeid med kommunene i Osloregionen.

Godkjente reserveløsninger for vannforsyning i hele kommunen må prioriteres. Reservevann for Sandungen vannverk er utredet, og det er vedtatt å knytte Sandungen sammen med Glitrevannverkets forsyningssystem innen 2026. Forpliktende fremdriftsplan er oversendt Mattilsynet. Dette skjer i samarbeid med Glitrevannverket, og dekker områdene Sætre, Klokkarstua, Verket og Holmsbu. Det arbeides også med ny vannforsyning til Storsand. Dette skjer i samarbeid med private utbyggere i området, som gjennom rekkefølgekrav er forpliktet til å etablere vannforsyning til sine utbyggingsområder.

For avløpshåndteringen haster det med å få på plass tilfredsstillende renseløsninger for flere av områdene som ikke leverer avløpet til VEAS. Det jobbes med ny løsning for Åros renseanlegg, der kapasiteten er nær sprengt. Gjennom politisk vedtak er det besluttet å legge ned Åros renseanlegg og overføre avløpet gjennom pumpeledning til VEAS. Det er inngått samarbeidsavtale med Frogn kommune, som også skal overføre sitt avløp til VEAS. Kostnadene skal deles og investeringsbeslutninger er i 2024 fattet i begge kommunene. Overføringen forventes gjennomført innen 2027/2028.

Det er vurdert ulike alternativer for avløpsrenseløsning for Lahell rensedistrikt, noe som er en forutsetning for videre utvikling og utbygging i Spikkestad. I mars 2023 ble det vedtatt å etablere et nytt

felles regionalt renseanlegg på Nordbykollen i Drammen i samarbeid med Drammen og Lier kommuner. Anlegget vil tidligst stå klart i 2030, og det jobbes med en midlertidig løsning hvor avløpet overføres fra Lahell renseanlegg til Solumstrand renseanlegg i Drammen. Asker og Lier forventer å kunne inngå en egen avtale om midlertidig løsning i løpet av 2024, slik at denne kan være etablert i 2026. Lahell renseanlegg vil da kunne legges ned.

Stedvis store lekkasjer på ledningsnettet er en sikkerhetsrisiko for vannforsyningen, og innebærer et stort tap av drikkevann. For avløpsnettet innebærer lekkasje en fare for forurensning. Innlekking av fremmedvann fører til overløp av kloakk til bekker og vassdrag, og gir overbelastning på renseanleggene. Arbeidet med lekkasjesøk og lekkasjetetting vil derfor fortsatt intensiveres. Dette bidrar også til å redusere kommunens kostnader.

I temaplan for vann og vannmiljø er det vedtatt en årlig fornyingstakt på 1,4 prosent for vannledningsnettet og 1,6 prosent for avløpsnettet. Denne fornyingstakten vil ikke kunne oppnås med dagens investeringsnivå, på grunn av økt kostnadsnivå de siste årene.

Vannforsyning er en kritisk infrastruktur, og krever særskilt oppmerksomhet med tanke på sikkerhet mot forurensning, avbrudd og sabotasje. Sikring av installasjoner og vannkilder har de siste årene vært en prioritert oppgave som har foregått i samarbeid med Bærum kommune og Asker og Bærum vannverk. I arbeidet med ny kommuneplan er drikkevannskildene gitt et styrket vern mot aktivitet som kan redusere vannkvaliteten.

I områder med spredt bebyggelse er det en stor andel private vann- og avløpsløsninger og manglende kommunal infrastruktur. Det er vedtatt en økt satsing på tilknytning gjennom utbygging av kommunalt nett og gjennom pålegg. Prinsipper for prioritering av utbygging er besluttet gjennom politisk vedtak i juni 2023. Store områder på Rødtangen og Jerdal planlegges utbygd med kommunalt avløp de kommende årene. Kommunen vil gjennomføre tilsyn på de anleggene som ikke er tilknyttet og gi pålegg om nødvendige utbedringer.

Kommunen må tilpasse seg et endret klima. Hovedutfordringen for Asker er håndtering av ekstremnedbør, og dette er lagt inn som en viktig premisse ved ny arealdisponering i kommuneplanens arealdel. I eksisterende bebyggelse må det etableres trygge og sikre flomveier. Kommunen jobber med å sikre eksisterende byggeområder gjennom tiltak som er basert på ROS-analyser.

I tråd med vannforskriften fastsetter regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken miljømål for elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Kommunen skal sikre god økologisk og kjemisk tilstand i alle vannforekomster innen 2027. Dette skal oppnås ved systematisk overvåkning av vannkvaliteten, sporing av forurensningskilder og ved gjennomføring av ulike tiltak.

Kommunen deltar også aktivt i arbeidet med tiltaksplan for Oslofjorden. Dette er en tverrfaglig plan som blant annet skal redusere utslipp fra kommunalt avløp og fra landbruket, og hindre ødeleggende nedbygging og utfyllinger i strandsonen. Dette er kommunens viktigste bidrag til å redde Oslofjorden.

Store investeringer knyttet til behov for rehabilitering og nybygging av vann- og avløpsanleggene vil, sammen med et høyt rentenivå, høye strømkostnader og et generelt høyt kostnadsnivå på drift av infrastrukturen, fortsatt kunne gi en moderat økning av gebyrene i årene som kommer. Utviklingen gjelder ikke kun for Asker, men er en generell problemstilling i hele landet.

Effektive og klimavennlige samferdselsløsninger

Temaplan for samferdsel og mobilitet gir retning for prioritering og utvikling innen dette området. Innsatsområdene i planen er reduksjon av transportbehov, aktiv og grønn mobilitet, kvalitet på kommunale veianlegg og kunnskap, samarbeid og innovative løsninger.

Kommunen har ansvar for drift og vedlikehold av kommunale veier. Før kommunesammenslåingen var det forskjellige kriterier og praksis i de tre gamle kommunene for om en vei er kommunal eller privat. Som en oppfølging av temaplanen, utarbeides det i 2024/2025 en ny vei- og gatenormal. Det utarbeides nye kriterier for klassifisering av kommunale veier for å sikre likebehandling i hele kommunen. I dag er det ulik praksis for hvilke typer veier kommunen har vedlikeholdsansvar for.

Temaplanen avdekket et behov for mer kunnskap om vedlikeholdsetterslepet på veier. Kommunen vil utarbeide prinsipper knyttet til driftskonsekvenser ved overtakelse av nye veier.

Kommunen er pålagt å holde vei- og gatelysene i forskriftsmessig stand. I dag forvalter og drifter kommunen ca. 17 000 belysningspunkter, og av disse står ca. 4000 langs private veier. Kommunen har igangsatt et stort arbeid med utskifting av veilyss langs kommunale veier. Langs private veier pågår det en prosess med berørte parter om privat overtakelse av drift og vedlikehold av veilyss.

Kommunen har en viktig rolle i trafiksikkerhetsarbeidet, både som ansvarlig for de kommunale veiene, som skole- og barnehageeier, gjennom sitt ansvar i arealplanleggingen og som arbeidsgiver og transportkjøper. Kommunen samordner innsatsen i trafiksikkerhetsarbeidet for å redusere ulykker og styrke trygghetsfølelsen, spesielt hos myke trafikanter. Dette skjer blant annet gjennom etablering av hjertesoner (bilfrie soner) rundt skolene.

Kommunale veier og sentrumsområder må tilrettelegges slik at de kan brukes av eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er viktig for å sikre inkludering og samfunnsdeltakelse for alle.

Personbiltransport bidrar til støy, lokal luftforurensing og forurensing av jord og vann, og er den største kilden til klimagassutslipp i Asker. Det er viktig å tilrettelegge for alternative transportformer og få på plass mobilitetsløsninger som reduserer personbiltransporten og klimagassutslippene. Kommunen har iverksatt flere prøveprosjekter for å fremme grønn mobilitet. Prosjektene ble evaluert i 2024, og de fleste tiltakene videreføres.

Fra høsten 2024 tok Ruter i bruk elektriske hurtigbåter på Oslofjorden. Kommunen har ansvar for å etablere og vedlikeholde anløpssteder tilpasset det nye båttilbudet. Ny kai i Slemmestad ble ferdigstilt i 2024/2025.

Kommunens transporttjeneste har ansvar for transport til og fra arbeids- og aktivitetssentra for personer med funksjonsnedsettelse. Transporttjenesten skal sikre et likeverdig transporttilbud i hele kommunen, og omfanget må utvides fortløpende for å møte nye behov.

Trygge brann- og redningstjenester

Asker og Bærum brann og redning (ABBR) er en operativ og forebyggende brann- og redningstjeneste med ansvar for et område på 569 km² og nærmere 225 000 innbyggere. ABBR er et interkommunalt selskap der administrasjon og ledelse har hovedsete på Asker brannstasjon. Brannstasjonene på Tofte, Midtbygda, Bekkestua, Fornebu og Gjettum er en del av beredskapen. Selskapet har ca. 200 ansatte.

Det er stort fokus på etablering av ren og skitten sone ved stasjonene for å forebygge registrert økt kreftrisiko blant brannmannskaper. Ingen stasjoner ivaretar disse kravene fullt ut i dag. Ny brannstasjon på Tofte er under bygging og vil stå ferdig ved årsskiftet 2025/2026. Brannstasjonen er planlagt for en fremtidig hybrid bemanning med både heltids- og deltidsbemanning.

I tillegg til forebyggende arbeid og beredskap knyttet til brann og redning, utgjør ABBR førsteinnsatsen ved akutt forurensning. I tillegg er det betydelige ressurser innenfor kort geografisk avstand knyttet til interkommunalt utvalg for akutt forurensning (IUA) i region Indre Oslofjord og region Buskerud, og ved Kystverkets stasjon i Horten.

Hensiktsmessige kommunale bygg og boliger

Kommunen forvalter i dag ca. 700 000 kvadratmeter bygningsmasse, 1300 kommunale boliger og 1,4 millioner kvadratmeter uteareal ved bygg. Siden kommunesammenslåingen er en rekke nye formålsbygg ferdigstilt, noe som har ført til en arealøkning på mer enn 10 prosent.

Temaplan for eiendom inneholder strategier for en helhetlig og fremtidsrettet eiendomsvirksomhet. Kommunens eiendomsvirksomhet er et strategisk virkemiddel for å levere gode, hensiktsmessige og kostnadseffektive tjenester. Dette er et kontinuerlig arbeid som innebærer å sørge for arealer som understøtter tjenestene og tjenesteutviklingen, verdibevarende vedlikehold og verdiutvikling av kommunens eiendommer, samt å bidra til en ønsket steds- og samfunnsutvikling.

Investeringer i bygg og anlegg utgjør en betydelig andel av kommunens anskaffelser. Kvalitet i anskaffelser, kompetanse på prosjektgjennomføring og rom for å jobbe med utvikling og innovasjon, er sentrale elementer for å sikre at kommunen gjør riktige og gode investeringer for fremtiden. Prinsipper for bærekraftig utvikling, livssyklus kostnader og langsiktig lønnsomhet skal legges til grunn for nyinvestering, rehabilitering og gjenbruk av kommunale bygg. Standard rom- og funksjonsprogram for barneskoler vedtas i 2024/2025.

Kommunens eiendomsportefølje er i hovedsak en bruksportefølje og ikke en investeringsportefølje, og skal vurderes ut fra dagens og fremtidens tjenesteproduksjon. Eiendommer som ikke egner seg for eget bruk legges ut for salg. Gjennom salg av egne eiendommer kan kommunen benytte seg av klausulerte avtaler som legger føringer for fremtidig arealbruk. Typiske hensyn er miljøambisjoner, boligpolitiske forhold og fremskaffelse av kommunale boliger. Handlingsprogrammet forutsetter et betydelig salg av kommunal eiendom. I dag utgjør kommunes formålsbygg omtrent 65 prosent av kommunens totale bygningsmasse. Kommunen må også i større grad vurdere å selge bygnings-/eiendomsmasse som ikke er formålsbygg. Det vil også kunne redusere de samlede drifts- og vedlikeholdskostnadene.

Å utnytte eksisterende teknisk og sosial infrastruktur er et overordnet mål ved ny boligbygging. Det samme gjelder når det skal inngås utbyggingsavtaler, der utbyggerne må ta et større ansvar for etablering av nødvendig infrastruktur.

Asker kommune skal ivareta bygningsverdiene gjennom tilstandsbasert verdibevarende vedlikehold. Verdibevarende vedlikehold er planlagt vedlikehold som utføres for å hindre forfall som følge av bruk og normal slitasje. Det er fastsatt en handlingsregel for verdibevarende vedlikehold av formålsbygg som skal bidra til en planmessig forvaltning av bygningsmassen.

Kommunen har gjennomført en mulighetsstudie for kontorarbeidsplasser for de ca. 1200 kommunalt ansatte i Asker sentrum. Det er utviklet et arbeidsplasskonsept for kontorplasser som innebærer at kommunen utnytter arealene mer effektivt, øker samhandlingen på tvers av tjenesteområdene og

reduserer kostnadene til lokaler. Strategien for dette arbeidet ble vedtatt av kommunestyret i mars 2024, og det jobbes nå med iverksettelsen.

I 2022 besluttet EU nye krav som forbyr bruk av kvikksølv i belysning. Asker kommune har ca. 300 000 kvadratmeter bygg med armaturer som benytter denne typen lyskilder. Kommunen har kartlagt konsekvensene av de nye bestemmelsene og utarbeidet en behovs- og gjennomføringsplan. Prosjektet vil gå over flere år. Kommunen følger med på ny lovgivning og nye miljøkrav, og vil fortløpende vurdere hvordan dette skal innarbeides i organisasjonen.

Asker kommune disponerer om lag 1300 kommunale boliger for vanskeligstilte, både med og uten stedlig bemanning. Kommunale boliger utgjør et viktig element i en helhetlig boligtrapp. Gjennom behovsmeldinger og grundige analyser av boligporteføljen, vil kommunen sikre seg tilstrekkelig antall egnede boliger gjennom kjøp, leie og egne prosjekter. Forvaltning og utvikling av kommunale boliger skal sikre at leietakerne opplever å bo i godt vedlikeholdte og trygge boliger. Skjerpede krav til brannsikkerhet krever et samlet brannteknisk løft for en stor andel av de kommunale boligene. Dette arbeidet har pågått siden 2019, og arbeidet videreføres i 2025/2026.

I forbindelse med oppløsning av stiftelsen Skogsborg, ble eiendommene overført til Asker kommune. Kommunen har gjennomført en mulighetsstudie for Skogsborg med bred involvering. Videre utvikling av Skogsborgs muligheter gjennomføres som et pilotprosjekt innenfor prosjektet «Bærekraftig friluftsliv i Oslofjorden». Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Frogn kommune, Oslofjorden friluftsråd og Asker kommune. Prosjektet organiseres og gjennomføres i regi av Oslofjorden friluftsliv.

Digitalisering for bedre og mer effektive tjenester

Tjenesteområde Samfunnstjenester har flere pågående digitaliseringsprosjekter. Digitale vannmålere installeres i alle husstander. På den måten får forbrukerne en mer nøyaktig og rettferdig måling av faktisk forbruk, i tillegg til at det blir enklere å oppdage rørbrudd og vannlekkasjer.

Innenfor renovasjon bedres tjenestene ved å utnytte eksisterende teknologi og ta i bruk ny. Mer nøyaktige brukerdata gir blant annet bedre tjenestetilbud og tilrettelegger for «pay-as-you-throw»-løsninger. I tillegg gir det mulighet for å måle effekten av konkrete tiltak, for slik å gi incentiver og motivere innbyggerne til bedre kildesortering.

Digital 3D-modellering tas i bruk i bygg- og anleggsprosjekter. Ved å benytte 3D-modellering av landskap, bygg og infrastruktur blir det bedre kvalitet på planene og enklere gjennomføring, i tillegg til at planene kan visualiseres for beslutningstakerne. På den måten styrkes samfunnsplanleggingen, og det blir enklere å samarbeide på tvers av drifts- og fagmiljøer.

Asker kommune tar i bruk droner for å teste ulike bruksområder hvor dette kan være aktuelt for å effektivisere tjenesteproduksjonen. Aktuelle bruksområder kan være varetransport, vilttoppsyn, bygningsvedlikehold og trafikkovervåking.

I 2024 ble det innført digital lås- og adgangskontroll ved flere skoler og idrettsanlegg i forbindelse med avvikling av tilsynsvaktordningen. Dette arbeidet videreføres gjennom digital booking av lokaler.

Tjenesteområdet har tatt i bruk kunstig intelligens i forbindelse med anbuds vurdering, kontraktsoppfølging og driftsdokumentasjon. Dette vil bli nyttiggjort i nye drifts- og vedlikeholdssystemer som nå tas i bruk, blant annet for eiendoms-, vann- og avløpssystemene.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Samfunnstjenester er budsjettmessig inndelt i fire programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning, Eiendom, Vann og avløp, samt Miljø og samferdsel. Programområde Eiendom inkluderer virksomhetene Renhold og praktisk bistand, samt Prosjekt og utvikling. Virksomheten Asker drift inngår i programområde Miljø og samferdsel.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Eiendom	473 342	482 965	491 396	515 687
Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning	86 348	86 348	86 348	86 348
Miljø og samferdsel	165 619	171 170	171 825	172 505
Vann og avløp	3 053	3 053	3 053	3 053
Totalsum	728 361	743 536	752 622	777 593

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	712 166	712 166	712 166	712 166
Sum Tekniske justeringer	8 971	13 513	13 663	13 663
Sum Budsjettendringer inneværende år	-360	-360	-360	-360
Tidligere vedtatte tiltak				
Driftskonsekvenser av investeringer - FDV-kostnader	11 324	21 957	30 893	37 364
Sum Tidligere vedtatte tiltak	11 324	21 957	30 893	37 364
Konsekvensjusteringer	19 935	35 110	44 196	50 667
Konsekvensjustert ramme	732 101	747 276	756 362	762 833
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Samfunnstjenester	-10 800	-10 800	-10 800	-10 800
Sum Omstilling og effektivisering	-10 800	-10 800	-10 800	-10 800
Nye tiltak				
Felleskostnader til Velodrom - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24	5 700	5 700	5 700	5 700
Leieavtale for Slemmestad innbyggertorg F-sak 41/24	0	0	0	18 500
Leieavtale ny vaksinasjonsklinikk	1 360	1 360	1 360	1 360
Sum Nye tiltak	7 060	7 060	7 060	25 560
Nye tiltak og realendringer	-3 740	-3 740	-3 740	14 760
Ramme 2025-2028	728 361	743 536	752 622	777 593

Tidligere vedtatte tiltak

Driftskonsekvenser av investeringer - FDV-kostnader

Investeringsbudsjettet medfører økte forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdskostnader (FDV) knyttet til formålsbyggene. Driftskonsekvensen øker i planperioden som en følge av høyt investeringsnivå. Midler til renhold, strøm og kommunale avgifter er også inkludert.

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Samfunnstjenester

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 200 mill. kroner i 2025.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning.

10,8 mill. kroner av dette beløpet er fordelt til tjenesteområde Samfunnstjenester. Omstillingstiltakene vil blant annet innebære effektivisering gjennom ny organisering, bemanningstilpasning, redusert kjøp av varer og eksterne tjenester, samt en vurdering av standard, kvalitet og omfang ved inngåelse av nye driftsavtaler. I tillegg vil kommunen ta i bruk ny teknologi innenfor selvkostområdet for å bidra til å dempe gebyrveksten på vann, avløp, renovasjon og feiing. Videre vil det iverksettes tiltak for å sikre en mer effektiv og miljøvennlig bruk av energi i kommunale bygg og annen infrastruktur. I tillegg må merkostnader knyttet til vintervedlikehold på kommunens eiendommer på 5 mill. kroner dekkes innenfor tjenesteområdets ramme, jf. f-sak 24/61.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillingsbeløpet på programområdene.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning	0
Eiendom	7 800
Vann og avløp	0
Miljø og samferdsel	3 000

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggssinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

Alle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i tilleggssinnstillingen.

Nye tiltak

Felleskostnader til Velodrom - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24

Det er besluttet at Asker kommune skal ha ansvaret for drift av indre bane i Velodromen. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Leieavtale for Slemmestad innbyggertorg F-sak 41/24

I F-sak 41/24 ble det vedtatt å inngå leieavtale for Slemmestad innbyggertorg fra 2028. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Leieavtale ny vaksinasjonsklinikk

Det er inngått ny leieavtale for vaksinasjonsklinikken i Lensmannslia. Budsjettet justeres i samsvar med dette.

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum Økonomiplan	Sum øvrige år					
	Ferdig	Brutto år prosjektutgift	2025	2026	2027	2028	2025-28	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Turveier og friområder	LØPENDE		6 000	6 000	6 000	6 000	24 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Universell utforming	LØPENDE		2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	LØPENDE		2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	2025	100 600	20 600	0	0	0	20 600	0	0	0	0	0	0
VAR - rehabilitering vann- og avløpsanlegg	LØPENDE		282 000	340 000	232 000	232 000	1 086 000	232 000	232 000	232 000	232 000	232 000	232 000
VAR - utbygging vann- og avløpsanlegg	LØPENDE		186 000	129 000	95 200	95 200	505 400	95 200	49 900	49 900	49 800	49 800	49 800
Vassdragsanlegg (dammer)	2026	52 318	29 000	18 000	0	0	47 000	0	0	0	0	0	0
Sum Samfunnstjenester		1 340 123	742 075	654 050	544 735	476 472	2 417 332	547 950	504 650	505 150	367 050	366 050	366 050

Asker Drift - investeringer

Det er vedtatt 2,5 mill. kroner i 2025 og 5 mill. kroner årlig fra 2026 for å ivareta behovet for utskifting og oppgradering av maskinparken i Asker drift.

Brannforebygging - formålsbygg

Det avsettes 6 mill. kroner årlig til gjennomføring av brannsikringstiltak i Asker kommunes formålsbygg.

Brannstasjon Hurum

Det er vedtatt å bygge ny brannstasjon på Tofte, da nåværende brannstasjon ikke tilfredsstiller krav til HMS, garderobefasiliteter, areal mm. Den er også ugunstig plassert med hensyn til kjørevei (skolevei) og utrykningstid. Ramme foreligger, kontrakt er inngått og arbeidet startet opp. Estimert kostnadsramme er 109,5 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles medio 2025.

Eiendomsutvikling

Det er vedtatt 1 mill. kroner i 2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til generelt grunnerv. Midlene benyttes til kjøp av mindre eiendommer som det er hensiktsmessig at kommunen erverver, samt til eiendomsutvikling av kommunens egne eiendommer.

Idrett - mellomromsprosjekt Risenga

Mellomromsprosjektet skal ivareta de delene av Risenga idrettspark og omliggende områder som ikke omfattes av pågående prosjekter i området. Estimert budsjett er 66,7 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er i hovedsak ferdigstilt.

Klimatiltak

Det er vedtatt 0,625 mill. kroner i 2025 og 1,25 mill. kroner årlig fra 2026 til gjennomføring av ulike klimatiltak i temaplan for handling mot klimaendringene. Det er i tillegg egne bevilgninger for oppfølging av ulike satsinger i temaplanen knyttet til ENØK, mobilitet formålsbygg og mobilitet rettet mot Askersamfunnet.

Klimatiltak - ENØK

Det avsettes 4 mill. kroner årlig til ENØK-tiltak for å følge opp temaplan for handling mot klimaendringene.

Klimatiltak - mobilitet formålsbygg

Det er vedtatt 3 mill. kroner årlig fra 2025 til tiltak i formålsbygg som vil fremme grønn mobilitet, jf. temaplan for handling mot klimaendringene. Det skal blant annet etableres flere ladestasjoner i tilknytning til formålsbyggene til kommunen.

Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet

Det er vedtatt 1 mill. kroner i 2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til mobilitetstiltak rettet mot Askersamfunnet, jf. temaplan for handling mot klimaendringene.

Koordineringspott - administrasjonsbygg

Det er vedtatt 1 mill. kroner i 2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for administrasjonsbygg. Midlene benyttes til mindre investeringer i denne type bygningsmasse.

Koordineringspott - flomtiltak/klimatilpasning

Det er vedtatt 5 mill. kroner årlig til nødvendige flomtiltak og klimatilpasninger utover det som dekkes av vann- og avløpsmidlene. Rassikring inngår i dette. I tillegg ble det overført 12,5 mill. kroner fra 2024 til 2025 i 1. tertialrapport 2024.

Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad

Områdeplanen for Slemmestad krever betydelige investeringer. Det er vedtatt at nødvendige tiltak for å oppfylle kommunens forpliktelser i "Utbyggingsavtale for Slemmestad sentrum - områdeplan", skal gjennomføres. Finansiering av tiltakene sikres gjennom handlingsprogrammet. I tillegg kommer privat finansiering i henhold til utbyggingsavtale. Prosjektets bevilgning er 525,5 mill. kroner.

Samferdsel - gang- og sykkelbro Nesøya

Formannskapet vedtok i sak 97/20 en ny gang- og sykkelbro på Nesøya, for å ivareta trafikksikkerheten for gående og syklende til og fra Nesøya. Avsatt bevilgning er 63,8 mill. kroner inkludert prisstigning. Kostnadsbildet er vesentlig høyere nå enn bevilgningen, og det vil komme en politisk sak som belyser dette. Prosjektet kan ferdigstilles i 2027.

Samferdsel - oppfølging av sykkelstrategi inkl. FutureBike/bygg

Asker har status som sykkelby, og ønsker å øke andelen syklister og sikkerheten for de syklende. Asker får som sykkelby tildelt statlige midler til ulike tiltak, forutsatt at kommunen også prioriterer midler til dette. Det er vedtatt 7,5 mill. kroner i 2025 og 15 mill. kroner årlig fra 2026 til oppfølging av sykkelstrategien. I tillegg ble det overført 13 mill. kroner fra 2024 til 2025 i 1. tertialrapport 2024. Midlene skal benyttes både til bygg og veianlegg.

Samferdsel - oppgradering veilysanlegg

Det er vedtatt 2 mill. kroner årlig til oppgradering av veilysanlegg.

Samferdsel - parkering

Det er vedtatt 0,5 mill. kroner i 2025 og 1 mill. kroner årlig fra 2026 til gjennomføring av tiltak i hovedplan for parkering.

Samferdsel - trafikksikringstiltak

Det avsettes 10 mill. kroner årlig til trafikksikringstiltak.

Samferdsel - trafikksikringstiltak - Nyveien

Det er vedtatt 41,3 mill. kroner inkludert prisstigning til trafikksikkerhetstiltak tilknyttet Sydskogen og Torvbråten skole, som i sin helhet benyttes til trafikksikringstiltak i Nyveien. Prosjektet er vedtatt utsatt i tre år og ferdigstilles i 2028.

Samferdsel - utbedring kommunale veier

Det er vedtatt 11 mill. kroner i 2025, 21 mill. kroner i 2026 og deretter 25 mill. kroner årlig til utbedring av kommunale veier.

Slemmestad - Vaterlandskvartalet

Det er vedtatt totalt 380,4 mill. kroner inkludert prisstigning for å kunne gjennomføre vei og infrastruktur innenfor detaljreguleringen for Vaterlandskvartalet. Entrepriser for bygging av infrastruktur pågår nå. Prosjektet ferdigstilles i løpet av 2026.

Stikkledninger - rehabilitering

Det er vedtatt 0,75 mill. kroner i 2025 og 1,5 mill. kroner årlig fra 2026 til rehabilitering av stikkledninger i kommunale bygg.

Tettstedsutvikling

Det er vedtatt 3 mill. kroner i 2025 og 6 mill. kroner årlig fra 2026 til tettstedsutvikling. Når større tettstedsutviklingsprosjekter i Asker sentrum, Dikemark, Slemmestad og Holmen med flere er avklart, vil det søkes å finne egne bevilgninger til dette.

Turveier og friområder

Det er vedtatt 6 mill. kroner årlig til investeringer i turveier og friområder. Midlene benyttes til opparbeidelse/etablering og rehabilitering av stier, turveier, skiløyper, friområder og gjestehavner.

Universell utforming

Det er vedtatt 2 mill. kroner årlig til universell utforming for å øke tilgjengeligheten i den kommunale bygningsmassen.

VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner

Det er vedtatt 2 mill. kroner årlig til gjennomføring av tiltak på Follestad og Yggeset gjenvinningsstasjoner for å oppfylle miljø- og arbeidsmiljøkrav.

VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon

Det er vedtatt ny omlastestasjon på Yggeset gjenvinningsstasjon. Omlastningen skal foregå innvendig i en egen hall. Det avsettes 100,6 mill. kroner. Prosjektet ferdigstilles våren 2025, men dette forutsetter avklaring av alle nødvendige tillatelser.

VAR - rehabilitering vann- og avløpsanlegg

De kommunale vann- og avløpsanleggene må ha jevn rehabiliteringstakt for å opprettholde levetiden for anleggene. I temaplan for vann og vannmiljø er det vedtatt en økt fornyingstakt som innebærer en opptrapping av investeringsnivået i årene fremover. Det avsettes 1 086 mill. kroner i perioden 2025-2028 til rehabilitering av vannforsyningsanlegg og avløpsanlegg. Tiltaket inngår i selvkostområdet.

VAR - utbygging vann- og avløpsanlegg

I henhold til temaplan for vann og vannmiljø, er det behov for nye vann- og avløpsanlegg for å styrke kapasiteten og leveringssikkerheten, og for å legge til rette for nye utbyggingsområder. Det avsettes 505,4 mill. kroner i perioden 2025-2028 til nybygging av vann- og avløpsanlegg. Tiltaket inngår i selvkostområdet.

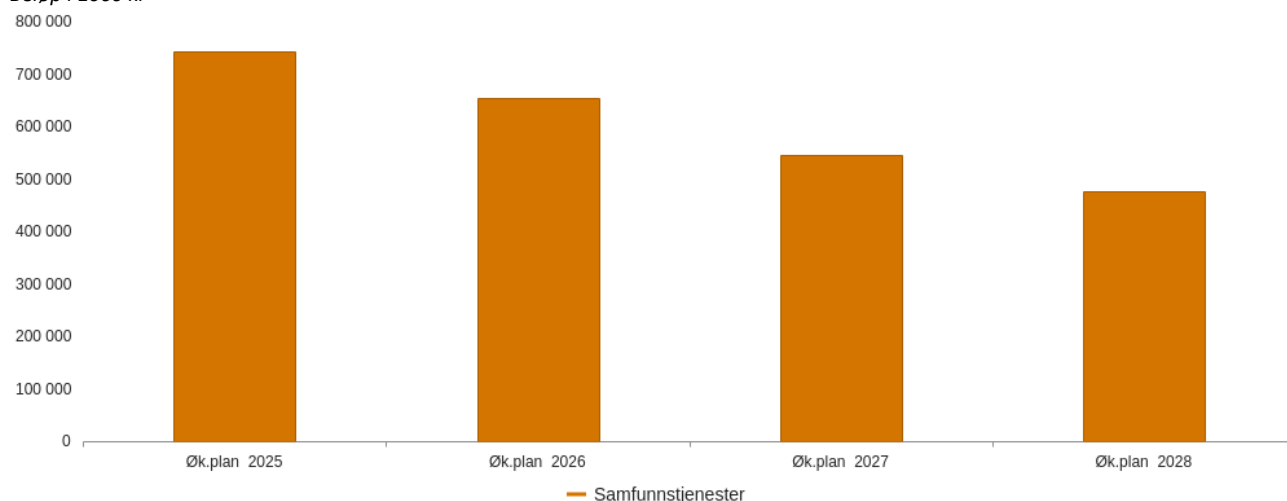
Vassdragsanlegg (dammer)

Det er vedtatt 52,3 mill. kroner til rehabilitering av Høymyrdammen og Rordammen. Tiltakene er under planlegging og ferdigstilles i 2027.

Brutto investeringer per år

Brutto investeringer per år (diagram)

Beløp i 1000 kr

Samfunnsutvikling

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har ansvar for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, steds- og sentrumsutvikling, bolig- og næringsutvikling, kulturminner, grønnstruktur og sjøområder. Dette ivaretas blant annet gjennom plan- og reguleringsprosesser, byggesaksbehandling, delesak, oppmåling og seksjonering. I tillegg inkluderer tjenesteområdet beredskap, næringsutvikling og samfunns-helse, inkludert kommuneoverlegefunksjonen. Tjenesteområdet leverer også karttjenester og geografiske analyser for hele kommunen og har ansvar for å ivareta bærekraftsmålene i samfunnsplanleggingen. Tjenesteområde Samfunnsutvikling har omkring 120 årsverk fordelt på tre virksomheter.

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Næring (vedtatt 14.09.21)
- Bærekraftig boligutvikling (vedtatt 10.09.24)
- Samferdsel og mobilitet (vedtatt 10.09.24)

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (301) plansaksbehandling (B) *) **)	308	359	373	383	275	310	310
Netto driftsutgifter per innbygger (302) byggesaksbehandling og eierseksjonering (B) *) **)	261	354	163	169	124	78	78
Netto driftsutgifter per innbygger (325) tilrettelegging og bistand for næringslivet (B) *) **)	194	132	224	52	72	103	103
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) *) **)	157	188	167	116	166	113	113
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Søknader i samsvar med plan med 12 ukers frist Byggesøknader i alt Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	103	30	65	60	35		44
Søknader i samsvar med plan med 3 ukers frist Byggesøknader i alt Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	71	26	21	41	19		23
Total I alt Nye foretak	1 301	1 304	1 907	1 228	1 265	18 717	18 717
Andre nøkkeltall							
Område- og detaljreguleringsplaner vedtatt av kommunen siste år (B)	7	6	9	11	6	162	162
Kommunekasse							
Netto driftsutgifter til plan/kart/bygg per innbygger. Konsern. Kroner (B) (Kommunekasse) *) **)	726	901	703	671	564	502	502

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Asker er en kommune i vekst med en sentral strategisk og geografisk beliggenhet. Kommunen hadde i 2023 en befolkningsvekst på 1,1 prosent og forventer å passere 100 000 innbyggere i løpet av 2024. Befolkningsveksten er i tråd med målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel, og følger utviklingen i flere av nabokommunene. Asker kommune har et mål om fortsatt befolkningsvekst i årene fremover og ønsker en vekst opp mot 1,8 prosent. Dette legger grunnlag for en bærekraftig samfunnsutvikling, særlig knyttet til boligbygging og næringsutvikling som er viktig for kommunens økonomiske bærekraft.

Kommuneplanens arealdel konsentrerer veksten til prioriterte tettsteder. Samtidig har Asker et rikt naturmangfold, store natur- og friluftsområder, produktive landbruksarealer og flotte kulturlandskap. I arealdelen er det avsatt arealformål og hensynssoner for å sikre disse kvalitetene. Asker har mange bomiljøer og tettsteder med unik egenart, men har utfordringer med å sikre en tilstrekkelig variert boligmasse tilpasset alle aldersgrupper, livsfaser og ulike inntektsgrupper.

Det er fullført over 700 boliger i gjennomsnitt de siste tre årene i Asker. Dette er over målsettingen i kommuneplanens samfunnsdel om en årlig boligproduksjon på 500-550 boliger. Det er de siste årene bygget flere blokkleiligheter enn tidligere, og i 2023 var 67 prosent av de nye boligene blokkleiligheter. Samfunnsdelen legger til grunn at 20 prosent av nye boliger skal være småhusbebyggelse og 20 prosent eneboliger. I 2023 var 14 prosent av de nye boligene småhusbebyggelse, mens 19 prosent var eneboliger. Produksjonen av eneboliger i Asker er relativt konstant fra år til år, og det bygges i gjennomsnitt 160 eneboliger årlig. En effektiv og servicevennlig byggesaksbehandling er viktig for å sikre fortsatt vekst i boligbygging og næringsetablering.

Askers tettsteder skal være inkluderende, bidra til å forebygge utenforskap og legge til rette for god folkehelse. En stadig økende andel eldre innbyggere med behov for kommunale tjenester, samtidig som det blir færre skatteyttere, er en av de store samfunnsflokene kommunen står overfor. Asker kommunes mål er å skape aldersvennlige lokalsamfunn som bidrar til at eldre kan bo hjemme lengst mulig og leve gode og aktive liv. Kommuneplanens arealdel inneholder bestemmelser og retningslinjer som skal stimulere boligutviklere til å utforske sosiale boformer og bidra til mangfold og kvalitet i boligmarkedet. Kommunen arbeider sammen med private utbyggere for å finne løsninger for å dekke behovet for nye boformer.

Asker hadde i 2023 totalt 38 500 arbeidsplasser, og antallet har vært stabilt de siste årene. Asker opplever sterk konkurranse fra andre kommuner i hovedstadsområdet. Asker kommune har viktige fortrinn, særlig knyttet til en høyt utdannet befolkning og mange attraktive boområder, men har utfordringer med færre kompetansearbeidsplasser enn det som tilsvarer befolkningens utdanningsnivå. Asker tar et viktig samfunnsansvar når kommunen legger til rette for unge bedrifter, fremmer sirkulærøkonomi, stimulerer til bruk av ny teknologi og understøtter sosialt entreprenørskap. Dette bidrar til bærekraftig vekst og utvikling i hele Askersamfunnet.

Asker har en egendekning av arbeidsplasser på 76 prosent. Det betyr at minst 24 prosent av innbyggerne må pendle ut av kommunen til arbeid. Det er en målsetting å øke dekningsgraden, og at arbeidsplassene skal være lokalisert nærmere der innbyggerne bor. Kommuneplanens arealdel prioriterer å lokalisere ny utbygging til områder som har et godt utbygget kollektivsystem, samt tilrettelegge for at flere kan gå og sykle. Dette bidrar også til fysisk aktivitet og god folkehelse.

Asker er en spredtbygd kommune der to tredjedeler av alle arbeids- og fritidsreiser skjer med privatbil. Hovedvekten av denne transporten skjer internt i kommunen. Mange innbyggere har lang avstand mellom sentre, skoler, arbeidsplasser og kultur- og fritidsarenaer. Fylkesveinettet i kommunen er sammenhengende, men det gjelder ikke for anlegg for fotgjengere og syklistene. Spredt bebyggelse sør i

Asker gjør det også mer krevende for kollektivoperatører å drifte et godt kollektivtilbud. Samlet gjør det privatbilen nødvendig for mange innbyggere, noe som fører til et stort press på veinettet. Dette gir store forsinkelser i rushtiden, konflikter mellom tungtransport, kollektivtransport, lokalmiljø og skolevei, samt økende helseskadelig luftforurensing.

Ny E18 mellom Asker og Oslo har avgjørende betydning for stedsutvikling, miljø og lokal trafikkavvikling og bussfremkommelighet nord i kommunen. E18 Vestkorridoren Nesbru-Drengsrud er ikke inkludert i Nasjonal transportplan for perioden 2025-2036. E18 Vestkorridoren Ramstadsletta-Nesbru er flyttet til planens utviklingsportefølje, og blir trolig heller ikke realisert i 12-årsperioden. Tunnelarbeider i Oslo over flere år forsterker trafikkbelastningen for bilister som benytter E18, og økt trafikk påvirker også bomiljøer langs sideveiene til E18. Utfordringene rundt trafikkavviklingen, spesielt på de store veiene, skaper problemer for kollektivtrafikken, næringslivet og privatpersoner. Begrensede midler innen samferdsel fremover gjør at kommunen må tenke nytt for å løse utfordringene. Asker kommune er i kontinuerlig dialog med de andre samferdselsmyndighetene for å få bedre samferdselsløsninger for kommunens innbyggere og næringsliv.

Klima og natur er en av de tre store samfunnsflokene Asker kommune arbeider med, og er en vesentlig del av samfunnsutviklingen i kommunen. Kommunens lange og unike strandsone er under press, og det utføres tilsyn og ulovlighetsoppfølging for å sikre allmenn ferdsel og beskytte naturressurser. Asker kommune ser, i likhet med andre kommuner, at det kan oppstå arealkonflikter mellom vekst og vern i arbeidet med å utvikle kommunen videre.

Kart over grunnforholdene i kommunen og naturkartlegging er viktige grep for å styrke sikkerheten ved utbygginger og sikre verdifull natur. Det er utarbeidet en arealoversikt i forbindelse med kommuneplanens arealdel, slik at kommunen vet hva arealene benyttes til. Kartlegging av grunnforhold er viktig for å kunne identifisere faresoner. Aktsomhetssonene må undersøkes og eventuelt hensyntas i alle plan- og byggesaker.

Med bygge- og anleggsaktiviteten i kommunen øker mengden overskuddsmasse, og det er behov for arealer til mellomlagring, behandling og deponering av massene. Massene må håndteres forsvarlig og gjenbrukes der det er mulig.

Rundt to tredjedeler av Asker kommunes areal ligger under marin grense, og her kan det finnes kvikkleire. Askers største boligområder ligger i disse områdene. Å kartlegge hvor det finnes kvikkleire er av stor betydning for å sikre at det bygges på sikker grunn, og kartleggingene må være tilgjengelige for de som har behov for dem.

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet, og skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnsikkerhet på tvers av tjenesteområder og overfor Askersamfunnet. Det overordnede målet er å redusere risikoen for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Den internasjonale situasjonen, økt ekstremvær og flom har vist betydningen av oppdaterte ROS-analyser. Det er svært viktig at kunnskap om klimaendringer og naturfarer kobles til arealplanleggingen.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Samfunnsutvikling.

Hovedmål	Delmål
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.
	Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering.
	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
	Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris.
	Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet
	Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.
	Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid.
	Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet motvirker, reduserer og tilpasser seg konsekvensene av klimaendringer.
	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
	Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet
	Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.
	Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.
	Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser.
	Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hva tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene og nå målene. Prioriteringene bygger på politiske føringer fra blant annet vedtatte temaplaner og egne saker.

Temaplanene beskriver innsatsområder og strategier innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Mange av temaplanene er tverrsektorielle og alle har høye ambisjoner. Det kreves sektorovergrepene og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Det er de siste årene gjennomført et omstillingsprogram som berører alle tjenesteområder, og dette vil bli ytterligere forsterket i handlingsprogramperioden.

Arbeidet med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering i tråd med vedtatt omstillingsprogram vil være en hovedprioritering i perioden. Ambisjonsnivået for de øvrige prioriteringene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Inkluderende og aldersvennlig tettstedsutvikling

Utenforskap er en stadig voksende samfunnsutfordring, og innebærer at enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet. God planlegging bidrar til å utvikle tettsteder der alle føler seg inkludert. Det er et mål at ulike befolkningsgrupper, som førstegangsetablerere, småhusholdninger og lavinntektsgrupper, skal ha mulighet til å etablere seg i Asker. Det er et udekket behov for boliger til økonomisk vanskeligstilte. For å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft, er det også viktig at mulige arbeidstakere kan skaffe seg et bosted i Asker.

Temaplan for bærekraftig boligutvikling ble vedtatt høsten 2024. Hovedmålet med planen er å sikre gode boliger til Askers innbyggere, stimulere markedet til en utvikling i tråd med kommunens overordnede mål og sikre et variert, inkluderende og mangfoldig boligmarked. For å sikre god balanse i boligsammensetningen er det behov for flere mindre boliger og leiligheter. Kommunen jobber aktivt med ulike virkemidler slik at prioriterte målgrupper får økt tilgang til boliger. Perioden både før og under at kommunen mottar et planforslag, benyttes til å foreslå og vurdere alternative boformer for å sikre god balanse i boligsammensetningen. Kommunen vil i 2025 prioritere arbeidet med flere boliger tilpasset eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Det er også viktig å tilrettelegge for flere boliger i lavere prisklasser, slik at også flere unge kan finne en egnet bolig i kommunen. For å oppnå dette, må kommunen utvikle et enda bedre samarbeid med boligbyggenæringen og aktivt bruke tilgjengelige virkemidler fra blant annet Husbanken.

For å møte demografiutfordringene med en større andel eldre, er det viktig å se lokalisering av velferdstjenester og aldersvennlige løsninger i sammenheng med stedsutvikling. Dialog med innbyggere, næringslivet og frivillige om hvor og hvordan lokalsamfunnene skal utvikles, er en stor del av kommunens samskapingskultur. I tiden fremover blir det særlig viktig å motivere flere eldre til å planlegge for egen alderdom, og kommunen planlegger informasjonstiltak knyttet til dette i 2025. Kommunen skal styrke arbeidet med å samlokalisere tjenester til eldre, egnede boliger og sosiale møteplasser. I 2025 er det en prioritert oppgave å starte et pilotarbeid knyttet til dette.

Universell utforming bidrar til at alle brukergrupper får en bedre hverdag. Universelt utformede tiltak, både innenfor transport og når det gjelder tilgjengelige bygg og tilgang på tjenester, er gode folkehelseiltak. Personer med nedsatt funksjonsevne, eldre og barnefamilier er befolkningsgrupper som ofte møter barrierer ved transport. Det er derfor viktig at planleggingen tar hensyn til dem som ikke har bil. Aktiv og grønn mobilitet er et innsatsområde i temaplan for samferdsel og mobilitet. Transport påvirker folkehelsen når det gjelder fysisk aktivitet, mens vansker med transport kan forsterke ensomhet og utenforskap. Transport inngår derfor også i kommunens tverrfaglige innsats mot ungt utenforskap.

Klima og natur som viktig premis for samfunnsutviklingen

Kommunen skal bidra til et lavutslippssamfunn i all arealplanlegging, og støtte omstilling til det grønne skiftet gjennom strategisk næringsutvikling. Arealplanleggingen skal forhindre nedbygging av matjord og landbruksarealer, sikre biologisk mangfold og god forvaltning av strandsonen. Videre skal arealplanleggingen ivareta sammenhengende grøntområder i byggesonen og følge intensjonen i markaloven, samtidig som det tilrettelegges for at kulturlandskap, skog og landbruk kan utvikles videre med mulighet for ny næring, kultur, opplevelser og rekreasjon. Tjenestekområde Samfunnsutvikling vil i 2025 arbeide med å heve kompetansen knyttet til hvordan kommunen kan ta ytterligere klimahensyn i arealplanleggingen, for eksempel gjennom å benytte plan- og bygningsloven eller andre juridiske verktøy for å redusere klimagassutslipp.

Oslofjorden er et sårbart økosystem, og Asker har en lang kystlinje langs fjorden. Det er avsatt en 100-metersone inn fra vannlinjen hvor det ikke er tillatt med tiltak som det ikke er søkt om eller er godkjent. I 2020 ble det foretatt en registrering av tiltak langs kystlinjen fra Lier til Bærum. Det ble funnet flere tusen inngrep som det er usikkert om er godkjent. Fra 2022 har det blitt gjennomført vurderinger av disse tiltakene. Arbeidet med å føre tilsyn med utbygginger og tiltak i strandsonen videreføres i 2025 i tråd med kommunens ansvar. Som følge av begrensede ressurser, vil tiltak som medfører naturfare bli prioritert.

Fjorden er også en viktig ferdselsåre, og det er et potensial for å utnytte kapasiteten på fjorden enda bedre for miljøvennlig transport som vil avlaste veinettet og begrense forurensning og støy fra veitrafikk. Det går hurtigbåt mellom Slemmestad/Vollen og Aker Brygge. Hurtigbåtssystemet på fjorden er under utvikling, og i 2024/2025 blir det innført nullutslippsbåter. Asker kommune er i kontinuerlig dialog med Ruter om videreutvikling av både anløpssteder og rutefrekvens, og denne dialogen videreføres i 2025.

Asker kommune jobber med å få et bedre kunnskapsgrunnlag for naturfarer og sårbar natur. Kommunen fortsetter i 2025 arbeidet med en arealklassifisering som en videreutvikling av arealregnskapet. Denne vil inneholde et estimat for klimagasslagring og -utslipp per arealenhet, noe som vil gi bedre analyser og økt trygghet for at det bygges på sikker grunn. Kommunen vil i 2025 videreføre pilotarbeid med Akershus fylkeskommune om areal- og naturregnskap og med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) om kartfesting av karbonrike arealer for klimasmart arealplanlegging. Kommunen fortsetter arbeidet med å få et mer dekkende kunnskapsgrunnlag om grunnforholdene gjennom geografisk informasjonssystem (GIS), for slik å kunne foreta bedre analyser ved bruk av geografiske data. Det pågår et arbeid for å få bedre oversikt over naturfarer i et kartgrunnlag som også kan benyttes i beredskapssammenheng. Dette fortsetter i 2025 og sees i sammenheng med arealklassifisering av mulige naturfarer.

En miljøvennlig, fremtidsrettet og sikker forvaltning av masser er vesentlig for kommunen. Det er viktig at Asker har en offensiv tilnærming til masseforvaltning, som er en kompleks regional problemstilling. Asker bidrar derfor inn i Bærum kommunes ressursbank. Kommunen vil i 2025 fortsette arbeidet med å

utforme strategier og prinsipper for masseforvaltning i Asker, og dette vil bli lagt frem til politisk behandling.

Kommunen arbeider med å gjennomgå eldre planer, noe som vil inkludere oppdatering opp mot dagens regelverk også når det gjelder ivaretagelse av naturmangfold. Tjenesteområdet vil i tiden fremover ha søkelys på sammenhengen mellom folkehelse og klima, blant annet betydningen av naturens helsefremmende effekt og gjennom fellestiltak for folkehelse og forebygging av klimautfordringer. Her er det muligheter for i større grad å finne tiltak som gir synergieffekter på begge områder.

Lokale arbeidsplasser og fokus på sirkulærøkonomi

Temaplan for næring har som mål å skape flere lokale arbeidsplasser, øke verdiskapningen, videreutvikle Asker som besøks- og opplevelsesdestinasjon og få flere bedrifter til å etablere seg og bli i Asker. Som kommune skal Asker benytte virkemidler som arealforvaltning, nettverksbygging, entreprenørskap i skolen, anskaffelser og effektiv byggesaksbehandling for å stimulere til næringsutvikling. Som følge av endringer i kommunens økonomiske rammebetingelser, vil mer av næringsutviklingsarbeidet dreies i denne retningen i perioden.

Det er i kommuneplanens arealdel satt av arealer til næringsutvikling, og arbeidet med å vurdere disse i forbindelse med mulige næringsetableringer fortsetter i 2025. Temaplan for næring følges opp gjennom å prioritere ti tiltak fra planen hvert år. I 2025 planlegges det å arbeide med å styrke kommunens posisjon innenfor sirkulærøkonomi, eksempelvis gjennom å arrangere Den store sirkulærkonferansen og utvikle samarbeidet med høyere utdanningsinstitusjoner. Samfunnssikkerhet og beredskap er viktige temaer også for Askers næringsliv, som på ulike måter kan oppleve usikkerhet, fare eller konsekvenser av klimaendringer. Veiledning og deling av kunnskap fra kommunens arbeid på feltet blir viktig i dialogen med næringslivet i 2025.

Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæringene skal bidra til gode opplevelser i kommunen og utvikle attraktiviteten til tettstedene. Hovedmålet med handlingsplanen er at opplevelsesnæringen i Asker skal ha en verdiskaping på 580 mill. kroner i 2030. Dette er en økning på 50 prosent sammenlignet med 2019. Kommunen vil understøtte samarbeidet mellom kulturnæringen og reiselivsnæringen. Som et ledd i iverksettelsen av handlingsplanen, vil det i 2025 bli utviklet en ny arrangementsmodell for bærekraftige arrangementer i Asker. Det er et mål for kommunen å bli sertifisert som et Bærekraftig reisemål.

Bærekraftig områdeutvikling

De kommende årene er det planlagt flere større områdeutviklingsprosjekter i Asker. Sentrale Asker, Høn nærsenter, Spikkestad og Røyken sentrum skal utvikles. Planer for disse stedene er under arbeid med stor grad av medvirkning og deltakelse fra lokalt næringsliv, innbyggere, lag og organisasjoner. På Spikkestad arbeides det med tre innsendte planer for området på nordsiden av torget.

Områdeutviklingen på Slemmestad pågår fortsatt og er av stor betydning for hele Askersamfunnet. I 2025 er blant annet fabrikktomten prioritert. Byggesak vil arbeide med søknader knyttet til området på Vaterland. Slemmestad skal bli en energieffektiv by som setter mennesket og miljøet i sentrum. Kyststedets gamle industriområde skal bli et levende bysentrum med nye boliger, flere nye arbeidsplasser og sosiale samlingssteder. Det blir fremover en viktig oppgave å få på plass gode samferdselsløsninger, for eksempel knyttet til Slemmestadveien. Gode løsninger forutsetter samarbeid mellom kommunen, fylkeskommunen og private aktører.

Kunnskap og bevissthet om kulturminner er en viktig del av Askers identitet. Det er utarbeidet en kartapplikasjon for å samle alle kulturminnedata, og denne gir innsikt og kunnskap til planarbeidet. Kulturminnene skal bevares for fremtiden, og er samtidig en ressurs som bidrar positivt til å gi tettstedene karakter, innhold og identitet. Asker kommune fortsetter arbeidet med å utvikle kulturminnebasen med ny forvaltningsløsning og innsynsløsning i samarbeid med AsplanViak. Arbeidet er finansiert av Riksantikvaren.

Mulighetsstudien for Rødtangen kulturminnepark ble ferdigstilt i 2024, og prosjektet følges opp i 2025. Det er ikke satt av egne midler til gjennomføring av planen, og den må derfor kobles til andre initiativer og planer for å sikre effekt av tiltakene. I 2025 vil tjenesteområde Samfunnsutvikling i samarbeid med tjenesteområdene Samfunnstjenester og Medborgerskap arbeide med prissetting av kulturminner og utarbeide et strategisk dokument for fremtidens kulturminneforvaltning i Asker.

Det er generelt god folkehelse i Asker. Samtidig er det store ulikheter i levekår i kommunen, noe som også påvirker innbyggernes helse. Kompetanse knyttet til samfunnshelse er derfor viktig i prosesser knyttet til områdeutvikling og planarbeid som kan påvirke folkehelsen. Det er et mål å jobbe forebyggende med folkehelse i planleggingen, og dette arbeidet videreføres i 2025.

Samordnede og klimavennlige samferdselsløsninger

Temaplan for samferdsel og mobilitet ble vedtatt høsten 2024, og tar for seg hvordan kommunen kan planlegge for å redusere transportbehovet, blant annet gjennom stedsutvikling. Kvaliteten på kommunale veianlegg er også drøftet. I tillegg belyser planen hvordan kommunen skal samarbeide med andre aktører, for eksempel næringslivet, og ta i bruk digitale løsninger for å sikre gode samferdselsløsninger for befolkningen. Aktiv og grønn mobilitet er et av innsatsområdene i planen, og er tett knyttet til folkehelse og klima.

Kommunen vil i 2025 fortsette dialogen med Akershus fylkeskommune om samfinansiering av fylkeskommunal infrastruktur i prosjekter som kommunen er med på å utvikle. I tillegg er det et viktig prinsipp at private utbyggere bidrar til å finansiere offentlig veier og annen teknisk og grønn infrastruktur i forbindelse med utbygging. Oppfølging av kommunens egne veianlegg og tilhørende infrastruktur er omtalt under tjenesteområde Samfunnstjenester.

Å tilrettelegge for økt ferdsel og fremkommelighet for gående og syklende er et viktig virkemiddel for at Askers innbyggere skal bli mer fysisk aktive. Et annet aspekt er å planlegge for en helsefremmende stedsutvikling, der avstanden til tjenester og tilbud er så kort at innbyggerne kan nå dem til fots eller med sykkel. Transport og veitrafikk er ofte en kilde til støy og luftforurensning som påvirker folkehelsen negativt, og dette er et område som planleggingen vil ha fokus på i 2025.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Tjenesteområde Samfunnsutvikling har hovedansvar for kommunens overordnede strategiske beredskapsarbeid. Forebygging er kommunens viktigste oppgave når det gjelder hendelser som truer sentrale samfunnsinstitusjoner, samfunnets sikkerhet og den enkeltes trygghetsfølelse.

I 2024 ble en ny overordnet ROS-analyse lagt frem for politisk behandling. Kommunens overordnede beredskapsplan og tilhørende tiltak er nå oppdatert i tråd med ROS-analysen. I 2024 kom også et nytt nasjonalt beredskapssystem. Kommunen vil i 2025 ha fokus på øvelser, tilpasninger og oppdateringer av systemet.

Beredskapsarbeidet vil fremover rettes inn mot ekstremvær, flom, ras og skred. I tillegg vil kommunen følge med på den sikkerhetspolitiske situasjonen og endringer i det digitale trusselbildet. Det blir også avgjørende å være oppmerksom på utbygging og aktivitet knyttet til høyrisikovirksomheter, der det kan være problemstillinger knyttet til sikkerhet og/eller forurensning. Kommunen vil også følge opp det nasjonale arbeidet for å styrke innbyggernes egenberedskap.

Styrket dialog med eksterne partnere og beredskapsaktører er vesentlig for å lykkes med å skape trygge lokalsamfunn. I tillegg er det viktig å styrke det interne samarbeidet mellom alle i kommunen som arbeider med trygghetsskapende og forebyggende tiltak i tettstedene.

Innbyggermedvirkning og digitalisering i samfunnsutviklingen

Å videreutvikle arenaer for innbyggermedvirkning og samskaping er en prioritert oppgave for kommunen. Arealplaner som områdeplaner og reguleringsplaner berører mange. For å få så gode planer som mulig, er det både viktig og ønskelig å høre alles innspill. Kommunen legger derfor til rette for medborgerskap og deltakelse i planprosessene gjennom å utvikle bedre nettsider for innspill til arealplaner, abonnementsfunksjon for høringer og ved å stille krav til tidlig medvirkning. I områdeutviklingen av Tofte, Heggedal og Slemmestad har det vært et godt samarbeid mellom kommunen, det tidligere lokalsamfunnsutvalget, nærmiljøet og utbyggerne. Denne formen for medvirkning skal også benyttes i andre områdeutviklingsprosjekter. I 2024 ble det vedtatt å opprette en ordning med barns representant i plansaker, og ordningen videreutvikles i 2025.

Digitale saksbehandlingssystemer og løsninger skal sikre innsyn, ivareta personvernet, understøtte en forutsigbar og effektiv saksbehandling og tilgjengeliggjøre kommunale tjenester for publikum. Nettsidene for arealplaner er oppdatert og videreutvikles i 2025 for å få mer innbyggervennlige plantjenester. Tjenesteområdet vil videreføre pilotarbeidet med bruk av droner til datafangst. Droner kan eksempelvis brukes til digitale befaringer og oppdatering av kart. Kunstig intelligens vil benyttes til effektivisering av byggesaksbehandlingen og i arbeidet med innspill til planer. Kunstig intelligens er allerede benyttet i noen temaplaner og i forbindelse med høring knyttet til kommuneplanens arealdel, der det kom inn over 700 høringsinnspill.

Asker kommune arbeider systematisk med bruk av geodata og digitale løsninger for kart og analyser. Digitale befaringer er et av flere verktøy som benyttes for å bedre de folkevalgtes tilgang til informasjon, samtidig som kommunen sparer tid og bruk av transport til fysiske befaringer. Det er utarbeidet et analysekart som viser datasett for relevante tjenester og aktiviteter i kommunen. Dette vil bli benyttet for å få et enda bedre kunnskapsgrunnlag i møtet med de store samfunnsflokkene og i arbeidet med stedsutvikling.

Effektiv og enhetlig plan- og byggesaksbehandling

Asker kommune har et kontinuerlig søkelys på å effektivisere byggesaksbehandlingen, sikre god utnyttelse av ressurser og overholde lovbestemte frister. Dette arbeidet fortsetter i 2025. Selvbetjening på nett er viktig for å avlaste byggesaksbehandlere og korte ned saksbehandlingstiden. I 2025 vil kommunen gjennomføre tiltak for at flere privatpersoner skal bruke digitale kanaler for byggesøknader. Foretak er allerede pålagt å søke digitalt. Det gjennomføres intern kartlegging av tidsbruk, gjennomgang av eldre planer for å oppdatere dem til dagens lover og forskrifter, samt tiltak for å dreie ressurser fra behandling av innsynsbegjæringer til saksbehandling og bruk av kunstig intelligens.

Asker kommune innførte i 2023 et e-byggesakssystem. Systemet bidrar til raskere, digital og mer enhetlig saksbehandling, noe som også er avgjørende for å sikre kommunens gebyrinntekter. Den nye

gebyrforskriften vil fra 2025 styrke inntektsgrunnlaget til kommunen, og bidra til mer oversiktlig og effektiv prissetting av plan- og byggesaker.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Samfunnsutvikling er budsjettmessig inndelt i tre programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Strategi, næring og analyse, Samfunnsplanlegging og Byggesak.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Byggesak	-4 594	-4 594	-4 594	-4 594
Samfunnsplanlegging	27 598	27 598	27 598	27 598
Strategi, næring og analyse	38 597	38 597	38 597	38 597
Totalsum	61 602	61 602	61 602	61 602

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	66 935	66 935	66 935	66 935
Sum Tekniske justeringer	-1 333	-1 333	-1 333	-1 333
Tidligere vedtatte tiltak				
Sum Tidligere vedtatte tiltak	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	-1 333	-1 333	-1 333	-1 333
Konsekvensjustert ramme	65 602	65 602	65 602	65 602
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Samfunnsutvikling	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Omstilling og effektivisering	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Nye tiltak og realendringer	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Ramme 2025-2028	61 602	61 602	61 602	61 602

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Samfunnsutvikling

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 200 mill. kroner i 2025.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning.

4 mill. kroner av dette beløpet er fordelt til tjenesteområde Samfunnsutvikling. Omstillingstiltakene vil blant annet innebære bemanningstilpasning og tiltak for å øke produktiviteten i hele tjenesteområdet og sikre bedre kvalitet og service til innbyggerne. Det tas i bruk ny teknologi og selvbetjeningsløsninger som gjør saksbehandlingen mer effektiv. Gebyrene innenfor plan- og byggesaksbehandlingen skal være basert på selvkostprinsippet og tilpasset nivået i sammenlignbare kommuner. Da antallet plan- og byggesaker vil kunne variere over tid, og dermed også påvirke behovet for bemanning, blir det viktig å

sikre en riktig dimensjonering av grunnbemanningen og utarbeide gode planer for å håndtere «topper» i produksjonen.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillingsbeløpet på programområdene.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Strategi, næring og analyse	2 000
Samfunnsplanlegging	800
Byggesak	1 200

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

Alle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i tilleggsinnstillingen.

Medborgerskap

Tjenesteområde Medborgerskap omfatter ulike tjenester innen innbyggerdialog og frivillighet, bibliotek, kulturskole, idrett, friluft og kulturliv. En stor andel av tjenestene er lovpålagte, men med rom for politisk prioritering når det gjelder innretning, omfang og nivå.

Tjenesteområdet har et særlig ansvar for folkehelse, frivillighet, medborgerskap og samskaping på tvers i organisasjonen, og for å tilby gode opplevelser og aktivitetsmuligheter til innbyggerne.

Tjenesteområdet skal legge til rette for samarbeid med andre aktører i samfunnet, for nærdemokratiske ordninger og annen innbyggermedvirkning, og for drift og utvikling av arenaer og infrastruktur for kultur, fysisk aktivitet, idrett, friluftsliv og frivillighet. Tjenesteområdet består av fem virksomheter med totalt omkring 280 årsverk.

Tjenesteområde Medborgerskap har et særlig ansvar for følgende temaplaner:

- Medborgerskap (vedtatt 13.04.21)
- Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv (vedtatt 15.06.21)
- Kultur (vedtatt 04.04.22)

KOSTRA-tall

	Asker 2022	Asker 2023	Bærum	Drammen	Lillestrøm	ASSS uten Oslo	Kostragruppe 12
Prioritet							
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B) *)	4 069	4 163	3 546	2 883	2 923	3 443	3 443
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B) *) **)	238	341	380	156	344	307	307
Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B) *) **)	386	376	400	307	360	322	322
Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B) *) **)	445	259	315	187	210	360	360
Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B) *) **)	355	378	339	274	329	336	336
Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbygg (B) *) **)	741	595	400	357	377	354	354
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) *) **)	577	578	748	574	405	629	629
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B) *)	27 072	28 663	38 354	21 037	29 979	29 159	29 159
Dekningsgrad							
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	5,1 %	4,4 %	3,4 %	0,8 %	2,0 %		3,8 %
Andel elever 6-15 år i kommunens kulturskole, av antall barn 6-15 år (B)	11,5 %	11,0 %	9,2 %	12,6 %	10,0 %	11,2 %	11,2 %
Besøk i folkebibliotek per innbygger (B)	3,4	4,3	3,1	4,7	5,0	4,6	4,6
Døpte i prosent av antall fødte (B)	51,3 %	49,6 %	44,8 %	33,7 %	34,7 %	45,8 %	45,8 %

Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	58,0 %	56,9 %	55,2 %	51,9 %	51,8 %	58,4 %	58,4 %
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Status og utfordringer

Asker som medborgerskapskommune

Samholdet i befolkningen er en viktig bærebjelke i samfunnet. I økonomisk trangere tider er det særlig viktig å sørge for at innbyggerne kan møtes for å bygge samhold og felleskap med gjensidig respekt og forståelse, mestring, livsglede og god fysisk og psykisk helse. Da er steder som innbyggertorg, bibliotek, kulturarenaer, ungdomsklubber, idrettsanlegg og naturen viktige møteplasser.

Samtidig er det nødvendig å prioritere hva kommunens ressurser skal brukes til. Kommunen må i større grad vri sin ressursbruk mot de mest sårbare, mens andre må bidra mer selv. Kommunens rolle som tilrettelegger blir da særlig viktig, og må bygge på godt samarbeid og gjensidig tillit mellom kommunen og innbyggerne. Dette gir innbyggerne lyst og mulighet til å delta i og ta medansvar for fellesskapet, og legger grunnlaget for at ulike aktører i kommunen kan møtes og skape noe sammen.

Tjenesteområde Medborgerskap jobber for at de nødvendige møteplassene i samfunnet finnes, at frivilligheten har fornuftige rammevilkår, og at befolkningen har tillit til kommunen som aktør og samarbeidspartner. Dette er nødvendig for at Asker skal fortsette å utvikle seg som en medborgerskapskommune, hvor innbyggerne, næringslivet, frivilligheten og kommunens medarbeidere i større grad finner løsninger på felles utfordringer sammen.

Tillit og deltakelse

Tillit er sentralt i demokratiet, og forskning viser at det er sammenheng mellom deltakelse i samfunnet og grad av tillit til lokale myndigheter. Innbyggere og andre aktører i Asker skal ha mulighet til å delta i og påvirke saker som angår dem selv og lokalsamfunnet, både i politiske prosesser og i tjenesteutviklingen. Innbyggertorgene med bibliotek er en viktig og åpen arena der alle kan få hjelp og lik tilgang på informasjon, kunnskap, digitale verktøy og litteratur på ulike språk. Dette bidrar til å gi alle innbyggere den samme muligheten til å delta i samfunnet, og til å ytre sin mening. I 2023 hadde både bibliotekene, innbyggertorgene, ungdomskubbene, kommunens kulturarrangementer og svømmehallene økt besøk sammenlignet med året før.

Tjenesteområde Medborgerskap har et særskilt oppdrag om å bidra til tilrettelegging for frivillighet, nærdemokrati og samskaping. Utvikling av gode nærdemokratiske ordninger har vært et satsingsområde i Asker kommune. I 2023 vedtok kommunestyret at lokalsamfunnsutvalgene skulle erstattes av åtte områdefora som dekker hele kommunen. Kommunen skal bidra til etablering av områdeforaene og støtte dem i sitt arbeid.

Andelen av befolkningen som stemmer ved valg kan si noe om oppslutningen om lokaldemokratiet. I 2023 var valgdeltakelsen noe høyere i Asker enn i landet som helhet. Askers resultater i lokaldemokratiundersøkelsen, som sist ble gjennomført i 2021, lå over landsgjennomsnittet og viste en positiv utvikling når det gjelder opplevelsen av at de folkevalgte involverer innbyggerne i å finne løsninger på lokale problemer.

Frivilligheten står sterkt i Asker, og er en kilde til fellesskap, medvirkning, kompetanse og utvikling. Frivilligheten er en viktig partner i utviklingen av Askersamfunnet. Andelen innbyggere i Asker som deltar i frivillig arbeid økte fra 46 prosent i 2022 til 48 prosent i 2023. Det ble også gjennomført en frivillighetsundersøkelse høsten 2023 med gode resultater. 85 prosent av organisasjonene svarer at de er tilfredse med samarbeidet med kommunen, mot 77 prosent året før. Videre svarer 67 prosent at de har oversikt over hvem i kommunen de kan kontakte for å få hjelp, noe som er en økning fra 46 prosent i 2022.

Dette skal vi oppnå

Alle tjenesteområder har ansvar for å følge opp satsingsområdene i kommuneplanen. Tabellen under viser hvilke delmål innenfor hvert satsingsområde som er særlig relevante for tjenesteområde Medborgerskap.

Hovedmål	Delmål
Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.	Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser.
	Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet
	Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.
Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.	Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død.
	Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.
Askersamfunnet sikrer inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremmer muligheter for livslang læring for alle.	Askersamfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse.
	Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.
Askersamfunnet handler umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.	Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.
Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.	Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.
Asker kommune fremmer inkludering, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen.
	Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrike og stolte medarbeidere og ledere.
	Asker kommune har medarbeidere og ledere som sammen finner smarte måter å jobbe på, finner løsninger på kommunens utfordringer og viser endringsvilje.
Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling.	Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold.
	Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser.

Hovedmål	Delmål
	Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.
Asker er en økonomisk robust og bærekraftig kommune	Asker kommune har god økonomistyring og effektiv tjenesteproduksjon.

Innspill fra hovedutvalget

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i politisk vedtatte temaplaner, som definerer innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

Hovedutvalg for medborgerskap ga gjennom vedtak i sak 15/24 sine innspill og prioriteringer til kommunedirektørens arbeid med Handlingsprogram 2025-2028. Hovedutvalgets vedtak fremgår av vedlegg til handlingsprogrammet.

Kommunedirektøren har i arbeidet med handlingsprogrammet vurdert utvalgets innspill og prioriteringer. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at det er mindre rom for nye tiltak på drifts- og investeringsbudsjettet. Det er derfor særlig lagt vekt på å vurdere om utvalgets innspill kan realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år.

Prioriteringer i perioden

Nedenfor følger en beskrivelse av hva tjenesteområdet vil prioritere i fireårsperioden for å møte utfordringene og nå målene. Prioriteringene bygger på politiske føringer fra blant annet vedtatte temaplaner og egne saker.

Temaplanene beskriver innsatsområder og strategier innenfor en rekke sentrale politikkområder i kommunen. Mange av temaplanene er tverrsektorielle og alle har høye ambisjoner. Det kreves sektorovergripende og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene.

Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering

Kommunens økonomiske rammebetingelser er i endring. Det er nødvendig med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering for at Asker kommune skal ha økonomisk bærekraft i fremtiden. Det er de siste årene gjennomført et omstillingsprogram som berører alle tjenesteområder, og dette vil bli ytterligere forsterket i handlingsprogramperioden.

Arbeidet med tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering i tråd med vedtatt omstillingsprogram vil være en hovedprioritering i perioden. Ambisjonsnivået for de øvrige prioriteringene beskrevet under vil bli tilpasset og gjennomført innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

Økt deltakelse for barn og unge

Det er både et nasjonalt og lokalt ansvar å inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv, og vi skal jobbe sammen for at alle barn og unge i Asker skal oppleve å høre til og ha fremtidsro. Medborgerskap handler om å delta, og det er av stor betydning for kommunens bærekraft

at alle unge har mulighet til å delta og bidra med sine ressurser. Innsatsen for å hindre utenforskap er derfor prioritert i handlingsprogramperioden.

Økonomi og prisnivå kan være en barriere for barn og unges deltakelse i kultur- og fritidsaktiviteter. For at flere barn og unge skal bli inkludert i aktiviteter på fritiden, tilbyr kommunen støtteordninger for at alle skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Dette gjelder for eksempel støtte fra Fritidskassa, tilskudd til frivillighetens solidaritetsfond eller gjennom tilbud om friplasser i kulturskolen. Det er utarbeidet en samordnet modell for fritidsaktiviteter til barn og unge som legges frem i en politisk sak høsten 2024. Fra sommeren 2024 har Asker kommune etablert en ny modell for inkludering av barn og unge i sommerferieaktiviteter. Kommunen vil prioritere disse ordningene også i 2025.

Innbyggertorgene og bibliotekene er arenaer for innbyggere i alle aldre. Særlig barn og unge trenger møteplasser som oppleves trygge, åpne og tilgjengelige, og mange barn og unge oppsøker bibliotekene og innbyggertorgene når de trenger et sted å være etter skoletid eller på fritiden ellers. I tillegg til utlån, tilbyr bibliotekene og innbyggertorgene ulike spill, aktiviteter og verksteder. Det er blant annet etablert et etter-skoletidstilbud på alle bibliotekene for å nå de barna som ikke er i SFO eller annen aktivitet etter skoletid.

Ungdomsklubbene og kulturskolen er også viktige og trygge møteplasser for barn og unge. Asker kommune har nylig gjennomført en treårig satsing på oppbygging av tjenesten Ungkultur og ungdomsklubbene. Med denne satsingen har nå alle ungdomsskoler i Asker en lokal ungdomsklubb og et lokalt tilpasset ungdomskulturtilbud fra kommunen med ulike arrangementer og aktiviteter. Tilbudet treffer spesielt ungdom i sårbare situasjoner, og ungdomsklubbene skal også fremover tilby åpne møteplasser og trygge voksne i ungdomsmiljøet. På Tofte og i Sætre er ungdomsklubben samlokalisert med kulturskolen. Det er også planlagt samlokalisering på Slemmestad.

Kulturskolen møter 2200 barn hver uke på 25 ulike steder i kommunen. I 2025 skal det blant annet jobbes videre med å utvikle gruppetilbudene, noe som kan gi plass til flere barn og redusere ventelistene innenfor dagens rammer.

Tjenesteområdene Medborgerskap og Oppvekst samarbeider om å utvikle en ny modell for kultur-SFO, hvor lærere fra kulturskolen gir ulike kurs som en integrert del av SFO-tilbudet i kommunen. Dette starter opp høsten 2024, og vil gi tilgang til kunst- og kulturoplæring for mange barn i SFO-tiden på egen skole.

Det er et mål at uteområder og anlegg for fysisk aktivitet så langt som mulig skal være tilgjengelige for alle. Asker kommune prioriterer derfor anlegg som treffer bredden, både innen idrett, friluftsliv, aktivitet og rekreasjon. I tråd med temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, tilrettelegger kommunen også for idrett på høyt nivå. Mellomromsprosjektet på Risenga er et eksempel på små aktivitets- og rekreasjonsanlegg som ligger spredt mellom de større anleggene.

Aktive lokalsamfunn er en samarbeidsmodell mellom idretten og kommunen, med mål om å styrke tilhørigheten og fellesskapet i lokalsamfunnet og sørge for trygge og aktive oppvekstsvilkår. Kommunen vil vurdere å styrke forutsigbarheten for Aktive lokalsamfunn, for eksempel ved å inngå en partnerskapsavtale mellom idretten og tjenesteområdene Oppvekst, Velferd og Medborgerskap.

Samskaping er et partnerskap mellom likeverdige aktører om å drive frem løsninger sammen. Tjenesteområdene Oppvekst, Velferd og Medborgerskap vil sammen sette i gang en pilot om samskaping og medborgerskap i praksis. Piloten er knyttet til aktører i Risengaområdet, og innebærer kurs og erfaringsdeling.

Helhetlig stedsutvikling

Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv har et innsatsområde for helhetlig stedsutvikling, samt strategier for økt satsing på arenaer og møteplasser der folk bor, friluftsliv, økt inkludering og tilgjengelighet, klimavennlige valg og behovstilpasset anleggsprioritering. Det skal jobbes for å etablere friluftslivsanlegg, anlegg for egenorganisert aktivitet og sosiale møteplasser i nærmiljøene og i tilknytning til signalbygg.

Kultur er viktig for lokal stedsutvikling. Kunst og kultur kan være en drivkraft i samfunnsutviklingen og skape attraktive lokalsamfunn. Dette er blant annet viktige perspektiver i utviklingen av kystbyen Slemmestad og stedsutviklingen på Dikemark. Videre vil reetablering av Holmsbu kunstmuseum være med på å skape en ny attraksjon for Holmsbu som reisemål. Dette er i tråd med handlingsplanen for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker.

Aktivitetstilbudet på innbyggertorgene er blant annet et resultat av en økt satsing på aldersvennlig frivillighet, noe som er i tråd med temaplan for medborgerskap og temaplan Leve hele livet - i et aldersvennlig Asker. Det konkrete innholdet i tilbudet på innbyggertorgene utvikles i et tempo og omfang tilpasset det enkelte innbyggertorgs utvikling og lokalmiljø. Arbeidet fortsetter i tiden fremover.

Møteplasser i nærmiljøet

Innbyggertorgene er dynamiske arenaer for samskaping og deltakelse mellom innbyggere, lag og foreninger, næringsliv og aktuelle kommunale tilbud og tjenester. Etablering av et midlertidig innbyggertorg i Spikkestad ble igangsatt i 2023. Veien videre for innbyggertorget på Spikkestad, inkludert et eventuelt boktilbud, skal avklares nærmere.

Innbyggertorgene kan benyttes gratis av frivillige og offentlige aktører som har åpne tilbud til innbyggerne. Det er også mulig å få veiledning til å opprette et arrangement. Kommunen vil sikre god kommunikasjon til innbyggerne om disse mulighetene for å øke bevisstheten om tilbudet, og tydeliggjøre innbyggertorgenes rolle som samskapingsarena og møteplass.

Biblioteket er en åpen og inkluderende møteplass for alle innbyggere på tvers av språklig, kulturell og sosial bakgrunn, alder og identitet. Språk og inkluderende tjenester er et godt utgangspunkt for å bli inkludert i lokalsamfunnet og kunne bidra til fellesskapet. Bibliotekene skaper møter mellom mennesker og gir blant annet språktrening gjennom språkkafeer, tilgang til litteratur på ulike språk og digitale tjenester. Kommunen fortsetter arbeidet med å utvikle bibliotekenes innhold i kommende periode.

Kulturskolen har utfordringer knyttet til egnethet og størrelse på undervisningslokalene for dans i Asker sentrum. I 2025 vil det derfor jobbes med å etablere mer varige løsninger for danseundervisningen.

Tilgjengelige lokaler

God tilgjengelighet til lokaler hvor man kan møtes til ulike aktiviteter er viktig for innbyggerne. Kommunens bygningsmasse tilhører lokalsamfunnet, og skal derfor være så tilgjengelig for innbyggerne som mulig. Kommunens eksisterende lokaler kan utnyttes bedre til dette formålet, og i 2024 er det gjort et stort arbeid for å forenkle og harmonisere tilgangen til kommunale lokaler. Av ressurs hensyn avvikles ordningen med kommunale tilsynsvakter ved enkelte skoler, og det er arbeidet med å etablere nye systemer som kan sikre fortsatt god tilgang til disse lokalene. Kommunen vil i 2025 fortsette iverksettingen av nye rutiner og systemer, samt installere digitale låsesystemer ved skoler som har hatt

tilsynsvakter. I 2025 vil enda flere lokaler bli tilgjengelige i selvbetjeningsløsningen (Bookup) for booking av lokaler.

Alle i aktivitet

Tildeling av tilskudd til lag og foreninger er en viktig del av kommunens arbeid for å tilrettelegge for aktivitet for innbyggerne, og det er viktig at kommunen sørger for at tilskudd tildeles på en måte som gir best mulig nytte for lokalsamfunnet. Kommunen arbeider stadig med å forbedre og forenkle prosessen knyttet til søknad og tildeling av tilskudd, og vil fortsette dette arbeidet også i 2025.

For å sikre et likeverdig tilbud, tilrettelegger kommunen for forebyggende, helsefremmende og inkluderende tjenester innen friskliv, tilrettelagte fritidsaktiviteter og folkehelse i hele kommunen. Kommunen tilrettelegger også for økt fysisk aktivitet og deltakelse ved drift av idrettsarenaer, svømmehaller og arenaer for egenorganisert aktivitet. Gratis utlån av utstyr til sport og friluftsliv gjennom utlånsordningen BUA gjør ulike former for aktivitet tilgjengelig for flere. BUA-ordningen videreføres i perioden.

Friluftsliv er en viktig kilde til bedre helse og høyere livskvalitet, og er gratis og tilgjengelig for alle. Asker kommune har utarbeidet et strategisk dokument som viser stier, turveier, løyper og sykkelstier i Asker, og som inneholder prinsipper for å ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer i et langsiktig og bærekraftig perspektiv. Arbeidet skal følges opp fra 2025. Det legges opp til tett samarbeid med lag og foreninger i realiseringen av tiltakene.

I 2025 markerer Asker kommune friluftslivets år i samarbeid med lag og foreninger. Kommunen prioriterer å synliggjøre og forsterke aktiviteter som allerede eksisterer, med mål om å skape begeistring for et naturvennlig friluftsliv og senke terskelen for å delta.

Påvirkningsmuligheter

Arenaer hvor innbyggerne kan delta, bli sett og hørt, mene, diskutere og ha dialog kan bidra til å bygge politisk mestringstro og styrke forståelsen av egne muligheter til å kunne påvirke og gjøre noe. Dette styrker demokratiforståelsen og motvirker krefter som kan sette demokratiet under press.

Kommunestyret vedtok i juni 2023 at de tidligere lokalsamfunnsutvalgene skal erstattes av åtte områdefora etablert som frittstående foreninger av innbyggerne selv. Arbeidet med å etablere områdeforaene startet høsten 2023, og kommunen tilrettelegger for at de skal være i full drift fra høsten 2024. Områdeforaene gir innbyggere i alle lokalområder et nærdemokratisk tilbud som skal bidra til at innbyggerne kommer tidligere inn i saker og får reell påvirkningsmulighet. Områdeforaene skal være et bindeledd mellom lokalområdet og kommunen.

Kultur hele livet

Kunst og kultur er viktig for livskvalitet, trivsel og god helse. Temaplan for kultur og andre politiske beslutninger danner grunnlaget for valg av modeller, videre arbeid med harmonisering av avtaler, økonomi, tilskudd og tildeling av arenatid, samt videreutvikling av ungdomsklubbtildbudet, bibliotekene og tilbudene i kulturskolen.

Bibliotekene er et tilbud for alle, og skal blant annet tilby aktuell formidling og være et sted for studier, refleksjon og arrangementer. I perioden vil det bli lagt vekt på å utvikle tjenestene til barn, unge og eldre, og å fortsette arbeidet med å nå ut til nye brukere.

Kulturskolen drifter Den kulturelle spaserstokken, som er en ordning som inkluderer kulturopplevelser både på bo- og omsorgssentre, innbyggertorg og kulturarenaer. Den kulturelle spaserstokken legger til rette for kulturtreff for eldre i samarbeid med innbyggertorgene, tjenesteområde Velferd, elderrådet og frivilligheten. Spaserstokken favner også musikkterapitilbud og demenskor for seniorer. Eventuell videreføring av prøveprosjekt med demenskor avklares i politisk sak høsten 2024. Samarbeidspartene er Asker Demensforening, kulturskolen, tjenesteområde Velferd, Røde Kors, NaKuHel og lokalt næringsliv. Det skal i perioden legges frem en helhetlig sak om Den kulturelle spaserstokken og musikkterapitilbudet.

Kommunen følger opp flere av strategiene i temaplan for kultur og temaplan for oppvekst gjennom samarbeid mellom tjenesteområdene Medborgerskap og Oppvekst. Det gjennomføres blant annet flere pilotprosjekter på området, og tjenesteområdene Oppvekst og Medborgerskap vil i perioden videreutvikle faste og varige samarbeid med mål om å skape bedre sammenheng mellom ulike arenaer i barn og unges hverdag.

Den kulturelle skolesekken sørger for at alle skoleelever i Norge får oppleve profesjonell kunst og kultur. Asker er en av få kommuner som har status som direktekommune, og som derfor produserer og programmerer egne tilbud i tett dialog med skolene og kommunens kulturinstitusjoner. Asker kommune har i tillegg utviklet en ny og innovativ modell for Den kulturelle barnehagesekken. Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle barnehagesekken treffer alle kommunens barn i barnehage og grunnskole hvert år. Det ble inngått samarbeidsavtale om Den kulturelle barnehagesekken mellom barnehagene, kulturliv og kulturskolen våren 2024. Ordningene skal evalueres i 2025-2026.

Kulturskolens fordypnings- og talentprogram er godt etablert i musikk og dans, og er under utvikling i teater og visuell kunst. I en oppstartsfase er disse finansiert gjennom nasjonale tilskuddsordninger, i samarbeid med andre kommuner og høyere kunsthøgskole utdanningsinstitusjoner. I 4. kvartal 2024 eller 1. kvartal 2025 skal det fremmes sak om elevbetaling i fordypningsprogrammene med tanke på videre finansiering av disse.

Asker kommune overtar Holmsbu kunstmuseum, og vil etablere en ordning for bærekraftig drift i samarbeid med Museene i Akershus og frivillige. Asker kommune vil i perioden også vurdere mulighetene for å harmonisere ansvar, praksis, formidling og bevaring av de lokalhistoriske arkivene og samlingene fra de tre tidligere kommunene.

Bærekraftige lokalsamfunn

Kommunen arbeider med å utvikle bærekraftige, inkluderende, trygge og motstandsdyktige lokalsamfunn i Asker. For å lykkes med dette, samarbeider Asker kommune tett med innbyggere, frivillige aktører og andre interessenter i Askersamfunnet.

Det har en stor miljømessig effekt å ha anlegg for fysisk aktivitet i nærmiljøene. Transportbehovet reduseres ved at innbyggerne kan sykle eller gå til aktiviteten, og lokalsamfunnet styrkes ved at anleggene blir naturlige møteplasser i nærmiljøet. Gratis utlån av utstyr gjennom BUA-ordningen fremmer gjenbruk og gir flere mulighet til å delta. Kommunen følger opp handlingsplan mot plast, spesielt gjennom tiltak rundt kunstgressbaner og oppfølging av EUs forbud mot mikroplast i kunstgress.

Ved å øke oppmerksomheten knyttet til ombruk og klimavennlig mat i idretten, vil klimafotavtrykket fra lag og foreninger kunne reduseres betraktelig. Asker kommune og Asker idrettsråd samarbeider om et prosjekt med dette som mål, noe som illustrerer at frivilligheten spiller en stor rolle for at Asker skal bli et mer bærekraftig lokalsamfunn. Asker kommune fortsetter å støtte frivillighetens innsats i dette arbeidet, for eksempel gjennom samarbeid med idretten om bærekraft og klimaklok idrett.

Driftsbudsjett

Tjenesteområde Medborgerskap er budsjettmessig inndelt i fem programområder som vil være grunnlag for økonomistyring og -rapportering. Programområdene er Innbyggerdialog og frivillighet, Bibliotekene, Kulturskolen, Kulturliv og kirke, samt Idrett og friluftsliv.

Tabellen viser fordeling av budsjettet på programområder.

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Bibliotekene	34 855	34 855	34 855	34 855
Idrett og friluft	75 414	75 414	75 414	75 414
Innbyggerdialog og frivillighet	44 242	43 242	43 242	43 242
Kulturliv og kirke	135 675	135 475	135 475	135 475
Kulturskolen	38 242	38 242	38 242	38 242
Totalsum	328 427	327 227	327 227	327 227

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Opprinnelig budsjett	327 349	327 349	327 349	327 349
Sum Tekniske justeringer	8 777	7 577	7 577	7 577
Tidligere vedtatte tiltak				
Sum Tidligere vedtatte tiltak	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	8 777	7 577	7 577	7 577
Konsekvensjustert ramme	336 127	334 927	334 927	334 927
Omstilling og effektivisering				
Omstilling og effektivisering - Medborgerskap	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Sum Omstilling og effektivisering	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Nye tiltak				
Demenskor - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	500	500	500	500
Nye tiltak og realendringer	-7 700	-7 700	-7 700	-7 700
Ramme 2025-2028	328 427	327 227	327 227	327 227

Omstilling og effektivisering

Omstilling og effektivisering - Medborgerskap

For å opprettholde kommunens økonomiske handlingsrom, foreslår kommunedirektøren en omstilling og effektivisering i Asker kommune på 200 mill. kroner i 2025.

100 mill. kroner av dette beløpet er i kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028 fordelt på tjenesteområdene, og vil i hovedsak løses ved løpende effektivisering, økt produktivitet og bemanningstilpasning.

8,2 mill. kroner av dette beløpet er fordelt til tjenesteområde Medborgerskap. Omstillingstiltakene vil blant annet innebære bemanningstilpasning, redusert kjøp av varer og eksterne tjenester, økte inntekter og generell effektivisering av driften. Tjenesteområdet har et variert tjenestetilbud, og vil

vurdere tiltak for å tilpasse kvalitet og omfang til justerte økonomiske rammer. I tillegg arbeides det med tiltak for å sikre en mer effektiv utnyttelse av ressurser på tvers av virksomheter.

Kommunedirektøren foreslår følgende fordeling av omstillingsbeløpet på programområdene.

Programområde	Beløp i hele 1 000 kr
Innbyggerdialog og frivillighet	0
Bibliotekene	1 411
Kulturskolen	752
Kulturliv og kirke	1 458
Idrett og friluftsliv	4 575

De siste 100 mill. kroner av omstillingsbeløpet er foreløpig ikke fordelt på tjenesteområdene, da det vurderes andre strukturelle tiltak og endringer i tjenestetilbudet. Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet komme med forslag til konkrete omstillingstiltak og fordeling i perioden også for dette beløpet.

Alle omstillingstiltak av prinsipiell karakter vil bli lagt frem for politisk behandling i tilleggsinnstillingen.

Nye tiltak

Demenskor - 1. tertialrapport 2024 K-sak 25/24

I K-sak 25/24 ble det vedtatt å bevilge 250 000 kroner i prosjektstøtte for andre halvår 2024 til demenskor for hjemmeboende. Prosjektet er inspirert av NRK serien «Demenskor» hvor forskningen tyder på at tilrettelagt korsang har potensial til å gi bedre helse og livskvalitet til personer med demens. Tiltaket har også som mål å være god avlastning og støtte for de pårørende med et godt faglig tilbud. Prosjektet får varig helårsvirkning fra 2025. Budsjettet styrkes i henhold til dette.

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	Ferdig år prosjektutgift	Brutto	2025	2026	2027	2028	Økonomiplan 2025-28	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Kulturskolen - mulighetsstudie for fremtidig kulturskole	2028	5 500	0	0	0	3 000	3 000	0	0	0	0	0	0
LED-belysning kommunale anlegg	LØPENDE		250	500	500	500	1 750	500	500	500	500	500	500
Tofte innbyggertorg - antikvarisk rehabilitering av samfunnshuset	2026	29 300	2 000	25 800	0	0	27 800	0	0	0	0	0	0
Sum Medborgerskap		546 249	87 514	88 704	64 000	55 500	295 718	64 200	48 000	42 500	75 500	75 500	75 500

Forskuttering av spillemidler

Det er vedtatt 5 mill. kroner i 2025 og 10 mill. kroner i årene 2026-2028 til forskuttering av spillemidler.

Idrett - ny sklie Risenga svømmehall

Det avsettes 7 mill. kroner til ny sklie som erstatter en 20 år gammel sklie. Risenga, som er et badeland, har krav til sklie ifølge mva-regelverket.

Idrett - inventar og utstyr

Det er vedtatt 1 mill. kroner i 2025 og 2 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer i inventar og utstyr i idrettshaller og idrettsanlegg.

Idrett - Isprepareringsmaskiner

Det avsettes 1,5 mill. kroner årlig til nye isprepareringsmaskiner i perioden 2025-2027. Det byttes ut en hvert år i Holmen ishall, Askerhallen og på Risenga kunstis.

Idrett - ny idrettshall Nesbru videregående skole

Det er inngått intensjonsavtale med Viken fylkeskommune om at Asker kommune skal bygge ny idrettshall ved Nesbru videregående skole. Fylkeskommunen skal være leietaker og bidrar med 40 prosent av finansieringen. Prosjektet er estimert til 157,7 mill. kroner inkludert prisstigning. Bygget ferdigstilles i løpet av 2024.

Idrett - ny idrettshall Røyken videregående skole

Det er inngått intensjonsavtale med Viken fylkeskommune om at Asker kommune skal bygge ny idrettshall ved Røyken videregående skole. Fylkeskommunen skal være leietaker og bidrar med 40 prosent av finansieringen. Prosjektet er estimert til 156 mill. kroner inkludert prisstigning. Bygget ferdigstilles høsten 2024.

Idrett - ny prepareringsmaskin Vardåsen skisenter

Det avsettes 5 mill. kroner til ny prepareringsmaskin.

Idrett - Parkering Dikemark idrettsanlegg

Det er i F-sak 60/24 vedtatt 3 mill. kroner til opparbeidelse av utfartsparkeringsplass ved Dikemark idrettsanlegg, som vil dekke behov ved besøk til friluftsområder, skiløypenett, turskøytebane, badeplass og til idrettsanlegget.

Idrett - temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

Det er vedtatt 3,5 mill. kroner i 2025 og 7 mill. kroner årlig fra 2026 for å følge opp prioriterte mindre investeringstiltak i temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Innbyggertorg - Slemmestad - inventar og utstyr

Det er behov for mer inventar og utstyr til det permanente innbyggertorget i Slemmestad. Det avsettes 10 mill. kroner til dette i 2027.

Kirke - istandsettelse/rehabilitering Hurum kirke

Det er tidligere avsatt midler til istandsettelse av Hurum kirke. Det avsettes ytterligere 5,3 mill. kroner for å fullfinansiere prosjektet med ferdigstilling i 2026. Asker kommune har med dette totalt avsatt 39,3 mill. kroner til prosjektet.

Kirke - kirkelige investeringer

Det er vedtatt 3,5 mill. kroner i 2025 og 7 mill. kroner årlig fra 2026 til mindre rehabiliteringsprosjekter i kirkene.

Kirke - ny gravlund

Gravferdsloven setter krav om at kommunen til enhver tid skal ha ledige graver for minst tre prosent av kommunens innbyggere. Det ble i 2019 avsatt 1 mill. kroner til mulighetsstudie for ny gravlund. Estimert budsjett er 100 mill. kroner med planlagt ferdigstilling i perioden 2032-2034. Det er nå vedtatt at gravlundens lokaliseres til Morberg i nærheten av Torvbråten skole.

Kirke - ny urnelund Vardåsen kirke

Det er vedtatt å etablere ny urnelund ved Vardåsen kirke. Det avsettes 29 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2029/2030.

Kirke - rehabilitering inkl. nytt sprinkleranlegg Holmsbu kirke

Det er tidligere avsatt midler til istandsettelse av Holmsbu kirke, inkludert nytt sprinkleranlegg. Det avsettes ytterligere 7,3 mill. kroner i årene 2025 og 2026 for å fullfinansiere prosjektet med ferdigstilling i 2026.

Kirke - tiltak gravferd

Det er vedtatt 2 mill. kroner i 2025 og 1,5 mill. kroner årlig fra 2026 til tiltak for gravferd, inkludert utstyr til kirkegårdsdriften.

Koordineringspott anlegg for friluftaktivitet

Det er vedtatt 0,25 mill. kroner i 2025 og 0,5 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for anlegg for friluftaktivitet. Det skal blant annet etableres en padleled med kajakkstativer og padlehuker, opprettes båtplasser, gapahuker og aktivitetselementer ved friluftsanlegg med mer.

Koordineringspott idrettsbygg

Det er vedtatt 4 mill. kroner i 2025 og 8 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for idrettsbygg. Midlene benyttes til mindre byggetekniske tiltak i idrettsbyggene.

Koordineringspott kulturarenaer

Det er vedtatt 2 mill. kroner i 2025 og 4 mill. kroner årlig fra 2026 til koordineringspott for kulturarenaer. Midlene benyttes til mindre byggetekniske tiltak i kulturbyggene. Tilrettelegging for innbyggertorg blir gjennomført gjennom egne prosjekter og bevilgninger.

Koordineringspott kulturminnebygg

Det er vedtatt 3,5 mill. kroner i 2025 og 7 mill. kroner årlig fra 2026 til investeringer i kommunale kulturminnebygg.

Kultur - inventar til kulturlokaler

Det er vedtatt 1,5 mill. kroner i 2025 og 3 mill. kroner årlig fra 2026 til utskifting av inventar i kulturhuset og andre kulturlokaler.

Kultur - kunst i offentlig rom

Det er vedtatt 0,5 mill. kroner i 2025 og 1 mill. kroner årlig fra 2026 til kunst i offentlig rom.

Kulturskolen - instrumenter og utstyr

Det er vedtatt 0,5 mill. kroner i 2025 og 1 mill. kroner årlig fra 2026 til nye instrumenter og utstyr til kulturskolen.

Kulturskolen - mulighetsstudie for fremtidig kulturskole

Det er tidligere bevilget 2,5 mill. kroner som er benyttet til en mulighetsstudie for fremtidig kulturskole på Østre Asker gård og Rådhusparken (barnehagetomt mm.) Midler til videre detaljregulering er lagt inn med 3 mill. kroner i 2028.

LED-belysning kommunale anlegg

Det er vedtatt 0,25 mill. kroner i 2025 og 0,5 mill. kroner årlig fra 2026 til årlig rehabilitering av LED-belysning i kommunale anlegg.

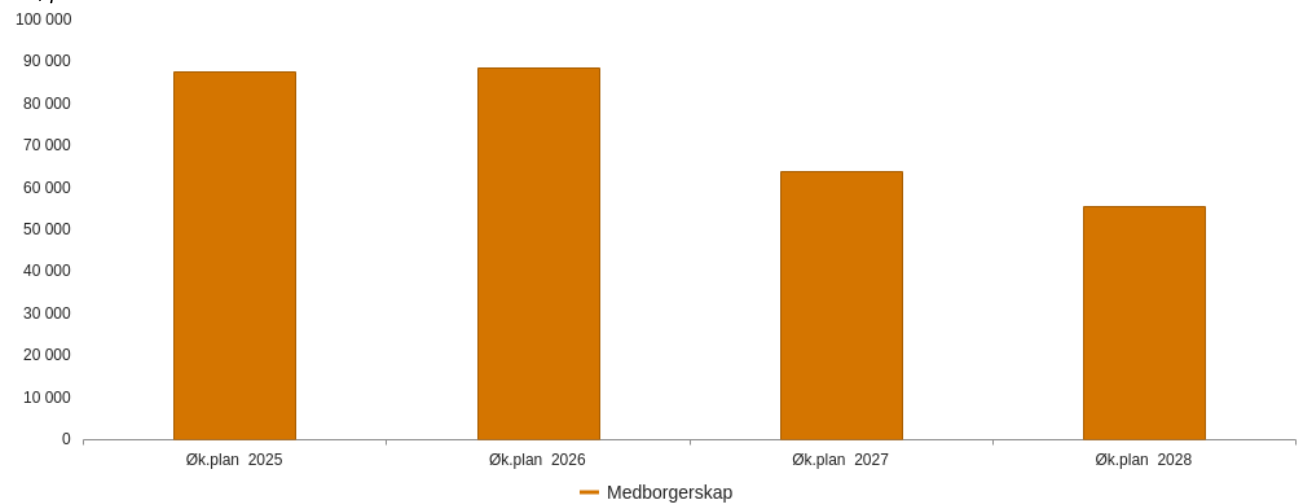
Tofte innbyggertorg - antikvarisk rehabilitering av samfunnshuset

Formannskapet vedtok i sak 70/22 en antikvarisk rehabilitering av Tofte samfunnshus. Estimert budsjett er 29,3 mill. kroner inkludert prisstigning. Prosjektet ferdigstilles i 2026.

Brutto investeringer per år

Brutto investeringer per år (diagram)

Beløp i 1000 kr

Vedlegg

Forskriftsskjemaer

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-2 077 906	-2 115 016	-2 429 981	-2 485 724	-2 536 066	-2 587 965
Inntekts- og formuesskatt	-4 905 417	-5 329 672	-5 131 520	-5 088 704	-5 148 662	-5 223 200
Andre generelle driftsinntekter	-275 915	-117 269	-119 569	-118 469	-117 369	-113 669
Sum generelle driftsinntekter	-7 259 237	-7 561 958	-7 681 071	-7 692 898	-7 802 098	-7 924 835
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	6 554 183	6 778 642	6 938 208	6 794 727	6 854 971	6 954 280
Avskrivninger	630 209	572 107	580 397	595 513	609 806	620 046
Sum netto driftsutgifter	7 184 392	7 350 749	7 518 605	7 390 241	7 464 777	7 574 326
Brutto driftsresultat	-74 846	-211 209	-162 466	-302 658	-337 321	-350 509
Renteinntekter	-166 734	-123 400	-120 000	-119 500	-121 800	-125 500
Utbytter	-42 141	-50 080	-31 800	-31 800	-31 800	-31 800
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-219 595	-102 500	-108 550	-107 100	-106 150	-104 700
Renteutgifter	450 319	586 790	582 836	611 523	635 070	654 663
Avdrag på lån	387 190	400 000	400 000	405 000	433 000	440 000
Netto finansutgifter	409 039	710 810	722 486	758 123	808 320	832 663
Motpost avskrivninger	-630 209	-572 107	-580 397	-595 513	-609 806	-620 046
Netto driftsresultat	-296 015	-72 506	-20 376	-140 048	-138 807	-137 892
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	339 457	170 087	150 087	50 087	50 087	50 087
Avsetninger til bundne driftsfond	40 722	0	0	8 215	5 394	13 563
Bruk av bundne driftsfond	-48 444	-4 484	-6 809	-248	-1 063	-863
Avsetninger til disposisjonsfond	117 350	76 903	27 098	131 993	134 389	125 105
Bruk av disposisjonsfond	-156 948	-170 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	3 878	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	296 015	72 506	20 376	140 048	138 807	137 892
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Organisasjon, styring og utvikling	399 242	419 508	428 414	424 410	428 820	424 410
Oppvekst	2 961 047	3 030 105	3 169 971	3 181 891	3 193 191	3 226 191
Velferd	2 335 713	2 343 951	2 413 961	2 446 211	2 502 461	2 574 711
Samfunnstjenester	756 146	712 166	728 361	743 536	752 622	777 593
Samfunnsutvikling	93 495	66 935	61 602	61 602	61 602	61 602
Medborgerskap	333 433	327 349	328 427	327 227	327 227	327 227
Tjenesteovergripende	-133 912	83 646	26 204	-129 237	-129 237	-129 237
Sum bevilgninger drift, netto	6 745 164	6 983 661	7 156 940	7 055 638	7 136 684	7 262 495
Herav:						
Avskrivninger	94 124	103 826	108 416	123 533	137 826	148 066
Netto renteutgifter og -inntekter	99 057	105 590	117 036	129 323	139 470	147 363
Overføring til investering	5 457	87	87	87	87	87
Avsetninger til bundne driftsfond	40 538	0	0	8 215	5 394	13 563
Bruk av bundne driftsfond	-48 444	-4 484	-6 809	-248	-1 063	-863
Avsetninger til disposisjonsfond	2 711	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 463	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	6 554 183	6 778 642	6 938 208	6 794 727	6 854 971	6 954 280

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	1 123 460	1 673 825	1 497 064	1 592 983	1 095 385	791 322

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Tilskudd til andres investeringer	24 868	15 050	14 400	14 000	8 500	8 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	131 270	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	23 920	5 000	5 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 303 518	1 693 875	1 516 464	1 616 983	1 113 885	809 822
Kompensasjon for merverdiavgift	-125 657	-217 865	-208 204	-233 644	-153 237	-92 424
Tilskudd fra andre	-109 688	-81 840	-147 420	-22 000	-193 000	0
Salg av varige driftsmidler	-71 231	-50 000	-290 000	-105 000	-40 000	-245 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-129 528	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-20 297	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-507 660	-1 174 170	-720 840	-1 206 339	-677 648	-422 398
Sum investeringsinntekter	-964 061	-1 523 875	-1 366 464	-1 566 983	-1 063 885	-759 822
Videreutlån	171 644	300 000	150 000	250 000	250 000	250 000
Bruk av lån til videreutlån	-171 644	-300 000	-150 000	-250 000	-250 000	-250 000
Avdrag på lån til videreutlån	105 193	48 600	56 100	63 700	71 500	75 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-70 584	-48 600	-56 100	-63 700	-71 500	-75 000
Netto utgifter videreutlån	34 609	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-339 457	-170 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	29 314	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-63 923	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-374 065	-170 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Organisasjon, styring og utvikling	47 090	47 000	62 000	47 000	47 000	47 000	203 000
Oppvekst	91 479	330 000	395 100	409 679	322 200	190 200	1 317 179
Velferd	297 919	110 100	229 775	417 550	135 950	40 650	823 925
Samfunnstjenester	602 382	950 425	742 075	654 050	544 735	476 472	2 417 332
Medborgerskap	84 571	236 300	68 114	64 704	45 500	37 000	215 318
Tjenesteovergrepene	20	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	1 123 460	1 673 825	1 497 064	1 592 983	1 095 385	791 322	4 976 754

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Overføringer til andre (kirkelig fellesråd)	2 400	0	0	0	0	0	0
Justeringsavtaler (vann og vannmiljø)	5 828	0	0	0	0	0	0
Tilskudd hovedledninger	292	0	0	0	0	0	0
Reservevannløsning for Åsheim vannverk	97	0	0	0	0	0	0
Kirke - kirkelige investeringer	3 570	3 500	3 500	7 000	7 000	7 000	24 500
Kirke - rehabilitering Røyken kirke	2 100	2 000	0	0	0	0	0
Kirke - ny urnelund Vardåsen kirke	160	0	0	0	0	0	0
Kirke - ny gravlund	70	0	0	0	0	0	0
Kirke- rehabilitering inkl nytt sprinkelanlegg Holmsbu kirke	6 950	4 800	4 100	3 200	0	0	7 300
Kirke- istandsettelse/rehabilitering Hurum kirke	3 400	4 000	4 800	2 300	0	0	7 100
Kirke - Tiltak gravferd	0	750	2 000	1 500	1 500	1 500	6 500
Tilskudd til andres investeringer	24 868	15 050	14 400	14 000	8 500	8 500	45 400

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Egenkapitaltilskudd KLP	1 742	0	0	0	0	0	0
Finansiering investeringsprosjekter	129 528	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	131 270	0	0	0	0	0	0

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025-2028
Utlån - investering	20 000	0	0	0	0	0	0
Forskuttering av spillemidler	3 920	5 000	5 000	10 000	10 000	10 000	35 000
Utlån av egne midler	23 920	5 000	5 000	10 000	10 000	10 000	35 000
Sum del 1-4	1 303 518	1 693 875	1 516 464	1 616 983	1 113 885	809 822	5 057 154

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-2 077 906	-2 115 016	-2 429 981	-2 485 724	-2 536 066	-2 587 965
Innteks- og formuesskatt	-4 905 417	-5 329 672	-5 131 520	-5 088 704	-5 148 662	-5 223 200
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-299 669	-126 850	-129 150	-128 050	-126 950	-123 250
Overføringer og tilskudd fra andre	-919 237	-641 833	-641 533	-641 533	-641 533	-641 533
Brukerbetalinger	-401 275	-374 658	-318 508	-318 508	-318 508	-318 508
Salgs- og leieinntekter	-945 934	-1 064 995	-1 148 532	-1 195 869	-1 241 031	-1 268 525
Sum driftsinntekter	-9 549 439	-9 653 024	-9 799 225	-9 858 389	-10 012 750	-10 162 982
Lønnsutgifter	4 113 126	4 026 581	4 144 553	4 161 053	4 226 553	4 226 553
Sosiale utgifter	1 020 223	1 180 007	1 208 903	1 208 903	1 208 903	1 208 903
Kjøp av varer og tjenester	3 138 202	3 138 335	3 168 016	3 055 431	3 095 337	3 222 141
Overføringer og tilskudd til andre	572 833	524 784	534 890	534 830	534 830	534 830
Avskrivninger	630 209	572 107	580 397	595 513	609 806	620 046
Sum driftsutgifter	9 474 593	9 441 815	9 636 759	9 555 731	9 675 429	9 812 473
Brutto driftsresultat	-74 846	-211 209	-162 466	-302 658	-337 321	-350 509
Renteinntekter	-166 734	-123 400	-120 000	-119 500	-121 800	-125 500
Utbytte	-42 141	-50 080	-31 800	-31 800	-31 800	-31 800
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-219 595	-102 500	-108 550	-107 100	-106 150	-104 700
Renteutgifter	450 319	586 790	582 836	611 523	635 070	654 663
Avdrag på lån	387 190	400 000	400 000	405 000	433 000	440 000
Netto finansutgifter	409 039	710 810	722 486	758 123	808 320	832 663
Motpost avskrivninger	-630 209	-572 107	-580 397	-595 513	-609 806	-620 046
Netto driftsresultat	-296 015	-72 506	-20 376	-140 048	-138 807	-137 892
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	339 457	170 087	150 087	50 087	50 087	50 087
Avsetninger til bundne driftsfond	40 722	0	0	8 215	5 394	13 563
Bruk av bundne driftsfond	-48 444	-4 484	-6 809	-248	-1 063	-863

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Avsetninger til disposisjonsfond	117 350	76 903	27 098	131 993	134 389	125 105
Bruk av disposisjonsfond	-156 948	-170 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Dekning av tidligere års merforbruk	3 878	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	296 015	72 506	20 376	140 048	138 807	137 892
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Hovedutvalgenes innspill til Handlingsprogram 2025-2028

Asker kommune har en modell der hovedutvalgene får mulighet til å komme med innspill og prioriteringer til handlingsprogrammet før kommunedirektørens forslag foreligger. Innspillene tar utgangspunkt i vedtatte temaplaner, som definerer politiske innsatsområder, retningsvalg og prioriteringer for samfunns- og tjenesteutviklingen i årene fremover.

De fire hovedutvalgene behandlet i april 2024 sak om innspill og prioriteringer til kommunedirektørens videre arbeid med Handlingsprogram 2025-2028. Nedenfor fremkommer protokollen fra disse møtene.

Hovedutvalg for oppvekst (sak 18/24)

1. Med utgangspunkt i de tre samfunnsflokene og innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for oppvekst følgende innspill til prioriterte satsinger i Handlingsprogram 2025-2028:
  - Involvere barn og unge i saker som angår dem.
  - Fokus på problemstillingene dalende motivasjon og opplevelse av mobbing i skolen.
  - Fokus på praktisk læring.
  - Prioritering av fysiske læremidler.
  - Pilot på forslaget om utvalg for mobbegruppe på skolen og en gruppe i kommunen, møtes 1g hver måned.
  - Gjøre det attraktivt å jobbe i barnehage.
  - Legge til rette for at de kommunale hjelpetjenestene er mye til stede ute på skolene.
  - Møteplasser for ungdom uavhengig av aktivitet.
  - Styrke kontakten mellom yrkesveiledningen i skolen og næringslivet.
  - Ivareta forebyggende tiltak/tjenester som allerede er etablert, for å sikre gjennomføring av temaplan for oppvekst og forebyggende plan.
  - Sommerskole og ferieaktiviteter.
  - Bedre koordinering av tilbud og tjenester (BFT).
  - Bedre nettsider, bedre informasjon.

- Fokus på tidlig innsats, for å tilrettelegge bedre på et tidligere stadium der det trengs, og også forebygge utfordringer senere (for eksempel ufrivillig skolefravær, oppleving av mobbing, utenforskap).
2. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2025-2028.

Hovedutvalg for velferd (sak 12/24)

1. Med utgangspunkt i de tre samfunnsflokene og innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for velferd følgende innspill til prioriterte satsinger i Handlingsprogram 2025-2028:
- Styrke aktivitetstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne.
  - Planlegge for boliger til personer med nedsatt funksjonsevne og psykisk helse og rus.
  - Styrke kvalitetsarbeidet ved våre bo og omsorgssentre ved å styrke legedekningen med spesialisering.
  - Videreføre viktig pårørende arbeid for alle målgrupper innen velferdsområdet.
  - Implementere TØRN prosjektet i de delene av organisasjonen der det er hensiktsmessig.
  - Implementere velferdsteknologi for å gi økt trygghet for innbyggerne og effektivisering av arbeidsprosesser for ansatte.
  - Styrking av ambulerende tjenester – psykisk helse og rus.
  - Økt tilbud ved Slemmestad aktivitetssenter.
  - Styrket oppfølging av barnefamilier med sosialhjelp NAV.
  - Styrking av jobbsentralen NAV.
  - Ambulerende tjenester (videreutvikling av ambulante tjenester i hele kommunen).
2. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2025-2028.

Hovedutvalg for samfunnstjenester (sak 14/24)

1. Med utgangspunkt i de tre samfunnsflokene og innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for samfunnstjenester følgende innspill til prioriterte satsinger i Handlingsprogram 2025-2028:

Direktørens prioriterte innspill til HP2025

- **HANDLING MOT KLIMAENDRINGER**
    - Sirkulærøkonomi/ombrukssenter/ombrukslager for bygningsmaterialer
    - Redusert matsvinn
    - Fremme grønn mobilitet
  - **NATURMANGFOLD**
    - Arealnøytralitet ivaretas i planarbeid etter nærmere retningslinjer når disse foreligger (ikke nedbygging av natur og matjord)
    - Vern av flere naturområder
    - Gjennomføre naturrestaurering
    - Kompetansebygging/veiledning (kommunikasjon) – ansatte/innbyggere/ næringsliv
  - **VANN OG VANNMILJØ**
    - Tiltak for ren Oslofjord/Drammensfjord/vassdrag
    - Anleggene på vannbehandling, avløpsrensing, reservevannforsyning og overføringsledninger oppgraderes
    - Høy fornyingstakt på vann og avløpsledninger, hhv 1,4 og 1,6 %
  - **EIENDOM**
    - Verdibevarende vedlikehold av bygg og uteområder
    - Energiøkonomisering/reduert energikjøp
    - Universell utforming
  - **SAMFERDSEL**
    - Sikker og forutsigbar fremkommelighet
    - Tiltak for å redusere transportarbeidet
    - Prioritere regulering av gang og sykkelvei langs fylkesveier
    - Trafikksikkerhet, og prioritering av myke trafikanter
    - Pendlerparkering vedtatt i kommuneplan prioriteres bygd
  - **NATURREGNSKAP**
    - Kartlegge naturen i kommunen
2. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2025-2028.
  3. Innspill, fra dialogmøte med lag og foreninger.

Det er viktig å lytte til innspill fra brukerne, lag og foreninger.

Utvalget hadde dialogmøte 14. mars og fikk med seg mange gode innspill.

Et innspill som vi ønsker å fremheve, er opplevelsen fra mange lag og foreninger om at det kan være vanskelig og orientere seg i det omfattende og komplekse kommunale regelverket.

Vi oppfordrer administrasjonen til å fortsette å holde fokus på god rådgiving og dialog med lag og foreninger, slik at søknadsprosessen blir enklere å forstå og å gjennomføre.

God samhandling mellom etatene kan også gjøre saksbehandling enklere for alle parter.

Hovedutvalg for medborgerskap (sak 15/24)

1. Med utgangspunkt i de tre samfunnsflokene og innsatsområdene og strategiene i de vedtatte temaplanene, fremmer hovedutvalg for medborgerskap følgende innspill til prioriterte satsinger i Handlingsprogram 2025-2028:
  - Vurdere økt tilskudd til Asker kirkelig fellesråd for å dekke de økte pensjonskostnadene.
  - Vurdere å endre prismodell fra dagens «seniorlag» til 25 år, slik at lag med unge voksne utøvere fra under 18 år og opp til 25 år, kan ha gratis trening i kommunale idrettsanlegg. Det bes om en utredning om hvilke økonomiske konsekvenser denne endringen vil gi.
  - Vurdere å omdisponere 10 mill. som er avsatt til inventar i nye Slemmestad innbyggertorg til oppstart av rehabilitering av Tofte samfunnshus.
  - Styrke satsingen på Aktive Lokalsamfunn ved at det inngås en partnerskapsavtale mellom idretten og tjenesteområdene oppvekst, velferd og medborgerskap.
  - Prioritere barn og unge og sårbare grupper og arbeid mot ungt utenforskap.
  - Vurdere å ikke indeksregulere prisene i kulturskolen i 2025 og 2026.
  - Vurdere å tilføre kulturskolen økte midler fra og med 2025 for å prøve ut nye modeller for samarbeid mellom kulturskolen og grunnskolene.
  - Vurdere tilskudd til Aktivitetshus Holmen IF, 10 mill. over 2 år.
  - I samarbeid med Asker Idrettsråd og aktuelle idrettslag vurdere hvilke anlegg som kan fremskyndes og realiseres gjennom et nært samarbeid mellom kommune og idrettslag.
2. Utvalgets innspill og prioriteringer vurderes i forbindelse med kommunedirektørens videre arbeid med forslag til Handlingsprogram 2025-2028.

Spillemidler 2025-2028

Idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg – nye søknader for perioden 2025-2028

Tabellen under viser nye innmeldte spillemiddelsøknader for idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg i perioden 2025-2028, fordelt på kommunale prosjekter og private prosjekter.

Kommunale prosjekter	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Borgen idrettsanlegg, kunstgress 11er rehab+lysanlegg	Ikke påbegynt	Asker kommune	4 000 000	1 000 000
Holmen ishall, rehabilitering spillflate	Ikke påbegynt	Asker kommune	10 000 000	
Holmen kunstgressbane, lysanlegg	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Hyggen kyststi	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Midtbygda kunstgress 7er, LED-lys	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Nesbru VGS idrettshall	Ikke påbegynt	Asker kommune/Akershus FK	158 000 000	10 500 000
Nesøya kunstgressbane, lysanlegg	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Risenga aktivitetspark (mellomromsprosjekt)	Påbegynt	Asker kommune	6 596 875	2 000 000
Risenga svømmehall, rehab. Ventilasjon	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Røyken vgs idrettshall	Påbegynt	Asker kommune/Akershus FK	158 000 000	10 500 000
Sentrum skole idrettshall/uteområder (2028)	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Solli lysløype, LED-lys	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Sætre barneskole inkl. Uteanlegg (2028)	Ikke påbegynt	Asker kommune		

Sætre skole idrettshall/turnhall	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Vardåsen alpinanlegg, lysanlegg	Ikke påbegynt	Asker kommune		

Private prosjekter	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Asker tennishall, rehabilitering	Ikke påbegynt	Asker Tennisklubb		
Asker golfklubb, drivingrange	Ikke påbegynt	Asker Golfklubb		
Asker golfklubb, kontor og møtelokaler	Ikke påbegynt	Asker Golfklubb	831 600	274 000
Asker golfklubb, korthullsbane	Ikke påbegynt	Asker Golfklubb		
Asker golfklubb, treningsanlegg	Ikke påbegynt	Asker Golfklubb		
Asker golfklubb, rehabilitering bane	Ikke påbegynt	Asker Golfklubb		
Avgrunnsdalen skytebane	Ikke påbegynt	Hurum Sportsskytterklubb		
Bjerkåsvollen aktivitetspark	Planlagt	Nedre Bjerkås Vel		
Bleikeråsen aktivitetspark	Ikke påbegynt	Beboerforening Bleiker 3		
Borgen vel friluftspark, del 2	Ikke påbegynt	Borgen vel		
Dikemark rulleskiløype	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Frisk arena, fotball 5'erbane	Ikke påbegynt	IF Frisk fotball		
Holmen IF - klubbhus/aktivitetshus	Planlagt	Holmen IF		
Holmen kunstgress - Lillebanen	Ikke påbegynt	Holmen IF		
Holmen tennishall, treningsrom	Ikke påbegynt	Holmen tennisklubb		
Holmsbu IF's baneanlegg	Ikke påbegynt	Holmsbu IF		
Hovenga idrettshus, rehabilitering	Ikke påbegynt	Huringen IL		
Hovenga rehabilitering, lysløype	Ikke påbegynt	Huringen IL		
Hyggen fotballbane gress, rehabilitering	Påbegynt	Hyggen IF		

Høvikvollen o-kart	Ikke påbegynt	Røyken orienteringslag		
Kjekstad golfklubb, lysanlegg	Ikke påbegynt	Kjekstad golfklubb		
Kjekstad golfklubb, rehabilitering 18-hullsbane	Ikke påbegynt	Kjekstad golfklubb		
Kjekstad golfklubb, treningsbane	Ikke påbegynt	Kjekstad golfklubb		
Kjekstad golfklubb, 9-hullsbane	Ikke påbegynt	Kjekstad golfklubb		
Lynjordet parkouranlegg	Planlagt	Billingstad IL		
Lynjordet skatepark	Planlagt	Billingstad IL		
Nordre Gullhella pannabane	Planlagt	Korpåsen boligsameie	462 000	231 000
Nordre Gullhella bordtennis	Planlagt	Korpåsen boligsameie	353 719	176 000
Nordre Gullhella parcouranlegg	Planlagt	Korpåsen boligsameie	560 625	280 000
Nordre Gullhella streetbasketbane	Planlagt	Korpåsen boligsameie	454 781	227 000
Nordre Gullhella sykkeløype	Planlagt	Korpåsen boligsameie	303 187	151 000
Nærnes idrettspark, fotballbane	Planlagt	NÅIF		
Nærnes idrettspark, friidrett løpebane	Planlagt	NÅIF		
Sletta klubbhus	Planlagt	Sætre Graabein IF		
Sletta lager/garasje	Planlagt	Sætre Graabein IF		
Solli skianlegg, garasje	Byggestart i 2024	Skiforeningen		
Spikkestad freesbegolfbane	Ikke påbegynt	IL Ros		
Spikkestad garasjeanlegg	Planlagt	IL Ros		
Spikkestad lysløype rehab	Påbegynt	IL Ros		
Spikkestad skihytte rehab	Planlagt	IL Ros		
Spikkestad stadion, ballbane I	Ikke påbegynt	IL Ros		

Spikkestad stadion, ballbane II	Ikke påbegynt	IL Ros		
Spikkestad sykkelløype/pumptrack	Ikke påbegynt	IL Ros		
Torbråten sprintløype	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torbvbråten langrennsanlegg og skileik	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torvbråten skileik	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torvbråten skileik øst	Ikke påbegynt	Bødalen IF		
Torstad ungd.skole, nærmiljøanlegg	Planlagt	Hvalstad IF	391 975	195 000
Transmatorn pumptrackbane/sykkelløype	Planlagt	GUI		
Villingstadåsen o-kart	Planlagt	Røyken orienteringslag	421 875	140 000
Vollen aktivitetspark (ev.delprosjekt nærmiljøanlegg)	Ikke påbegynt	GUI		
Vollen padeltennis	Ikke påbegynt	GUI		

Idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg – fornyede og gjentatte søknader i 2025

Tabellen under viser fornyede og gjentatte spillemiddelsøknader for idretts-, friluft- og nærmiljøanlegg for 2025. Dette er en venteliste basert på søknader som ikke fikk spillemidler i 2024.

Prosjekt Idretts- og friluftsanlegg - i prioritert rekkefølge (kronologisk etter når søknad kom inn)	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Torvbråten flerbrukshall	Ferdigstilt	Asker kommune	56 743 781	10 500 000
Leikvoll C Flerbrukshall	Ferdigstilt	Asker K./Viken FK	159 880 563	13 000 000
Spikkestad 11'er kunstgress	Ikke påbegynt	IL Ros	10 914 118	3 600 000
Spikkestad kunstgress 7'er	Ikke påbegynt	IL ROS	4 223 554	1 400 000
Hyggen O-Kart	Påbegynt	Røyken O-lag	135 000	45 000
Hvalstad skole idrettshall	Ikke påbegynt	Asker kommune	115 891 995	4 300 000
Nesøya skateanlegg	Påbegynt	Nesøya idrettslag	5 906 250	1 968 000
Hvalstad idrettspark, klubbhus	Påbegynt	Hvalstad IL	1 528 750	300 000
Slemmestad IF, rehab kunstgressbane 7'er	Ferdigstilt	Slemmestad IF	2 405 045	500 000
Torstad ungd.skole, kunstgressbane ballbane 7'er	Påbegynt	Hvalstad IF	4 610 701	1 400 000
Kana o-kart	Ikke påbegynt	Hurum orienteringslag	160 585	54 000
Føyka kunstgressbane 11'er, LedLys	Planlagt	Asker kommune	1 768 812	589 000
Solheim kajakkanlegg, bryggeanlegg	Planlagt	Asker skiklubb	807 000	2 420 000
Dikemark klubbhus	Ikke påbegynt	Dikemark IF	18 126 301	2 600 000
Dikemark lagerbygg	Ikke påbegynt	Dikemark IF	2 155 384	500 000
Borgen aktivitetspark	Ferdigstilt	Asker kommune	7 877 774	2 000 000

Kulturarenaer – søknader for perioden 2025-2028

Tabellen under viser spillemiddelsøknader for kulturarenaer for perioden 2025-2028.

Prosjekt	Status	Finansiering	Kostnader	Spillemidler
Asker Kulturhus, skifte seter i storsalen	Ferdigstilt	Asker kommune	3 361 000	890 000
Risenga Ungdomsskole, kulturarena (tildelt kr. 2 000 000 i 2023)	Ferdigstilt	Asker kommune	11 774 000	1 170 000
Hovtun Kulturhus	Ikke påbegynt	Asker kommune	9 616 000	2 565 000
Østre Asker Gård – kulturlåve	Ikke påbegynt	Asker kommune	30 000 000	5 000 000
Torvbråten skole, kulturarena	Ferdigstilt	Asker kommune		
Bankbygget Sætre, ombygging underetasje	Ikke påbegynt	Asker kommune		
Sekkefabrikken kulturhus i Slemmestad, Ombygging/rehabilitering	Planlagt	Asker kommune		
Kultursal og øvingslokaler i tilknytning til Sætre barneskole	Planlagt	Asker kommune		

Langsiktig investerings- og driftsanalyse 2023-2042 (LIDA)

En langsiktig investerings- og driftsanalyse er et viktig styringsverktøy for å sikre kommunens økonomiske bærekraft fremover. Asker kommune forventer store demografiske endringer som vil ha stor betydning for samfunns- og tjenesteutviklingen og kommunens økonomi.

Formålet med [LIDA 2023-2042](#) er å vise framskrivinger av kommunens økonomi basert på prognoser for demografiske endringer. LIDA er utarbeidet med bakgrunn i vedtatt Handlingsprogram 2023-2026. Dokumentet ble lagt frem for kommunestyret som en del av sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2024-2027 (sak 38/23).

Metadata om indikatorene

Asker kommune har definert en rekke indikatorer som benyttes systematisk for å måle om vi beveger oss i retning av de målene vi har satt i kommuneplanen. Indikatorene er presentert under de enkelte satsingsområdene i handlingsprogrammet.

Tabellen under viser kilde og oppdateringsfrekvens for de ulike indikatorene. I tillegg gis det en kort kommentar knyttet til et fåtall indikatorer som det siste året er tatt ut av indikatorsettet.

Økonomi			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Asker kommune har en god økonomisk bærekraft			
Disposisjonsfond som andel av brutto driftsinntekter (> 10 %)	Asker kommune	Årlig	
Netto driftsresultat som andel av brutto driftsinntekter (> 3 %)	SSB 12143	Årlig	
Netto lånegjeld som andel av brutto driftsinntekter (< 80 %)	Asker kommune	Årlig	
Vedlikehold per m ² i formålsbygg (> 140 kr/ m ²)	SSB 12905	Årlig	

Medarbeidere			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Asker kommune sikrer de ansattes rettigheter og fremmer et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle			
Sykefraværspersent	Asker kommune	Årlig	
Asker kommune har medarbeidere og ledere som i fellesskap utfører det unike samfunnsoppdraget og når kommunens mål, og bidrar til at innbyggerne har tillit til kommunen			
Medarbeidere og leders opplevelse av at Asker kommune legger til rette for godt medarbeiderskap og lederskap, skala 1-5 hvor 5 er best	Medarbeiderundersøkelsen, KS	Hvert andre år	
Medarbeideres opplevelse av å få brukt sin kompetanse på en god måte, skala 1-5 hvor 5 er best	Medarbeiderundersøkelsen, KS	Hvert andre år	
Asker kommune er en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som legger til rette for å tiltrekke seg og utvikle kompetente, initiativrige og stolte medarbeidere og ledere			

Medarbeideres opplevelse av å ha relevant kompetanseutvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Medarbeiderundersøkelsen, KS	Hvert andre år	
Andelen årsverk fordelt på fagbrev eller høyere utdanning	PAI-registeret, KS	Årlig	
Andelen heltidsansatte	PAI-registeret, KS	Årlig	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	PAI-registeret, KS	Årlig	

Samarbeid for å nå målene			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet har inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne opplever tilhørighet og tar medansvar, uavhengig av kulturelle, sosiale og økonomiske forhold			
Andelen innbyggere som deltar i frivillig arbeid	Innbyggerundersøkelse, Sentio	Hvert andre år	Fra 2022 oppdateres tallet hvert andre år eller oftere.
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er et godt tilbud til ungdom i området der de bor (fritidsklubb, ungdomshus eller lignende)	Ungdata	Hvert tredje år	
Andelen deltakere i arbeid eller utdanning året etter endt introduksjonsprogram	SSB 10824	Årlig	
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at butikker, spisesteder og andre servicetilbud er lett tilgjengelig	Folkehelseundersøkelsen i Viken, FHI	Hvert tredje år*	*Ønskes utført hvert tredje år, mangler endelig avklaring. Ny indikator.
Andelen innbyggere 70 år og over som trives i nærmiljøet	Folkehelseundersøkelsen i Viken, FHI	Hvert tredje år*	*Ønskes utført hvert tredje år, mangler endelig avklaring. Ny indikator.
Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt etter lokale lavinntektsgrenser	Kommunehelsestatistikkbank	Årlig	Ny indikator. Denne tar utgangspunkt i kommunemedian, og er derfor ikke direkte sammenlignbar. Barn er definert som 0-17 år, lavinntektsgrense er EU60.
Andelen ungdomsskoleelever som aldri har deltatt i organiserte fritidsaktiviteter (organisasjoner, klubber, lag eller foreninger)	Ungdata	Hvert tredje år	Ny indikator.

Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyde med sitt lokalmiljø	Ungdata	Hvert tredje år	Flyttet fra delmål 7.1 til delmål 3.1. Dette fordi andre indikatorer som beskriver lokalmiljø og nærmiljø ligger her.
Askersamfunnet er et levende lokaldemokrati der innbyggere i alle aldre deltar gjennom inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser			
Endring i valgdeltakelse i kommunestyre- og fylkestingsvalget, samt stortingsvalget, fire år før (prosentpoeng)	Valgdirektoratet	Hvert andre år	
Innbyggernes opplevelse av om det er gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem, skala 1-4 hvor 4 er best	Lokaldemokratiundersøkelsen, KS	Hvert fjerde år	
Innbyggernes opplevelse av at politikerne involverer innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer, skala 1-4 hvor 4 er best	Lokaldemokratiundersøkelsen, KS	Hvert fjerde år	
Endring i valgdeltakelse 80 år og over i kommunestyre- og fylkestingsvalget fire år før (prosentpoeng)	SSB 12812	Hvert fjerde år	Ny indikator
Endring i valgdeltakelse 20-24 år i kommunestyre- og fylkestingsvalget fire år før (prosentpoeng)	SSB 12812	Hvert fjerde år	Ny indikator
Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling			
Frivillige lag og foreningers tilfredshet med samarbeidet med kommunen, skala 1-6 hvor 6 er best	Asker kommune	Årlig	Fra 2022 oppdateres tallet årlig.

Bærekraftige byer og samfunn			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling			
Befolkningsvekst	SSB 01222	Årlig	
Antall bosatte per kvadratkilometer i tettstedsareal	SSB 04861	Årlig	
Egendekning av arbeidsplasser (antall arbeidsplasser i kommunen/ antall sysselsatte bosatt i kommunen)	SSB 07984	Årlig	
Andelen sykkelveinett som holder definert standard for sykkelveier	Asker kommune	Årlig	
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med kollektivtilbudet	Ungdata	Hvert tredje år	Ny indikator.

Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at offentlig transport er lett tilgjengelig	Folkehelseundersøkelsen i Viken	Hvert tredje år*	*Ønskes utført hvert tredje år, mangler endelig avklaring. Ny indikator.
Alle innbyggere har tilgang til rent drikkevann og et tilfredsstillende avløpssystem, og en effektiv og miljøvennlig renovasjons- og avfallshåndtering			
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning (Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år)	SSB 13143	Årlig	
Andelen prøver med tilfredsstillende drikkevannsforsyning (mht. E. coli og stabil drikkevannsløyper)	Kommunehelsestatistikkbank	Årlig	
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	SSB 13144	Årlig	
Antall av kommunens fire renseanlegg som klarer å innfri rensekrav	Bedre vann	Årlig	
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (Metodikken for innhenting av tall er forbedret i 2022. Dette gjør det utfordrende å sammenligne tallene med foregående år)	SSB 11787	Årlig	
Forurensning fra avløpsnett som slippes ut i regnvannsoverløp og nødoverløp (< 5% er tilfredsstillende)	Bedre vann	Årlig	
Asker kommune forebygger og håndterer konsekvensene av uønskede hendelser			
Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å være i sitt nærområde når de er ute om kvelden	Ungdata	Hvert tredje år	
Anmeldte lovbrudd etter lovbruddsgruppe "Vold og mishandling", per 1000 innbyggere	SSB 08487	Årlig	
Alle innbyggere har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger til en overkommelig pris			
Antall nye boliger per år	SSB 05940	Årlig	
Andelen nye boliger i kommunen som er rekkehus	SSB 05940	Årlig	Erstatter "Andel nye boliger i kommunen som er leilighet eller rekkehus". Nå er det enklere og tydeligere fremstilt hva som inngår i hvilken kategori, og leiligheter og rekkehus kan slås sammen ved behov.
Andelen nye boliger i kommunen som er leiligheter	SSB 05940	Årlig	
Askersamfunnet har minimale negative konsekvenser på det ytre miljøet			

Andelen innbyggere som er eksponert for verdier høyere enn luftkvalitetskriteriene på 5 µg/m ³ for fint svevestøv (PM _{2,5}).	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Erstatter "Konsentrasjon av finkornet svevestøv (PM _{2.5}), mikrogram per kubikkmeter luft". Indikatoren er endret til å vise andel personer eksponert over luftkvalitetskriteriene for fint svevestøv (PM _{2,5}).
Mengde avfall fra kommunale byggeprosjekter, kg/m ²	Asker kommune	Årlig	
Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk			
Antall nye bygg i strandsonen siste fire år	SSB 06505	Årlig	Tallene reberregnes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.
Omdisponering av dyrket og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, dekar	SSB 06194	Årlig	

Handling mot klimaendringer			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner			
Mengde direkte klimagassutslipp i Askersamfunnet, tonn CO ₂ -ekvivalenter	Miljødirektoratet	Årlig	Ett års etterslep.
Netto forbruk av elektrisitet i husholdningene, GWh	SSB 10314	Årlig	Ett års etterslep.
Andelen innbyggere som mener det er viktig at kommunen når sitt klimamål om å redusere klimagassutslipp i Asker med 67 prosent innen 2030 (i forhold til utslippsnivået i 2009)	Innbyggerundersøkelse, Sentio	Årlig	
Andelen reiser som foretas med sykkel	Nasjonal reisevaneundersøkelse	Ukjent	
Antall kilo matsvinn per innbygger	Asker kommune	Sporadisk	For ressurskrevende å gjennomføre årlig.
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	SSB 12241	Årlig	Tidsserien er korrigerert på grunn av justeringer i målemetode.
Andelen husholdningsavfall til materialgjenvinning	SSB 12241	Årlig	Tidsserien er korrigerert på grunn av justeringer i målemetode.
Direkte klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser	Asker kommune	Årlig	

Indirekte klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstilte kommunale byggeprosjekter, målt i kg CO2e/ BTA/ år	Asker kommune	Årlig	Fra 2024 vil vi få årlige tall på dette.
Energibruk i kommunale bygg (kWh)	Asker kommune	Årlig	Målingen er uten graddagskorrigering (tar hensyn til utetemperatur og lokasjon). Årsaken er at kommunens energioppfølgingssystem foreløpig ikke er lagt inn med graddagskorrigering på alle bygg. Når dette er på plass, vil indikatoren måles med graddagskorrigering.
Andelen nye kommunale biler på el/hydrogen/biogass (personbiler og varebiler)	Asker kommune	Årlig	Tidsserie er korrigert grunnet tidligere feilrapportering.
Mengde direkte klimagassutslipp fra veitrafikk, tonn CO2-ekvivalenter	Miljødirektoratet	Årlig	Ny indikator.
Antall kilo ombruk i kommunal regi	Asker kommune	Årlig	Ny indikator. Alt avfall som kommer inn til kommunale gjenvinningsstasjoner og mottak veies, og veies igjen ved salg/ombruk.

God helse			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet arbeider helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse, motvirke utenforskap og redusere risikoen for sykdom og tidlig død			
Andelen 9-åringer som er vaksinert mot meslinger	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Andel av befolkningen (20-66 år) som mottar stønad til livsopphold	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående muskel- og skjelettplager, per 1000 innbyggere	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive	Ungdata	Hvert tredje år	
Andelen innbyggere over 18 år som har minst 30 minutter moderat fysisk aktivitet 4+ dager i uken	Folkehelseundersøkelser Viken	Ukjent	
Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa si	Ungdata	Hvert tredje år	

Innbyggere (0-74 år) som har vært i kontakt med fastlege angående psykiske symptomer og lidelser, per 1000 innbyggere	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	
Andelen innbyggere (67-74 år) i arbeid	SSB 06445	Årlig	
Andelen innbyggere over 18 år som opplever at de er plaget av støy fra trafikk hjemme	Folkehelseundersøkelsen Viken	Hvert tredje år*	*Ønskes utført hvert tredje år, mangler endelig avklaring. Ny indikator.
Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de har hatt psykiske plager	Ungdata	Hvert tredje år	Ny indikator. Sammensatt av 7 items på "Hopkins symptom checklist". Indikatoren viser hvor mange som i gjennomsnitt svarer at de minst er "ganske mye plaget" av disse symptomene.
Andelen innbyggere 70 år og over som opplever at «mine sosiale relasjoner er støttende og givende»	Folkehelseundersøkelsen Viken	Hvert tredje år*	*Ønskes utført hvert tredje år, mangler endelig avklaring. Ny indikator.
Andelen ungdomsskoleelever som har minst én fortrolig venn	Ungdata	Hvert tredje år	Ny indikator.
Innbyggerne har tilgang til grunnleggende, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid			
Andelen årsverk med fagutdanning i de kommunale pleie- og omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	Helsedirektoratet	Årlig	
Innbyggere som mottar helsetjenester lever aktive og selvstendige liv, tar medansvar for egen helse og deltar i utforming av tjenestene ut fra den enkeltes forutsetninger og behov			
Andelen innbyggere 80 år og over med institusjonsopphold	SSB 12209	Årlig	Erstatter "Andel over 80 år som bor hjemme". Tidligere fremstilling var noe misvisende da ikke alle uten institusjonsopphold bor hjemme.
Andelen innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester	SSB 12209	Årlig	Ny indikator.

God utdanning			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersmfunnet har inkluderende og trygge oppvekstmiljøer med leke- og læringsarenaer som fremmer sosial kompetanse, mestring, tilhørighet og god helse			
Andelen elever (7. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	Elevundersøkelsen	Årlig	
Andelen elever (10. trinn) som svarer at de har blitt mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller blitt mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere	Elevundersøkelsen	Årlig	
Elevenes trivsel på skolen (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Foreldrenes opplevelse av barnets trivsel i barnehagen, skala 1-5 hvor 5 er best	Foreldreundersøkelsen	Årlig	
Alle barn har tilgang til barnehage av god kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling og læring, og som forbereder barna til å begynne i grunnskolen			
Andelen barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	Utdanningsdirektoratet	Årlig	
Foreldrenes opplevelse av barnehagens bidrag til barnets utvikling, skala 1-5 hvor 5 er best	Foreldreundersøkelsen	Årlig	
Andelen barnehagebarn som har en god venn i barnehagen	Trivselsundersøkelsen	Årlig	Ny indikator. Spørreundersøkelse til 4-5-åringene i barnehagen, utført av Rambøll.
Alle fullfører likeverdig grunnskole med opplæring av god kvalitet, har høyt læringsutbytte og et godt grunnlag for å fullføre videregående opplæring			
Elevenes opplevelse av opplæring som motiverer og fremmer læring (Vurdering for læring, 7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Elevenes motivasjon for skole og skolearbeide (7. og 10. trinn), skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Andelen elever som fullfører videregående opplæring innen fem/seks år	Kommunehelsestatistikkbank	Årlig	Ett års etterslep.
Skolens bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 5.-7. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Utdanningsdirektoratet	Årlig	

Skolenes bidrag til elevenes læring (skolebidragsindikator, 8.-10. trinn), indeks hvor >0 er bedre enn landsgjennomsnittet	Utdanningsdirektoratet	Årlig	Finnes ikke tall til og med 2023 på grunn av avlyst eksamen.
Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap			
Andelen ungdomsskoleelever som svarer at de tror at de kommer til å få et godt og lykkelig liv	Ungdata	Hvert tredje år	
Elevenes (Vg1) svar på "Er du interessert i å lære på skolen?", skala 1-5 hvor 5 er best	Elevundersøkelsen	Årlig	
Andelen lærere som oppfyller kompetansekrav for undervisning i fag de underviser i	Utdanningsdirektoratet	Årlig	
Andelen innbyggere (15-24 år) som verken er i arbeid eller utdanning	Kommunehelse statistikkbank	Årlig	Målgruppen er endret fra 16-25 år til 15-24 år på grunn av endringer i statistikken.
Sysselsatte med bestått fagprøve, plassering i Kommune-NM hvor 1 er best	NHO Kommune-NM	Årlig	Tallene reberegnes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.

Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling			
Indikator	Kilde	Frekvens	Merknader
Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer			
Tildelte midler til Askersamfunnet fra Innovasjon Norge, EU eller Forskningsrådet, mill. kr	Innovasjon Norge og Forskningsrådet	Årlig	
Andelen arbeidsplasser i informasjons- og kommunikasjonsbedrifter	SSB 13470	Årlig	
Andelen installerte smarte vannmålere	Asker kommune	Årlig	
Askersamfunnet har en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet			
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s	NKOM	Årlig	
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning for fiber / fastnett med minst 1 Gbit/s	NKOM	Årlig	Erstatter "Andelen husholdninger med fiber/ 1GB fastnett ". Oppdatert ordlyd til nåværende standard.
Andelen husholdninger med mobil bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s	NKOM	Årlig	Erstatter "Andelen husholdninger med 5G". Oppdatert ordlyd til nåværende standard.
Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping			

Total plassering i Kommune-NM	NHO Kommune-NM	Årlig	Tallene reberegnes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.
Plassering i Kommune-NM blant kommuner i Viken	NHO Kommune-NM	Årlig	Tallene reberegnes årlig og tidsserien kan derfor få små justeringer fra år til år.
Andelen vekst i arbeidsplasser av befolkningsveksten	SSB 01222 og SSB 07984	Årlig	

Indikatorer som utgår fra 2025	
Indikator	Kommentar
Innbyggere over 75 år innlagt på sykehus med hoftebrudd, per 1000 innbyggere	Finnes ikke lenger måltall for dette
Antall registrerte patenter i Askersamfunnet, per 100 000 innbyggere	Vurderes å ikke være en god indikator for å måle innovasjon i kommunen. Ønsker å kunne erstatte denne med en bedre indikator i fremtiden.
Andelen kommunale anskaffelser hvor klima/miljø er vektet enten i tildelingskriterier, kvalifikasjonskrav eller absolutte krav til produktet/tjenesten	Det er lagt inn i kommunens anskaffelsesreglement at klima/miljø alltid skal vektas, denne andelen vil derfor bli 100% ved hver måling fremover.
Andelen nye boliger i kommunen som er rekkehus eller leiligheter	Erstattes av "Andelen nye boliger i kommunen som er rekkehus. Leiligheter telles allerede i en separat indikator.
Andelen husholdninger med bredbåndsdekning for mobil 5G	Erstattes av "Andelen husholdninger med mobil bredbåndsdekning med minst 100 Mbit/s". Mer relevant ut ifra et beredskapsperspektiv, oppjusteres til 100 Mbit/s ettersom forrige hastighet var nådd.

Saksframlegg

Arkivsak
24/12253-1

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
17.09.2024
15.10.2024

Asker kommunes økonomireglement – revidering

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

1. Sammendrag

Kommunestyret skal selv vedta regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement). Dette følger av kommuneloven § 14-2 om kommunestyrets plikter, bokstav d). Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Kommunedirektøren legger i denne saken frem revidert utkast til økonomireglement for Asker kommune. Det reviderte økonomireglementet samsvarer i stor grad med eksisterende reglement. Det foreslås mindre justeringer i reglementet. Endringer av betydning er gjort i følgende kapitler:

- Kapittel 2. Økonomiske handlingsregler
- Kapittel 3.5 Disponeringsfullmakt og anvisningsfullmakt
- Kapittel 7. Intern kontroll

En spor endrings-versjon av finansreglementet er vedlagt saken.

2. Bakgrunn for saken

Utgangspunktet for reglementet er rammer og retningslinjer som følger av:

- [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) av 22. juni 2018](#)
- [Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, i kraft fra 01.01.2020](#)
- [Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet, i kraft fra 1.1.2020](#)

Kommunelovens § 14-2 inneholder bestemmelser for kommunenes økonomiforvaltning og - styring. Det er blant annet fastsatt krav om økonomireglement og finansielle måltall som styringsverktøy.

Reglementet dekker kommunens totale økonomiforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement. Dagens økonomireglement for Asker kommune ble [vedtatt av kommunestyret tirsdag 3. mars 2020](#).

3. Saksopplysninger

Økonomireglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltning, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Det reviderte reglementet innebærer få materielle endringer sammenlignet med dagens reglement. De viktigste endringene som foreslås er:

Reviderte handlingsregler

Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Som et ledd i dette må alle kommuner vedta finansielle måltall. Måltallene skal være et verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi. Med bakgrunn i at nytt inntektssystem for kommunene gir Asker kommune endrede økonomiske rammer fra 2025 foreslår kommunedirektøren noen justeringer av kommunens vedtatte handlingsregler:

	Ikke ønsket resultat	Laveste aksepterte resultat	Ønsket resultat
UT: Netto driftsresultat	<1,75 %	1,75 – 3 %	>3 %
NY: Netto driftsresultat*	<1 %	1 - 2 %	>2 %
Disposisjonsfond*	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %
NY: Disposisjonsfond uten energifondet*	< 2 %	2-5 %	> 5 %

Gjeld*	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %
UT: Verdibevarende vedlikehold	< 100 kr/m ²	100-140 kr/m ²	>140 kr/m ²

*i prosent av driftsinntektene

- Netto driftsresultat: Netto driftsresultat er det mest sentrale måltallet. Teknisk beregningsutvalg har anbefalt et gjennomsnittsmål for kommunesektoren på 1,75 prosent. Asker kommune har i vedtatt handlingsregel et mål om et netto driftsresultat på 3 prosent. Dette er høyere enn hva andre sammenlignbare kommuner har. Med endrede inntektsrammer fra 2025 mener kommunedirektøren at målet på 3 prosent er et for krevende mål. Kommunedirektøren foreslår å justere grenseverdiene fra 3 til 2 prosent for å nå grønt nivå på denne handlingsregelen.
- Disposisjonsfond: Kommunedirektøren foreslår å opprettholde målet om at disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene skal utgjør 10 prosent. Kommunedirektøren anbefaler en ny handlingsregel for hvor stort det generelle disposisjonsfondet uten energifondet (bufferfond og realverdifond) skal være. Målet er at disposisjonsfondet uten energifond skal utgjør 5 % av driftsinntektene. Dette vil være kommunens frie egenkapital som kan benyttes til egenfinansiering av investeringer eller som buffer mot svingninger i driften.
- Gjeld: Kommunedirektøren foreslår at handlingsregel for gjeld i prosent av driftsinntekter opprettholdes slik den er vedtatt.
- Verdibevarende vedlikehold: Kommunedirektøren foreslår å ta ut handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold i denne revideringen av økonomireglementet. Kommunedirektøren vil i forbindelse med arbeidet med omstilling for 2025 utrede en reduksjon i budsjett som er avsatt til verdibevarende vedlikehold. Ny handlingsregel for verdibevarende vedlikehold bør innarbeides i neste revidering av økonomireglementet, da med utgangspunkt i kommunens nye økonomiske rammer og muligheter.

Intern kontroll

ISO 9001-sertifiseringen har siden 2007 bidratt til at Asker kommune har fått etablert en god struktur for det overordnede arbeidet med kvalitetsledelse og internkontroll. Etter kommune-sammenslåingen i 2020 ble hele den nye kommunen sertifisert etter ISO 9001. Det er få andre kommuner som har valgt tilsvarende tilnærming med full sertifisering. Noen kommuner har valgt å sertifisere noen av tjenesteleveransene sine. Asker kommune gjennomgikk en resertifisering høsten 2022. Kommunedirektøren anbefaler å se på alternative måter å jobbe på, med kvalitet- og forbedringsarbeidet i kommunekommeorganisasjonen. Et klart mål er fortsatt at kvalitet i tjenesteleveransene skal kjennetegne kommunen.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommuneloven, forskrifter, revidert økonomireglement og delegeringsreglementet legger til grunn en tydelig ansvarsfordeling mellom politikk og administrasjon i arbeidet med kommunens økonomistyring.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at det reviderte økonomireglementet vedtas slik det foreligger.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Revidert økonomireglement spor endringer
Revidert økonomireglement

Saksprotokoll

Arivsak
24/12253

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
17.09.2024	129/24
15.10.2024	

Asker kommunes økonomireglement – revidering

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 129/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Asker
kommune

Økonomireglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

Senere endret av kommunestyret

Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret

03.03.2020 - sak 10/20

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning	4
§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Økonomiske handlingsregler	4
Kapittel 3	Budsjett og budsjettfullmakter	5
§ 3-1	Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier	5
§ 3-2	Kommunestyrets budsjettfullmakt	5
§ 3-3	Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer	6
§ 3-4	Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter	7
§ 3-5	Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet	7
§ 3-6	Beslutninger som gjelder fast eiendom	7
Kapittel 4	Økonomirapportering	8
§ 4-1	Tertialrapportering	8
§ 4-2	Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring	8
§ 4-3	Nasjonal rapportering – KOSTRA	8
Kapittel 5	Årsregnskap og årsberetning	8
§ 5-1	Årsregnskap og bokføring	8
§ 5-2	Årsberetning	9
Kapittel 6	Avsetning til og bruk av fond	9
§ 6-1	Disposisjonsfond	9
§ 6-2	Bundne driftsfond/øremerkede midler	10
§ 6-3	Ubundet investeringsfond	10
Kapittel 7	Inntekter og gebyrer	10
§ 7-1	Kommunale betalingstjenester/gebyrer	10
§ 7-2	Prising av ikke-lovpålagte tjenester	11
Kapittel 8	Internkontroll	11
§ 8-1	Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar	11
§ 8-2	Internkontroll – ledelse og styring	11
§ 8-3	Internkontroll – kvalitetsledelsessystem	12
§ 8-4	Internkontroll – ekstern og intern varsling	12
§ 8-5	Internkontroll – rapportering	12
Kapittel 9	Etikk og antikorrupsjon	13
§ 9-1	Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter	13
§ 9-2	Samfunnsansvar og bærekraft	13
Kapittel 10	Ikrafttredden	13
Kapittel 1	Reglementets virkeområde	3
§ 1-1	Formålet med reglementet	3
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning	3
§ 1-3	Overordnede prinsipper	3
Kapittel 2	Budsjett og budsjettfullmakter	3
§ 2-1	Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier	3
§ 2-2	Kommunestyrets budsjettfullmakt	4
§ 2-3	Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer	5
§ 2-4	Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter	5
§ 2-5	Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet	5
§ 2-6	Beslutninger som gjelder fast eiendom	6

formaterte: Ikke Utheving

formaterte: Ikke Utheving

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 3 — Økonomirapportering	6	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 3-1 — Tertialrapportering	6	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 3-2 — Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring	6	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 3-3 — Nasjonal rapportering — KOSTRA	7	formaterte: Standardskrift for avsnitt
Kapittel 4 — Årsregnskap og årsberetning	7	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 4-1 — Årsregnskap og bokføring	7	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 4-2 — Årsberetning	7	formaterte: Standardskrift for avsnitt
Kapittel 5 — Avsetning til og bruk av fond	8	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 5-1 — Disposisjonsfond	8	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 5-2 — Bundne driftsfond/øremerkede midler	8	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 5-3 — Ubundet investeringsfond	8	formaterte: Standardskrift for avsnitt
Kapittel 6 — Inntekter og gebyrer	9	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 6-1 — Kommunale betalingstjenester/gebyrer	9	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 6-2 — Prising av ikke-lovpålagte tjenester	9	formaterte: Standardskrift for avsnitt
Kapittel 7 — Internkontroll	9	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 7-1 — Internkontroll — kommunedirektørens overordnede ansvar	9	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 7-2 — Internkontroll — ledelse og styring	10	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 7-3 — Internkontroll — kvalitetsledelsessystem	10	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 7-4 — Internkontroll — ekstern og intern varsling	10	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 7-5 — Internkontroll — rapportering	11	formaterte: Standardskrift for avsnitt
Kapittel 8 — Etikk og antikorrupsjon	11	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 8-1 — Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter	11	formaterte: Standardskrift for avsnitt
§ 8-2 — Samfunnsansvar og bærekraft	11	formaterte: Standardskrift for avsnitt
Kapittel 9 — Ikrafttreden	11	formaterte: Standardskrift for avsnitt

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Asker kommune skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling, jf. kommuneloven § 14-1 andre ledd.

Reglementet dekker kommunens totale økonomiforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement. Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Reglementet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Finansreglement for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav e).

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning

Asker kommunes skal forvalte sin økonomi på en forsvarlig og effektiv måte, og på den måten legge til rette for en best mulig utnyttelse av kommunens samlede ressurser. De folkevalgte skal sikres pålitelig og tilstrekkelig styringsinformasjon som grunnlag for sine beslutningsprosesser.

Asker kommune har nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter. Innbyggerne skal være trygg på at kommunen ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser, rettfærdig utøvelse av lokal myndighet og pålitelig forvaltning av kommunens ressurser.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal ha en robust og bærekraftig økonomiforvaltning
- Økonomiforvaltningen skal ha et langsiktig perspektiv, som grunnlag for stabilitet og forutsigbarhet når det gjelder kommunens økonomiske handlingsrom
- God økonomistyring skal sikre kvaliteten i tjenestetilbudet til kommunens innbyggere
- Grundige analyser skal sikre kostnadseffektiv tjenesteproduksjon
- Etablerte kontrollrutiner skal redusere risikoen for avvik fra fastsatte mål og rammer
- Gjennomgående internkontroll skal sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- Åpenhet og refleksjon skal bidra til etisk forsvarlige holdninger og handlinger

Kapittel 2 Økonomiske handlingsregler

Kommuneloven understreker at kommunestyret skal forvalte kommunens økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, blant annet gjennom å vedta og styre etter finansielle måltall for utvikling av økonomien. For å sikre et godt økonomisk handlingsrom vedtas følgende finansielle måltall for Asker kommune:

	Ikke ønsket resultat	Laveste aksepterte resultat	Ønsket resultat	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
				Formatert tabell
<u>UT: Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene</u>	<1,75 %	1,75 - 3 %	>3 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>NY: Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene</u>	<1%	1 - 2 %	>2 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt, Gjennomstreking
				formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

Økonomireglement for Asker kommune

<u>Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene</u>	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>NY: Disposisjonsfond uten energifondet</u>	< 2 %	2 - 5 %	> 5 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>Gjeld i prosent av driftsinntektene</u>	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>UT: Verdibevarende vedlikehold</u>	< 100 kr/m ²	100-140 kr/m ²	>140 kr/m ²	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
				formaterte: Gjennomstreking
				formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt, Gjennomstreking

^ **Kapittel 32 Budsjett og budsjettfullmakter**

§ 32-1 Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier

Handlingsprogrammet skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Handlingsprogrammet gir grunnlaget for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver, og konkretiserer tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer.

Handlingsprogrammet har et 4-årig perspektiv. Det rulleres årlig, og vedtas før årsskiftet.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Kommunens økonomiplan innarbeides i handlingsprogrammet, jf. kommuneloven § 14-4 femte ledd. Økonomiplanen skal vise kommunens prioriteringer og de målene og premissene økonomiplanen bygger på.

Bindende årsbudsjett for det første året i kommende 4-årsperiode innarbeides også i handlingsprogrammet. Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleeve.

Utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser skal framgå av handlingsprogrammet. ~~Det skal vedtas konkrete måltall for:~~

- Netto driftsresultat
- Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter
- Gjeldsgrad (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter)
- Grad av egenfinansiering av investeringer (handlingsregelen)

Handlingsprogrammet er styrende for tjenesteområdenes planer og virksomheter så snart det er vedtatt av kommunestyret.

§ 32-2 Kommunestyrets budsjettfullmakt

Kommunestyret vedtar selv økonomiplan og årsbudsjett, som skal utarbeides i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven § 14-4 med tilhørende forskrifter.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Gjennomstreking

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt, Gjennomstreking

formaterte: Skrift: Asker Sans, 12 pkt

Formatert: Normal

formaterte: Utheving

Formatert: Normal, Ingen punktmerking eller nummerering

Økonomireglement for Asker kommune

Kommunestyret fordeler bevilgningene i årsbudsjettets driftsdel som rammebevilgninger på følgende budsjettområder:

- Tjenesteområdet [Administrasjon og ledelse](#) [Organisasjon, styring og utvikling](#)
- Tjenesteområdet Oppvekst
- Tjenesteområdet Velferd
- Tjenesteområdet Samfunnstjenester
- Tjenesteområdet Samfunnsutvikling
- Tjenesteområdet Medborgerskap
- Tjenesteovergripende

Kommunestyrets vedtatte rammebevilgning for hvert av budsjettområdene er en nettobevilgning; dvs. differansen mellom brutto utgifter og brutto inntekter. Kommunedirektøren har fullmakt til å fordele vedtatt budsjettamme for budsjettområde «tjenesteovergripende» på de øvrige tjenesteområdene.

Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet fordelt på hvert av tjenesteområdene, basert på en samlet oversikt over budsjettets kostnadsramme for alle prosjekter med kostnadsramme over 20 mill. kroner, eller prosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår. Investeringsprosjekter budsjetteres inklusive merverdiavgift.

Kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett er å anse som en bruttobevilgning; dvs. ramme for brutto kostnader for investeringer i budsjettåret.

Alle midler i investeringsbudsjettet er å anse som frie midler som benyttes til felles finansiering av alle investeringer. Eventuelle tilskudd reservert til særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale er å anse som delfinansiering av det prosjektet tilskuddet gjelder.

§ 32-3 Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer

Kommunestyrets bindende beslutninger om rammebevilgninger per tjenesteområde i årsbudsjettet kan bare endres av kommunestyret selv, med de unntak kommunestyret selv har vedtatt.

Budsjettjusteringer skal fortrinnsvis skje i forbindelse med tertialrapporteringer til kommunestyret.

Hovedutvalget for hvert av tjenesteområdene oppvekst, velferd, samfunnstjenester og medborgerskap kan gjøre endringer innenfor sitt tjenesteområde, i forbindelse med tertialrapporteringen. Formannskapet kan på samme måte gjøre endringer innenfor tjenesteområdene administrasjon og ledelse samt samfunnsutvikling. Hovedutvalgene og formannskapets endringer må være innenfor kommunestyrets bindende rammebevilgning for hele tjenesteområdet. Budsjettjusteringer skal rapporteres til kommunestyret.

Kommunedirektøren har anledning til å foreta budsjett-tekniske endringer i driftsbudsjettet, samt endringer som ikke er av prinsipiell betydning. Kommunedirektøren kan omfordele fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet for å finansiere kjøp av maskiner, utstyr og andre mindre investeringer.

Dersom det i løpet av året skjer endringer i forutsetningene for budsjettet, skal kommunedirektøren så langt som mulig, og uten at det er i strid med kommunestyrets mål og resultatkrav, finne dekning innenfor samme tjenesteområde. Dersom de endrede forutsetningene er av en slik karakter at kommunedirektøren ikke kan finne slik dekning, må forslag om inndekning fremmes for ansvarlig utvalg, og deretter kommunestyret.

Dersom nye tiltak fremmes for kommunestyret utenom den ordinære budsjettbehandlingen, skal tiltaket være forsvarlig utredet med oversikt over økonomiske konsekvenser, med forslag til budsjettdekning. Det skal også redegjøres for eventuelle økonomiske konsekvenser utover inneværende budsjettår.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle kommunelovens krav om realisme og balanse. Årsbudsjettet kan ikke endres etter årsslutt.

Økonomireglement for Asker kommune

§ 32-4 Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter

Investeringsbudsjettet er ettårig.

Endringer i investeringsbudsjettet og årsavslutningen av investeringsregnskapet skal følge retningslinjer i veileder til budsjetteringer av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet. Ved overgang fra ett budsjettår til neste, videreføres arbeidet ved allerede igangsatte prosjekter med bevilgning i investeringsbudsjettet, i påvente av ny bevilgning. Slik videreføring begrenses kostnadmessig til det beløp som gjenstår ubrukt for vedkommende prosjekt per 31.12.

§ 32-5 Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet

Med «disponeringsfullmakt» menes fullmakt til å disponere de bevilgninger som er ført opp i kommunes årsbudsjett. Med «anvisningsmyndighet» menes fullmakt til å anvisa et beløp til utbetaling; dvs. å gå god for at en disposisjon som belaster kommunens budsjett er innenfor disponibel ramme.

Kommunedirektøren har fullmakt til å disponere og fordele vedtatt rammebevilgning for hvert av tjenesteområdene i driftsbudsjettet til virksomheter og formål innen dette tjenesteområdet. Dette gjelder så langt kommunestyret, formannskapet og hovedutvalg ikke har besluttet noe annet.

Kommunedirektøren har anvisningsfullmakt for alle formål og alle tjenesteområder, unntatt formannskapets disposisjonskonto. Kommunedirektøren kan avskrive/tapsføre krav som anses uerholdige og har fullmakt til å ta avgjørelse i gjeldsordningssaker.

Kommunedirektøren kan kun videredelegere sin disponeringsfullmakt og anvisningsfullmakt til ledere og andre som er underlagt egen instruksjonsmyndighet. Budsjettansvar og anvisningsfullmakt skal følge samme stilling.

Det skal til enhver tid foreligge et reglement for attestasjon og anvisning. Reglementet revideres ved behov og skal vedtas av kommunedirektøren.

Kommunedirektøren skal utarbeide eget attestasjons- og anvisningsreglement.

formaterte: Utheving

§ 32-6 Beslutninger som gjelder fast eiendom

Kommunestyret tar avgjørelser i følgende saker som gjelder fast eiendom:

- Utferdigelse av rammer og retningslinjer for inngåelse av kontrakter om erverv, avhending, bortfeste, utleie, makeskifte, stiftelse av panterettigheter, servitutter, bruksrettigheter mv. vedrørende kommunens faste eiendommer samt kontrahering av bygg/anlegg.
- Beslutninger om enkeltkontrakter som oppregnet foran, som ligger utenfor vedtatt budsjett og øvrige rammer og retningslinjer som kommunestyret har trukket opp.

Formannskapet tar avgjørelser i følgende saker:

- Inngåelse av enkeltkontrakter som oppregnet foran, der den økonomiske uttelling for kommunen ved kontrakten overstiger 20 mill. kroner ekskl. mva.
- Inngåelse av enkeltkontrakter om avhending eller makeskifte av kommunal eiendom der eiendommen er taksert til/markedsvurdert til mer enn 20 mill. kroner.
- Kontrakter som medfører at kommunen bindes utover det enkelte budsjettår
- Saker kommunedirektøren vurderer å være av prinsipiell betydning

Kommunedirektøren kan ta beslutninger i øvrige saker vedrørende fast eiendom.

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 43 Økonomirapportering

§ 43-1 Tertialrapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet, jf. kommuneloven § 14-5 tredje ledd.

Det rapporteres for hvert tertial; 1. og 2. tertialrapport. Tertialrapportene skal gi en helhetlig oversikt over den økonomiske status, inklusive prognose for budsjettåret. Rapportene skal inneholde oppstillinger som viser vedtatt og justert budsjett, samt regnskap hittil i året. Det skal rapporteres både på driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet. For større investeringsprosjekter utarbeides særskilte rapporter som legges frem sammen med tertialrapporten.

I de tilfeller det er vesentlige avvik, skal det fremmes forslag om korrigerende tiltak. Tiltakene skal beskrive eventuelle konsekvensene for tjenestetilbudet til innbyggerne, samt økonomiske konsekvenser for kommunen.

§ 43-2 Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring

Kommunedirektørens ansvar for løpende rapportering innebærer at administrasjonen skal ha kontroll på:

- eksisterende og mulige budsjettoverskridelser, og årsaken til disse
- merinntekter og mindreforbruk som vil innebære en innsparing i forhold til budsjett
- eventuelle feilbudsjetteringer mellom drifts- og investeringsbudsjett
- eventuelle feilføringer i regnskapet
- andre forhold som avviker fra budsjettforutsetningene

Kommunens fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring skal ha hensiktsmessig funksjonalitet. Det må være lagt til rette for at virksomheter, økonomiavdeling og administrativ ledelse til enhver tid kan følge utviklingen i regnskap mot budsjett, slik at eventuelle avvik oppdages så tidlig som mulig og korrigerende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Administrasjonen skal til enhver tid holde oversikt over og ha beskrivelse av hvordan forsystemer genererer økonomiske transaksjoner som påvirker økonomisk rapportering.

§ 43-3 Nasjonal rapportering – KOSTRA

Kommunens regnskap skal rapporteres til SSB hvert kvartal.

Årsregnskapet skal rapporteres så snart regnskapet er avlagt.

Kapittel 54 Årsregnskap og årsberetning

§ 54-1 Årsregnskap og bokføring

Kommunen skal utarbeide følgende årsregnskap, jf. kommuneloven § 14-6:

- a) regnskap for kommunekassen
- b) regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i henhold til lov og forskrift
- d) samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet

Årsregnskapet skal utarbeides i samsvar med bestemmelser gitt i forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, vedtatt av

Økonomireglement for Asker kommune

Kommunal – og moderniseringsdepartementet 07.06.2019, med senere endringer. [Forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner](#)

Årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Det er regnskapsreglene som avgjør hvorvidt inntekter og utgifter føres i drifts- eller investeringsregnskapet. Årsregnskapene skal også bestå av balanseregnskap og noteopplysninger.

Dersom årsregnskapet viser et regnskapsmessig merforbruk (underskudd), skal kommunedirektøren gjennomføre strykninger i et så stort omfang som nødvendig. Regnskapet skal ikke avlegges før alle strykningmuligheter i henhold til lov og forskrift er gjennomført, slik at det regnskapsmessige merforbruket blir så lavt som mulig.

Dersom årets driftsregnskap viser et mindreforbruk (overskudd), skal eventuelt udekket merforbruk fra tidligere år dekkes inn, før årsregnskapet legges fram for kommunestyret.

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Årsregnskapet skal avlegges senest 22. februar.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

§ 54-2 Årsberetning

Kommunen skal utarbeide årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt foretak, jf. kommuneloven § 14-7. Årsberetningene skal redegjøre for:

- forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene
- virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne
- tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Årsberetningene skal avgis senest 31. mars.

Kontrollutvalget skal uttale seg, før kommunestyret behandler årsberetningen.

Kapittel 65 Avsetning til og bruk av fond

§ 56-1 Disposisjonsfond

Kommunen kan avsette midler til disposisjonsfond for bruk i senere år. Det kan kun avsettes til disposisjonsfond i driftsregnskapet. Disposisjonsfond disponeres fritt av kommunestyret. (Dette gjelder likevel ikke dersom strykingsreglene, eller regler om tidligere års merforbruk kommer til anvendelse).

Netto avsetninger til og bruk av disposisjonsfond skal fremgå av driftsbudsjettet i samsvar med reglene i kommuneloven § 5-4 *Bevilgningsoversikter - drift*.

Økonomireglement for Asker kommune

Dersom årets driftsregnskap viser merforbruk, også etter strykninger er gjennomført, skal merforbruket dekkes av disposisjonsfondet gjennom direkte overføring, før kommunestyret behandler årsregnskapet.

Bruk av disposisjonsfond til oppdekking av investeringer skal føres over driftsregnskapet som bruk av fond og deretter som overføring fra drift til investering. Kommunestyrets avsetninger til disposisjonsfond med sikte på bruk til visse formål er ikke å anse som øremerkede midler.

§ 65-2 Bundne driftsfond/øremerkede midler

Øremerkede midler tilflyter kommunen fra eksterne kilder (tilskudd, gaver o.l.) og kan ikke disponeres fritt. Ubrukte midler ved årsskiftet skal avsettes til bundne driftsfond. Ubrukte midler fra selvkostområdene inngår også i bundne driftsfond.

Kommunedirektøren har fullmakt til å avsette til og bruke av bundne driftsfond, i tråd med formål og vilkår definert av eksterne kilder, herunder statlige øremerkede tilskudd til tiltak. Netto avsetninger til og bruk av bundne driftsfond skal fremgå av driftsbudsjettet.

§ 65-3 Ubundet investeringsfond

Kommunen kan avsette frie inntekter i investeringsregnskapet til ubundet investeringsfond. Det er kommunestyret selv som vedtar avsetning til og bruk av ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond regnskapsføres i samsvar med budsjettert avsetning.

Det følger av formuesbevaringsprinsippet at ubundet investeringsfond kun kan brukes til investeringer. Frie midler i driftsregnskapet skal ikke bindes til framtidige investeringsformål gjennom avsetninger til ubundet investeringsfond.

Kapittel 76 Inntekter og gebyrer

§ 76-1 Kommunale betalingstjenester/gebyrer

Med kommunal betalingstjeneste menes gebyr/pris/avgift/egenandel og lignende som kreves for en lovpålagt kommunal serviceytelse. For flere lovpålagte tjenester er det hjemlet i særlov at kommunestyret selv må vedta gebyrregulativet.

Flere kommunale betalingstjenester har selvkost som øvre grense for hva som lovlig kan kreves i gebyr. Andre kommunale betalingstjenester er regulert av staten i form av vedtatte maksimal- eller minimumssatser, eller som påbudte satser.

Kommunestyret fastsetter selv nivået for lovpålagte betalingstjenester, herunder:

- avfallsgebyr (*lov om vern mot forurensning og avfall*)
- feiegebyr og avgift for tilsyn med fyringsanlegg (*brann- og eksplosjonsvernloven*)
- årsavgift for vann og kloakk (*lov om kommunale vass- og kloakkavgifter*)
- behandlingsgebyrer (*plan- og bygningsloven*)
- avgifter ved kart- og delingsforretning (*matrikkellova*)
- seksjoneringsgebyr (*seksjoneringsloven*)
- avgifter ved bruk av gravkapell, kremasjon og feste av grav (*gravferdsloven*)
- foreldrebetaling for opphold i barnehage (*barnehageloven*)
- foreldrebetaling for skolefritidsordning (SFO) (*opplæringslova*)
- elevavgift med musikk- og kulturskolen (*opplæringslova*)
- purregebyr og straffegebyr for utlån av bøker (*folkebibliotekloven*)
- anløpsavgift for fartøy som anløper havn i kommunen (*havneloven*)
- parkeringsgebyr og tilleggsavgift (*vegtrafikkloven*)
- behandlings- og forringelsesgebyrer for graving på kommunal vei (*veglova*)
- fellingsavgifter mm (*viltloven*)

Økonomireglement for Asker kommune

- egenandel for behovsprøvde tjenester (*helse- og omsorgstjenesteloven*)
- bevillingsgebyrer for kommunal salgs- og skjenkebevilling (*alkoholloven*)

Endringer i nivået på kommunale betalingstjenester skal vurderes i forbindelse med den årlige behandlingen av årsbudsjettet, og inngå i oversikt over generelle driftsinntekter i driftsbudsjettet.

Kommunedirektøren har fullmakt til å treffe enkeltvedtak i gebyrsaker, herunder vedtak om hvorvidt det på skjønnsmessig grunnlag kan kreves lavere gebyr i enkeltsaker. Forvaltningslovens regler gjelder i slike saker, herunder reglene om klage.

§ 76-2 Prising av ikke-lovpålagte tjenester

Kommunestyret skal selv vedta prinsipper for prisfastsettelsen av ikke-lovpålagte tjenester når kommunen fordeler tjenesten til brukere, og/eller tjenesten er helt eller delvis subsidiert med kommunale midler. Dette gjelder blant annet:

- utleie og bortfeste av kommunale eiendommer
- baneleie for idrettshaller og idrettsanlegg
- billettpriser i kommunale anlegg

Kapittel 87 Internkontroll

§ 87-1 Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for internkontroll med hele kommunen, jf. kommuneloven § 25-1. Kommunedirektøren overordnede internkontroll skal være gjennomgripende, og gå på tvers av alle tjenesteområder.

Vedtatte reglementer og retningslinjer inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll. [Delegering og fullmakter til ulike ledernivå fremkommer av kommunedirektørens delegeringsreglement.](#)

Kommunedirektøren kan gjennomføre kontrollaktiviteter på utvalgte områder ut fra risiko og vesentlighetsanalyser eller ved særskilte hendelser.

§ 87-2 Internkontroll – ledelse og styring

[God internkontroll er et ledelsesansvar.](#) Internkontroll inngår som et viktig element i ledelse og styring, og skal sikre:

- målrettet og effektiv drift
- pålitelig styringsinformasjon
- betryggende formuesforvaltning
- etterlevelse av lover og forskrifter
- innbyggernes rettigheter og likebehandling
- kontinuerlig forbedring
- forebygging, oppdagelse og håndtering av avvik
- forebygging, oppdagelse og håndtering av korrupsjon og misligheter

Internkontrollen skal være risikobasert og målrettet. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser på [flere nivå](#) [virksomhetsnivå](#) både knyttet til [måloppnåelse](#), tjenesteproduksjonen og gjennomgripende temaer som berører alle deler av organisasjonen. ROS-analyser og tiltak skal dokumenteres.

[Kommunedirektørens delegeringsreglement gir føringer for ansvar og myndighet på ulike ledernivå.](#) Virksomhetsledere er gjennom kommunedirektørens delegering ansvarlig for internkontroll for egen virksomhet. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Økonomireglement for Asker kommune

~~Ansvaret for internkontroll skal nedfelles i skriftlige lederavtaler. Lederavtalene inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.~~

Skriftlige virksomhetsplaner for alle virksomheter, med ~~krav om periodisk rapportering og~~ beskrivelse av tiltak og rapportering, inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 87-3 Internkontroll – kvalitetsledelsessystem

Asker kommune skal jobbe strukturert og systematisk med å levere god kvalitet i tjenestene. En forutsetning for dette er å ha orden i eget hus som sikrer at vi etterlever lover og forskrifter, samtidig som vi hele tiden skal jobbe med kontinuerlig forbedring. Som hjelp i dette arbeider har kommunen et kvalitetssystem med støtte for prosess og rutine dokumentasjon, avvikshåndtering og risikovurderinger. Arbeidet med kvalitet i kommunen baserer seg på ISO 9001:2015 Ledelsessystem for kvalitet. Viktige elementer i standarden er

- Risikobasert tilnærming
- Kontinuerlig forbedring og avvikshåndtering
- Tydelige roller og ansvar
- Tydelige prosesser og rutiner
- Evaluering og revisjoner
- Kvalitetssystemet inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

~~Asker kommune skal være sertifiseres etter ISO Standard 9001:2015. Standarden er et prosessorientert kvalitetssystem, og legger vekt på løpende forbedringer og brukertilfredshet. Den er tilpasset alle virksomhetsprosesser som påvirker kvalitet. Viktige elementer i standarden er:~~

- ~~Ledelsessystem for kvalitet~~
- ~~Ledelsens ansvar~~
- ~~Ressursstyring~~
- ~~Måling, analyse og forbedring~~
- ~~Skriftlige prosesser med tydelig ansvarsdeling~~

~~ISO-sertifisering innebærer at det gjennomføres periodiske og systematiske revisjoner med kommunens kvalitetsledelsessystemer og rutiner.~~

~~ISO-sertifisering etter ISO 9001:2015 inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.~~

§ 87-4 Internkontroll – ekstern og intern varsling

Kommunen ønsker at ansatte, innbyggere og andre melder fra om kritikkverdige forhold.

Kommunen har intern varslingsordning og –rutiner for kommunens ansatte som tilfredsstillende regelverk i Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I tillegg har kommunen ekstern varslingsordning der innbyggere og andre kan varsle om korrupsjon, økonomiske misligheter, brudd på etisk reglement og andre kritikkverdige forhold.

Varslingsordningene inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 87-5 Internkontroll – rapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn minst én gang i året, jf. kommuneloven § 25-2.

formaterte: Ikke Utheving

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 98 Etikk og antikorrupsjon

§ 98-1 Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter

Holdninger og handlinger som innebærer maktmisbruk, vennetjenester, misligheter, kameraderi eller korrupsjon, er ødeleggende for kommunens omdømme og innbyggernes tillit. Asker kommune har derfor nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter.

Korrupsjon- og mislighetsforebyggende arbeid involverer både folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte.

Arbeidet med å sikre høy etisk standard krever kontinuerlig oppmerksomhet. Korrupsjons- og mislighetsforebyggende arbeid må foregå både på tvers av og innen virksomheter og fagområder.

Kommunedirektøren skal utarbeide egne reglementer og rutiner som er egnet til å forhindre korrupsjon og økonomiske misligheter.

Reglementer og rutiner skal innrettes slik at det blir mulig å:

- forebygge korrupsjon og misligheter
- oppdage korrupsjon og misligheter
- håndtere (reagere og sanksjonere) ved korrupsjons- og mislighetstilfeller

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter, og kommunens egen [plattform for bærekraftige anskaffelser](#) ~~+~~ ~~anskaffelsesreglement~~ skal følges for alle innkjøp/anskaffelser. ~~Kommunedirektøren skal utarbeide nytt anskaffelsesreglement.~~

Forvaltningslovens habilitetsbestemmelser og kommunens etiske retningslinjer skal følges. [Etiske retningslinjer 2020](#)

§ 98-2 Samfunnsansvar og bærekraft

Velfungerende, ansvarlige og åpne prosesser på alle områder i kommunen, og åpne, inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser sikrer bærekraft og redusert korrupsjon, jf. FNS bærekraftsmål nr. 16.

Asker kommunes arbeid med etikk og antikorrupsjon skal være forankret i ISO-standard 26000 «Samfunnsansvar», og andre relevante anerkjente fagstandarder gitt av KS og Transparency International (TI).

Kapittel 109 Ikrafttredden

Reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Asker
kommune

Økonomireglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

Senere endret av kommunestyret

Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret

03.03.2020 - sak 10/20

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	3
§ 1-1	Formålet med reglementet	3
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning	3
§ 1-3	Overordnede prinsipper	3
Kapittel 2	Økonomiske handlingsregler.....	3
Kapittel 3	Budsjett og budsjettfullmakter.....	4
§ 3-1	Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier	4
§ 3-2	Kommunestyrets budsjettfullmakt.....	4
§ 3-3	Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer	5
§ 3-4	Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter	5
§ 3-5	Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet	6
§ 3-6	Beslutninger som gjelder fast eiendom	6
Kapittel 4	Økonomirapportering	6
§ 4-1	Tertialrapportering	6
§ 4-2	Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring.....	7
§ 4-3	Nasjonal rapportering – KOSTRA.....	7
Kapittel 5	Årsregnskap og årsberetning	7
§ 5-1	Årsregnskap og bokføring	7
§ 5-2	Årsberetning	8
Kapittel 6	Avsetning til og bruk av fond.....	8
§ 6-1	Disposisjonsfond.....	8
§ 6-2	Bundne driftsfond/øremerkede midler	8
§ 6-3	Ubundet investeringsfond	9
Kapittel 7	Inntekter og gebyrer	9
§ 7-1	Kommunale betalingstjenester/gebyrer	9
§ 7-2	Prising av ikke-lovpålagte tjenester.....	9
Kapittel 8	Internkontroll	10
§ 8-1	Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar	10
§ 8-2	Internkontroll – ledelse og styring	10
§ 8-3	Internkontroll – kvalitetsledelsessystem	10
§ 8-4	Internkontroll – ekstern og intern varsling	11
§ 8-5	Internkontroll – rapportering.....	11
Kapittel 9	Etikk og antikorrupsjon	11
§ 9-1	Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter	11
§ 9-2	Samfunnsansvar og bærekraft	11
Kapittel 10	Ikkrafttreden.....	12

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Asker kommune skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling, jf. kommuneloven § 14-1 andre ledd.

Reglementet dekker kommunens totale økonomiforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement. Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Reglementet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Finansreglement for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav e).

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning

Asker kommunes skal forvalte sin økonomi på en forsvarlig og effektiv måte, og på den måten legge til rette for en best mulig utnyttelse av kommunens samlede ressurser. De folkevalgte skal sikres pålitelig og tilstrekkelig styringsinformasjon som grunnlag for sine beslutningsprosesser.

Asker kommune har nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter. Innbyggerne skal være trygg på at kommunen ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser, rettferdig utøvelse av lokal myndighet og pålitelig forvaltning av kommunens ressurser.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal ha en robust og bærekraftig økonomiforvaltning
- Økonomiforvaltningen skal ha et langsiktig perspektiv, som grunnlag for stabilitet og forutsigbarhet når det gjelder kommunens økonomiske handlingsrom
- God økonomistyring skal sikre kvaliteten i tjenestetilbudet til kommunens innbyggere
- Grundige analyser skal sikre kostnadseffektiv tjenesteproduksjon
- Etablerte kontrollrutiner skal redusere risikoen for avvik fra fastsatte mål og rammer
- Gjennomgående internkontroll skal sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- Åpenhet og refleksjon skal bidra til etisk forsvarlige holdninger og handlinger

Kapittel 2 Økonomiske handlingsregler

Kommuneloven understreker at kommunestyret skal forvalte kommunens økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, blant annet gjennom å vedta og styre etter finansielle måltall for utvikling av økonomien. For å sikre et godt økonomisk handlingsrom vedtas følgende finansielle måltall for Asker kommune:

	Ikke ønsket resultat	Laveste aksepterte resultat	Ønsket resultat
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	<1%	1 - 2 %	>2 %
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %

Økonomireglement for Asker kommune

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene uten energifondet	< 2 %	2 - 5 %	> 5 %
Gjeld i prosent av driftsinntektene	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %

Kapittel 3 Budsjetten og budsjettfullmakter

§ 3-1 Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier

Handlingsprogrammet skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Handlingsprogrammet gir grunnlaget for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver, og konkretiserer tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer.

Handlingsprogrammet har et 4-årig perspektiv. Det rulleres årlig, og vedtas før årsskiftet.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Kommunens økonomiplan innarbeides i handlingsprogrammet, jf. kommuneloven § 14-4 femte ledd. Økonomiplanen skal vise kommunens prioriteringer og de målene og premissetne økonomiplanen bygger på.

Bindende årsbudsjett for det første året i kommende 4-årsperiode innarbeides også i handlingsprogrammet. Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser skal framgå av handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammet er styrende for tjenesteområdenes planer og virksomheter så snart det er vedtatt av kommunestyret.

§ 3-2 Kommunestyrets budsjettfullmakt

Kommunestyret vedtar selv økonomiplan og årsbudsjett, som skal utarbeides i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven § 14-4 med tilhørende forskrifter.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

Kommunestyret fordeler bevilgningene i årsbudsjettets driftsdel som rammebevilgninger på følgende budsjettområder:

- Tjenesteområdet Organisasjon, styring og utvikling
- Tjenesteområdet Oppvekst
- Tjenesteområdet Velferd
- Tjenesteområdet Samfunnstjenester
- Tjenesteområdet Samfunnsutvikling
- Tjenesteområdet Medborgerskap

Økonomireglement for Asker kommune

- Tjenesteovergripende

Kommunestyrets vedtatte rammebevilgning for hvert av budsjettområdene er en nettobevilgning; dvs. differansen mellom brutto utgifter og brutto inntekter. Kommunedirektøren har fullmakt til å fordele vedtatt budsjettamme for budsjettområde «tjenesteovergripende» på de øvrige tjenesteområdene.

Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet fordelt på hvert av tjenesteområdene, basert på en samlet oversikt over budsjettet kostnadsramme for alle prosjekter med kostnadsramme over 20 mill. kroner, eller prosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår. Investeringsprosjekter budsjetteres inklusive merverdiavgift.

Kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett er å anse som en bruttobevilgning; dvs. ramme for brutto kostnader for investeringer i budsjettåret.

Alle midler i investeringsbudsjettet er å anse som frie midler som benyttes til felles finansiering av alle investeringer. Eventuelle tilskudd reservert til særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale er å anse som delfinansieringen av det prosjektet tilskuddet gjelder.

§ 3-3 Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer

Kommunestyrets bindende beslutninger om rammebevilgninger per tjenesteområde i årsbudsjettet kan bare endres av kommunestyret selv, med de unntak kommunestyret selv har vedtatt.

Budsjettjusteringer skal fortrinnsvis skje i forbindelse med tertialrapporteringer til kommunestyret.

Hovedutvalget for hvert av tjenesteområdene oppvekst, velferd, samfunnstjenester og medborgerskap kan gjøre endringer innenfor sitt tjenesteområde, i forbindelse med tertialrapporteringen. Formannskapet kan på samme måte gjøre endringer innenfor tjenesteområdene administrasjon og ledelse samt samfunnsutvikling. Hovedutvalgene og formannskapets endringer må være innenfor kommunestyrets bindende rammebevilgning for hele tjenesteområdet. Budsjettjusteringer skal rapporteres til kommunestyret.

Kommunedirektøren har anledning til å foreta budsjett-tekniske endringer i driftsbudsjettet, samt endringer som ikke er av prinsipiell betydning. Kommunedirektøren kan omfordele fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet for å finansiere kjøp av maskiner, utstyr og andre mindre investeringer.

Dersom det i løpet av året skjer endringer i forutsetningene for budsjettet, skal kommunedirektøren så langt som mulig, og uten at det er i strid med kommunestyrets mål og resultatkrav, finne dekning innenfor samme tjenesteområde. Dersom de endrede forutsetningene er av en slik karakter at kommunedirektøren ikke kan finne slik dekning, må forslag om inndekning fremmes for ansvarlig utvalg, og deretter kommunestyret.

Dersom nye tiltak fremmes for kommunestyret utenom den ordinære budsjettbehandlingen, skal tiltaket være forsvarlig utredet med oversikt over økonomiske konsekvenser, med forslag til budsjettdekning. Det skal også redegjøres for eventuelle økonomiske konsekvenser utover innværende budsjettår.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle kommunelovens krav om realisme og balanse. Årsbudsjettet kan ikke endres etter årsslutt.

§ 3-4 Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter

Investeringsbudsjettet er ettårig.

Endringer i investeringsbudsjettet og årsavslutningen av investeringsregnskapet skal følge retningslinjer i veileder til budsjetteringer av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet. Ved overgang fra ett budsjettår til neste, videreføres arbeidet ved allerede igangsatte prosjekter med bevilgning i investeringsbudsjettet, i påvente av ny bevilgning. Slik videreføring begrenses kostnadsmessig til det beløp som gjenstår ubrukt for vedkommende prosjekt per 31.12.

§ 3-5 Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet

Med «disponeringsfullmakt» menes fullmakt til å disponere de bevilgninger som er ført opp i kommunes årsbudsjett. Med «anvisningsmyndighet» menes fullmakt til å anvisne et beløp til utbetaling; dvs. å gå god for at en disposisjon som belaster kommunens budsjett er innenfor disponibel ramme.

Kommunedirektøren har fullmakt til å disponere og fordele vedtatt rammebevilgning for hvert av tjenesteområdene i driftsbudsjettet til virksomheter og formål innen dette tjenesteområdet. Dette gjelder så langt kommunestyret, formannskapet og hovedutvalg ikke har besluttet noe annet.

Kommunedirektøren har anvisningsfullmakt for alle formål og alle tjenesteområder, unntatt formannskapets disposisjonskonto. Kommunedirektøren kan avskrive/tapsføre krav som anses uerholdige og har fullmakt til å ta avgjørelse i gjeldsordningssaker.

Kommunedirektøren kan kun videredelegere sin disponeringsfullmakt og anvisningsfullmakt til ledere og andre som er underlagt egen instruksjonsmyndighet. Budsjettansvar og anvisningsfullmakt skal følge samme stilling.

Det skal til enhver tid foreligge et reglement for attestasjon og anvisning. Reglementet revideres ved behov og skal vedtas av kommunedirektøren.

§ 3-6 Beslutninger som gjelder fast eiendom

Kommunestyret tar avgjørelser i følgende saker som gjelder fast eiendom:

- Utferdigelse av rammer og retningslinjer for inngåelse av kontrakter om erverv, avhending, bortfeste, utleie, makeskifte, stiftelse av panterettigheter, servitutter, bruksrettigheter mv. vedrørende kommunens faste eiendommer samt kontrahering av bygg/anlegg.
- Beslutninger om enkeltkontrakter som oppregnet foran, som ligger utenfor vedtatt budsjett og øvrige rammer og retningslinjer som kommunestyret har trukket opp.

Formannskapet tar avgjørelser i følgende saker:

- Inngåelse av enkeltkontrakter som oppregnet foran, der den økonomiske uttelling for kommunen ved kontrakten overstiger 20 mill. kroner ekskl. mva.
- Inngåelse av enkeltkontrakter om avhending eller makeskifte av kommunal eiendom der eiendommen er taksert til/markedsvurdert til mer enn 20 mill. kroner.
- Kontrakter som medfører at kommunen bindes utover det enkelte budsjettår
- Saker kommunedirektøren vurderer å være av prinsipiell betydning

Kommunedirektøren kan ta beslutninger i øvrige saker vedrørende fast eiendom.

Kapittel 4 Økonomirapportering

§ 4-1 Tertialrapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet, jf. kommuneloven § 14-5 tredje ledd.

Det rapporteres for hvert tertial; 1. og 2. tertialrapport. Tertialrapportene skal gi en helhetlig oversikt over den økonomiske status, inklusive prognose for budsjettåret. Rapportene skal inneholde oppstillinger som viser vedtatt og justert budsjett, samt regnskap hittil i året. Det skal rapporteres både på driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet. For større investeringsprosjekter utarbeides særskilte rapporter som legges frem sammen med tertialrapporten.

I de tilfeller det er vesentlige avvik, skal det fremmes forslag om korrigerende tiltak. Tiltakene skal beskrive eventuelle konsekvensene for tjenestetilbudet til innbyggerne, samt økonomiske konsekvenser for kommunen.

§ 4-2 Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring

Kommunedirektørens ansvar for løpende rapportering innebærer at administrasjonen skal ha kontroll på:

- eksisterende og mulige budsjettoverskridelser, og årsaken til disse
- merinntekter og mindreforbruk som vil innebære en innsparing i forhold til budsjett
- eventuelle feilbudsjetteringer mellom drifts- og investeringsbudsjett
- eventuelle feilføringer i regnskapet
- andre forhold som avviker fra budsjettforutsetningene

Kommunens fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring skal ha hensiktsmessig funksjonalitet. Det må være lagt til rette for at virksomheter, økonomiavdeling og administrativ ledelse til enhver tid kan følge utviklingen i regnskap mot budsjett, slik at eventuelle avvik oppdages så tidlig som mulig og korrigerende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Administrasjonen skal til enhver tid holde oversikt over og ha beskrivelse av hvordan forsystemer genererer økonomiske transaksjoner som påvirker økonomisk rapportering.

§ 4-3 Nasjonal rapportering – KOSTRA

Kommunens regnskap skal rapporteres til SSB hvert kvartal.

Årsregnskapet skal rapporteres så snart regnskapet er avlagt.

Kapittel 5 Årsregnskap og årsberetning

§ 5-1 Årsregnskap og bokføring

Kommunen skal utarbeide følgende årsregnskap, jf. kommuneloven § 14-6:

- a) regnskap for kommunekassen
- b) regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i henhold til lov og forskrift
- d) samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet

Årsregnskapet skal utarbeides i samsvar med bestemmelser gitt i forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, vedtatt av Kommunal – og moderniseringsdepartementet 07.06.2019, med senere endringer. [Forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner](#)

Årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Det er regnskapsreglene som avgjør hvorvidt inntekter og utgifter føres i drifts- eller investeringsregnskapet. Årsregnskapene skal også bestå av balanseregnskap og noteopplysninger.

Dersom årsregnskapet viser et regnskapsmessig merforbruk (underskudd), skal kommunedirektøren gjennomføre strykninger i et så stort omfang som nødvendig. Regnskapet skal ikke avlegges før alle strykingsmuligheter i henhold til lov og forskrift er gjennomført, slik at det regnskapsmessige merforbruket blir så lavt som mulig.

Dersom årets driftsregnskap viser et mindreforbruk (overskudd), skal eventuelt udekket merforbruk fra tidligere år dekkes inn, før årsregnskapet legges fram for kommunestyret.

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapskikk.

Årsregnskapet skal avlegges senest 22. februar.

Økonomireglement for Asker kommune

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

§ 5-2 Årsberetning

Kommunen skal utarbeide årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt foretak, jf. kommuneloven § 14-7.

Årsberetningene skal redegjøre for:

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Årsberetningene skal avgis senest 31. mars.

Kontrollutvalget skal uttale seg, før kommunestyret behandler årsberetningen.

Kapittel 6 Avsetning til og bruk av fond

§ 6-1 Disposisjonsfond

Kommunen kan avsette midler til disposisjonsfond for bruk i senere år. Det kan kun avsettes til disposisjonsfond i driftsregnskapet. Disposisjonsfond disponeres fritt av kommunestyret. (Dette gjelder likevel ikke dersom strykingsreglene, eller regler om tidligere års merforbruk kommer til anvendelse).

Netto avsetninger til og bruk av disposisjonsfond skal fremgå av driftsbudsjettet i samsvar med reglene i kommuneloven § 5-4 *Bevilgningsoversikter - drift*.

Dersom årets driftsregnskap viser merforbruk, også etter strykninger er gjennomført, skal merforbruket dekkes av disposisjonsfondet gjennom direkte overføring, før kommunestyret behandler årsregnskapet.

Bruk av disposisjonsfond til oppdekking av investeringer skal føres over driftsregnskapet som bruk av fond og deretter som overføring fra drift til investering.

Kommunestyrets avsetninger til disposisjonsfond med sikte på bruk til visse formål er ikke å anse som øremerkede midler.

§ 6-2 Bundne driftsfond/øremerkede midler

Øremerkede midler tilflyter kommunen fra eksterne kilder (tilskudd, gaver o.l.) og kan ikke disponeres fritt. Ubrukte midler ved årsskiftet skal avsettes til bundne driftsfond.

Ubrukte midler fra selvkostområdene inngår også i bundne driftsfond.

Kommunedirektøren har fullmakt til å avsette til og bruke av bundne driftsfond, i tråd med formål og vilkår definert av ekstern kilde, herunder statlige øremerkede tilskudd til tiltak. Netto avsetninger til og bruk av bundne driftsfond skal fremgå av driftsbudsjettet.

§ 6-3 Ubundet investeringsfond

Kommunen kan avsette frie inntekter i investeringsregnskapet til ubundet investeringsfond. Det er kommunestyret selv som vedtar avsetning til og bruk av ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond regnskapsføres i samsvar med budsjettert avsetning.

Det følger av formuesbevaringsprinsippet at ubundet investeringsfond kun kan brukes til investeringer. Frie midler i driftsregnskapet skal ikke bindes til framtidige investeringsformål gjennom avsetninger til ubundet investeringsfond.

Kapittel 7 Inntekter og gebyrer

§ 7-1 Kommunale betalingstjenester/gebyrer

Med kommunal betalingstjeneste menes gebyr/pris/avgift/egenandel og lignende som kreves for en lovpålagt kommunal serviceytelse. For flere lovpålagte tjenester er det hjemlet i særlov at kommunestyret selv må vedta gebyrregulativet.

Flere kommunale betalingstjenester har selvkost som øvre grense for hva som lovlig kan kreves i gebyr. Andre kommunale betalingstjenester er regulert av staten i form av vedtatte maksimal- eller minimumssatser, eller som påbudte satser.

Kommunestyret fastsetter selv nivået for lovpålagte betalingstjenester, herunder:

- avfallsgebyr (*lov om vern mot forurensning og avfall*)
- feiegebyr og avgift for tilsyn med fyringsanlegg (*brann- og eksplosjonsvernloven*)
- årsavgift for vann og kloakk (*lov om kommunale vass- og kloakkavgifter*)
- behandlingsgebyrer (*plan- og bygningsloven*)
- avgifter ved kart- og delingsforretning (*matrikkellova*)
- seksjoneringsgebyr (*seksjoneringsloven*)
- avgifter ved bruk av gravkapell, kremasjon og feste av grav (*gravferdsloven*)
- foreldrebetaling for opphold i barnehage (*barnehageloven*)
- foreldrebetaling for skolefritidsordning (SFO) (*opplæringslova*)
- elevavgift med musikk- og kulturskolen (*opplæringslova*)
- purregebyr og straffegebyr for utlån av bøker (*folkebibliotekloven*)
- anløpsavgift for fartøy som anløper havn i kommunen (*havneloven*)
- parkeringsgebyr og tilleggsavgift (*vegtrafikkloven*)
- behandlings- og forringelsesgebyrer for graving på kommunal vei (*veglova*)
- fellingsavgifter mm (*viltloven*)
- egenandel for behovsprøvde tjenester (*helse- og omsorgstjenesteloven*)
- bevillingsgebyrer for kommunal salgs- og skjenkebevilling (*alkoholloven*)

Endringer i nivået på kommunale betalingstjenester skal vurderes i forbindelse med den årlige behandlingen av årsbudsjettet, og inngå i oversikt over generelle driftsinntekter i driftsbudsjettet.

Kommunedirektøren har fullmakt til å treffe enkeltvedtak i gebyrsaker, herunder vedtak om hvorvidt det på skjønnsmessig grunnlag kan kreves lavere gebyr i enkeltsaker. Forvaltningslovens regler gjelder i slike saker, herunder reglene om klage.

§ 7-2 Prising av ikke-lovpålagte tjenester

Kommunestyret skal selv vedta prinsipper for prisfastsettelsen av ikke-lovpålagte tjenester når kommunen fordeler tjenesten til brukere, og/eller tjenesten er helt eller delvis subsidiert med kommunale midler. Dette gjelder blant annet:

- utleie og bortfeste av kommunale eiendommer
- baneleie for idrettshaller og idrettsanlegg
- billettpriser i kommunale anlegg

Kapittel 8 Internkontroll

§ 8-1 Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for internkontroll med hele kommunen, jf. kommuneloven § 25-1. Kommunedirektøren overordnede internkontroll skal være gjennomgripende, og gå på tvers av alle tjenesteområder.

Vedtatte reglementer og retningslinjer inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll. Delegering og fullmakter til ulike ledernivå fremkommer av kommunedirektørens delegeringsreglement.

Kommunedirektøren kan gjennomføre kontrollaktiviteter på utvalgte områder ut fra risiko og vesentlighetsanalyser eller ved særskilte hendelser.

§ 8-2 Internkontroll – ledelse og styring

God internkontroll er et ledelsesansvar. Internkontroll inngår som et viktig element i ledelse og styring, og skal sikre:

- målrettet og effektiv drift
- pålitelig styringsinformasjon
- betryggende formuesforvaltning
- etterlevelse av lover og forskrifter
- innbyggernes rettigheter og likebehandling
- kontinuerlig forbedring
- forebygging, oppdagelse og håndtering av avvik
- forebygging, oppdagelse og håndtering av korrupsjon og misligheter

Internkontrollen skal være risikobasert og målrettet. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser på flere nivå både knyttet til måloppnåelse, tjenesteproduksjonen og gjennomgripende temaer som berører alle deler av organisasjonen. ROS-analyser og tiltak skal dokumenteres.

Kommunedirektørens delegeringsreglement gir føringer for ansvar og myndighet på ulike ledernivå. Virksomhetsledere er gjennom kommunedirektørens delegering ansvarlig for internkontroll for egen virksomhet. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Skriftlige virksomhetsplaner for alle virksomheter, med beskrivelse av tiltak og rapportering, inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 8-3 Internkontroll – kvalitetsledelsessystem

Asker kommune skal jobbe strukturert og systematisk med å levere god kvalitet i tjenestene. En forutsetning for dette er å ha orden i eget hus som sikrer at vi etterlever lover og forskrifter, samtidig som vi hele tiden skal jobbe med kontinuerlig forbedring

Som hjelp i dette arbeider har kommunen et kvalitetssystem med støtte for prosess og rutine dokumentasjon, avvikshåndtering og risikovurderinger. Arbeidet med kvalitet i kommunen baserer seg på ISO 9001:2015 Ledelsessystem for kvalitet. Viktige elementer i standarden er

- Risikobasert tilnærming
- Kontinuerlig forbedring og avvikshåndtering
- Tydelige roller og ansvar
- Tydelige prosesser og rutiner
- Evaluering og revisjoner
- Kvalitetssystemet inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 8-4 Internkontroll – ekstern og intern varsling

Kommunen ønsker at ansatte, innbyggere og andre melder fra om kritikkverdige forhold.

Kommunen har intern varslingsordning og –rutiner for kommunens ansatte som tilfredsstillende regelverk i Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I tillegg har kommunen ekstern varslingsordning der innbyggere og andre kan varsle om korrupsjon, økonomiske misligheter, brudd på etisk reglement og andre kritikkverdige forhold.

Varslingsordningene inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 8-5 Internkontroll – rapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn minst én gang i året, jf. kommuneloven § 25-2.

Kapittel 9 Etikk og antikorrupsjon

§ 9-1 Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter

Holdninger og handlinger som innebærer maktmisbruk, vennetjenester, misligheter, kameraderi eller korrupsjon, er ødeleggende for kommunens omdømme og innbyggernes tillit. Asker kommune har derfor nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter.

Korrupsjon- og mislighetsforebyggende arbeid involverer både folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte.

Arbeidet med å sikre høy etisk standard krever kontinuerlig oppmerksomhet. Korrupsjons- og mislighetsforebyggende arbeid må foregå både på tvers av og innen virksomheter og fagområder.

Kommunedirektøren skal utarbeide egne reglementer og rutiner som er egnet til å forhindre korrupsjon og økonomiske misligheter.

Reglementer og rutiner skal innrettes slik at det blir mulig å:

- forebygge korrupsjon og misligheter
- oppdage korrupsjon og misligheter
- håndtere (reagere og sanksjonere) ved korrupsjons- og mislighetstilfeller

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter, og kommunens egen plattform for bærekraftige anskaffelser skal følges for alle innkjøp/anskaffelser.

Forvaltningslovens habilitetsbestemmelser og kommunens etiske retningslinjer skal følges. [Etiske retningslinjer 2020](#)

§ 9-2 Samfunnsansvar og bærekraft

Velfungerende, ansvarlige og åpne prosesser på alle områder i kommunen, og åpne, inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser sikrer bærekraft og redusert korrupsjon, jf. FNS bærekraftsmål nr. 16.

Asker kommunes arbeid med etikk og antikorrupsjon skal være forankret i ISO-standard 26000 «Samfunnsansvar», og andre relevante anerkjente fagstandarder gitt av KS og Transparency International (TI).

Kapittel 10   Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Saksframlegg

Arkivsak
24/13492-1

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
17.09.2024
15.10.2024

Asker kommunes finansreglement – revidering

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

1. Sammendrag

Kommunestyret skal selv vedta regler for finans- og gjeldsforvaltningen i kommunen (finansreglement). Dette følger av kommuneloven § 14-2 om kommunestyrets plikter, bokstav e). Kommunelovens § 14-13 om finans- og gjeldsforvaltning inneholder nærmere bestemmelser om krav til finansreglementet og finans- og gjeldsforvaltningen. I tillegg gir § 6 i forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner utfyllende krav til innholdet i finansreglementet.

Finansreglementet skal inneholde bestemmelser som regulerer hvilken finansiell risiko kommunen tar i finans- og gjeldsforvaltningen. Reglementet skal sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall, og det skal inneholde bestemmelser om hvilke avkastningskrav som skal ligge til grunn for finansforvaltningen.

Det reviderte finansreglementet samsvarer i stor grad med eksisterende reglement. Det er gjort presiseringer og språket er forenklet på noen punkter. I tillegg er det gjort

nødvendige oppdateringer av enkelte definisjoner. Endringene av betydning er gjort i følgende kapitler:

- Kapittel 2 – likviditet og trekkrettigheter
- Kapittel 3 – rentebindingstid
- Kapittel 4 – forvaltning av energifondet
- Kapittel 8 – håndtering av eventuelle avvik

En spor endrings-versjon av finansreglementet er vedlagt saken.

Revisjonsselskapet KPMG har foretatt en uavhengig kontroll av forslaget til nytt finansreglement og kontrollert at det er satt opp i overensstemmelse med relevante lover og forskrifter. Deres bekreftelse ligger vedlagt saken.

2. Bakgrunn for saken

Etter kommuneloven skal finansreglementet inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen, og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I forskriftens § 7 og kommunens nåværende finansreglement § 9-3 står det at en uavhengig instans skal kvalitetssikre finansreglementet før det vedtas av kommunestyret. Det er nå fire år siden nåværende reglement ble vedtatt, og det foreslås i denne saken enkelte endringer i regelverket.

I arbeidet med oppdatering av finansreglementet har kommunedirektøren gjennomgått tilsvarende regelverk for Bærum og Trondheim kommune. Disse kommunene har som Asker midler til langsiktig forvaltning etter salg av energiselskaper. Asker kommunes regelverk har store likheter med de nevnte regelverkene og er tilpasset vår situasjon.

Det er gjennomført møter med Gabler, DNB og Kommunalbanken for å få innspill til forvaltningen av kommunens midler i energifondet og styring av gjeldsporteføljen.

3. Saksopplysninger

De viktigste endringene som foreslås er:

Kapittel 2

- § 2-2 (3) Trekkrettigheter foreslås økt fra maksimalt kr. 250 mill. til maksimalt kr. 500 mill. Bakgrunnen for endringen er at kommunens likviditet de siste årene er svakere, og at det i enkelte perioder gjennom året kan være nødvendig å benytte trekkrettigheter for å komme over midlertidige

likviditetskneiker. Trekkrettighetene har vært uendret på dagens nivå i lang tid til tross for stor gjeldsvekst og større låneforfall.

- § 2-3 Reglene for plassering av likviditet i bank foreslås strammet inn og forenklet.

Kapittel 3

- § 3-3 (4) Gjennomsnittlig rentebindingstid foreslås til minimum to og maksimum seks år. Dette er en tydeliggjøring av gjeldende regelverk. Dagens regelverk kan tolkes til at rentebindingstiden skal være minimum null og maksimum seks år. Presiseringen fører ikke til noen forskjell i hvordan rentebindingstiden håndteres i praksis.

Kapittel 4

- § 4-5 Aktiva allokering. Den overordnede fordelingen mellom aksjer og obligasjoner foreslås uendret.

Innenfor aktivaklassen aksjer (egenkapitalinstrumenter) foreslås det endringer som gir en ytterligere diversifisering av plasseringene mellom land og selskaper. Det foreslås å øke andelen av fondets midler som plasseres i internasjonale aksjefond. Allokeringen til eiendomsaksjer foreslås fjernet. Endringen legger forvaltningen enda nærmere oljefondets (Statens pensjonsfond utland) tilnærming og reduserer land- og selskapsspesifikk risiko i aksjeporteføljen.

Innenfor aktivaklassen obligasjoner (renteinstrumenter) foreslås det å øke andelen obligasjoner i norske og nordiske obligasjonsfond. Andelen obligasjoner i internasjonale obligasjonsfond foreslås redusert. Internasjonale obligasjonsfond har gjennomgående høyere rentedurasjon enn norske og nordiske fond. Det gir større svingninger i verdi.

Kapittel 8

- § 8-1 Håndtering av eventuelle avvik. Her foreslås beløpsgrensen på kr. 100 mill. fjernet og erstattet med en mer generell ordlyd som sier at særlig alvorlige avvik skal rapporteres til formannskapet uten ugrunnet opphold.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener det reviderte finansreglementet gir et solid rammeverk for kommunens forvaltning av kortsiktig likviditet, langsiktige forvaltning gjennom energifondet og gjeldsforvaltning. Nåværende finansreglement har fungert godt gjennom til dels turbulente tider i finansmarkedene etter vedtakstidspunktet i april

2020. Det reviderte reglementet innebærer få materielle endringer sammenlignet med dagens reglement, og er et godt styringsverktøy for kommunens finansforvaltning i årene som kommer.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at det reviderte finansreglementet vedtas slik det foreligger.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Finansreglement Asker 2024 - spor endringer
Finansreglement Asker 2024
Asker - ISAE 3000 - Finansreglement

Saksprotokoll

Arivsak
24/13492

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
17.09.2024	130/24
15.10.2024	

Asker kommunes finansreglement – revidering

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 130/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Asker
kommune

Finansreglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

xx06.x05.20240 - sak xxxx0023/240

~~Senere endret av kommunestyret~~

Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret

06.0512.202016 - sak 0023137/2016

Finansreglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4
§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	6
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak	6
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	7
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet	9
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	11
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	11
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield	11
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	12
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	12
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	12
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	12
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret	13
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	13
Kapittel 7	Internkontroll	13
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	13
§ 7-2	Regler for internkontroll	13
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	14
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	14
§ 8-2	Risikovurderinger	14
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	14
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	14
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	14
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	15
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	15
Kapittel 10	Ikrafttredden	15
Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4

Finansreglement for Asker kommune

§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	6
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak.....	6
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	7
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet.....	9
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	11
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	11
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield.....	11
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	12
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	12
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	12
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	12
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret.....	13
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	13
Kapittel 7	Internkontroll	13
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	13
§ 7-2	Regler for internkontroll.....	13
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	14
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	14
§ 8-2	Risikovurderinger	14
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	14
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	14
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	14
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	15
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	15
Kapittel 10	Ikrafttreden	15

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Finansreglementet er utarbeidet i samsvar med:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22. juni 2018, § 14-1, § 14-2 bokstav e) og §§ 14-13 til 14-19
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18. november 2019

Asker kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall, ~~jf. kommuneloven § 14-1 tredje ledd.~~

Reglementet dekker kommunens totale finans- og gjeldsforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement.

~~Reglementet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav e).~~

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Økonomireglementet for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

§ 1-1.1 Avgrensninger fra finans- og gjeldsreglementets virkeområde

Reglementet omfatter ikke investeringer i selskaper der kommunens eierskap har et bredere samfunnsmessig perspektiv eller der kommunen har skilt ut virksomhet i selskaper.

Reglementet omfatter ikke pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, og bundne midler knyttet til skadeforsikring.

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Asker kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

Asker kommune kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter i ~~sin~~ finansforvaltningen som ikke er eksplisitt nevnt. Prinsipielle spørsmål som gjelder finans- og gjeldsforvaltningen skal fremlegges for kommunestyret.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke kommunens forpliktninger til dekning av løpende betalingsforpliktelser.
- Likviditetsplasseringer ~~Plassert~~ overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, ~~hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene~~
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnadene.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva (Energifondet) skal søke å gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.
- ~~For å kunne utnytte risikomandatet fullt ut skal det benyttes en porteføljevurdering. Risikovektene innenfor hver investeringskategori er absolutte men det er anledning til å benytte enkelte fond med andre grenser så lenge man er innenfor grensene for hvert mandat.~~

- Alle fond skal være UCITS-fond¹

Kapittel 2 Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)

§ 2-1 Rammer for kommunens likviditetsstyring

Kommunens likvide midler består av ~~de til enhver tid~~ innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglement~~et~~.

~~Forventet~~ ~~Avkastningen~~ på kortsiktige likviditets~~plasseringer~~ skal minimum være rentebetingelsene kommunen har på ~~driftskonto i hovedbank sin hovedbankavtale~~.

Det skal ikke være valutarisiko ved plassering av ~~ledig~~ likviditet og midler beregnet til driftsformål. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK), eller være sikret til norske kroner (NOK).

Ledig likviditet utover ~~den~~ likviditeten som må være tilgjengelig til å dekke kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 30 dagene (driftslikviditeten), anses som overskuddslikviditet som kan plasseres ~~på slik måte~~ som angitt i reglementets §§ 2-3 og 2-4.

Plassering av likvide midler på annen måte enn som bankinnskudd skal kun finne sted dersom den løpende 6 måneders prognosen for utviklingen av kommunens likviditetsposisjon tillater det, og tilfredsstillende avkastning kan oppnås.

§ 2-2 Regler for plassering av driftslikviditet

- (1) Driftslikviditeten skal være plassert som innskudd i kommunens hovedbank
- (2) Hovedbanken skal minimum ha ~~offisiell~~~~nasjonal~~ kredittrating A
- (3) Trekkrettigheter skal ikke overstige ~~500~~~~250~~ mill. kr.

§ 2-3 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank

- ~~(4)~~(1) Overskuddslikviditet kan plasseres som innskudd i bank
- ~~(5)~~ — ~~Inntil~~ 100 mill. kr. i bank med minimum kredittrating på BBB+ ~~og med~~ forvaltningskapital over NOK-10 mrd. kr.
- ~~(6)~~(2) ~~40 mill. på BBB med forvaltningskapital over NOK 5 mrd.~~
- ~~(7)~~(3) ~~Innskudd på innskudd over~~ ~~inntil~~ 1400 mill. kr. kan plasseres i bank med minimum kredittrating ~~kredittrating~~ A ~~og forvaltningskapital over 50 mrd. kr.~~
- ~~(8)~~(4) ~~Innskudd i andre banker enn hovedbank skal maksimalt være på over 400 mill. kr. pr. bank skal enten plasseres i kommunens hovedbank, eller i annen bank med minimum kredittrating AA~~
- ~~(9)~~(5) Bankinnskudd skal ha maksimalt 6 måneders tidsbinding

§ 2-4 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond

- (1) ~~Kommunen kan plassere overskuddslikviditet i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forening bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond. Det tillates investeringer i fond som oppfyller kriteriene for Pengemarkedsfond og Pengemarkedsfond med lav risiko iht. den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.~~

¹ Lov om verdipapirfond av 25.11.2011

~~(2) Kommunens eierandel eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fondets forvaltningskapital.~~

~~(2)~~

Kapittel 3 Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

§ 3-1 Rammer for kommunens låneopptak

Kommunen kan bare ta opp lån innenfor de rammene som kommunestyret ~~selv~~ har vedtatt.

Forvaltning av kommunens innlån skal skje i samsvar med dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 14-14 til § 14-18 om låneopptak og avdragem vilkår for å ta opp lån.

Kommunen kan blant annet ta opp lån for å finansiere egne investeringer, dekke likviditetsbehov, refinansiere eksisterende gjeld og lån til videre utlån, eller for å dekke eventuelt likviditetsbehov, jf. kommuneloven § 14-15. Lån kan også tas opp for å refinansiere eksisterende gjeld.

~~Kommunen kan ta opp lån til andres investeringer og ta opp lån for å innfri garantiansvar i samsvar med reglene i kommuneloven § 14-16.~~

~~Kommunen kan ta opp lån til videre utlån i samsvar med reglene i kommuneloven § 14-17.~~

Kommunens lån skal avdras årlig med et beløp som minst tilsvare avdrag beregnet etter reglene i kommuneloven § 14-18.

Styring av låneporteføljen skal skje innenfor rammene gitt av finansreglementets § 3-2 og § 3-3. Låneporteføljen skal ha ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode ut fra oppfatninger om framtidig renteutvikling, og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene.

~~Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån. Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall.~~

Asker kommune kan kun ta opp lån i norske kroner (NOK).

For å oppnå ønsket rentebinding, kan kommunen ta i bruk rentesikringsinstrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan brukes til benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen påfor kommunens lånegjeld. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor finansielle derivater som motpart ved slike kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontrakten skal knyttes til underliggende lån eller låneporteføljen.

§ 3-2 Regler og fullmakter for låneopptak

- (1) Det kan tas opp direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i ~~liv~~selskaper
- (2) Det kan legges ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet
- (3) Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån)
- (4) Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av kommunens samlede låneportefølje
- (5) Lån med forfall (eventuelt långivers rett til å trekke lånet tilbake) inntil 12 måneder frem i tid skal maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen

Finansreglement for Asker kommune

§ 3-3 Regler for rentebinding og rentesikring

Asker ~~k~~Kommune skal rentesikre deler av gjelden ~~ha rentesikring~~. Ved beregning av nivå på rentesikring skal man trekke fra den del av gjelden som er selvfinansierende (startlån og VAR-lån).

Forklarende eksempel	
Total lånegjeld	5 000 000
- Startlån	700 000
- VAR beregningsgrunnlag	900 000
Sum selvfinansierende	1 600 000
Sum gjeld med renterisiko	3 400 000
Sikringsgrad av gjeld med renterisiko	30 % - 60 %

- (1) Minimum 30 % og maksimalt 60 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha fast rente. ~~(gjenværende rentebinding over 12 måneder). Minimum 40 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år).~~
- (2) Lån med flytende rente, lån med fast rente, framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler kan benyttes i rentestylingen.
- (3) Rentebytteavtaler skal ha ikke ha maks-forfall mer enn 10 år frem i tid. Inngåelse av FRA og rentebytteavtaler skal knyttes til underliggende gjeld. Det sikres gode kontrollrutiner ved at utøvende og kontrollerende enhet skal være adskilt.
- ~~(4) I en normalsituasjon og som en benchmark skal L~~låneporteføljen med renterisiko.
(4) Ha skal ha en gjennomsnittlig rentebindingstid på minimum 23 år og maksimal gjennomsnittlig rentebindingstid maksimalt skal være 6 år.
- (5) Det kan i tillegg inngås sikringsavtaler med en vektet gjenværende rentebinding på maksimalt 5 år (VAR-swap) på inntil bokført verdi av anleggsmidlene innenfor VAR-området (avskrivningsgrunnlaget) per 31.12. En sikring innenfor VAR-området skal ikke overstige 50% av bokførte verdier.

§ 3-4 Rammer for kommunale garantier

Asker kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap, foretak, lag og foreninger. Det kan ikke stilles garanti for andres næringsvirksomhet.

Alle søknader om kommunal garanti skal vurderes opp mot bestemmelsene i kommunelovens § 14-19 og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner § 2-§ 4.

- 1) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Garantiavtale skal være inngått med låntaker før kommunen inngår avtale om selvskyldnerkausjon med långiver
- 2) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknad gjelder:
  - Låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne
  - Låneopptak som gjelder næringsvirksomhet
- 3) Sempel kausjon kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er tilstede
- 4) Ved kommunal långivergaranti som selvskyldnerkausjon skal vis mulig kommunen regresskrav pantesikres med best mulig prioritet, eventuelt kan negativ pantsettelseserklæring være aktuelt.
- 5) Krav til søknad om kommunal garanti (der det er tilgjengelig historikk):
  - a) Søknadsbrev om kommunal garanti, med kort sammendrag av søknaden og opplysninger om hva som skal finansieres

Finansreglement for Asker kommune

- b) Tilbud om finansiering, lånebeskrivelse – betingelser og avdragsstruktur
- c) Styrebeslutningen eller fullmakt gitt fra styret som bekrefter vedtak om søknad
- d) Utskrift fra Brønnøysundregisteret ikke eldre enn tre måneder
- e) Opplysninger om vedtekter, daglig leder, styre, adresse, bankforbindelse
- f) Siste årsberetning og regnskapsoversikt 2-3 siste år
  - Kommentarer til balansen, verdier og eiendeler, kortsiktig gjeld
  - Kommentarer til resultat og risiko
- g) Vurdering av driften, kommentert med fokus på inntekter og risiko
- h) Banklikviditet, dokumentert med bankutskrift
- i) Eventuell ekstern kredittvurdering; opplysning om eventuelle betalingsanmerkninger
- j) Budsjett for virksomheten
- k) Likvidtetsprognose 1-5 år
- l) Analyse av økonomien ved en renteheving på 3 prosentpoeng%

Formannskapet har fullmakt til å innvilge kommunale garantier, innenfor en årlig ramme på 50 mill. kr. Kommunedirektøren skal redegjøre for risikoen ved å stille kommunal garanti i det enkelte tilfelle, og gi sin anbefaling, gitt krav om lav risiko for tap for kommunen.

Kapittel 4 Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

§ 4-1 Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)

Asker kommunes langsiktige finansielle aktiva består av Energifondet. Midlene i Energifondet er tredelt, hvor grunnkapitalen er klassifisert som ubundet investeringsfond, mens realverdi- og bufferfondet inngår i kommunens disposisjonsfond.:

Energifondet — grunnkapital

Ca. 790 mill. kr som Asker kommune fikk som oppgjør ~~for da den solgte~~ kommunens aksjer i Energiselskapet Asker og Bærum AS i perioden 1999-2002

Energifondet – realverdifondetkapital

Akkumulerte avsetninger gjort for å bevare realverdien av Energifondet.

Energifondet - bufferfondet

Akkumulerte avsetninger utover verdien av grunnkapitalen og realverdifondet. Bufferfondet skjermer kommunens øvrige tjenesteproduksjon for svingningene i avkastningen på Energifondet fra år til år.

§ 4-2 Rammer for forvaltning av Energifondet

For forvaltningen av Energifondet skal kommunen ha en rullerende investeringshorisont på 10 år. Samtidig skal en søke å oppnå en tilfredsstillende årlig ~~bokført~~ avkastning.

For å oppfylle formålet for forvaltningen skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- a) Likviditet
- b) Avkastning
- c) Sikkerhet
- d) Risikospredning

Finansreglement for Asker kommune

Investeringene skal ~~hovedsakelig~~ skje i verdipapirer gjennom plasseringer i verdipapirfond med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet.

For å oppnå avkastning må det tolereres en viss risiko i investeringsporteføljen. Uten å bære risiko er det ikke mulig å oppnå en tilfredsstillende avkastning det fastsatte avkastningsmålet

§ 4-3 Mål for avkastning av Energifondet

Energifondets forventede avkastning fastsettes årlig av kommunestyret i forbindelse med vedtakelsen av handlingsprogrammet.

Avkastningen skal benyttes til, i prioritert rekkefølge:

- I. Opprettholde realverdien av Energifondet. Den samlede verdien av grunnkapitalen og realverdifondet pr. 31.12 året før inflasjonsjusteres med SSBs konsumprisindeks (KPI). Verdiendringen legges til realverdifondet. Opprettholde realverdien av Energifondet ved at det avsettes til Energifondet realverdikapital et beløp tilsvarende Energifondet per 31.12. året før, justert med SSBs konsumprisindeks (KPI)
- II. Eventuell meravkastning utover dette avsettes til bufferfondet.
II. ~~Eventuell meravkastning utover dette avsettes som bufferkapital, dersom beregnet stresstest viser at kommunens bufferkapital ikke er tilstrekkelig til å ta høyde for vedtatte parametere for slik stresstesting~~
- III. Dersom stresstesten viser at bufferfondet har tilstrekkelig størrelse, kan Eeventuell meravkastning utover dette avsettes til vedtatte investeringer

Dersom det et år ikke er tilstrekkelig ~~real~~avkastning til å opprettholde realverdien av Energifondet (pkt. I), skal det likevel avsettes til ~~Energifondet~~realverdifondetkapital ved at midler fra bufferfondetkapital benyttes til avsetningen.

Kommunestyret selv kan bestemme at midler fra bufferfondetkapital også kan benyttes til investeringer dersom det viser seg at avkastningen beregnet til vedtatte investeringer (pkt III) blir lavere enn budsjettet. Bufferfondetkapitalen bør ~~likevel~~ ikke på noe tidspunkt være lavere enn 15 % av Energifondet.

§ 4-4 Kredittkvalitet

I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder slik at sikkerheten tilfredsstiller kravene i § 4-6, § 4-7 og § 4-8.

For § 4-9, aktivaklassen high yield, gjelder andre regler hvor hele eller deler av porteføljen kan ha kredittkvalitet lavere enn investment grade.

Det er i dette reglement henvist til rating med bokstaver fra Credit Rating Agencies (CRA)². Der det ikke foreligger offisiell rating (CRA), følges Verdipapirfondenes Forenings (VFF) ~~sine~~ krav til vurdering av kredittkvalitet.

§ 4-5 Strategi for aktiva-allokering

Plassering av Energifondets midler i markedet skal fordeles på hovedgrupper av finansielle eiendeler (aktiva-klasser) ~~til delporteføljer etteri henhold til~~ følgende valgte strategi:

² Standard & Poor, Moody's og Fitch

Finansreglement for Asker kommune

Aktivaklasser	Min	Strategi	Maks
Renteinstrumenter	45 %	50 %	55 %
<u>Likviditetsfond</u> ~~Pengemarked~~ / bankinnskudd	0 %	~~0~~ 5 %	10 %
Norske / Nordisk obligasjoner	10 %	~~3~~ 20 %	40 %
~~Norske anleggsobligasjoner~~	~~0~~ %	~~0~~ %	~~40~~ %
Internasjonale obligasjoner	0 %	~~15~~ 20 %	30 %
Internasjonal / Nordisk High Yield	0 %	5 %	7 %
Egenkapitalinstrumenter	45 %	50 %	55 %
~~Eiendom~~	~~5~~ %	~~10~~ %	~~15~~ %
Norske / Nordiske aksjer	5 %	10 %	15 %
Globale aksjer	~~30~~ 15 %	~~35~~ 25 %	~~45~~ 30 %
Fremvoksende markeder	0 %	5 %	10 %

Allokeringen er et langsiktig mål. Aksjer i enkeltelskaper som kommunen eier skal selges innen utløpet av 2025 hvis markedsforholdene tillater det. Aksjene inngikk tidligere i aktivaklassen Eiendom. Aksjene er fram til salget reklassifisert under Norske/Nordiske aksjer. Anleggsobligasjoner skal fases ut over flere år, og den strategiske allokeringen justeres årlig slik at anleggsobligasjoner tas ned med en andel tett opp til den faktiske andel i forhold til forfallsstruktur. Det vil årlig bli justering av forvaltermandatet tilpasset andelen gjenværende anleggsobligasjoner.

Referanseindekser	
Likviditet	<u>NBP NORMFRN / ST1XNOVGOVD3M</u>
~~Norske anleggsobligasjoner~~	~~Seg selv~~
Norske/ Nordisk obligasjoner	<u>NBP NO-RM12—RM3-Duration-3-NOK-UH</u>
Internasjonale obligasjoner	<u>Bloomberg Global Aggregate Total Return (NOK) Barclays Global Aggregate Corporate Bond Index (NOK)</u>
~~Norsk eiendom~~	~~Seg selv~~
<u>Internasjonal High Yield</u>	<u>NBP Nordic HY Aggregeted Index NOK</u>
Norske aksjer	OSEFX
Nordiske aksjer	VINX Nordic
Globale aksjer	MSCI World Net Return
Fremvoksende markeder	MSCI -EM Net Return
<u>Internasjonal High Yield</u>	<u>BofA ML Developed Markets High Yield Constrained Index (hedged NOK)</u>

Kommunens delporteføljer skal rebalanseres dersom vekten mellom renteinstrumenter og egenkapitalinstrumenter avviker mer enn 5 prosentpoeng fra strategisk vekt på hhv 50/50 %.

§ 4-6 Regler ved plassering av Energifondet – Likviditets~~Pengemarkeds~~fond³

(1) Det kan investeres i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond. Det tillates investeringer i fond som oppfyller kriteriene for

³ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

~~Pengemarkedsønd iht. den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.~~

- ~~(3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.~~
- ~~(4) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av fondets forvaltningskapital~~
- ~~(2)~~

§ 4-7 Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond

- (1) Fondene kan kun investere i norske og nordiske rentepapirer, dvs. papirer denominert eller valutasikret til norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.
- (2) Fondet må plassere minst 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade).
- (3) Ved investering i ansvarlige lån, maksimalt 20 % av porteføljen, skal utsteder ha en rating på minimum BBB+.
- (4) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-8 Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond⁴

Obligasjonsfond som kan investere i rentepapirer denominert i utenlandsk valuta, klassifiseres i gruppen «Internasjonale obligasjonsfond». I tillegg gjelder følgende krav for å bli klassifisert i denne gruppen:

- (1) Fondets plasseringer må være 95-105 % valutasikret i forhold til fondets denomineringsvaluta
- (2) Fondet må plassere 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade). Ved investering i ansvarlige lån skal papiret ha en rating på minimum BBB-.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-9 Regler ved plassering av Energifondet – High yield

- (1) High yield-obligasjoner skal være internasjonale eller nordiske fond fra kvalitetsforvaltere.
- (2) Fondet skal hovedsakelig ha papirer tett opp mot investment grade.
- (3) Kommunes eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

~~§ 4-10 Regler ved plassering av Energifondet – Norske anleggsobligasjoner~~

- ~~(1) Anleggsobligasjonsporteføljen fases ut ved at forfalte obligasjoner reinvesteres i obligasjonsfond~~

§ 4-11 Regler ved plassering av Energifondet – Eiendom

Aktivklassen eiendom skal plasseres i en eller flere av klassene nedenfor:

- ~~(1) Børsnoterte nordiske eiendomsaksjer gjennom aksjefond eller enkeltaksjer~~

~~Eiendomsinvesteringer gjøres via velrennomerte selskaper og solid historikk~~

⁴ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

§ 4-102 Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer

- (1) Plasseringene skal gjøres i fond.
- (2) Aksjefondene kan være aktivt forvaltet.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-113 Regler for sikring av valutarisiko

Utenlandske aksjefond skal normalt ikke valutasikres, men kan helt eller delvis sikres som en del av forvaltningen ved spesielle markedssituasjoner. Utenlandske rentefond skal valutasikres.

Kapittel 5 Etske retningslinjer

§ 5-1 Etske forretningsprinsipper

Asker kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI). FNs prinsipper for ansvarlige investeringer er:

1. Vi skal innarbeide ESG*-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser
2. Vi skal være aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse
3. Vi skal arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra selskaper vi er investert i
4. Vi skal fremme aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet
5. Vi skal samarbeide for å forbedre effektiviteten i implementering av prinsippene
6. Vi skal rapportere på våre aktiviteter og fremgang i implementering av prinsippene

*Environmental, Social, Governance

Asker kommune forventer at eksterne kapitalforvaltere har signert på FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, og at etterlevelse rapporteres.

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland (SPU) skal også være retningsgivende for Asker kommunes finansforvaltning. Asker kommune skal ikke være investert i selskaper som er ekskludert av SPU.

SPUs etiske retningslinjer er fastsatt av finansdepartementet og inneholder kriterier for produktbasert (§2) og atferdsbasert (§3) observasjon og utelukkelse av selskaper. Disse går ut på å unngå selskaper som fremstiller visse typer våpen, baserer sin virksomhet på kull, eller produserer tobakk. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som gjennom sin virksomhet bidrar til brudd på grunnleggende etiske normer.

Asker kommune presiserer at det er de etiske retningslinjene og ikke porteføljemessige hensyn som er retningsgivende for finansforvaltningen. SPUs beslutning om utfasing av selskaper som er rene oljeprodusenter er et eksempel på en porteføljemessig tilpasning av SPU og derav ikke ekskludert på grunn av etiske hensyn.

Asker kommune skal ikke selv gjennomføre egne analyser for å sikre at kriteriene i henhold til FNs PRI er oppfylt, men forventer at engasjerte forvaltermiljøer er innforstått med og etterlever våre retningslinjer i sin forvaltning. Dersom et fond Asker er investert i viser seg å være i brudd med overnevnte retningslinjer forventer vi å bli informert så snart som mulig og at aktuell forvalter selger posisjonen innen rimelig tid. Hvis ikke vil Asker ~~kk~~ kommune selge seg ut av det aktuelle fondet.

Kapittel 6 Rapportering til kommunestyret

§ 6-1 Rapportering om finansforvaltningen

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status for kommunens finans- og gjeldsforvaltning per tertial.

Tredje tertialrapport legges frem som årsrapport som viser utviklingen gjennom året, og status ved utgangen av året.

Rapportene om finans- og gjeldsforvaltningen til kommunestyret skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene og kravene i finansreglementet. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse og vurdering av eventuelle vesentlige endringer i markedet og i kommunens finansielle risiko. Rapportene skal også opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan avvikene er håndtert.

Rapportene skal ~~etter~~ inneholde forskriftens § 8 inneholde følgende informasjon:

- a) Vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- b) Vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- c) opplyse om de finansielle forpliktelsenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- d) opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.
- e) opplyse om forhold som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.

Dersom kommunedirektøren mener det er grunn til å endre finansreglementet, skal dette fremgå av rapporteringen.

Kapittel 7 Internkontroll

§ 7-1 Administrative rutiner for internkontroll

Kommunedirektøren skal sørge for at Asker kommune har kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve ~~sin~~ finans- og gjeldsforvaltningen i tråd med reglementet.

Kommunedirektøren skal sørge for det etableres administrative rutiner som sikrer at finansforvaltningen utøves i tråd med kommunens finansreglement, gjeldende lover og forskrifter, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 7-2 Regler for internkontroll

Kommunedirektøren skal ha administrative rutiner for følgende forhold:

- (1) Prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse
- (2) Prosedyrer og retningslinjer for forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås

Finansreglement for Asker kommune

- (3) Prosedyrer og retningslinjer for overvåking og vurdering av utviklingen av den finansielle risikoen kommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i reglementet
- (4) Prosedyrer og retningslinjer for ~~likviditetsstyring~~ ~~cash-management og kontohold~~
- (5) Prosedyrer og retningslinjer for dokumentasjon av derivat-kontrakter
- (6) Prosedyrer og retningslinjer for å avdekke avvik fra finansreglementet

Kapittel 8 Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko

§ 8-1 Håndtering av eventuelle avvik

Planlagt fravikelse av finansreglementet skal ikke forekomme. Dersom finansforvaltningen skal innrettes på en annen måte enn det reglementet tilsier, krever dette at kommunestyret endrer reglementet.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal avviket umiddelbart lukkes. ~~Særlig alvorlige avvik skal rapporteres til formannskapet uten ugrunnet opphold. Øvrige avvik rapporteres ved neste ordinære finansrapportering til kommunestyret. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn 100 mill kr, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til formannskapet. Dersom avviket er mindre enn 100 mill kr, kan rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.~~

Dersom ~~real~~avkastningen avviker fra det budsjetterte, og kommunedirektøren forventer at dette ikke kan rettes opp i løpet av budsjettåret, skal kommunedirektøren melde dette til kommunestyret, som må foreta endringer i budsjettet.

§ 8-2 Risikovurderinger

Det skal ved hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte stresstester:

- (1) Finanstilsynets stresstest
- (2) Asker ~~k~~Kommunes stresstest:
  - a) + 2 prosentpoeng parallelt skift i rentekurven
  - b) - 30 prosentpoeng verdiendring på norske aksjer
  - c) - 20 prosentpoeng verdiendring på utenlandske aksjer

Stresstestens samlede verdifall skal oppgis, og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren legge fram forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

Kapittel 9 Bruk av ekstern kompetanse

§ 9-1 Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse

Aktiviteten i kommunens finansforvaltning skal konkurranseutsettes i henhold til lov om offentlige anskaffelser.

§ 9-2 Hovedbankforbindelse

Kommunen skal inngå rammeavtaler for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum ~~offisiell~~internasjonal kredittrating A. Det kan gjøres avtale om trekkrettigheter med hovedbankforbindelsen.

§ 9-3 Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet

Uavhengig kompetanse skal minimum hvert 4 år vurdere om kommunens finansreglement legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere de administrative rutinene for internkontroll. Med uavhengig menes miljø, selskap eller person som står fritt fra den kommunale administrasjonen og de/den kommunen kjøper forvaltningstjenester fra.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt eller endret finansreglement.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

§ 9-4 Eksterne kapitalforvaltere

Asker ~~k~~Kommune skal selv inneha god kompetanse om kapitalforvaltning. Kommunen skal også benytte eksterne tjenester og kunnskap via fondsforvaltere ~~eller mandater (aktiv, diskresjonær forvaltning)~~. Valgte kapitalforvaltere skal inneha nødvendig tillatelser og konsesjoner til å utføre sin virksomhet, og være underlagt tilsyn av Finanstilsynet eller annet tilsvarende organ.

Asker kommunes kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 % av forvalterens totale forvaltede kapital.

Følgende utvalgsriterier skal legges til grunn for beslutning om valg av forvalter(e):

- a) Historiske prestasjoner av aktuell portefølje relativt til andre plasseringer med lignende målsetting
- b) Organisasjon, eierforhold og finansiell styrke
- c) Ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
- d) Forvaltningsressurser innen det aktuelle plasseringsområdet
- e) Arbeidsmåte, investeringsfilosofi og investeringsmetodikk
- f) Etisk tilnærming til forvaltningen jfr. § 5-1
- g) Risikohåndtering og intern kontroll
- h) Administrasjon og rapportering
- i) Pris

Energifondet kan kjøpe ekstern rådgiving til innkjøp av investeringsprodukter/fond. Dersom rådgiving kjøpes, skal rådgiver være uavhengig av produktleverandører, og ha konsesjon til å drive investeringsrådgiving. Valg av rådgiver og oppdrag skal følge samme retningslinjer som valg av aktiv forvalter.

Dersom rådgiveren eller forvalteren ikke har klart å nå tilfredsstillende avkastningskrav, eller har et betydelig avvik sammenliknet med referanseindeksen, skal kommunedirektøren foreta en vurdering av forvaltningen og vurdere et bytte.

Kapittel 10 Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft umiddelbart det er vedtatt politisk.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv. ~~Uavhengig kvalitetssikring skal også foretas ved endringer i reglementet.~~

Asker
kommune

Finansreglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

xx.x.2024 - sak xxxx/24

**Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret**

06.05.2020 - sak 0023/20

Finansreglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4
§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	5
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak	5
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	6
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet	8
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	10
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	10
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield	10
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	10
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	11
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	11
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	11
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret	11
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	11
Kapittel 7	Internkontroll	12
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	12
§ 7-2	Regler for internkontroll	12
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	13
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	13
§ 8-2	Risikovurderinger	13
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	13
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	13
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	13
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	13
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	14
Kapittel 10	Ikrafttredden	14
Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4

Finansreglement for Asker kommune

§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	5
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak.....	5
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	6
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet.....	8
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	10
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	10
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield.....	10
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	10
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	11
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	11
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	11
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret.....	11
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	11
Kapittel 7	Internkontroll	12
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	12
§ 7-2	Regler for internkontroll.....	12
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	13
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	13
§ 8-2	Risikovurderinger	13
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	13
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	13
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	13
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	13
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	14
Kapittel 10	Ikrafttreden	14

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Finansreglementet er utarbeidet i samsvar med:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22. juni 2018, § 14-1, § 14-2 bokstav e) og §§ 14-13 til 14-19
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18. november 2019

Asker kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Reglementet dekker kommunens totale finans- og gjeldsforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement.

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Økonomireglementet for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

§ 1-1.1 Avgrensninger fra finans- og gjeldsreglementets virkeområde

Reglementet omfatter ikke investeringer i selskaper der kommunens eierskap har et bredere samfunnmessig perspektiv eller der kommunen har skilt ut virksomhet i selskaper.

Reglementet omfatter ikke pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og bundne midler knyttet til skadeforsikring.

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Asker kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

Asker kommune kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter i finansforvaltningen som ikke er eksplisitt nevnt. Prinsipielle spørsmål som gjelder finans- og gjeldsforvaltningen skal fremlegges for kommunestyret.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke kommunens løpende betalingsforpliktelser.
- Likviditetsplasseringer skal over tid gi en konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnadene.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva (Energifondet) skal søke å gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.
- Alle fond skal være UCITS-fond¹

---

¹ Lov om verdipapirfond av 25.11.2011

Kapittel 2 Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)

§ 2-1 Rammer for kommunens likviditetsstyring

Kommunens likvide midler består av innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet.

Forventet avkastning på kortsiktige likviditetsplasseringer skal minimum være rentebetingelsene kommunen har på driftskonto i hovedbank.

Det skal ikke være valutarisiko ved plassering av likviditet og midler beregnet til driftsformål. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK), eller være sikret til norske kroner (NOK).

Ledig likviditet utover likviditeten som må være tilgjengelig til å dekke kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 30 dagene (driftslikviditeten), anses som overskuddslikviditet som kan plasseres som angitt i reglementets §§ 2-3 og 2-4.

Plassering av likvide midler på annen måte enn som bankinnskudd skal kun finne sted dersom den løpende 6 måneders prognosen for utviklingen av kommunens likviditetsposisjon tillater det, og tilfredsstillende avkastning kan oppnås.

§ 2-2 Regler for plassering av driftslikviditet

- (1) Driftslikviditeten skal være plassert som innskudd i kommunens hovedbank
- (2) Hovedbanken skal minimum ha offisiell kredittrating A
- (3) Trekkrettigheter skal ikke overstige 500 mill. kr.

§ 2-3 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank

- (1) Overskuddslikviditet kan plasseres som innskudd i bank
- (2) Inntil 100 mill. kr. i bank med minimum kredittrating BBB+ og forvaltningskapital over 10 mrd. kr.
- (3) Innskudd over 100 mill. kr. i bank med minimum kredittrating A og forvaltningskapital over 50 mrd. kr.
- (4) Innskudd i andre banker enn hovedbank skal maksimalt være på 400 mill. kr. pr. bank
- (5) Bankinnskudd skal ha maksimalt 6 måneders tidsbinding

§ 2-4 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond

- (1) Kommunen kan plassere overskuddslikviditet i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forening bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.
- (2) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

Kapittel 3 Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

§ 3-1 Rammer for kommunens låneopptak

Kommunen kan bare ta opp lån innenfor de rammene som kommunestyret har vedtatt.

Forvaltning av kommunens innlån skal skje i samsvar med dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 14-14 til § 14-18 om låneopptak og avdrag.

Kommunen kan blant annet ta opp lån for å finansiere egne investeringer, dekke likviditetsbehov, refinansiere eksisterende gjeld og lån til videre utlån.

Finansreglement for Asker kommune

Kommunens lån skal avdras årlig med et beløp som minst tilsvarer avdrag beregnet etter reglene i kommuneloven § 14-18.

Styring av låneporteføljen skal skje innenfor rammene gitt av finansreglementets § 3-2 og § 3-3. Låneporteføljen skal ha et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene.

Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall.

Asker kommune kan kun ta opp lån i norske kroner (NOK).

For å oppnå ønsket rentebinding, kan kommunen ta i bruk rentesikringsinstrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan brukes til å endre renteeksponeringen på kommunens lånegjeld. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor finansielle derivater som motpart ved slike kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontrakten skal knyttes til underliggende lån eller låneporteføljen.

§ 3-2 Regler og fullmakter for låneoptak

- (1) Det kan tas opp direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper
- (2) Det kan legges ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet
- (3) Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån)
- (4) Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av kommunens samlede låneportefølje
- (5) Lån med forfall (eventuelt långivers rett til å trekke lånet tilbake) inntil 12 måneder frem i tid skal maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen

§ 3-3 Regler for rentebinding og rentesikring

Asker kommune skal rentesikre deler av gjelden. Ved beregning av nivå på rentesikring skal man trekke fra den del av gjelden som er selvfinansierende (startlån og VAR-lån).

Forklarende eksempel	
Total lånegjeld	5 000 000
- Startlån	700 000
- VAR beregningsgrunnlag	900 000
Sum selvfinansierende	1 600 000
Sum gjeld med renterisiko	3 400 000
Sikringsgrad av gjeld med renterisiko	30 % - 60 %

- (1) Minimum 30 % og maksimalt 60 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha fast rente (gjenværende rentebinding over 12 måneder).
- (2) Lån med flytende rente, lån med fast rente, framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler kan benyttes i rentestyringen.
- (3) Rentebytteavtaler skal ha ikke ha forfall mer enn 10 år frem i tid. Inngåelse av FRA og rentebytteavtaler skal knyttes til underliggende gjeld. Det sikres gode kontrollrutiner ved at utøvende og kontrollerende enhet skal være adskilt.
- (4) Låneporteføljen med renterisiko skal ha en gjennomsnittlig rentebindingstid på minimum 2 år og maksimalt 6 år.
- (5) Det kan i tillegg inngås sikringsavtaler med en vektet gjenværende rentebinding på maksimalt 5 år (VAR-swap) på inntil bokført verdi av anleggsmidlene innenfor VAR-området (avskrivningsgrunnlaget) per 31.12. En sikring innenfor VAR-området skal ikke overstige 50% av bokførte verdier.

§ 3-4 Rammer for kommunale garantier

Asker kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap, foretak, lag og foreninger. Det kan ikke stilles garanti for andres næringsvirksomhet.

Alle søknader om kommunal garanti skal vurderes opp mot bestemmelsene i kommunelovens § 14-19 og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner § 2-§ 4.

- 1) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Garantiavtale skal være inngått med låntaker før kommunen inngår avtale om selvskyldnerkausjon med långiver
- 2) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknad gjelder:
  - Låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne
  - Låneopptak som gjelder næringsvirksomhet
- 3) Sempel kausjon kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er tilstede
- 4) Ved kommunal långivergaranti som selvskyldnerkausjon skal vis mulig kommunen regresskrav pantesikres med best mulig prioritet, eventuelt kan negativ pantsettelseserklæring være aktuelt.
- 5) Krav til søknad om kommunal garanti (der det er tilgjengelig historikk):
  - a) Søknadsbrev om kommunal garanti med kort sammendrag av søknaden og opplysninger om hva som skal finansieres
  - b) Tilbud om finansiering, lånebeskrivelse – betingelser og avdragsstruktur
  - c) Styrebeslutningen eller fullmakt gitt fra styret som bekrefter vedtak om søknad
  - d) Utskrift fra Brønnøysundregisteret ikke eldre enn tre måneder
  - e) Opplysninger om vedtekter, daglig leder, styre, adresse, bankforbindelse
  - f) Siste årsberetning og regnskapsoversikt 2-3 siste år
    - Kommentarer til balansen, verdier og eiendeler, kortsiktig gjeld
    - Kommentarer til resultat og risiko
  - g) Vurdering av driften, kommentert med fokus på inntekter og risiko
  - h) Banklikviditet, dokumentert med bankutskrift
  - i) Eventuell ekstern kredittvurdering; opplysning om eventuelle betalingsanmerkninger
  - j) Budsjett for virksomheten
  - k) Likvidtetsprognose 1-5 år
  - l) Analyse av økonomien ved en renteheving på 3 prosentpoeng

Formannskapet har fullmakt til å innvilge kommunale garantier, innenfor en årlig ramme på 50 mill. kr. Kommunedirektøren skal redegjøre for risikoen ved å stille kommunal garanti i det enkelte tilfelle, og gi sin anbefaling, gitt krav om lav risiko for tap for kommunen.

Kapittel 4 Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

§ 4-1 Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)

Asker kommunes langsiktige finansielle aktiva består av Energifondet. Midlene i Energifondet er tredelt, hvor grunnkapitalen er klassifisert som ubundet investeringsfond, mens realverdi- og bufferfondet inngår i kommunens disposisjonsfond.

Energifondet – grunnkapital

790 mill. kr som Asker kommune fikk som oppgjør for kommunens aksjer i Energiselskapet Asker og Bærum AS i perioden 1999-2002

Energifondet – realverdifondet

Akkumulerte avsetninger gjort for å bevare realverdien av Energifondet.

Energifondet - bufferfondet

Akkumulerte avsetninger utover verdien av grunnkapitalen og realverdifondet. Bufferfondet skjermer kommunens øvrige tjenesteproduksjon for svingningene i avkastningen på Energifondet fra år til år.

§ 4-2 Rammer for forvaltning av Energifondet

For forvaltningen av Energifondet skal kommunen ha en rullerende investeringshorisont på 10 år. Samtidig skal en søke å oppnå en tilfredsstillende årlig avkastning.

For å oppfylle formålet for forvaltningen skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- a) Likviditet
- b) Avkastning
- c) Sikkerhet
- d) Risikospredning

Investeringene skal skje i verdipapirer gjennom plasseringer i verdipapirfond.

For å oppnå avkastning må det tolereres en viss risiko i investeringsporteføljen. Uten å bære risiko er det ikke mulig å oppnå en tilfredsstillende avkastning.

§ 4-3 Mål for avkastning av Energifondet

Energifondets forventede avkastning fastsettes årlig av kommunestyret i forbindelse med vedtakelsen av handlingsprogrammet.

Avkastningen skal benyttes til, i prioritert rekkefølge:

- I. Opprettholde realverdien av Energifondet. Den samlede verdien av grunnkapitalen og realverdifondet pr. 31.12 året før inflasjonsjusteres med SSBs konsumprisindeks (KPI). Verdiendringen legges til realverdifondet.
- II. Eventuell meravkastning utover dette avsettes til bufferfondet.
- III. Dersom stresstesten viser at bufferfondet har tilstrekkelig størrelse, kan eventuell meravkastning avsettes til vedtatte investeringer

Dersom det et år ikke er tilstrekkelig avkastning til å opprettholde realverdien av Energifondet (pkt. I), skal det likevel avsettes til realverdifondet ved at midler fra bufferfondet benyttes til avsetningen.

Kommunestyret selv kan bestemme at midler fra bufferfondet også kan benyttes til investeringer dersom det viser seg at avkastningen beregnet til vedtatte investeringer (pkt III) blir lavere enn budsjettert. Bufferfondet bør ikke på noe tidspunkt være lavere enn 15 % av Energifondet.

§ 4-4 Kredittkvalitet

I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder slik at sikkerheten tilfredsstillende kravene i § 4-6, § 4-7 og § 4-8.

For § 4-9, aktivklassen high yield, gjelder andre regler hvor hele eller deler av porteføljen kan ha kredittkvalitet lavere enn investment grade.

Det er i dette reglement henvisning til rating med bokstaver fra Credit Rating Agencies (CRA)². Der det ikke foreligger offisiell rating (CRA), følges Verdipapirfondenes Forenings (VFF) krav til vurdering av kredittkvalitet.

§ 4-5 Strategi for aktivaallokering

Plassering av Energifondets midler i markedet skal fordeles på hovedgrupper av aktivklasser etter følgende strategi:

Aktivklasser	Min	Strategi	Maks
Renteinstrumenter	45 %	50 %	55 %
Likviditetsfond / bankinnskudd	0 %	0 %	10 %
Norske / Nordisk obligasjoner	10 %	30 %	40 %
Internasjonale obligasjoner	0 %	15 %	30 %
Internasjonal / Nordisk High Yield	0 %	5 %	7 %
Egenkapitalinstrumenter	45 %	50 %	55 %
Norske / Nordiske aksjer	5 %	10 %	15 %
Globale aksjer	30%	35 %	45 %
Fremvoksende markeder	0 %	5 %	10 %

Allokeringen er et langsiktig mål. Aksjer i enkeltstående selskaper som kommunen eier skal selges innen utløpet av 2025 hvis markedsforholdene tillater det. Aksjene inngikk tidligere i aktivklassen Eiendom. Aksjene er fram til salget reklassifisert under Norske/Nordiske aksjer.

Referanseindekser	
Likviditet	NOVGOVD3M
Norske/ Nordisk obligasjoner	NBP NORM123D3
Internasjonale obligasjoner	Bloomberg Global Aggregate Total Return (NOK)
Internasjonal High Yield	NBP Nordic HY Aggregeted Index NOK
Norske aksjer	OSEFX
Nordiske aksjer	VINX Nordic
Globale aksjer	MSCI World Net Return
Fremvoksende markeder	MSCI EM Net Return

² Standard & Poor, Moody's og Fitch

Finansreglement for Asker kommune

Kommunens delporteføljer skal rebalanseres dersom vektingen mellom renteinstrumenter og egenkapitalinstrumenter avviker mer enn 5 prosentpoeng fra strategisk vekt på hhv 50/50 %.

§ 4-6 Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond³

- (1) Det kan investeres i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.
- (2) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-7 Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond

- (1) Fondene kan kun investere i norske og nordiske rentepapirer, dvs. papirer denominert eller valutasikret til norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.
- (2) Fondet må plassere minst 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade).
- (3) Ved investering i ansvarlige lån, maksimalt 20 % av porteføljen, skal utsteder ha en rating på minimum BBB+.
- (4) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-8 Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond⁴

Obligasjonsfond som kan investere i rentepapirer denominert i utenlandsk valuta, klassifiseres i gruppen «Internasjonale obligasjonsfond». I tillegg gjelder følgende krav for å bli klassifisert i denne gruppen:

- (1) Fondets plasseringer må være 95-105 % valutasikret i forhold til fondets denomineringsvaluta
- (2) Fondet må plassere 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade). Ved investering i ansvarlige lån skal papiret ha en rating på minimum BBB-.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-9 Regler ved plassering av Energifondet – High yield

- (1) High yield-obligasjoner skal være internasjonale eller nordiske fond fra kvalitetsforvaltere.
- (2) Fondet skal hovedsakelig ha papirer tett opp mot investment grade.
- (3) Kommunes eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-10 Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer

- (1) Plasseringene skal gjøres i fond.
- (2) Aksjefondene kan være aktivt forvaltet.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

---

³ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

⁴ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

§ 4-11 Regler for sikring av valutarisiko

Utenlandske aksjefond skal normalt ikke valutasikres, men kan helt eller delvis sikres som en del av forvaltningen ved spesielle markedssituasjoner. Utenlandske rentefond skal valutasikres.

Kapittel 5 Etske retningslinjer

§ 5-1 Etske forretningsprinsipper

Asker kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI). FNs prinsipper for ansvarlige investeringer er:

1. Vi skal innarbeide ESG*-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser
2. Vi skal være aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse
3. Vi skal arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra selskaper vi er investert i
4. Vi skal fremme aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet
5. Vi skal samarbeide for å forbedre effektiviteten i implementering av prinsippene
6. Vi skal rapportere på våre aktiviteter og fremgang i implementering av prinsippene

*Environmental, Social, Governance

Asker kommune forventer at eksterne kapitalforvaltere har signert på FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, og at etterlevelse rapporteres.

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland (SPU) skal også være retningsgivende for Asker kommunes finansforvaltning. Asker kommune skal ikke være investert i selskaper som er ekskludert av SPU.

SPUs etiske retningslinjer er fastsatt av finansdepartementet og inneholder kriterier for produktbasert (§2) og atferdsbasert (§3) observasjon og utelukkelse av selskaper. Disse går ut på å unngå selskaper som fremstiller visse typer våpen, baserer sin virksomhet på kull, eller produserer tobakk. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som gjennom sin virksomhet bidrar til brudd på grunnleggende etiske normer.

Asker kommune presiserer at det er de etiske retningslinjene og ikke porteføljemessige hensyn som er retningsgivende for finansforvaltningen. SPUs beslutning om utfasing av selskaper som er rene oljeprodusenter er et eksempel på en porteføljemessig tilpasning av SPU og derav ikke ekskludert på grunn av etiske hensyn.

Asker kommune skal ikke selv gjennomføre egne analyser for å sikre at kriteriene i henhold til FNs PRI er oppfylt, men forventer at engasjerte forvaltermiljøer er innforstått med og etterlever våre retningslinjer i sin forvaltning. Dersom et fond Asker er investert i viser seg å være i brudd med overnevnte retningslinjer forventer vi å bli informert så snart som mulig og at aktuell forvalter selger posisjonen innen rimelig tid. Hvis ikke vil Asker kommune selge seg ut av det aktuelle fondet.

Kapittel 6 Rapportering til kommunestyret

§ 6-1 Rapportering om finansforvaltningen

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status for kommunens finans- og gjeldsforvaltning per tertial.

Tredje tertialrapport legges frem som årsrapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Finansreglement for Asker kommune

Rapportene om finans- og gjeldsforvaltningen til kommunestyret skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene og kravene i finansreglementet. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse og vurdering av eventuelle vesentlige endringer i markedet og i kommunens finansielle risiko. Rapportene skal også opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan avvikene er håndtert.

Rapportene skal etter forskriftens § 8 inneholde følgende informasjon:

- a) Vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- b) Vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- c) opplyse om de finansielle forpliktelsesenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- d) opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.
- e) opplyse om forhold som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.

Dersom kommunedirektøren mener det er grunn til å endre finansreglementet, skal dette fremgå av rapporteringen.

Kapittel 7 Internkontroll

§ 7-1 Administrative rutiner for internkontroll

Kommunedirektøren skal sørge for at Asker kommune har kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve finans- og gjeldsforvaltningen i tråd med reglementet.

Kommunedirektøren skal sørge for det etableres administrative rutiner som sikrer at finansforvaltningen utøves i tråd med kommunens finansreglement, gjeldende lover og forskrifter, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 7-2 Regler for internkontroll

Kommunedirektøren skal ha administrative rutiner for følgende forhold:

- (1) Prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse
- (2) Prosedyrer og retningslinjer for forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås
- (3) Prosedyrer og retningslinjer for overvåking og vurdering av utviklingen av den finansielle risikoen kommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i reglementet
- (4) Prosedyrer og retningslinjer for likviditetsstyring
- (5) Prosedyrer og retningslinjer for dokumentasjon av derivat-kontrakter
- (6) Prosedyrer og retningslinjer for å avdekke avvik fra finansreglementet

Kapittel 8 Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko

§ 8-1 Håndtering av eventuelle avvik

Planlagt fravikelse av finansreglementet skal ikke forekomme. Dersom finansforvaltningen skal innrettes på en annen måte enn det reglementet tilsier, krever dette at kommunestyret endrer reglementet.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal avviket umiddelbart lukkes. Særlig alvorlige avvik skal rapporteres til formannskapet uten ugrunnet opphold. Øvrige avvik rapporteres ved neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

Dersom avkastningen avviker fra det budsjettet, og kommunedirektøren forventer at dette ikke kan rettes opp i løpet av budsjettåret, skal kommunedirektøren melde dette til kommunestyret, som må foreta endringer i budsjettet.

§ 8-2 Risikovurderinger

Det skal ved hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte stresstester:

- (1) Finanstilsynets stresstest
- (2) Asker kommunes stresstest:
  - a) + 2 prosentpoeng parallelt skift i rentekurven
  - b) - 30 prosentpoeng verdiendring på norske aksjer
  - c) - 20 prosentpoeng verdiendring på utenlandske aksjer

Stresstestens samlede verdifall skal oppgis, og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren legge fram forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

Kapittel 9 Bruk av ekstern kompetanse

§ 9-1 Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse

Aktiviteten i kommunens finansforvaltning skal konkurranseutsettes i henhold til lov om offentlige anskaffelser.

§ 9-2 Hovedbankforbindelse

Kommunen skal inngå rammeavtaler for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum offisiell kredittrating A. Det kan gjøres avtale om trekkrettigheter med hovedbankforbindelsen.

§ 9-3 Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet

Uavhengig kompetanse skal minimum hvert 4 år vurdere om kommunens finansreglement legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere de administrative rutinene for internkontroll. Med uavhengig menes miljø, selskap eller person som står fritt fra den kommunale administrasjonen og de/den kommunen kjøper forvaltningstjenester fra.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt eller endret finansreglement.

Finansreglement for Asker kommune

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

§ 9-4 Eksterne kapitalforvaltere

Asker kommune skal selv inneha god kompetanse om kapitalforvaltning. Kommunen skal også benytte eksterne tjenester og kunnskap via fondsforvaltere.. Valgte kapitalforvaltere skal inneha nødvendig tillatelser og konsesjoner til å utføre sin virksomhet og være underlagt tilsyn av Finanstilsynet eller annet tilsvarende organ.

Asker kommunes kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 % av forvalterens totale forvaltede kapital.

Følgende utvalgsriterier skal legges til grunn for beslutning om valg av forvalter(e):

- a) Historiske prestasjoner av aktuell portefølje relativt til andre plasseringer med lignende målsetting
- b) Organisasjon, eierforhold og finansiell styrke
- c) Ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
- d) Forvaltningsressurser innen det aktuelle plasseringsområdet
- e) Arbeidsmåte, investeringsfilosofi og investeringsmetodikk
- f) Etisk tilnærming til forvaltningen jfr. § 5-1
- g) Risikohåndtering og intern kontroll
- h) Administrasjon og rapportering
- i) Pris

Energifondet kan kjøpe ekstern rådgiving til innkjøp av investeringsprodukter/fond. Dersom rådgiving kjøpes, skal rådgiver være uavhengig av produktleverandører, og ha konsesjon til å drive investeringsrådgiving. Valg av rådgiver og oppdrag skal følge samme retningslinjer som valg av aktiv forvalter.

Dersom rådgiveren eller forvalteren ikke har klart å nå tilfredsstillende avkastningskrav, eller har et betydelig avvik sammenliknet med referanseindeksen, skal kommunedirektøren foreta en vurdering av forvaltningen og vurdere et bytte.

Kapittel 10 Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft umiddelbart det er vedtatt politisk.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Til Asker kommune - kommunestyret

Uavhengig uttalelse vedrørende reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vi har kontrollert om Asker kommune har utarbeidet et reglement for finans- og gjeldsforvaltning (oppdatert for 2024), som legger opp til en forvaltning som er i samsvar med Lov om kommuner og fylkeskommuner §14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene i §14-13 første ledd og tilhørende forskrift.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for reglementet for finans- og gjeldsforvaltningen og for at det er utarbeidet i overensstemmelse med kommuneloven og forskrift. Ansvaret omfatter å utforme, implementere og vedlikeholde en internkontroll og økonomiforvaltning som ivaretar lov og forskrift.

Vår uavhengighet og kvalitetsstyring

Vi har overholdt kravene om uavhengighet og etikk i henhold til International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har oppfylt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene.

Vi anvender internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM) 1 Kvalitetsstyring for revisjonsforetak som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester, og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om informasjonen om saksforholdet basert på innhentede bevis. Vi har utført attestasjonsoppdraget med moderat grad av sikkerhet i samsvar med internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 Revidert – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», utstedt av the International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). Denne standarden krever at vi planlegger og utfører attestasjonsoppdraget for å oppnå en moderat grad av sikkerhet for at informasjonen om saksforholdet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er saksforholdet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med Lov om kommuner og fylkeskommuner §14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene i §14-13 første ledd og tilhørende forskrift.

Drammen, 27. august 2024
KPMG AS

Thore Kleppen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Offices in:

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Kleppen, Thore

Partner

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: no_bankid:9578-5994-4-522899

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-08-28 14:32:35 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: NI0M1H-WB6AU-KPPB5-H8KZL-8FBKJ-4XJBA

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Saksframlegg

Arkivsak
24/14586-1

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Asker og Bærum brann og redning IKS - ABBR - Innkalling til representantskapsmøte 4-2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet i Asker kommune har som eierutvalg behandlet innkallingen til representantskapsmøte 04/2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) mandag 23. september 2024, og tar denne til orientering.
2. Asker kommune slutter seg til forslaget om å gi et mandat for en utredning om sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS og Oslo brann- og redningsetat.

1. Sammendrag

Med bakgrunn i befolkningstallene eier Asker kommune 42,7% og Bærum kommune eier 57,3% av det interkommunale selskapet Asker og Bærum brann og redning IKS, hvor deltakernes eierandel er basert på kommunenes folketall.

Daglig leder Anders Løberg har på vegne av representantskapets leder Haakon Kvenna Veum innkalt til representantskapsmøte 04-2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS mandag den 23. september 2024 kl. 10:00.

Innkallingen følger som vedlegg til saken.

Representantskapet består av to medlemmer; ett fra hver av eierkommunene.

Representantskapet velger selv sin leder. Ledervervet skal alternere mellom deltakerne annet hvert år.

I valgperioden 2023 – 2027 er det Monica Vee Bratlie (Asker) og Haakon Kvenna Veum (Bærum) som utgjør representantskapet. For de to første årene er Haakon Kvenna Veum valgt til leder og Monica Vee Bratlie nestleder.

I kommunestyremøte 14.11.2023 sak 70/23 ble følgende valgt fra Asker kommune til representantskapet i Asker og Bærum brann og redning IKS:

Medlem av representantskapet: Monica Vee Bratlie

1. varamedlem Lene Conradi

2. varamedlem Ivar Granum

I kommunestyremøte 15.11.2023 sak 110/23 ble følgende valgt fra Bærum kommune til representantskapet i Asker og Bærum brann og redning IKS:

Medlem av representantskapet: Haakon Kvenna Veum

1. varamedlem Lisbeth Hammer Krog

2. varamedlem Morten Skauge

Daglig leder informerer om at representantskapsmøtet skal avholdes på Asker brannstasjon mandag 23. september 2024 kl. 10:00.

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkallingen sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Administrativt eiersekretariat har på vegne av formannskapet som eierutvalg i Asker kommune den 27.08.2024 mottatt innkalling til representantskapsmøte 4-2024 for Asker og Bærum brann og redning IKS – ABBR. Representantskapsmøtet er berammet til mandag den 23. september 2024 kl. 10:00 på Asker brannstasjon.

Asker og Bærum brann og redning IKS er opprettet av Bærum kommune og Asker kommune hvor hovedoppgaven er å ivareta de deltakende kommuners forpliktelser og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap og brannforebyggende arbeid.

Av innkallingen til representantskapsmøtet fremkommer det at dette er et ekstraordinært representantskapsmøte med to konkrete saker til behandling.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren viser til mottatt innkalling til representantskapsmøte 4-2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS. Det er følgende saker på dagsorden:

B 08/24 – Godkjenning av protokoll fra Representantskapsmøte 3-2024

B 09/24 – Endring av selskapsavtale - Asker og Bærum brann og redning IKS

B 10/24 – Utredning av et regionalt brann- og redningsvesen – sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS og Oslo brann- og redningsetat
Eventuelt

hvor **B** er Beslutningssak og **O** er Orienteringssak

Kommunedirektøren har følgende merknader til sakene på dagsorden:

3.1 Sak **B** 08/24 – Godkjenning av protokoll fra Representantskapsmøte 3-2024

Som beslutningssak **B** 08/24 skal representantskapet godkjenne innkalling med dagsorden, samt velge møteleder og person til å undertegne protokoll sammen med møteleder.

Videre skal representantskapsprotokoll fra møte 03-2024 godkjennes.

3.2 Sak **B** 09/24 – Endring av selskapsavtale

Som beslutningssak **B** 09/24 skal representantskapet behandle forslag til endring av selskapsavtale for Asker og Bærum brann og redning IKS.

ABBR er underlagt en selskapsavtale som setter rammene for økonomisk og operasjonell virksomhet. Med behov for å møte innsparingskrav fra eierkommunene og samtidig opprettholde volumet på tjenestene som i dag, vurderer brannstyret at et av tiltakene vil kunne være å endre selskapsavtalen for å muliggjøre lånefinansiering av investeringer.

ABBR har i dag ikke anledning til å finansiere sine investeringer ved opptak av lån. Brannstyret anbefaler nå at selskapsavtalen endres slik at det gis anledning til å ta opp lån til investeringer. Brannstyret mener dette vil styrke selskapets økonomiske handlingsrom og sikre at nødvendige investeringer kan gjennomføres uten å overbelaste kommunenes driftsbudsjetter.

Forslaget går ut på å fastsette en øvre låneramme på 60 millioner kroner hvor representantskapet har disposisjonsrett over lånerammen og er ansvarlig for å godkjenne alle låneopptak innenfor disse rammene.

En slik endring av selskapsavtalen må i tilfelle godkjennes av kommunestyrene i begge kommunene, som egen sak. Kommunedirektøren mener konsekvensene av endringen bør utredes nærmere før saken fremlegges for politisk behandling.

Administrasjonen i begge eierkommunene har utfordret ABBR til å se på muligheter for å redusere budsjettene fra 2025 og fremover sett i lys av de økonomiske utfordringer kommunene står ovenfor. Det forutsettes at arbeidet med å effektivisere og drive sine oppgaver på en mest mulig rasjonell måte fortsetter uavhengig av finansieringsform.

Kommunedirektøren anbefaler å utsette til våren 2025 behandling av forslaget til å endre selskapsavtalen for å gi mulighet for lån; slik at saken kan utredes i mellomtiden.

Kommunedirektøren anbefaler kommunens representant i representantskapsmøtet å fatte følgende vedtak:

«Sak B 09/24 utsettes og kan tas opp våren 2025 når saken i mellomtiden er blitt utredet.»

3.3 Sak B 10/24 – Utredning av et regionalt brann- og redningsvesen

Som beslutningssak B 10/24 skal representantskapet behandle forslag om utredning av et regionalt brann- og redningsvesen – sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) og Oslo brann- og redningsetat (OBRE).

ABBR står overfor økonomiske utfordringer på grunn av forventede inntektsreduksjoner fra Asker kommune og Bærum kommune som følge av at Stortinget har vedtatt ny fordeling av inntektene mellom alle kommunene Norge. Den nye inntektsfordelingen påvirker økonomien i Asker kommune og Bærum kommune svært negativt, og i en størrelsesorden som krever omstilling og harde prioriteringer innenfor alle av kommunens tjenesteområder.

Eierkommunene har derfor bedt ABBR om å utrede hvordan selskapet kan redusere budsjettet fra 2025 og fremover. I tillegg har administrasjonen i Asker kommune oppfordret til å utrede et felles brann- og redningsvesen med Oslo kommune.

Brannstyrets forslag til vedtak:

Brannstyret tilrår representantskapet å vedta at det skal utredes om det er formålstjenlig med et regionalt brann- og redningsvesen ved en sammenslåing av Asker og Bærum brann- og redning IKS (ABBR) og Oslo brann- og redningsetat (OBRE) ved at det utarbeides et felles utredningsmandat fra Asker kommune, Bærum kommune og Oslo kommune.

Saksdokumentene påpeker at en utredning kan gjennomføres på forskjellige måter og at et utredningsoppdrag kan koste rundt 1 mill. kroner.

Kommunedirektøren vil anbefale kommunens representant å stemme for at det gis et utredningsmandat.

3.4 Eventuelt

Det fremgår ikke av innkallingen om det er noen saker til eventuelt.

Kommunedirektøren vil påpeke at orienteringssaker og saker til eventuelt kun skal tas til orientering. Beslutningssaker bør så fremt det er mulig alltid behandles av formannskapet som kommunens eierutvalg før beslutning skal vedtas.

Videre vil Kommunedirektøren påpeke at Asker kommune er i et arbeid med endringer i handlingsprogrammet hvor kommunen har fått en vesentlig endret økonomisk situasjon og med denne bakgrunn tas det forbehold om alle bevilgningsforslag i saker som gjelder Asker og Bærum brann og redning IKS. Kommunedirektøren ber om at man kommer tilbake til en nærmere dialog gjennom høsten for å avklare de økonomiske forholdene.

4. Kommunedirektørens vurdering

Ut over det ovennevnte har Kommunedirektøren ingen øvrige merknader til sakene på dagsorden, og anbefaler at representantskapets møte 04/2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) den 23. september 2024 blir tatt til orientering av formannskapet som eierutvalg, samt at det gis et utredningsmandat for sammenslåing av regionalt brann- og redningsvesen.

Økonomisk konsekvens:

Et utredningsmandat er oppgitt å muligens kunne koste rundt 1,0 mill. kr. hvor Asker kommune må betale sin andel.

Intern prosess og ekstern medvirkning:

Kommunedirektøren har drøftet saken internt med berørte virksomheter og eksternt med administrasjonen i Bærum kommune.

FN's bærekraftsmål:

En robust og godt organisert brann- og redningstjeneste er en samfunns viktig tjeneste for kommunens innbyggere og næringsliv. Dette har spesielt relevans i forhold til bærekraftsmålene knyttet til å sikre god helse, god utdanning, likestilling mellom kjønnene, sikre innovasjon og infrastruktur, stoppe klimaendringene samt samarbeid for å nå målene.

Saken er ikke tidligere behandlet.

5. Konklusjon

Ut over det som er nevnt over, har Kommunedirektøren ingen øvrige merknader til sakene på dagsorden og anbefaler at innkallingen til representantskapets møte 04-

2024 den 23. september 2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS blir tatt til orientering av formannskapet som eierutvalg for Asker kommune.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Komplett innkalling_ Ekstraordinært møte i representantskapet 23 09 2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/14586

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Saksnr.
131/24

Asker og Bærum brann og redning IKS - ABBR - Innkalling til representantskapsmøte 4-2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 131/24

Behandling

Tonje Lavik Pederssen (FrP) fremmet følgende forslag til nytt punkt, på vegne av alle partier:

Selskapsavtalen endres i tråd med styrets forslag.

Innstillingen i to punkter ble enstemmig vedtatt.

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet i Asker kommune har som eierutvalg behandlet innkallingen til representantskapsmøte 04/2024 i Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) mandag 23. september 2024, og tar denne til orientering.
2. Asker kommune slutter seg til forslaget om å gi et mandat for en utredning om sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS og Oslo brann- og redningsetat.
3. Selskapsavtalen endres i tråd med styrets forslag.

**ASKER OG BÆRUM
BRANN OG REDNING**

Møteinnkalling

Utvalg: Representantskapet 2024

Møtested: Asker brannstasjon

Møtedato: 23.09.2024 10:00

Merknad:

Gyldig forfall meldes på e-post til post@abbr.no.

Asker 27.08.2024

For leder i Representantskapet 2024, Haakon Kvenna Veum

Saksliste

Saker til behandling

9/24 Endring av selskapsavtale - Asker og Bærum brann og redning IKS 3

10/24 Utredning av et regionalt brann- og redningsvesen - sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS og Oslo brann- og redningsetat 17

Orienteringssaker

Eventuelt

**ASKER OG BÆRUM
BRANN OG REDNING**

Arkivsak
24/07232-2
Saksbehandler
Anders Løberg

Behandles av
Representantskapet 2024

Møtedato
23.09.2024

ENDRING AV SELSKAPSAVTALE - ASKER OG BÆRUM BRANN OG REDNING IKS

Brannstyrets forslag til vedtak:

Brannstyret tilrår representantskapet å vedta at ABBR kan ta opp lån slik det er presentert i denne saken.

1. Sammendrag og konklusjon

Brannstyret i ABBR anbefaler at selskapsavtalen endres slik at det gis anledning til å ta opp lån til investeringer. Dette vil styrke selskapets økonomiske handlingsrom og sikre at nødvendige investeringer kan gjennomføres effektivt, uten å overbelaste kommunenes driftsbudsjetter.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

ABBR er underlagt en selskapsavtale som setter rammene for økonomisk og operasjonell virksomhet. Med behov for å møte innsparingskrav fra eierkommunene og samtidig opprettholde volumet på tjenestene som i dag, er det nødvendig å endre selskapsavtalen for å muliggjøre lånefinansiering av investeringer.

Gjeldende selskapsavtale:

§12 Låneopptak og garantistillelse:

Selskapet kan ikke ta opp lån.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Forslag til endringer i selskapsavtalen §12 Låneopptak og garantistillelse:

- Selskapet kan ta opp lån til investeringer i henhold til gjeldende investeringsbehov, forutsatt at den totale låneforpliktelsen ikke overstiger 60 millioner kroner.
- Representantskapet har disposisjonsrett over lånerammen og er ansvarlig for å godkjenne alle låneopptak innenfor disse rammer. Dette inkluderer lån for finansiering av kapitalutgifter knyttet til anskaffelse, vedlikehold og oppgradering av selskapets eiendeler.

- Låneopptaket skal utføres innenfor rammer og retningslinjer fastsatt av styret, og i samsvar med de prinsipper og begrensninger som er oppgitt i både IKS-loven og eventuelle nyere reguleringer spesifisert i kommuneloven.
- Lån skal tilbakebetales innenfor investeringsens forventede levetid, med en maksimal nedbetalingstid på 20 år.
- Lånene skal sikres med garanti fra eierkommunene i henhold til kommunelovens bestemmelser.
- Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

3. Tidligere behandling

Dette er første gang forslaget om endring av selskapsavtalen blir presentert for representantskapet. Det er derfor viktig med en grundig vurdering for å sikre at alle aspekter av endringen er i tråd med både selskapets og eierkommunenes interesser.

4. Brann- og redningssjefens vurdering

Brann- og redningssjefen vurderer at endringen av selskapsavtalen er nødvendig for å opprettholde ABBR's evne til å håndtere investeringsbehov på en økonomisk forsvarlig måte. Ved å tillate låneopptak kan ABBR opprettholde sin kapasitet til å yte brann- og redningstjenester i henhold til vedtatt brannordning. I tillegg vil muligheten til å lånefinansiere investeringer redusere umiddelbar belastning på kommunenes budsjett og legge til rette for stabil økonomisk planlegging og forutsigbarhet.

Anders Løberg
Brann- og redningssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Forslag ny selskapsavtale ABBR IKS
Oversikt over planlagte investeringer og forventet utvikling i låneforpliktelse

Utkast – forslag revidert selskapsavtale 23. august 2024

Asker og Bærum brann og redning IKS

Selskapsavtale mellom Asker kommune og Bærum kommune

Vedtatt av Bærum kommunestyre

Vedtatt av Asker kommunestyre

Selskapsavtale for Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 1 Navn

Selskapets navn er Asker og Bærum brann og redning IKS (forkortet til ABBR).

Selskapets hovedkontor er i Asker kommune.

§ 2 Deltakere

Selskapet eies av Asker kommune og Bærum kommune (deltakerne).

Deltakernes eierandeler er fordelt med 43 % på Asker kommune og 57 % på Bærum kommune. Eierandelene er basert på kommunenes folketall per 1.1.2018.

Eierandelene justeres hvert andre år, første gang basert på folketallet per 1.1.2020.

Deltakernes ansvar for selskapets forpliktelser svarer til deltakerens eierandel i selskapet, med mindre annet fremgår av selskapsavtalen.

Deltakerne har plikt til å foreta de innskudd som er nødvendige for å finansiere en forsvarlig organisering, utrustning og bemanning av tjenesten.

Prinsipper for fordeling av kostnader mellom deltakerne er nærmere regulert i § 4.

§ 3 Formål og ansvarsområde

Selskapet er en videreføring av Asker og Bærum brannvesen IKS, etablert 1.1.2003, og med tidligere Røyken brann og redning og Hurum brannvesen innlemmet ved virksomhetsoverdragelse. Alle driftsmidler og andre eiendeler som har vært benyttet i disse virksomhetene overtas av selskapet, fri for heftelser.

Selskapets formål er å ivareta de deltakende kommuners plikter og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap og brannforebyggende arbeid, herunder

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og kritesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der dette er bestemt med grunnlag i kommunenes risiko- og sårbarhetsanalyser
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder
- h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Deltakerne samlet kan legge andre oppgaver til selskapet så langt dette ikke svekker gjennomføringen av oppgaver i andre ledd.

Selskapets virksomhet skal skje i overenstemmelse med den til enhver tid gjeldende lovgivning, herunder:

- Lov av 14. juni 2002 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), med tilhørende forskrifter
- Lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven), jf. §§ 4 og 44 om beredskap mot akutt forurensning.
- Lov av 25. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), med tilhørende forskrifter.

Selskapet skal ikke drives med fortjeneste.

§ 4 Innskuddsplikt og fordeling av kostnader

Selskapets kostnader knyttet til drift og investeringer fordeles mellom deltakerne i samsvar med deres eierandel, jf. § 2 ovenfor.

Hver av deltakerne har innenfor sin kommunegrense plikt til å stille til disposisjon hensiktsmessige lokaler for selskapets virksomhet. Deltakerne dekker investeringskostnadene ved oppføring av brannstasjoner i sin kommune. Det utarbeides leieavtaler knyttet til drift- og vedlikehold av disse. Beregnet husleie skal baseres på et likebehandlingsprinsipp for alle brannstasjoner.

ABBR har ellers ansvaret for vedlikehold, forsikringer og nyanskaffelser av utstyr.

Før kostnadene fordeles mellom deltakerne basert på eierandel, skal Asker kommune hvert år betale et fastsatt grunnbeløp til driften av selskapet. Grunnbeløpets størrelse og prinsipper for fordeling av fremtidige kostnader fremgår av intensjonsavtalen om felles interkommunalt brannvesen, inngått mellom Asker kommune og Bærum kommune den 28.11.2017, se bilag 1 Intensjonsavtalens punkt 3 Elementer i endelig avtale

Grunnbeløpet reguleres hvert år i samsvar med den årlige deflatoren, og er grunnlag for forhandlinger hvert 10. år.

§ 5 Representantskapet og dets sammensetning

Representantskapet er selskapets øverste myndighet.

Representantskapet består av to medlemmer med personlige varamedlemmer.

Kommunestyrene i hver av deltakerkommunene velger ett medlem og ett varamedlem til representantskapet. Representantskapets medlemmer velges for fire år av gangen.

Representantskapet velger selv sin leder. Ledervervet skal alternere mellom deltakerne annet hvert år.

Representantskapet fungerer til nytt representantskap er valgt og konstituert.

§ 6 Om representantskapet

Representantskapets leder innkaller til møte når det er nødvendig for behandling av saker som etter lov eller selskapsavtale skal behandles av representantskapet, og ellers når det er nødvendig for behandling av en bestemt sak. Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når styret, revisor eller et av representantskapets medlemmer krever det.

Innkalling til møte skal normalt skje med minst fire ukers varsel og skal inneholde saksliste. Offentleglovas bestemmelser om møteoffentlighet gjelder for representantskapets møter.

Representantskapet skal gjøre vedtak i de saker som selskapsavtalen bestemmer eller som styret legger fram.

Representantskapet skal:

- velge styremedlemmer med varamedlemmer
- velge styrets leder og nestleder
- vedta selskapets mål og strategier
- behandle regnskap, budsjett og økonomiplan vedta å avhende større kapitalgjenstander
- vedta å foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller deltakerne
- vedta selskapets pensjonsordning
- fremme forslag til endringer i dimensjoneringen av brannvesenet, herunder øke med vaktlag mv.
- velge revisor
- fastsette godtgjørelse til styrets medlemmer

Representantskapet er beslutningsdyktig når begge deltakerne er representert.

Representantskapsmedlemmene har en stemme hver. Vedtak gjøres med vanlig flertall av de stemmer som er avgitt. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Beslutninger om å delta i andre selskaper, om å anvende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander eller om å foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller for en eller begge deltakere, krever enstemmighet.

Saker som ikke er meddelt representantskapet etter de regler om innkalling som følger av selskapsavtalen, kan bare behandles når begge tilstedeværende representantskapsmedlemmer samtykker.

Det skal føres protokoll fra møtene. Protokollen skal underskrives av begge tilstedeværende representantskapsmedlemmer.

Om ikke representantskapet for den enkelte sak bestemmer noe annet, har styrets medlemmer og daglig leder rett til å være til stede og til å uttale seg. Styrets leder og daglig leder har plikt til å være til stede, med mindre det er åpenbart unødvendig eller det foreligger gyldig forfall.

§ 7 Styret og dets sammensetning

Selskapet skal ha et styre med 6 medlemmer og 4 varamedlemmer, halvparten fra hver av deltakerne. Styremedlemmene/varamedlemmene velges for 2 år, med mulighet til gjenvalg.

Vervet som styrets leder og nestleder skal alternere mellom deltakerne annethvert år.

I tillegg kommer to styremedlemmer med personlige varamedlemmer, valgt av og blant de fast ansatte i selskapet. Styremedlemmer som representerer de ansatte har de samme rettigheter og plikter som øvrige medlemmer av styret, med følgende unntak:

- de ansattes representanter kan ikke delta ved behandling av arbeidsgivers oppsigelse av tariffavtaler og lønn- og tarifforhandlinger
- de ansattes representanter kan ikke delta i behandling av enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2

§ 8 Om styret

Styret avholder møter når styreleder bestemmer det eller når det blir krevd av minst halvparten av styremedlemmene.

Innkalling til møte skal normalt skje med minst 5 dagers varsel og skal inneholde saksliste.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede.

Vedtak gjøres med vanlig flertall av de stemmer som er avgitt. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Saker som ikke er meddelt styret etter de regler om innkalling som følger av selskapsavtalen, kan bare behandles når hele styret samtykker.

Styret utøver all myndighet som ikke er lagt til representantskapet.

Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Forvaltningen av selskapet hører under styret.

Styre skal:

- føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten
- utarbeide forslag til årsbudsjett og økonomiplan
- fremlegge forslag til årsregnskap og årsberetning
- vedta selskapets organisasjonsplan
- ansette/avskjedige selskapets ansatte og fastsette deres lønn og arbeidsforhold, i den utstrekning dette ikke er delegert til daglig leder

Styret innstiller til representantskapet.

Det skal føres protokoll fra møtene. Protokollen skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer.

Representantskapets medlemmer har rett til å være til stede, og til å uttale seg. Rådmennene selv eller dennes stedfortreder har rett til å være til stede.

Styret fungerer til nytt styre er valgt og konstituert.

§ 9 Daglig leder

Selskapet skal ha en daglig leder som innehar tittel og funksjon som brann- og redningssjef. Daglig leder ansettes av styret.

Daglig leder forestår den daglige ledelse av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

Daglig leder innstiller til styret.

Daglig ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

§ 10 Selskapets representasjon

Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma. Styret kan gi styremedlem eller daglig leder rett til å tegne selskapets firma og kan bestemme at de som har slik rett må utøve den i fellesskap.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som faller inn under dennes myndighet, jf. § 9.

§ 11 Årsbudsjett og økonomiplan

Representantskapet skal vedta selskapets budsjett for kommende kalenderår. Årsbudsjettet skal settes opp slik at det gir et realistisk bilde av virksomheten og det forventede økonomiske resultat av driften.

Er det grunn til å anta at det blir vesentlig svikt i inntektene eller en vesentlig økning i utgiftene i forhold til budsjettet, skal selskapets styre straks gi melding om forholdet til representantskapets medlemmer. Representantskapets leder skal sørge for at det avholdes møte i representantskapet til behandling av saken. På møtet skal styret redegjøre for grunnen til budsjettavviket og legge frem forslag til revidert budsjett.

Representantskapet skal en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn ved selskapets budsjettarbeid og øvrige planleggingsarbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse i denne perioden.

§12 Låneopptak og garantistillelse

Selskapet kan ta opp lån til investeringer i henhold til gjeldende investeringsbehov, forutsatt at den totale låneforpliktelsen ikke overstiger 60 millioner kroner.

Representantskapet har disposisjonsrett over lånerammen og er ansvarlig for å godkjenne alle låneopptak innenfor disse rammer. Dette inkluderer lån for finansiering av kapitalutgifter knyttet til anskaffelse, vedlikehold og oppgradering av selskapets eiendeler.

Låneopptaket skal utføres innenfor rammer og retningslinjer fastsatt av styret, og i samsvar med de prinsipper og begrensninger som er oppgitt i både IKS-loven og eventuelle nyere reguleringer spesifisert i kommuneloven.

Lån skal tilbakebetales innenfor investeringens forventede levetid, med en maksimal nedbetalingstid på 20 år.

Lånene skal sikres med garanti fra eierkommunene i henhold til kommunelovens bestemmelser.

§ 13 Disposisjonsfond

Selskapet kan bygge opp egenkapital/disposisjonsfond for gjennomføring av investeringer og

til nødvendig driftskapital.

Fondsoppbygging skal stå i forhold til selskapets oppgaver og forpliktelser.
Regnskapsmessig overskudd/underskudd skal overføres/dekkes av fondene.

Styret kan ikke delegere til daglig leder å vedta bruk av egenkapital/disposisjonsfond.

§ 14 Revisor

Selskapet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper.
Selskapet har bokføringsplikt etter bokføringsloven.

Representantskapet velger selskapets revisor.

§ 15 Delegering av myndighet

Representantskapet er delegert kommunenes myndighet etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 nr. 20 med tilhørende forskrifter.

Rammen for delegering omfatter ikke prinsipielle saker eller saker som loven legger til kommunestyret selv.

Representantskapet kan videredelegere sin myndighet.

For enkeltvedtak truffet av representantskap, styret eller daglig leder, er klageinstansen kommunens særskilte klagenemnd opprettet med hjemmel i forvaltningsloven § 28.

§ 16 Eierskifte

Selskapsandel kan bare overdras til ny deltaker med samtykke fra den andre deltakeren.

§ 17 Uttreden

Den enkelte deltaker kan med 2 års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst av dette.

Den enkelte deltaker kan tre ut med øyeblikkelig virkning dersom deltakerens rett er blitt krenket ved vesentlig mislighold av selskapsforholdet.

Utløsningssummen fastsettes til andelens nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp.
Utløsningssummen kan overstige verdien av deltakerens innskudd.

Er deltakerens andel negativ, er dette deltakerens tap som skal innbetales.

Utløsningssummen skal utbetales straks.

§ 18 Oppløsning

Selskapet kan oppløses dersom deltakerne er enige om det.

Oppløsning av selskapet må godkjennes av departementet, som kan gi nærmere bestemmelser om avviklingen.

Dersom departementet samtykker i oppløsning, skal representantskapet oppnevne et avviklingsstyre som skal gjennomføre avviklingen innen den frist representantskapet fastsetter. Selskapets styre trer ut av funksjon når avviklingsstyre er valgt.

Opplysning av selskapet kan ikke skje før deltakerne har fastsatt og iverksatt annen tilfredsstillende ordning som ivaretar kommunenes lovpålagte beredskapsplikt.

§ 19 Ansattes rettigheter

Deltakerne har et solidarisk ansvar for å ivareta de ansatte ved nødvendige innskrenkninger eller eventuell oppløsning av selskapet. De har også et felles ansvar for å løse problemer som måtte oppstå ved eventuelle behov for retrettstillinger, omplassering, oppsigelser og lignende som selskapet selv ikke kan løse.

§ 20 Tvist

Tvist i anledningen av denne selskapsavtalen skal søkes løst gjennom forhandlinger mellom partene.

Fører ikke det frem, avgjøres tvisten av de alminnelige domstoler med Asker og Bærum tingrett som verneting.

§ 21 Endring av selskapsavtalen

Endringer av selskapsavtalen kan gjøres av et enstemmig representantskap, bortsett fra §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 12 og 20, som krever vedtak i deltakernes kommunestyre.

§ 22 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder lov om interkommunale selskaper slik denne til enhver tid lyder, og så langt den passer.

§ 23 Ikrafttreden

Denne avtalen trer i kraft....

Denne selskapsavtalen er utferdiget i to eksemplarer, ett til hver av deltakerne.

sted/dato

for Asker kommune

sted/dato

for Bærum kommune

Bilag 1: Intensjonsavtale «Felles interkommunalt brannvesen» Nye Asker kommune og Bærum kommune, datert 28.11.2017

Oversikt over planlagte investeringer i perioden 2024 til 2029 og forventet utvikling i låneforpliktelser og tilbakebetalingsplan for ABBR (2024-2044)

Innledning

Hensikten med dette vedlegget er å gi en oversikt over ABBR sine planlagte investeringer i perioden 2024 til 2029, samt forventet utvikling i låneforpliktelser og tilbakebetalingsplaner frem til 2044.

Første del av dokumentet presenterer investeringer i nødvendig utstyr sammen med forventede salgsinntekter fra gammelt utstyr.

Den andre delen presenterer utviklingen av låneforpliktelser og tilbakebetalingsplaner frem til 2044 basert på en årlig nominell rente på 5%.

Det er viktig å merke seg at et detaljert revidert budsjett for 2025, sammen med en økonomiplan for den påfølgende fireårsperioden, vil bli levert til styrets behandling i november. Dette gir mulighet for grundig vurdering og eventuelle justeringer før implementering.

Oversikt over planlagte investeringer i perioden 2024 til 2029

Tabell 1 viser en oversikt over planlagte investeringer og forventede salgsinntekter for ABBR i perioden 2024-2029. Tabellen inkluderer prognosen for 2024 samt budsjett og planer for de påfølgende årene.

Tabell 1

Beskrivelse aktivitet	Prognose 2024	Budsjett 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Salgsinntekter fra anlegg	-1 000 000	-2 400 000	-2 400 000	-1 200 000		-2 400 000
Vanntankbil 1	5 400 000					
Vanntankbil 2		5 400 000				
Mannskapsbil 1		1 830 000				
Mannskapsbil 2		1 830 000				
Mannskapsbil 3			6 930 000			
Mannskapsbil 4			6 930 000			
Mannskapsbil 5				3 500 000		
Lift						14 000 000

Forventet utvikling i låneforpliktelse og tilbakebetalingsplan for ABBR (2024-2044)

Tabellen 2 og 3 og diagram 1 viser en oversikt over årlige lånekostnader for Asker og Bærum Brann og Redning IKS (ABBR) fra 2024 til 2044. Den viser årlige betalinger (ytelse), inkludert rentekostnader og avdrag, samt restgjelden ved utgangen av hvert år. Tabellen er basert på en nominell rente på 5%, og gir et klart bilde av den langsiktige økonomiske forpliktelsen ABBR påtar seg i forbindelse med låneopptakene. Dette gir innsikt i både kontantstrømmen som kreves for å dekke låneutgiftene og den gradvise reduksjonen i utestående gjeld over tid.

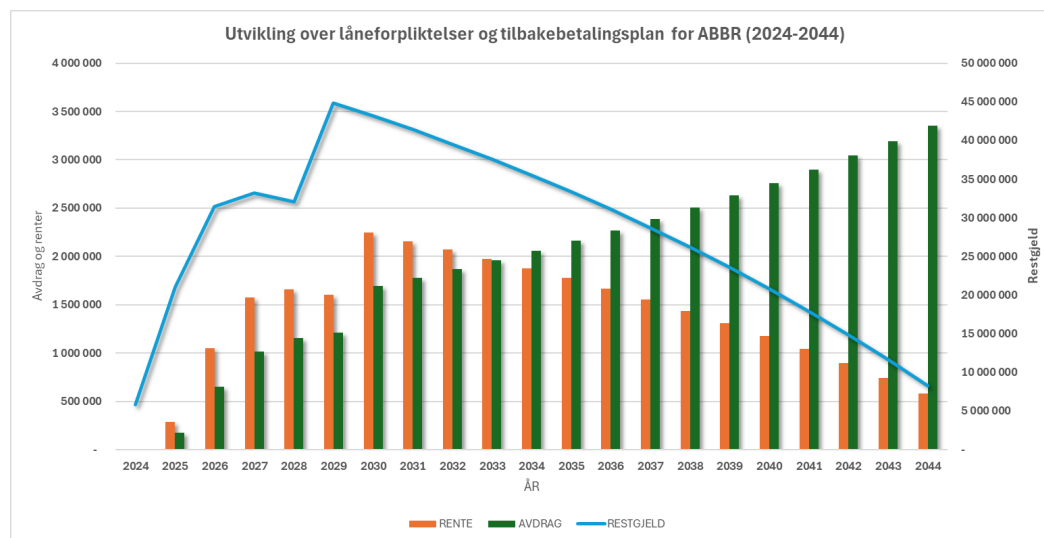
Tabell 2

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
YTELSE	-	463 395	1 699 773	2 589 503	2 614 182	2 614 182	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578	3 937 578
RENTE	-	288 746	1 050 414	1 572 346	1 661 488	1 603 853	2 243 337	2 158 625	2 069 677	1 976 282	1 878 217	1 775 249	1 667 133	1 553 611	1 434 412	1 309 254	1 177 838	1 039 851	894 964	742 834	583 097
AVDRAG	-	174 649	649 359	1 017 157	1 152 694	1 210 328	1 694 241	1 778 953	1 867 901	1 961 296	2 059 361	2 162 329	2 270 445	2 383 967	2 503 166	2 628 324	2 759 740	2 897 727	3 042 614	3 194 744	3 354 481
RESTGJELD	5 774 928	21 008 278	31 446 919	33 229 792	32 077 068	44 866 740	43 172 499	41 393 546	39 525 645	37 694 349	35 604 888	33 942 660	31 072 214	28 698 247	26 185 081	23 556 767	20 787 017	17 889 290	14 858 678	11 861 932	8 307 578

Tabell 3

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
YTELSE	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395	463 395
RENTE	288 746	280 014	270 845	261 217	251 108	240 494	229 349	217 647	205 359	192 458	178 911	164 686	149 751	134 069	117 603	100 313	82 159	63 097	43 062	22 066	-
AVDRAG	174 649	183 381	192 550	202 178	212 287	222 901	234 046	245 748	258 036	270 937	284 484	298 709	313 644	329 326	345 793	363 082	381 236	400 298	420 315	441 329	-
RESTGJELD	5 774 928	5 800 278	5 416 887	5 224 346	5 022 160	4 809 882	4 586 981	4 352 935	4 107 187	3 849 151	3 578 214	3 293 729	2 995 021	2 681 377	2 352 051	2 008 258	1 643 176	1 261 940	861 642	441 329	-
YTELSE	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378	1 236 378
RENTE	770 400	747 101	722 637	696 950	669 979	641 659	611 923	580 700	547 916	513 493	477 349	439 398	399 549	357 707	313 774	267 643	219 207	168 348	114 947	61 848	-
AVDRAG	465 978	489 277	513 741	539 428	566 399	594 719	624 455	655 678	688 461	722 884	759 029	796 980	836 829	878 671	922 604	968 734	1 017 171	1 068 030	1 121 431	1 177 503	-
RESTGJELD	15 408 000	14 942 022	14 462 749	13 939 005	13 369 578	12 833 179	12 239 460	11 614 005	10 958 327	10 269 868	9 546 982	8 787 953	7 980 973	7 144 144	6 278 473	5 382 989	4 464 134	3 529 983	2 586 934	1 643 329	-
YTELSE	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730	889 730
RENTE	554 400	537 634	520 029	501 544	482 134	461 755	440 356	417 887	394 295	369 523	343 513	316 202	287 526	257 415	225 800	192 603	157 747	121 148	83 633	43 062	-
AVDRAG	335 330	352 096	369 701	388 186	407 595	427 975	449 374	471 843	496 436	520 207	546 217	573 528	602 204	632 314	663 930	697 127	731 983	768 582	806 850	846 786	-
RESTGJELD	11 088 000	10 752 670	10 400 574	10 030 873	9 642 687	9 235 081	8 807 116	8 357 742	7 885 869	7 390 464	6 870 258	6 324 041	5 750 513	5 148 309	4 515 985	3 862 084	3 154 938	2 422 955	1 654 373	886 786	-
YTELSE	140 000	135 766	131 520	126 652	121 751	116 605	111 201	105 527	99 569	93 314	86 746	79 849	72 607	65 004	57 020	48 637	39 835	30 633	21 062	11 131	-
AVDRAG	84 679	88 913	93 359	98 027	102 928	108 075	113 478	119 152	125 110	131 365	137 934	144 830	152 072	159 675	167 659	176 042	184 844	194 096	203 747	213 831	-
RESTGJELD	2 800 000	2 715 321	2 628 408	2 533 049	2 435 022	2 332 094	2 224 019	2 110 541	1 991 389	1 868 279	1 734 614	1 598 980	1 462 150	1 300 078	1 140 403	972 744	798 701	611 857	413 329	203 747	-
YTELSE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RENTE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AVDRAG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RESTGJELD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
YTELSE	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396	1 123 396
RENTE	700 000	678 830	656 602	633 252	608 755	582 023	556 005	527 636	497 847	466 570	433 728	399 245	363 037	325 020	285 101	243 276	198 551	151 926	104 401	56 876	-
AVDRAG	423 396	444 566	466 794	490 134	514 641	540 373	567 391	595 761	625 549	656 827	694 605	738 904	789 759	847 222	911 517	981 791	1 059 296	1 144 301	1 237 296	1 338 741	-
RESTGJELD	14 000 000	13 576 804	13 132 038	12 665 243	12 176 109	11 660 469	11 120 096	10 562 704	9 986 943	9 391 394	8 784 588	8 164 900	7 540 840	6 911 916	6 278 656	5 640 600	5 000 360	4 356 440	3 708 560	3 056 440	-

Diagram 1: Forventet utvikling i låneforpliktelse over en periode på 20 år, fra 2024 til 2044. Søylene representerer årlige renteutgifter (oransje) og avdrag (grønn), mens den blå linjen viser utviklingen i restgjeld over samme periode. Det er lagt til grunn en nominell rente på 5% for beregningene.

**ASKER OG BÆRUM
BRANN OG REDNING**

Arkivsak
24/07529-2
Saksbehandler
Anders Løberg

Behandles av
Representantskapet 2024

Møtedato
23.09.2024

UTREDNING AV ET REGIONALT BRANN- OG REDNINGSVESEN - SAMMENSLÅING AV ASKER OG BÆRUM BRANN OG REDNING IKS OG OSLO BRANN- OG REDNINGSETAT

Brannstyrets forslag til vedtak:

Brannstyret tilrår representantskapet å vedta at det skal utredes om det er formålstjenlig med et regionalt brann- og redningsvesen ved en sammenslåing av Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) og Oslo brann- og redningsetat (OBRE) ved at det utarbeides et felles utredningsmandat fra Asker-, Bærum- og Oslo kommune.

1. Sammendrag og konklusjon

ABBR står overfor økonomiske utfordringer på grunn av forventede inntektsreduksjoner fra Asker- og Bærum kommuner som følge av at Stortinget har vedtatt ny fordeling av inntektene mellom alle kommunene Norge. Den nye inntektsfordelingen påvirker økonomien i Bærum- og Asker kommune negativt, og i en størrelsesorden som krever proaktive løsninger og harde prioriteringer innenfor alle av kommunens tjenestoområder. Eierkommunene har derfor bedt ABBR om å utrede hvordan vi kan redusere budsjettet fra 2025 og fremover. I tillegg har administrasjonen i Asker kommune ved direktør samfunnstjenester Ragnar Sand Fuglum kommet med følgende oppfordring pr. epost av 20.08.2024:

"Å utrede felles brann og redningsvesen med Oslo er det definitivt modent å iverksette. En forankring av en slik prosess i styre og repskap er nødvendig så raskt som mulig."

Brann- og redningssjef Anders Løberg understreker viktigheten av brann- og redningstjenesten og de omfattende oppgavene som utføres innenfor forebygging og beredskap. I tillegg til omfattende forebyggende virksomhet, inkluderer beredskapsrelaterte oppgaver brannslukking, trafikkulykker, brann- og innbruddsalarmtjenester, flom, skred og støtte til politiet og helsetjenesten. Med økt risiko for ekstremvær, et krevende sikkerhetspolitisk landskap og et aldrende samfunn (eldrebølgen), er behovet for robuste brann- og redningstjenester større enn noen gang. For å kunne imøtekomme en eventuell reduksjon i budsjettene, og opprettholde robust brann- og redningstjeneste er ABBR av den klare oppfatning at ABBR og OBRE bør få et mandat til å utrede om det er formålstjenlig med et regionalt brann- og redningsvesen.

2. Regionalt brann- og redningsvesen

Rapporten Fremtidens brann- og redningsvesen – *helhetlig gjennomgang av brann og redningsområdet*^a utgitt juni 2023 har sett på tre ulike strukturer for samarbeid, fra dagens organisering til ett regionalt brann- og redningsvesen innenfor 110-distriktets grenser. Se figur 25, side 124, i rapporten - ulike organisatoriske strukturer som arbeidsgruppen har vurdert:

Struktur 1 Styrke dagens brann- og redningsvesen		Struktur 2 Regionale brann- og redningsvesen		Struktur 3 Regionalt samarbeid og tydeliggjøring av oppgaver	
Lokalt	All håndtering forebyggende og beredskap	Regionalt brann- og redningsvesen	All håndtering forebyggende og beredskap	Lokalt	Grunnportefølje beredskap Grunnportefølje forebyggende Evt. andre oppgaver besluttet lokalt
Regionalt	IUA + frivillige samarbeid			Regionalt samarbeid	Utvalgte forebyggende oppgaver Utvalgte beredskapsoppgaver IUA
Nasjonalt	Støtte til brann- og redningsvesen Ledelse/ressursstyring nasjonale hendelser Nasjonale kapasiteter Styrke kapasitet til tilsyn Styrke funksjon til teknologi og anskaffelser	Nasjonalt	Ledelse/ressursstyring nasjonale hendelser Nasjonale kapasiteter Styrke kapasitet til tilsyn Styrke funksjon til teknologi og anskaffelser	Nasjonalt	Ledelse/ressursstyring nasjonale hendelser Nasjonale kapasiteter Styrke kapasitet til tilsyn Styrke funksjon til teknologi og anskaffelser

Det er store forskjeller på brann- og redningsvesen i Norge, samt antall brann- og redningsvesen innenfor 110-distriktenes grenser. I dekningsområdet til vår 110-sentral er det kun to brann og redningsvesen – ABBR og OBRE. Her kan det være mange positive effekter ved å etablere ett regionalt brann- og redningsvesen. Etter vår oppfatning er det sannsynligvis her det på lang sikt vil være mulig å hente de største operative og økonomiske gevinstene.

Rapporten fremhever både fordeler og ulemper. ABBR mener i denne sammenheng at mange av punktene ikke vil gjelde i vår region, som vi skal komme tilbake til. Følgende er beskrevet i rapporten om regionale brann- og redningsvesen (struktur 2):

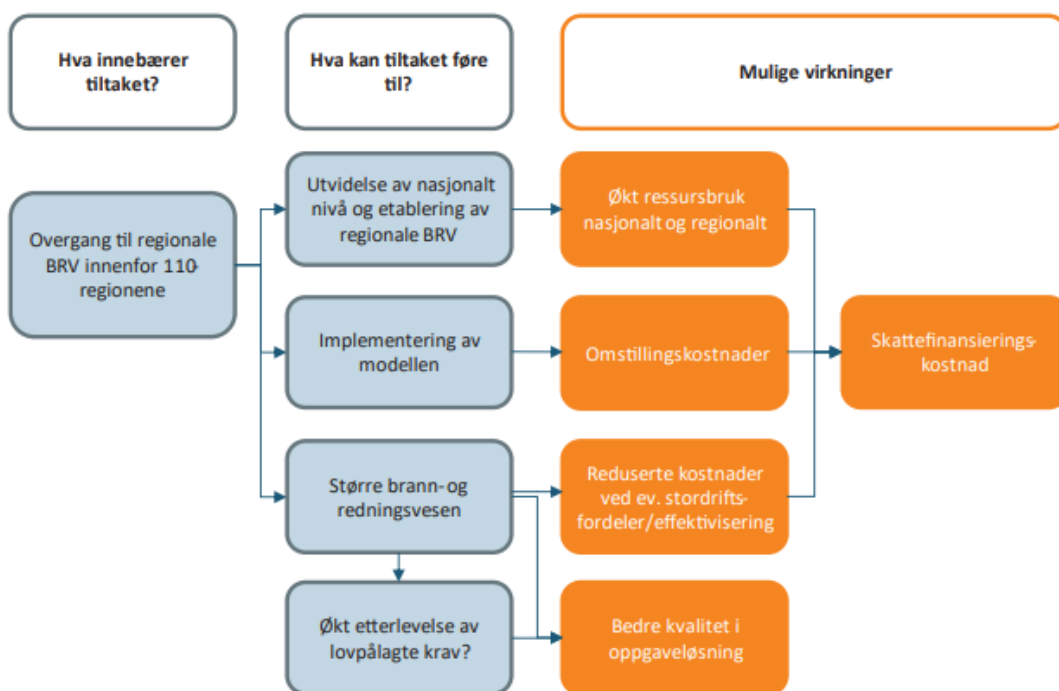
I struktur 2 erstattes de lokale brann- og redningsvesenene av regionale brann- og redningsvesen, ett per 110-distrikt. Det regionale brann- og redningsvesenet skal eies av kommunene i regionen, slik at brann- og redningstjenesten fortsatt er en kommunal oppgave. Det regionale brann- og redningsvesenet vil få ansvar for alle lovpålagte oppgaver innenfor forebygging og beredskap i regionens kommuner, i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven. Det skal være én brann- og redningssjef per region. Brannstasjonene og tilhørende brannmannskaper vil fremdeles være lokalisert i kommunene for å ivareta beredskapen og utrykningstidene. 110-sentralene skal drives slik som politiets operasjonssentraler. Forebyggende- og beredskapsmessige oppgaver skal løses i regionen på en effektiv og sikker måte, med utplasserte kapasiteter og kompetanse basert på en regional ROS-analyse. I likhet med de andre beredskapsorganisasjoner vil det også i fremtidens regionale brann- og redningsvesen være behov for styrking av nasjonale strukturer, eksempelvis knyttet til teknologiutvikling og koordinering av nasjonale hendelser eller internasjonale innsatser.

Regionale brann- og redningsvesen vil gi positive virkninger i form av større fagmiljøer, profesjonalisering av ledelsesnivåene og bedre beredskap. Regionale brann- og redningsvesen har et potensiale for å utløse økonomiske stordriftsfordeler. Krav om dimensjonering og utrykningstid vil imidlertid alltid være styrende for de lokale brann- og redningsvesenene. Endring av struktur på brannstasjonene er ikke vurdert av arbeidsgruppen, og krav til utrykningstid legger begrensninger. Arbeidsgruppen mener derfor at det, uten nærmere analyser, er usikkert hvor stor stordriftsfordelen eventuelt er. Etablering av regionale brann- og redningsvesen vil også gi omstillingskostnader og større geografisk distanse mellom brannsjef og ansatte i regionens distrikter. I tillegg reiser også denne strukturen det prinsipielle spørsmålet om kommunalt selvstyre, i større grad enn for regionale samarbeid som beskrives i struktur 3. Arbeidsgruppene har valgt å ikke gå videre med denne løsningen. Arbeidsgruppen mener imidlertid at mange av de samme positive virkningene kan realiseres gjennom regionale samarbeid, se delkapittel 5.1.3, uten at det etableres regionale brann- og redningsvesen

ABBR har forståelse for at arbeidsgruppen er usikker på hvor stor stordriftsfordelen kan bli, og at de generelt regionalt er bekymret for avstand til brann- og redningssjef og ansatte, og evt. omstillingskostnader. ABBR er imidlertid av den oppfatning at denne regionen har forholdsvis liten geografisk størrelse i forhold til andre regioner så avstand ikke bør være bekymringsfullt, men heller se på andre synergieffekter. Videre tenker vi at ved kun to brann- og redningsvesen vil omstillingskostnadene muligens være lavere enn i en region med over 30 brann- og redningsvesen. I tillegg, med kun tre eierkommuner tenker vi at dette ikke vil utfordre kommunalt selvstyre.

Videre er det viktig å vise til Menon Economics (ME) som har utarbeidet en tilleggsrapport, hvor de på oppdrag fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har bidratt med å vurdere samfunnsøkonomiske virkninger av foreslåtte tiltak. ME har sett på mulige virkninger av de ulike skisserte strukturene, se figur 4-4 side 246 om mulige virkninger ved regionale brann- og redningsvesen – i denne rapporten benevnt det som modell 3:

Videre har ME sett på et teoretisk gevinstpotensial innenfor beredskap per 110-region per år som utgangspunkt for diskusjon og ikke hensyntatt kostnader/ulemp(er). Se tabell under side 248:

	Innbygger- tall	Antall brannvesen	Samlede netto drifts- utgifter i mill. kroner i 2022	Teoretisk gevinst- potensial, i millioner kroner per år	Gevinst- potensial som andel av 2022- utgifter, i prosent
110-sentralen for Finnmark	74 129	18	101,5	37,3	36,7
110-sentralen i Tromsø	166 537	18	172,1	47,8	27,8
110 Nordland	239 854	24	294,3	126,9	43,1
Midt-Norge 110-sentral IKS	477 392	18	448,7	155,1	34,6
Møre og Romsdal 110-sentral KF	265 848	15	307,8	125,8	40,9
110 Vest	597 377	33	627,9	275,4	43,9
Alarmsentral brann Sør-Vest	531 522	14	479,2	158,8	33,1
110-sentralen Agder	309 324	6	277,2	71,2	25,7
Sør-Øst 110 IKS	694 651	18	616,7	218,0	35,3
110-sentralen i Oslo	924 897	2	644,9	141,3	21,9
Øst 110-sentral IKS	765 197	10	626,0	194,6	31,1
Alarmsentral Brann Innlandet	378 542	21	359,6	116,6	32,4
Samlet	5 425 270	197	4 956,0	1 668,7	33,7

Kilde: KOSTRA og DSB, bearbejdet av Menon Economics

Som det fremkommer av tabellen er det et teoretisk gevinstpotensial på 141,3 millioner kroner per år ved å slå sammen ABBR og OBRE.

Hvis det for fremtiden vi bli trangere økonomiske tider, som er en av de sikreste drivkreftene i offentlig sektor², sammen med flere sikre drivkrefter som vil treffe brann- og redningsområdet, bør dette også vektlegges i vurderingen av regionalisert brann- og redningsvesen.

Sikre drivkrefter

Følgende drivkrefter er ansett som å ha størst påvirkning på offentlig sektor og å være relativt sikre, dvs. at utviklingen går i én retning:

- Moderat befolkningsvekst og flere eldre
- Mindre økonomisk handlingsrom i offentlig sektor
- Rask teknologisk utvikling
- Klimaendringer, klimarisiko og miljøspørsmål som påvirker samfunnet
- Grunnleggende menneskelige behov for trygghet og tilknytning
- Mangel på kompetent arbeidskraft

Drivkreftene påvirker hverandre, og det er klare avhengigheter mellom dem.

ABBR er derfor av den klare oppfatning at ABBR og OBRE bør få mandat til å utrede hvor reelt et slikt økonomisk gevinstpotensial kan være, andre fordeler og ulemper ved en sammenslåing, og komme med ulike alternative organisatoriske- og strukturelle forslag. ABBR og OBRE bør eventuelt avklare om det er mulig med bistand fra ME, eller andre, til å bistå i det viktige arbeidet da de allerede har etablert en unik kompetanse innenfor fagområder gjennom arbeidet med rapporten. Det er også en mulighet for at kommunesektorens interesseorganisasjon - KS³ og Statsforvalter⁴ kan og bidra med OU-midler til en slik utredning.

En annen mulighet er å gi utredningsoppdraget til et eksternt firma som har spesialisert seg på slike oppdra for å sikre objektivitet og minimalisere ressursbruken internt i ABBR og OBRE. ABBR er orientert om at et slikt oppdrag muligens kan koste rundt 1 MNOK. ABBR og OBRE vil uansett bli involvert i hele prosessen.

3. Brann- og redningssjefens vurdering

Vi er i en urolig og usikker tid, krevende sikkerhetspolitisk situasjon og klimakrise. Vår nasjonale, regionale og lokale beredskapsevne er viktigere enn noen gang. Samtidig får vi mindre økonomisk handlingsrom i offentlig sektor. Dette krever at vi evner å være proaktive. Vi bør derfor utrede en omstrukturering av brann- og redningsvesenet i vår region, for å sikre at vi opprettholder en robust tjeneste, samtidig som vi reduserer kostnader til drift og investeringer og øker inntektene. ABBR og OBRE bør få et felles mandat fra Asker-, Bærum- og Oslo kommune.

Anders Løberg
Brann- og redningssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover etter ny forventet kommunefordelingspolitikk

Oppfølgingsbestilling etter vårt tilsvaer den 16. juni 2024 – økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover.

**ASKER OG BÆRUM
BRANN OG REDNING**

Vår referanse
24/00534-4

Dato
20.06.2024

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover etter ny forventet kommunefordelingspolitikk

Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) står overfor økonomiske utfordringer på grunn av forventede inntektsreduksjoner fra Asker- og Bærum kommuner. Dette skyldes en ny omfordeling av midler mellom kommuner som følge av et forventet stortingsvedtak. Kommunene har bedt ABBR om å vurdere muligheter for å redusere budsjettet fra 2025, med en foreløpig tilbakemelding innen 22. juni 2024.

Anders Løberg
Brann- og redningssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Mottaker(e):
Asker kommune
Bærum kommune

Kopi til:
Asker kommune v/Ragnar Sand Fuglum
Bærum kommune v/Svein Finnanger

Asker og Bærum brann og redning IKS

Postadr.: Katrineåsveien 20,
3440 Røyken
Besøksadr.: Fredtunveien 5
1386 Asker

Telefon: 66 76 42 00
E-post: post@abbr.no
Nettside: www.abbr.no

Org. nr.: 980 358 380
Bank: 1503.27.76490

Innhold

Økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover etter ny forventet kommunefordelingspolitikk.....	1
Executive Summary - kostnadsreduksjonsmuligheter for ABBR for å møte finansieringsendringer i 2025 og 2026	3
Sammendrag	3
Bakgrunn	4
Brann- og redningsområdet med fremtidige utfordringer	5
Kostra.....	6
Dagens budsjettsituasjon	7
Inntektskilder	7
Kostnader	7
Låneopptak og finansiering for å kunne redusere kostnadsnivå på kortsikt	8
Overordnet vurdering av konsekvenser ved reduksjon i rammeoverføringene.....	9
Kortsiktige tiltak og konsekvenser	10
Oppsummering kortsiktige tiltak og konsekvenser.....	11
Langsiktige tiltak og konsekvenser	11
Regionalt brann- og redningsvesen	12
Endring av dagens brannordning.....	15
Oppsummering foreslåtte tiltak.....	16
Kortsiktige	16
Langsiktige.....	16

Executive Summary - kostnadsreduksjonsmuligheter for ABBR for å møte finansieringsendringer i 2025 og 2026

For å imøtekomme forespørselen om hvordan ABBR kan redusere kostnadsnivået fra 2025 og utover for å håndtere den forespeilede finansieringsendringen, har vi vurdert ulike tiltak. Vår nåværende rammeoverføring for 2024 er på 204,2 millioner kroner.

Låneopptak som finansiell løsning:

ABBR har muligheten til å møte finansieringsendringen ved å ta opp lån for å finansiere planlagte investeringer i 2024, 2025 og 2026. Inntil nå har ABBR ikke benyttet låneopptak for finansiering av investering i anleggsmidler, noe som gjør dette til et ubenyttet finansielt verktøy vi nå kan ta i bruk.

- **50 % Låneopptak:** Ved å lånefinansiere 50 % av investeringsverdien i 2024, 2025 og 2026, kan vi oppnå en kostnadsreduksjon på 20,9 millioner kroner. Dette tilsvarer en 5,1% reduksjon fra 2024-nivået, og midlene kan benyttes i 2025 og 2026.
- **80 % Låneopptak:** Ved å øke låneopptaket til 80 % av investeringsverdien, vil vi kunne frigjøre totalt 30,2 millioner kroner.

Tilleggsforslag:

For ytterligere å redusere kostnadsnivået og møte de økonomiske utfordringene, foreslår vi følgende tiltak:

- **Utsettelse av bemanning på Tofte:** Vi vil utsette endringen i bemanningen på Tofte, som ville medført en varig økning på 3 millioner kroner per år.
- **Utsettelse av klimatiltak:** Vi foreslår å utsette klimatiltaket om anskaffelse av mannskapsbil med elektrisk drivlinje, noe som vil returnere 7 millioner kroner til KLIMU i Bærum kommune.

Effektiviseringstiltak:

Disse tiltakene vil innebære implementering av flere effektiviseringstiltak. Spesielt viktig vil det være å gjennomføre konkrete effektiviseringer gjennom regionalt samarbeid. Dette er nødvendig for å håndtere innsparingskravene på en bærekraftig måte over lengre tid uten at det går på bekostning av beredskap og tjenestekvaliteten i vårt område på kort sikt.

Anbefaling:

Vi anbefaler at ABBR gis anledning til låneopptak, som en kortsiktig løsning for å møte de økonomiske utfordringene, samtidig som vi jobber med å identifisere og gjennomføre langsiktige effektiviseringstiltak. Dette vil sikre at vi opprettholder høy kvalitet på våre tjenester samtidig som vi tilpasser oss de endrede finansieringsforholdene.

Sammendrag

Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) står overfor økonomiske utfordringer på grunn av forventede inntektsreduksjoner fra Asker- og Bærum kommuner. Dette skyldes en ny omfordeling av midler mellom kommuner som følge av et forventet stortingsvedtak. Kommunene har bedt ABBR om å vurdere muligheter for å redusere budsjettet fra 2025, med en foreløpig tilbakemelding innen 22. juni 2024.

ABBR er muntlig orientert av kommunalsjef Finnanger i Bærum kommune om at alle tjenesteområdene bør se på en reduksjon opp til 15 % av dagens budsjett og legger derfor dette til grunn i våre vurderinger.

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-4 20.06.2024

Brann- og redningssjef Anders Løberg understreker viktigheten av brann- og redningstjenesten og de omfattende oppgavene som utføres innenfor forebygging og beredskap. I tillegg til omfattende forebyggende virksomhet inkluderer beredskapsrelaterte oppgaver brannslukking, trafikkulykker, brann- og innbruddsalarm tjenester, flom, skred med mer og støtte til politiet og helsetjenesten. Med økt risiko for ekstremvær, et krevende sikkerhetspolitisk landskap og et aldrende samfunn (eldrebølgen), er behovet for robuste brann- og redningstjenester større enn noen gang. ABBR har flere lovpålagte oppgaver som må ivaretas, og det er avgjørende å sikre tilstrekkelige økonomiske rammer for å evne å levere på disse.

Dagens budsjettsituasjon viser at ABBR mottar totale inntekter på 269,2 millioner kroner for 2024, hvorav 204,2 millioner kroner kommer fra rammeoverføringer fra eierkommunene. Kostnadene inkluderer blant annet lønn til 171,8 årsverk og nødvendige investeringer til inventar, kjøretøy og utstyr.

Tall fra KOSTRA viser at ABBR allerede er blant de rimeligste brann- og redningsvesen det er naturlig å sammenlikne med. Å imøtekomme en reduksjon i rammeoverføringene på 15 %, uten å redusere kvaliteten på våre tjenesteleveranser, synes umulig. Reduksjonen vurderes som urealistisk og uforsvarlig uten ytterligere vurderinger og analyser. Det vil i ytterste konsekvens kreve en nedbemanning og derav endring av dagens brannordning, som kan medføre økt risiko for tap av liv og helse, redusert sikkerhet i innsats for egne mannskaper og redusert tjenesteleveranse overfor innbyggerne og skadelidte. Det vil derfor være behov for grundige analyser av hvilke tjenester som kan reduseres eller omstruktureres for å minimere negative konsekvenser.

ABBR vil i det følgende redegjøre for mulige kortsiktige- og langsiktige tiltak, med påfølgende konsekvenser.

Bakgrunn

ABBR ved brann- og redningssjef Anders Løberg takker for tidlig involvering og viser til mottatt e-post fra kommunalsjef miljøtekniske tjenester Svein Finnanger med følgende bestilling:

Bærum kommune forventer reduserte inntekter i årene fremover som følge av forventet stortingsvedtak om omfordeling av midler mellom kommuner. Dette betyr at kommunen nå jobber med å tilpasse budsjettene til nye forventede rammer fra og med 2025 budsjettet. Dette vil også kunne få konsekvenser for overføringene fra Bærum kommune til ABBR. Jeg ber om at ABBR allerede nå ser på muligheten for å kunne ta ned budsjettet fra og med 2025. Jeg ber om en foreløpig tilbakemelding fra dere på hvilke muligheter dere har for å ta ned budsjettet innen 22. juni.

ABBR har i tillegg gjennom media, dialog per telefon og møte i representantskapet torsdag 13. juni forstått alvoret i den økonomiske situasjonen Asker og Bærum kommuner står overfor, og vil på best mulig måte svare på nevnte bestilling. Da vi har kort frist, må dette anses som en foreløpig tilbakemelding på en mangefasettert problemstilling, som beskrevet i bestillingen, hvor vi i utgangspunktet mener at brann- og redningsområdet må skjermes med bakgrunn i brann og redning sitt viktige og krevende samfunnsoppdrag basert på lov- og forskriftskrav.

For å svare ut bestillingen vil brann- og redningsvesenets oppgaver og viktigheten av denne tjenesten beskrives, hvilket utfordringsbilde vi som samfunn står overfor med dagens situasjon og hvordan

dette påvirker brann- og redningsområdet, dagens budsjettsituasjon, mulige kortsiktige- og langsiktige tiltak og hvilke konsekvenser dette kan medføre. Samlet vil denne foreløpige tilbakemeldingen forhåpentligvis svare på hvilke muligheter vi har for å ta ned budsjettet fra og med 2025 med konsekvensbeskrivelse innen 22. juni 2024.

Brann- og redningsområdet med fremtidige utfordringer

Brann- og redningsvesenet er den mest desentraliserte nødetaten i Norge. Den kommunale organiseringen sikrer nærhet til innbyggerne, lokalkunnskap og rask bistand når befolkningen trenger hjelp, både i tettsteder og i distriktene. Det er et stort spenn i oppgavene til brann- og redningsvesenet. Hver dag utfører brann- og redningspersonell viktige forebyggende oppgaver, de utgjør innsatsstyrken ved brann, rykker ut ved trafikkulykker, håndterer flom og skred og bistår politiet og helsetjenesten med en rekke ulike oppgaver og er derfor kommunens viktigste tekniske beredskapsressurs. Den lokale beredskapen påvirkes ikke bare av utviklingen i vårt eget samfunn, men også av hva som skjer globalt. Konflikter og krig i andre deler av verden har konsekvenser for vår egen sikkerhet. Klimaendringene merkes allerede. Økt risiko for ekstremvær, flom og skogbranner krever tilpasning av beredskapsplaner og kapasiteter til å håndtere naturhendelser og naturkatastrofer. En større andel eldre og rask teknologisk utvikling er andre utviklingstrekk som kan gi nye utfordringer som brann- og redningsvesenet må håndtere. Den lokale tilstedeværelsen gjennom hele døgnet og hele året, gir trygghet og høy tillit i befolkningen. Tillit er en grunnleggende forutsetning for at brann- og redningsvesenet, som har bred befolkningskontakt, skal kunne håndtere sine oppgaver på best mulig måte. I Meld. St. nr. 16 (2023-2024) fastslår regjeringen at en grunnleggende målsetting er en nullvisjon om antall omkomne i brann. Denne nullvisjonen gjør at det må satses mer på brannforebyggende arbeid, ikke minst overfor utsatte grupper. De overordnede nasjonale målene for brannområdet er:

- Ingen skal omkomme som følge av brann
- Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier
- Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner
- Styrket beredskap og håndteringsevne
- Mindre tap av materielle verdier

Dette er hverdagen til ABBR og de andre 196 brann- og redningsvesen i Norge. ¹ Det er derfor viktig at ABBR har de til enhver tid nødvendige og tilstrekkelige økonomiske rammeoverføringene for å levere på tjenestene.

Som brann- og redningssjef har jeg gjennom lov og forskrift en forpliktelse til å levere en brann- og redningstjeneste som er i henhold til vedtatt organisering og dimensjonering (brannordning)², og følge opp de lover og forskrifter som treffer brann- og redningsområdet. Vi har følgende lovpålagte oppgaver:

Brannvesenet skal³:

- a. gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b. gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c. gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane

¹ Justis- og beredskapsdepartementet (2023-2024) - [Stortingsmelding - brann- og redningsvesen](#)

² Asker og Bærum brann og redning IKS (2023) – [Brannordning](#)

³ Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) (2002) 11.

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-4 20.06.2024

- d. utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og kritesituasjoner
- e. være innsatsstyrke ved brann
- f. være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g. etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen
- h. sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Videre skal kommunen sørge for at leder av brann- og redningsvesenet ivaretar systematisk styring av brann- og redningsvesenets oppgaver, som blant annet innebærer å⁴:

- a. ha oversikt over lover og forskrifter som gjelder for brann- og redningsvesenet
- b. sørge for å gjennomføre og oppdatere risiko-, forebyggende- og beredskapsanalyser
- c. sørge for å gjennomføre forebyggende brannvern
- d. sørge for beredskap, herunder at innsatsstyrken er kompetent, utrustet og øvet
- e. sørge for faglig forsvarlig ledelse av innsats og brann- og redningsvesenets krisehåndtering
- f. sørge for at brann- og redningsvesenet bidrar i kommunens kriseledelse i tråd med kommunens beredskapsplan, jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 4
- g. bidra til samarbeid med øvrige nødetater og andre samvirkeaktører, og
- h. sørge for at relevante hendelser og øvelser evalueres og at læringspunkter implementeres i brann- og redningsvesenet.

ABBR har utarbeidet ny, revidert beredskapsanalyse med samsvarsanalyse. (Beredskapsanalysen tar utgangspunkt i brann-ROS. BrannROS inngår som en sektor-ROS i den overordnede risiko- og sårbarhetsanalysen for kommunene (kommune-ROS)). Beredskapsanalysen er presentert for brannstyret og mangler kun realitetsbehandling i ledergruppen i ABBR. Analysen har tatt utgangspunkt i 15 dimensjonerende hendelser innenfor brann, redning, ulykker og pågående livstruende vold (PLIVO), og skal være dimensjonerende for alle avdekkede beredskapshendelser som ABBR må være forberedt på å måtte håndtere alene eller sammen med andre beredskapsaktører i ABBR sitt brannansvarsområde. Funnene tar både utgangspunkt i dagens risiko-, og aktivitetsbilde, og fremtidig utvikling og trender, og det er identifisert flere gap som er anbefalt dekket. Dette dreier seg om både økning i mannskaper og beredskapskjøretøy, i tillegg til anskaffelse av USAR-materiell og gap i samsvarsanalysen på lovpålagte kurs for ansatte i beredskapsavdelingen. I sum tydeliggjør dette at ABBR per i dag allerede har utfordringer knyttet til bemanning og kvalitative krav.

Som beskrevet ovenfor er det omfattende oppgaver som tilligger ABBR og brann- og redningssjef å følge opp. For at ABBR skal evne å levere på samfunnsoppdraget med styrket kompetanse innenfor forebygging og beredskap på strategisk, operasjonelt og taktisk nivå, er vi avhengig av at fremlagt budsjett for 2025 blir vedtatt, og at overføringene på investeringsbudsjettet vedvarer. Men vi skal i det videre se på dagens budsjettsituasjon med mulige langsiktige og kortsiktige tiltak og hvilke konsekvenser det kan få hvis kommunene, med endrede økonomiske rammer ikke evner å imøtekomme skisserte behov.

Kostra

Ifølge Kostra-tall er ABBR allerede blant de billigste brann- og redningsvesen i Norge (se tabell under). Årsakene til dette er sammensatte, men vi vet blant annet at våre administrative ressurser og

⁴ Forskrift om organisering, bemanning og utrusting av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften) (2022)

overhøyde (andel ansatte over minimumsbemanning) i beredskap er svært nøkternt i forhold til flere av de vi kan sammenlikne oss med. Vi er også kjent med at vi fremover må gjøre noe med overhøyden og bruk av vikarer for å ha forsvarlig drift og beholde oppbygd kompetanse. Denne problemstillingen er vesentlig og vil kunne kreve mer ressurser for å finne en akseptabel løsning.

11997: Utvalgte nøkkeltall - Brann- og ulykkesvern, etter region, statistikkvariabel og år

		Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)			
		2020	2021	2022	2023
3024	Bærum	780	823	838	1019
3025	Asker	927	979	982	1160
ABBR		854	901	910	1090
NRBR	6 kommuner	982	1004	1109	1232
OBRE	0301 Oslo	945	974	973	1046
ROGBR	9 kommuner	1073	1107	1253	986
BERGEN	4601 Bergen	1050	1206	1218	1333
TBRT	6 kommuner	1272	1392	1474	1544
Gj. Snitt		1071	1128	1225	1205

Dagens budsjettsituasjon

Inntektskilder

Totale inntekter for 2024

- Rammeoverføringer: 204,2 millioner kroner.
- Salgsinntekter: 42,2 millioner kroner.
- Selvkostregnskap: 3,5 millioner kroner.
- Andre refusjoner: 18,3 millioner kroner (MVA kompensasjon + refusjoner for foreldrepermisjoner og sykelønn).
- Totalt: 269,02 millioner kroner.

Tabellen under viser det estimerte inntektsbildet for ABBR i perioden 2024-2029

Inntekter i millioner kroner	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Salgsinntekter	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2	42,2
Salgsinntekter anlegg	1,0	3,6	2,7	2,7		5,0
Refusjon feiing	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Andre refusjoner	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3	18,3
Rammeoverføringer	204,2	204,2	204,2	204,2	204,2	204,2
Sum inntekter	269,2	271,8	270,9	270,9	268,2	273,2

Kostnader

Lønnskostnader

- Totalkostnad: 191 millioner kroner i 2024.
- Faste årsverk: 171,8 årsverk.
- Vikarbudsjett: Inkludert for å opprettholde kontinuerlig beredskap.

Kjøp av varer og tjenester

- **Totalt:** 63,8 millioner kroner.
  - **Faste kostnader:** 38,6 millioner kroner. Dettet inkluderer husleie, kostnader til felles 110-sentral, forsikringer og mer
  - **Annet varekost:** 24,8 millioner kroner.

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-4 20.06.2024

Investeringskostnader i perioden 2024-2026

- Totalkostnad i perioden 2024-2026: 39 millioner kroner for 2 vanntankbiler og 4 mannskapsbiler – kontrakt signert.
- Finansiering:
  - Fond: 24,5 millioner kroner fra fond bygget opp gjennom sparing fra driftsbudsjettet.
  - Salg: 6 millioner kroner fra salg av biler som skiftes ut.
  - Rammeoverføringer: Resten finansieres med overføring fra rammeoverføringer.

Tabellen under viser det estimerte kostnadsbildet for ABBR i perioden 2024-2029

Kostnader i millioner kroner	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lønn	191,3	191,3	191,3	191,3	191,3	191,3
Varer og tjenester	63,9	63,9	63,9	63,9	63,9	63,9
Overføringer	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1	17,1
Investeringskostnader	17,8	13,8	10,2	7,0	-	13,0
Sum kostnader	290,0	286,1	282,5	279,3	272,3	285,3

Renteinntekter og interne finansieringstransaksjoner

ABBR balanserer budsjettet med finansieringstransaksjoner og bruk av premiefond og renteinntekter. Tabellen under viser den estimerte situasjonen basert på 2024 budsjett og langtidsplan før eventuelle tiltak for endring i finansieringssituasjon er implementert.

Resultat før finans og interne finans transaksjoner	-20,9	-14,3	-11,6	-8,4	-4,1	-12,1
Renter og interne finansieringstransaksjoner i millioner kroner	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Finansiering fra egne fond og overføring fra drift fra for dekke invester	10,6	7,2	6,4	6,2	1,9	9,9
Premiefond/Pensjonsreguleringer	6,7	4,9	3,0			
Renteinntekter og div	3,6	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Sum finans og interne finans transaksjoner	20,9	14,3	11,6	8,4	4,1	12,1
Resultat	0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0

Låneopptak og finansiering for å kunne redusere kostnadsnivå på kortsikt

50 % Låneopptak: Dette tiltaket innebærer å lånefinansiere 50 % av investeringsverdien i 2024, 2025 og 2026. Dette vil gi en kostnadsreduksjon på 20,88 millioner kroner, tilsvarende en reduksjon på 5,1% fra 2024-nivået.

80 % Låneopptak: Ved å øke låneopptaket til 80 % av investeringsverdien, kan ABBR oppnå en ytterligere kostnadsreduksjon på 9,30 millioner kroner, tilsvarende en ytterligere reduksjon på 2,3 % fra 2024-nivået.

Samlet finansiering: Totalt vil disse tiltakene muliggjøre en kostnadsreduksjon for eierkommuner på 30,18 millioner kroner, som tilsvarer en total reduksjon på 7 % fra 2024-nivået.

Tabellen nedenfor viser de foreslåtte tiltakene for å redusere kostnadsnivået på kort sikt gjennom låneopptak, samt de prosentvise reduksjonene i forhold til rammeoverføringene for 2024.

Finansiering for å kunne redusere kostnadsnivå på kortsikt	millioner kroner	%-vis endring fra 2024 nivå rammeoverføring
50% Låneopptak	20,88	5,1 %
80% låneopptak	9,30	2,3 %
Sum finansierings som muliggjør kostnadsreduksjon	30,18	7 %

Kostnader ved lånoptak

Endret finansieringsmodell med lånoptak vil kreve effektiviseringstiltak for å dekke renter og avdrag knyttet til lånoptak i 2024, 2025 og 2026 og eventuell videreføring av finansieringsmodellen i et langtidsperspektiv

Tabellen under viser størrelsen på ytelse med opptil 80 % lånoptak, beregnet med 5 % rente og 20 amortiseringstid.

80% (beløp i millioner kroner)	Total i perioden						
	2024-2029	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Ytelse	11,55	-	1,13	1,90	2,54	2,99	2,99
Rente	6,84	-	0,70	1,16	1,53	1,76	1,69
Avdrag	4,71	-	0,43	0,74	1,02	1,24	1,30
Restgjeld	179,78	14,08	23,25	30,52	35,10	33,86	42,97

Tabellen under viser ytelse, renter, avdrag og restgjeld totalt og per år med 50 % lånoptak av estimerte investeringsverdi i perioden 2024-2029.

50% lånoptak (beløp i millioner kroner)	Total i perioden						
	2024-2029	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Ytelse	7,22	-	0,71	1,19	1,59	1,87	1,87
Rente	4,28	-	0,44	0,73	0,95	1,10	1,06
Avdrag	2,95	-	0,27	0,46	0,64	0,77	0,81
Restgjeld	112,36	8,80	14,53	19,07	21,94	21,17	26,85

Tabellen under viser ytelse, renter, avdrag og restgjeld totalt og per år med 30 % lånoptak av estimerte investeringsverdi i perioden 2024-2029.

30% (beløp i millioner kroner)	Total i perioden						
	2024-2029	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Ytelse	4,33	-	0,42	0,71	0,95	1,12	1,12
Rente	2,57	-	0,26	0,44	0,57	0,66	0,63
Avdrag	1,77	-	0,16	0,28	0,38	0,46	0,49
Restgjeld	67,42	5,28	8,72	11,44	13,16	12,70	16,11

Overordnet vurdering av konsekvenser ved reduksjon i rammeoverføringene

ABBR er muntlig orientert av kommunalsjef Finnanger om at alle tjenesteområdene bør se på en reduksjon opp til 15 % av dagens budsjett og legger derfor dette til grunn i våre vurderinger.

Å imøtekomme en reduksjon i rammeoverføringene på 15 % uten å redusere kvaliteten på våre tjenesteleveranser, vil være særdeles utfordrende, spesielt på kort sikt, og vurderes som urealistisk og uforsvarlig uten ytterligere analyser og vurderinger. Det vil i ytterste konsekvens kreve en nedbemanning og derav endring av dagens brannordning som kan medføre økt risiko for tap av liv og helse, både for egne mannskaper og innbyggere, eller en transformasjon av tjenesteområdet. Det vil

derfor være behov for grundige analyser av hvilke tjenester som kan reduseres eller omstruktureres for å minimere negative konsekvenser. Dette vil vi ha behov for å bruke tid på.

I det følgende vil vi først belyse kortsiktige tiltak med konsekvenser, og deretter de langsiktige analysebehovene.

Kortsiktige tiltak og konsekvenser

Utsette investering i mannskapsbil med elektrisk drivlinje tilknyttet Fornebu brannstasjon (7 MNOK)

- Tiltak: Utsettelsen av investeringen vil redusere de totale overføringene fra Bærum kommune med 7 millioner kroner i 2025.
- Konsekvenser:
  - Miljøpåvirkning: Utsatt overgang til ny teknologi kan midlertidig forsinke miljøgevinster og bidra til fortsatt utslipp fra eksisterende kjøretøy.
  - Driftsmessig påvirkning: Kan påvirke effektiviteten og påliteligheten til utrykningskjøretøy, avhengig av tilstanden til den nåværende mannskapsbil.
  - Økonomisk påvirkning: Direkte innsparing i 2025 på 7 millioner kroner som kan avhjelpe det umiddelbare budsjettpresset.

Strategi for håndtering av investeringsplan (15 MNOK fordelt på 2025 og 2026)

- ABBR har hvert år revidert investeringsplanen og utsatt investeringen knyttet til brannlift og flere mindre beredskapskjøretøy, samt også redusert antall mannskapsbiler. Utsettelse av utskifting av beredskapskjøretøy medfører økte vedlikeholds- og reparasjonsutgifter, samt at vi ikke oppnår økt håndteringsevne med nyere og forbedrede kjøretøy, samt utrustning.
- Tiltak: Låneopptak opptil 80 % av investeringssum fra og med 2024
Dette vil minimere konsekvensene ved en reduksjon i de forespeilede rammeoverføringene fra eierkommunene. Låneopptak vil gi oss muligheten til å fordele de økonomiske konsekvensene mer jevnt og oppnå en bærekraftig økonomisk styring.
- Konsekvenser:
  - Langsiktig økonomisk belastning: Låneopptak vil forlenge den økonomiske byrden, men også gi rom for å fordele kostnadene over flere år, noe som kan lette det umiddelbare presset.
  - Bærekraft: Gir rom for en mer planlagt og kontrollert tilnærming til kostnadseffektivisering og utvikling, noe som kan være mer bærekraftig på lang sikt.
  - Endre vedtatt selskapsavtale⁵ slik at det gir oss handlingsrom til å ta opp lån.

Utsette endret bemanning tilknyttet Tofte stasjon

- Tiltak: Utsettelse av bemanningsendringer vil ikke endre rammeoverføringene, men estimeres å redusere kostnadsnivået med 3 millioner kroner fra tidligere budsjettet.
- Konsekvenser:
  - Driftskostnader: Direkte kostnadsbesparelse på 3 millioner kroner, som kan bidra til å møte budsjettkravene.
  - Tjenestekvalitet: Risiko for redusert tjenestekvalitet. Konseptanalysen for Tofte brannstasjon anbefalte to alternativer for bemanning, som begge innebar en hybrid løsning bestående av kasernert bemanning og deltid. Det ble vedtatt i representantskapsmøtet 15.6.2023 (saknr. 6/23) at man skulle gå videre med de to foreslåtte alternativene. Disse to alternativene var:
    - Alternativ 2 – 5 x 2 heltid + 4 x 3 deltid
    - Alternativ 3 – 4 x 2 heltid + 2 dagtid + 4 x 3 deltid bestående av forebyggende og administrative ressurser i tillegg til beredskapsressurser.

⁵ [Selskapsavtale ABBR](#)

Begge alternativer ville medført en økning i antall ansatte på heltid.

Dette arbeidet ble videreført i arbeidsgruppen som skulle se på optimalisering av bemanning, som startet sitt arbeid i januar 2024. Tatt i betraktning brannstyrets innspill i mars 2023 om at ABBR måtte se eventuelle kostnadsøkninger samlet for hele selskapet, anbefalte arbeidsgruppen i styremøte 7.5.2024 at Tofte brannstasjons bemanning skulle tilføres 3 dagtidsstillinger og at hybridløsningen ble utsatt. Dette for å imøtekomme en helt nødvendig økning av antall ansatte i beredskap heltid, for å sikre en bærekraftig og sunn drift med mulighet for øvelse og trening, og samtidig redusere kostnadsøkningen for eierkommunene.

- Personal: Kan påvirke arbeidsmiljøet og medarbeidernes motivasjon, avhengig av hvordan utsettelsen kommuniseres og håndteres. Noe som igjen kan føre til økt turnover og økte kostnader forbundet med rekruttering og opplæring. Vaktordningen vil være krevende, redusere fleksibiliteten og skape utfordringer knyttet til kompetanse. Spesielt dagtidsberedskapen vil være sårbar. Allerede nå er det er svært krevende for brigadefører deltid å dekke opp fravær på dagtid. Det vil ikke være forsvarlig å nedbemanne for deltid dersom vi skal kunne etterleve gjeldene brannordning. Slik deltid er bemannet pr i dag vil en nedbemanning føre til at ABBR ikke vil være i stand til å fylle lovpålagte krav om størrelse på vaktlag.

Oppsummering kortsiktige tiltak og konsekvenser

De foreslåtte tiltakene gir en kombinasjon av direkte kostnadsbesparelser og strategiske justeringer for å håndtere de økonomiske utfordringene ABBR står overfor. Ved å utsette investeringer og bemanningsendringer, samt benytte låneopptak, kan vi oppnå nødvendige innsparing uten å umiddelbart svekke tjenesteleveransen. Samtidig må vi være oppmerksomme på de langsiktige konsekvensene og sikre at vi opprettholder et bærekraftig økonomisk fundament.

Tabellen under viser mulighetsrommet ABBR har til å imøtekomme forespørselen om reduksjon i kostnadsnivå.

Utsette vedtak i Hovedutvalg for klima- miljø og utvikling (KLIMU): reduserer 7 millioner kroner og gjelder direkte Bærum kommune i 2025. Gir ingen varig endring av kostnadsnivå for ABBR.

Utsette bemanning Tofte: reduserer det planlagte kostnadsnivået i 2025 for ABBR, men gir ingen endring fra 2024 nivå.

50 % og 80 % låneopptak viser muligheten for kostnadsnivå endringen fra 2024 nivå.

Tiltak som utsettes - millioner kroner	Bærum kommunes andel	Asker kommunes andel	Totalt	%-vis endring fra 2024 nivå rammeoverføring
Utsette Klimu-tiltak direkte		7		7
Utsette bemanning Tofte	1,716	1,28		3
50% Låneopptak	11,94	8,94		20,88
80% låneopptak	5,32	3,98		9,30
Sum utsettelse	26,0	14,2		40,2
				7,4 %

Langsiktige tiltak og konsekvenser

Under vil vi se på langsiktige tiltak hvor følgende vil bli utdypet:

1. Regionalt brann- og redningsvesen
2. Endring av dagens brannordning for ABBR

Regionalt brann- og redningsvesen

Rapporten Fremtidens brann- og redningsvesen – helhetlig gjennomgang av brann og redningsområdet⁶ utgitt juni 2023 har sett på tre ulike områder for samarbeid, fra dagens organisering til ett regionalt brann- og redningsvesen innenfor 110-distriktets grenser. Se figur 25, side 124, i rapporten - ulike organisatoriske strukturer som arbeidsgruppen har vurdert:

Struktur 1		Struktur 2		Struktur 3	
Styrke dagens brann- og redningsvesen		Regionale brann- og redningsvesen		Regionalt samarbeid og tydeliggjøring av oppgaver	
Lokalt	All håndtering forebyggende og beredskap	Regionalt brann- og redningsvesen	All håndtering forebyggende og beredskap	Lokalt	Grunnportefølje beredskap Grunnportefølje forebyggende Evt. andre oppgaver besluttet lokalt
Regionalt	IUA + frivillige samarbeid			Regionalt samarbeid	Utvalgte forebyggende oppgaver Utvalgte beredskapsoppgaver IUA
Nasjonalt	Støtte til brann- og redningsvesen Ledelse/ressursstyring nasjonale hendelser Nasjonale kapasiteter Styrke kapasitet til tilsyn Styrke funksjon til teknologi og anskaffelser	Nasjonalt	Ledelse/ressursstyring nasjonale hendelser Nasjonale kapasiteter Styrke kapasitet til tilsyn Styrke funksjon til teknologi og anskaffelser	Nasjonalt	Ledelse/ressursstyring nasjonale hendelser Nasjonale kapasiteter Styrke kapasitet til tilsyn Styrke funksjon til teknologi og anskaffelser

Det er i Norge store forskjeller på dagens brann- og redningsvesen og også antallet brann- og redningsvesen som er innenfor 110-distriktets grenser. I dekningsområdet til vår 110-sentral er det kun to brann og redningsvesen – ABBR og Oslo Brann og redningsetat (OBRE). Her kan det være mange positive effekter ved å etablere ett regionalt brann- og redningsvesen. Etter vår oppfatning er det muligens her det på lang sikt vil være mulig å hente de største økonomiske gevinstene.

Rapporten fremhever både der det er fordeler, men også de punktene som kan være ulemper. ABBR mener i denne sammenheng at mange av punktene ikke vil gjelde i vår region som vi skal komme tilbake til. Følgende er beskrevet i rapporten om regionale brann- og redningsvesen (struktur 2):

⁶ Justis- og beredskapsdepartementet (2023)

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-4 20.06.2024

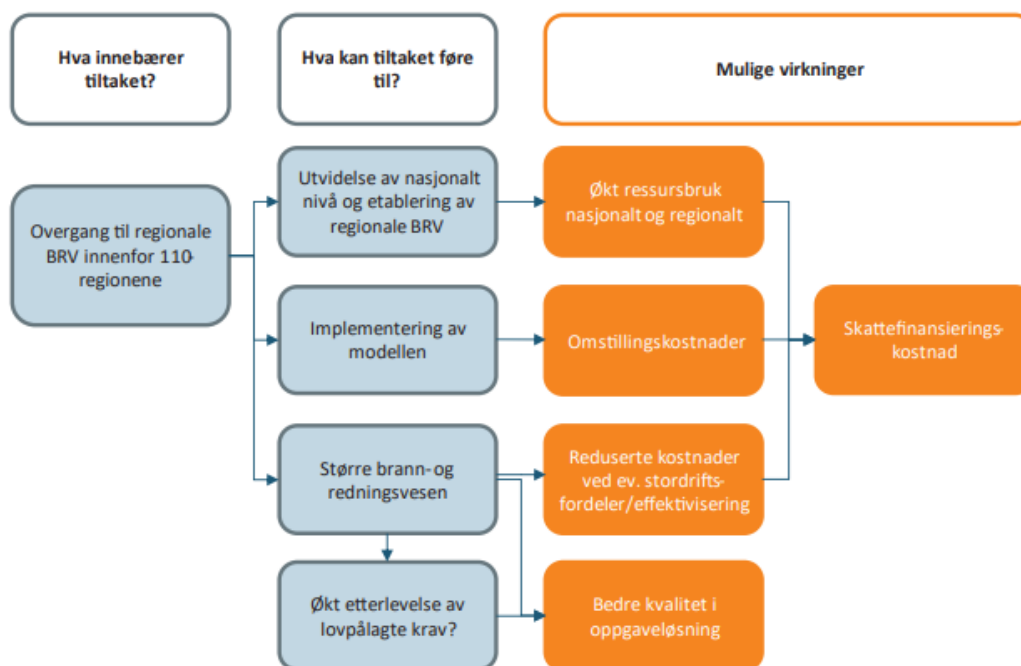
I struktur 2 erstattes de lokale brann- og redningsvesenene av regionale brann- og redningsvesen, ett per 110-distrikt. Det regionale brann- og redningsvesenet skal eies av kommunene i regionen, slik at brann- og redningstjenesten fortsatt er en kommunal oppgave. Det regionale brann- og redningsvesenet vil få ansvar for alle lovpålagte oppgaver innenfor forebygging og beredskap i regionens kommuner, i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven. Det skal være én brann- og redningssjef per region. Brannstasjonene og tilhørende brannmannskaper vil fremdeles være lokalisert i kommunene for å ivareta beredskapen og utrykningstidene. I en slik struktur vil det være aktuelt med en tredeling av operativ ledelse, som vil møte politiets organisering (ABBR er organisert på denne måten, ref. ny brannordning). 110-sentralene skal drives slik som politiets operasjonssentraler. Forebyggende- og beredskapsmessige oppgaver skal løses i regionen på en effektiv og sikker måte, med utplasserte kapasiteter og kompetanse basert på en regional ROS-analyse. I likhet med de andre organisatoriske strukturene, vil det også i fremtidens regionale brann- og redningsvesen være behov for styrking av nasjonale strukturer, eksempelvis knyttet til teknologiutvikling og koordinering av nasjonale hendelser eller internasjonale innsatser.

Regionale brann- og redningsvesen vil gi positive virkninger i form av større fagmiljøer, profesjonell ledelse og bedre beredskap. Arbeidsgruppen mener imidlertid at mange av de samme positive virkningene kan realiseres gjennom regionale samarbeid, se delkapittel 5.1.3, uten at det etableres regionale brann- og redningsvesen. Regionale brann- og redningsvesen har et potensiale for å utløse økonomiske stordriftsfordeler. Krav om dimensjonering og utrykningstid vil imidlertid alltid være styrende for de lokale brann- og redningsvesensstrukturene. Endring av struktur på brannstasjonene er ikke vurdert av arbeidsgruppen, og krav til utrykningstid legger begrensninger. Arbeidsgruppen mener derfor at det, uten nærmere analyser, er usikkert hvor stor stordriftsfordelen eventuelt er. Etablering av regionale brann- og redningsvesen vil også gi omstillingskostnader og større geografisk distanse mellom brannsjef og ansatte i regionens distrikter. I tillegg reiser også denne strukturen det prinsipielle spørsmålet om kommunalt selvstyre, i større grad enn for regionale samarbeid som beskrives i struktur 3. Arbeidsgruppene har valgt å ikke gå videre med denne løsningen.

ABBR har forståelse for at arbeidsgruppen er usikker på hvor stor stordriftsfordelen kan bli og at de generelt regionalt er bekymret for avstand til brann- og redningssjef og ansatte, og evt. omstillingskostnader. ABBR er imidlertid av den oppfatning at denne regionen har forholdsvis liten geografisk størrelse i forhold til andre regioner så avstand ikke bør være bekymringsfullt, men heller se på andre synergieffekter. Videre tenker vi at ved kun to brann- og redningsvesen vil omstillingskostnadene muligens være lavere enn i en region med over 30 brann- og redningsvesen. I tillegg, med kun tre eierkommuner tenker vi at dette ikke vil utfordre kommunalt selvstyre.

Videre er det viktig å vise til Menon Economics (ME) som har utarbeidet en tilleggsrapport, fra side 225, hvor de på oppdrag fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har bidratt med å vurdere samfunnsøkonomiske virkninger av foreslåtte tiltak. ME har sett på mulige virkninger av de ulike skisserte strukturene, se figur 4-4 side 246 om mulige virkninger ved regionale brann- og redningsvesen – i denne rapporten benevnt det som modell 3:

Videre har ME sett på et teoretisk gevinstpotensial innenfor beredskap per 110-region per år som utgangspunkt for diskusjon og ikke hensyntatt kostnader/ulemper). Se tabell under side 248:

	Innbygger-tall	Antall brannvesen	Samlede netto drifts-utgifter i mill. kroner i 2022	Teoretisk gevinst-potensial, i millioner kroner per år	Gevinst-potensial som andel av 2022-utgifter, i prosent
110-sentralen for Finnmark	74 129	18	101,5	37,3	36,7
110-sentralen i Tromsø	166 537	18	172,1	47,8	27,8
110 Nordland	239 854	24	294,3	126,9	43,1
Midt-Norge 110-sentral IKS	477 392	18	448,7	155,1	34,6
Møre og Romsdal 110-sentral KF	265 848	15	307,8	125,8	40,9
110 Vest	597 377	33	627,9	275,4	43,9
Alarmsentral brann Sør-Vest	531 522	14	479,2	158,8	33,1
110-sentralen Agder	309 324	6	277,2	71,2	25,7
Sør-Øst 110 IKS	694 651	18	616,7	218,0	35,3
110-sentralen i Oslo	924 897	2	644,9	141,3	21,9
Øst 110-sentral IKS	765 197	10	626,0	194,6	31,1
Alarmsentral Brann Innlandet	378 542	21	359,6	116,6	32,4
Samlet	5 425 270	197	4 956,0	1 668,7	33,7

Kilde: KOSTRA og DSB, bearbeidet av Menon Economics

Som det fremkommer av tabellen er det et teoretisk gevinstpotensial på 141,3 millioner kroner per år ved å slå sammen ABBR og OBRE.

Hvis det for fremtiden vi bli trangere økonomiske tider, som er en av de sikreste drivkreftene i offentlig sektor⁷, sammen med flere sikre drivkrefter som vil treffe brann- og redningsområdet, bør dette også vektlegges i vurderingen av regionalisert brann- og redningsvesen.

Sikre drivkrefter

Følgende drivkrefter er ansett som å ha størst påvirkning på offentlig sektor og å være relativt sikre, dvs. at utviklingen går i én retning:

- Moderat befolkningsvekst og flere eldre
- Mindre økonomisk handlingsrom i offentlig sektor
- Rask teknologisk utvikling
- Klimaendringer, klimarisiko og miljøspørsmål som påvirker samfunnet
- Grunnleggende menneskelige behov for trygghet og tilknytning
- Mangel på kompetent arbeidskraft

Drivkreftene påvirker hverandre, og det er klare avhengigheter mellom dem.

ABBR er derfor av den klare oppfatning av at ABBR og OBRE bør få et mandat til å etablere en mulighetsstudie for å se på hvor reelt et slikt økonomisk gevinstpotensial kan være, andre fordeler og ulemper ved en sammenslåing, og komme med ulike alternative organisatoriske og strukturelle forslag. ABBR og OBRE bør eventuelt avklare om det er mulig med bistand fra ME til å bistå i det viktige arbeidet da de allerede har etablert en unik kompetanse innenfor fagområder gjennom arbeidet med rapporten. Det er også en mulighet for at kommunesektorens interesseorganisasjon - KS⁸ og Statsforvalter⁹ kan og bidra med OU-midler til en slik historisk mulighetsstudie.

Endring av dagens brannordning

Hvis det ikke blir gitt anledning til å utrede mulighetene for et regionalt brann- og redningsvesen, bør det vurderes å utfordre dagens brannordning da vi per nå ikke ser noen annen mulighet enn å nedbemanne for å kunne imøtekomme et vesentlig nedtrekk i budsjettet. ABBR har en brannordning som er vedtatt politisk – i representantskapet 16.06.2022 - sak 7/22 og oversendt DSB i henhold til lov- og forskrift. Fra ABBR sin side er ikke dette å anbefale, da vi står fast ved at den store gevinstrealiseringen vil være å utrede en mulighet for regionalt brannvesen da en endring av dagens brannordning vil svekke tjenestetilbudet. Hvis vi ikke ser at det gir ønsket effekt, må dagens brannordning for ABBR utredes. Under beskrives noen mulige tiltak og konsekvenser som må utredes nærmere.

Forebyggende årsverk i ABBR er dimensjonert med ett årsverk mindre enn minimumskravet i gjeldende forskrifts krav om 0,1 årsverk pr 1000 innbygger. Konsekvensene av å ikke bemanne i henhold til forskriftens minimumskrav vil generelt bety mindre ressursbruk til arbeidet for å unngå at hendelser skjer. I et langsiktig perspektiv vil dette kunne få konsekvenser i form av:

- økt antall hendelser generelt
- økt behov for beredskap/håndtering av hendelsene
- økt antall branner
- økt antall omkomne

⁷ [Scenarioer for offentlig sektor i 2040](#)

⁸ [Søknad om OU-midler - KS](#)

⁹ [Tilskudd | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-4 20.06.2024

- økt skadeomfang ved uønskede hendelser
- redusert informasjons- og motivasjonstiltak til innbyggerne
- redusert aktivitet for virksomheter med særskilt risiko
- generelt dårligere service til innbyggerne

Andre vurderinger

- Nedbemanning vil være eneste løsning for å imøtekomme kravet umiddelbart. Da må dagens brannordning endres, hvor ressurser, herunder antall mannskap, antall vaktlag, brannstasjoner, kjøretøy og materiell vil måtte reduseres.
- Dagens organisering i beredskap heltid innebærer en lav overhøyde. Konsekvensene av å ikke øke antall ansatte i beredskap heltid er at avdelingen vil være avhengig av å benytte seg av et stort antall vikarer for å opprettholde drift ift. gjeldende brannordning. Resultatene av nylig gjennomført fravørsanalyse viser at fraværet blant ansatte i heltid er jevnt, utenom sommerferieperioden, som ift. lovverket tilsier at det skal bemannes fast fremfor bruk av vikarer. En nedbemanning vil måtte innebære en reduksjon i minimumsbemanningen og redusere beredskapen i ABBRs beredskapsdistrikt.
- Usikkerhet blant de ansatte vil kunne medføre uønsket turnover og at ABBR kan miste verdifull kompetanse. Motivasjonen blant ansatte er det som fremfor alt fremmer gode prestasjoner, innovasjon og effektivitet, noe som er avgjørende for moderne arbeidsplasser (Bang & Middelfart, 2010). En reduksjon på 15 % vil forringe kvaliteten på arbeidet, hindre måloppnåelse og det vil ikke være mulig å sikre lovpålagte kurs og kompetanseheving.
- Det vil ikke være forsvarlig å nedbemanne for beredskap heltid og deltid dersom vi skal kunne etterleve gjeldene brannordning.

Oppsummering foreslåtte tiltak

Som beskrevet ovenfor er det krevende for ABBR å være mer konkret på nåværende tidspunkt da vi er avhengig av å få mer tid til å utrede ulike handlingsalternativer for å avklare om det er andre muligheter til å effektivisere tjenestene, samtidig med å evne og redusere budsjettene som per i dag er underdimensjonert.

Kortsiktige

1. **Utsettelse av investering i mannskapsbil med elektrisk drivlinje for Fornebu brannstasjon**, som kan spare 7 millioner kroner i 2025.
2. **Strategi for håndtering av investeringsplan** ved å spre innsparingene over en lengre periode og benytte låneopptak, som kan redusere rammeoverføringene med totalt 15 millioner kroner i 2025 og 2026.
3. **Utsettelse av bemanningsendringer tilknyttet Tofte stasjon**, som kan spare 3 millioner kroner fra tidligere budsjetterte kostnader.

Langsiktige

1. Utrede mulighetene for et regionalt brann- og redningsvesen
2. Utrede muligheten for å endre dagens brannordning

Hvis det er behov for ytterligere informasjon, er vi tilgjengelige og vil prioritere å sette av ressurser til dette arbeidet for å imøtekomme eierkommunenes behov.

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse
24/00534-4

Dato
20.06.2024

**ASKER OG BÆRUM
BRANN OG REDNING**

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Oppfølgingsbestilling etter vårt tilsvaret den 16. juni 2024 – økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover.

Asker og Bærum brann og redning IKS (ABBR) viser til ny mottatt bestilling per e-post angående den krevende økonomiske situasjonen i Bærum kommune fra kommunalsjef miljøtekniske tjenester Svein Finnanger fredag 16. august d.å. Denne henvendelsen er en oppfølging på vårt tilsvaret den 13. juni d.å. – Økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover etter ny forventet kommunefordelingspolitikk med referanse 24/00534-4 (vedlegg 1), og er grunnlaget for dette svaret.

Følgende bestilling ble oversendt:

Viser til tidligere mail om utfordringsbilde knyttet til budsjett for Bærum framover og til deres svar på utfordringsbilde. Bærums utfordring er at med de nye rammene for kommuneøkonomien, så ligger Bærum kommune med et budsjett som er 1 milliard over det som er bærekraftig. Et nedtak på 1 milliard av kommunens budsjett utgjør ca. 7,2% av kommunens brutto budsjett. Alle enheter i kommunen ble imidlertid utfordret på å se på et mulighetsrom for nedtak på inntil 15% av netto budsjett. Budsjettprosessen har nå kommet lengre og nærmer seg et endelig forslag fra kommunedirektøren. Et nedtak av Bærums tilskudd til ABBV på 7,2% utgjør en reduksjon av tilskuddet på ca. kr 8 mill. Dette vil gjelde allerede fra og med 2025 budsjettet. Bærum kommune har bevilget kr 7 mill. til å anskaffe en el-mannskapsbil. Denne bevilgningen vil bli foreslått kuttet og det kommer i tillegg til det generelle nedtaket. Dere pekte i deres tilbakemelding sist, på muligheten av å kunne ta opp lån for å betjene investeringene. Det er en kortsiktig løsning som ikke tar ned volumet på tjenesten, men som fordeler kostnadene fram i tid. De nye rammene fra staten vil imidlertid kreve at Bærum kommune tar ned volumet på sine tjenester. Muligheten for låneopptak vil kreve endringer av selskapsavtalen. Et slikt initiativ må eventuelt komme fra ABBR. Jeg imøteser en tilbakemelding fra dere innen 20. august på følgene av et slik nedtak av tilskuddet fra Bærum kommune. Beklager kort frist.

ABBR er et interkommunalt selskap eiet av Asker- og Bærum kommuner og vi må derfor forholde oss til gjeldende selskapsavtale vedtatt av Bærum kommunestyret 06.02.2019 og Asker kommunestyret 12.11.2019. Selv om bestillingen kommer fra Bærum kommune vil dette tilsvaret gjelde for begge kommunene i henhold til intensjonsavtalen vedlagt selskapsavtalen.

Asker og Bærum brann og redning IKS

Postadr.: Katrineåsveien 20,
3440 Røyken
Besøksadr.: Fredtunveien 5
1386 Asker

Telefon: 66 76 42 00
E-post: post@abbr.no
Nettside: www.abbr.no

Org. nr.: 980 358 380
Bank: 1503.27.76490

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-5

Vi tolker den nye bestillingen slik at vi skal ta utgangspunkt i de totale rammeoverføringene i henhold til revidert budsjett 2024 pålydende ca. 204,2 MNOK, hvor tilskuddet fra Bærum kommune er ca. 111,4 MNOK og Asker kommune ca. 92,8 MNOK. Med et anbefalt nedtrekk på 7,2% fra kommunedirektøren av den totale rammeoverføringen på ca. 204,2 MNOK betyr det at overføringene til ABBR kan bli redusert med ca. 14,7 MNOK fra 2025, hvis besluttet.

Men, i forbindelse med budsjettprosess 2025 har vi beskrevet at vi har behov for en økning fra 2024 budsjettet med 13,7 MNOK som tilsvarer en total rammeoverføring på 217,9 MNOK. Hvis vi trekker ut tilleggsbevilgningen til elektrifisert mannskapsbil pålydende 7 MNOK og utgift til ny husleie på Tofte pålydende 2,0 MNOK vil det varige behovet for økt rammeoverføring være 4,7 MNOK for oppbemanning av en dagtidsansatt på Tofte og økt bemanning 110-sentralen. Det vil redusere budsjettet totalt med 19,4 MNOK.

Som brann- og redningssjef kan jeg ikke anbefale tiltak som medfører brudd på gjeldende brannordning da den er godkjent politisk og er i henhold til lov- og forskriftskrav. Vår foreløpige anbefaling vil derfor baseres på tiltak som kan bidra til å redusere rammeoverføringene, men som ikke tar ned volumet på tjenesteleveransen i 2025.

I det følgende vil vi på nytt beskrive hvilke tiltak som vi anbefaler og vil bli søkt løst – låneopptak - som vil gi effekt for 2025 budsjettet, uten at vi tar ned volumet på tjenestene. Hvis ikke vi får aksept for dette tiltaket må en mulig reduksjon i volumet på tjenestene utredes nærmere. Da må brann- og redningssjef få et tydelig mandat som beskriver hva eierne ønsker skal utredes. Ber om at innhold i et eventuelt mandat og tidspunkt for leveranse avklares nærmere med ABBR før oversendes.

Låneopptak:

Som beskrevet tidligere mener vi dette tiltaket vil gi mest effekt på kortsikt og gi oss det handlingsrommet vi trenger i 2025 for eventuelt å kunne utrede mulige organisatoriske endringer på langsikt. I henhold til gjeldende selskapsavtale § 12 - Låneopptak og garantistillelse: *Selskapet kan ikke ta opp lån. Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.* Da vi er av den oppfatningen at det haster med låneopptak allerede fra 2024, vil vi snarest mulig skrive et utkast til ny selskapsavtale hvor §12 endres slik at ABBR gis mulighet til låneopptak. ABBR følger etablerte forvaltningsprosesser i henhold til selskapsavtalen. Hvis vedtatt av brannstyret og representantskapet oversendes saken til behandling i kommunestyrene, ref. selskapsavtalen § 21- Endring av selskapsavtalen: *Endringer av selskapsavtalen kan gjøres av et enstemmig representantskap, bortsett fra §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,12 og 20, som krever vedtak i deltakernes kommunestyre.*

Dette tiltaket isolert vil medføre en innsparing på 30,18 MNOK med låneopptak pålydende 80% av investeringsplanen i perioden 2024 til 2026. For 2025 vil det bety en mulig reduksjon i rammeoverføringene pålydende 15,09 MNOK som da vil ivareta anbefalt nedtrekk på 7,2%.

Hvis vi ikke får anledning til låneopptak vil det som sist beskrevet medføre en reduksjon i antall ansatte som krever at vi får anledning til å utrede dette nærmere.

Reduksjon i volum på tjenestene ved å redusere våre kapasiteter

Dagens organisering og dimensjonering av ABBR er et resultat av kommunesammenslåingen 2020 og omorganiseringen i 2022, hvor beredskapsnivået i alle 3 kommunene ble opprettholdt. Det er ikke mulig å imøtekomme et kutt i rammeoverføringene på 14,7 MNOK, med krav om reduksjon i tjenestevolumet, uten å redusere dagens bemanning. En reduksjon av bemanningen vil utfordre dagens organisering, og måten ABBR møter forskriftskravene (minimumskrav), herunder kreve

Asker og Bærum brann og redning IKS

Vår referanse Dato
24/00534-5

---

endring av den politisk godkjente brannordningen. Alternativ organisering av brann- og redningstjenesten vil kreve ytterligere tid til utredning, politisk vedtak og implementering.

Andre tiltak vi fortløpende vurderer og iverksetter

ABBR har gjort vurderinger på varekost og vil gjennomføre besparestiltak der vi har anledning. Dette gjelder for eksempel kutt i papiraviser, bedre kontroll på strømforbruk, reduksjon i antall lisenser etc. Dette utgjør ikke de store beløpene, men bidrar til en mer bærekraftig drift.

Nye opplysninger angående bemanningssituasjonen Tofte

Det har skjedd en negativ utvikling i bemanningssituasjonen på Tofte siden vi oversendte skrevet den 16. juni d.å. Den negative utviklingen har medført at det er behov for en ekstra dagstidsstilling frem til vedtatt hybridløsning blir etablert når budsjettene tillater det. Dette for å forsikre oss om at vi evner å opprettholde beredskapen i henhold til gjeldende brannordning.

I tillegg må vi dekke utgiftene til oppbemanning i 110-sentralen som vedtatt. Konsekvensene av de to tiltakene betyr at vi med låneopptak evner totalt å redusere 2025 budsjettet med 12,39 MNOK. Det er ca. 6,07% reduksjon. Dette er uten inflasjonsjustering og eventuelle direkte kostnader for den enkelte kommune som eks. økt husleie Tofte.

Konklusjon:

Ved å få mulighet til låneopptak vil vi oppnå en maksimal besparelse på 6.07% for 2025 budsjettet uten at dette får konsekvenser for tjenesteleveransen. Jeg er fortsatt av den oppfattelsen at ABBR, sammen med OBRE, bør gis mulighet til å utrede en sammenslåing da det muligens vil gi den best mulige langsiktige løsningen.

Med hilsen

Anders Løberg
Brann- og redningssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Økonomiske utfordringer og konsekvenser for budsjettprosess 2025 og fremover etter ny forventet kommunefordelingspolitikk

Saksframlegg

Arkivsak
24/14278-1

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Viken Kontrollutvalgssekretariat - VIKUS - Innkalling til representantskapsmøte 2-2024

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Formannskapet som Asker kommunes eierutvalg har behandlet innkalling til representantskapsmøte 2 – 2024 i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS den 26. september 2024 og tar denne til orientering.
2. Asker kommunes representant oppfordres i sak 04/24 og 05/24 å påpeke den alvorlige økonomiske situasjonen som er oppstått og oppfordre til å holde budsjetter på dagens nivå.

1. Sammendrag

Daglig leder Mona Moengen har den 21.08.2024 på vegne av representantskapets leder Anette Canarius Elseth innkalt til representantskapsmøte 2-2024 som er berammet til 26.09.2024 fra kl. 15:00. Møtet vil foregå på rådhuset i Lillestrøm kommune og som fjernmøte via teams.

Innkallingen følger som vedlegg til dette saksfremlegg.

Asker kommune valgte i kommunestyremøte 14.11.2023 sak [70/23](#) følgende til representantskapet i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS:

Medlem av representantskapet: Børre Pettersen

1. varamedlem: Nina Holmen
2. varamedlem: Christina Apuzzo

I tråd med Kommunelovens §23-6, 4. ledd, er kopi av innkalling sendt kontrollutvalgets medlemmer samt Viken kontrollutvalgssekretariat IKS; slik at kontrollutvalget er varslet om møtet. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i disse møtene.

2. Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget er et lovpålagt utvalg, som har en sentral rolle i kommunens egenkontroll. For at kontrollutvalget skal være i stand til å ivareta sin funksjon, er det avhengig av tjenester fra et uavhengig sekretariat. Viken kontrollutvalgssekretariatet IKS skal sørge for at de sakene som kontrollutvalget behandler er forsvarlig utredet, og at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt. Kontrollutvalget har en bestillerrolle overfor revisor, som i hovedsak rapporterer resultatene av sine kontroller til kontrollutvalget.

Viken kontrollutvalgssekretariatet IKS bistår kontrollutvalget med å fylle bestillerrollen. Et viktig ledd i dette er å utarbeide forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. For noen kontrollutvalg utfører Viken kontrollutvalgssekretariatet IKS også risiko og vesentlighetsvurderingene forut for planarbeidet. I tillegg utfører Viken kontrollutvalgssekretariatet IKS undersøkelser på oppdrag fra kontrollutvalget. Viken kontrollutvalgssekretariatet IKS er faglig ressurs og diskusjonspartner for utvalget, og er det operative leddet som står for dialogen med kommunens administrative ledelse (kommunedirektøren) og med revisjonen.

3. Saksopplysninger

Kommunedirektøren viser til mottatt innkalling til representantskapsmøte i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS og har følgende merknader til sakene på dagsorden:

3.1 Godkjenning av innkalling med dagsorden

Som sak 04/24 skal representantskapet godkjenne innkalling med dagsorden, samt velge møteleder og person til å undertegne protokoll sammen med møteleder.

Representantskapets leder legger frem forslag i møtet på to representanter som skal godkjenne protokollen sammen med leder.

Kommunedirektøren anbefaler kommunens representant å følge forslag til vedtak: *Det fremlagte forslaget fra representantskapets leder på to representanter til å godkjenne protokollen sammen med leder støttes.*

3.2 Budsjett 2025 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS

Som sak 05/24 skal representantskapet behandle styrets forslag til budsjett for 2025 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS, som også inkluderer eierkommunenes andel til driften.

Styret legger i denne saken frem et årsbudsjett for 2025 på totalt kr. 10 872 000,-. Tilsvarende for 2024 var totalt 10 327 000,- budsjettet i overføringer.

Asker kommunes andel er for 2025 beregnet til kr. 582 000,-.

Tilsvarende for 2024 var kr. 553 000,-.

Dette er en økning på 5,28%.

Kommunedirektøren vil påpeke at Vikus de siste årene har hatt økning i sine inntekter i størrelsesorden ca. 5,2% - 16,8%; som er overføringer fra eierne.

Kommunedirektøren vil anbefale at Asker kommunes representant anmoder om at budsjettet for 2025 ikke økes.

3.3 Økonomiplanen for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS for 2025 - 2028

Som sak 06/24 skal representantskapet behandle styrets forslag til økonomiplan for 2025 – 2028 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS.

Styrets forslag til økonomiplan viser følgende overføringer:

	År 2025	År 2026	År 2027	År 2028
Overføringer	10 872 000	11 306 880	11 646 086	11 995 469
Asker kommunes andel	582 000	604 918	623 065	641 758

Med bakgrunn i de kostnadsøkninger som har vært de siste årene, vil Kommunedirektøren anbefale at Asker kommunes representant anmoder om at økonomiplanen for 2025-2028 holdes på et moderat nivå.

3.4 Møteplan for 2025

Som sak 07/24 skal representantskapet behandle møteplan for 2025.

Torsdag 24. april 2025 fra kl. 15:00

Torsdag 25. september 2025 fra kl. 15:00

4. Kommunedirektørens vurdering

Ut over de kommentarer som fremkommer i saksfremlegget, har ikke kommunedirektøren noen innvendinger til saken og anbefaler at formannskapet som eierutvalg tar innkallingen til representantskapsmøte i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS til orientering.

Økonomisk konsekvens:

Selskapets budsjett for 2025 viser at Asker kommune som eier må betale sin kostnadsandel, som er budsjettert med kr. 582 000,- for år 2025. Videre er det i økonomiprogrammet en forventning til at Asker kommune overfører følgende:

	År 2026	År 2027	År 2028
Asker kommunes andel	604 918	623 065	641 758

Kommunedirektøren forutsetter at kostnaden inndeckes handlingsprogrammet.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

Saken synes ikke å ha noen relevans for FN's bærekraftsmål og de tre bærekraftsdimensjonene miljø, økonomi og sosiale forhold

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet som eierutvalg tar innkallingen til representantskapsmøte i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

24_00018-5 Komplet innkalling_ Representantskapet i Viken
kontrollutvalgssekretariat IKS (26.0 307160_1_1

Saksprotokoll

Arivsak
24/14278

Saksbehandler
Lars Erik Eriksen

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Saksnr.
132/24

Viken Kontrollutvalgssekretariat - VIKUS - Innkalling til representantskapsmøte 2-2024

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 132/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Formannskapet som Asker kommunes eierutvalg har behandlet innkalling til representantskapsmøte 2 – 2024 i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS den 26. september 2024 og tar denne til orientering.
2. Asker kommunes representant oppfordres i sak 04/24 og 05/24 å påpeke den alvorlige økonomiske situasjonen som er oppstått og oppfordre til å holde budsjetter på dagens nivå.

Representantskapet i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS

Dato: 26.09.2024 kl. 15:00

Sted: Fjernmøte via Teams

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.

på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

21.08.2024

For leder i Representantskapet i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS, Anette Canarius Elseth

Saksliste

Saker til behandling

4/24 Valg av to representanter til å godkjenne protokollen	3
5/24 Budsjett 2025 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS	4
6/24 Økonomiplanen for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS for 2025 - 2028	12
7/24 Møteplan 2025	15

Arkivsak-dok. 20/00133-34
Saksbehandler Mona Moengen

Saksgang
Representantskapet i Viken
kontrollutvalgssekretariat IKS

Møtedato
26.09.2024

VALG AV TO REPRESENTANTER TIL Å GODKJENNE PROTOKOLLEN

Forslag til vedtak/innstilling:

Følgende ble valgt til å godkjenne protokollen sammen med leder:

-

Vedlegg:

Ingen vedlegg

Saksframstilling:

Representantskapets leder legger frem forslag i møtet på to representanter som skal godkjenne protokollen sammen med leder.

Arkivsak-dok. 24/00082-1
Saksbehandler Mona Moengen

Saksgang
Representantskapet i Viken
kontrollutvalgssekretariat IKS

Møtedato
26.09.2024

BUDSJETT 2025 FOR VIKEN KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS

Forslag til vedtak/innstilling:

Budsjett 2025 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS (driftsbudsjett og investeringsbudsjett) vedtas.

Vedlegg:

Forslag til budsjett 2025 (driftsbudsjett og investeringsbudsjett).

Saksframstilling:

I denne saken legger styret frem sitt forslag til budsjett for 2025 for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS. Styret behandlet saken i møtet 21.8.2024. Det er redegjort nærmere for budsjettet i vedlegget til saken.

Budsjett 2025

Viken kontrollutvalgssekretariat IKS

Behandlet i styret 21.08.2024.

INNHALDSFORTEGNELSE

Om Viken kontrollutvalgsekretariat IKS	2
Sekretariatets oppgaver	2
Bemanning	2
Budsjettpremisser	2
Budsjett 2025	4
Utgifter	4
Inntekter	5
Finanstransaksjoner og andre interne transaksjoner	5
Investeringsbudsjett Vikus 2025	6

Om Viken kontrollutvalgsekretariat IKS

Viken kontrollutvalgsekretariat IKS (Vikus) ble etablert 1.7.2020. Selskapet er sekretariat for kontrollutvalgene i eierkommunene Aremark, Asker, Aurskog-Høland, Bærum, Drammen, Eidsvoll, Enebakk, Flesberg, Flå, Frogn, Gjerdrum, Hol, Hole, Hurdal, Kongsberg, Krødsherad, Lier, Lillestrøm, Lørenskog, Modum, Nannestad, Nes, Nesodden, Nittedal, Nore og Uvdal, Ringerike, Rollag, Rælingen, Sigdal, Ullensaker, Vestby, Øvre Eiker og Ås, samt Buskerud fylkeskommune.

Selskapet er opprettet i samsvar med lov om interkommunale selskaper. Regnskapet føres etter kommunale regnskapsprinsipper jf. selskapsavtalen.

Sekretariatets oppgaver

Kontrollutvalget er et lovpålagt utvalg, som har en sentral rolle i kommunens egenkontroll. For at kontrollutvalget skal være i stand til å ivareta sin funksjon, er det avhengig av tjenester fra et uavhengig sekretariat. Sekretariatet sørger for at de sakene som kontrollutvalgene behandler er forsvarlig utredet, og at utvalgenes vedtak blir iverksatt. Kontrollutvalget har en bestillerrolle overfor revisor, som i hovedsak rapporterer resultatene av sine kontroller til kontrollutvalget. Sekretariatet bistår kontrollutvalget med å fylle bestillerrollen. Et viktig ledd i dette er å utarbeide forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. For noen utvalg utfører vi også risiko og vesentlighetsvurderingene forut for planarbeidet. I tillegg utfører Vikus undersøkelser på oppdrag fra kontrollutvalgene. Vikus er faglig ressurs og diskusjonspartner for utvalgene, og er det operative leddet som står for dialogen med kommunens administrative ledelse (kommunedirektøren) og med kommunens valgte revisor.

Bemanning

Vikus har nå 8 årsverk. Dette er etter styrets vurdering en bemanning som er tilpasset dagens oppgaver, og aktivitetsnivået i kontrollutvalgene.

Budsjettpremisser

Eierne fordeler kostnadene til sekretariatet mellom seg etter en fordelingsnøkkel basert på medgått tid og folketall i kommunen. Normalt legger Vikus kommunal deflator til grunn ved regulering av budsjettet. De siste årene har imidlertid anslaget på deflatoren i revidert nasjonalbudsjett vært lavere enn faktisk lønns- og prisvekst. Vikus har derfor hatt en lavere inntektsutvikling enn lønns- og prisveksten. For 2023 ble budsjettet regulert med 3,7%, mens deflatoren var 6,7 %. Over tid får dette konsekvenser.

De interkommunale revisjonsselskapene vi samarbeider med (Viken kommunerevisjon IKS og Romerike revisjon IKS) ba om ekstra tilskudd fra eierne i 2024 for å dekke opp for økte lønns- og pensjonsutgifter. Det gjorde ikke vi. Vi dekket underskuddet ved å bruke av fond, noe som ikke er bærekraftig.

Styret har derfor valgt å legge til grunn en regulering av budsjettet på 5,2 % for 2025. Det hensyntar at det høye lønnsoppgjøret og de høye kostnadene til pensjon i 2024 som får virkning inn i 2025. Lønnsoppgjøret har stor påvirkning, hele 88 % av budsjettet går til å dekke lønnsutgiftene.

I dette budsjettforslaget lagt til grunn en antagelse om at lønningene vil øke med 4,2 % i 2025. Pensjonsutgiftene er budsjettet med 15 %.

Det er antall saker som kontrollutvalgene behandler og antall møter i utvalget som danner grunnlaget for fordeling av eirebetalingen. I budsjettet har vi lagt til grunn at kontrollutvalgene får levert samme timeramme som i 2024. Vi ser imidlertid at det kan bli behov for enkelte justeringer nå etter at de nyvalgte

kontrollutvalgene er godt i gang. Flere utvalg har planlagt flere møter enn det som er lagt inn i modellen. Dette gjelder Bærum, Kongsberg, Nittedal og Nes. Enkelte utvalg har flere og mer krevende saker som det tar tid for sekretariatet å håndtere. Styret vil vurdere situasjonen, og eventuelt ta dette opp der det er aktuelt.

Utgiftene fordeles som sagt mellom eierne ved at 70 - 80% av betalingen er basert på folketall i kommunen fordelt på denne måten:

Innbyggere	Antall kommuner	Fastbeløp	Totalt beløp
0-3 999	8	100 000	800 000
4 000 - 9 999	3	120 000	360 000
10 000-19 999	7	200 000	1 400 000
20 000-39 999	9	250 000	2 250 000
40 000-59 999	2	300 000	600 000
60 000 79 999	0	350 000	0
80 000 99 999	2	420 000	840 000
over 100 000	2	540 000	1 080 000
Buskerud fk	1	400 000	400 000
Sum	34		7 730 000

For Buskerud fylkeskommune er det utviklet en egen modell. Det blir urimelig å knytte fastpriskomponenten til folketall, slik det gjøres for kommunene, da ville dette bli svært høyt. Fastbeløpet er satt til 400 000 kroner. Tidskomponenten anslås til 150 000 kroner. Denne vil avhenge av aktivitetsnivået i kontrollutvalget, og kan bli justert når vi får erfaring.

Mellom 20 og 30 % av kostnadene fordeles etter medgått tid. Fordeling av antall timer er basert på antall møter i kontrollutvalget, antall saker, erfaring med kontrollutvalgets engasjement og kommunens administrasjon.

Disse forutsetningene gir en slik fordeling av kostnadene mellom eierne i 2025:

Kommune	2024	2025	Timer
Bærum	690 000	726 000	600
Drammen	723 000	761 000	680
Asker	553 000	582 000	480
Lillestrøm	553 000	582 000	480
Buskerud Fk	553 000	582 000	480
Lørenskog	385 000	405 000	300
Ullensaker	343 000	361 000	350
Ringerike	343 000	361 000	350

Kongsberg	337 000	355 000	350
Lier	332 000	350 000	300
Eidsvoll	332 000	350 000	300
Nittedal	332 000	350 000	330
Nes	332 000	350 000	300
Ås	332 000	350 000	300
Nesodden	277 000	291 000	300
Øvre Eiker	277 000	291 000	300
Rælingen	277 000	291 000	300
Vestby	277 000	291 000	300
Aurskog-Høland	277 000	291 000	300
Frogn	277 000	291 000	300
Modum	277 000	291 000	300
Nannestad	277 000	291 000	300
Enebakk	277 000	291 000	300
Hole	180 000	190 000	250
Gjerdrum	180 000	190 000	250
Hol	180 000	190 000	250
Sigdal	148 000	156 000	200
Hurdal	148 000	156 000	200
Flesberg	148 000	156 000	200
Nore og Uvdal	148 000	156 000	200
Krødsherad	148 000	156 000	200
Aremark	138 000	146 000	150
Rollag	138 000	146 000	150
Flå	138 000	146 000	150
Sum overføringer	10 327 000	10 872 000	

Budsjett 2025

Utgifter

Utgifter til lønn utgjør hele 88 prosent av selskapets kostnader.

Vurdering av styrehonorar skal legges frem i representantskapet årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen. Styrehonoraret er økt med 5 prosent og avrundet. Dette vil utgjøre:

	2024	2025
Styrets leder	70 000	74 000
Styremedlemmer	35 000	37 000
Styrehonorar samlet	140 000	148 000

Utgiftene til kjøp av varer og tjenester er holdt på samme nivå som 2024. Når vi tar hensyn til prisstiging, innebærer dette en reell nedgang i budsjettet. Det har vært prisstigning siste 12 måneder på 3,8 % (så langt i år.

Sekretariatet har behov for å være oppdatert på utviklingen i kommunal forvaltning. Kursbudsjettet utgjør av den grunn en større post i budsjettet. Vi er også forpliktet gjennom vårt medlemskap i bransjeorganisasjonen *NKRF kontroll og revisjon* til å sørge for at de ansatte deltar på relevante kurs og etterutdanning. Kommunal og moderniseringsdepartementet har nå avklart at Vikus må ha personvernombud. Endringer i arbeidsmiljøloven innebærer at virksomheten må ha verneombud. Dette krever kompetanseheving, og er tatt høyde for i 2025-budsjettet. Øvrige store utgiftsposter er husleie og sak- arkivsystemet vårt med publiseringsmodul.

Inntekter

Selskapets inntekter består hovedsakelig av tilskudd fra eierkommunene. Rammen for 2025-budsjettet er økt med 5 prosent.

Det er budsjettert med 350 000 kroner i salgsinntekter. Det skyldes at Vikus vant konkurransen om oppdraget som sekretariat for kontrollutvalget i Nordre Follo kommune i 2024.

Finanstransaksjoner og andre interne transaksjoner

Finanstransaksjoner og andre interne transaksjoner består av renteinntekter og finansiering av selskapets innskudd i pensjonskassen KLP.

Driftsbudsjett Vikus

Tall i hele tusen

	B2024	B 2025
Driftsinntekter		
Salgsinntekter		350 000
Refusjoner	90 000	90 000
Overføringer	10 327 000	10 872 000
Andre driftsinntekter		
Sum driftsinntekter	10 417 000	11 312 000
Driftsutgifter		
Lønn inkl. sosiale utgifter	9 217 000	10 112 000
Kjøp av varer og tjenester	1 250 000	1 250 000
Momskomp. utg.	90 000	90 000
Sum driftsutgifter		11 452 000
Brutto driftsresultat	10 557 000	-140 000
Finansposter		
Renteinntekter	150 000	150 000
Sum finansposter	150 000	150 000
Motpost kalkulatoriske avskrivninger		

Netto driftsresultat	-140 000	10 000
Interne finansieringstransaksjoner		
Avsetninger		
Bruk av tidligere avsetninger		
Finansiering av utgifter i kapitalregnskapet	-10 000	10 000
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0

Investeringsbudsjett Vikus 2025

Investeringsbudsjettet består av selskapets innskudd i KLP.

	Konto	B2024	B2025
	Utgifter		
4529	Kjøp av aksjer og andeler	10 000	10 000
4530	Dekn av tidl års underskudd	0	
	Sum utgifter	10 000	10 000
	Finansiering		
4970	Overføring fra driftsregnskap	-10 000	-10 000
4940	Bruk av disposisjonsfond	0	0
	Sum finansiering	-10 000	-10 000

Lørenskog, 21.08.2025

Mona Moengen sign.

Daglig leder

Arkivsak-dok. 24/00082-2
Saksbehandler Mona Moengen

Saksgang
Representantskapet i Viken
kontrollutvalgssekretariat IKS

Møtedato
26.09.2024

ØKONOMIPLANEN FOR VIKEN KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS FOR 2025 - 2028

Forslag til vedtak/innstilling:

Økonomiplanen for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS for 2025 - 2028 vedtas.

Vedlegg:

Økonomiplan 2025 - 2028

Saksframstilling:

Representantskapet skal vedta selskapets økonomiplan. Økonomiplanen legges til grunn ved selskapets budsjettarbeid og øvrig planleggingsarbeid. Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettårene, og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver.

Økonomiplanen bygger på budsjettforslaget for 2025, og vil bli justert dersom det blir endringer i budsjettet. Styret behandlet saken 21.8.2024. Vi viser ellers til det som er skrevet i økonomiplanen, som er vedlagt saken.

ØKONOMIPLAN 2025 – 2028

VIKEN KONTROLLUTVALGSEKRETARIAT IKS

Innledning

Representantskapet skal en gang i året vedta selskapets økonomiplan i henhold til lov om interkommunale selskaper. Planen skal legges til grunn ved selskapets budsjettarbeid og øvrige planleggingsarbeid.

Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettårene og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse i denne perioden.

Forutsetninger for økonomiplanen 2025 – 2028

Økonomiplanen viser utviklingen fire år frem i tid basert på 2025-kroner.

Inntekter

Inntektene består hovedsakelig av kommunens betaling for tjenestene. Det er lagt til grunn en økning i betaling fra kommunene på 4% i 2026 og deretter 3% økning hvert år.

Utgifter

Det er lagt inn en økning i lønnsutgiftene på 3% hvert år. Kjøp av varer og tjenester holdes på samme nivå gjennom perioden.

Investeringer

Budsjettet for investeringer består av egenkapitalinnskuddet i KLP.

Oppsummering

Med disse forutsetningene vil vi få et lite overskudd. Tallene er usikre, og avhenger av forutsetninger om lønns- og prisøkning. Dette allikevel viser at driften er godt tilpasset.

Det er aktuelt å delta i konkurranse om flere oppdrag i perioden.

Økonomiplan 2025-2028

Tall i hele tusen

	B 2025	Ø 2026	Ø 2027	Ø 2028
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	350 000	360 500	371 315	382 454
Refusjoner	90 000	90 000	90 000	90 000
Overføringer	10 872 000	11 306 880	11 646 086	11 995 469
Andre driftsinntekter				
Sum driftsinntekter	11 312 000	11 757 380	12 107 401	12 617 923
Driftsutgifter				
Lønn inkl. sosiale utgifter	10 112 000	10 415 360	10 727 821	11 049 655
Kjøp av varer og tjenester	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Momskomp. utg.	90 000	90 000	90 000	90 000
Sum driftsutgifter	11 452 000	11 755 360	12 067 821	12 389 655
Brutto driftsresultat	-140 000	2 020	39 581	228 268
Finansposter				
Renteinntekter	150 000	150 000	150 000	150 000
Sum finansposter	150 000	150 000	150 000	150 000
Motpost kalkulatoriske avskrivninger				
Netto driftsresultat	10 000	152 020	189 581	378 268
Interne finansieringstransaksjoner				
Avsetninger				
Bruk av tidligere avsetninger				
Finansiering av utgifter i kapitalregnskapet	10 000	10 000	10 000	10 000
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	142 020	179 581	368 268

Lørenskog, 20.06.2024

Mona Moengen sign.
Daglig leder

Arkivsak-dok. 24/00083-1
Saksbehandler Mona Moengen

Saksgang
Representantskapet i Viken
kontrollutvalgssekretariat IKS

Møtedato
26.09.2024

MØTEPLAN 2025

Forslag til vedtak/innstilling:

Møteplan 2025:

- Torsdag 24. april kl. 15
- Torsdag 25. september kl. 15

Vedlegg:

Ingen vedlegg

Saksframstilling:

Det er behov for to møter i representantskapet hvert år. I 2025 vil representantskapet bl.a. vedta regnskapet for 2024 på våren, og budsjett for 2026 på høstmøtet. Representantskapet avholder sine møter på Teams.

Styret vil invitere til eiermøte ved behov.

Følgende møteplan for 2024:

Torsdag 24. april kl. 15

Torsdag 25. september kl. 15

Saksframlegg

Arkivsak
24/11605-2

Saksbehandler
Kristine Slåtten

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune avgir høringsinnspill til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse slik det fremgår i vedlegg *Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024*.

1. Sammendrag

Fylkesrådet i Akershus har sendt ut forslag til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse på høring. Frist for innspill er 20. september 2024. Planen løfter frem følgende seks områder/temaer som det skal arbeides med de neste 12 årene:

- Inkludering og deltakelse
- Livskvalitet og levekår
- Helhetlig by- og stedsutvikling
- Frivillighet
- Kunst og kultur
- Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Overordnet, slutter Asker kommune seg til planen. Noen temaer kommenteres nærmere.

2. Bakgrunn for saken

Den 23. juni 2024 fikk Asker kommune invitasjon til å gi et høringsinnspill på Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024-2036.

Planen har tidligere vært på høring som en del av Vikens planprogram for regionale planer. Da under navnet *Regional plan for økt livskvalitet, deltakelse og likeverd*, ble den behandlet politisk i november 2021 sammen med *Regional plan for kompetanse og verdiskaping* og *Regional plan for areal og mobilitet* (saksnummer 21/12651). Asker spilte inn at forslaget til planprogram for de regionale planene samsvarte med kommunes satsningsområder og mål. Planen ble ikke kommentert utover dette.

Plangrunnlaget ble overlevert til Akershus fylkeskommune fra tidligere Viken fylkeskommune. Forslaget til planen bygger så på forslag til regional planstrategi for Akershus, planarbeid og prosesser fra de siste fire årene. Planen erstatter helt eller delvis *Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv* i Akershus og *Regional plan for kulturminner og kulturmiljøer* i Akershus. Planen er forankret i regional planstrategi for Akershus, som var på høring fra april til juni 2024.

En regional plan skal etter plan- og bygningsloven § 8-2 legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen.

3. Saksopplysninger

Planens innhold

Med et overordnet og langsiktig perspektiv, har planen som formål å imøtekomme utfordringene knyttet til sosial bærekraft, sosial ulikhet, inkludering og økt livskvalitet. Planen løfter frem følgende seks områder/temaer som det skal arbeides med de neste 12 årene, med tilhørende underliggende strategier:

- Inkludering og deltakelse
  - Fremme likestilling og redusere utenforskap
  - Inkluderende arbeidsliv for økt livskvalitet og bedre levekår
- Livskvalitet og levekår
  - Redusere sosial ulikhet i helse
  - Sikre gode oppvekstvilkår for alle barn og unge
  - Fremme inkluderende og sosiale fellesskap
- Helhetlig by- og stedsutvikling
  - Skape sosialt bærekraftige lokalsamfunn
  - Fremme klima- og miljøvennlige liv for alle
- Frivillighet
  - Styrke mangfold og deltakelse i frivilligheten
  - Sikre gode rammevilkår for frivilligheten
- Kunst og kultur
  - Sikre alle tilgang til gode kunst- og kulturopplevelser
  - Bruke kunst og kultur til å styrke demokrati og ytringskultur
  - Sikre gode rammer for utvikling og formidling av kunst og kultur
- Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

- Skape kultur for økt fysisk aktivitet i hverdagen
- Utvikle flere og varierte arenaer for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Som en del av regional plan, følger det også et handlingsprogram for gjennomføring av planen. Handlingsprogrammet viser hvordan fylkeskommunen og andre aktører (deriblant kommunene) skal handle for å oppnå målene som er satt i den regionale planen. Behovet for å rullere handlingsprogrammet skal vurderes årlig.

Intern medvirkning til Askers høringsinnspill

Askers høringsinnspill har vært gjenstand for bred medvirkning internt. Planen og handlingsprogrammet ble sendt på e-post før sommerferien til virksomhetsledere, avdelingsledere og andre ansatte som totalt sett, representerte alle tjenesteområder i kommunen og berørte tjenester. Miljø og samferdsel, NAV, idrett og friluftsliv, velferd, og samfunnsplanlegging har kommet med innspill som er inkorporert i høringsinnspillet. Utover dette har flere svart at de slutter seg til planen.

Høringsinnspillet – kort oppsummert

Planen er i tråd med Askers kommunalplaner og temaplaner og i stort, slutter vi oss til planen. Videre kommenterer høringsinnspillet på følgende temaer: livskvalitet og klima, inkludering og deltakelse, by- og stedsutvikling, transport og tilrettelegging for kollektiv, gange og sykkel, og koordinere og samle ressurser.

4. Kommunedirektørens vurdering

Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse bygger på FNs bærekraftsmål og har som formål å imøtekomme utfordringene knyttet til sosial bærekraft, sosial ulikhet, inkludering og økt livskvalitet. Planen inneholder også strategier med betydning for den økonomiske dimensjonen, slik som mangel på arbeidskraft og kompetanse, og til den miljømessige dimensjonen, slik som infrastruktur for transport og sykkel og gange.

Både Akershus fylkeskommunen og Asker kommune vil dra nytte av tett dialog og tverrfaglig samarbeid, spesielt for å imøtekomme de overordnede samfunnsutfordringene som både vi og fylkeskommunen står ovenfor.

5. Konklusjon

Akershus fylkeskommune har lagt Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024-2036 ut på høring. Det er i Askers interesse å spille inn til planen ettersom kommunen er avhengig av samarbeid med fylkeskommunen på flere

områder. Overordnet slutter Asker kommune seg til planen, og noen temaer er kommentert nærmere.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse i Akershus (høringsdokument)
Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse
for Akershus 2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/11605

Saksbehandler
Kristine Slåtten

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Saksnr.
133/24

Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 133/24

Behandling

Marianne Riis Rasmussen (A) fremmet følgende forslag om tillegg, under Klimavennlige liv og bærekraftig forbruk:

Det er forventet en betydelig befolkningsvekst i Akershus 2030. Dette gir utfordringer for arealbehov og miljøutfordringer knyttet til veksten. Presset på dyrka jord, natur og skog er allerede stort. Det er viktig at planarbeidet i Akershus rigges for å håndtere veksten slik at den skjer mest mulig bærekraftig. Vi har et særlig ansvar for å ta vare på dyrka og dyrkbar jord, og å øke produksjonen av viktige matvarer. Akershus bør sette tydelige mål for jordvern, matproduksjon og kulturlandskap.

Innstillingen, med Riis Rasmussens forslag til tillegg, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune avgir høringsinnspill til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse slik det fremgår i vedlegg *Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024*.

2. Følgende legges til under Klimavennlige liv og bærekraftig forbruk:

«Det er forventet en betydelig befolkningsvekst i Akershus 2030. Dette gir utfordringer for arealbehov og miljøutfordringer knyttet til veksten. Presset på

dyrka jord, natur og skog er allerede stort. Det er viktig at planarbeidet i Akershus rigges for å håndtere veksten slik at den skjer mest mulig bærekraftig. Vi har et særlig ansvar for å ta vare på dyrka og dyrkbar jord, og å øke produksjonen av viktige matvarer. Akershus bør sette tydelige mål for jordvern, matproduksjon og kulturlandskap.»

ASKER KOMMUNE
Knud Askers vei 25
1383 ASKER

Vår ref.: 2024/38150-1

Deres ref.:

Dato: 23.06.2024

Offentlig høring - Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse i Akershus - 2024-2036

Fylkesrådet i Akershus sender med dette forslag til regional plan for økt livskvalitet og deltakelse på høring og offentlig ettersyn. Fristen for å komme med innspill til planen er 20. september 2024.

Forslaget til regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024-2036 bygger på forslag til regional planstrategi for Akershus, planarbeid og prosesser fra de siste fire årene. Planen løfter frem seks områder som vi skal arbeide med de neste 12 årene:

- Tema 1. Inkludering og deltakelse
- Tema 2. Livskvalitet og levekår
- Tema 3. Helhetlig by- og stedsutvikling
- Tema 4. Frivillighet
- Tema 5. Kunst og kultur
- Tema 6. Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse skal bidra til at Akershus er en miljøvennlig, bærekraftig, moderne og innovativ region. Alle som bor i Akershus skal ha mulighet til å lykkes, og til å leve aktive liv med et bredt spekter av tilbud. I et samfunn i stadig endring er det avgjørende at vi legger til rette for inkludering, aktiv deltakelse og god livskvalitet for alle. Med regional plan for økt livskvalitet og deltakelse vil Akershus fylkeskommune sette retning for den regionale utviklingen på dette området.

Høringsdokumentene finner du her: [Høring: Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse i Akershus 2024-2036 - Akershus fylkeskommune \(afk.no\)](#)

Innspill

Høringsperioden er en sentral del av prosess- og medvirkningsarbeidet. Vi inviterer alle aktører i Akershus og andre til å gi innspill til planen på innretning og innhold. Spesielt ønsker

vi tilbakemelding på handlingsprogrammet, slik at dette kan aktualiseres og konkretiseres ytterligere.

Vedlagt er forslag til regional plan for økt livskvalitet og økt deltakelse med tilhørende handlingsprogram.

Send høringsinnspill til Akershus fylkeskommune på en av følgende måter:

- E-post: post@afk.no
- [eDialog](#)
- Digital post: Akershus fylkeskommune eller organisasjonsnummer 930 580 783
- Per post til Akershus fylkeskommune, Postboks 1200 Sentrum, 0107 Oslo, ved avdeling plan

Merk høringsinnspill «**Høring regional plan for økt livskvalitet og deltakelse 2024/38150**»

Høringsfristen er 20. september 2024.

Høringssvar er offentlige etter offentlighetsloven. For mer informasjon se [Høringer og offentlig ettersyn - Akershus fylkeskommune \(afk.no\)](#)

Vennlig hilsen

Linda Iren Karlsen Duffy
fylkesdirektør

Ylva Karine Lohne
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakere:

Asker kommune
Aurskog-Høland kommune
Bærum kommune
Eidsvoll kommune
Enebakk kommune
Frogn kommune
Gjerdrum kommune
Hurdal kommune
Jevnaker kommune
Lillestrøm kommune
Lunner kommune
Lørenskog kommune
Nannestad kommune
Nes kommune
Nesodden kommune
Nittedal kommune
Nordre Follo kommune
Rælingen kommune
Ullensaker kommune
Vestby kommune
Ås kommune
Innlandet fylkeskommune
Østfold fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Vestfold fylkeskommune
KS
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Husbanken øst
Korus øst
NAV Øst-viken
Folkehelseinstituttet
Helsedirektoratet
Kulturtanken - Den kulturelle skolesekken
Nasjonalbiblioteket
NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning
Statens vegvesen
Fremsam
Design og Arkitektur Norge (DOGA)
Bufdir
Elevorganisasjonen i Akershus
Foreningen Les!
FRI Oslo og viken
Skeiv ungdom Oslo og Viken

Landsrådet for norske barne-og ungdomsorganisasjoner (LNU)
MAK (mangfold, ambisjon, kompetanse)
Mental helse ungdom
Natur og ungdom
Press - Redd Barna ungdom
Ungt Entreprenørskap Akershus
Unge funksjonshemmede
Ungdom og fritid Akershus avdelingen
Asker næringsforening
Aurskog næringsforening
Bjørkelangen næringsforening
Fet næringsforening
Follo Futura
Nittedal Næringsforening
Jessheimbyen næringsforening
Nannestad næringsforening
Nes næringsforening
Nesodden næringsråd
Oppegård næringsforum
Sørum næringsforum
Vestby næringsforum
Viken filmsenter
MiA Museene i Akershus
NITJA senter for samtidskunst
Unge Viken Teater
Akershus kunstforeninger
Akershus musikkråd
Ung Musikk
Naturvernforbundet Oslo og Akershus
Frivillighet Norge
Akershus husflidslag/Norsk husflidslag
Kulturvernrådet i Akershus
Akershus kunstforeninger
Akershus musikkråd
Antirasistisk senter
Dissmilis
Framtiden i våre hender
FNF forum for natur og friluftsliv, Oslo og akershus
Folkehelseforeningen
Fontenehuset
Forandringshuset
Fortidsminneminneforening Oslo og Akershus
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Grønn byggallianse
Mental helse Akershus
Mira ressurscenter
NHFU Øst (Norges Handicapforbunds Ungdom)
Norges Handikapforbund - Øst
Norsk kulturvernforbund
Oslo og omland friluftsråd
Oslofjordens friluftsråd
SAFO Øst (Akershus – Østfold)
Trygg trafikk
Viken Idrettskrets
Akershus teaterråd
VOFO Akershus
miljøstiftelsen ZERO
SABIMA
Tverga
Nasjonalforeningen for folkehelse Akershus, Buskerud,
Østfold
Samfunnsstiftelsen ungdom mot vold

Høringsinnspill fra Asker kommune til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024-2036

Asker kommune takker for anledningen til å gi innspill til Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024-2036.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Askersamfunnet og ligger til grunn for kommuneplanen. Det er derfor gledelig at FNs bærekraftsmål også er lagt til grunn for Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse for Akershus 2024-2036. Formålet til planen er å imøtekomme utfordringene knyttet til sosial bærekraft, sosial ulikhet, inkludering og økt livskvalitet. Videre, inneholder og presenterer planen seks overgripende samfunnsutfordringer som krever store og raske omstillinger, som må hensyntas i planarbeidet. De seks prioriterte områdene/temaene illustrerer helhetsbildet og kompleksiteten av faktorer som påvirker og former folks helse, trivsel og deltakelse. En slik helhetlig tenkning i en regional plan er svært positivt. Asker har valgt å fokusere på samfunnsflokene ungt utenforskap, klimaendringer og demografiske endringer i befolkningen. De øvrige utfordringene er likevel gjenkjennbare, da de er identifisert og problematisert i kunnskapsgrunnlaget til planstrategi for Asker kommune 2024-2027. Overordnet verdigrunnlag, rammeverk og målsetning, samsvarer med andre ord med Askers utfordringer, verdier, planer og strategier.

Videre følger noen temaer det ønskes å kommentere nærmere.

Livskvalitet og klima

Asker har som mål at «askersamfunnet skal sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder». Bruttonasjonalprodukt og lignende mål på økonomisk vekst må suppleres med et bredere sett indikatorer som gjenspeiler fordelingen av trivsel i samfunnet. Vi ønsker å utvikle en styringsmodell som i større grad inkluderer livskvalitet, bærekraft og de verdiene som livskvalitetsarbeidet bygger på. På denne måten vil innbyggernes livskvalitet også bli et mål på og for samfunnsutvikling. I en tid hvor ressursene er færre, store omstillinger rår og vi må finne innovative løsninger på komplekse utfordringer, må god helse og trivsel ligge som et styringsgrunnlag til grunn for våre avgjørelser om å beholde eller utvikle tilbud og tjenester. Da behøver vi data som sier hvor skoen trykker. Det har vi ikke per i dag.

I [Asker sitt høringsinnspill](#) til *Nasjonal livskvalitetsstrategi* spilte vi inn følgende punkter: 1) behov for kontinuerlig målinger, 2) behov for livskvalitetsdata fra alle befolkningsgrupper, 3) behov for livskvalitetsdata på lokalområder, og 4) ønske om et nasjonalt program for å koordinere og stimulere til utprøving av livskvalitetsbudsjett på kommunalt nivå. Et konkret ønske i den sammenheng er at Folkehelseundersøkelsen blir en regelmessig undersøkelse i likhet med Ungdataundersøkelsen. Da vil vi kunne få stabile tall for både barn, unge og voksne.

Det er ønskelig at Akershus fylkeskommune tar ansvar for gjennomføring av Folkehelseundersøkelsen og inkluderer dette som er konkret tiltak i Handlingsprogrammet. Kommunene ville vært samarbeidspartner og koordinert gjennomføringen lokalt.

Videre har handlingsplanen tatt inn over seg at klima henger sammen med livskvalitet og nevner flere relevante klimatemater, som også påvirker livskvalitet. Blant annet bærekraftig besøksforvaltning, sambruk av offentlige bygg, kortreiste jobber, tilstanden i Oslofjorden, arealregnskap/arealnøytralitet, sosial ulikhet i omstillingen til lavutslippssamfunnet, sirkulære tilbud til innbyggerne, bildeling og sykkel og gange.

Asker kommune ønsker å påpeke at planen i enda sterkere grad kan reflektere hvor viktig det er at all politikk tar utgangspunkt i at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050. Her er klimautvalgets NOU 2023: *25 Omstilling til lavutslipp – veivalg for klimapolitikken mot 2050* en viktig premissleverandør. Norge har et høyt materielt fotavtrykk per innbygger sammenlignet med andre land, vi er ett av de europeiske landene med flest flyturer per person og høyest volum av avfall per person. Overforbruk er en av hovedgrunnene til at klimagassutslippene er for høye. Det er fullt mulig å opprettholde et velferdssamfunn med en svakere materiell velstand enn Norge har vent seg til. Framtidig politikk må vektlegge velferd mer enn materiell velstand, slik også NOUen påpeker. De klimatiltakene hver og en av oss må gjøre for å hindre global oppvarming, trenger ikke nødvendigvis å føre til lavere livskvalitet. Tvert imot, vi kan skape en bedre region å bo i, som samtidig er miljømessig bærekraftig.

Handlingsplanen nevner tiltak for å gjøre det enklere for innbyggerne å benytte seg av sirkulære tjenester, men kunne gjerne gått enda lenger inn i spørsmålene rundt sammenhengen mellom klima, forbruk og livskvalitet. Hvordan kan fylkeskommunen bidra til en faktisk forbruksreduksjon samtidig som livskvaliteten opprettholdes eller økes? Et viktig grep her kan eksempelvis være bistand til kommunene for å få på plass et livskvalitetsbudsjett.

Inkludering og deltakelse

Asker har et høyt utenforskap blant ungdom 20-29 år. Altfor mange ungdom mangler bestått/formell utdanning, og antall ungdom med utfordringer knyttet til psykisk helse er fremtredende og bekymringsfullt. NAV Asker går inn med ressurser på videregående nettopp for å redusere antall unge som trenger ytelse fra NAV. Oppfølgingen i tiden på videregående må settes høyere på agendaen, og fylkeskommunens må ta et ansvar i dette. Det blir viktig med økt og målrettet arbeid for at flere ungdom skal fullføre videregående, mer fleksible løsninger for de ungdommene som ikke passer inn i den originale skolemalen, samt økt samarbeid med arbeidsgivere for å hjelpe ungdom ut i arbeid og samfunnsliv. I den forbindelse støttes spesielt tiltak 1.6 og 1.7 i Handlingsprogrammet, med henholdsvis godt samarbeid mellom videregående skoler og næringslivet, og å imøtekomme behov for alternative opplæringsarenaer.

Samtidig savner vi tiltak rundt overgangen fra ungdomsskole til videregående. Ved å sikre en god og trygg overgang her, kan det bidra til å forebygge frafall senere. Generelt er det ønskelig med tett samarbeid med fylkeskommunen om koordinering av innsats og tjenester, slik at ungdom som trenger det får rask og smidig oppfølging både ved skoleovergangene og til gjennomføring av skolegangen.

Skole og hjem er to sentrale arenaer for å støtte ungdommene i å finne seg selv, lære og vokse, og bli robuste ungdom som trives i livet og i samfunnet. Utfordringen med ungt utenforskap har synliggjort en tredje arena som er vel så viktig, nemlig fritidsaktiviteter. Asker støtter seg til planen og et videre arbeid for å understøtte og løfte frivilligheten, kunst, kultur, idrett og friluftsliv.

Til sist, i forbindelse med inkludering og deltakelse, savner vi tiltak og tanke for ivaretagelse og inkludering av seniorarbeidstakere. Vi blir fremover færre til å løse oppgavene og finansiere framtidens velferdssamfunn. At erfarne arbeidstagere som har lyst og mulighet står lenger i arbeid, vil være nyttig både for samfunnet og for den enkelte. Seniorarbeidstakere er en viktig ressurs for norsk arbeidsliv. Sentrale aktører å samarbeide med er eksempelvis [Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv](#) og [Senter for et aldersvennlig Norge](#). Tiltak 1.1, som setter fokus på likestilling, er ikke dekkende. Forslag til nytt tiltak i handlingsprogrammet lyder som følger «Tilrettelegge for økt yrkesdeltakelse for senior arbeidstakere».

By- og stedsutvikling

Utvikling av by- og tettsteder har betydning for innbyggernes helse, hverdag, følelse av trygghet og tilhørighet, steds attraktivitet, næringsutvikling og nærhet til arbeid, sosiale nettverk og helsetjenester- og tilbud. Stedsutvikling er dermed et av de viktigste universelle tiltakene for å utjevne sosiale ulikheter og understøtte god folkehelse.

I likhet med mange andre kommuner i Akershus, forventer Asker en positiv befolkningsvekst. Befolkningsvekst gir behov for nye boliger, arbeidsplasser og rekreasjonsområder. Planen nevner at tilgang til bolig er viktig for mobilitet i arbeidsmarkedet og for å ivareta demografiske endringer, urbanisering eller bosetting av flyktninger. Vi vil legge til at tilgang til boligvariasjon også er viktig i forbindelse med endring i livssituasjon, det være seg familieførøkelse, skilsmisse eller frafall av familiemedlemmer. I slike situasjoner vil en god tilgang på ulike boliger innenfor et område bidra til at de som ønsker å forbli bosatt i sitt lokalsamfunn, kan gjøre det. Da hjelper vi våre innbyggere å bevare hverdag og sosiale nettverk. Lav 'turnover' av innbyggere skaper sosialt bærekraftige lokalsamfunn.

Å tilrettelegge for befolkningsvekst fører også til press på arealer og infrastruktur og gir utfordringer for helse og miljø. Planen utdyper at byer og steder bedre kan tilpasses de stadig mer ekstreme værforholdene som følge av klimaendringene gjennom en kombinasjon av grønne og blågrønne løsninger. Her ønsker vi å legge til at styrkingen av blågrønn infrastruktur må sees i sammenheng med sosial

infrastruktur, og at de kan kombineres for å tjene flere behov. På den ene siden kan det tjene som reduksjon av flomrisiko, mens på den andre siden kan det tjene som en møteplass. Det er gode eksempler på dette internasjonalt.

Asker støtter planen i at det krever en helhetlig tilnærming som involverer flere sektorer og økt bruk av medvirkning i planleggingsprosesser, for å få bedre innsikt i både utfordringer og muligheter for å utvikle mer inkluderende og aldersvennlige lokalsamfunn. Ikke bare er det nødvendig eller ønskelig med økt medvirkning, men vi vil også spille inn behovet for flere innovative metoder og løsninger som gir bedre medvirkning og som sikrer medvirkning fra befolkningsgrupper som ofte ikke blir hørt. Vi er nødt til å få med stemmene og behovene til de mindre ressurssterke i samfunnet når vi utvikler og former samfunnet vårt, i hvert fall om vi for alvor skal tilrettelegge for likeverdige vilkår og god helse og trivsel for alle innbyggere uansett alder, kjønn og bakgrunn.

Videre har Asker kommune et rikt friluftstilbud, med blant annet flotte skogsområder, kystlandskap, skiltede og merkede stier og løyper, samt lag og foreninger som tilbyr aktiviteter i friluft. Vi ser frem til å samarbeide med fylket for gjennomføringen av Friluftslivets år 2025. Friluftsliv og friluftsområder kan bli ansett som 'ferdige' aktiviteter det bare er å ta i bruk, men disse arenaene og anleggene krever også planlegging, tilrettelegging, vedlikehold og tilskudd for at det skal forvaltes på en miljøvennlig, inkluderende og trygg måte. I forlengelse av dette ønsker vi at friluftsliv i likhet med idrett og fysisk aktivitet, nevnes i tiltak 6.7 om forvaltning av spillemidler til anlegg.

Transport og tilrettelegging for kollektiv, gange og sykkel

Kommunen er avhengig av effektiv, klimavennlig og likeverdig infrastruktur. Skjevhet i kollektivtransport og kostnad ved transport, har stor påvirkning på enkeltindividene sine liv så vel som lokalsamfunnet. Eksempelvis ved at lang og kronglete reisevei bidrar til at ungdom ikke fullfører grunnskoleutdanning, slik som er tilfelle sør i Asker. I Asker gjelder tre Ruter-soner, noe som gir en større økonomisk kost til de sør i kommunen, i tillegg til den allerede forlengede reiseveien. En slik kollektivtransportstruktur er ikke med på å utjevne sosiale ulikheter, som er et uttalt mål for planen. Vi ser frem til å gå i dialog og samarbeid med fylkeskommunen for å finne løsninger som gir ungdommene i regionen likeverdige muligheter for skolegang og deltakelse i samfunnsliv.

Asker kommune baserer arealutviklingen på samordnet bolig-, areal- og transportutvikling. Gjennom arealdisponeringen skal transportbehovet i Asker minimeres, og flere skal bruke kollektiv, sykkel og gange for å komme seg til jobb og fritidsaktiviteter. Den regionale planen trekker frem fordelene ved å velge aktive reiser for å bli mer fysisk aktiv, og at det er viktig å legge til rette for kollektiv, gange og sykkel til aktivitetsarenaer og generelt for å inkludere de som ikke har tilgang til bil. Dette er fokusområder også i Askers temaplan *Samferdsel og mobilitet* (ikke endelig vedtatt) og temaplan *Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv*.

Handlingsplanen trekker frem mange gode tiltak, og tiltak 6.5 spesielt: «*Stimulere til mer aktive hverdagsreiser gjennom motivasjonstiltak, tilrettelegging og synliggjøring av helhetlig infrastruktur for sykkel og gange, som for eksempel snarveiprosjekter*». Gjennom god arealplanlegging og plassering av anlegg i henhold til lokale og regionale forhold, er det enklere å velge aktive og grønne reisemåter, som er en stor fordel både for å redusere klimautslipp og fremme helse. Gode løsninger for syklende, gående og kollektivreisende må prioriteres. Vi ønsker å samarbeide tettere med fylkeskommunen for å oppnå dette igjennom iverksetting av våre temaplaner.

Koordinere og samle ressurser

På den ene siden gir helhetstenkningen bak de seks valgte områdene/temaene i planen kommunene et stort handlingsrom. Det bidrar til at kommunene kan rette innsats der de selv ser behov basert på lokale forhold og analyser. Det er positivt.

På den andre siden bidrar spennet i de seks prioriterte områdene/temaene til at planen fremhever 'litt av alt'. For å nå bærekraftsmålene peker FN på behov for økt ambisjonsnivå og en integrert tilnærming for organisering og koordinering av innsats og virkemidler. Vi mener dette er viktigere enn noen gang. I tillegg til uro i verden og store overordnede samfunnsutfordringer som er krevende i seg selv, vedtok stortinget i år et nytt inntektssystem for kommunene. For Asker, betyr det et tap på 256 millioner kroner per år i årene fremover. Stadig økende renteutgifter, prisvekst og tapte skatteinntekter har gjort at kommunen i likhet med resten av kommune-Norge, siden 2022 har satt i gang et større omstillingsarbeid. Det er en delikat balanse mellom å jobbe helsefremmende og forebyggende, og å omstille oss for å levere effektive, treffsikre og likeverdige kvalitetstjenester i møte med samfunnsutfordringene, med redusert økonomisk handlingsrom.

Det ville derfor vært nyttig om fylkeskommunen kunne vist til en tidsplan for når de ulike tiltakene i handlingsplanen er tenkt igangsatt og gjennomført. Eksempelvis, når er temastrategien for universell utforming, sykkel og gange, tenkt gjennomført? Eller ungdomshelsestrategien i tiltak 2.2? Det er mange innsatser og prosjekter i Asker som kunne knyttes opp mot dette, deriblant flere temaplaner og vår portefølje for ungt utenforskap. Å tidfeste når de ulike innsatsene og tiltakene skal foregå, ville gjort det lettere for kommunene å koble seg på og prioritere ressurser for samarbeid med fylket og andre kommuner i fylket. I stort, ville det kunne bidra til å samle ressurser og gi mer gjennomslagskraft til bærekraftig og helsefremmende samfunnsutvikling i region.

Det er vanskelig å prioritere når 'alt' er viktig. Samtidig er det et spørsmål om vi har råd og tid til ikke å prioritere. Mer enn noen gang vil det kreve koordinering, strategisk prioritering og samhandling på tvers av alle politikkområder, på alle nivåer, for å oppnå og sikre gode liv for våre innbyggere gjennom hele livsløpet. En samstemthet mellom fylke og kommune ville bidratt til en nødvendig integrert tilnærming for organisering og koordinering av innsatser og virkemidler for å oppnå dette.

Saksframlegg

Arkivsak
24/08750-2

Saksbehandler
Øistein Myhre

Behandles av
Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Høringsinnspill fra Asker kommune - Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune sender inn høringsuttalelse, i tråd med sakens vedlegg 1, om Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

1. Sammendrag

Saken gjelder Asker kommunes høringsinnspill til «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet,» se sakens vedlegg 1, med høringsfrist den 20. september.

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har foreslått vesentlige endringer i spillemiddelordningen, som kan gi store konsekvenser for anleggsutvikling i kommunene.

Spillemiddelordningen er den viktigste støtteordningen for bygging av anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

2. Bakgrunn for saken

Asker kommune har mottatt hørings sak fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) om «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet, se sakens vedlegg 2. Høringsfristen er satt til den 20. september 2024.

3. Saksopplysninger

Spillemiddelordningen er den viktigste støtteordningen for bygging av anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Siden søknadsåret 2015 er det sendt inn 568 spillemiddelsøknader fra Asker kommune (samlet for kommune og lag og foreninger), og for disse søknadene er det tildelt til sammen 307,6 mill. kr i spillemidler, med en anleggskostnad på ca. 2,305 mrd. kr.

Høringsinnspill, sakens vedlegg 1, svarer ut 26 endringsforslag som KUD ønsker tilbakemelding på.

I forbindelse med utarbeidelse av høringsinnspill er det gjennomført møter i storkommunenettverket, dialogmøte med Akershus fylkeskommune, samt møter med Asker idrettsråd og idrettslag i kommunen.

4. Kommunedirektørens vurdering

Forslaget fra KUD inneholder vesentlige endringsforslag som kan få store konsekvenser for Asker kommunes etablerte politikk overfor lag og foreninger som bygger egne anlegg.

Av de 26 endringsforslagene er det tre endringsforslag som vurderes som spesielt viktige og har størst konsekvenser for spillemiddelordningen:

Forslag 25 – Søknad til det samme anlegget kan fremmes inntil 3 ganger

KUD sin begrunnelse for forslaget: Søkere kan søke om spillemidler til anlegg under forutsetning at de ikke kan være sikre på å motta tilskudd. Søkere som velger å bygge uten først å ha fått behandlet søknad om spillemidler, gjør dette for egen risiko og regning. For å unngå usikkerheten knyttet til at søkere i praksis kan søke i en årrekke uten å få midler, foreslås det å sette en begrensning på hvor mange ganger en søknad kan fremmes. Det foreslås at søknad til det samme anlegget kan fremmes inntil tre ganger.

Asker kommune støtter ikke dette forslaget. Skulle dette bli innført frykter vi at dette vil få store konsekvenser for anleggsbyggingen i Norge.

Selv om ventetiden på å få tildeling av spillemidler for en godkjent søknad kan oppleves som lang, så er den i det minste forutsigbar. Dette fremkommer også i de innspillene som KUD har fått fra kommuner og fra idretten om dagens ordning; «I et stort flertall av innspillene, også fra idretten, uttrykkes det stor grad av tilfredshet med tilskuddsordningen slik den er. Det blir særlig pekt på at ordningen er forutsigbar».

Ventetiden for tildeling av spillemidler til Asker kommune er i gjennomsnitt 3-5 år. For å få redusert ventetiden for lag og foreninger, har Asker kommune innført ordninger for kommunal forskuttering av spillemidler og kommunal lånegaranti. Dette er det mange kommuner rundt om i landet som også har innført.

Lag og foreninger kan søke om forskuttering spillemidler ved fremleggelse av godkjent spillemiddelsøknad og få dette utbetalt etter at byggearbeider er igangsatt. Det kan også søkes om kommunal lånegaranti dersom det må tas opp et banklån som mellomfinansiering av spillemidler og mva-kompensasjon.

Disse ordningene kan Asker kommune ha ettersom spillemiddelordningen er forutsigbar. Skulle det bli innført en grense for maks 3 søknader vil vi miste denne forutsigbarheten og Asker kommune kan ikke lenger tilby slike ordninger.

Konsekvens av dette forslaget antas å være store. Siden 2015 har Asker kommune fått tildelt kr 319 543 000 i spillemidler, der 54,4% av tildelt beløp er for søknader sendt mer enn 3 ganger og som med det nye forslaget ikke ville fått tildelt tilskudd.

Prosjektering i forbindelse med en spillemiddelsøknad er gjerne kostnadskreven. Dette er gjerne et langvarig arbeid som starter opp i god tid før en spillemiddelsøknad sendes inn. Ved en innføring av maks 3 søknader vil dette gjøre tilskuddsordningen mer uforutsigbar og føre til at prosjekter ikke vil bli gjennomført fordi det blir usikkert om prosjektet noen gang vil få tilskudd og verken kommuner eller idrettslag ønsker å ta denne risikoen.

Regjeringen har som uttalt mål om «å ruste opp og bygge flere idrettsanlegg». Med dette forslaget vil en ikke nå målet, Asker kommune frykter det blir bygget langt færre anlegg. Etterslepet på tildeling av spillemidler vil kanskje bli mindre, men «etterslepet» på anleggsbehov ute i kommunene vil øke betraktelig.

Asker kommune ønsker også å poengtere at ordningen momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg krever en godkjent søknad om spillemidler og et sluttregnskap for å kunne søke. Det kommer ikke klart frem i høringsdokumentene om spillemiddelsøknader som ikke får tilskudd innen 3 søknader, og dermed blir avslått, fortsatt er berettiget søknad om momskompensasjon. Skulle dette da også frafalle vil de bli enda vanskeligere å realisere anlegg.

Forslag 7 - Forenklet anleggsordning som erstatning for eksisterende nærmiljøordning

Asker kommune støtter ikke forslaget om en forenklet anleggsordning som erstatning for dagens ordning for nærmiljøanlegg.

I hovedsak er det tre grunner til dette:

- Fylkeskommunene skal overta saksbehandling av søknader. Kommunene blir da forbigått i behandlingen av viktige lokale anlegg, og at vi da ikke får vurdert behovet for det enkelte anlegget.
- En løpende saksbehandling uten en søknadsfrist, som behandler søknader frem til «potten» er tom, vil premiere de som er raske med å sende søknader,

og ikke de gode behovsprøvde anlegg. Både kommuner, fylkeskommuner og KUD vil miste kontroll over tildelingen til de anleggstypene som det er størst behov for å prioritere.

- Asker kommune anser med en løpende tildeling av tilskuddsordning, i praksis vil være å gå imot intensjonen om økt behovsprøving av anleggene som skal bygges.

Asker kommune anbefaler heller å finne løsninger som forenkler dokumentasjonskrav i dagen nærmiljøordning, men at saksbehandlingen av søknader forblir som den er i dag.

Forslag 22 – Borettslag, bygdelag og velforeninger mister muligheten til å søke om spillemidler til nærmiljøanlegg

Asker kommune støtter ikke dette forslaget. Velforeninger bygger gjerne de viktige nærmiljøanleggene som idrettslag og kommuner ikke normalt bygger. Velforeninger står for om lag ¼ av alle spillemiddelsøknader på nærmiljøanlegg fra Asker kommune, og vi ønsker at denne gruppen fortsatt skal kunne søke om tilskudd.

5. Konklusjon

Asker kommune gir høringsuttalelser til «Høring – forslag til endringer i spillemiddelordningen» slik det forekommer i vedlagt høringsinnspill, innen fristen 20. september 2024.

Det er spesielt forslagene om at søknader maks kan fremmes 3 ganger, forenklet tilskuddsordning for nærmiljøanlegg og at velforeninger og borettslag ikke lenger kan søke, som vurderes som forslagene med størst konsekvenser.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Høringsinnspill - Forslag til endringer i spillemiddelordningen

Vedlegg 2 - Høringsnotat, Forslag til endringer i spillemiddelordningen

Vedlegg 3 - Informasjonsnotat om spillemidler

Saksprotokoll

Arivsak
24/08750

Saksbehandler
Øistein Myhre

Behandlet av
1 Formannskapet

Møtedato
17.09.2024

Saksnr.
134/24

Høringsinnspill fra Asker kommune - Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 134/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune sender inn høringsuttalelse, i tråd med sakens vedlegg 1, om Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

Vedlegg 1: Høringsinnspill fra Asker kommune – Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

Asker kommune sender med dette høringsinnspill til «Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet. Høringsinnspillet var oppe til behandling i Formannskapet den 17.september 2024.

Høringsinnspill fra Asker kommune svarer ut de 26 endringsforslagene Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) har foreslått til spillemiddelordningen.

Asker kommune er spesielt kritisk til og er ikke enige i at følgende forslag skal innføres:

- 7 – Forenklet anleggsordning som erstatning for eksisterende nærmiljøordning
- 22 – Dagens adgang for borettslag, bygdelag og velforeninger til å søke om tilskudd til nærmiljøanlegg videreføres ikke i forenklet anleggsordning.
- 25 – Søknad til det samme anlegget kan kun fremmes inntil 3 ganger.

Samlet oversikt over forslag i høringsnotat for innspill – Høringsinnspill fra Asker kommune

Pkt. 4.2.1 Fylkeskommunale prioriteringer basert på behovsvurderinger

- 1) Fylkeskommunene utarbeider oversikter over anleggsbehov i sin region. Disse oversiktene oppdateres jevnlig og legges til grunn for prioritering av spillemidler til anlegg

Forslag til høringsuttalelse: Asker kommune mener at det er kommunenes egne behov og prioriteringer av årlige spillemiddelsøknader, som i all hovedsak skal følges.

Dersom fylkeskommunen har spesielle satsingsområder, eks. at søknader på friluftslivsanlegg skal spesielt prioriteres, så kan fylket prioritere disse søknadene for tildeling.

Pkt. 4.2.2 Kommunale behovskartlegginger basert på bred og inkluderende medvirkning

- 2) Som ledd i å styrke kommunenes arbeid med anleggsbehov og prioritering stilles det som vilkår at anlegg må være «omtalt og prioritert» i kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet for å kunne søke om spillemidler til anlegg».

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune er enige i at det er viktig med en bred medvirkning lokalt på hvilke anlegg som skal bygges i kommunen. Dette løser kommunene selv gjennom lovpålagte kommunedelplaner/temaplaner eller annet kommunalt planverk. Dette prinsippet bør videreføres.

Alle spillemiddelsøknader som sendes fra Asker kommune er behovsprøvd i kommunale planer. Den årlige prioriteringen av spillemiddelsøknader følger i neste omgang prinsipp om «først inn først ut». Vi gjør dette fordi dette er det mest forutsigbart for søkere, og på denne måten det sikrer vi likebehandling av alle søkere.

Skal det i tillegg til kommunens egen behovskartlegging bli en obligatorisk behovskartlegging, basert på fylkeskommunale behov, i forbindelse med innsendelse av spillemiddelsøknader vil dette føles som unødvendig dobbeltarbeid og potensielt føre til uforutsigbarhet og gjøre det mye vanskeligere å sikre likebehandling av søkere.

Pkt. 4.3.3 Fordelingskriterier: To alternative modeller

- 3) Fordeling av rammen til ordinære anlegg mellom fylkene foretas på én av følgende måter:
  - a) beholde dagens kriterier, men der hvert kriterium vektlegges med 1/3
  - b) beholde dagens fordelingskriterier og vektingen mellom disse.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune ønsker å beholde dagens fordelingskriterier og vektingen mellom disse (alt. 3b). Faktisk søknadsbeløp er den viktigste indikatoren på behov for spillemidler.

Asker kommune tror at, ved å gå for alternativ a, heller vil øke forskjeller enn bidra til å redusere forskjeller. Dagens ordning støtter opp under de anleggene som faktisk bygges, og disse anleggene er med på å bedre den generelle anleggsdekning i kommunene/fylkene. Vi frykter at ved å gå for alternativ 3a så vil ventetiden bli uforholdsmessig lang i fylker som er flinke å søke om spillemidler, og at en heller burde premiere dette enn å gi en straff.

Pkt. 4.4.1 Tilskuddsordning for ordinære anlegg

- 4) Det fremmes to alternative modeller for en justert tilskuddsordning for ordinære anlegg til idrett og fysisk aktivitet:
  - a) Eksisterende tilskuddsordning videreføres, med de endringer som ellers foreslås i høringsnotatet
  - b) En to-delt ordning;
    - i. Eksisterende tilskuddsordning videreføres som i pkt. a.
    - ii. En andel av midlene settes av til regionale prioriteringer

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter alternativ 4a; eksisterende tilskuddsordning videreføres.

- 5) Dersom alternativ b, to-delt ordning velges, foreslås at:
- a) fylkeskommunen kan benytte inntil 10% av rammen, fordelt ihht. Pkt. 4.3 til regionale prioriteringer
  - b) pressområdemidler og særskilt tilskudd til større interkommunale anlegg avvikles som egne tilskuddssatser og inngår i fylkeskommunens regionale handlingsrom.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter ingen av alternativene.

Asker kommune ønsker at pressområdemidler videreføres og utvides, og at definisjoner av pressområder følger et sett med fastsatte kriterier som er likt for hele landet. Asker kommune med sine ca. 100 000 innbyggere ligger midt mellom Bærum og Drammen som begge er definert som pressområder, mens Asker ikke er det. Dagens definerte pressområder synes litt tilfeldig og urettferdig, og ikke tilpasset nye kommunegrenser.

Asker kommune ønsker også at særskilt tilskudd til interkommunale anlegg videreføres. Denne ordningen fungerer godt, spesielt for mindre kommuner som går sammen om å bygge større anlegg (eks. svømmehaller) og ved bygging av større spesialanlegg (eks. friidrettshaller, sykkelvelodromer, 50m svømmebasseng) som ikke trengs ett av i hver enkelt kommune.

Blir det opp til hvert fylke å bestemme slike satsingsområder mener vi det blir det vanskeligere å samarbeide om prosjekter. Kommunene bygger gjerne også anlegg sammen på tvers av fylkesgrenser.

Fylkeskommunene må gjerne sette av en øremerket del av den totale tilskuddspotten går til et eller flere satsingsområder i eget fylke. Dette må komme i tillegg til, og ikke istedenfor, programsatsingsmidler og særskilt tilskudd til interkommunale anlegg.

Pkt. 4.4.2 Søknadsberettigede anleggstyper, tilskuddssatser og -andeler

- 6) Hvilke anleggstyper det kan søkes om tilskudd til, tilskuddssatser, og -andeler vil bli fastsatt i årlige rundskriv e.l. fra KUD.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune er enige i å videreføre dagens ordning, med årlige justeringer på tilskuddssatser og hva det kan søkes om spillemidler til. Dette blir stadfestet i «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Dette sikrer nødvendig fleksibilitet på hva det kan søkes om, og viktigst av alt muligheter for økning av tilskuddssatser.

Det er imidlertid viktig med årlige innspillsrunder der kommuner/fylkeskommuner kan komme med innspill til endringer/tillegg til bestemmelsene.

Pkt. 4.4.3 Forenklet anleggsordning

Følgende forslag fremmes når det gjelder en forenklet anleggsordning:

- 7) Ordningen erstatter eksisterende nærmiljøordning

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter ikke forslaget om en forenklet anleggsordning som erstatning for dagens ordning for nærmiljøanlegg.

I hovedsak er det tre grunner til dette:

- *Fylkeskommunene skal overta saksbehandling av søknader. Kommunene blir da forbigått i behandlingen av viktige lokale anlegg, og at vi da ikke får vurdert behovet for det enkelte anlegget..*
- *En løpende saksbehandling uten en søknadsfrist, som behandler søknader frem til «potten» er tom, vil premiere de som er raske med å sende søknader, og ikke de gode behovsprøvde anlegg. Både kommuner, fylkeskommuner og KUD vil miste kontroll over tildelingen til de anleggstypene som det er størst behov for å prioritere.*
- *Asker kommune anser med en løpende tildeling av tilskuddsordning, i praksis vil være å gå imot intensjonen om økt behovsprøving av anleggene som skal bygges.*

Asker kommune anbefaler heller å finne løsninger som forenkler dokumentasjonskrav i dagen nærmiljøordning, men at saksbehandlingen av søknader forblir som den er i dag.

- 8) Det settes av 10 % av de samlede spillemidlene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (post 1.1 på hovedfordelingen av spillemidlene til idrettsformål) til denne ordningen.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune er enige i at det må satses på nærmiljøanlegg, og støtter dette forslaget. Akershus fylkeskommune har prioritert tildeling av spillemidler til nærmiljøanlegg i flere år ved den årlige tildelingen. Dette har fungert bra, og ventelisten for søknader på nærmiljøanlegg er borte (stort sett alle søknader får tildeling den første året med godkjent søknad).

- 9) Fylkeskommunens handlingsrom til å godkjenne anleggstyper for tilskudd, jf. Pkt. 3.6 i dagens bestemmelser, videreføres.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter dette forslaget. Dette fungerer godt slik det er i dag.

- 10) Maksimalt tilskudd per anlegg settes til 400 000 kroner, Maksimalt statlig tilskuddsandel settes til 50%.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune er glad for at tilskuddssatsen for nærmiljøanlegg nå øker. Dagens tilskuddssats på maks kr. 300 000 ble sist økt fra tilskuddsåret 2014 (fra 200' til 300'). Asker kommune ser at prisveksten har vært betydelig de siste årene og ser at maks tilskuddssats med fordel kan økes rett til kr. 500 000, og maksimal statlig tilskuddsandel på 50%.

- 11) Tilleggstilskudd til utvalgte områder med særskilte levekårsutfordringer videreføres

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter dette forslaget. Vi ber imidlertid om at det legges frem klare kriterier for hvordan slike områder defineres og prioriteres.

- 12) Det legges opp til løpende søknadsbehandling og utbetaling av tilskudd.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter ikke forslaget om løpende saksbehandling og utbetaling av tilskudd. Se for øvrig svar for pkt. 7

13) Midlene fordeles mellom fylkene iht. antall barn og unge (6-19 år) i fylket.

Forslag til høringsuttalelse:

Dersom det blir innført en forenklet søknadsordning er Asker kommune usikre på om konsekvensen av antall barn og unge (6-19 år) som fordelingskriterium for en tilskuddspott. Vi savner en konsekvensutredning på denne omleggingen.

Pkt. 4.4.5 Søknadsberettigede aktører

Følgende forslag fremmes:

14) Søknadsberettigede aktører, unntatt kommuner mv. skal ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som sitt hovedformål.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter ikke dette forslaget. En slik definisjon vil ekskludere velforeninger/borettslag til å søke om tilskudd til etablering av nærmiljøanlegg. Asker kommune ønsker at disse organisasjonene fortsatt skal kunne søke om spillemidler til nærmiljøanlegg.

15) Det Frivillige skyttervesen (DFS) og studentsamskipnader har ikke idrett som hovedformål, men foreslås likevel videreført som søknadsberettigede aktører.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter at disse organisasjonene fortsatt kan søke om spillemidler.

16) Det fremmes to alternativ når det gjelder hvem som kan søke på hvilke typer anlegg:

- a) Opprettholde dagens skille mellom de som kan søke om tilskudd til alle typer anlegg, og de som kun kan søke til enkelte typer anlegg.
- b) Alle søknadsberettigede aktører kan søke om tilskudd til alle typer anlegg.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter alternativ 16a).

17) Søknadsberettigede aktører skal enten være en hovedorganisasjon eller en medlemsforening eller underliggende organisasjonsledd av en hovedorganisasjon.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune mener dagens definisjon under pkt. 2.3 i Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er godt beskrivende. Med en tekst som «underliggende

organisasjonsledd av en hovedorganisasjon» så frykter vi at undergrupper i idrettslag sender inn søknad om spillemidler. Her ønsker vi at idrettslaget og ikke en undergruppe i idrettslaget som sender inn en søknad om spillemidler.

18) Det fremmes to alternativ når det gjelder aksjeselskap, samvirkeforetak og stiftelser som søkere:

- a) samtlige eiere, aksjonærer, andelseiere og stiftere av et søknadsberettiget aksjeselskap, samvirkeforetak eller stiftelse skal selv være søknadsberettigede. Ikke søknadsberettigede løypelag og turlag kan inngå som aksjonærer/andelseiere så lenge deres eierandel er mindre enn 50% av selskapet.
- b) Dagens regelverk om at mer enn 50% av aksjene/andelene i et søknadsberettiget selskap skal eies av aktører som selv kan søke tilskudd videreføres.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter alternativ 18b.

19) Andre sammenslutninger foreslås fjernet som søknadsberettiget.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter dette forslaget.

20) Det opprettes nye kriterier for godkjenning av andre søkere:

- a. Være registrert i frivillighetsregisteret
- b. Være landsdekkende
- c. Ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål
- d. Ha en vesentlig del av virksomheten rettet mot aktivitet for barn og ungdom (6-19 år) eller personer med nedsatt funksjonsevne.
- e. Ved vurdering av godkjenning vil det bli vurdert om andre søknadsberettigede aktører allerede bygger den type anlegg som søkerorganisasjonen ønsker å bygge.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter dette forslaget.

21) Departementets dispensasjonsadgang under bestemmelsene (dagens regelverk) pkt. 2.3 avvikles.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter dette forslaget

22) Dagens adgang for borettslag, bygdelag og velforeninger til å søke om tilskudd til nærmiljøanlegg videreføres ikke i forenklet anleggsordning.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter ikke dette forslaget. Velforeninger bygger gjerne de viktige nærmiljøanleggene som idrettslag og kommuner ikke normalt bygger. Velforeninger står for om lag ¼ av alle spillemiddelsøknader på nærmiljøanlegg fra Asker kommune, og vi ønsker at denne gruppen fortsatt skal kunne søke om tilskudd.

23) Det innføres en overgangsperiode slik at søkere, som foreslås tatt ut av tilskuddsordningen, vil få behandlet sin søknad så lenge den er fremmet før den reviderte tilskuddsordningen trer i kraft.

Forslag til høringsuttalelse:

Skulle det gjøres endringer for hvem som kan søke om tilskudd, så må det innføres en overgangsperiode. Overgangsperioden bør for nye søknader minst vare til søknadsåret 2027.

24) Det bes om høringsinstansenes innspill på følgende forslag når det gjelder fylkeskommunenes rolle som søknadsberettiget aktør og forvalter av tilskuddsordningen:

- a) Dagens praksis videreføres
- b) Innenfor tilskuddsrammen til den enkelte fylkeskommune, kan fylkeskommunen benytte en viss andel (f.eks. 4%) i den ordinære ordningen til egne anleggsprosjekter. Midlene som ikke benyttes til anlegg i fylkeskommunal regi, inngår i den øvrige søknadsbehandlingen. For øvrig gjelder tilskuddsordningens forutsetninger og regelverk som for andre søkere.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter alternativ 24A. Fylkeskommunene må sende inn spillemiddelsøknader på egne anlegg gjennom de kommunene som anlegget fysisk ligger i. Dette sikrer en god og åpen saksbehandling. Alternativ 24B vil kunne oppleves som en forfordeling til fylkeskommunens egne prosjekter, noe som vil være uheldig.

Pkt. 4.6 Rammestyrte ordning

25) Følgende forslag fremmes:

Søkere kan søke om spillemidler til anlegg under forutsetning at de ikke kan være sikre på å motta tilskudd. Søkere som velger å starte å bygge anlegg uten først å ha fått behandlet søknad om spillemidler, gjør dette for egen risiko og regning. For å unngå usikkerheten knyttet til at søkere i praksis kan søke i en årrekke uten å få midler, foreslås det å sette en begrensning på hvor mange ganger en søknad kan fremmes. Det foreslås at søknad til det samme anlegget kan fremmes inntil tre ganger.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter ikke dette forslaget. Skulle dette bli innført frykter vi at dette vil få store konsekvenser for anleggsbyggingen i Norge.

Selv om ventetiden på å få tildeling av spillemidler for en godkjent søknad kan oppleves som lang, så er den i det minste forutsigbar. Dette fremkommer også i de innspillene som KUD har fått fra kommuner og fra idretten om dagens ordning; «I et stort flertall av innspillene, også fra idretten, uttrykkes det stor grad av tilfredshet med tilskuddsordningen slik den er. Det blir særlig pekt på at ordningen er forutsigbar».

Ventetiden for tildeling av spillemidler til Asker kommune er i gjennomsnitt 3-5 år. For å få redusert ventetiden for lag og foreninger, har Asker kommune innført ordninger for kommunal forskuttering av spillemidler og kommunal lånegaranti. Dette er det mange kommuner rundt om i landet som også har innført.

Lag og foreninger kan søke om forskuttering spillemidler ved fremleggelse av godkjent spillemiddelsøknad og få dette utbetalt etter at byggearbeider er igangsatt. Det kan også søkes om kommunal lånegaranti dersom det må tas opp et banklån som mellomfinansiering av spillemidler og mva-kompensasjon.

Disse ordningene kan Asker kommune ha ettersom spillemiddelordningen er forutsigbar. Skulle det bli innført en grense for maks 3 søknader vil vi miste denne forutsigbarheten og Asker kommune kan ikke lenger tilby slike ordninger.

Konsekvens av dette forslaget antas å være store. Siden 2015 har Asker kommune fått tildelt kr. 319 543 000 i spillemidler, der 54,4% av tildelt beløp er for søknader sendt mer enn 3 ganger og som med det nye forslaget ikke ville fått tildelt tilskudd.

Prosjektering i forbindelse med en spillemiddelsøknad er gjerne kostnadskreven. Dette er gjerne et langvarig arbeid som starter opp i god tid før en spillemiddelsøknad sendes inn. Ved en innføring av maks 3 søknader vil dette gjøre tilskuddsordningen mer uforutsigbar og føre til at prosjekter ikke vil bli gjennomført fordi det blir usikkert om prosjektet noen gang vil få tilskudd og verken kommuner eller idrettslag ønsker å ta denne risikoen.

Regjeringen har som uttalt mål om «å ruste opp og bygge flere idrettsanlegg». Med dette forslaget vil en ikke nå målet, Asker kommune frykter det blir bygget langt færre anlegg. Etterslepet på tildeling av spillemidler vil kanskje bli mindre, men «etterslepet» på anleggsbehov ute i kommunene vil øke betraktelig.

Asker kommune ønsker også å poengtere at ordningen momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg krever en godkjent søknad om spillemidler og et sluttregnskap for å kunne søke. Det kommer ikke klart frem i høringsdokumentene om spillemiddelsøknader som ikke får tilskudd innen 3 søknader, og dermed blir avslått, fortsatt er berettiget søknad om momskompensasjon. Skulle dette da også frafalle vil de bli enda vanskeligere å realisere anlegg.

- 26) Det innføres en overgangsperiode der søknader som er fremmet før den endrede anleggsordningen har tredd i kraft behandles iht. gjeldende regelverk og praksis, parallelt med at søknader fremmet etter at endret ordning har tredd i kraft behandles iht. nytt regelverk.

Den enkelte fylkeskommune avgjør selv hvordan deres andel av spillemidlene til anlegg fordeles mellom nye og gamle søknader for å få til en hurtig og hensiktsmessig behandling av de gamle søknadene.

Forslag til høringsuttalelse:

Asker kommune støtter dette forslaget. Skulle forslag 25 bli innført, så må det også bli en overgangsperiode.

Høringsnotat

Forslag til endringer i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet

Høringsfrist 20. september 2024

Innhold

1. Innledning.....	4
1.1 Avgrensing.....	4
1.2. Statlige tilskudd til idrett og anlegg i nordiske land	4
2. Dagens ordning for tilskudd til idrettsanlegg	6
3. Innspillmøter om revidering av anleggsordningen	7
3.1. Oppsummering av sentrale innspill	7
3.2 Innspill fra idretten.....	8
4. Nasjonal plan for idrettsanlegg	9
4.1. Mål og grunnleggende forutsetninger for en framtidig anleggspolitikk	9
4.1.1. Regjeringens mål med anleggspolitikken.....	9
4.1.2. Grunnleggende statlige forutsetninger for en framtidig anleggspolitikk	9
4.2. Behovsvurderinger og prioriteringer	11
4.2.1. Fylkeskommunale prioriteringer basert på behovsvurderinger	12
4.2.2. Kommunale behovskartlegginger basert på bred og inkluderende medvirkning... 13	
4.3. Kriterier for fordeling av ramme mellom fylkene i ordning for ordinære anlegg	14
4.3.1 Fordelingskriteriene i gjeldende anleggsordning	14
4.3.2. Fra innspillsrunden	14
4.3.3. Fordelingskriterier: To alternative modeller	14
4.4. Justerte tilskuddsordninger	16
4.4.1. Tilskuddsordning for ordinære anlegg.....	17
4.4.2 Søknadsberettigede anleggstyper, tilskuddssatser og -andeler	18
4.4.3. Forenklet anleggsordning	19
4.5 Søknadsberettigede aktører.....	21
4.5.1 Søknadsberettigede i tilskuddsordning for ordinære anlegg	21
4.5.2 Søknadsberettigede i forenklet tilskuddsordning.....	26
4.5.3 Samlet oversikt over forslag til søknadsberettigede aktører.....	26
4.5.4 Overgangsperiode	27
4.5.5 Fylkeskommunen som søknadsberettiget aktør og forvalter av tilskuddsordningen	27
4.6. Rammestyrt ordning.....	28
4.6.1. Den økonomiske situasjonen i tilskuddsordningen.....	29
4.6.2. Departementets vurdering	29
4.6.3. Departementets forslag	29
4.6.4. Departementets begrunnelse for forslaget.....	30

4.6.5. Overgangsperiode	30
5. Forskriftsregulering av tilskuddsordningen.....	31
6. Økonomiske og administrative konsekvenser	32
7. Samlet oversikt over forslag i høringsnotatet for innspill	33

1. Innledning

Regjeringen har skrevet i sin tiltredelseserklæring (Hurdalsplattformen) at den vil ruste opp og bygge flere idrettsanlegg og lage en nasjonal plan for anlegg sammen med idrettsbevegelsen. Tilskuddsordningen fra overskuddet fra Norsk Tippings pengespill til idrettsformål (heretter kalt «spillemidler» eller «spillemidler til idrettsformål») til bygging og rehabilitering av anlegg til idrett og fysisk aktivitet i kommunene er statens viktigste verktøy på anleggsområdet og dermed også når det gjelder å realisere en nasjonal plan. I dette dokumentet fremmes forslag til endringer i spillemiddelordningen som skal bidra til å nå regjeringens mål på anleggsområdet.

1.1 Avgrensning

I tillegg til tilskuddsordningen nevnt ovenfor gis det tilskudd fra spillemidlene til en ordning for nasjonalanlegg. Denne ordningen administreres av Kultur- og likestillingsdepartementet (heretter kalt «KUD» eller «departementet») og er separat fra den ordinære ordningen for idrettsanlegg. Likefullt kan det argumenteres for at denne ordningen, som en integrert del av statens idretts- og anleggspolitikk, hører naturlig med når det skal utredes en nasjonal plan for idrettsanlegg.

Spørsmålet om en videreføring av nasjonalanleggsordningen, og i tilfelle i hvilken form og på hvilke vilkår, krever en grundig prosess med eierne av dagens nasjonalanlegg. Denne prosessen er igangsatt og vil følge et annet tidsløp enn ordningen med anlegg i kommunene. Nasjonalanleggsordningen vil derfor ikke være en del av denne høringen.

I dette arbeidet vil det også bli vurdert hvorvidt, og på hvilken måte staten kan bidra til å realisere større anlegg innrettet mot internasjonale konkurranser.

1.2. Statlige tilskudd til idrett og anlegg i nordiske land¹

Nedenfor følger en oversikt over de nordiske lands statlige finansielle engasjement i idrett. Dette er ikke en oversikt over samlede offentlige tilskudd til idrettsformål. I andre nordiske land er bygging av idrettsanlegg i enda større grad en kommunal oppgave, enn det er i Norge. Oversikten viser kun statlige tilskudd som er gitt spesifikt til idrettsformål. Tilskudd gjennom ordninger der idrettsorganisasjoner kan søke på linje med andre typer søkere er ikke tatt med.

Danmark

Ifølge informasjon innhentet fra det danske kulturdepartementet bidro staten med et beløp tilsvarende vel 1,5 mrd. norske kroner til idrettsformål i 2023. Om lag 2/3 av dette beløpet tilfalt de tre store landsdekkende idrettsorganisasjonene Danmarks idrettsforbund (DIF), Danske gymnastikk og idrettsforeninger (DGI) og Dansk firmaidrett. Midler til toppidrett og større arrangement utgjorde om lag 200 mill. kroner, omregnet til norske kroner. Når det gjelder anlegg yter staten årlig et beløp i størrelsesorden 100-150 mill. kroner, omregnet til

---

¹ Island er ikke tatt med da landets folketall tilsier at tallene derfra vil være mindre relevante.

norsk valuta, til organisasjonen Lokale- og anleggsfonden, som har som oppgave å legge til rette hovedsakelig for innovative anlegg for idrett, friluftsliv og kultur.

Finland

Ifølge Finlands utdannings- og kulturdepartement ble det i 2023 avsatt et beløp fra staten tilsvarende om lag 1,8 mrd. kroner til idrettsformål. Midlene går til landsdekkende organisasjoner for idrett og fysisk aktivitet, og til kommuner for utvikling av tiltak og prosjekter innenfor idrett og fysisk aktivitet. Statlige midler bidrar også til finansiering av ikke-kommersielle treningsinstitutter, prosjekter for å fremme en aktiv livsstil, forskningsprosjekter og eliteidrett. I tillegg til dette yter den finske staten et beløp tilsvarende 410 mill. kroner til anleggsbygging.

Sverige

I Sverige bidro staten i 2023 med et beløp tilsvarende om lag 2,2 mrd. norske kroner til idrettsformål, ifølge det svenske justisdepartementets oversikt. Det alt vesentlige av dette beløpet (om lag 90 %) ble overført til Riksidrottsforbundet (tilsvarende Norges idrettsforbund) for gjennomføring av prioriterte tiltak og drift av idrettsorganisasjonen. I Sverige gis det ikke direkte statlige tilskudd til anleggsbygging da dette blir sett på som en kommunal oppgave. I henhold til opplysninger fra svenske myndigheter benyttet Riksidrottsforbundet om lag 80 mill. kroner av de tildelte midlene fra staten til anlegg.

I tabellen nedenfor følger en oversikt over statlige tilskudd til idrett i Danmark, Finland, Norge og Sverige, både samlede tilskudd og tilskudd til anlegg. Tilskuddene er også utregnet per innbygger for sammenligningens skyld.

Statlige tilskudd til idrett og anlegg i de nordiske land i 2023²

Land	Samlet tilskudd (mill. NOK)	Tilskudd per innbygger (NOK)	Hvorav tilskudd til anlegg (mill. NOK)	Tilskudd anlegg per innbygger (NOK)
Danmark ³	1 497	252	150	25
Finland	1 820	327	410	74
Norge ⁴	3 796	692	2 132	388
Sverige	2 155	205	82	8

² Norges Banks valutakurser pr. 12. mars 2024

³ Ikke tatt med tilskudd til hestesport

⁴ Inkludert mva-kompensasjon for anlegg

2. Dagens ordning for tilskudd til idrettsanlegg

Ordning om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill mv. (pengespilloven) av 18. mars 2022 nr. 121, og forskrift om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål av 5. desember 2022. KUD fastsetter utfyllende bestemmelser for ordningen, jf. [Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2023](#). Det kan søkes om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Ordningen omfatter ikke tilskudd til drift og løpende vedlikehold.

Søknadsberettigede i dagens ordning er kommuner, fylkeskommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak, studentsamskipnader, idrettslag og organisasjonsledd i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, samt Sámi Valáštallan Lihttu med underliggende organisasjonsledd. Sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund, Det Frivillige Skyttervesen og Norges Bilsportforbund er også søknadsberettiget. Aksjeselskap, samvirkeforetak, stiftelser eller sammenslutninger med et idrettslig hovedformål om å bygge, eie og drifte anlegg for idrett og fysisk aktivitet, og som ikke har som formål å skaffe aksjeeierne økonomisk overskudd, kan søke dersom de fyller øvrige kriterier i ordningen. Disse kan søke på alle anleggstyper i ordningen.

Den Norske Turistforening, sammenslutninger organisert under Friluftsrådernes Landsforbund, samt Oslofjordens Friluftsråd, og Norsk Friluftsliv (unntatt Norges Jeger og Fiskerforbund og Norsk Kennel Klub) er søknadsberettiget til friluftslivsanlegg. Norsk Kennel Klub er søknadsberettiget til hundesportsanlegg, og Norsk Organisasjon for Terrengsykling er søknadsberettiget til sykkelanlegg. KUD kan, etter søknad, godkjenne andre organisasjoner som søknadsberettigede. Virksomheten må være landsdekkende og ha idrett og fysisk aktivitet som hovedformål.

I tillegg kan borettslag, bygdelag og velforeninger (unntatt hyttevelforeninger) søke tilskudd til nærmiljøanlegg.

Det kan søkes om tilskudd til ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Ordinære anlegg er anlegg som i hovedsak skal ivareta konkurranse- og treningsvirksomhet for organisert idrettslig aktivitet. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund. En rekke typer ordinære anlegg benyttes også i stor grad til egenorganisert aktivitet. Nærmiljøanlegg er utendørsanlegg som ikke er spesielt tilrettelagt for organisert konkurranseidrett, men hvor målsettingen er åpne og tilgjengelige aktivitetsanlegg for alle, beregnet for egenorganisert fysisk aktivitet.

KUD er ansvarlig for utforming av regelverket og delegerer til fylkeskommunene å behandle og prioritere innkomne søknader om spillemidler fra alle kommuner i fylket. Alle søknader sendes til den kommunen hvor anlegget ligger. For å kunne søke om spillemidler må anlegget være omtalt i en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet, og kommunen må registrere anlegget i Anleggsregisteret. Kommunen fastsetter selv søknadsfristen, normalt i perioden juni-desember. Søknadene blir behandlet og eventuelt tildelt midler etterfølgende år. KUD er klageinstans for vedtak truffet av fylkeskommunene i saker som gjelder søknader om tilskudd i form av spillemidler.

3. Innspillmøter om revidering av anleggsordningen

Høsten 2022 og vinteren 2023 ble det gjennomført møter i alle fylker, med bred deltakelse, samt to møter i Oslo hhv. med Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) og særforbundene, og med andre organisasjoner av relevans for spillemiddelordningen⁵. Formålet med møtene var å få innspill til hvordan anleggsordningen best kan innrettes for å nå målet om mangfoldig og inkluderende deltakelse i idrett og fysisk aktivitet. I Hurdalsplattformen står det at en nasjonal anleggsplan skal utarbeides i samarbeid med idretten. Det kom innspill fra alle nivåer i norsk idrett; idrettslag, idrettsråd, idrettskretser, særkretser, særforbund og fra NIFs sentralledd. Det kom ellers innspill bl.a. fra egenorganisert idrett og fysisk aktivitet, friluftslivet, fylkeskommuner og kommuner. I tillegg til innspill i selve møtene har det kommet skriftlige innspill fra om lag 100 aktører.

3.1. Oppsummering av sentrale innspill

- I et stort flertall av innspillene, også fra idretten, uttrykkes det stor grad av tilfredshet med tilskuddsordningen slik den er. Det blir særlig pekt på som bra at ordningen er forutsigbar.
- I flertallet av innspillene påpekes det at den overordnede arbeidsdelingen mellom staten (som lager regelverket), fylkeskommunen (som forvalter ordningen og prioriterer mellom søknader) og kommunen (som identifiserer lokale behov og fremmer søknader) i hovedsak fungerer bra.
- Det er bred enighet om at det er behov for bedre behovsvurderinger/-kartlegging og prioriteringer, spesielt på regionalt nivå og når det gjelder større/dyrere anlegg som det ikke er naturlig at alle kommuner har. Det påpekes at omfanget av, og kvaliteten i slike behovsvurderinger er varierende. Det blir fra flere hold (Vestland, og Vestfold og Telemark fylkeskommuner, Oslo og Viken idrettskretser, Tverga, kampfotballene m.fl.) også påpekt at det er behov for mer systematisk kunnskap om anleggsbehov.
- I mange innspill blir det påpekt at det til dels er store forskjeller i utfordringer og behov mellom fylkene, og at spillemiddelordningen bør ta hensyn til dette. Det er en gjennomgående tilbakemelding fra fylkeskommunene at de bør få et større ansvar når det gjelder helhetlige prioriteringer i egen region, samt frihet til å disponere midler i tråd med regionale behov, tilpasninger og satsinger. Flere fylkeskommuner uttrykker også et ønske om å få ansvar for å kunne avslå søknader.
- Det er viktig at kommunene styrker arbeidet med lokale behovsvurderinger basert på brede medvirkningsprosesser. Flere aktører, særlig utenfor den organiserte idretten, men også små idretter, mener de ikke blir tilstrekkelig hørt i den kommunale prosessen.
- Det er en tydelig tilbakemelding fra flere aktører (bl.a. fylkeskommuner, friluftslivet, flere kommuner og idrettslag) at regelverket er noe komplisert og søknadsprosessen for lang når det skal søkes om spillemidler til små og enkle anlegg
- Det er bred enighet om at miljø- og bærekraftsasperker må mer i fokus.
- Det kom også flere innspill om at det bør ses nærmere på fordelingsnøkkelen for tilskudd mellom fylkeskommunene, bl.a. bør det ses på vekten mellom dagens kriterier og tas hensyn til avstander og sosio-økonomiske forhold.

⁵ Følgende ble invitert: Bad, Park og Idrett, Den Norske Turistforening, Det Frivillige Skyttervesen, Friluftsrådernes Landsforbund, KS, Norges Bilsportforbund, Norsk Friluftsliv, Oslofjordens Friluftsråd, Stiftelsen Vi og Tverga

3.2 Innspill fra idretten

NIF foreslår:

- En finansieringsmekanisme (fond e.l.), i tillegg til spillemidlene, som skal ha to hovedoppgaver:
  - Fjerne eksisterende etterslep i tilskuddsordningen for anlegg
  - Finansierte gapet mellom årlige søknadsbeløp og avsatte spillemidler til anlegg slik at det ikke etableres et nytt etterslep
- Fylkeskommunens rolle og innflytelse begrenses til teknisk gjennomgang av søknader og utarbeidelse av regionale planer.
- Alle søknader skal få spillemidler etter tur med utgangspunkt i når søknaden ble godkjent uten at det foretas kommunale eller fylkeskommunale prioriteringer. Det eneste unntaket er at foreningseide anlegg skal prioriteres foran offentlig eide anlegg.
- Spillemidlene kan fordeles fra én nasjonal pott uten å gå veien om fylkeskommunene.
- Tilskuddssatsene økes betydelig, særlig for kostnadskrevenne anlegg. Normen bør være minimum 25% kostnadsdekning for alle anlegg og 40% kostnadsdekning for utvalgte anlegg og anleggstyper som NIF og særforbundene mener er strategisk viktige. Satsene for pressområdemidler dobles fra 15 til 30%.

Hovedelementene i NIFs innspill støttes av flere aktører innenfor idretten, ikke minst av store særforbund som Norges Fotballforbund og Norges Håndballforbund. Det kom imidlertid innspill fra andre deler av idretten som avviker fra dette innspillet – noen eksempler:

- Idrettskretsene i Agder, Rogaland og Vestland, samt Trondheim idrettsråd mener fylkeskommunen bør få en større rolle i å definere behov og prioritere innenfor egen region.
- Innlandet, og Vestfold og Telemark idrettskretser mener at det bør settes ned et bredt sammensatt anleggsutvalg der fylkeskommunen, sammen med idretten og andre fagmiljøer og interessenter, definerer anleggsbehov.
- Flere innspill pekte på at visse typer anlegg bør prioriteres – mao. at det ikke bør være et køsystem der alle får spillemidler etter tur. Norges Motorsportforbund mener f.eks. at anlegg med fokus på enøk, anlegg som er en del av større bygningsklynger og fleridrettsanlegg bør prioriteres. Innlandet idrettskrets m.fl. mener prioriteringer bør foretas på bakgrunn av konkrete anleggsplaner. Norges Rytterforbund, og Oslo og Viken idrettskretser mener at en landsdekkende behovskartlegging/anleggsplan bør legges til grunn for prioriteringer. Trondheim idrettsråd mener kommunen bør få myndighet til å avslå søknader.
- Norges Golfforbund mener at spillemidler ikke bør tildeles anlegg der spillemiddelandelen vil utgjøre mindre enn 15 % av byggekostnaden.
- I flere innspill ble det reist tvil om pressområdemidlene bør bestå (f.eks. Innlandet, og Vestfold og Telemark idrettskretser).

4. Nasjonal plan for idrettsanlegg

4.1. Mål og grunnleggende forutsetninger for en framtidig anleggspolitikk

4.1.1. Regjeringens mål med anleggspolitikken

Regjeringens mål og prioriteringer på anleggsområdet samsvarer med tilsvarende mål og prioriteringer i gjeldende stortingsmelding om idrett (Meld. St. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen»).

Regjeringen ønsker å bidra til bred deltakelse og en mangfoldig og inkluderende idrett over hele landet. Bred deltakelse forutsetter gode rammevilkår både for organisert idrett og for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Det skal være gode muligheter for deltakelse i idrett uavhengig av bosted. Det skal også være gode muligheter for deltakelse i idrett uavhengig av interesser og motivasjonsgrunnlag.

Utøvelse av idrett og fysisk aktivitet er avhengig av anlegg der aktiviteten skal foregå. Anleggsinvesteringer er derfor en forutsetning for aktiviteten som utøves i lokalsamfunnene. Slike investeringer er store økonomiske løft for kommuner, idrettslag og andre foreninger. Statlige tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg er derfor det fremste virkemiddelet i idrettspolitikken. I 2024 blir det brukt om lag 2 milliarder kroner på idrettsanlegg, mer enn 50% av de samlede spillemidlene til idrettsformål⁶. Tilskuddsordningen som omhandles i dette høringsnotatet omfatter det aller meste av disse anleggsmidlene (om lag 1,9 mrd. kroner).

I kombinasjon med kommunal finansiering, gaver, lån og dugnad har statlige tilskudd bidratt til en vesentlig anleggsutbygging de siste tiårene. Tilskudd til anlegg vil fortsatt være det viktigste virkemiddelet i idrettspolitikken og skal fremdeles prioriteres i fordelingen av spillemidler til idrettsformål.

4.1.2. Grunnleggende statlige forutsetninger for en framtidig anleggspolitikk

Et sett med overordnede statlige føringer og forutsetninger er nødvendig bl.a. for å sikre forutsigbarhet og likebehandling for søkere over hele landet, og for å ivareta sentrale prioriteringer. Nedenforstående forutsetninger vil bli lagt til grunn for anleggspolitikken uavhengig av hvordan innretningen av selve anleggsordningen blir til slutt.

4.1.2.1. Spillemidler utgjør den økonomiske rammen

Det har tradisjonelt vært spillemidlene til idrettsformål som har vært den økonomiske rammen for tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Denne forutsetningen er også lagt til grunn for denne gjennomgangen og ble bl.a. tydelig kommunisert i forbindelse med innspillmøtene. Spillemidlene til idrettsformål skal fortsatt være det økonomiske grunnlaget for anleggsordningen, og alle endringer i ordningen må skje innenfor rammen av

---

⁶ Samlet beløp til idrettsformål i 2024 er 3,7 milliarder kroner

spillemidlene. Dette innebærer bl.a. at NIFs forslag om å opprette en tilleggsfinansiering over statsbudsjettet ikke vil bli fulgt opp.

4.1.2.2. Målgrupper

Det framgår av Meld. St. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen» at barn og ungdom (6-19 år) og personer med funksjonsnedsettelse er prioriterte målgrupper i idrettspolitikken. Disse målgruppene vil bli videreført, og det er særlig viktig at anleggstilbudet ivaretar deres behov og interesser.

Motivasjonen for å drive idrett varierer, og mangfoldet av interesser er stort. Aktivitetsmønstre utvikles over tid, særlig blant ungdom. Et relevant og attraktivt aktivitetstilbud for barn og ungdom forutsetter at anleggsutbyggingen gjenspeiler denne utviklingen.

Bred deltakelse forutsetter anlegg som også fungerer som sosiale møteplasser i lokalsamfunnene. Et variert anleggstilbud med stort brukspotensial skal gi idrettslagene mulighet til å organisere attraktive og inkluderende aktiviteter som gjør at flest mulig finner seg til rette. Samtidig skal attraktive anlegg og tilrettelagte områder gi mulighet til å utøve aktivitet på egne premisser.

4.1.2.3. Arbeidsdeling mellom forvaltningsnivåene

Det vises til pkt. 2. for en beskrivelse av arbeidsfordelingen mellom forvaltningsnivåene slik ordningen praktiseres i dag.

Realisering av de anleggspolitiske målene forutsetter et godt samspill mellom statlige, fylkeskommunale og kommunale innsatser. En helhetlig nasjonal anleggspolitikk forutsetter noen overordnede statlige regler og føringer. Samtidig er det store lokale og regionale variasjoner i anleggsbehov, og kommunene og fylkeskommunene har best oversikt over behovene i sine områder. Statlige myndigheter har verken tilstrekkelig oversikt over, eller kompetanse om lokale og regionale anleggsforhold og -behov til å kunne utforme en nasjonal anleggsplan med føringer for hvor mange anlegg som skal bygges i ulike anleggs kategorier i ulike geografiske områder.

En nasjonal anleggsplan bør derfor inneholde:

- Overordnede statlige regler og føringer, bl.a. for å ivareta sentrale prioriteringer, jf. pkt. 4.1.2
- Fylkeskommunale prioriteringer basert på regionale behovsvurderinger, jf. pkt.4.2.1
- Gode kommunale behovskartlegginger basert på bred og inkluderende medvirkning, jf. pkt. 4.2.2

KUD mener at fylkeskommunene, i sin rolle som en regional utviklingsaktør, er best egnet til fortsatt å forvalte tilskuddsordningen. De kan vurdere anleggsbehov over større geografiske områder enn f.eks. den enkelte kommune kan. Å fordele midlene gjennom fylkeskommunene, i stedet for f.eks. den enkelte kommune, gir større fleksibilitet ved at

midlene kan allokere dit behovet til enhver tid er størst. Videre har fylkeskommunene over lang tid opparbeidet seg erfaring og kompetanse i å forvalte ordningen. KUD mener det vil være lite hensiktsmessig å flytte ansvaret til andre, som så vil måtte bruke tid og ressurser på å bygge opp den nødvendige kompetansen. Opprettholdelse av eksisterende forvaltningspraksis er også i tråd med det store flertallets syn i innspillrunden.

Det legges derfor til grunn at tilskuddsordningen fortsatt forvaltes av fylkeskommunen, og at nåværende overordnende arbeidsdeling mellom forvaltningsnivåene videreføres, men at behovsvurderinger og prioriteringer vektlegges sterkere, jf. pkt. 4.2.

4.1.2.4. Tilskudd kun til bygging og rehabilitering av anlegg, ikke til drift

Det følger av forskrift om fordeling av Norsk Tippings overskudd til idrettsformål av 5. desember 2022 at spillemidlene til idrettsformål kan benyttes til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

KUD legger til grunn at statens oppgave fortsatt skal være å yte finansielle bidrag via spillemidlene slik at anlegg kan bli realisert. KUD mener det må være anleggseiers ansvar å sørge for drift og vedlikehold av anleggene. Dersom begrensede statlige midler også skal finansiere drift og vedlikehold, vil det gå betydelig utover statens mulighet til å bidra til at det blir bygget anlegg.

4.1.2.5. Tilskudd kun til ikke-fortjenestebaserte aktører

Det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer eller kunne omdannes til fortjeneste for private eiere. Dette følger også av pengespillovens §1c.

I lys av dette videreføres nåværende forutsetning om at tilskudd skal gå til anlegg som er åpne for allmenn idrettslig og fysisk aktivitet og ikke underlagt fortjenestebaserte eierformer. Videre videreføres kravet om at det kun er eier av et anlegg som kan søke om spillemidler, og at det ikke kan inngås bruksavtaler med ikke-søknadsberettigede aktører. På denne måten reduseres risikoen for at en kommersiell eier kan ta ut økonomisk gevinst fra et spillemiddelfinansiert anlegg, eller at bruken av anlegget blir endret til ikke-spillemiddelberettigede formål. Denne regelen er ikke til hinder for at en anleggseier kan drive anlegget med overskudd så lenge dette overskuddet ikke tas ut i form av utbytte til private eiere.

4.2. Behovsvurderinger og prioriteringer

Det var bred enighet i innspillsmøtene om at det ofte kan virke noe tilfeldig hvilke anlegg som blir bygget, hvor de blir bygget, og i hvilken rekkefølge de blir realisert. Det ble understreket at kvaliteten i behovsvurderinger og -prioriteringer på lokalt og regionalt nivå kan bli bedre. Dette gjelder ikke minst når det skal bygges anlegg av en viss størrelse eller kostnad, dvs. anlegg som det ikke kan forventes, eller vil være fornuftig at alle kommuner har.

Det er KUDs oppfatning at både kommuner og fylkeskommuner bør foreta reelle prioriteringer mellom ulike anleggsbehov i større grad enn i dag. Gode behovsprioriteringer vil over tid bety at de anleggene det er størst behov for sikres tilskudd først. Det vil bidra til å styrke måloppnåelsen i tilskuddsordningen.

Reelle behovsprioriteringer forutsetter et godt samspill mellom brukergrupper (idretten, friluftslivet, egenorganiserte m.fl.), kommuner og fylkeskommuner. Kommunene kjenner den lokale anleggssituasjonen best, og for mange anlegg vil kommunene ha best grunnlag for å foreta prioriteringer. Samtidig vil fylkeskommunene ofte ha en mer overordnet oversikt over behovet for ulike typer anlegg. De har ofte innsikt i behovet for større, kostnadskrevenne anlegg med bredt nedslagsfelt i regionen. Det gir dem et grunnlag for å vurdere om søknadene som kommer fra kommunene reflekterer behovet for bredde i anleggstilbudet i hele fylket.

4.2.1. Fylkeskommunale prioriteringer basert på behovsvurderinger

Fylkeskommunene vil kunne gjøre gode prioriteringer mellom anleggssøknader med utgangspunkt i behovsvurderinger på regionalt nivå. Det forutsetter at de har oversikt over anleggsbehovene i sin region. Dersom dette mangler, har de mindre mulighet til å gjøre selvstendige behovsvurderinger i prioriteringen av søknader.

KUD foreslår derfor at fylkeskommunene utarbeider en oversikt over anleggsbehov i sin region. Disse oversiktene oppdateres jevnlig og legges til grunn for prioriteringen av spillemidlene til anlegg. KUD foreslår at oversiktene bør være basert på følgende kriterier:

- Områder/kommuner med levekårsutfordringer
- Områder eller anleggstyper med underdekning
- Anlegg med fokus på sambruk/flerbruk/samarbeid⁷

Dette er kriterier som er relevante i anleggspolitikken og som tar hensyn til viktige prioriteringer som barn og unge fra sosio-økonomiske vanskeligstilte områder og kommuner med svak økonomi, god geografisk fordeling av anlegg og anleggstyper, samt at de fremmer samarbeid og sambruk av anlegg. Den enkelte fylkeskommune må på bakgrunn av regionale særegenheter og behov i tillegg vurdere andre kriterier som kan være aktuelle å legge til grunn for sine prioriteringer. Behovsvurderingene skal skje innenfor økonomisk og miljømessig bærekraftige rammer.

Mange fylkeskommuner utarbeider allerede i dag behovsoversikter. Med dette forslaget forutsettes det at fylkeskommunene utarbeider slike oversikter og prioriterer i samsvar med disse. Dette er en oppgave fylkeskommunen ikke er pålagt innenfor dagens ordning og vil måtte fastsettes i forskrift, jf. pkt. 5.

KUD mener behovsoversiktene vil være et nyttig og nødvendig verktøy for at fylkeskommunene skal kunne fordele anleggsmidlene basert på gode faglige prioriteringer og

---

⁷ F.eks. anlegg til både idrett og andre formål som frivillig kulturliv med flere brukergrupper, andre frivillige organisasjoner eller offentlige virksomheter. Det kan også gjelde anlegg med flere eiere (kommuner og andre søknadsberettigede aktører). Det understrekes at spillemidler til idrettsformål kun kan benyttes til idrettsdelen av slike anlegg.

dermed bidra til oppfyllelse av formålet med tilskuddsordningen. KUD kan vanskelig se for seg hvordan en åpen, forutsigbar og faglig forsvarlig prioritering av spillemidlene til anlegg kan gjennomføres uten en forutgående behovsvurdering. Kravet må også ses i sammenheng med, og er en forutsetning for at fylkeskommunene skal kunne få større ansvar og frihet til å prioritere innenfor ordningen, jf. pkt. 4.4. Oversiktene er fylkeskommunenes eget arbeidsverktøy som skal sikre gode prioriteringer av anlegg basert på regionale behov. Oversiktene skal ikke forelegges KUD for vurdering eller godkjenning.

Fylkeskommunenes handlingsrom til å prioritere spillemidler til anlegg basert på en regional behovsvurdering, kombinert med forslaget om at det kun er anledning til å fremme en spillemiddelsøknad tre ganger, jf. pkt. 4.6, vil gi fylkeskommunene adgang til å prioritere mellom søknader i større grad enn i dag.

For ordens skyld understrekes det at ovennevnte behovsvurderinger kun gjelder for fordelingen av statlige tilskudd til anleggsbygging. Kommunene står fritt til å bygge de anleggene de selv vil, uten statlig tilskudd.

4.2.2. Kommunale behovskartlegginger basert på bred og inkluderende medvirkning

For å kunne realisere en bred og helhetlig anleggsbygging må det skapes gode lokale prosesser for behovskartlegging. Det inkluderer kartlegging av aktivitets- og anleggssituasjonen for organisert idrett og for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.

Plan- og bygningsloven inneholder krav om utredning gjennom planprogram, planbeskrivelse og konsekvensutredning. Loven stiller også krav om medvirkning i planleggingen. Det vil si at befolkningen må få mulighet til å delta og gi innspill. Det er viktig at kommunene gjennomfører brede og grundige medvirkningsprosesser i utarbeidelsen av de kommunale behovsoppgavene for anlegg. Det er særlig viktig å sikre involvering av barn og ungdom og personer med funksjonsnedsettelse, som er hovedmålgruppene for den statlige idrettspolitikken.

For å bidra til å styrke kommunenes arbeid med anleggsbehov og -prioritering foreslår KUD at dagens vilkår om at et anlegg må «omtales» i en kommunal plan for å kunne søke om spillemidler endres til et vilkår om at anlegget må være «omtalt og prioritert» i en kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet. Med dette menes at prioriteringen av kommunens anleggsbehov foretas i forbindelse med selve planarbeidet, og at denne legges til grunn for den årlige prioriteringen av søknader til fylkeskommunen. På denne måten forutsettes det at kommunene i større grad tar aktiv stilling til prioriteringen av anlegg i egen kommune. I dag foretas som regel anleggsprioriteringen først i forbindelse med at spillemiddelsøknaden sendes til fylkeskommunen. Det understrekes at det er frivillig å søke om spillemidler til anlegg, og at vilkåret kun gjelder for det tilfellet at det blir søkt om spillemidler til anlegg.

NIF har i sitt innspill foreslått at det eneste prioriteringskriteriet bør være at foreningseide anlegg bør få spillemidler før offentlig eide anlegg, og at ellers bør alle søknader innvilges etter tur med bakgrunn i når søknadene er godkjent. KUD mener dette er et problematisk prinsipp fordi forslaget i realiteten forplikter staten til å medfinansiere alle søknader som

fremmes gjennom kommunene uten at det økonomiske omfanget av forpliktelsen er kjent, og fordi forslaget ikke vil bidra til målsettingen om en mer behovsbasert tilskuddsordning.

4.3. Kriterier for fordeling av ramme mellom fylkene i ordning for ordinære anlegg

4.3.1 Fordelingskriteriene i gjeldende anleggsordning

KUD fordeler spillemidlene til anlegg på fylkene. Den fylkesvise fordelingen av midler til ordinære anlegg for idrett og fysisk aktivitet (ikke nærmiljøanleggene) følger en beregningsmodell der det tas hensyn til søknadsbeløp, innbyggertall og eksisterende anleggssituasjon. Fylkeskommunene tildeles en andel basert på disse faktorene relativt til hverandre:

- Relativt søknadsbeløp for ordinære anlegg vektet med 50 %
- Relativt innbyggertall vektet med 25 %
- Relativ anleggsdekning vektet med 25 %

4.3.2. Fra innspillsrunden

I mange innspill ble det påpekt at dagens kriterier er fornuftige, men at det bør foretas en vurdering av vektingen mellom dem.

Av andre innspill kan nevnes at NIF mener at tilskudd kan fordeles fra en sentral pott, og ikke via fylkeskommunene. Vestland fylkeskommune har spilt inn at ventetid bør være et kriterium for fordelingen, dvs. at de fylkene med lengst ventetid bør få en større andel av midlene til fordeling. Det kom innspill om det bør tas hensyn til avstander til anlegg når midlene fordeles mellom fylkene. Begrunnelsen er at selv om anleggsdekningen pr. innbygger kan være bra, blir anleggene lite tilgjengelige når det er store avstander. Andre igjen har spilt inn at sosio-økonomiske forhold bør spille en større rolle i fordelingskriteriene. Dette synet understøttes av Oslo Economics' rapport⁸ og Riksrevisjonen⁹ som blant annet konkluderer med at det i for stor grad er fordelaktig å ha høyt søknadsvolum. Med andre ord blir de som har best økonomi til å bygge idrettsanlegg tilgodesett med en større andel av midlene.

4.3.3. Fordelingskriterier: To alternative modeller

KUD mener at en fordeling av anleggsmidlene via rammer til fylkeskommunene sikrer god tilgang til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i hele landet og støtter derfor ikke NIFs forslag om å fordele midlene fra en sentral pott, bl.a. fordi dette vil kunne føre til en skjev geografisk fordeling av midlene. Videre mener KUD at de eksisterende kriteriene, samlet sett, ivaretar mange viktige hensyn, men at det kan være hensiktsmessig å vurdere vektingen mellom dem på nytt.

---

⁸ [Evaluering av tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet | Oslo Economics](#)

⁹ [Dokumentbase Dok 3 8 2008 2009.pdf \(stortinget.no\)](#) (ss 14-15)

KUD sender to forslag på høring:

- Et forslag som beholder dagens kriterier, men der hvert kriterium vektes med 1/3
- Et forslag som beholder dagens kriterier og vektingen mellom disse

4.3.3.1. Dagens kriterier med lik vekting (1/3 hver)

Med dagens vekting, der søknadsvolum teller 50%, vil det lønne seg å fremme mange søknader, og søknader til kostnadskrevende anlegg for å få opp søknadsvolumet, og derigjennom tildelingen til sitt fylke. Dette kan gå på bekostning av en grundigere vurdering av hvilke anlegg det er mest behov for og dermed svekke målsettingen med tilskuddsordningen. Vektingen forsterker også prinsippet om at de som har best økonomi til å søke om midler, får mest til fordeling. Det vil bidra til å forsterke økonomiske skjevheter, samt svekke den økonomiske balansen i ordningen som sådan, dvs. forholdet mellom søknadsbeløp og tilgjengelige midler, jf. pkt. 4.6.

Et forslag med lik vekting av de tre kriteriene vil være i tråd med Oslo Economics' og Riksrevisjonens konklusjon, samt med innspill om at det bør tas mer hensyn til sosio-økonomiske forhold. Samtidig fører ikke forslaget til en radikal endring i fordelingen av anleggsmidlene mellom fylkene og dermed ivaretas forutsigbarheten i ordningen.

Fordeler med å endre vektingen:

- Søknadsbeløp vektes i dag høyt. Det lønner seg å ha mange søknader, og høye søknadsbeløp – dette forsterker forskjeller.
- En justering vil bidra til en utjevning av innvilgelse per innbygger per fylke.
- En justering vil bidra til å styrke fylker med underdekning av anlegg
- En justering bidrar til å styrke måloppnåelsen i tilskuddsordningen.

Dette er KUDs primære forslag.

4.3.3.2. Dagens kriterier og vekting

Begrunnelsen for at «søknadsbeløp» har høyere vekting enn de to andre kriteriene er at det har vært vurdert som et uttrykk for et behov. Underforstått at det ikke søkes om, eller planlegges anlegg det ikke er behov for.

Innspillsrunden ga ikke noe entydig signal om å endre kriteriene i en bestemt retning. Den mest kjente og forutsigbare løsningen vil derfor være å beholde dagens kriterier og vektingen mellom disse.

Fordeler med å beholde dagens vekting:

- Forutsigbarhet
- Innspillsrunden viste ikke noe entydig ønske om å endre kriteriene i noen bestemt retning

4.3.3.3 Konsekvenser av endret vekting

KUDs primærforslag om lik vekting mellom kriteriene er basert på en faglig vurdering. Det er ikke tatt hensyn til hvordan et slikt forslag vil slå ut for tilskuddet til det enkelte fylke. En beregning med utgangspunkt i fordelingen av anleggsmidlene i 2023 viser at lik vekting mellom kriteriene ville hatt følgende økonomiske konsekvenser¹⁰:

Forslaget om lik vekting mellom alle kriterier vil være særlig gunstig for

- Telemark (nytt fylke fra 1.1.24)
- Vestfold (nytt fylke fra 1.1.24)
- Buskerud (nytt fylke fra 1.1.24)
- Østfold (nytt fylke fra 1.1.24)

Og i noe mindre grad gunstig for

- Finnmark (nytt fylke fra 1.1.24)
- Troms (nytt fylke fra 1.1.24)

Forslaget om lik vekting mellom alle kriterier vil være særlig ugunstig for

- Trøndelag
- Vestland

Og i noe mindre grad ugunstig for

- Innlandet
- Møre og Romsdal
- Nordland
- Rogaland

For Akershus (nytt fylke fra 1.1.24) ville en endring av kriteriene ha små konsekvenser, og for Oslo ingen konsekvenser. Dette er fordi Oslo, med lav anleggsdekning og høyt innbyggertall (jf. fordelingskriteriene), ville fått innvilget 100 % av søknadsbeløpet, uavhengig av hvilken vekting som velges.

Det gjøres oppmerksom på at fylkesreformen fra 1. januar 2024 i seg selv vil påvirke fordelingen mellom fylkene, selv uten endringer i vektingen.

Det vises til pkt. 4.4.3 for fordeling av rammen for forenklet anleggsordning.

4.4. Justerte tilskuddsordninger

Med utgangspunkt i mottatte innspill foreslår KUD at det opprettes to tilskuddsordninger for anlegg:

- En ordning for ordinære anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Her foreslås to alternative modeller

---

¹⁰ Se vedlagte regneark

- En forenklet ordning med utgangspunkt i eksisterende nærmiljøanleggsordning, som skal ha som hovedmål å legge til rette for en raskere behandling av søknader om tilskudd til enkle og rimelige anlegg.

4.4.1. Tilskuddsordning for ordinære anlegg

Innspillsrunden viste at det er stor grad av tilfredshet med den eksisterende spillemiddelordningen for anlegg. Det ble særlig trukket fram som positivt at ordningen er forutsigbar. Samtidig ble det i mange innspill påpekt at det til dels er store forskjeller i utfordringer og behov mellom fylkene, og at spillemiddelordningen bør ta hensyn til dette.

Det foreslås derfor to alternative modeller for en justert tilskuddsordning for ordinære anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

4.4.1.1. Modell 1: Eksisterende ordning videreføres

Gjeldende tilskuddsordning videreføres med de endringer som ellers foreslås i dette notatet, bl.a. krav om å utarbeide behovsoversikter og prioriteringer. Det vises til punkt 2 for en beskrivelse av gjeldende tilskuddsordning.

Dette forslaget innebærer at fylkeskommunene i utgangspunktet vil ha det samme handlingsrommet som i dagens ordning, med unntak av eventuelle konsekvenser av andre endringsforslag i dette notatet.

4.4.1.2. Modell 2: Eksisterende ordning med regional fleksibilitet

Denne modellen foreslås to-delt:

Del 1: Gjeldende ordning med justeringer (jf. modell 1)

For å ivareta forutsigbarheten i ordningen som sådan foreslås det å sette av hoveddelen av midlene i samsvar med modell 1.

Del 2: Regionale tilpasninger

For å imøtekomme de mange innspill som peker på at det til dels er store ulikheter mellom fylkene og landsdelene når det gjelder utfordringer og behov for anlegg, foreslås det at fylkeskommunene kan benytte en andel av midlene som en tilleggsbevilgning til prioriterte anlegg. Fylkeskommunene avgjør selv fordelingen av tilleggsbevilgningen med utgangspunkt i regionale behovsoversikter for prioriterte anlegg, jf. pkt. 4.2.1. Midlene kan kun benyttes til anlegg som er tilskuddsberettiget i del 1, og samlet statlig tilskudd til ett enkelt anlegg kan ikke overstige 50 prosent.

Det foreslås samtidig at økt tilskudd til kommuner definert som pressområder og særskilt tilskudd til større interkommunale anlegg avvikles som egne tilskuddssatser og i stedet inngår i fylkeskommunenes regionale handlingsrom. I flere innspill ble det pekt på at det virker å være noe tilfeldig hvilke kommuner som blir utpekt som pressområder. KUD mener det derfor vil være mer treffsikkert om fylkeskommunene i stedet kan fordele disse midlene i

samsvar med regionale prioriteringer. KUD mener også at det vil være naturlig at større anlegg, som i dag kvalifiserer til interkommunale midler, inngår i den fylkeskommunale prioriteringen. Dette gir fylkeskommunene muligheten til en styrket satsing på større interkommunale anlegg, utover det dagens tilskuddsordning gir.

I dagens regelverk gis det et tillegg til ordinært tilskudd til anlegg i Finnmark, Troms, Nordland og Namdalen. Ordningen foreslås videreført som i dag. En slik ordning følger samme prinsipp som enkelte andre geografisk rettede statlige støtteordninger, f.eks. differensiert arbeidsgiveravgift.

4.4.1.3. Modell 2: Fordeling av midler mellom del 1 og del 2

KUD foreslår at fylkeskommunen kan benytte inntil 10% av rammen til ordinære anlegg, fordelt iht. pkt. 4.3, til regionale prioriteringer (dvs. del 2). Forslaget reflekterer hensynet om en mest mulig forutsigbar tilskuddsordning.

4.4.1.4. Departementets kommentar

Hovedforskjellen mellom de to modellene er at modell 2 gir muligheten til å gi et økt tilskudd til anlegg ut fra regionale prioriteringer og dermed ivaretar innspill om et større regionalt handlingsrom, samtidig som størstedelen av midlene fordeles iht. modell 1 og dermed sikrer stor grad av forutsigbarhet for de fleste ordinære anlegg.

På den annen side vil det i modell 2 være mindre midler til fordeling etter reglene i modell 1. Dette øker risikoen for at antallet søknader som får tilskudd blir færre.

4.4.2 Søknadsberettigede anleggstyper, tilskuddssatser og -andeler

Uavhengig av hvilken modell som til slutt blir gjort gjeldende legges det opp til følgende:

4.4.2.1. Anlegg som det kan søkes om tilskudd til

Det legges i utgangspunktet ikke opp til endringer i hvilke anlegg det kan søkes tilskudd til. Det understrekes at anlegg som tildeles spillemidler skal ha den utforming og funksjonalitet som er nødvendig for å gjennomføre aktiviteten anlegget er ment for.

4.4.2.2. Tilskuddssatser og -andeler

KUD viser til pkt. 4.6. der det bl.a. framgår at det er en søknadsportefølje (også omtalt som «etterslep») i tilskuddsordningen på om lag 2,7 mrd. kroner. I samsvar med etablert praksis har disse søkerne en forventning om å få tildelt spillemidler. KUD mener det på nåværende tidspunkt ikke er økonomisk handlingsrom for å øke tilskuddssatsene. KUD foreslår at de maksimale tilskuddssatsene i hovedsak holdes uendret inntil videre selv om dette sannsynligvis vil innebære at statens finansieringsandel til anlegg reduseres. Dette vil ikke være til hinder for at det kan gjøres justeringer i enkelte satser, f.eks. for å oppnå mål om å redusere bruken av gummigranulat i kunstgressbaner.

Tilskuddsordningen for anlegg har vært prioritert i de siste årenes fordeling av spillemidler til idrettsformål, og det såkalte «etterslepet» har gått ned fra om lag 4,5 til om lag 2,7 mrd. kroner siden 2021, og ventetiden på å få tildelt midler har gått ned fra 2,9 år til ca. 1,5 år. Dette viser at den senere tids politikk, blant annet med å holde satsene uendret, har vært nødvendig og riktig. «Etterslepet» er likevel fortsatt betydelig. Det vil derfor være nødvendig å fortsatt holde tilskuddssatsene på dagens nivå en tid til, men at det på noe sikt kan være grunnlag for å øke satsene. Endringer i satsene vil framkomme i årlige rundskriv e.l., jf. pkt. 5.

Det foreslås videre at hovedregelen om at det kan søkes om tilskudd på inntil 1/3 av godkjente kostnader i den ordinære anleggsordningen, bortsett fra for visse typer friluftslivsanlegg (f.eks. turveier, -løyper og -stier), der det kan søkes om inntil 50 %, videreføres.

4.4.2.3. Framtidige endringer av søknadsberettigede anleggstyper, tilskuddssatser og -andeler

KUD anser at det er nødvendig å ha fleksibilitet når det gjelder muligheten for framtidige endringer da satser, anleggstyper og tilskuddsandeler ofte vil måtte vurderes i lys av bl.a. kostnadsutvikling og politiske prioriteringer. Det er derfor ikke hensiktsmessig å inkludere spørsmålet om satser, anleggstyper og tilskuddsandeler i denne høringen, eller i en framtidig forskrift, jf. pkt. 5. Dette vil i stedet bli fastsatt i årlige rundskriv e.l.

4.4.3. Forenklet anleggsordning

Det var en gjennomgående tilbakemelding i innspillsmøtene bl.a. fra fylkeskommuner, kommuner, idrettslag og friluftslivet at det er ønskelig med en enklere og raskere prosedyre for behandling av søknader om tilskudd til små og rimelige anlegg.

KUD er enig i at det for søkere til slike anlegg kan virke uforholdsmessig å måtte gå gjennom den samme søknadsprosessen og vente like lenge på svar som for søkere til store og kostnadskrevenende anlegg. Det foreslås derfor at 10 % av spillemidlene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (post 1.1 på hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål) settes av til en forenklet ordning for utendørsanlegg for egenorganisert fysisk aktivitet som er åpen for alle.¹¹

Det foreslås at denne ordningen tar utgangspunkt i dagens nærmiljøanleggsordning, som allerede er en kjent ordning og som har som mål å bidra til bygging av mindre anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet. I dag blir tilskuddsrammen til nærmiljøanlegg fastsatt på bakgrunn av godkjent søknadsbeløp for nærmiljøanlegg i hvert fylke. KUD har over flere år hatt som praksis å avsette 50% av godkjent søknadsbeløp til dette formålet. I 2023 utgjorde beløpet i underkant av 8% av det totale beløpet avsatt på hovedfordelingens post 1.1; 132,7 millioner kroner. Beløpsandelen som foreslås avsatt til forenklet anleggsordning (10%) er litt

---

¹¹ Dette innebærer at 90% av samlede midler til anlegg over post 1.1. på hovedfordelingen avsettes til ordningen for ordinære anlegg, jf. pkt. 4.4.1

høyere enn midlene som i dag går til nærmiljøanlegg (8%) og reflekterer en satsing på denne type anlegg.

Anlegg som kan tildeles tilskudd i denne ordningen kan unntaksvis brukes til organisert idrett, men skal ikke dekke den organiserte idrettens behov for anlegg. Eksempler på anlegg som vil kunne omfattes av ordningen er anlegg som inngår i eksisterende nærmiljøanleggsordning, for eksempel sandvolleyballanlegg, mindre ballareal, parkouranlegg, skileikanlegg med mer, og visse typer friluftslivsanlegg, som turstier.

Fylkeskommunen har i dag handlingsrom til å godkjenne andre anleggstyper som de ønsker å gi tilskudd til innenfor nærmiljøanleggsordningen, jf. pkt. 3.6 i eksisterende bestemmelser. Dette foreslås videreført i den nye ordningen.

Siden dette er ment å være en ordning for de mindre og rimeligere anleggene, foreslås det å sette en maksimumsgrense for tilskudd. I dagens nærmiljøanleggsordning er dette beløpet 300 000 kroner. Det foreslås å øke beløpet til 400 000 kroner per anlegg. Det foreslås videre at maksimal statlig tilskuddsandel per anlegg settes til 50 %, som i dag.

Det foreslås videre at et tillegg på ordinært tilskudd til utvalgte områder/bydeler i enkelte kommuner med særskilte levekårsutfordringer videreføres¹². Dette begrunnes med at det skal være en særlig lav terskel for å benytte anlegg i denne ordningen, og at de derfor vil kunne ha en særlig gunstig effekt på det fysiske aktivitetsnivået hos barn og unge i sosio-økonomisk utsatte områder.

I tråd med innspill foreslås det en forenklet utbetalingsprosess for søkerne med løpende søknadsbehandling og utbetaling av tilskudd så lenge det er midler i ordningen hos fylkeskommunen. For fylkeskommunene vil ordningen innebære noen endringer i arbeidsrutinene ved at søknadene kommer inn og må behandles gjennom hele året, og ikke på et fastsatt tidspunkt som i dag. Det forventes ikke at det totale antallet søknader vil endres som følge av dette forslaget, slik at arbeidsbelastningen for fylkeskommunene, samlet sett, vil bli omtrent den samme som i dag. Løpende søknadsbehandling vil innebære at søknadene sendes direkte til fylkeskommunen, og ikke via kommunen som i dag. Dette vil være arbeidsbesparende for kommunene. I samsvar med dagens praksis i nærmiljøanleggsordningen legges det opp til å videreføre prinsippet om at anlegg i denne ordningen ikke trenger å være en del av en kommunal plan.

Det bemerkes at dette vil være en separat tilskuddsordning. Med løpende tildelinger, uten en fast søknadsfrist. Det vil derfor av praktiske grunner ikke være anledning til å flytte midler mellom denne ordningen og tilskuddsordningen for ordinære anlegg. Eventuelle ufordelte midler ett år kan overføres til fordeling det påfølgende år.

Løpende saksbehandling vil kunne gjøre helhetlige behovsvurderinger noe vanskeligere i denne ordningen siden søknadene kommer inn til forskjellig tid og dermed ikke kan direkte vurderes opp mot hverandre. KUD vurderer at hensynet til forenkling og raske avgjørelser for søker teller mer enn grundige behovsvurderinger i dette tilfellet. I denne vurderingen er det

---

¹² Jf. Kommunal- og distriktsdepartementets områdesatsinger

også tatt hensyn til at denne ordningen omhandler små og enkle anlegg, og at den omfatter en relativt liten andel av de samlede spillemidlene til anlegg. Løpende saksbehandling er ikke til hinder for at fylkeskommunene kan utarbeide oppgaver over hvilke anlegg de vil prioritere innenfor ordningen.

Siden anlegg i denne ordningen særlig vil legge til rette for gratis lavterskeltilbud for barn og unges egenorganiserte fysisk aktivitet i tilknytning til bo- og oppholdsområder, foreslås det at midlene fordeles mellom fylkene etter følgende kriterium:

- Antall barn og unge (6-19 år) i fylket

Dette er det samme fordelingskriteriet som brukes i fordelingen av lokale aktivitetsmidler (hovedfordelingens post 6).

4.5 Søknadsberettigede aktører

Hvem som kan søke om spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er et resultat av utvikling over tid. Tradisjonelt har det vært kommunene som bygger idrettsanlegg og som derfor har fått tilskudd fra spillemidlene. Det har siden vært en utvikling hvor særlig idrettslag, men også friluftslivsorganisasjoner bygger anlegg, og dermed har kunnet søke om spillemidler.

Dagens ordning har som utgangspunkt at «private (frivillige)» organisasjoner skal være idretts- eller friluftslivsorganisasjoner for å kunne søke om tilskudd. Det er gjort et skille mellom organisasjoner som kan søke om tilskudd til alle typer anlegg, og de som kun kan søke på noen anleggstyper. I pkt. 2 gis det en oversikt over hvem som er berettiget til å søke om spillemidler til anlegg i dagens tilskuddsordning.

KUD ser behov for å gå gjennom oversikten over søknadsberettigede aktører for å sikre at hovedformålet med tilskuddsordningen om en bred og mangfoldig anleggsutvikling ivaretas, samt at presisering i ny pengespillov om at overskuddet fra Norsk Tipping skal gå til ikke-fortjenestebaserte aktører følges opp.

4.5.1 Søknadsberettigede i tilskuddsordning for ordinære anlegg

Det er i stor grad kommunene som bygger anlegg. Kommuner, fylkeskommuner, og kommunale og fylkeskommunale foretak skal fortsatt være søknadsberettigede.

Se pkt. 4.5.5 for en nærmere drøfting av problemstillingen knyttet til at fylkeskommunene er søknadsberettiget samtidig som de også er forvalter av tilskuddsordningen.

Følgende endringer i hvem som kan søke om tilskudd i den ordinære anleggsordningen foreslås:

4.5.1.1 Idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål

Det foreslås at søknadsberettigede aktører, unntatt kommuner, fylkeskommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak, samt Det Frivillige Skyttervesen og studentsamskipnader skal ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål for å kunne søke om spillemidler til anlegg.

Dette forslaget er en stadfesting og en tydeliggjøring av et allerede etablert hovedprinsipp i spillemiddelordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet, nemlig at de aktørene som eier, drifter og bruker idrettsanlegg (unntatt kommuner mv) skal ha et idrettslig hovedformål. Hovedformålet skal være beskrevet i eierorganisasjonens vedtekter. Et idrettslig hovedformål kan være å eie og drifte idrettsanlegg, eller det kan være å tilby idrettsaktiviteter, slik som et idrettslag. I tillegg er «friluftsliv» tatt inn i formålsbeskrivelsen fordi flere friluftslivsorganisasjoner bygger anlegg som er tilskudsberettiget i ordningen.

KUDs vurdering er at en presisering av dette prinsippet er nødvendig for å etablere et tydeligere skille mellom hvem som kan søke, og hvem som ikke kan søke om spillemidler til anlegg. En slik presisering vil i hovedsak ikke få betydning for dagens søkere, med mulig unntak for enkelte medlemsorganisasjoner i Norsk Friluftsliv som ikke har idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål.

Friluftsrådernes Landsforbund med medlemsorganisasjoner og Oslofjordens Friluftsråd er interkommunale samarbeidsorgan med friluftsliv som hovedformål. Disse har tradisjonelt vært søknadsberettigede organisasjoner og denne statusen videreføres.

Det er i dag to hovedunntak fra regelen om at søknadsberettigede organisasjoner skal ha idrett og fysisk aktivitet som hovedformål. Det er Det Frivillige Skyttervesen (DFS) og studentsamskipnader. Disse foreslås videreført som søknadsberettigede aktører.

Studentskipnader er inkludert ut fra særskilte behov for anlegg til studentidrett. Studenter og studentidretten har i svært liten grad tilgang til kommunale eller idrettslagseide anlegg. KUD foreslår derfor at studentsamskipnader fortsatt skal gis anledning til å søke på linje med kommuner mv.

DFS har lang tradisjon for å bygge skyteanlegg. Disse benyttes både av dem selv og skyttersporten, som er organisert innenfor NIF. DFS er en spesiell organisasjon. Den ble i sin tid opprettet av Stortinget. KUD mener at både historikken og DFS' særegne rolle og posisjon gjør at de foreslås beholdt som søknadsberettiget aktør.

4.5.1.2. Hvem kan søke på hvilke anlegg

Det foreslås to alternativ når det gjelder hvem som kan søke på hvilke typer anlegg:

- a) Opprettholde dagens skille mellom de som kan søke om tilskudd til alle typer anlegg og de som kun kan søke til enkelte typer anlegg.
- b) Alle søknadsberettigede aktører kan søke om tilskudd til alle typer anlegg

Historisk har dette vært en ordning for anlegg brukt til idrett. Kommuner og den organiserte idretten har primært vært de som bygger anlegg. Disse aktørene har derfor kunnet søke på alle typer anlegg.

Bakgrunnen for begrensningen for enkelte søkere har vært at aktører skal kunne søke spillemidler til de anleggstypene som er knyttet til sin hovedaktivitet¹³. I de senere år har spesielt Den Norske Turistforening (DNT) søkt om å få utvidet anleggstypene de kan søke spillemidler til.

Det vises til pkt. 2 for en oversikt over hvilke aktører som kan søke på de ulike typer anlegg.

Dagens skille mellom hvem som kan søke på alle typer anlegg, og hvem som ikke kan det kan synes noe tilfeldig. Det er f.eks. ikke åpenbart hvorfor alle medlemsforeninger i Norges Bandyforbund eller Norsk Bilsportforbund kan søke om alle typer anlegg, mens DNT kun kan søke om friluftslivsanlegg. KUD ønsker derfor å høre om det bør åpnes opp for at alle søknadsberettigede aktører skal kunne søke på alle typer anlegg, eller om dagens skille mellom aktører bør opprettholdes.

Argumenter for at alle kan søke om alle typer anlegg;

- Vil være en forenkling av tilskuddsordningen
- Vil sikre likebehandling av alle søknadsberettigede aktører.

Argumenter mot at alle kan søke om alle typer anlegg:

- Ordningen er primært rettet mot bygging av idrettsanlegg
- Dette vil bidra til å øke det samlede søknadsvolumet og kunne føre til noe mindre kostnadskontroll i ordningen.

4.5.1.3. Søknadsberettigede aktører skal enten være en hovedorganisasjon, eller en av hovedorganisasjonens medlemsforeninger eller underliggende organisasjonsledd

I dagens regelverk er det ulik begrepsbruk for hvilke underliggende organisasjonsledd som kan søke om tilskudd. Det framstår som uklart og unødvendig komplisert. For eksempel kan idrettslag og *organisasjonsledd* i Norges idrettsforbund søke, mens det er *sammenslutninger* under f.eks. Norsk Friluftsliv og Norges Bilsportforbund som kan søke.

KUD foreslår at denne begrepsbruken samordnes og forenkles slik at det for alle andre søkere enn kommuner og aksjeselskaper/stiftelser benyttes samme begrep. KUD vurderer at den foreslåtte ordlyden i overskriften, dvs. en navngitt hovedorganisasjon med *deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd* kun er en opprydding i begrepsbruken og ikke vil ha praktiske konsekvenser for noen av dagens søknadsberettigede aktører.

---

¹³ S sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund og Det Frivillige Skyttervesen har ikke vært omfattet av denne begrensningen. Dette er fordi begge organisasjonene har store deler av sin hovedaktivitet på skyteanlegg – som er ordinære idrettsanlegg, og der det er utstrakt sambruk med Norges Skytterforbund og Norges Skiskytterforbund.

4.5.1.4. Om aksjeselskap, samvirkeforetak og stiftelser som søkere

Med utgangspunkt i ordningens hovedformål, intensjonen bak ny pengespillov, samt for bedre å kunne ivareta kostnadskontroll ved hele ordningen, mener KUD at det bør vurderes om regelverket i større grad skal stille krav til eiere, eierselskaper og stifternes vedtekter.

Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidlene ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eieformer, eller omdannes til fortjeneste for private eiere (Lov om pengespill § 1c).¹⁴

Det har over tid vært en økende tendens til at ulike kommersielle aktører, eller aktører som ikke har idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål inngår samarbeidsavtaler med søknadsberettigede aktører (idrettslag, kommuner e.l.) for å kunne dra nytte av tilskudd fra spillemidlene til å utvikle idrettsanlegg på, eller i nærheten av sin virksomhet, f.eks. hotell eller hytteområder, og til destinasjonsutvikling. Dette fører til at søknadsvolum og -beløp øker, og at kommersielle aktører, selv om de ikke kan ta ut overskudd fra det spillemiddelfinansierte selskapet, indirekte kan ta ut fortjeneste gjennom økte priser og verdiøkning på egen næring.

I dagens regelverk stilles det «kun» krav om at mer enn 50% av aksjene/andelene i et søknadsberettiget selskap skal eies av aktører som selv kan søke om tilskudd. Det er ikke uvanlig at et søknadsberettiget selskap består av 50,1% eierskap av søknadsberettigede aktører (kommune/idrettslag o.l.), og at de resterende 49,9% eies av et kommersielt selskap, slik som eiendomsutvikler, tomteselskap med mer.

Det sendes derfor et forslag på høring som stiller krav om at samtlige aksjonærer/andelseiere i aksjeselskap, samvirkeforetak eller stiftelser skal være aktører som selv kan søke om tilskudd iht. regelverket. Unntatt fra dette kravet er at ikke-søknadsberettigede løypelag og turlag kan inngå som aksjonærer/andelseiere så lenge deres eierandel er mindre enn 50 % av selskapet. Formålet med dette unntaket er først og fremst for å ta hensyn til etablering av lokale turveier, løypetraseer o.l.

En slik innstramming vil kunne føre til at det blir vanskeligere å hente inn privat kapital for å realisere større anleggsprosjekter, som f.eks. alpinanlegg og store motorsportanlegg. KUD har ikke kjennskap til om det f.eks. ved bygging av idrettshaller eller fotballbaner er en utbredt praksis at fortjenestebaserte eiere er inne i selskaper eller foretak som eier og driver denne type anlegg. Det vil derfor være viktig å få innspill og argumenter for og mot den foreslåtte endringen.

Alternativet til forslaget over er å opprettholde dagens regelverk på dette punktet, jf. bestemmelsenes pkt. 2.3.1.

Det understrekes at det er viktig å opprettholde muligheten for at aksjeselskap og foretak skal kunne søke om spillemidler. Dette er ofte en måte for f.eks. idrettslag å skille ut eierskap

---

¹⁴ Se også pkt. 1.1 siste avsnitt i vedlagte Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2023

og drift av anlegg slik at dette ikke skaper unødvendig risiko for f.eks. den daglige driften i idrettslaget.

4.5.1.5. «Andre sammenslutninger» foreslås fjernet som søknadsberettiget

I dagens regelverk står det under pkt. 2.3 c (om aksjeselskap mv.) at andre sammenslutninger kan vurderes som søknadsberettiget forutsatt at de har vedtekter som tilfredsstillende visse kriterier. KUD er ikke kjent med at noen annen sammenslutning, som ikke er organisert som et aksjeselskap, en stiftelse eller et samvirkeforetak, noensinne er blitt godkjent som søker. Etter KUDs syn skaper betegnelsen «andre sammenslutninger» en kunstig forventning hos organisasjoner om at de kan bli godkjent som søknadsberettiget. KUD foreslår derfor at denne åpningen i regelverket avvikles.

4.5.1.6. Departementets adgang til å godkjenne andre søkere

I dag kan KUD, etter søknad, godkjenne andre organisasjoner som ikke er særskilt nevnt i bestemmelsene som søknadsberettiget. Vilklårene for å bli godkjent er at virksomheten må være landsdekkende og ha idrett og fysisk aktivitet som hovedformål.

KUD mener det er nødvendig å opprettholde muligheten til å kunne godkjenne nye søkere. Dette er fordi organisasjonslandskapet er i stadig endring, og det vil være uhensiktsmessig å låse ordningen til kun de navngitte mottakerne. Det vurderes likevel som nødvendig å etablere noen flere kriterier for å kunne bli godkjent da dagens kriterier ikke er tydelige nok.

KUD foreslår at disse kriteriene inngår i grunnlaget for å kunne godkjenne nye aktører etter særskilt vurdering, i tillegg til de som allerede er søknadsberettiget:

- Må være registrert i frivillighetsregisteret
- Må være landsdekkende¹⁵
- Må ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål
- Må ha en vesentlig del av virksomheten rettet mot aktivitet for barn og ungdom (6-19 år) eller personer med nedsatt funksjonsevne.
- Ved vurdering av godkjenning vil det bli lagt vekt på om andre søknadsberettigede aktører allerede bygger den type anlegg som søkerorganisasjonen primært vil bygge.

Det tilligger departementet å foreta en skjønnsmessig vurdering på grunnlag av de foreslåtte kriteriene, samt opp mot formålet med ordningen og målene for den statlige idrettspolitikken. Departementet vil derfor legge til grunn en høy terskel ved vurdering av om nye organisasjoner vil være søknadsberettigede.

---

¹⁵ Dvs. en organisasjon som har et sentrallidd eller sentralorganisasjon med tilknyttede underledd eller avdelinger med jevnlig regional og lokal aktivitet i minst fire av fem landsdeler i Norge, jf. definisjon av «landsdekkende organisasjon» i forskrift om tilskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner fra spilleoverskuddet til Norsk Tipping av 5. desember 2022.

4.5.1.7. Departementets dispensasjonsadgang

I dagens regelverk kan KUD, under bestemmelsenes pkt. 2.3, «*i helt særegne enkelttilfeller gi dispensasjon til andre søkere*».

Denne bestemmelsen har sjelden vært i bruk. KUD mener det er uheldig med en unntaksbestemmelse helt uten kriterier for hva som skal til for å kunne bli godkjent. Det åpner for uheldig forskjellsbehandling av søkere. Nye aktører vil fortsatt kunne søke og bli vurdert av departementet slik dette er beskrevet i punktet over. Det foreslås derfor at denne dispensasjonsadgangen avvikles.

4.5.2 Søknadsberettigede i forenklet tilskuddsordning

Som det framgår av pkt. 4.4.3 forutsettes det at anlegg som i dag hører inn under nærmiljøanleggsordningen kommer til å utgjøre hovedtyngden av anleggene i den foreslåtte nye forenklete anleggsordningen. Nærmiljøanlegg er utendørs anlegg for egenorganisert idrett eller fysisk aktivitet som ligger i tilknytning til bo- eller oppholdsområder.

I dagens regelverk kan bl.a. borettslag, bygdelag¹⁶ og velforeninger søke om tilskudd til nærmiljøanlegg. Begrunnelsen for dette er at disse organisasjonene kan bidra til at det bygges nærmiljøanlegg i sitt område, og at dette er en type anlegg som f.eks. idrettslag i mindre grad bygger.

KUD foreslår at disse organisasjonene ikke skal være søknadsberettigede i den forenklete anleggsordningen siden borettslag, bygdelag og velforeninger ikke har idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som sitt hovedformål.

KUD foreslår dermed at det er de samme aktørene som kan søke på ordinære anlegg som også skal kunne søke i forenklet anleggsordning. Dette sikrer likebehandling og vil være forenkling for fylkeskommunene som søknadsbehandler.

4.5.3 Samlet oversikt over forslag til søknadsberettigede aktører

Oversikten nedenfor gjelder for begge tilskuddsordninger

- a. Kommuner, fylkeskommuner, kommunale og fylkeskommunale foretak
- b. Studentsamskipnader
- c. Norges idrettsforbund, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd
- d. Sami Valastallan Lihttu, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd
- e. Det frivillige Skyttervesen, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd
- f. Norges Bilsportforbund, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd

---

¹⁶ Store Norske Leksikon: Bygdelag er en del av en [kommune](#) eller [bygd](#) som har noe felles, for eksempel geografisk plassering. Bygdelag kan også betegne et samfunn av folk som bor i ei bygd, et bygdesamfunn. Det kan også betegne en samling av flere [grender](#), eller en stor grend.

- g. Norges Jeger- og Fiskerforbund, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd (utgår som eget punkt dersom alle søknadsberettigede aktører gis anledning til å søke på alle typer anlegg).

(mulig overskrift med friluftslivsanlegg her avhengig av beslutning for pkt. 4.5.1.2)

- h. Den Norske Turistforening, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd.
- i. Norsk Friluftsliv, og medlemsorganisasjoner i Norsk Friluftsliv som har idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål.
- j. Friluftsrådernes Landsforbund og deres medlemmer
- k. Oslofjordens Friluftsråd

(mulig overskrift om sykkelanlegg her avhengig av beslutning for pkt. 4.5.1.2)

- l. Norsk Organisasjon for Terrengsykling, deres medlemsforeninger og underliggende organisasjonsledd.

4.5.4 Overgangsperiode

Det foreslås en overgangsperiode slik at søknader som er fremmet innen tidspunktet for innføring av revidert tilskuddsordning vil bli behandlet i samsvar med gjeldende regler. Det betyr at søkere som med forslaget i dette dokumentet ikke lenger vil være søknadsberettiget, vil få behandlet sin søknad så lenge den er sendt inn før den reviderte tilskuddsordningen trer i kraft, jf. også pkt. 4.6.5.

4.5.5 Fylkeskommunen som søknadsberettiget aktør og forvalter av tilskuddsordningen

Fylkeskommunene er i dag berettiget til å søke om tilskudd samtidig som de har fått *delegert* myndighet fra staten til å forvalte og treffe enkeltvedtak om tildeling av midler i tilskuddsordningen.

Fylkeskommunene søker om en beskjeden andel av spillemidlene. Av et totalt søknadsvolum på 4,6 mrd. kroner i 2024 utgjør godkjent søknadsbeløp fra fylkeskommunene ca. 150 mill. kroner (ca. 3,3 %). Denne andelen er noe høyere i 2024 enn i foregående år. Samtidig er det viktig at fylkeskommunene kan være mottakere av spillemidler da det er de som eier og bygger idrettsanlegg i tilknytning til f.eks. videregående skoler.

Som nærmere redegjort for i pkt. 5 vil det bli foreslått en formalisering av fylkeskommunenes rolle gjennom at ansvaret for forvaltningen av tilskuddsordningen på sikt vil *tildes* fylkeskommunene i forskrift med hjemmel i pengespilloven.

KUD vil komme tilbake med en nærmere drøfting av spørsmålene omkring fylkeskommunenes rolle som både søker og forvalter av tilskuddsordningen i høringsnotatet om forskriftsfesting av tilskuddsordningen. Vi ønsker i dette høringsnotatet likevel å få

synspunkt på hvordan vi best mulig kan videreføre at fylkeskommunene kan søke om tilskudd til sine anlegg, samtidig som vi sikrer at fylkeskommunens nøytralitet i rollen som forvalter av ordningen ivaretas.

Vi ber derfor om høringsinstansenes innspill på følgende forslag:

- a) Dagens praksis videreføres. Argumenter for en slik løsning vil bl.a. være at fylkeskommunenes handlingsrom er innrammet av at det er staten som fastsetter regelverket for ordningen, inkl. tilskuddssatser, og at også fylkeskommunale anlegg må inngå i en kommunal plan og være prioritert i kommunene. I tillegg kan det anføres at fylkeskommunenes andel av den totale søknadsmassen er liten slik at problemstillingen har begrenset praktisk betydning, og at temaet ikke ble oppfattet som utfordrende i innspillsrunden.
- b) Innenfor tilskuddsrammen som settes av til den enkelte fylkeskommune (jf. pkt 4.3) kan fylkeskommunen benytte en viss andel (f.eks. inntil 4 % i den ordinære ordningen) til egne anleggsprosjekter. Midler som ikke blir benyttet til anlegg i fylkeskommunal regi inngår i den øvrige søknadsbehandlingen. I likhet med andre anlegg det søkes tilskudd til må også fylkeskommunale anlegg tilfredsstillere regelverket for tilskuddsordningen så som kommunal prioritering, grenser for tilskuddssatser, mv.

Det er også mulig å holde tilbake en andel av spillemidlene til anlegg i KUD, og at fylkeskommunene må søke direkte til staten for sine anlegg. KUD ønsker ikke å gå videre med en slik løsning bl.a. fordi dette vil gjøre tilskuddsordningen mer byråkratisk, og fordi vi mener det er uheldig at søknadsbehandlingen foregår på flere forvaltningsnivåer.

Oslo kommune er i en særstilling da de både er kommune og fylkeskommune, og derfor fullt ut behandler egne søknader. Særskilte problemstillinger knyttet til Oslo kommunes forvaltning av tilskuddsordningen bør derfor løses på en annen måte enn gjennom forslagene som skisseres for de andre fylkeskommunene ovenfor. I det kommende arbeidet med å regulere oppgavefordelingen ved forvaltning av tilskuddsordningen i forskrift, vil KUD gå i dialog med Oslo kommune for å finne løsninger som vil kunne ivareta kravene til en forsvarlig saksbehandling, og forutsetningene i tilskuddsordningen.

4.6. Rammestyrte ordning

Tilskuddsordningen for anlegg til idrett og fysisk aktivitet er en rammestyrte ordning. Det vil si at søknader kun kan innvilges inntil pengene som er avsatt i ordningen er brukt opp. Dagens praksis er slik at søknader som ikke blir innvilget ett år kan sendes inn på nytt, og de fleste søknader som er formelt i orden kan forventes å få tildelt midler etter en viss tid. KUD mener det er behov for å foreslå tiltak som sikrer bedre behovsvurderinger og kostnadskontroll.

4.6.1. Den økonomiske situasjonen i tilskuddsordningen

Differansen mellom årlige søknadsbeløp og tilgjengelige midler i tilskuddsordningen har økt betydelig i et lengre tidsperspektiv. Hvert år i perioden 2012-2020 har tildelte midler vært lavere enn summen fra nye søknader. Søknadssummen som ikke dekkes av tilskuddet er dermed blitt akkumulert. I 2012 var differansen mellom samlet søknadsbeløp og tilskudd 2 191 mill. kroner. I 2020 var den 4 526 mill. kroner. Dette omtales ofte som et «etterslep».

De siste par årene har det totale søknadsbeløpet blitt redusert samtidig som avsatt beløp har gått opp. Det såkalte etterslepet er dermed blitt redusert med om lag 1,8 mrd. kroner siden 2021. Den gjennomsnittlige ventetiden for søker for å få tildelt midler er som følge av dette blitt redusert fra 2,9 år i 2021 til ca. 1,5 år i 2024

Det er ingen garanti for at denne trenden vil vedvare. Dessuten er det en søknadsportefølje på om lag 2,7 mrd. kroner («etterslepet») som, etter etablert praksis, har forventninger om å få spillemidler.

Erfaringer viser også at mange søkere starter å bygge selv om de må vente noen år på å motta spillemidler. Et inntil nylig lavt rentenivå har gjort det mulig for søkere å mellomfinansiere anlegg. Hvis ventetiden for å få utbetalt spillemidler igjen øker, samtidig som rentenivået holder seg på dagens nivå, kan det ha betydelig negativ effekt på søkerens økonomi og evne til å realisere anlegg.

4.6.2. Departementets vurdering

En tilskuddsordning der alle søknader til slutt vil få tilskudd gir ikke et godt grunnlag for å foreta reelle behovsvurderinger og prioriteringer mellom søknadene. Det blir ofte slik at søknader får tilskudd etter tur, heller enn at det gjennomføres grundige vurderinger av hvilke anlegg det er mest behov for at blir bygget først. På denne måten svekkes måloppnåelsen i tilskuddsordningen.

KUD mener videre at det er prinsipielt viktig å komme fram til tiltak for at ordningen også i realiteten skal bli rammestyrkt, samt å sikre at ordningen holder seg økonomisk bærekraftig også dersom de årlige søknadsbeløpene igjen overstiger tilgjengelige midler.

4.6.3. Departementets forslag

KUD foreslår at det blir tydelig kommunisert at søkere ikke kan regne med å få spillemidler, og at dette kommer klart fram i nytt regelverk om tilskuddsordningen for anlegg. I dagens regelverk framkommer ikke dette tydelig.

Følgende tiltak foreslås:

Søkere kan søke om spillemidler til anlegg under forutsetning av at de ikke kan være sikre på å motta tilskudd. Søkere som velger å starte å bygge anlegg uten først å ha fått behandlet søknad om spillemidler, gjør dette for egen risiko og regning. For å unngå usikkerheten knyttet til det at søkere i praksis kan søke i en årrekke uten å få midler, foreslås det å sette

en begrensning på hvor mange ganger en søknad kan fremmes. Det foreslås at søknad til det samme anlegget kan fremmes inntil tre ganger.

4.6.4. Departementets begrunnelse for forslaget

Under dagens system er usikkerheten for søker ved å måtte sende inn en søknad på nytt begrenset da søker vet med stor grad av sikkerhet at den innen noen år vil få tildelt spillemidler. I en reelt rammestyrte ordning vil denne usikkerheten bli vesentlig større da det ikke lenger er sikkert at søknaden noen gang vil nå fram. KUD mener det derfor vil være mest riktig å sette en begrensning på hvor mange ganger en søknad til et anlegg kan fremmes. Det vil styrke forutsigbarheten for søker. Det vil også gi fylkeskommunen, som søknadsbehandler, bedre muligheter til å foreta reelle behovsvurderinger siden søknader som ikke når opp i prioriteringen vil bortfalle etter maksimalt tre søknadsår. En slik løsning vil også være til fordel for den økonomiske balansen i tilskuddsordningen siden det begrenser muligheten til å sende inn søknader på nytt og dermed også søknadsvolumet i ordningen. Kombinasjonen av at dette forslaget vil føre til mer reelle behovsvurderinger og at ordningen blir reelt rammestyrte, vil danne grunnlag for at tilskuddssatsene for de anleggene som faktisk bli bygget kan justeres på sikt. KUD vil komme nærmere tilbake til operasjonalisering av treganger-regelen i veiledningen til det nye regelverket.

I mange rammestyrte tilskuddsordninger er det slik at man kun kan søke én gang. Dersom man da får avslag, er det et endelig avslag. Dette kunne også vært et alternativ her. KUD foreslår ikke en slik løsning bl.a. fordi det kan være tilfeller hvor en søknad som ikke når opp et år vurderes å være mer aktuell ett eller to år senere (f.eks. fordi det er gjort nye behovsvurderinger i fylkeskommunen). Da vil en løsning hvor søkere kun kan søke én gang kunne være til hinder for en behovsriktig anleggsutbygging.

Et annet tiltak som kunne vært innført for å forsterke KUDs forslag og redusere usikkerheten for søker er en regel om at det ikke kan tildeles spillemidler til søkere som har startet å bygge anlegget før en spillemiddelsøknad er behandlet. KUD vurderer at dette kan være et noe strengt prinsipp, som også kan føre til at ønskede anlegg ikke blir realisert. KUD foreslår i stedet at det gjøres helt tydelig at spillemidler ikke kan påregnes, og at igangsetting før spillemiddelsøknaden er behandlet skjer helt og holdent på søkers risiko.

4.6.5. Overgangsperiode

Slik dagens ordning praktiseres har søkere som i dag står i kø for å motta spillemidler grunn til å forvente å motta tilskudd. Av hensyn til forutsigbarheten for søkerne foreslår KUD derfor at søknader som er fremmet innen tidspunktet (datoen) for innføring av en revidert tilskuddsordning blir behandlet i samsvar med gjeldende regler og praksis. Søknader fremmet etter denne datoen vil bli behandlet i samsvar med nytt regelverk.

Dette betyr at fylkeskommunene vil måtte benytte tilskuddspotten (pkt. 4.3 og 4.4) til å behandle søknader både etter gammel og ny ordning parallelt inntil porteføljen av søknader fremmet før datoen for revideringen av tilskuddsordningen er avviklet. Siden det vil være stor forskjell mellom fylkene når det gjelder størrelsen på porteføljen av søknader som er fremmet

før denne datoen¹⁷, vil det ha liten hensikt å legge opp til en nøkkel for fordeling av tilskuddspotten på nye og gamle søknader som skal gjelde for alle fylkene. KUD foreslår isteden at den enkelte fylkeskommune selv må vurdere hvordan tilskuddspotten skal fordeles for å få til en mest mulig hurtig og hensiktsmessig avvikling av de gamle søknadene.

Det er også mulig å avslutte den gamle praksisen uten en overgangsperiode. Dette innebærer at søknader som står i kø når den endrede ordningen innføres eventuelt må fremmes på nytt og behandles i tråd med nye regler. KUD anbefaler ikke dette fordi søkerne, på søknadstidspunktet, har hatt en berettiget forventning om å få tildelt spillemidler.

5. Forskriftsregulering av tilskuddsordningen

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) leder et interdepartementalt arbeid med å gjennomgå sektorlovgivningen innenfor alle departementenes områder med mål om å lov- eller forskriftsfeste oppgaver som allerede ligger til kommuner og fylkeskommuner, men som i dag er delegert disse gjennom delegeringsbrev, tildelingsbrev, rundskriv eller liknende. Gjennomgang av sektorlovgivningen er en del av regjeringens arbeid med tillitsreformen i offentlig sektor, som blant annet har som mål å bidra til bedre styring. Reformen har også som mål at kommunene og fylkeskommunene skal få større frihet i samsvar med prinsippet om det kommunale selvstyret som er forankret i Grunnloven § 49 andre ledd og i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 2-1. En viktig del av dette er å forbedre den statlige styringen av kommunesektoren og sørge for at oppgaver til kommuner og fylkeskommuner ikke *delegeres*, men *tildes* gjennom lov og forskrift.

KDDs gjennomgang av sektorlovgivningen har vist at det er behov for å lovfeste oppgavetildelingen til kommuner og fylkeskommuner innenfor flere lovområder. Departementets forslag til endringer i sektorlovgivningen ble sendt på høring i juni 2023. På de områdene som har vært omfattet av forslagene i høringsnotatet foreslår KDD at det ikke lenger vil være hjemmel til å delegere oppgaver til kommuner og fylkeskommuner, og at tildeling av oppgavene gjøres direkte i lov og forskrift. Innenfor noen lovområder har det imidlertid kun vært behov for å klargjøre eksisterende oppgavetildeling i lov eller forskrift. KDD arbeider for tiden med en lovproposisjon, hvor de ulike forslagene til lovendringer følges opp.

Innenfor KUDs lovområde er det foreslått en ny hjemmel i pengespilloven (Lov av 18. mars 2022 nr. 12 om pengespill) som fastsetter at fylkeskommuner og kommuner kun kan tildeles oppgaver ved fordeling av overskuddet fra Norsk Tippings pengespill (spillemidler) til formål etter lovens § 12 første ledd nr. 5 ved forskrift

Kravet om at oppgavetildelingen til fylkeskommuner og kommuner skal skje gjennom forskrift gir imidlertid behov for at eksisterende oppgavefordeling ved forvaltningen av blant annet tilskuddsordningen for anlegg for idrett og fysisk aktivitet så langt som mulig vil bli foreslått

---

¹⁷ Oslo har f.eks. ingen «kø» av «gamle» søknader, mens andre fylker som f.eks. Vestland og Trøndelag har en portefølje tilsvarende 2,5-3 år med tildelinger.

regulert i forskrift med hjemmel i nytt tredje ledd i pengespilloven § 12. Et forslag til ny forskrift vil erstatte dagens *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*, som danner grunnlaget for den årlige fordelingen av midler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Arbeidet med en forskrift er igangsatt og vil bli sendt på alminnelig offentlig høring når den er klar. Elementer i dagens bestemmelser som er gjenstand for periodiske endringer vil komme frem i rundskriv e.l. Departementet legger opp til at eksisterende tilskuddsordning skal gjelde frem til denne erstattes av forskrift gitt med hjemmel i pengespilloven § 12 nytt tredje ledd.

Det presiseres at KDDs gjennomgang av sektorlovgivningen ikke har hatt som formål å gjøre endringer i eksisterende oppgavetildeling til kommuner og fylkeskommuner, men sikre at oppgavetildelingen skjer i lov og forskrift. Som nevnt i pkt. 4.1.2.3 legges det opp til å videreføre dagens arbeidsdeling mellom forvaltningsnivåene der fylkeskommunene treffer enkeltvedtak om tildeling av midler med hjemmel i et statlig fastsatt regelverk. KUD vil komme nærmere tilbake til enkelte detaljer i oppgavefordelingen, inkludert spørsmålet om klageordning, i forbindelse med forskriftsarbeidet.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

KUDs vurdering er at de foreslåtte endringene i høringsdokumentet innebærer små økonomiske eller administrative konsekvenser.

Den økonomiske rammen for tilskuddsordningen er spillemidlene til idrettsformål. Eventuelle endringer i ordningen som følge av denne høringen vil skje innenfor rammen av spillemidlene, jf. pkt. 4.1.2.1. Det fremmes et forslag som i sin konsekvens vil innebære en endring i fordelingen av spillemiddelrammen mellom fylkene, jf. pkt. 4.3 og pkt. 4.4.3.

Det foreslås at arbeidsdelingen mellom forvaltningsnivåene videreføres slik den er i dag, jf. pkt. 4.1.2.3.

For fylkeskommunene innebærer høringsforslaget noen endringer i arbeidsrutinene, særlig

- utarbeidelse av regionale oversikter over anleggsbehov som grunnlag for prioriteringer i fordelingen av spillemidlene til anlegg, jf. pkt. 4.2.1
- fordeling av tilleggsbevilgning til prioriterte anlegg, jf. pkt. 4.4.1.2
- gjennomføring av løpende saksbehandling og utbetalinger av tilskudd i forenklet anleggsordning, jf. pkt. 4.4.3

Som regional planmyndighet utarbeider fylkeskommunene allerede regionale planer som f.eks. kan gjelde idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet og folkehelse. Oppgaven omtalt i høringsnotatet om å utarbeide anleggsoversikter og prioriteringer vil kunne inngå i dette arbeidet. KUD mener høringsforslaget ikke innebærer at fylkeskommunen blir pålagt å utarbeide nye planer, men snarere at de vil få noe større fleksibilitet til å prioritere spillemidler til anlegg innenfor eksisterende planverk.

Videre har fylkeskommunene egne ansatte som jobber med idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, herunder saksbehandling av søknader om spillemidler. Dette er ressurser som er avsatt til å jobbe med fagområdet hele året, men som inkluderer en svært intensiv periode med søknadsbehandling i perioden januar til april. KUD mener at en forenklet anleggsordning, med løpende saksbehandling gjennom hele året, vil være en mer fleksibel løsning for fylkeskommunene. Arbeidsmengden ved behandling av søknader vil da fordeles jevnere utover året, og fylkeskommunen vil i større grad kunne prioritere andre oppgaver innenfor fagområdet i perioden januar til april. Det er viktig å påpeke at en endring av dagens nærmiljøanleggsordning til en forenklet ordning ikke forventes å medføre et større søknadsvolum, men derimot kortere saksbehandlingstid per søknad. Den totale arbeidsmengden og ressursbruken for fylkeskommunene er derfor ikke forventet å øke.

KUD mener at forslagene i dette høringsnotatet innebærer så små endringer i fylkeskommunenes oppgaver at de vil kunne utføres innenfor eksisterende rammer. Fylkeskommunene mottar årlig tilskudd fra spillemidlene til utviklingsarbeid knyttet til tilskuddsordningen (jf. hovedfordelingens post 3.5). For 2024 blir det fordelt 2,2 mill. kroner til dette formålet. Det er i utgangspunktet stor fleksibilitet i hva fylkeskommunene kan benytte disse midlene til. De benyttes bl.a. til kurs for kommuner og frivilligheten om spillemiddelordningen, og faglig utvikling for ansatte i administrasjonen. Dersom det likevel viser seg at arbeidsbelastningen økes vesentlig som følge av omleggingen, vil det kunne vurderes å styrke hovedfordelingens post 3.5 for å kompensere fylkeskommunene for eventuelle nye oppgaver.

For kommunene vil høringsforslaget innebære at anlegg som det søkes om spillemidler til ikke bare skal være omtalt i en kommunal plan, men også være prioritert i planarbeidet, jf. pkt. 4.2.2. Dette innebærer at kommunene må ta en aktiv stilling til anleggsbehovene sine når de utarbeider og reviderer planer.

For KUD, som ansvarlig for utarbeidelsen av nytt regelverk, antas ikke forslaget å ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

7. Samlet oversikt over forslag i høringsnotatet for innspill

Nedenfor følger en samlet oversikt over forslag i høringsnotatet. Forslagene er fortløpende nummerert, og med referanse til hvilket punkt i dokumentet de opptrer. Det bes om at det refereres til forslagsnummer i høringssvarene.

Pkt. 4.2.1 Fylkeskommunale prioriteringer basert på behovsvurderinger

- 1) Fylkeskommunene utarbeider oversikter over anleggsbehov i sin region. Disse oversiktene oppdateres jevnlig og legges til grunn for prioritering av spillemidler til anlegg.

Behovsoversiktene bør baseres på følgende kriterier:

- Områder/kommuner med levekårsutfordringer

- Områder eller anleggstyper med underdekning
- Anlegg med fokus på sambruk/flerbruk/samarbeid

På bakgrunn av regionale særegenheter og behov vurderer den enkelte fylkeskommune i tillegg eventuelle andre kriterier som kan være aktuelle.

Pkt. 4.2.2 Kommunale behovskartlegginger basert på bred og inkluderende medvirkning

- 2) Som ledd i å styrke kommunenes arbeid med anleggsbehov og -prioritering stilles det som vilkår at et anlegg må være «omtalt og prioritert» i en kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet for å kunne søke om spillemidler til anlegg.

Pkt. 4.3.3 Fordelingskriterier: To alternative modeller

- 3) Fordeling av rammen til ordinære anlegg mellom fylkene foretas på én av følgende måter:
  - a. Beholde dagens kriterier, men der hvert kriterium vektes med 1/3
  - b. Beholde dagens fordelingskriterier og vektingen mellom disse

Pkt. 4.4.1 Tilskuddsordning for ordinære anlegg

- 4) Det fremmes to alternative modeller for en justert tilskuddsordning for ordinære anlegg til idrett og fysisk aktivitet:
  - a. Eksisterende tilskuddsordning videreføres, med de endringer som ellers foreslås i høringsnotatet
  - b. En to-delt ordning:
    - i. Eksisterende tilskuddsordning videreføres som i pkt. a. over. Hoveddelen av midlene følger denne fordelingen
    - ii. En andel av midlene settes av til regionale prioriteringer
- 5) Dersom alternativ b. over, dvs. en to-delt ordning, velges, foreslås at
  - a. fylkeskommunene kan benytte inntil 10 % av rammen, fordelt ihht. pkt. 4.3, til regionale prioriteringer
  - b. pressområdemidler og særskilt tilskudd til større interkommunale anlegg avvikles som egne tilskuddssatser og inngår i fylkeskommunenes regionale handlingsrom. Ordningen med økt tilskudd til anlegg i Finnmark, Troms, Nordland og Namdalen videreføres.

Pkt. 4.4.2. Søknadsberettigede anleggstyper, tilskuddssatser og -andeler

- 6) Hvilke anleggstyper det kan søkes om tilskudd til, tilskuddssatser og -andeler vil bli fastsatt i årlige rundskriv e.l. fra KUD.

Pkt. 4.4.3 Forenklet anleggsordning

Følgende forslag fremmes når det gjelder en forenklet anleggsordning:

- 7) Ordningen erstatter eksisterende nærmiljøanleggsordning
- 8) Det settes av 10 % av de samlede spillemidlene til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (post 1.1. på hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål) til denne ordningen
- 9) Fylkeskommunens handlingsrom til å godkjenne anleggstyper for tilskudd, jf. pkt. 3.6 i dagens bestemmelser, videreføres.
- 10) Maksimalt tilskudd per anlegg settes til 400 000 kroner. Maksimalt statlig tilskuddsandel per anlegg settes til 50 %.
- 11) Tilleggstilskudd til utvalgte områder med særskilte levekårsutfordringer¹⁸ videreføres
- 12) Det legges opp til løpende søknadsbehandling og utbetaling av tilskudd
- 13) Midlene fordeles mellom fylkene iht. antall barn og unge (6-19 år) i fylket.

Pkt. 4.5 Søknadsberettigede aktører

Følgende forslag fremmes:

- 14) Søknadsberettigede aktører, unntatt kommuner mv., skal ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål.
- 15) Det Frivillige Skyttervesen (DFS) og studentsamskipnader har ikke idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål, men foreslås likevel videreført som søknadsberettigede aktører.
- 16) Det fremmes to alternativ når det gjelder hvem som kan søke på hvilke typer anlegg:
  - a. Opprettholde dagens skille mellom de som kan søke om tilskudd til alle typer anlegg og de som kun kan søke til enkelte typer anlegg.
  - b. Alle søknadsberettigede aktører kan søke om tilskudd til alle typer anlegg
- 17) Søknadsberettigede aktører skal enten være en hovedorganisasjon, eller en medlemsforening eller underliggende organisasjonsledd av en hovedorganisasjon
- 18) Det fremmes to alternativ når det gjelder aksjeselskap, samvirkeforetak og stiftelser som søkere:
  - a) samtlige eiere, aksjonærer, andelseiere og stiftere av et søknadsberettiget aksjeselskap, samvirkeforetak eller stiftelse skal selv være søknadsberettigede. Ikke-

---

¹⁸ Jf. Kommunal- og distriktsdepartementets områdesatsinger

søknadsberettigede løypelag og turlag kan inngå som aksjonærer/andelseiere så lenge deres eierandel er mindre enn 50 % av selskapet.

- b) Dagens regelverk om at mer enn 50% av aksjene/andelene i et søknadsberettiget selskap skal eies av aktører som selv kan søke om tilskudd videreføres

19) «Andre sammenslutninger» foreslås fjernet som søknadsberettiget

20) Det opprettes nye kriterier for godkjenning av «andre søkere». Disse må

- a. være registrert i frivillighetsregisteret
- b. være landsdekkende¹⁹
- c. ha idrett, fysisk aktivitet eller friluftsliv som hovedformål
- d. ha en vesentlig del av virksomheten rettet mot aktivitet for barn og ungdom (6-19 år) eller personer med nedsatt funksjonsevne
- e. Ved vurdering av godkjenning vil det bli vurdert om andre søknadsberettigede aktører allerede bygger den type anlegg som søkerorganisasjonen primært vil bygge.

21) Departementets dispensasjonsadgang under bestemmelsenes (dagens regelverk) pkt. 2.3 avvikles

22) Dagens adgang for borettslag, bygdelag og velforeninger til å søke om tilskudd til nærmiljøanlegg videreføres ikke i forenklet anleggsordning.

23) Det innføres en overgangsperiode slik at søkere, som foreslås tatt ut av tilskuddsordningen, vil få behandlet sin søknad så lenge den er fremmet før den reviderte tilskuddsordningen trer i kraft.

24) Det bes om høringsinstansenes innspill på følgende forslag når det gjelder fylkeskommunenes rolle som søknadsberettiget aktør og forvalter av tilskuddsordningen:

- a) Dagens praksis videreføres.
- b) Innenfor tilskuddsrammen til den enkelte fylkeskommune, kan fylkeskommunen benytte en viss andel (f.eks. inntil 4 % i den ordinære ordningen) til egne anleggsprosjekter. Midler som ikke benyttes til anlegg i fylkeskommunal regi, inngår i den øvrige søknadsbehandlingen. For øvrig gjelder tilskuddsordningens forutsetninger og regelverk som for andre søkere.

Pkt. 4.6 Rammestyrt ordning

25) Følgende forslag fremmes:

Søkere kan søke om spillemidler til anlegg under forutsetning at de ikke kan være sikre på å motta tilskudd. Søkere som velger å starte å bygge anlegg uten først å ha fått behandlet søknad om spillemidler, gjør dette for egen risiko og regning. For å unngå usikkerheten knyttet til det at søkere i praksis kan søke i en årrekke

---

¹⁹ Landsdekkende organisasjon: Organisasjon som har et sentralledd eller sentralorganisasjon med tilknyttede underledd eller avdelinger med jevnlig regional og lokal aktivitet i minst fire av fem landsdeler i Norge.

uten å få midler, foreslås det å sette en begrensning på hvor mange ganger en søknad kan fremmes. Det foreslås at søknad til det samme anlegget kan fremmes inntil tre ganger.

- 26) Det innføres en overgangsperiode der søknader som er fremmet før den endrede anleggsordningen har tredd i kraft behandles iht. gjeldende regelverk og praksis, parallelt med at søknader fremmet etter at endret ordning har tredd i kraft behandles iht. nytt regelverk.

Den enkelte fylkeskommune avgjør selv hvordan deres andel av spillemidlene til anlegg fordeles mellom nye og gamle søknader for å få til en hurtig og hensiktsmessig behandling av de gamle søknadene.

Vedlegg 3 - Informasjonsnotat om spillemiddelordningen

Spillemidler - Hjemmel og formål

Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill (pengespilloven) av 18.mars 2022 nr. 121, og forskrift om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål av 5.desember 2022.

Kultur- og likestillingsdepartementet fastsetter årlige «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet», med mer utfyllende informasjon om hvilke anlegg det kan søkes tilskudd til og størrelse på tilskuddsbeløp m.m.

Der ikke annet er bestemt kan det søkes om inntil 1/3 av godkjent kostnad i spillemidler til ordinære idrettsanlegg, og inntil ½ av godkjent kostnad for nærmiljøanlegg.

Ordinære idrettsanlegg

Med ordinære idrettsanlegg menes anlegg for organisert og egenorganisert fysisk aktivitet.

Eksempler på anlegg som kommer inn under denne kategorien er; fotballbaner, idrettshaller, svømmeanlegg, ishaller og klubbhus.

Kan i utgangspunktet søke om inntil 1/3 av godkjent kostnad i spillemidler.

Ordningen har én årlig søknadsfrist.

Nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er et utendørs anlegg eller område for egenorganisert idrett eller annen fysisk aktivitet som ligger i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder.

Eksempler på nærmiljøanlegg er mindre ballbaner, sandvolleyballbaner, trimparker og tur/sykkelløype.

Kan søke om inntil ½ av godkjent kostnad i spillemidler.

Ordningen har i dag én årlig søknadsfrist.

Pressområder

Dagens spillemiddelbestemmelser har definerte pressområder som får et tillegg på 15% av ordinært tilskudd spillemidler.

Et utvalg av kommuner som i dag er vurdert som pressområder er Bærum, Ullensaker, Lillestrøm, Lørenskog, Drammen og Oslo.

Asker er ikke vurdert å være et pressområde.

Interkommunale anlegg

Interkommunale anlegg er der mer enn én kommune går sammen om å bygge og drifte idrettsanlegg det ellers ville vært vanskelig å realisere innenfor én kommune.

Interkommunale anlegg kan få et tillegg på 30 % av ordinært tilskudd spillemidler.

Eksempler på anlegg med interkommunal status er Røykenbadet (Røyken og Hurum kommune), Tofte Flerbrukshall (Røyken og Hurum kommune) og Langenga sykkelvelodrom (Asker og Røyken kommune)

Spillemiddelsøknader fra Asker kommune 2015-2024

Siden søknadsåret 2015 er det fra Asker kommune sendt inn 568 spillemiddelsøknader. Kun bykommunene Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand har sendt flere søknader enn Asker i denne perioden. Dette inkluderer søknader fra tidl. Røyken og Hurum kommuner, og gjelder både søknader fra kommuner og private lag og foreninger.

De 568 innsendte søknadene har generert til sammen kr. 319 543 000 i tilskudd fra spillemidlene.

En tenkt konsekvens av forslag 25 fra KUD, med maks 3 år pr. søknad, er tatt i betraktning at Asker har fått tildelt kr. 173 797 00 i spillemidler til prosjekter som først har fått tildeling etter søknadsår 3. Dvs. At Asker kommune ville fått 54,4% mindre tildelt beløp spillemidler i perioden 2015-2024.

Spillemiddelsøknader som siden 2015 har fått tildelt spillemidler

Tabellen viser søknader med tildelte spillemidler siden 2015.

Apotekerstranda treningspark m/lys	Arnestad stadion kunstgress 11er	Arnestad treningspark	Asker golfbane, klubbhus	Asker tennishall
Asker tennis utebaner (rehab)	Asker tennis, overtrykkshall	Askerhallen basishall	Askerhallen idrettshall	Askerhallen ishall (rehab)
Bertelsmyråsen o-kart	Billingstad kunstgress 7er	Bjerkås inlinebane	Blakstadtangen betongbrygge	Blakstadtangen følgebåtbrygge
Blakstadtangen klubbhus	Blakstadtangen Trebrygge	Blakstadtangen utsetningsrampe	Blåfjellhytta (rehab)	Borgen Aktivitetspark
Borgen Pumptrackbane	Brenninga o-kart	Båttstø ballbinge	Dikemark kunstgressbane	Dikemark-Oppsjø nærmiljøkart
Drengsrud Aktivitetspark	Eid skiskolebrakke	ELFA 3 nærmiljøanlegg	Engelsrud ballbinge	Folkestad skole nærmiljøanlegg
Frisk Arena kunstgressbane	Frisk Arena klubbhus	Frydenlund kunstgressbane	Frydenlund sandbane	Frydenlund sykkeløype
Føyka kunstgress 7er, bane 1,2 og 3	Føyka klubbhus (rehab)	Føyka kunstgress 11er (rehab)	Føyka kunstisbane	Føyka hinderløype
Føyka løpebane	Føyka treningspark	Føyka trimtrapp	Føyka sandhåndballbaner	Føyka sandvolleyballbaner
Føyka skatepark	Gislebanen ballbinge	Gjellum kunstgress 11er	Gjellum kunstgress 7er	Gjellum friplassen
Gjellum bod- og lagringsrom	Gjellum kastanlegg	Gjellum rulleskianlegg	Heggedal idrettshall (rehab)	Heggedal Flerbrukshall
Heggedalskogen ballbinge	Holmen kunstgress	Holmen svømmehall	Holmen svømmehall opplæringsbasseng	Holmen svømmehall sosialt rom

Holmen svømmehall, styrketreningsrom	Holmen tennishall (rehab)	Holmen turnhall	Hvalstad skole kunstgressbane	Hyggen friidrettsanlegg
Hyggen gressbane (rehab)	Hyggen skole nærmiljøanlegg	Høvikvollen servicebygg	Kjekstad klubbhus	Kjos-Elvelia turvei
Kloppedalen treningspark	Kyststi Mellom-Nes	Landøya klatrepark	Landøya Idrettshall	Landøya kunstgressbane
Langenga Velodrom	Langvann o-kart	Leikvollhallen A+B (rehab)	Lynjordet sykkelløype	Lynjordet trimpark
Marikollen o-kart	Merraneset sandvolleyball	Merraneset treningspark	Midtbygda flerbrukshall	Midtbygda kunstgressbane
Myrabakken balløkke	Myrabakken cricketbane	Myrabakken pentanque	Møteplassen Nærnes	Nes Hageby pumtrack
Nesøya kunstgressbane (rehab)	Nesøya tennisbaner	Nesøya Idrettshall	Nesøya ballbinge	Nesøya pumtrack
Nesøya sykkelbane	Nesøya tennishus	Nesøya treningspark	Nordre Bondi aktivitetspark	Nordre Bondi ballbinge
Nordre Bondi trimløype	Olledalen pistolbane	Olledalen viltmålbane	O-kart Bødalen	O-kart Stordammen
Risenga lshall	Risenga kunstgressbane (rehab)	Risenga kunstisbane (rehab)	Risenga lagerbygg	Risenga ungd. skole balansepark
Risenga ungd. Skole parkouranlegg	Risenga ungd. Skole sandvolley	ROS Arena idrettshall	Rødtangen o-kart	Røyken seilsportsanlegg, ny brygge
Røykenbadet svømmehall	Sem friluftstolett	Skiløype Trangeberga-Kjos	Slemmestad kunstgressbane 11er (rehab)	Slemmestad kunstgressbane 7er (rehab)
Solli skianlegg	Solli lagerbygg	Solvang skole ballbinge	Spikkestad kunstgressbane (rehab)	Spikkestad treningsfelt kunstgress

Spikkestad turvei	Spikkestad ungd. Skole friplassen	Spikkestad ungd. Skateanlegg	Stikkvann o-kart	Storsand o-kart
Sydskogen aktivitetssal	Sydskogen ballbinge	Sydskogen basketbane	Sydskogen bordtennis	Sydskogen buldrevegg
Sydskogen spillflate	Sætre o-kart	Sætre skole, rulleanlegg	Sætre skole treningspark	Sætrehallen (rehab)
Tofte flerbrukshall	Tofte Fremad Pumptrack	Tofte o-kart	Tofte skole nærmiljøanlegg	Tofte ungdomsskole nærmiljøanlegg
Torsløkka bordtennis	Torvbråten skole ballbinge	Torvbråten skole ballvegg	Torvbråten skole hinderløype	Torvbråten skole kunstgressbane
Torvbråten skole sykkelløype	Torvbråten skole tuftepark	Transformatoren sykkelløype	Transformatorn K15	Transformatorn K5
Transformatorn multifunksjonsbane	Transformatorn skileik	Transformatorn sykkellek	Transformatorn terrengløype	Transformatorn Tursti
Tveiter friluftstolett	Vardåsen skisenter, teknisk bygg	Vardåsen skisenter hovedtrasé	Vardåsen sandvolleyball	Vestlia o-kart
Vetres skole ballbane	Vollen frisbeegolf	Vollen idrettshall (lysanlegg)	Vollen kunstgressbane 7er, A+B	Vollen klubbhus
Vollen rulleskibane	Øvre Isveien balløkke			

Asker
kommune

Notat til referatsak

Vår referanse
24/15372-1

Vår saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Dato
13.09.2024

Referatsaker formannskapet 17. september 2024

Refererte dokumenter tas til orientering slik de foreligger.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Notat til referatsak

Vår referanse
23/02049-8

Vår saksbehandler
Lars Erik Bjerke

Dato
16.09.2024

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektør

Notat om sak rehabilitering av Asker rådhus

Asker rådhus er 60 år og har et stort behov for rehabilitering. Det er Asker kommunale pensjonskasse som eier bygget og leier dette ut til Asker kommune. Det har gjennom flere år vært utarbeidet tilstandsrapporter og en mulighetsstudie for rehabilitering av Asker rådhus.

Det er en avsetning til prosjektet på 94 mill. kroner, og beløpet er ikke er prisjustert. Totalkostnaden for rehabilitering av rådhuset er beregnet til ca. 171 mill. kroner inkl. mva.

Bygget er gammelt og bygningsmassen har utfordringer, noe som gjør at det er knyttet stor usikkerhet til kostnadene. Rehabiliteringsprosjektet har en estimert varighet på 3 år, og bygget må i rehabiliteringsperioden fraflyttes i 1,5 år. En rehabilitering av Asker rådhus vil kunne gi 52 nye arbeidsplasser og medfører en økt husleie for kommunen på 2 til 3 mill. kroner. Det vil være Asker kommunale pensjonskasse som eventuelt må ta opp lån for å finansiere prosjektet.

Asker kommune er i en alvorlig økonomisk situasjon, med behov for blant annet store kutt i drifts- og investeringsbudsjettet de nærmeste 3-4 årene. Dette innebærer også et redusert nivå på verdibevarende vedlikehold. Det må fremover gjøres en ny og helhetlig prioritering mellom prosjekter, inkludert en vurdering av hvilke investerings- og rehabiliteringsprosjekter som skal prioriteres og hvilke som kan settes på vent. Rehabilitering av kontorbygg som rådhuset må da sees i sammenheng med rehabilitering av andre formålsbygg som sykehjem, boliger for eldre, psykisk helse og rus, skoler og barnehager mm.

Etter en helhetlig vurdering, og med bakgrunn i kommunens alvorlige økonomiske situasjon, anbefaler kommunedirektøren å sette rehabilitering av kontorbygget Asker rådhus på vent inntil videre, før det kan tas endelig stilling til saken. Kommunedirektøren vil derfor ikke fremme sak om rehabilitering av Asker rådhus denne høsten.

Det vil bli foretatt en løpende vurdering av Asker rådhus med hensyn til behovet for eventuelle strakstiltak knyttet til kritiske funksjoner og sikkerheten i og rundt bygget.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Notat til referatsak

Vår referanse
24/05649-7

Vår saksbehandler
Lars Erik Bjerke

Dato
12.09.2024

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektøren

Askerhalvøya Eiendom AS - behandling av sak 100/24 den 18/6 om generalforsamling i Asker halvøya eiendom

Det vises til formannskapsmøte den 18 juni 2024 og behandling av sak 100/24 om generalforsamling i Asker halvøya eiendom.

Kommunedirektøren har behov for å informere Formannskapet om at det dessverre er gitt feil eller mangelfull informasjon i den nevnte saksfremstillingen og det er behov for å klargjøre enkelte punkter i saken. Kommunedirektøren mener dette ikke har påvirket utfallet av saken.

Det har vært avholdt møter mellom kommunen og styreleder i selskapet i ettertid. Kommunedirektøren ønsker med dette notatet å kort informere formannskapet som kommunens eierorgan, sett i lys av behandlingen av saken i møtet 18 juni.

Kort om feil, og/eller mangler i saksfremlegget;

- **Om konsernregnskap:** Det står i saken at det er ført konsernregnskap i REU fra 2010. Det korrekte er at det er ført konsernregnskap i Asker halvøya Eiendom AS fra det ble etablert som et konsern i 2020 for perioden 2020-22. Etter samråd med revisor besluttet styret å ikke utarbeide konsernregnskap for regnskapsåret 2023.
- **Om beregning av egenkapital;** Det er i saksfremlegget foretatt et estimat av selskapets egenkapital. Kommunedirektøren er i ettertid gjort oppmerksom på at dette ikke er korrekt, pga. mangler i kunnskapsgrunnlaget for denne beregningen.
- **Om utbytte;** Det oppfattes at det er noe uklart føringer for hva som er eiers utbytteforventninger. Asker kommune uttrykker sine forventninger til utbytte i Handlingsprogrammet og i eget eierbrev som vedtas politisk. Eierstrategien til

selskapet uttaler at «Forventede utbytter reflekteres i økonomiske planer som samhører med eiers handlingsprogram.» Det er viktig med gode prosesser og dialog med selskapene i forkant, da det er styret selv som formelt tar stilling til utbytte selskapet.

- **Om endring av vedtekter;** Det er i saksfremlegget vist til kontrollutvalgets vedtak i sak om selskapskontroll. I dette vedtaket anmoder Kontrollutvalget om at det utarbeides enkelte tillegg i vedtektene til selskapet som bestemmelser om innkallingstid, frister og bruk av valgkomite. Dette vil følges opp videre i samråd med styret i selskapet.
- **Om saksbehandling;** Kommunedirektøren vil revidere kommunens rutiner i eierskapssekretariatet, med frister og prosedyrer for fullført saksbehandling, som vil bli informert om i kommunens eierbrev.

Kommunedirektøren vil avslutningsvis beklage at det er enkelte feil eller mangler i den nevnte saksfremstillingen. Det har vært avholdt møter og dialog med selskapet, som har bidratt til oppklaringer, som vil kunne føre til forbedringer av saksforberedelsene i eiersaker.

Dokumentet er elektronisk godkjent.